Digitaliseret af | Digitised by

DET KGL. BIBLIOTEK
Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):	Tolstoj, Leo.; overs. af W. Gerstenberg
Titel | Title:	Romaner og Noveller..
Bindbetegnelse | Volume Statement:	Vol. 3
Udgivet år og sted | Publication time and place:	[Kbh.] : Gyldendal, 1911
Fysiske størrelse | Physical extent:	3 bd.

DK

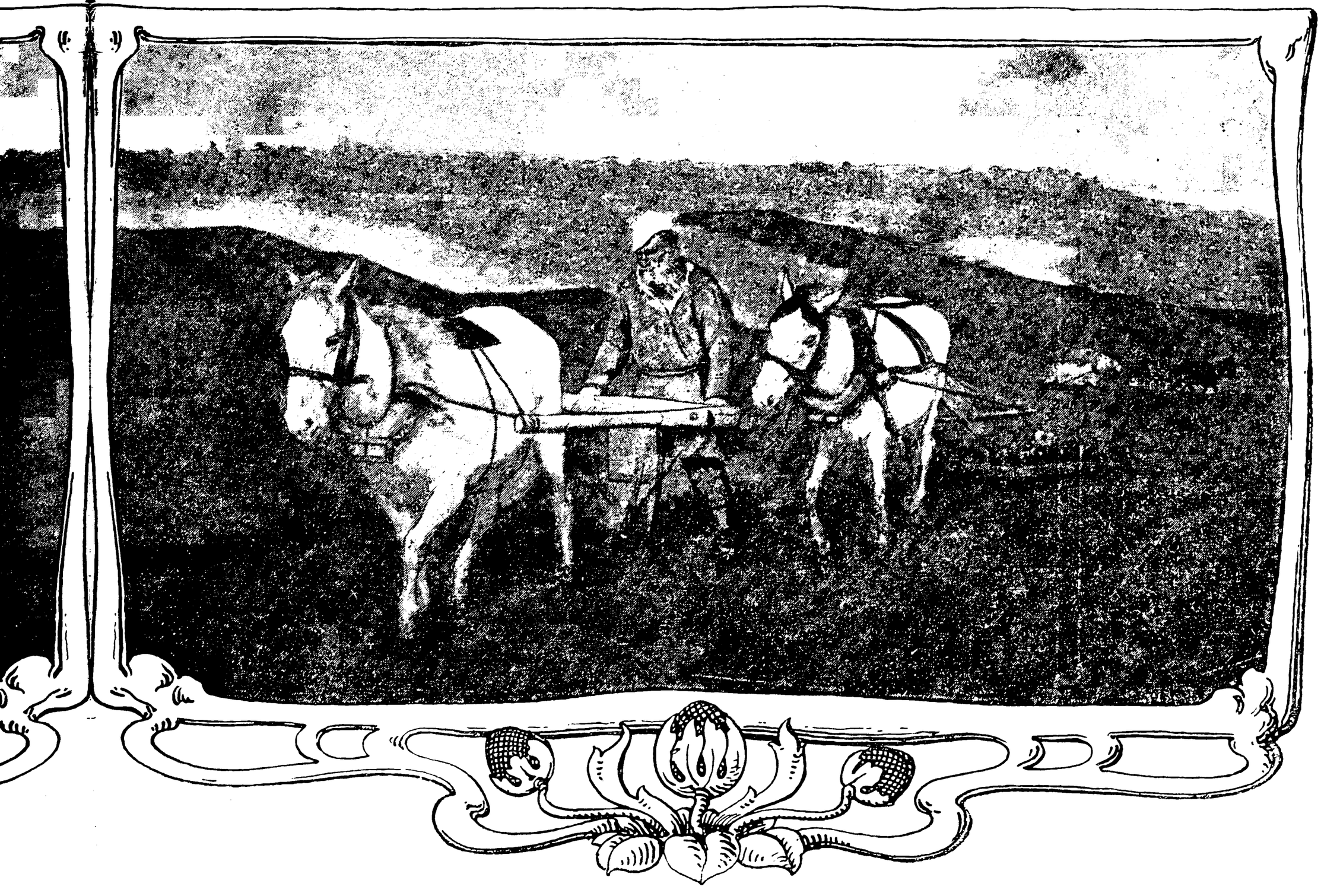
Værket kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge PDF-filen til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work may be copyrighted in which case the PDF file may only be used for personal use. If the author died more than 70 years ago, the work becomes public domain and can then be freely used. If there are several authors, the year of death of the longest living person applies. Always remember to credit the author

TOLSTÒY

ROMANER·OG·NOVELLER

FOLKEUDGAVE

OVERSATTE·AF·GERSTENBERG

HEFTE

50 ØRE

GYLDENDALSKE BOGHANDEL
NORDISK FORLAG

FORTÆLLINGER OG SKILDRINGER FRA SEBASTOPOL

LEO TOLSTÒY

FORTÆLLINGER OG SKILDRINGER FRA SEBASTOPOL

OVERSAT FRA ORIGINALSPROGET

AF

W. GERSTENBERG

TREDIE UDGAVE

GYLDENDALSKE BOGHANDEL
NORDISK FORLAG

MDCCCCXI

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

KJØBENHAVN — FORLAGSTRYKKERIET

SEBASTOPOL I DECEMBER MAANED

Den lyse Morgenrøde kaster sit første Skær over den østlige Horisont. Nattens Taager svæver bort fra Havets mørkeblaa Overflade, som kun venter paa den første Solstraale for at vise sig i hele sit glitrende Farvespil. Da der ikke er faldet Sne, er Jorden ganske nøgen og bar. Morgenkulden er saa skarp, at den bider i Ansigtet, og det knaser, hver Gang man træder paa den frosne Jord. I den stille Morgenstund høres Havets dumpe og fjerne Larmen, afbrudt i Ny og Næ af Kanonernes Drøn hist ovre fra Sebastopol. Om Bord paa Krigsskibene slaar det 8 Glas, men ellers høres ikke en Lyd derudefra.

Nord for Sebastopols Red begynder Dagens Travlhed at fortrænge den natlige Stilhed. En Vagtpost, som er under Afløsning, klirrer med Geværerne, og en ivrig Militærlæge haster allerede hen til Lasarettet. Se den lille raske Soldat, som kommer krybende ud af sin Jordhytte! Han vadsker sit solbrændte Ansigt i det iskolde Vand; saa vender han sig mod Øst, hvor hele Himlen staar i et rødt Skær, skynder sig at gøre Korsets Tegn og beder andægtigt. Hist henne kører en høj, tospændig Karre af den Slags, der bruges paa Krim; den har store Hjul og er forspændt med Kameler. Hjulene knirker, idet den langsomt, belæsset næsten lige op til Randen med lemlæstede og blodige Lig, kører ud paa Kirkegaarden. Nede ved Havnen slaar den fugtige, klamme Luft dig i Møde, førende med sig en underlig blandet Luft af Stenkulsrøg og Gødning. Paa Havnepladsen ligger der mange forskellige Slags Ting stablede op i store Dynger: Brænde, Kød, Tang, Mel, Jærn og mangfoldige andre Sager. Soldater af forskellige Regimenter, nogle med, andre uden Gevær og Tornyster, staar sammen i Klynger, ryger Tobak og snakker og

mundhugges saa smaat. Andre Soldater er i Færd med at slæbe tunge Byrder over paa en Damper, som ligger ved Bolværket med Dampen oppe. En Mængde Smaajoller lægger til og sætter fra med en broget Besætning af Kvinder, Soldater, Sømænd og handlende.

To eller tre Matroser rejser sig op i Jollerne og raaber i Munden paa hinanden: „Vil Deres Velbaarenhed over paa den anden Side?“

Du vælger den nærmeste Baadfører, skrider hen over Kroppen af en død Hest, der i halv opløst Tilstand ligger væltet hen i det mudrede Dynd ved Siden af Jollen, og sætter dig til Rors. Der stødes fra, og Baaden staar ud paa Havet, som allerede blinker i Morgensolens Belysning. I Forstavnen sidder en ung, lyshaaret Knøs og en gammel Mand, den sidste i en Jakke af Kamelskind. Ingen af dem mæler et Ord, men de trækker stærkt paa Aarerne. Til alle Sider, spredt over hele Reden, baade nærved og langt borte, møder dit Øje store Skibskolosser med skarpt tegnede, hvide Striber over Vandgangen, og mindre Rofartøjer, der som smaa sorte Prikker glider hen over den blaa Vandflade. Hinsides ser du de smukke, hvide Huse i Sebastopol, belyste af Morgensolens gyldne Straaler, og en hvid Skumstribe, der dannes af Bølgerne, idet de brydes mod Havnemolen og de sænkede russiske Krigsskibe *), hvis sorte Mastetoppe, ragende op over Vandfladen, afgiver et bedrøveligt Skue. Længere borte, helt ude mod Horisonten, vugger den fjendtlige Flaade paa de krystalklare Vover. Solen flimrer og blinker i de smaa Bobler og Hvirvler, som Aarernes Plasken danner i Bølgeskummet. Dit Øre opfanger den summende Lyd af Menneskestemmer, som forplanter sig langs Vandfladen, og den imponerende Kanontorden fra Sebastopol, der tilsyneladende bliver stærkere og stærkere.

Saa blusser Modet op i dit Indre, du gribes af en Følelse af Stolthed, og Blodet strømmer hurtigere gennem dine Aarer ved Tanken om, at ogsaa *du* er i Sebastopol.

„Vil Herren ikke holde lige op under Konstantin!“ **) siger

*) For at spærre Indløbet til Sebastopols Red for den fjendtlige Flaade sænkede Russerne den 22. og 23. September 5 Linieskibe og 2 Fregatter mellem de to yderste Forter paa Nord- og Sydsiden af Reden. Det var efter Fyrst Menschikovs Befaling, men med blødende Hjerte, at den heltemodige Admiral Kornilov, der senere faldt paa Malakhov, ofrede en Del af Flaaden og dens Skyts. O. A.

**) Ikke Fortet Konstantin paa Sebastopols Nordside, men et af de sænkede Skibe af samme Navn. O. A.

den gamle Sømand, kastende et Blik hen paa dig for at se, om du ogsaa drejer Roret Bagbord.

„Den har alle sine Kanoner endnu," bemærker den lyshaarede Knøs, som betragter det sænkede Skib, medens vi passerer forbi.

„Vist saa!" tilføjer den gamle. „Skuden var for Resten ganske ny, da de sænkede den; det var Kornilovs Flagskib."

En Pavse. — Drengen faar saa Øje paa en hvid, skarpt begrænset Røgsky, der pludselig viser sig over den sydlige Havn. „Se, nu springer den!" bemærker han, idet Røgen spreder sig, og i det samme høres den gennemtrængende Lyd af en Bombe, der eksploderer.

Den gamle spytter ligegyldigt i Næven og tilføjer: „Nu begynder de nok at skyde fra det ny Batteri. Naa, træk paa Aarerne, Mischka! Hal ind paa Barkassen forude!" Og Jollen glider med større Fart hen over de høje Søer, indhenter den tunge, svært belæssede Barkasse, der roes af klodsede Soldater, og naar Anløbsstedet, hvor der ligger Baade og Joller af alle mulige Slags.

Paa Havnedæmningen er der en Mylder af Soldater i gråa Kapper, Matroser i sorte Jakker og Kvinder i brogede Dragter. Gamle Kællinger gaar omkring og sælger Hvedebrød. Russiske Bønder raaber med Sbitenj*), som de skænker glohed ud fra Samovaren. Paa de øverste Trappetrin, der fører op til Havnedæmningen, ligger hulter til bulter imellem hverandre rustne Kanonkugler, Bomber, Kartæsker og Støbejærnskanoner af forskellige Kalibre. Noget længere borte, paa en stor aaben Plads, ligger ligeledes i broget Forvirring store Bjælker, Kanonlavetter og sovende Soldater. Rundt omkring paa Pladsen staar der Heste, Køretøjer, Kanoner, Patron- og Bagagekarrer. Soldater, Matroser, Officerer, Kvinder og Børn bevæger sig frem og tilbage, og Karrer kommer kørende med Hø, store Sække og Fade. Hist henne rider en Officer med sin Kosak bag efter sig, og en General kører forbi i Droske.

Til højre en Gade spærret af en Barrikade med nogle smaa Kanoner i Skydeskaar; paa Barrikaden sidder en Matros, smøgende af sin korte Pibe. Til venstre et smukt Hus med Romertal paa Gavlen, og foran det Soldater med blodplettede Ambulance-

*) Sbitenj er en national Drik, der i de senere Aar synes at være gaaet noget af Brug. Den tilberedes af Vand, Honning eller Sjrup og Laurbærblade eller Salvie. Den nydes af de lavere Samfundsklasser i Stedet for Te. O. A.

baarer — overalt de uhyggelige Spor af Krigen. Det første Indtryk, du modtager af denne underlige Blanding af Feltlivet og det civiliserede Liv i Byen, er kun ubehageligt: den smukke Stad, som til Dels er forvandlet til en snavset Bivuakplads, og al den Uorden, der omgiver en, virker paa en næsten frastødende Maade; det ser ud, som om alle løber omkring og har travlt af bare Forskrækkelse. Men ved at tage de Mennesker, som saaledes er i Bevægelse, lidt nærmere i Øjesyn, viger dette Indtryk for et andet og bedre. Iagttag saaledes Trænsoldaten hist henne, som brummer i Skægget, idet han trækker sine tre brune til Vands; det er øjensynligt, at han ikke tilfældigt har forvildet sig i denne brogede Trængsel. Nej, han lægger slet ikke Mærke til, hvad der omgiver ham. Sin Dont — hvad enten den nu bestaar i at trække Heste til Vands eller i at slæbe Kanoner — udfører han med samme Ro, Sindsligevægt og Selvtillid, som om han var hjemme i Tula eller Saransk. Og det samme Præg af Ro, Sindsligevægt og Selvtillid genfindes hos alle: hos Officeren, der gaar forbi med splinterny, hvide Handsker paa, hos Matrosen, der sidder oppe paa Barrikaden og smøger af sin Pibe, hos Ambulancesoldaterne, der staar ved Siden af deres Baarer paa Trappen foran det høje, smukke Hus, og hos den unge Pige, der smutter let hen over Gaden med smaa sirlige Hop for ikke at faa Stænk paa sin røde Kjole.

Ja! Hvis det er første Gang, du tager ind til Sebastopol, vil du uvilkaarlig føle dig skuffet. De Ansigter, du møder, bærer ikke Præget hverken af patriotisk Iver, Begejstring eller resolut Energi, de ser ikke ud, som om de var forberedte paa Døden. Nej, af det er der intet hos disse Hverdagsmennesker, der ganske roligt beskæftiger sig med Hverdagssager. Maaske du vil bebrejde dig din egen overflødige Begejstring, maaske du vil betvivle, at de Begreber er de rette, du har dannet dig om Forsvarernes Heltemod, dels efter Fortællinger og Skildringer, dels efter, hvad du selv har set og hørt ovre fra Sebastopols Nordside. Skal denne Tvivl jages paa Flugt, bør du gaa ud paa Sebastopols Bastioner hist ude, hvor der kæmpes, men endnu hellere bør du gaa ind i Huset til venstre, før Raadhus, men nu Lasaret, hvor Soldaterne staar paa Trappen ved Siden af Baarerne. Derinde vil du faa at se Sebastopols Forsvarere i deres rette Lys; et Skuespil vil møde dig, gribende, sørgeligt og rædselsfuldt, men dog opløftende og fuldt af rørende og naive Scener.

Du gaar ind i den store Raadhussal. Næppe har du lukket Døren op, før du faar Øje paa 40 til 50 Soldater; nogle ligger i Hængekøjer, men de fleste paa Gulvet. En kvalm Lasaretluft, der falder for Brystet, strømmer dig i Møde. Tro ikke den Følelse, som holder dig tilbage paa Dørtærskelen — den er kun daarlig! Fremad! Fremad! Du kommer jo ikke for at se paa de stakkels lidende som en kold Iagttager. Nej, gaa kun hen til dem, og giv dig i Samtale med dem. De, der lider og er ulykkelige, holder af at se et medlidende Ansigt, holder af at fortælle om deres Lidelser, længes efter at lytte til en kærlig, deltagende Røst. Du gaar altsaa hen til Midten af Sengerækken, udsøger dig et Ansigt med et mindre mørkt og lidende Præg end de øvrige og beslutter at nærme dig det for at faa en Samtale i Gang.

„Hvor er du saaret?“ siger du tøvende og ængsteligt til en gammel Matros, der ikke er andet end Skind og Ben. Siddende over Ende i sin Køje følger han dig med sit troskyldige og godhjertede Blik, der ligesom vinker dig nærmere.

„I Benet!“ svarer Matrosen, men Folderne paa Sengetæppet viser dig i det samme, at det ene Ben er sat af oven for Knæet. „Gud ske Lov, nu kan jeg snart blive udskrevet,“ tilføjer han.

„Naar blev du saaret?“

„For seks Uger siden, Deres Velbaarenhed!“

„Gør det ondt endnu?“

„Nej, det værker kun noget i Læggen, naar vi har daarligt Vejr.“

„Hvordan gik det egentlig til, at du blev saaret?“

„Jeg var oppe i Bastion 5, Deres Velbaarenhed, da de bombarderede os for første Gang. Lige som jeg havde rettet Kanonen og skulde hen til Skydeskaaret ved Siden af, kom der en Kanonkugle, som slog mig paa Benet; jeg fik en Fornemmelse, som om jeg traadte forkert, og væk var Benet.“

„Men gjorde det da ikke forfærdelig ondt?“

„Nej, ikke synderligt. Det var, ligesom jeg fik et Puf af en gloende Jærnstang.“

„Naa, men bagefter?“

„Bagefter havde jeg ingen Smerter. Det var først, da de strammede Huden sammen om Benstumpen, at jeg mærkede en løjerlig kløende og sviende Fornemmelse. Men man maa bare la'e være at tænke derpaa, Deres Velbaarenhed. La'er man være at tænke, gør det heller ikke ondt. Naar bare Menneskene vilde la'e være at tænke!“

En Kone med graa, stribet Kjole og sort Tørklæde om Hovedet kommer nu hen og blander sig i Samtalen. Hun giver sig til at fortælle om Matrosen, om hans Lidelser, om hvordan han i fire Uger svævede mellem Liv og Død, om hvordan han som saaret laa paa Baaren og bad om at maatte blive oppe paa Bastionen for at se paa Skydningen; videre om hvordan Storfyrsterne havde talt med ham og foræret ham 25 Rubler, og om hvorledes han havde erklæret at ville tilbage til Bastionen for at vejlede og lære det unge Mandskab, da han nu ikke selv kunde tage fat. Konen fortæller alt dette uden at trække Vejret en eneste Gang, og hendes Øjne lyser af Henrykkelse, idet hun skiftevis ser paa dig og Matrosen. Han har nu imidlertid vendt Ryggen til hende og piller i noget Charpi, som ligger paa hans Hovedpude.

„Det er min Kone, Deres Velbaarenhed!“ forklarer Matrosen med et Udtryk i sit Ansigt, som om han vilde sige: „Aa, undskyld hende. Gud og hver Mand véd jo, at Fruentimmerne kun kan sige Dumheder.“

Nu begynder du at faa Blik for, hvad der *virkelig* bor i Sebastopols Forsvarere, og føler ret din egen Lidenhed i Sammenligning med dette Menneskes Storhed. Hvor kunde du ikke have Lyst til at tolke ham din Sympati og din Beundring; men hvorledes finde Ord for dine Følelser? Du bøjer dig derfor i Tavshed for den gamle, naive Sømands Sjælsstorhed og Sjælsstyrke, for hans Beskedenhed og Finfølelse, der gør ham det pinligt at høre tale om sine egne Fortjenester, og gaar saa videre uden at kunne faa andet frem over dine Læber end: „Gud give, du snart maa komme dig!“

Paa Gulvet, noget fra dig, ligger en anden saaret, som gennemgaar forfærdelige Lidelser og øjensynlig kæmper med Døden. Foran ham standser du.

Det er et ungt Menneske med lyst, krøllet Haar og et blegt, men ungdommeligt, fyldigt Ansigt. Han ligger paa Ryggen med venstre Arm bøjet tilbage, og hele Legemet krymper sig under de skrækkelige Pinsler. Munden er vidt opspærret, Læberne tørre, Aandedrættet svagt, hæst og rallende. De opadvendte blaa Øjne, der har et mat Skær, er næsten brustne, og ud af det sammenbulkede Sengetæppe stikker Stumpen af hans højre Arm indhyllet i Forbindinger. En gennemtrængende, uhyggelig Lugt af Koldbrand, der falder tungt for Brystet, strømmer dig i Møde;

det er, som om den fortærende Glød, der brænder i hans Lemme, ogsaa trænger ind i alle dine Fibre.

„Er han ved sin Bevidsthed?“ spørger du Konen, der er fulgt med dig og nu staar og ser lige saa venligt paa dig, som om du var en af hendes nærmeste Slægt eller Venner.

„Nej, han er helt fra sig selv. Han kan nok høre endnu, men det er endda kun daarligt,“ hvisker hun og tilføjer: „For lidt siden gav jeg ham lidt Te at drikke — forstaar sig af ren og skær Medlidenhed, for jeg kender ham ikke — men han drak kun ganske lidt.“

„Hvordan har du det?“ spørger du ham.

„Den saarede gør, idet han hører din Stemme, en lille, næsten umærkelig Bevægelse med Øjnene, men han kan ikke se dig eller forstaa, hvad du siger.

Dit Hjerte bløder.

Lidt derfra er man i Færd med at give en gammel Soldat rent Linned paa. Han er saa udtæret, at han ligner et Skelet. Ansigt og Krop har en gusten Farve, som spiller noget i det brunlige. Skønt begge Armene er amputerede i Skulderleddet, kan han dog, da han er i Bedring, holde sig nogenlunde oppe uden Hjælp. Men de matte, glansløse, næsten udslukte Øjne, den uhyggelige Magerhed og de dybe Furer og Rynker vidner om, at *han* er færdig med den bedste Del af Livet.

I Køjen lige overfor ligger en stakkels Kvinde. Hendes blide, lidende Ansigt er ganske blegt; kun Kinderne er overtrukne med en skarpt begrænset, hektisk Rødme.

Din Vejviserske forklarer, et det er en Matroskone, der for nogle Dage siden blev ramt i det ene Ben af en Granatstump, da hun midt under Bombardementet var oppe i en af Bastionerne for at bringe sin Mand hans Middagsmad.

„Er Benet amputeret?“

„Ja vist saa, oven over Knæet!“

Har du stærke Nerver, gaar du derefter gennem Døren tilhøjre og ind i Værelset, hvor der forbindes og foretages Operationer. Derinde staar Lægerne med blege, alvorlige Ansigter og Armene oversprøjtede med Blod lige op til Albuen. De sysler ivrigt om en Køje, i hvilken der ligger en saaret. Under Kloroformens Indflydelse spærrer han sine Øjne op som i en Feberdrøm; fra hans Læber lyder der Ord, for det meste uden Sammenhæng og Mening, men dog imellem Stunder enfoldige og

rørende. Lægerne er i Færd med Amputationen, denne rædselsfulde, men dog saa velsignelsesrige Gerning. Den skarpe, krumme Kniv trænger ind i det hvide, sunde Kød; den saarede vaagner pludselig til Bevidsthed og udstøder skrækkelige, hjerteskærende Skrig og Forbandelser. Feltlægen kaster den afsavede Arm hen i en Krog. Paa en Baare i det samme Værelse ligger henstrakt en anden saaret, som ser paa, hvorledes de opererer hans Kammerat; han vrider sig og stønner, ikke saa meget paa Grund af sine fysiske Lidelser, som fordi han ligger og venter paa, at Turen skal komme til ham selv. Se, dét er forfærdelige Scener, der ryster Sjæl og Sind. Dét er Krigen — ikke saaledes som man tænker sig den, naar de pyntelige Soldater marscherer forbi i snorlige Linier og Geleder til Musikkens Klang og Trommernes Lyd, med vajende Faner, Generalerne og de højere Officerer foran, tumlende sig paa deres Heste — men Krigen, som den virkelig er, fuld af blodige Rædsler, Lidelser og Død.

Du føler dig befriet og lettet ved at forlade dette Sted, hvor du har været Øjenvidne til saa mange Lidelser. I fulde Drag indaander du den friske Luft; Følelsen af din egen Sundhed er dig en ren Nydelse. Men paa samme Tid er du ved Synet af alle disse Lidelser kommet til Erkendelse om, hvor lidet Værd dit eget Liv har, og begiver dig derfor nu uden Vaklen eller Tøven ud til Bastionerne.

„Hvad har det vel at sige, om saa usselig en Orm som jeg skulde lide og dø?“ tænker du ved dig selv ihukommende alle de Lidelser, du har været Vidne til, og alle de Ofre, Døden kræver paa dette Sted. Men Synet af den klare Himmel, den straalende Sol, som skinner paa den smukke Stad og ind i den aabne Kirke, de mange Militære, der bevæger sig hid og did i forskellige Retninger, bringer dig atter tilbage til din sædvanlige Sindsstemning og drager dine Tanker hen til den letsindige Verden med alle dens smaa Sorger og Bekymringer.

Ud af Kirken kommer maaske et Ligtog dig i Møde med klingende Militærmusik i Spidsen og med vajende Kirkebannere. Det er en Officer, som bæres til sit sidste Hvilested. Skydningen ude fra Bastionerne naar maaske dit Øre. Du synes, at Ligtoget er et ganske kønt militært Skuespil, synes, at Skydningen lyder baade smukt og krigersk, men hvad du hører og ser her, bringer dig ikke som nys til at tænke paa Lidelse og Død og vækker dig ikke heller til nogen Selvbetragtning.

Efter at have passeret Kirken og Barrikaden kommer du ind i den Del af Byen, hvor der hersker mest Liv og Røre. Paa begge Sider af den Gade, du bevæger dig ned ad, er der talrige Butikker og Restaurationer med prangende Skilte. Travle handlende, Kvinder, nogle med Hat og andre med Tørklæde om Hovedet, pyntede, lapsede Officerer — alt dette viser dig, at Befolkningen føler sig fuldstændig rolig, sikker og tillidsfuld.

Hvis du ønsker at lytte til, hvad Sø- og Landofficererne plejer at tale sammen om, skal du gaa ind i Restaurationen paa højre Side af Gaden; dér samles de gerne. Samtalen er vistnok allerede i fuld Gang. Du kan være vis paa, at den berører alle mulige Slags Emner: Begivenhederne i Nat, det sidste Udfald, den uforskammede Pris, man forlanger for Koteletterne, der oven i Købet ikke duer noget, denne eller hin Kammerat, der for nylig er falden.

„Fy for Pokker, hvor der nu er slemt ude hos os!“ siger en lille, meget blond Søofficer med dyb Basstemme.

„Hvorude?“ spørger en anden Officer ham.

„Ude i Bastion 4,“ svarer den unge Søofficer. Men idet han nævner dette Ord, begynder du at se paa ham med større Opmærksomhed, ja næsten med Respekt*). Hans alt for utvungne, næsten udfordrende Væsen, højrøstede Latter og Tale, som ledsages af unaturlige Gestikulationer med Armene, bibringer dig det Indtryk, at han hører til de meget unge Mennesker, der er oplagt til at være store paa det og prale, naar først Faren er overstaaet. Men dog interesserer han dig, fordi du mener, at han vil fortælle om, hvor slemt der er ude i Bastion 4, hvor der falder saa mange Bomber og Kugler. Jo pyt! Nej han mener kun, at der er saa slemt, fordi der er saa sølet. „Det er næsten umuligt at komme frem i Bastionen for Søle,“ siger han, idet han peger paa sine Skaftestøvler, der er tilsmudsede helt op over Læggen. „Og jeg har i Dag mistet min flinkeste Kanonkommandør,“ bemærker den anden Officer; „han blev truffet lige midt i Panden.“

„Hvem var det, var det Mitjukhin?“

„Nej — — — men hvad er det, de har jo givet mig Kalvekød, de Slyngler!“ tilføjer han, henvendende sig til Opvarteren.

---

*) Bastion 4, ogsaa kaldet „Mastebastionen“, var Angrebspunktet under denne Del af Belejringen. Saavel Minekrigen som Bombardementet var væsentlig rettede mod denne Bastion. O. A.

— „Nej, det var ikke Mitjukhin, men Abrosimov. En rigtig flink Fyr var han — han har været seks Gange med til at gøre Udfald mod Fjenden."

Ved et andet Hjørne af det samme Bord sidder to Infanteriofficerer af forskellige Regimenter, svælgende i Nydelsen af Koteletter og Grønærter, som de skyller ned med en Flaske sur Vin, efter Etiketten at dømme fra Bordeaux, men i Virkeligheden fra Krim. Den ene af dem, en ganske ung Mand, fortæller sin Kammerat om Slaget ved Alma. Han maa allerede have taget betydeligt til sig af Vinen; det mærkes paa de hyppige Ophold i Fortællingen og paa hans noget usikre Blik, der tillige udtrykker en vis Tvivl om, at den anden fæster Lid til Troværdigheden af hans Beretning. Men den i høj Grad fremtrædende Rolle, den unge Officer har spillet i de gyselige Skildringer, han giver til Bedste, vidner ogsaa om, at disse er i høj Grad farvede. Dog, hvorfor høre paa den Slags Fortællinger, som endnu i lang Tid vil lyde for dine Øren, hvor du saa kommer hen i Rusland? Nej hellere hurtigst muligt ud til Bastionerne! Ud til Bastion 4, der er Dagens Emne og vækker saa højst forskellige Stemninger! Siger en for Eksempel, at han *har* været paa Bastion 4, er det med et vist Udtryk af Stolthed og Glæde, men siger han, at han *skal* derud, spores der hos ham enten lidt Uro eller ogsaa en Ligegyldighed, der er for stor til at være naturlig. Møder man en Ambulancebaare og spørger Mandskabet: „Hvorfra?" faar man næsten altid Svaret: „Fra Bastion 4!" Mærkværdigt, hvor Folk taler og tænker forskelligt om denne forfærdelige Bastion. De, der aldrig har sat deres Fod i den, betragter den som en sikker Grav for hver den, som betræder den, men de, der som den unge lyshaarede Officer er vant til at leve og opholde sig i den, har kun Tanke for, om der er godt eller daarligt Føre ude i den, om der er varmt eller koldt ude i Blenderingerne.

I den halve Time, du har tilbragt inde i Restaurationen, har Vejret fuldstændig forandret sig. Taagen, der var i Færd med at lette, har fortættet sig til graa, triste Skyer, som tilslørende Solen nedsender en iskold, gennemtrængende Støvregn, der væder Tagene og gennembløder Soldaternes Kapper.

Gennem Udgangen til højre i den næste Barrikade gaar du videre hen ad en bred Gade, som skraaner opad. Hinsides Barrikaden er Husene paa begge Sider af Gaden ubeboede. Skilte er der ingen af, Dørene er tilspigrede med Bræder og Vindues-

ruderne ituslaaede. Hist og her falder dit Øje paa et Hus uden Hjørne eller med gennemskudt Tag. For dig staar disse Huse som Veteraner, der har prøvet al Slags Trængsel og Nød; du synes, de ser ned paa dig med Stolthed og en lille Kende Foragt. Undervejs snubler du over Sprængstykker, henstrøede i Mængde alle Vegne, eller dratter ned i de af Regnen fyldte Huller, som Bomberne har rodet i det stenede Jordsmon. Op og ned ad Gaden bevæger sig Officerer, Kosakker og Kommandoer af Soldater. Alt imellem møder du en Kvinde eller et Barn. Det er ikke fine Damer, som dem du før saa', men simple Matroskoner, i Skaftestøvler af den Slags, Soldaterne bærer, og med Pelsværkstrøje paa. Et Stykke længere henne skraaner Gaden stejlt nedad, og nu afløses Husrækken af ubestemmelige, kaotiske Dynger af sammenstyrtede Sten, Bræder, Murgrus og Bjælker. Foran dig ligger en stejl Højde, hvis øverste Del er sort, tilsølet og gennemrodet af Løbegrave. Det er, hvad du søger — Bastion 4. Færre og færre bevæger sig paa Vejen, Kvinder møder du nu ingen flere af, men kun Soldater, der gaar stærkt til. Paa Vejen er der smaa Stænk af Blod. Her er du ogsaa sikker paa at møde nogle Soldater bærende paa en Ambulancebaare. Henstrakt paa denne ligger en saaret med gulblegt Ansigt, indhyllet i sin blodige Kappe. Spørger du: „Hvor er han saaret?“ svarer Ambulancebærerne ærgerligt og uden at skænke dig et Blik: „I Benet!“ eller „I Armen!“ Men det er kun, hvis han er let saaret, at du faar Svar paa dit Spørgsmaal; er den, som ligger paa Baaren, død eller haardt saaret — og i saa Tilfælde er Hovedet gerne tilhyllet — fortsætter Soldaterne deres Vej i mørk Tavshed uden at værdige dig nogen Opmærksomhed.

Lige som du skal til at gaa op ad Højen, hører du i Nærheden af dig den halvt pibende, halvt hvislende Lyd af en Kanonkugle eller en Bombe. Denne Lyd virker ubehageligt paa dig og har nu med ét en hel anden Betydning for dig end før, da du inde fra Byen hørte Skydningen i det fjerne. Et eller andet kært Minde dukker med Lynets Fart op i din Bevidsthed; din egen kære Person begynder at interessere dig mere end dine Omgivelser, og du gribes af en pinlig Følelse af Ubestemthed og Modløshed. Men du faar Bugt med denne uværdige Følelse, som saa pludseligt har grebet dig ved Synet af Faren, og navnlig hjælper det paa dig, at du faar Øje paa en Soldat, som med stærk Fart paa løber leende forbi dig og ned ad Skraaningen, idet han slaar ud med

Armene for ikke at glide ud i Pløret. Saa skyder du uvilkaarlig Brystet frem, knejser med Hovedet og stolprer, som du bedst kan, op ad den stejle, lerede Skraaning. Lidt efter begynder de fjendtlige Geværkugler at pibe dig om Ørene. Kan hænde, du giver dig til at overveje, om det ikke vilde være heldigere at gaa videre frem ad Løbegraven, som strækker sig parallelt med Vejen, du er paa. Men denne Løbegrav er saa fuld af gult, stinkende Dynd, at du vil synke i det til Knæene. Paa din videre Vandring fremad vælger du derfor Vejen, saa meget mere som du ser, at alle gaar ad denne. Endnu kun 200 Skridt, og du er oppe paa en Skanse, hvis sølede Indre er fuldstændig gennemrodet. Til alle Sider Jordvolde beklædte med Skansekurve, skudsikre Rum, Blenderinger og Kanonbænke med store Støbejærnskanoner og regelmæssige Kuglestabler. Det forekommer dig, at alt dette er smidt sammen uden Maal og Med, hulter til bulter uden Sammenhæng og Orden. Hist henne i Skansen sidder en Række Matroser, og midt i den, halvt begravet i det sølede Dynd, ligger en sønderskudt Kanon. En lille Infanterist arbejder sig med Geværet i højre Haand møjsommeligt gennem Skansen, idet hans Fødder bliver stikkende i det klæbrige Ælte. Overalt — hvor du vender Blikket hen — er der en Guds Velsignelse af Bomber og Kanonkugler, baade hele og i Stumper og Stykker, strøet hen i det samme klæbrige Uføre. Du hører en Granat springe — det forekommer dig, at det er i Nærheden; Geværkuglerne piber dig om Ørene — du synes, de kommer fra alle Sider. Hvor forskelligt lyder de ikke. Nogle summer som Bier, andre fløjter og hvisler, og atter andre flyver forbi dig med en gennemtrængende, klagende Lyd, livagtig som den, Buens Strøg aflokker Violinens Strenge. Men alle disse forskelligartede Lyde overdøves dog af et forfærdeligt, dumpt, buldrende Drøn, der trænger dig lige ind til Marv og Ben.

„Naa, dér har vi altsaa Bastion 4, dér har vi dette rædselsfulde, skrækkelige Sted," tænker du og føler indvendig en lille Smule Stolthed blandet med en hel Del undertrykt Rædsel. Men endnu er du ikke paa Stedet. Ja, vist er det en Skuffelse, men se at komme ud over den. Du er kun inde i Redouten Jason, der, sammenlignet med Bastion 4, maa betragtes som et meget farefrit og alt andet end skrækkeligt Opholdssted. Vejen til Bastion 4 gaar til højre gennem den snævre Løbegang, som den lille Infanterist nys smuttede ned i. Muligt, at du i denne Løbegrav igen

møder Ambulancebaarer, Soldater med Skovle, Matroser og Sappeførere, at du kommer forbi smaa Jordhytter, som rummer kun to Mennesker ad Gangen og er saa lave, at man maa krybe paa Maven i Snavset for at komme ind i dem. Ogsaa Kosakker af de kække Bataillonер fra Sortehavs Egnene træffer du i denne Grav. Her lever de og befinder sig vel, skifter Støvler og Strømper, spiser deres Mad og ryger Tobak af Hjertens Lyst. Men hyggeligt er her ikke, for hele Løbegraven er fuld af det samme stinkende Dynd, du saa' før; og hvor dit Øje falder hen, støder det paa gammelt Lejrstraa og Sprængstykker af enhver Størrelse og Form. Efter at have tilbagelagt 300 Skridt er du igen inde i et Jordværk. Det flade Jordsmon, som er fuldt af store Huller, omgives til alle Sider af Skansekurve, Jordbrystværn og Bænke med Kanoner paa. De første levende Væsener, du faar Øje paa, er fem Matroser, der ligger tæt op under Brystværnet, hvor de spiller Kort, og en Søofficer, som, da han mærker, at du er fremmed og kommer for at tilfredsstille din Nysgerrighed, er glad ved at vise dig rundt i Bastionen. Siddende paa en Kanon ruller denne Officer med den største Sindsro af Verden en Cigaret, med samme Ro bevæger han sig fra Skydeskaar til Skydeskaar, og atter lige saa roligt, men uden mindste Spor af Affektation, taler han til dig. Denne Ro smitter dig, saa at du, skønt Kuglerne piber dig noget hyppigere om Ørene end før, begynder at faa koldt Vand i Blodet. Du spørger Officeren omhyggeligt ud og hører med Opmærksomhed paa, hvad han fortæller dig. Hans Fortælling drejer sig om Bombardementet den 23. November, om hvorledes alle hans Kanoner paa en eneste nær blev demonterede, hvorledes alt hans Betjeningsmandskab med Undtagelse af otte Mand blev ukampdygtigt; hvorledes han alligevel den 24. om Morgenen kunde brænde løs fra alle sine Kanoner. — Sømændene siger altid „brænde løs“ ; Udtrykket „at skyde“ kender de ikke. Han fortæller dig videre, om hvorlunde en Bombe sprang inde i en af Mandskabsblenderingerne og smadrede elleve Matroser paa én Gang. Dernæst viser han dig gennem Skydeskaaret de fjendtlige Batterier og Løbegrave, som ikke ligger længere end 100—150 Alen borte. Jeg er kun bange for, at du hverken kan syne eller sanse, paavirket som du er af Kuglerne, der svirrer dig om Ørene, idet du stikker Hovedet ud af Skydeskaaret. Er du i Stand til at bruge dine Øjne, vil du blive yderst forbavset over, at *han* — saaledes kalder Soldaterne og Matro-

serne altid Fjenden — ligger saa nær ved dig udspyende smaa Røgskyer bag ved den lerede, stenede Vold.

Nu er det meget muligt, at Søofficeren, enten for at vise sig eller simpelt hen, fordi han vil more dig lidt, giver sig til at brænde løs, mens du er oppe i Bastionen. Han kommanderer: „Betjeningsmandskabet! — Træd an bag Kanon 1!“ I samme Nu bevæger en halv Snes Matroser sig livligt og muntert op ad Rampen, idet de klaprer med deres jærnbeslaaede Støvler; nogle putter skyndsomt Tobakspiben i Lommen, andre tygger af Munden; saa træder de an om Kanonen og begynder Ladningen. Men se dog noget nøjere paa disse Folks Ansigter, Holdning og Bevægelser! Hver Rynke i dette solbrændte Fjæs med de fremstaaende Kindben, de muskelstærke, brede Skuldre, de plumpe Fødder, der stikker i umaadelig store Støvler, de rolige, langsomme, støtte Bevægelser, alt dette staar for dig som en Type paa enfoldig Trohjertethed og sejg Udholdenhed, disse to Egenskaber, som gør Russeren saa stærk og uovervindelig. Men det er ikke det eneste, du læser i ethvert af disse Ansigter. Du finder i dem alle det Udtryk af berettiget og ophøjet Selvfølelse, hvormed Krigens Farer og Lidelser, Hadet og Forbitrelsen mod Fjenden har præget dem.

Et forfærdeligt, øredøvende Knald, der er lige ved at sprænge dine Trommehinder og trænger ind til Marv og Ben, kommer saa pludseligt bag paa dig, at du farer sammen med et Sæt. Dit Øre opfanger den hvislende Lyd af en Kanonkugle, som fjerner sig gennem Luften, medens en tæt, tung Krudtrøg indhyller baade dig og de mørke Sømandsskikkelser, som bevæger sig paa Kanonbænken. Dette Skud giver Anledning til en Samtale mellem Matroserne, gennem hvilken du ret faar et Indblik i deres Begejstring og deres Had til Fjenden; den sidste Følelse havde du ikke ventet at finde hos dem, da den til daglig ligger dybt begravet inderst inde hos enhver af dem. Du hører, hvorledes de jubler af Glæde, idet de raaber: „Den traf lige i Skydeskaaret; den har slaaet to Mand ihjel — — — se, nu bærer de dem bort!“ En af Matroserne tilføjer: „Naa, nu bliver han vred, om lidt har vi et Skud.“ Og ganske rigtigt, straks efter ser du et stærkt Lysglimt indhyllet i en Røgsky. „Dæk!“ raaber Posten oppe paa Brystværnskronen. Næsten i samme Nu kommer en Kanonkugle hvislende og i susende Fart forbi dig og klasker ned i Jorden, idet den udslynger Stene og Sprøjt af Dynd til alle Sider. Men

saa bliver Skansekommandøren vred og giver Befaling til at affyre Kanonerne 2 og 3. Fjenden besvarer Skuddene. Nu vil du komme til at opleve Følelser, høre og se Ting, som for Alvor vil interessere dig. „Dæk!“ lyder det atter fra Posten. Enten hører du da den samme hvislende Lys, et Klask som før og ser atter Dyndet sprøjte til alle Sider, eller ogsaa hører du en jævnt tiltagende, ganske gemytlig Brummen, der ikke har noget videre skrækindjagende ved sig. Denne brummende Lyd, der hidrører fra en Bombe, er først dyb, men alt som den kommer nærmere, bliver den højere og højere, indtil den ender med at blive hvislende og pibende. Du faar Øje paa en stor, sort Kugle, som borer sig ned i Jorden med et vældigt Bump, hvorefter den springer med et øredøvende, klingrende Brag. Stumper og Stykker af den farer, nogle fløjtende, andre ynkeligt pibende, i alle mulige Retninger; Stene svirrer op i Luften og oversprøjter dig med Dynd og Snavs, idet de klasker ned. Alle disse forskelligartede Lyde indgyder dig en underlig Følelse af skrækblandet Nydelse. I samme Nu som du ser Projektilet komme farende, skyder det op i dig som et Lyn, at du vil blive truffet og slaaet ihjel, men da du baade har Selvfølelse og Selvbeherskelse, er der ingen, som mærker de indvendige Kvaler, du gennemgaar. I det næste Sekund, saa snart Projektilet er fløjet forbi Næsen af dig, og du føler dig uskadt, lever du op igen. Du gribes, men kun for et Øjeblik, af en ubeskrivelig Følelse af Velvære, som behersker dig i den Grad, at du finder noget særligt tillokkende ved dette farefulde Spil, hvor det gælder Liv eller Død, ja du ønsker endogsaa, at der maa komme en Kugle eller Bombe og slaa ned i Nærheden, lige i Nærheden af dig. Atter raaber Posten med dyb og gennemtrængende Stemme: „Dæk!“ Atter en brummende Lyd, en Hvislen, et Bump og et Brag, idet Bomben springer. Men gennem dette Brag hører du denne Gang en Stønnen. Samtidig med Ambulancebærerne løber du hen til den saarede Matros, der er saa fuld af Blod og Snavs, at han næsten er ukendelig. En Del af hans Bryst er revet bort af et Sprængstykke. I de første Øjeblikke udtrykker hans med Snavs oversprøjtede Ansigt kun Rædsel og Lidelse. Men dette lidende Udtryk, som ofte træffes hos haardt saarede, er maaske lidt paataget og forhastet. Smerterne og Lidelserne mærker man ikke straks under saadanne Omstændigheder. De kommer først senere. Baaren flyttes hen til ham; han hjælper sig selv op, og vender sig om paa den

raske Side. I samme Øjeblik forsvinder det tidligere Udtryk i hans Ansigt og giver Plads for et Udtryk af Henrykkelse og Begejstring. Med lysende Øjne og sammenbidte Tænder løfter han med stort Besvær Hovedet noget i Vejret. Medens Ambulancebærerne støtter ham i denne Bevægelse, siger han med svag og skælvende Røst til sine Kammerater: „Farvel, Brødre!“ Han vil tilføje noget, efter hans Ansigt at dømme noget meget rørende og hjertegribende, men det lykkes ham kun at gentage sit tidligere: „Farvel, Brødre!“ En af den saaredes Kammerater, en Matros, kommer hen og sætter Huen paa Hovedet af ham og vender dernæst med et ligegyldigt Skuldertræk ganske rolig tilbage til sin Kanon. „Ja, saadan gaar der hver Dag syv eller otte Mand i Løbet,“ udbryder Søofficeren, da han bemærker det Udtryk af Rædsel, som viser sig i dit Ansigt, og i det samme gaber han og ruller sig nok en Cigaret.

Efter at du saaledes har set Sebastopols Forsvarere paa selve Kamppladsen, vender du hjem, denne Gang uden at ænse Kanon- og Geværkuglerne, som endnu længe vedbliver at summe dig om Ørene, lige til du naar Tomten af det nedbrændte Teater. Din Sindsstemning er rolig og opløftet, for du fører med dig en trøstefuld Overbevisning om, at den Kraft og Styrke, som bor i det russiske Folk, er uovervindelig. Det er ikke alle de mange Kanoner, Traverser, Brystværn, sindrigt anlagte Løbegrave og Miner — dem forstaar du ikke et Muk af — der har givet dig denne Overbevisning. *Den* har du erhvervet dig ved at kende den *Aand,* som besjæler Sebastopols Forsvarere og afspejler sig i deres Tale, Blik og mindste Bevægelse. Al deres Gerning gaar saa simpelt, let og naturligt fra Haanden, at du er vis paa, de kunde udrette hundrede Gange saa meget, ja alt — hvis det forlangtes. Du forstaar nu, at det ikke er den Smaalighedens og Forfængelighedens Aand, denne øjeblikkelige Seen bort fra Faren, som du har prøvet hos dig selv, der driver dem til deres Gerning, men en anden langt mægtigere Følelse, der saa fuldstændig har omskabt dem, at de, skønt Skive for Fjendens Kugler og hundrede Gange saa meget udsatte for Døden som alle andre Mennesker, føler sig lige saa sikre og trygge som disse, og at de, førende et Liv under saadanne Vilkaar, oven i Købet kan udholde Slid, Slæb, Natte-

vaagen og et pinligt Ophold i Snavs og Dynd. Det er ikke Udsigten til et Kors paa Brystet eller offentlig Fremhævelse, ikke heller Trusler, der driver Menneskene til at underkaste sig saadanne Vilkaar: der skal en ganske anden, mægtig Drivfjeder, en mere ophøjet Følelse til. En saadan Følelse findes hos enhver Russer, men han gemmer den inderst inde paa Hjertebunden. Kun sjældent kommer den frem, thi han ynder ikke at bære den til Skue. Dens Navn er — Kærlighed til Fædrelandet. Nu forstaar du først alle de Fortællinger, der knytter sig til Begyndelsen af Sebastopols Belejring, da Byen hverken havde Befæstninger eller Tropper, da der ikke eksisterede nogen som helst Mulighed for at forsvare den, og ingen dog nærede mindste Tvivl om, at den ikke vilde overgive sig, da Helten Kornilov — stolt som Heltene fra det gamle Grækenland — ridende ned foran Fronten af Tropperne tilraabte dem: „Før dø, Gutter, end overgive Sebastopol!“ og vore brave Russere, der ikke kender noget til Fraser, alle som én svarede: „Før dø! Hurra!“ Tidligere betragtede du disse Fortællinger næsten som en smuk, historisk Myte, nu staar de for dig som noget virkeligt, som en Kendsgerning Du kan saa tydeligt, ganske tydeligt, forestille dig de Mennesker, du nylig saa', som de Helte, der i hine Trængselstider ikke tabte Modet, men frejdige og glade, med opløftet Sind forberedte sig paa at dø, ikke for Sebastopol, men for Fædrelandet. Dybe og varige Spor vil Sebastopols Forsvar efterlade over hele Rusland, længe vil det leve i Folkets Bevidsthed som et mægtigt, storslaaet Heltedigt, som et Digt, i hvilket det russiske Folk var Helten. —

Det lidet alt mod Aften. Lige før Solen gaar ned, træder den frem foran de graa Skyer, der bedækker Himlen, spredende i samme Nu et stærkt purpurfarvet Skær over Skyerne, som nu spiller i det lilla, over det grønlige Hav, som vugger en Mylder af Skibe og Baade paa sine høje, store Søer, over de hvide Huse i Sebastopol og Menneskemængden, der bølger frem og tilbage. Hen over Vandet, underligt smeltende sammen med Skydningen ude fra Bastionerne, lyder Tonerne af en gammeldags halvforglemt Vals, som spilles af Regimentsmusikken paa Boulevarden.

SEBASTOPOL I MAJ MAANED

I

Et halvt Aar er henrundet, siden den første Kanonkugle med Hvislen fór ud fra Sebastopols Bastioner rodende Jorden op i de fjendtlige Skansearbejder. I al den Tid er Bomber, Kanon- og Geværkugler uophørligt og i Tusindvis fløjne fra Bastionerne til Løbegravene og fra Løbegravene til Bastionerne. Uophørligt har Dødens Engel svævet over disse Steder.

Tusinde egenkærlige Haab er blevet skuffede, tusinde er blevet tilfredsstillede, tusinde har fundet Hvile — i Dødens Favn. Mange er de Kister, man har sænket i den sorte Jord. Og endnu stadig de samme Lyde fra Bastionerne. Endnu stadig staar Franskmændene i den lyse Aftenstund seende fra deres Lejr over til os. Tællende Skydeskaarene og de store Kanonmundinger, som truende rager ud af disse, stirrer de med Skræk og Rædsel paa de gule, lerede Bastioner og de russiske Matrosers mørke, solbrændte Ansigter, der titter op over Brystværnet. Endnu stadig iagttager Udkigsposten oppe fra den optiske Telegraf gennem sin Kikkert Franskmændenes brogede Skikkelser, deres Batterier, Telte, Kolonner og de smaa, hvide Røgskyer fra Løbegravene. Endnu stadig strømmer med usvækket Iver fra alle mulige Verdenshjørner hen til dette skæbnesvangre Sted en Mylder af ganske forskelligartede Mennesker, hvis Ønsker er endnu mere forskelligartede end de selv. Rigeligt er der ødslet med Krudt og med Blod, men endnu stadig henstaar det Spørgsmaal uafgjort, som Diplomaterne ikke har kunnet løse.

II

Vi er inde i den belejrede By. Paa Boulevarden i Nærheden af Pavillonen spiller Regimentsmusikken, medens en ørkesløs Menneskemængde spadserer op og ned under Træerne for at høre paa den. Den lyse Foraarssol, der paa sin Vandring fra Øst til Vest har beskinnet først Englændernes Skanser og Løbegrave, dernæst Bastionerne, saa Byen, og endelig Fortet Nikolaj, daler nu smilende lige venligt til Ven og Fjende ned mod det fjerne,

blaa Hav, over hvis roligt vuggende Bølger den spreder et straalende Skær.

Ud af en af de smaa Matrosboliger paa venstre Haand af den brede Gade, som strækker sig langs Havnen, kommer der en høj, noget duknakket Infanteriofficer. Han trækker sine Handsker paa og gaar saa seende tankefuld ned foran sig op i Retning mod Boulevarden. Smukt er hans Ansigt ikke, og heller ikke røber Udtrykket i det nogen synderlig Begavelse, men der er udbredt noget vist troskyldigt, fornuftigt, ærligt og roligt over det. Figuren er ogsaa uheldig, Bevægelserne kejtede og lidt generte. Skønt hans Paaklædning ingenlunde er elegant: Felthuen er slidt, og Uniformsfrakken saa falmet, at den spiller i det violette, er den dog til en vis Grad soigneret. Han bærer saaledes Guldurkæde uden paa Frakken, Stropper i Benklæderne og Støvler, der er saa blanke, at man kan spejle sig i dem. Hvis ikke hans Ansigt røbede, at han var en rigtig ægte Russer, kunde man paa Grund af denne Pyntelighed antage ham for at være en af de mange tyskfødte Officerer, der gør Tjeneste i den russiske Hær. Det soignerede i hans Paaklædning kunde ogsaa tyde paa, at han var Adjudant eller Regimentsintendant; men i saa Fald vilde han bære Sporer. Saa staar der kun tilbage at antage, at han er en Kavaleri- eller Garderofficer, der er traadt over i Infanteriet for at forrette Tjeneste i dette under Felttoget. Og saaledes er det ogsaa: han har tidligere tjent i Kavaleriet. Medens han gaar op ad Boulevarden, grunder han over et Brev, han lige har modtaget fra en fordums Kammerat, der efter at have trukket sig tilbage til sine Godser nu lever i Guvernementet Tambov. Han mindes tillige sin Vens Hustru, den blege lysblaaøjede Natascha, som ogsaa er ham meget kær. Der er navnlig ét Sted i Brevet, han ikke kan faa ud af sit Hoved, det lyder saaledes:

„Naar vi faar Invaliden *), styrter Pupka" — et Kælenavn, den forhenværende Ulanofficer har givet sin Kone — „over i Havebygningen og ind i Gæsteværelset (hvor vi tilbragte Vinteraftenerne saa hyggeligt sammen med dig, dengang Regimentet laa indkvarteret i Byen) for at nyde Bladet uforstyrret, og du kan ikke tænke dig, med hvilken Iver og Interesse hun læser om eders Heltebedrifter. Ofte taler hun om dig. „Mikhajlov," plejer hun at sige, er rigtignok et mageløst Menneske. Ser jeg ham igen, kunde jeg kysse ham og falde ham om Halsen. Han

*) Det officielle russiske Militærblad. O. A.

kæmper jo paa Bastionerne, er vis paa Georgskorset og vil blive omtalt i Bladene ...“ o. s. v. o. s. v. i samme Smag, saa at jeg næsten begynder at blive skinsyg paa dig.“ Længere henne i Brevet hedder det: „Vi faar først Aviserne meget sent, og skønt der gaar mange Nyheder fra Mund til Mund, kan man dog ikke fæste Lid til dem alle. I Gaar fortalte for Eksempel Frøknerne, du véd, som er saa musikalske, at Napoleon var taget til Fange af vore Kosakker og sendt til St. Petersborg, men du kan vel nok tænke dig, hvor meget jeg tror paa alt dette. En Herre, der i disse Dage er kommet tilrejsende fra St. Petersborg — han staar direkte under Ministeren, har et særligt Hverv og er særdeles elskværdig; du kan ikke tænke dig, hvad han er for os i denne Tid, hvor der ikke findes et eneste ordentligt Menneske i hele Byen — siger, at det er vist, at vore Tropper har besat Eupatoria, saa at Franskmændene ikke mere har Forbindelse med Balaklava, og at denne Affære har kostet os 200 Mand, men Franskmændene henved 15,000. Min Kone blev saa bevæget i den Anledning, at hun var ganske ude af sig selv hele Natten, og hun siger, at hun har en Forudfølelse af, at du har været med ved denne Lejlighed og udmærket dig.“

Til Trods for Tonen og Indholdet i dette Brev vækker det dog hos Mikhajlov en Række af usigelig vemodige, men tillige nydelsesrige Minder, Minder om de Aftener, han plejede at sidde sammen med sin Vens blege Hustru samtalende med hende om „Følelse“ og andre lignende Emner, Minder om, hvorledes hans trofaste Kammerat, den forhenværende Ulanofficer, naar de sad sammen i Kabinettet og spillede om en Indsats paa en Kopek, plejede at blive rasende, hver Gang han fik en Bet, og hvorledes Vennens Hustru da gerne tog sig en hjertelig Latter over dem. Ja han mindes disse to Menneskers Venskab, og muligt forekommer det ham, at hans blege Veninde nærede en Følelse for ham, der var lidt mere end Venskab. Disse Væsener og deres Omgivelser viser sig for hans Fantasi i et vidunderligt, rosenfarvet Skær; derfor smiler han ogsaa uvilkaarlig, idet han fordyber sig i alle disse Erindringer, og han føler med Haanden paa den Lomme, i hvilken dette for ham saa dyrebare Brev ligger.

Erindringerne fører saa Stabskaptajn *) Mikhajlov ind paa en Række Fantasier og Drømme om Fremtiden. „Hvor vil Natascha

*) I den russiske Hær rangerer Stabskaptajner mellem Kaptajner og Løjtnanter.
O. A.

ikke blive forbavset og glad," tænker han, idet han drejer om ad en snæver Tværgade, „naar hun en skønne Dag læser i Invaliden om, hvorledes jeg, da vi stormede, var første Mand paa den fjendtlige Skanse og fik Georgskorset for denne Daad. Virkelig Kaptajn er jeg allerede tidligere indstillet til. Det vil blive en let Sag for mig at avancere til Major endnu i Aar; der er allerede faldet saa mange, og der vil sikkert falde endnu mange flere Kammerater i dette Felttog. Saa kommer det til et stort Slag igen, og da jeg allerede har udmærket mig, faar jeg ved denne Lejlighed et Regiment at kommandere. Jeg bliver Oberstløjtnant — Kommandør af St. Anna Ordenen — Oberst!" Han var allerede avanceret til General og nedlod sig som saadan til at aflægge Enken Natascha, hvis Mand netop paa den Tid var afgaaet ved Døden, et Besøg, da Lyden af Militærmusikken, der blev stærkere og stærkere, og Synet af Menneskemængden pludselig rev ham ud af disse Fantasier, og inden han vidste af det, dukkede han op paa Boulevarden ikke som General, men som det, han var før — en ganske almindelig Stabskaptajn af Infanteriet.

III

Han stilede hen imod Pavillonen, i Nærheden af hvilken Regimentsmusikken stod og spillede. Inden for denne stod Soldater, der, idet de gjorde Tjeneste som Nodestole, holdt de opslaaede Nodebøger, og uden om den havde der sluttet sig en tæt Kreds af Menige, Underofficerer og Junkere*), Ammer og Børn, som stod og gloede, men ikke lyttede synderlig til Tonerne. Omkring Pavillonen stod, sad eller slentrede pyntede Officerer frem og tilbage med fine, hvide Handsker paa; for største Delen var det Søofficerer og Adjudanter. Op og ned ad Hovedalleen gik der alle mulige Slags Officerer og alle mulige Slags Kvinder. De færreste af Kvinderne bar Hat, de fleste havde Tørklæder om Hovedet, men der var ogsaa dem, der gik barhovedet. Ejendommeligt var det, at man ikke saa' et eneste gammelt Ansigt iblandt dem. Længere borte, nede i de duftende, hvide Akasiealleer var Menneskemængden tyndere, Grupperne mere spredte.

Der var ingen, som viste synderlig Glæde ved at træffe Mi-

*) En Grad, der svarer omtrent til Kadet eller Officersadspirant. O. A.

khajlov. Det skulde da være hans to Regimentskammerater Obshogov og Suslikov, som med stor Varme og Inderlighed trykkede hans Haand. Men den første, af hvis røde Ansigt Sveden randt ned, saa' saa sjofel ud i sine gamle, grove Benklæder, sin slidte Uniformsfrakke og med sine bare Hænder, og den sidste talte saa højrøstet og ugenert, at det ligefrem var ubehageligt at gaa med dem her paa Pladsen, hvor der var saa mange pyntede Officerer med hvide Handsker paa. Mikhajlov kendte enkelte af de tilstedeværende, han hilste saaledes i Forbigaaende paa en Adjudant og kunde have hilst paa en Stabsofficer, som han to Gange havde truffet hos en fælles Bekendt *). Og hvad morsomt var der egentlig ved at spadsere sammen med Obshogov og Suslikov? Traf han dem ikke seks Gange om Dagen? Trykkede han dem ikke lige saa ofte i Haanden? Han var ikke gaaet hen til Musikpladsen for at træffe dem.

Hvor havde han ikke Lyst til at gaa hen og tale med den Adjudant, han lige havde hilst paa, og som nu stod sammen med flere andre Officerer. Det var ikke for at Kaptajnerne Obshogov, Suslikov, Løjtnant Paschtezkij og andre skulde se, at han havde saa fine Bekendtskaber, men simpelt hen, fordi han fandt det behageligt og underholdende at tale med Adjudanterne, som altid havde saa mange Nyheder paa Haanden.

Men hvorfor frygter Mikhajlov da for at nærme sig denne Gruppe? Han tænker: „Sæt, de nu ikke besvarer min Hilsen, eller sæt, de besvarer den og fortsætter deres Samtale uden at tage Notits af mig, eller sæt, de gaar deres Vej og lader mig staa her ganske alene mellem *Aristokraterne*."

Begrebet *Aristokrat* — her er det taget i relativ og ikke i absolut Forstand — har i den senere Tid vundet en vis Udbredelse og Popularitet i Rusland. Egentlig hører det slet ikke hjemme hos os, men det har fundet Indpas alle de Steder og i alle de Samfundsklasser, hvor Forfængeligheden er trængt ind. Og da denne usle Lidenskab betager alle, findes der Aristokrater baade blandt Købmændene, Embedsmændene, Bestillingsmændene og Officererne, i hver en Vraa, i den fjerneste Afkrog af Rusland, hvor der overhovedet findes Mennesker. Da der nu er Masser af Mennesker i Sebastopol, er der selvfølgelig ogsaa megen Forfængelighed og derfor ogsaa Aristokrater her, uagtet Døden uaflade-

*) I Rusland hilser Officererne ikke hinanden, med mindre de er personlige Bekendte. O. A.

lig hænger over Hovedet paa enhver, han være sig Aristokrat eller Ikke-Aristokrat.

I Kaptajn Obshogovs Øjne er Mikhajlov Aristokrat; i Mikhajlovs Øjne er Kalugin Aristokrat, baade fordi han er Adjudant, og fordi han ikke er Dus med de andre Adjudanter. I Kalugins Øjne er Grev Nordov Aristokrat, fordi han ikke er slet og ret Adjudant, men Fløj-Adjudant.

Forfængelighed, Forfængelighed og Forfængelighed overalt, endogsaa paa Gravens Rand og hos Mennesker, der er beredt til at gaa i Døden for en sand og ædel Overbevisning. Forfængelighed! Denne Lidenskab maa være et karakteristisk Træk for vort Aarhundrede, et Onde, der særlig er knyttet til vor Tidsalder. Hvorfor har man aldrig hørt Tale om den hos vore Forfædre; vi kender dog andre Landeplager fra den Tid som Pest og Kopper? Hvorfor gives der nu til Dags kun tre Slags Mennesker: de, der erklærer, at Forfængelighed er en Nødvendighed og en Dyd, og derfor frivilligt underkaster sig dens Love; de, der betragter den som et Onde, men mener, at dette ikke kan udryddes, og de, der slavisk og ubevidst handler under Indflydelse af denne Lidenskab, skønt de ikke aner dens Eksistens? Hvorfor har Homer og Shakespeare talt om Kærlighed, Hæder og Lidelser, medens vort Aarhundredes Litteratur ikke er andet end en evindelig, uafbrudt Fortælling om Snobberi og Forfængelighed?

To Gange gik Mikhajlov tøvende og usikkert forbi det Sted, hvor hans Aristokrater stod. Tredje Gang tog han Mands Mod og Hjerte til sig og nærmede sig Gruppen, der bestod af Adjudanten Kalugin, Adjudanten, Fyrst Galjzin, i hvem endogsaa Kalugin saa' et Stykke af en Aristokrat, Oberstløjtnant Neferdov og Ritmester Praskukin, der begge som saa mange andre afskedigede Officer var traadt i aktiv Tjeneste under Krigen. Til Held for Mikhajlov var Kalugin netop i ganske fortræffeligt Humør. Hans General havde nemlig for nylig talt nedladende og fortroligt med ham, og Fyrst Galjzin, der lige kom fra St. Petersborg, havde opslaaet sin Bolig hos ham. Han betragtede det derfor ikke som noget nedværdigende at række Mikhajlov Haanden. Praskukin kunde derimod ikke bekvemme sig dertil, skønt han meget ofte havde været i Bastion sammen med Mikhajlov, hvis Vin og Brændevin han mere end én Gang havde drukket; ja han skyldte ham endogsaa 12½ Rubel i Spil. Men da han endnu ikke kendte Fyrst Galjzin nøjere, vilde han ikke røbe for denne, at han plejede

Bekendtskab med en slet og ret Stabskaptajn af Infanteriet. Han indskrænkede sig derfor til at sende Mikhajlov et lille naadigt Nik.

„Naa, Kaptajn!“ sagde Kalugin, „naar skal De igen ud paa Bastionen? Kan De huske, da vi mødtes i Redouten Schwarz — da gik det varmt til? Hvad?“

„Jo, det var en varm Historie,“ svarede Mikhajlov erindrende, hvorledes han den Nat, netop som han fra Løbegraven krøb op i Bastionen, stødte paa Kalugin, som kom ham i Møde frejdigt og kækt med klirrende Sabel.

„Ja, egentlig skulde jeg først derud i Morgen,“ vedblev Mikhajlov, „men da der er en af Regimentets Officerer, som er syg, saa .....“

Han vilde fortælle, at det endnu ikke var hans Tur, men at han alligevel skulde ud paa Bastionen i Nat, da han havde anset det for sin Pligt frivilligt at tilbyde sig som Fører for 8de Kompagni, fordi dets Chef Løjtnant Neptschisetzskij var syg, og der ikke var andre Officerer ved Kompagniet end en ung Fændrik.

Men Kalugin, som ikke gad høre ham til Ende, afbrød ham ved at sige til Fyrst Galjzin: „Jeg har en Fornemmelse af, at der en af de første Dage vil ske noget overordentligt.“

Ingen svarede ham. Fyrst Galjzin trak kun lidt paa det ene Bryn, saa' ud over Mikhajlovs Felthue og udbrød efter en kort Pavse:

„Hun ser godt ud det Pigebarn med det røde Tørklæde. Kender De hende, Kaptajn?“

„Ja! Hun bor i Nærheden af mig; Faderen er Matros,“ svarede Mikhajlov.

„Kom, lad os gaa hen og tage hende lidt nærmere i Øjesyn.“

Saa tog Fyrst Galjzin Kalugin under den ene og Stabskaptajnen under den anden Arm, idet han paa Forhaand følte sig overbevist om, at den sidste ikke vilde undlade at betragte dette som en stor Ære, hvilken Overbevisning ogsaa var fuldstændig rigtig.

Mikhajlov var overtroisk af sig; han betragtede det derfor som meget syndigt at indlade sig paa galante Eventyr, umiddelbart inden han skulde rykke mod Fjenden. Men han lod ogsaa kun, som om han var Udhaler. Det var tydeligt nok at mærke, at hverken Fyrst Galjzin eller Kalugin saa' ham an for det; og den unge Pige med det røde Tørklæde blev yderst forbavset over at se ham saa rask paa det, da hun mere end én Gang havde lagt

Mærke til, at han rødmede, naar han gik forbi hendes Vindue. Praskukin gik bag efter de andre tre. Uafladelig puffede han Fyrst Galjzin paa Albuen og ledsagede hvert af disse Puf med en Bemærkning paa Fransk. Men da Spadserevejen var saa smal, at man ikke kunde gaa fire i Række, var Praskukin nødt til at gaa alene. Først da de tog Turen anden Gang, fik han en Bekendt under Armen. Det var Søofficeren Servjagin, som havde nærmet sig Gruppen for ogsaa at komme i Lag med Aristokraterne. Servjagin, der stod i Ry for sin Tapperhed, stak med Glæde sin ærlige, kraftige Arm helt ind i Praskukins, skønt han saa vel som alle andre godt vidste, at der ikke var noget synderlig godt ved denne Fyr. Gørende Rede for sit Bekendtskab med denne simple Søofficer, hviskede Praskukin til Fyrsten, at Servjagin var bekendt alle Vegne for sin Tapperhed. Men Fyrst Galjzin, der Dagen forinden havde set en Bombe springe paa tyve Skridts Afstand, betragtede sig selv som ikke mindre tapper end denne Herre, og gaaende ud fra, at der ofte gaar stort Ry af ingenting, skænkede han ikke Servjagin nogen som helst Opmærksomhed.

Mikhajlov fandt det saa behageligt at spadsere i dette Selskab, at han rent glemte det kære Brev fra Tambov og alle de mørke Tanker, der var kommet bag paa ham i Anledning af den forestaaende Tur ud til Bastionen. Han blev sammen med de andre, saa længe det lod sig gøre. Men efterhaanden begyndte de andre Herrer at udelukke ham fra Samtalen og trak Øjnene til sig, naar han saa paa dem, og det endte med, at de gik bort og lod ham staa ene tilbage. Paa Hjemvejen kom Mikhajlov forbi Junker, Baron Pest. Denne, som netop i dette Øjeblik var meget opblæst og vigtig, ja endogsaa ansaa sig selv for en hel Helt, fordi han den foregaaende Nat for første Gang havde været ude i Bastion 5, hvor han havde ligget dækket i Blenderingen hele Tiden, rettede sig nok og hilste, men med et næsten utilladelig storsnudet Udtryk. Mikhajlov var imidlertid saa tilfreds over at have været i fint Selskab, at han ikke ærgrede sig det mindste herover.

IV

Men næppe var han naaet til sit Kvarter, næppe havde han betraadt Dørtærskelen, før hans Tanker tog en helt anden Retning. Han lod Blikket glide rundt i sit lille Værelse med det ujævne stampede Lergulv og de skæve Vinduer, der var tilklistrede med Papir. Langs den ene Væg stod hans gamle Seng, og bag denne, fastsømmet til Muren, hang Tæppet, der tjente som Underlag for hans to Pistoler fra Tula. Langs den anden, tildækket med et snavset Sirtses Tæppe, stod Sengen, som benyttedes af Junkeren, der delte Værelse med ham. Han saa 'sin Oppasser Nikita med det uordentlige, strittende, fedtede Haar fare op fra Gulvet og klø sig i Hovedet, saa' sin gamle Kappe, de slidte Vandstøvler, Madkurven, ud af hvilken der tittede et Stykke Ost og Halsen af en gammel Portvinsflaske fyldt med Brændevin i Anledning af den forestaaende Tur til Bastionen. Og med ét kom han til at huske paa, at han om lidt skulde ud med Kompagniet i Skyttegravene og blive der hele Natten.

„Jeg er vis paa, jeg falder i Nat," tænkte Mikhajlov, „jeg føler det. Og det ærgerligste er, at jeg ikke havde behøvet at gaa derud, men selv tilbød mig. Hvad mon egentlig denne fordømte Neptschisetzskij fejler? Meget muligt, at han slet ikke er syg, og saa gaar jeg hen og falder for hans Skyld; for det er ganske sikkert, at jeg falder. Skulde jeg slippe derfra, er jeg vis paa at blive indstillet til Forfremmelse. Jeg lagde jo Mærke til, hvor det tiltalte Regimentschefen, da jeg sagde: „Tillad mig at gaa i Stedet for Løjtnant Neptschisetzskij, hvis han er syg!" Ja, avancerer jeg ikke, er jeg da vis paa at faa Vladimirordenen. Det er jo allerede trettende Gang, jeg skal rykke ud i Forskansningerne. O ve! O ve! 13 er et uheldigt Tal! Ja vist falder jeg — men én maa derud! Kompagniet kan jo dog ikke rykke ud under Kommando af en Fændrik. Det gælder maaske Regimentets og hele Armeens Ære. Det var min Pligt at gaa ... ja, en hellig Pligt. Men min Anelse skuffer mig ikke." Mikhajlov glemte, at han altid i mer eller mindre Grad blev grebet af den Slags Anelser, forinden han skulde rykke ud i Bastionerne, og han vidste ikke, at enhver, der skal i Fægtning, mer eller mindre gribes af en lignende Forudfølelse. Efter saaledes at have trøstet sig ved at ty til Pligtfølelsen, en Følelse, der var meget udviklet hos ham, satte

han sig hen og skrev et Brev til sin Fader, i hvilket han tog Afsked med denne. Han var ti Minutter om at skrive Brevet og rejste sig saa op med fugtige Øjne. Idet han mekanisk opramsede alle de Bønner, han i Øjeblikket kunde huske, begyndte han at klæde sig paa. Hans fordrukne, ubehøvlede Oppasser rakte ham den ny Feltkappe, da den gamle, han plejede at tage paa, naar han skulde ud i Løbegravene, var i Stykker og ikke gjort i Stand.

„Hvorfor er Kappen ikke gjort i Stand? Naar du bare altid kan ligge og snue, saa er du fornøjet," udbrød Mikhajlov harmfuldt.

„Snuer jeg?" brummede Nikita. „Hele Dagen slider og slæber jeg som et Bæst, saa jeg er lige ved at krepere, og saa maa jeg ikke engang sove."

„Hold Mund, Tølper!" raabte Mikhajlov, som var lige paa Nippet til at prygle Oppasseren. Humøret var allerede daarligt i Forvejen, men nu tabte han fuldstændig Taalmodigheden, for han ærgrede sig over, at Nikita, som han holdt af og endogsaa forkælede, Nikita, som havde været hans Oppasser i tolv Aar, kunde være saa uforskammet.

„Tølper? Tølper?" gentog Oppasseren. — „Og hvorfor skælder De mig ud for en Tølper, Herre? Synes De, at det er Tider at skælde ud i?"

Mikhajlov kom til at huske paa, hvor han skulde hen, og blev halvvejs skamfuld. „Men du kan ogsaa bringe en ud af ens gode Skind, Nikita," sagde han med blidere Stemme, og idet han blev rød i Hovedet, tilføjede han: „Brevet derhenne paa Bordet skal du lade ligge. Rør ikke ved det!"

„Javel, Herre!" svarede Nikita, som nu begyndte at blive rørt under Indflydelse af Brændevinen, han havde drukket — for sine egne Penge, som han sagde — og saa gav sig til at plire med Øjnene for at komme til at græde.

Da Stabskaptajnen kom ud paa Trappen og sagde: „Farvel, Nikita!" begyndte denne pludselig at hulke paa en højst unaturlig Maade og styrtede sig paa Knæ for at kysse sin Herre paa Haanden. Den gamle Matroskone, der stod ude paa Gaden, kunde som Kvinde naturligvis ikke undlade at tage Del i denne rørende Scene. Idet hun tørrede Øjnene med sit snavsede Ærme, snakkede hun en hel Del om, at det jo var Herskabets Pligt at gaa derud, men at det rigtignok var forfærdeligt, at det maatte gennemgaa saadanne Lidelser, og at hun selv var en stakkels Enke, som stod ene i Verden. Mindst for hundrede Gang fortalte hun

den drukne Nikita om sin Sorg, om hvordan hendes Mand faldt i Begyndelsen af Bombardementet, og om hvordan de nu skød hendes Hus sønder og sammen, saa hun maatte bo hos fremmede Folk o. s. v. o. s. v. Efter at Herren var gaaet, røg Nikita sig en Pibe, bad sin Værtindes lille Datter om at hente noget Brændevin og holdt saa meget hurtigt op med at græde. Han gav sig tværtimod til at skændes med sin Værtinde om en Spand, som han beskyldte hende for at have slaaet i Stykker.

„Maaske jeg dog slipper med at blive saaret," tænkte Mikhajlov, alt imedens han i Tusmørket nærmede sig Bastionen med sit Kompagni. „Men hvor bliver jeg saaret og hvorledes? Bliver det her eller dér?" tænkte han videre, pegende første Gang paa Underlivet, anden Gang paa Brystet. „Naar jeg blot kunde slippe med et Strejfskud her!" — Han tænkte paa den øverste Del af Benet. — „Men bliver jeg ramt at et Sprængstykke dér — ja saa er jeg færdig."

Gennem Løbegravene naaede Stabskaptajnen lykkeligt ud til Skyttegravene. Det var bælgmørkt, da han sammen med Ingeniørofficeren fordelte Mandskabet til de forskellige Arbejdspladser. Da alt var besørget, krøb han ned i et Hul, der var gravet inde under Brystværnet. Skydningen var næsten helt døet hen; kun en sjælden Gang glimtede der snart fra os og snart derovrefra et Lyn, efterfulgt af en lysende Bue paa den mørkeblaa Stjernehimmel. Men alle Fjendens Bomber dalede ned langt til højre og bagud for Mikhajlov, der sad nok saa lunt i sit Hul. Han drak en Snaps, tog sig en Bid Ost og røg sig en Cigaret. Derefter bad han sin Aftenbøn og skulde saa til at tage sig en lille Lur.

V

Fyrst Galjzin og Oberstløjtnant Neferdov gik hjem med Kalugin for at drikke Te hos ham. Praskukin, hvem ingen havde inviteret, og hvem ingen gad tale til, men som alligevel hængte paa som en Burre, fulgte med de andre.

„Naa, men du fortalte mig ikke Slutningen af Historien om Vaska Mendel," sagde Kalugin, som havde trukket sin Uniformsfrakke af, knappet Skjortelinningen op og nu sad ved Vinduet i en blød og magelig Lænestol.

„Ja, den Historie er til at dø af Latter over, min Bror, je vous

dis il y avait un temps, où on ne parlait que de ça à Pétersbourg," sagde Fyrst Galjzin, idet han leende sprang op fra sin Plads ved Klaveret og satte sig hen ved det andet Vindue. — „Det er den latterligste Historie, jeg har hørt. Jeg kender hele Sagen til dens mindste Enkeltheder ..."

Saa begyndte han livligt og kvikt at fortælle et eller andet Kærlighedseventyr, som vi vil udelade, da det ikke har nogen Interesse for os. Men mærkeligt var det, at ikke alene Fyrst Galjzin men ogsaa de andre Herrer, der laa henslængt i magelige Stillinger ved Vinduet eller ved Klaveret, nu syntes helt andre Mennesker end før, da de spadserede paa Boulevarden. Den latterlige Hovenhed og Opblæsthed, der dengang var saa fremtrædende hos dem, var nu som blæst bort. Her, ene mellem sig selv, var de — især Kalugin og Galjzin — meget elskværdige Mennesker. Samtalen drejede sig nu videre om Kammerater og fælles Bekendte i St. Petersborg.

„Hvordan gaar det Maslovskij?"

„Hvem af dem? Er det ham i Liv-Ulanregimentet eller ham i Garden til Hest?"

„Jeg kender dem begge. Men Gardisten har jeg kun set som en ren Grønskolling, der lige var kommen ud af Skolen. Hvordan gaar det den ældre Broder? Er han Ritmester nu?"

„Ja, for længe siden."

„Og han er ikke ked af sin Zigeunerske?"

„Jo, hende har han givet Rejsepas."

Og paa denne Maade fortsattes Samtalen endnu i nogen Tid.

Derefter satte Fyrsten sig til Klaveret og foredrog en Zigeunervise udmærket smukt og smagfuldt. Praskukin gav sig til at synge anden Stemme og gjorde det saa godt, at de andre bad ham om at blive ved, hvorover han følte sig meget tilfreds og smigret.

Oppasseren kom nu ind med Te, Fløde og Kringler paa en Sølvpræsenterbakke.

„Byd Fyrsten!" sagde Kalugin.

„Hvor det er underligt at tænke sig," udbrød Galjzin, idet han tog sig et Glas Te og gik hen til Vinduet igen, „at vi er inde i den belejrede By og dog kan spille paa Klaver, drikke Te med Fløde til og sidde i en Lejlighed, som er saa hyggelig, at jeg kunde ønske at eje Mage til den i St. Petersborg."

„Ja, men kunde man ikke en Gang imellem have det lidt hyggeligt," bemærkede den gamle Oberstløjtnant, som altid var

utilfreds med alt, „vilde det ligefrem være utaaleligt stadig at gaa og vente paa, at der skal ske noget, utaaleligt at se paa, hvorledes man daglig slaar en hel Del Mennesker ihjel, uden at man dog øjner nogen Ende paa det. Det vilde ikke være til at holde ud, naar man under saadanne Forhold skulde leve i Snavs op over Ørene og nægte sig alle mulige Bekvemmeligheder."

„Ja, hvad skal saa vore Infanteriofficerer sige!" afbrød Kalugin ham, „de, som lever ude i Bastionerne sammen med Soldaterne og spiser samme simple Suppe som de Menige? Hvorledes kan de holde det ud?"

„Ja, hvorledes? Der kan endogsaa gaa hele ti Dage, i hvilke de ikke skifter Linned. De er beundringsværdige — ligefrem Helte!"

Netop som han havde sagt dette, bankede det paa, og en Infanteriofficer traadte ilsomt ind i Værelset.

„Jeg ... jeg har Ordre til ... kan jeg faa Generalen ... hans Excellence i Tale for at overbringe en Melding fra General N.?" spurgte han med et lidt kejtet og genert Buk.

Kalugin rejste sig uden at besvare Officerens Buk og bad ham med en fornærmelig, nedladende Høflighed og et tvungent officielt Smil om at vente, til de var færdige. Han værdigede ham ikke mere nogen som helst Opmærksomhed og bød ham ikke engang at tage Plads, men vendte sig om mod Galjzin, hvem han konverserede paa Fransk, saa at den stakkels Officer, der blev staaende midt inde i Værelset, ikke vidste, hvad han skulde gøre af sig selv.

„Sagen er vigtig og haster," sagde han, efter at han havde staaet saaledes et Minut.

„Naa, maa jeg saa bede Dem følge mig," svarede Kalugin og gik efter at have trukket sin Uniformsfrakke paa med ham ind i Generalens Værelse.

„Eh bien, messieurs, je crois que cela chauffera cette nuit," bemærkede Kalugin, da han kom tilbage igen.

„Hvorledes det? Skal der gøres Udfald?" spurgte de andre tre i Munden paa hinanden.

„Jeg véd intet. —De vil nok selv faa at se, hvad der sker," svarede Kalugin med et hemmelighedsfuldt Smil.

„Min Chef er paa Bastionen; saa er jeg vist nødt til ogsaa at tage derud," sagde Praskukin og spændte sin Sabel om sig.

Men ingen svarede ham. Han maatte vel selv bedst vide, om han var nødt til at gaa derud eller ej.

Praskukin og Neferdov gik saa ud for at begive sig hen paa deres Plads. „Farvel, de Herrer! Paa Gensyn! Vi ses nok i Nat!“ raabte Kalugin ud af Vinduet efter dem, medens de bøjende sig helt forover i Sadelen satte af Sted i Galop. Snart efter ophørte Lyden af Hestenes Hovslag, og der blev ganske stille i den mørke Gade.

„Non, dites moi, est ce qu'il y aura véritablement quelque chose cette nuit?“ spurgte Galjzin, der hældede sig helt ud af Vinduet sammen med Kalugin og betragtede de lyse Linjer, Bomberne beskrev, idet de dalede ned over Bastionerne.

„Dig kan jeg fortælle det; ser du ... ja du har jo været ude paa Bastionerne?“ Galjzin nikkede, skønt han kun havde været én eneste Gang i Bastion 4. Saa begyndte Kalugin at gøre Rede for vore egne og for Fjendens Forskansningsarbejder. Men han, som selv nærede stor Tillid til sin militære Dømmekraft, manglede de fornødne specielle Kundskaber. Hans Fremstilling blev derfor temmelig utydelig og vrøvlet, navnlig fordi han forvekslede de forskellige fortifikatoriske Kunstudtryk og anvendte dem paa urigtig Maade.

„Men de begynder jo at plaffe løs ude fra Skyttegravene! Oho! Er den fra os eller derovrefra? Nu sprang den!“ sagde de begge paa én Gang, medens de lænede sig ud af Vinduet, lyttede til Geværskuddene, som kom nærmere og nærmere, og saa' paa Glimtet af Skuddene, som momentvis oplyste den mørkeblaa Himmel, og paa de lysende Linjer, Bomberne efterlod, naar de strøg af Sted gennem Luften.

„Quel charmant coup d'oeil!“ udbrød Kalugin henledende sin Gæsts Opmærksomhed paa dette virkelig skønne Skuespil. — „Hør, véd du hvad, undertiden er det umuligt at se, hvad der er en Bombe, og hvad der er en Stjerne.“

„Ja, for lidt siden troede jeg, at den lysende Prik, du ser komme farende, var en Stjerne, men saa dalede den med ét. — Se, nu springer den!“

„Og den store Stjerne hist oppe — hvad er det nu den hedder? Den ser akkurat ud som en Bombe, der har naaet sit Zenit. “

„Véd du hvad, jeg er i den Grad vant til disse Bomber, at jeg er vis paa, alle Stjernerne vil forekomme mig som Bomber,

naar jeg engang senere en stjerneklar Nat sidder hjemme i Rusland og ser op mod Himlen."

„Men synes du dog ikke, at jeg skulde deltage i Udfaldet?" sagde Fyrst Galjzin efter en kort Pavse.

„Hvor vil du hen, min Bror! Slaa de Tanker ud af Hovedet, jeg lader dig ikke tage af Sted," svarede Kalugin. — „Du naar nok at komme med en anden Gang."

„Er det virkelig dit Alvor? Du mener altsaa, at jeg ikke behøver at gaa med?"

I dette Øjeblik hørtes gennem Artilleriildens Drøn en voldsom Knitren af Geværild, og tusinde Ildglimt blinkede langs hele Linien.

„Saa, nu bliver det til Alvor!" sagde Kalugin. „Denne Lyd af Geværskuddene kan jeg ikke sidde og høre roligt paa; den griber mig mægtigt. Nu raaber de ogsaa Hurra," tilføjede han, lyttende til den fjerne, dumpe Larm af Hundreder af Menneskerøster, der naaede hans Øren som et langtrukkent Ekko fra Bastionerne.

„Hvor kommer de Hurraraab fra? Fra os eller fra Fjenden?"

„Jeg véd det ikke. Men nu maa de være i Haandgemæng — for Skydningen er jo ophørt."

I det samme kom en Officer med sin Kosak bag efter sig farende i Galop hen til Huset. Han sprang af Hesten, og et Øjeblik efter var han inde i Værelset.

„Hvor kommer De fra?" spurgte Kalugin ham.

„Fra Bastionen. Jeg maa tale med Generalen."

„Følg med. Naa, hvad nyt?"

„De har angrebet Besætningen i Skyttegravene ... Franskmændene førte stærke Reserver i Ilden ... vi havde kun to Bataillioner," gispede Officeren — den samme, der allerede en Gang tidligere havde bragt Melding, — saa forpustet og stakaandet, at han næppe kunde trække Vejret. Men denne Gang gik han ganske ugenert og frimodig hen til Generalens Dør.

„Er vi drevet tilbage?"

„Nej!" svarede Officeren forbitret. „En Bataillon ilede til Hjælp ... .vi slog Fjenden tilbage. Men Regimentschefen og mange af Officererne er faldne; jeg skal anmode om Forstærkning." Og med disse Ord traadte han og Kalugin ind til Generalen.

Fem Minutter efter sad Kalugin allerede paa sin Kosakhest og

galoperede afsted til Bastionen for at overbringe forskellige Befalinger og oppebi Udfaldet af Fægtningen. Men Fyrst Galjzin var et Bytte for den trykkende Sindsstemning, som gerne griber den, der selv skal staa som en ørkesløs Tilskuer, medens de andre kæmper. Han gik ned paa Gaden og gav sig til at slentre op og ned ad den uden Maal og Med.

VI

Soldater kom gaaende med de saarede paa Ambulancebaarer, og andre saarede slæbte sig selv frem støttede af deres Kammerater. Paa Gaden var det bælgmørkt. Kun i nogle enkelte af Lasarettets Vinduer og i nogle faa Officerskvarterer skinnede der Lys. Ude fra Bastionerne trængte til ens Øre de samme Kanondrøn og den samme Plaffen af Geværerne som før. Paa den mørke Himmel glimtede endnu de samme Lyn. Men en Gang imellem hørtes ogsaa andre Lyde: Hovslagene af en Hest, naar en Ordonnans kom sprængende forbi, de saaredes Stønnen og Ambulancebærernes Skridt og Stemmer. Uden for Husene paa Trapperne stod den forskrækkede Befolkning, navnlig Kvinderne, for at høre og se paa Kanonaden.

Blandt disse Tilskuere var ogsaa vor gamle Bekendt Nikita, og Matroskonen, hvem han allerede igen havde forsonet sig med, stod ved Siden af ham med sin lille tiaarige Datter. „Hellige Guds Moder!“ sukkede Enken, idet hun stirrede op paa Bomberne, der som Ildbolde uophørlig fløj fra den ene Side til den anden. „Hu ha, hu ha! hvor gyseligt, hvor gyseligt! Saa galt har det ikke været før. Nu sprang den, det Afskum, lige over vores Hus ude i Forstaden.“

„Nej, det var længere borte. De falder alle ned i Tante Arinas Have,“ sagde den lille Pige.

„Men hvor monstro Herren er henne nu?“ udbrød Nikita snøvlende og drævende, for han var noget fuld endnu.

„Aa,hvor jeg dog holder meget af Herren! Jeg véd slet ikke, hvad jeg skulde gøre ved mig selv, Morlille, hvis de, hvad Gud forbyde, skulde være syndige nok til at slaa ham ihjel. Han er rigtignok en mageløs Herre. Kunde jeg maaske være tjent med at bytte ham med dem, som sidder derinde og spiller Kort? Det er noget — Krapyl! for at sige det rent ud,“ sluttede Nikita sit

Foredrag, idet han pegede paa et oplyst Vindue, gennem hvilket man kunde se ind i Mikhajlovs Værelse. Derinde sad Junker Shvadtschetskij og svirede sammen med to Gæster, som han, benyttende sig af Stabskaptajnens Fraværelse, havde inviteret op til sig i Aften. Den ene af disse var Løjtnant Neptschisetzskij, der havde meldt sig syg — fordi han havde Snue.

„Se de smaa Stjerner, se, hvor de falder ned!“ udbrød den lille Pige med Øjnene fæstede paa Himlen. „Se, der var igen én, som fór ned! Hvor kan det være? Hvad lille Mor?“

„De skyder vores Hus helt sønder og sammen,“ sagde Moderen uden at ænse den lille Piges Spørgsmaal.

„Da jeg i Dag var derinde med Tante,“ sagde den lille Pige, som nu var kommet i Snakkehjørnet, „laa der en voldsom stor Kanonkugle ved Siden af Skabet. Vi kunde se, at den var gaaet igennem Forstuen og derfra ind i Kammeret. Den var saa stor, saa stor, at man ikke kunde løfte den.“

„Ja, Mand og Penge har de taget fra en,“ bemærkede Moderen, „og det lille usle Hus, man ejer endnu, skyder de nu ned. Se blot, hvor de fyrer løs, de Skurke! Aa Gud, aa Gud!“

„Og lige som vi var ude af Huset, kom der en Bombe flyvende, som sprang i Nærheden af os og dryssede os helt over med Jord. En Stump var endogsaa lige ved at strejfe Tante og mig.“

VII

Fyrst Galjzin mødte flere og flere saarede, nogle paa Baarer, og andre til Fods. De sidste, som støttede hinanden, gik og talte højt sammen.

„Som de nu stormede frem, Brødre,“ sagde med dyb Røst en høj Soldat som bar to Geværer paa den ene Skulder, — som de nu stormede frem, raabte de: Allah, Allah! *) Saa klavrede de op ad Brystværnsskraaningen den ene næsten oven paa den anden. For hver én, der fik sin Bekomst, kom der straks en anden. Der var en Mylder af dem.“

Men her afbrød Galjzin hans Fortælling, idet han spurgte ham:

---

*) De russiske Soldater var fra deres Kampe mod Tyrkerne saa vante til at høre disse raabe „Allah!“, at de ogsaa tillagde Franskmændene dette Krigsraab. F. A.

„Kommer du fra Bastionen?“

„Javel, Deres Velbaarenhed.“

„Naa, hvordan gik det til der? Lad os høre!“

„Hvordan? En hel Mylder af dem stormede løs paa os; de klavrede op over Brystværnet, og saa var det afgjort. De overmandede os fuldstændigt, Deres Velbaarenhed.“

„Hvorledes det? Drev I dem ikke tilbage?“

„Nej, det var jo umuligt, naar de rykkede imod os med alt, hvad de havde. De dræbte og saarede alle vore lige til sidste Mand, og vi fik ingen Hjælp.“

Han tog fejl; Angrebet var afslaaet, men man skal vel lægge Mærke til, at den Soldat, som saares i en Fægtning, altid mener, at den har været forfærdelig blodig, og at Fjenden har sejret.

„Man har jo sagt mig, at I drev Fjenden tilbage,“ udbrød Galjzin ham ærgerligt. „Muligt er det sket, efter at du har forladt Løbegraven? Naar gik du derfra?“

„Lige i dette Øjeblik, Deres Velbaarenhed,“ svarede Soldaten. „Det er næppe muligt, at vi har holdt den, for de overmandede os fuldstændig.“

„Naa, men skammer I jer ikke over, at I har ladet Løbegraven tage fra jer? Det er forfærdeligt,“ sagde Galjzin forbitret over denne Ligegyldighed.

„Ja, hvad skulde vi stille an mod saadan en Overmagt,“ brummede Soldaten.

„Ih, Deres Velbaarenhed,“ bemærkede en anden Soldat, der netop i det samme blev baaret forbi dem, „hvordan skulde vi kunne holde Stand, naar saa godt som alle blev saarede eller dræbte. Ja, havde vi været stærke nok, vilde vi aldrig have givet os for Fjenden. Men hvad skulde vi gøre? Jeg for min Part stak én ned, men i det samme fik jeg ligesom et Slag, saa jeg drattede omkuld. Aa, aa! Gaa lidt lettere, Brødre, lidt sagtere — sagtere endnu — aa, aa, aa!“ stønnede den saarede.

„Men jeg tror sandelig, at mange af disse Mennesker er rendt fra Løbegravene uden nogen som helst Grund,“ tænkte Galjzin.

Han standsede igen den høje Soldat, som gik med de to Geværer, idet han raabte efter ham: „Hvorfor har du forladt din Afdeling? Halløj du! Stop!“

Soldaten standsede og tog Felthuen af med venstre Haand.

„Hvor skal du hen, og hvorfor har du forladt Kompagniet?“ raabte Galjzin til ham med streng Stemme. „Din usle ...“

Men inden han fik fuldendt, var han kommet ganske tæt hen til Soldaten og lagde saa Mærke til, at hans højre Arm var blodig helt op over Albuen.

„Jeg er saaret, Deres Velbaarenhed!“

„Hvad er det for et Saar?“

„Dette her maa være et Skudsaar,“ svarede Soldaten pegende paa sin Arm. „Men jeg kan ikke vide, hvad det er, der har slaaet mig det Hul her bag i Hovedet.“ Og i det samme bøjede han Hovedet forover og pegede paa det blodige Haar, som klæbede sig fast til Nakken.

„Hvor har du det Gevær fra?“

„Det er en Bøsse, jeg har taget fra en Franskmand, Deres Velbaarenhed! Og jeg vilde heller ikke være gaaet fra Løbegraven, hvis ikke det havde været for at give ham der en Haandsrækning, for det trænger han til, hvis han ikke skal falde,“ tilføjede han og pegede paa en Soldat, som kun med stort Besvær og ved at støtte sig til Geværet slæbte det venstre Ben efter sig.

Fyrst Galjzin skammede sig med ét ganske forfærdeligt over sin uretfærdige Mistanke. Han følte, at Blodet skød op i Kinderne paa ham, og vendte sig bort. Saa talte han ikke mere med de saarede og saa' ikke efter dem, men gik hen til Lasarettet.

Det var kun med Nød og næppe, at han kunde trænge sig frem ad Trappen, en saadan Trængsel var der af saarede, som gik eller bares op, og af døde, der transporteredes ned ad den. Men næppe var han kommet ind i det forreste Værelse, næppe havde han kastet et Blik derind, før han over Hals og Hoved styrtede ud paa Gaden igen. Nej, det var alt for gyseligt! Det kunde han ikke holde ud.

VIII

Det store, mørke Rum, der kun oplystes af de fire eller fem Lys, som Lægerne gik rundt med for at tage de saarede i Øjesyn, var bogstavelig talt propfuldt. Uafbrudt kom Sygebærerne ind med flere saarede og lagde dem ved Siden af hinanden paa Gulvet, hvor der allerede var saa lidt Plads, at de ulykkelige laa klods op ad hinanden og væltede sig i Kammeraternes Blod.

Blodpytterne paa Gulvet, det feberhede Aandedræt af flere hundrede saarede og Sygebærernes Uddunstninger frembragte

i Forening en ejendommelig kvalm, ildelugtende og trykkende Atmosfære, i hvilken Lysene kun brændte med et dunkelt Skær. De barmhjertige Søstre gik omkring i Salen med rolige Ansigter, i hvilke der ikke var det Udtryk af en sygelig og flæbevoren Medlidenhed, som er saa almindelig hos Kvinderne. Nej, de viste en praktisk og virksom Deltagelse. De gik rundt mellem de saarede med Lægemidler, Vand, Forbindinger og Charpi og dukkede op snart hist og snart her mellem blodige Uniformer og Skjorter. Med opsmøgede Ærmer laa Lægerne paa Knæ foran de saarede, og medens Medhjælperne holdt Lysene, undersøgte og befølte de Saarene. Ubarmhjertigt jog de Sonden ned i dem til Trods for de stakkels lidendes Stønnen og Bønner. En af Lægerne sad ved et lille Bord i Nærheden af Indgangsdøren og noterede Antallet af dem, der var taget under Lægebehandling. Han var allerede naaet op til Nr. 532, i det Øjeblik Fyrst Galjzin traadte ind.

„Menig af Regimentet Kalugas 3dje Kompagni Ivan Bogajev, fractura femoris complicata!“ *) raabte en Læge fra den modsatte Ende af Salen, idet han følte paa det brækkede Ben. „Vend ham!“ sagde han til sin Medhjælper.

„Aa, aa! Skaan mig!“ raabte Soldaten bønfaldende.

„Oberstløjtnant Semjon Neferdov af Regimentet Novgorod, perforatio capitis!**) Lidt Taalmodighed, Oberstløjtnant, ellers er det umuligt at faa fat i den,“ sagde den anden Læge, som jog et spidst Instrument ind i Hovedet paa den ulykkelige.

„Av, lad være! Av! Skynd Dem for Guds Skyld! Av, av, av, av!“

„Perforatio pectoris!***) Sebastian Sereda, Menig — af hvilket Regiment? Naa, De behøver for Resten ikke at notere det. Moritur!****) — Bær ham ud!“ tilføjede Lægen, idet han gik bort fra Soldaten, som allerede laa rallende og med brustne Øjne.

Henne ved Døren stod en halvhundrede Soldater, som ventede paa at bære de saarede til Lasarettet og de døde til Kapellet. Tavse saa de paa dette sørgelige Skuespil, og kun en Gang imellem undslap der en enkelt af dem et dybt Suk. —

---

*) Kompliceret Laarbrud.
**) Penetrerende Saar i Hovedet.
***) Penetrerende Saar i Brystet.
****) Han dør.

O. A.

IX

Paa Vejen til Bastionen mødte Kalugin mange saarede, men da han af Erfaring vidste, hvor nedslaaende Synet af disse virker paa den, der skal i Ilden, standsede han ikke for at tale med dem; han gjorde sig tværtimod Umage for slet ikke at lægge Mærke til dem. Medens han red ned ad Bakke, stødte han paa en Ordonnansofficer, som kom ham i Møde i fuldt Firspring.

„Sopkin! Sopkin! Vent et Øjeblik!“ raabte han til ham.

„Naa, hvad vil De mig?“

„Hvor kommer De fra?“

„Fra Skyttegravene!“

„Hvordan staar det til derude? Gaar det varmt til?“

„Aa, skrækkeligt!“

Og Ordonnansofficeren galoperede videre.

Skønt Geværilden næsten var døet hen, lod det dog virkelig til, at der maatte være slemt derude, for Kanontordenen blev stærkere og stærkere. „Aa, dette her er afskyeligt,“ tænkte Kalugin, som blev greben af en uhyggelig Følelse. Han kom, hvad der er ganske almindeligt under saadanne Omstændigheder, til at tænke paa Døden. Men Kalugin var egenkærlig og havde stærke Nerver; han var kort sagt det, man kalder tapper. Han gav derfor ikke efter for denne øjeblikkelige Svaghed, men forsøgte at mande sig op. En Historie, han havde hørt om en af Napoleons Adjudanter, randt ham pludselig i Hu. Adjudanten, som var redet ud med Befaling til, at der skulde rykkes frem til Angreb, kom galoperende tilbage til Napoleon med Hovedet dryppende af Blod. „Vous êtes blessé!“ sagde Napoleon til ham. „Je vous demande pardon, Sire, je suis mort!“ svarede Adjudanten og styrtede i det samme ned af Hesten død som en Sten.

Kalugin fandt, at denne Adjudant havde baaret sig udmærket ad, og det forekom ham, at han selv mindede ikke saa lidt om ham. Han gav sin Hest et Rap med Pisken, rettede sig flot op i Sadelen og kastede et Blik tilbage paa sin Kosak, der staaende i Bøjlerne fulgte ham i rask Trav. Han var helt kry paa det igen, da han naaede det Sted, hvor han var nødt til at stige af Hesten. Her traf han fire Soldater, som sad i Grøften og røg af deres Piber.

„Hvad bestiller I her?“ raabte han til dem.

„Vi har bragt en saaret tilbage, Deres Velbaarenhed, og sidder nu her for at tage os et lille Pust," svarede den ene af dem, idet han tog sin Hue af og skjulte sin Pibe bag Ryggen.

„Naa, saa det gør I! Marsch! Af Sted med Jer!"

Sammen med Soldaterne gik han videre ad Løbegraven, hvor han, for hvert Skridt han gjorde, mødte saarede, som bares tilbage. Nu gik det op ad Bakke — et Stykke endnu, og han drejede ind i en anden Løbegrav, hvor han blev ganske ene. Lige i Nærheden af ham summede et Sprængstykke og slog ned i Graven. En Bombe susede oppe i Luften: det forekom ham, at den kom farende hen imod ham. Saa stærk var den pludselige Skræk, der greb ham, at han fór fem—seks Skridt tilbage og kastede sig plat ned. Da Bomben eksploderede, og det var langt borte fra ham, ærgrede han sig gyseligt over sig selv. Hurtigt sprang han op igen og kiggede rundt til alle Sider for at se, om nogen havde lagt Mærke til, at han smed sig. Men der var ingen i Nærheden.

Er man først rigtig knuget af Rædsel, viger denne Følelse ikke let for nogen anden. Han, som altid havde pralet af, at han aldrig dækkede sig for Kuglerne, hastede nu frem i Løbegraven næsten krybende. „Aa, hvor det er uhyggeligt," tænkte han og snublede i det samme, „jeg bliver bestemt skudt." Selv kunde han tydeligt mærke, at han trak Vejret tungt, og at Sveden brød ud af alle hans Porer. Men skønt han var aldeles forbavset over sig selv, var det ham nu umuligt at betvinge sin Rædsel.

Pludselig hørte han Skridt foran sig. I en Fart rettede han sig op, knejsede med Hovedet, klirrede flot med sin Sabel og sagtnede Gangen noget. Lidt efter mødte han en Ingeniørofficer ledsaget af en Matros. „Smid Dem!" raabte Officeren, idet han pegede paa den lysende Prik af en Bombe. Hurtigere og hurtigere, stedse nærmere kom Bomben, indtil den fór ned i Jorden i Nærheden af Løbegraven. Men Kalugin ænsede ikke det advarende Tilraab, han trak kun Hovedet lidt ned mellem Skuldrene og fortsatte sin Vandring.

„Se, hvor han er kæk paa det! Han vil ikke smide sig!" fløj det ud af Matrosen, som selv med den største Ro saa' paa, at Bomben slog ned i Jorden. Med sit erfarne Blik havde han nemlig øjeblikkelig regnet ud, at ingen af Stumperne vilde naa ham.

„Blot et Par Skridt endnu havde Kalugin at tilbagelægge for at naa sit endelige Maal, Blenderingen; men saa blev han igen overfalden af den samme uhyggelige Rædsel som før. Hans Hjer-

te slog stærkere, og han maatte gøre Vold paa sig selv for at tvinge sig til at løbe hen til Blenderingen.

„Hvor kan det være, at De er saa forpustet?“ spurgte Generalen, hvem han overbragte Befalingerne.

„Jeg har skyndt mig, Deres Excellence!“

„Vil De ikke have et Glas Vin?“

Kalugin drak saa et Glas Vin og røg en Cigaret. Fægtningen var til Ende, men Kanonerne tordnede endnu fra begge Sider. I Blenderingen sad General N. sammen med Chefen for Bastionen og seks andre Officerer, deriblandt ogsaa Praskukin, som alle talte sammen om Fægtningens Enkeltheder. Der var helt hyggeligt herinde. Væggene var beklædte med lyseblaa Tapeter; der fandtes baade Sofa, Seng og Bord, og i Krogen et Helgenbillede med brændende Lampe foran. Nydende denne Hygge betragtede Kalugin de alentykke Bjælker, der dannede Loftet, og lyttede til Skuddene, som kun hørtes ganske svagt herinde. Nu kunde han slet ikke forstaa, hvorledes han to Gange havde ladet sig overrumple af en saa utilgivelig Svaghed som den, han nys havde været Bytte for. Han ærgrede sig over sig selv og ønskede igen at komme i en eller farlig Situation for paa ny at prøve sig selv.

„Hvor det træffer sig heldigt, at De ogsaa er her, Kaptajn!“ sagde han til en Søofficer, der lige var traadt ind for at anmode Generalen om noget Arbejdsmandskab, da to af Skydeskaarene i Bastionen, som var skudt sønder og sammen, trængte til hurtig Istandsættelse. „Min General har nemlig bedt mig om at skaffe ham at vide,“ fortsatte Kalugin, „om Deres Kanoner kan bestryge Løbegravene med Kartæsker.“

„Jeg har kun én Kanon tilbage; de øvrige er demonterede,“ svarede Kaptajnen med en mørk Mine.

„Men det er vist bedst, vi gaar ud og undersøger det i Forening.“

Kaptajnen rynkede Brynene og sagde bistert: „Jeg har staaet ude i Bastionen hele Natten og kom nu ind for at hvile mig lidt. Kan De ikke gaa derud alene? Min Næstkommanderende, Løjtnant Karz, kan vise Dem, hvad De ønsker.“

I et halvt Aar havde Kaptajnen haft Kommandoen over dette Batteri, der var et af de mest udsatte. Da han kom derud, var der ikke Spor af skudsikre Rum, men ikke desto mindre havde han levet uafbrudt paa Bastionen siden Belejringens Begyndelse.

Rimeligt altsaa, at han blandt sine Kammerater gik for at være en modig og tapper Mand. Hans Afslag forbavsede derfor i høj Grad Kalugin. „Der kan man se, hvad Renommeet har at sige!" tænkte han.

„Naa, saa gaar jeg alene, hvis De tillader det," sagde han i en noget spydig Tone til Kaptajnen, som imidlertid slet ikke lagde Mærke til, hvad han sagde.

Kalugin glemte dog, at han selv alt i alt kun havde tilbragt 50 Timer paa Bastionerne, medens Kaptajnen havde været paa sin farefulde Post baade Nat og Dag i et halvt Aar. Drivfjederen til alt hos Kalugin var Forfængelighed. Han ønskede blot at vise sig og haabede at opnaa Hæder og Berømmelse. For ham havde Faren altsaa en vis Tillokkelse. Men den anden var allerede ude over dette. I Begyndelsen havde han ogsaa pralet lidt med sit Mod, baaret sin Tapperhed til Skue og udsat sit Liv uden Nytte, fordi han søgte Hæder og Berømmelse; men nu havde han opnaaet begge Dele og saa' derfor helt anderledes paa Sagerne end før. Han gjorde nok sin Pligt i enhver Henseende, men da han efter et halvt Aars Erfaring godt vidste, hvor ringe Sandsynlighed han havde for at beholde Livet, vilde han ikke formindske denne ved at udsætte sig for nogen Fare, naar ikke den strengeste Nødvendighed bød dette. Den unge Løjtnant, der var kommet ud i Bastionen for en Uges Tid siden, syntes at være ti Gange saa tapper som Kaptajnen. Medens han viste Kalugin rundt, stak han nemlig uden fjerneste Nytte idelig sit Hoved ud af Skydeskaarene, sprang op paa Bankettet og tittede ud over Brystværnet, og da Kalugin saa' dette, gjorde han akkurat det samme.

Paa Tilbagevejen til Blenderingen mødte Kalugin Generalen, der ledsaget af sin Stab var paa Vejen til Udkigstaarnet.

„Ritmester Praskukin!" sagde Generalen, „vil De gaa ned i Skyttegravene til højre og sige til Regimentet Moskvás 2den Bataillon, at den skal standse med Arbejdet, gaa tilbage saa lydløst som muligt og slutte sig til Regimentet, der staar som Reserve neden for Bakken bag Skyttegravene. Har De forstaaet det? De maa selv føre Bataillonen tilbage til Regimentet."

„Javel, Hr. General!"

Og Praskukin løb, alt hvad han kunde, i Retning hen imod Løbegravene.

Skydningen døde mere og mere hen.

X

„Er det Regimentet Moskvás 2den Bataillon?“ spurgte Praskukin, der løb lige bus paa nogle Soldater, som gik og slæbte Sandsække sammen.

„Javel!“

„Hvor er Chefen?“

Mikhajlov, som troede, at der blev spurgt efter Kompagnichefen, kom krybende ud af sit Hul, og da han antog Praskukin for en af sine foresatte, nærmede han sig med Haanden til Huen.

„Generalen har befalet — at De — vil De gaa tilbage — hurtigst muligt — og fremfor alt saa lydløst som muligt — tilbage til Reserven,“ sagde Praskukin skævende hen i den Retning, hvor Fjendens Skud kom fra.

Saa snart Mikhajlov genkendte Praskukin, tog han Haanden ned. Da han havde forstaaet, hvad den forvirrede Ordre gik ud paa, lod han Befalingen gaa videre. Et Øjeblik efter kom der Liv og Røre i Folkene, de trak Kapperne paa og fattede Geværerne, og lidt efter var Bataillonen i Bevægelse tilbage.

Den, der ikke selv har prøvet det, kan ikke fatte, hvad det er for en Fryd og Nydelse at komme bort fra et Sted, hvor man tre Timer i Træk har været udsat for Fjendens Bombardement. Mikhajlov, som i disse tre Timer, og ikke ganske uden Grund, havde gjort sikker Regning paa at miste Livet, var allerede helt fortrolig med den Tanke, at han vilde blive slaaet ihjel, helt fortrolig med, at han ikke mere hørte til denne Verden. Men alligevel kneb det dog for ham at forhindre sine Ben i at tage „Reiszaus“, da han sammen med Praskukin og i Spidsen for sit Kompagni forlod Skyttegravene.

„Lykkelig Rejse! Paa Gensyn!“ raabte Majoren, som havde spist Ost og drukket Snaps sammen med ham i Hullet under Brystværnet. Majoren skulde ikke med; han kommanderede nemlig Bataillonen, som skulde blive tilbage i Skyttegravene.

„God Vagt!“ svarede Mikhajlov. „Jeg synes Skydningen er helt ophørt nu.“

Men næppe havde han sagt dette, førend Fjenden, som formodentlig havde lagt Mærke til Bevægelsen i Skyttegravene, begyndte at brænde løs med sine Kanoner. Ilden blev besvaret, og saa var Kanonaden i Gang igen. Højt oppe paa Himlen skinnede Stjernerne, men saa dunkelt, at man ikke kunde se en Haand for

sig. Kun en Gang imellem kastede Glimtet af Kanonskuddene og Gnisterne, der fløj omkring i Mørket, hver Gang en Bombe sprang, et Lysskær hen over Kompagniet og dets Omgivelser. Blandt Soldaterne herskede der en trykkende Tavshed; de skyndte sig af Sted og gjorde sig alle Umage for at komme forrest i Kolonnen. Gennem Kanonernes lange, rullende Tordenbrag hørtes deres taktfaste Trit og Bajonetternes Klirren. Alt imellem afbrødes Tavsheden af et Suk, et Udbrud som: „Herre Gud, hvad skal det ende med!“ eller en uhyggelig Stønnen efterfulgt af Raabet: „Kom med en Baare!“ I det Kompagni, Mikhajlov førte, krævede Artilleriilden den Nat ikke mindre end 26 Ofre. Oppe paa Bastionen raabte Posten: „Dæk!“, og i samme Nu susede en Kanonkugle hen over Hovedet paa Kompagniet, fór ned i Jorden, rodede op i den, og kastede en Hagel af Sten ud til alle Sider.

„Det er dog Pokkers, hvor det gaar langsomt,“ tænkte Praskukin, som fulgtes med Mikhajlov og idelig saa' tilbage. „Jeg tror næsten hellere, jeg vil løbe i Forvejen. Jeg har jo overbragt Befalingen. Nej, det er bedre, jeg lader være, for ellers kunde det let hedde sig, at jeg var en Kujon. Lad ske, hvad der vil! Jeg følger med Kompagniet.“

„Hvorfor mon han endelig vil følges med mig, den Ulykkesfugl?“ tænkte for sit Vedkommende Mikhajlov. „Altid bringer han Ulykke med sig. Se, der kommer en Bombe! Sagde jeg det ikke nok!“

Efter at have tilbagelagt et Par Hundrede Skridt mødte de Kalugin, der som sædvanlig klirrede flot med sin Sabel. Kalugin var paa Vej ud til Skyttegravene for i Følge sin Generals Ordre at erkyndige sig om, hvorledes det gik med Arbejderne derude. Saa snart han saa' Mikhajlov, faldt det ham ind, at han i Stedet for at udsætte sig for den voldsomme Ild, hvad han jo heller ikke havde faaet Befaling til, kunde lade sig nøje med at indhente de fornødne Oplysninger hos denne Officer, som lige kom fra Skyttegravene. Hos Mikhajlov fik han ogsaa virkelig nøje Besked. Kalugin fulgtes et lille Stykke med de to andre og gik saa videre ad Løbegraven, som førte til Blenderingen.

„Naa, hvad nyt?“ spurgte en Officer, som sad ganske alene inde i det hyggelige Værelse og spiste til Aften.

„Intet! Det lader til, at Fægtningen er hørt op!“

„Hørt op? Det er ikke muligt! Generalen gik tværtimod for et Øjeblik siden op i Udkigstaarnet igen. Der er sendt endnu et

Regiment frem. Nu er det i Fægtning! — Kan De høre? Geværskydningen begynder igen. Bliv De blot her. Hvorfor vil De gaa?“ tilføjede Officeren, som lagde Mærke til, at Kalugin gjorde en Bevægelse hen imod Døren.

„Ja egentlig burde jeg gaa derud,“ tænkte Kalugin, „men i Nat har jeg allerede udsat mig for saa megen Fare, og Skydningen lader til at være meget stærk.“

„Jeg tror ogsaa, jeg hellere vil vente paa Generalen her,“ sagde han højt.

En Snes Minutter efter kom Generalen tilbage. Hans Stab, hvortil Junker Baron Pest havde sluttet sig, fulgte med. Praskukin manglede derimod. Skyttegravene var nu generobrede og besatte af vore.

Efter at Kalugin havde erkyndiget sig nøje om Fægtningens Gang, gik han sammen med Pest ud af Blenderingen.

XI

„Deres Feltkappe er helt blodig; De har da ikke været i Haandgemæng?“ spurgte Kalugin ham.

„Jo, det kan De tro! De kan tænke Dem ...“

Og Pest begyndte saa at fortælle om, hvorledes han havde ført Kompagniet, efter at Kompagnichefen var falden, hvorledes han egenhændigt havde spiddet en Franskmand med sin Bajonet, og hvorledes hele Fægtningen vilde have været tabt for os, hvis ikke han havde været.

Hvad Pest fortalte, var rigtigt nok i Hovedsagen, for Kompagnichefen var virkelig falden, og selv havde han ogsaa stukket en Franskmand ned, men de Enkeltheder, han gav til Bedste, var kun Praleri;dem havde han selv fundet paa.

Ja, prale gjorde han. Under hele Fægtningen var han gaaet omkring som i en Døs. Saa fortumlet havde han været, at han kun kunde huske, at der et eller andet Sted var foregaaet et eller andet med en eller anden.

Det var altsaa meget naturligt, at han nu søgte at fremstille Fægtningens Enkeltheder saaledes, at han selv kom til at staa i saa heldigt et Lys som muligt. Men hvad der var sket, var i Virkeligheden følgende:

Den Bataillon, til hvilken Junkeren var kommanderet for at deltage i Udfaldet, stod omtrent to Timer bag en Jordvold, hvor den var udsat for den fjendtlige Ild. Saa kommanderede Bataillonschefen noget — Kompagnicheferne satte sig i Bevægelse, og af Sted gik det over Jordvolden og omtrent hundrede Skridt frem. Bataillonen gjorde da atter Holdt og formerede sig i Kompagnikolonner bag hverandre. Hvad Pest angik, havde han sin Plads paa højre Fløj af næstforreste Kompagni.

Uden i mindste Maade at ane, hvor han var, og hvorfor han var her, stod Junkeren paa sin Plads. Ængstelig holdt han sit Aandedræt tilbage, og medens den kolde Sved rendte ham ned ad Ryggen, stirrede han halvt bevidstløst ud i Mørket ventende paa, at der skulde ske et eller andet skrækkeligt. Her, hvor Bataillonen nu stod, blev den ikke beskudt; han behøvede altsaa ikke at være bange af den Grund, men han var saa underlig uhyggelig til Mode ved at tænke paa, at han stod her paa fri Mark helt uden for den skærmende Fæstning. Atter kommanderede Bataillonschefen, som var foran, noget, og atter gentog Officererne hans Befaling, men med hviskende Stemmer.

Det forreste Kompagni, — i Mørket tegnede det sig som en sort Mur, — faldt ned. Næstforreste Kompagni gjorde det samme, og idet Pest smed sig ned, stak han sin ene Haand paa en Tidsel. Den eneste, der blev staaende op, var Kompagniets Chef. Tydeligt kunde man skelne hans undersætsige Skikkelse, der bevægede sig frem og tilbage foran Kompagniets Front. Uafladelig talte han til Folkene og svingede med den dragne Kaarde for at give sine Ord mere Vægt.

„Naa, Børn! Lad mig se, I er flinke! Spar paa Krudtet, og giv dem af Bajonetten, de Slyngler! Naar jeg raaber „Hurra!“ følger I mig; ingen maa blive tilbage — bare fremad, alle som én! Lad os vise, hvad vi duer til! Vi vil ikke have Skam af Kompagniet — vel Børn? Fremad for vor Fader, Czaren!“

„Hvad hedder Kompagnichefen?“ spurgte Pest den Junker, som laa ved Siden af ham. „Hvor er han dog tapper!“

„Det er Kaptajn Lisenkovskij! Ja, han er altid som nu, ogsaa naar han er i Ilden — altid den samme!“ svarede Junkeren.

I det samme blændedes Kompagniet af en stor, bred Flamme, som efterfulgtes af et forfærdeligt, øredøvende Knald. Højt oppe i Luften summede og svirrede baade Sten og Sprængstumper. Mindst 50 Sekunder efter Eksplosionen kom en stor Sten drat-

tende ned og knuste Foden paa en af Soldaterne. En Bombe var faldet ned i Kompagniet; Franskmændene havde altsaa faaet Øje paa Kolonnen.

„Naa, de kaster med Bomber! — Ja, lad os blot komme ind paa Livet af dem, saa skal de faa at smage vor Bajonet, de Slubberter!“ sagde Kompagnichefen med saa høj en Røst, at Bataillonschefen tyssede paa ham og bad ham om ikke at gøre saa megen Støj.

Straks efter rejste det forreste Kompagni sig, og det næstforreste fulgte Eksemplet. Bataillonen rykkede frem med Gevær i højre Haand. Pest var saa betaget, at han senere ikke kunde huske, hvor længe de gik frem og hvorhen, eller hvad der overhovedet skete. Han ravede som en beruset. Men pludselig glimtede det fra alle Sider. En Million af smaa bitte Lyn dansede for Øjnene af ham. Det hvislede, fløjtede og knaldede ud i én Køre. Han skreg op af fuld Hals og løb et Stykke frem, fordi alle de andre skreg op og løb frem. Saa snublede han og faldt over noget. Det var over Kaptajnen, som var bleven saaret i Spidsen for sit Kompagni, og som nu i den Tro, at Junkeren var en Franskmand, greb fat i hans ene Fod. Næppe havde Pest befriet sig for dette Tag og rejst sig igen, førend et andet Menneske, i Mørket kunde han ikke se, hvem det var, tumlede baglængs over paa ham og var lige ved at rive ham omkuld paa ny. En Stemme raabte til ham: „Stød ham ned! Hvorfor staar du og glor?“ Saa var der en, som greb et Gevær og stak med Bajonetten ind i noget blødt. „Ah Dieu!“ lød i det samme en gennemtrængende, klagende Røst, og først da gik det op for Pest, at han havde gjort det af med en Franskmand. Den kolde Sved brød ud af hele hans Legeme. Rystende og bævende som et Espeløv smed han Geværet fra sig. Men straks efter fór det som et Lyn igennem ham, at han var en Helt. I en Fart samlede han atter Geværet op, raabte Hurra ligesom de andre og løb bort fra den dræbte Franskmand. En Snes Skridt stormede han frem og havnede saa i Løbegraven. Den var allerede besat af det forreste Kompagni, og Bataillonschefen var der ogsaa.

„Jeg har gjort det af med en Franskmand!“ sagde Pest med Stolthed til Bataillonschefen.

„Det var bravt gjort, Baron!“

XII

„Véd De, at Praskukin er falden?“ sagde Pest, som fulgtes hjemad med Kalugin.

„Det er ikke muligt!“

„Vist saa, jeg har set det med mine egne Øjne!“

„Naa! — Ja, jeg maa sige Dem Farvel, for jeg har travlt.“

„Jeg har sandelig Grund til at være tilfreds,“ tænkte Kalugin, medens han gik videre, „det er første Gang, jeg har været heldig ude i Bastionerne. Det kalder jeg en brillant Affære: jeg er sluppet fuldstændig helskindet derfra, og da det vil komme til at regne ned med Dekorationer, kan jeg ikke faa mindre end en forgyldt Æressabel. Men for Resten fortjener jeg ogsaa en saadan Anerkendelse.“

Efter at have aflagt fornøden Melding til sin General gik han ind i sit Værelse. Der sad Fyrst Galjzin, som for længe siden var kommet hjem. Læsende i en Bog, han havde fundet paa Kalugins Bord, oppebiede han sin Vens Hjemkomst.

Det var en vidunderlig Nydelse for Kalugin at være hjemme igen og uden for al Fare. Efter at have trukket Natskjorten paa strakte han sig velbehageligt i Sengen og begyndte at fortælle Galjzin om Enkelthederne af Fægtningen, som han fremstillede paa en saadan Maade, at det tydeligt og klart fremgik, at han, Kalugin, var en udmærket dygtig og tapper Officer. Jeg synes nok, at det var overflødigt af ham at slaa derpaa, for alle vidste det; ingen havde nogen som helst Grund til at betvivle det. Den eneste, der maaske havde været af en anden Mening, var Ritmester Praskukin, som nu ikke mere hørte til de levendes Tal. Endnu Dagen før sin Død havde han betroet en af sine Bekendte, at Kalugin kunde være en meget skikkelig Fyr, men at han, det være sagt i al Fortrolighed, just ikke holdt meget af at skulle med i Bastionerne. —

Lige som Praskukin, der fulgtes med Mikhajlov, havde sagt Farvel til Kalugin og var naaet til et nogenlunde sikkert Sted, hvor han begyndte at komme lidt til sig selv, glimtede det igen derovrefra. Udkigsposten paa Bastionen raabte: „Dæk!“ og en en af Folkene sagde: „Den kommer lige ind i Bastionen!“ Mikhajlov vendte sig om og saa' tilbage. Den lysende Prik af Bomben syntes at have naaet sit Zenit, saa det var umuligt at bestemme dens Retning, men det varede kun et Sekund. Hurtigere og hur-

tigere, nærmere og nærmere, saa Gnisterne føg ud af Brandrøret og den uheldsvangre Hvislen af Bomben tydeligt kunde høres, dalede den lige ned over Bataillonen.

„Smid jer!“ var der én, der raabte.

Baade Mikhajlov og Praskukin smed sig saa. Praskukin, der havde knebet Øjnene sammen, saa' intet, men hørte kun, at Bomben slog ned i Nærheden af ham.

Der gik et Sekund, saa langt som en Time. Bomben sprang ikke. Praskukin ærgrede sig allerede over, at han uden Nytte havde kastet sig ned som en Kryster. Det var meget muligt, at Bomben var gaaet i Jorden langt borte, og at det var den rene Indbildning, at Brandrøret laa og spruttede ved Siden af ham. Han lukkede Øjnene op og saa' med en vis Glæde, at Mikhajlov ogsaa havde smidt sig og nu laa ubevægelig, saa lang han var, næsegrus paa Jorden. Men i det samme faldt hans Øje paa det lysende Brandrør, der laa og snurrede rundt halvanden Alen fra ham.

Skræk, iskold Skræk, der fuldstændig dræbte alle Tanker og Følelser, tog ham fangen. Han skjulte Ansigtet i sine Hænder.

Der gik endnu et Sekund, et Sekund, i hvilket en hel Verden af Følelser, Tanker, Forhaabninger og Erindringer dukkede op i ham.

„Hvem slaar den ihjel, Mikhajlov eller mig, eller os begge paa én Gang? Og bliver det mig, hvor rammer den mig saa? I Hovedet? Saa er alt forbi. I det ene Ben? Saa sætter de det af. Men kloroformeres vil jeg, saa er det dog muligt, jeg slipper derfra med Livet. Maaske slaar den kun Mikhajlov ihjel. Saa kan jeg fortælle, hvorledes vi gik sammen, og Bomben dræbte ham, saa Blodet sprøjtede op paa mig. Nej, den ligger nærmest ved mig — det bliver mig!“

Dér kom han til at huske paa de tolv Rubler, han skyldte Mikhajlov. En Gæld i St. Petersborg, han for længe siden burde have betalt, randt ham i Hu. Motivet af den Zigeunervise, han havde sunget den foregaaende Aften, foresvævede ham ogsaa. Den Kvinde, som var ham kærest, viste sig lyslevende for ham i Kappe med lilla Baand. Et Menneske, som havde fornærmet ham for fem Aar siden, og med hvem han endnu ikke havde klaret denne Sag, fremstillede sig ogsaa for hans Bevidsthed. Men sammen med disse og tusinde andre Erindringer, forlod Følelsen af det nærværende, af den forestaaende Død, ham ikke et Øje-

blik. „For Resten kan det være, den ikke springer," faldt det ham ind, og med Fortvivlelsens Energi gjorde han en voldsom Kraftanstrengelse for at lukke Øjnene op. Men i samme Nu skimtede han gennem det lukkede Øjenlaag en stærk, rød Flamme. Halvt bedøvet af et forfærdeligt Knald fik han et Slag midt i Brystet. Han løb et Par Skridt frem, men snublede over sin Sabel og faldt saa om paa Siden.

„Gud ske Lov, jeg slap med en Kontusion," var hans første Tanke, og han vilde føre Hænderne op til Brystet, men de var som fastsurrede, og Hovedet sad som i en Skruestikke. For Øjnene af ham vrimlede det med Soldater, som han uvilkaarlig talte: „En, to, tre Soldater; han i Slængkappen er en Officer." Saa kom der et Glimt, og han tænkte: „Var det fra en Mortér eller fra en Kanon? Nej, det maa have været fra en Kanon!" Igen et Skud, igen Soldater, fem, seks, syv Soldater, som marscherede forbi. Pludselig faldt det ham ind: „Nu marscherer de hen over mig og træder mig ihjel." Han vilde raabe til dem, at han laa her saaret og hjælpeløs, men Munden var bleven saa tør, at Tungen klæbede fast til Ganen, og den ulideligste Tørst plagede ham. Han kunde mærke, at Brystet paa ham var vaadt. Denne Fornemmelse af Væde mindede ham om Vand, og saa forpint var han af Tørst, at han ønskede at slukke den med det vaade, der randt ned ad Brystet. „Jeg maa have slaaet mig til Blods, da jeg faldt," tænkte han, og stadig stærkere blev hans Rædsel for, at Soldaterne, som uophørlig vrimlede forbi ham, skulde komme til at træde paa ham og træde ham ihjel. Han samlede alle sine Kræfter og vilde raabe: „Tag mig!" Men hans Raab kvaltes i en saa uhyggelig Stønnen, at han selv ræddedes ved at høre Lyden deraf. En Mængde røde Gnister flimrede for Øjnene af ham, og det forekom ham, at Soldaterne kom hen og lagde store Sten oven paa ham. Gnisterne blev færre og færre, Stenene knugede ham mere og mere. Han gjorde en Anstrengelse for at vælte dem af sig, strakte sig krampagtigt, og nu hverken saa', tænkte, hørte eller følte han noget som helst mere. Der laa han, død som en Sten, ramt af en Bombestump lige midt i Brystet. —

XIII

Saa snart Mikhajlov fik Øje paa Bomben, smed han sig ogsaa ned paa Jorden, og ligesom hos Praskukin myldrede der gennem hans Hjerne en hel Verden af Følelser og Tanker i de to Sekunder, Bomben laa i Nærheden af ham, før den sprang. Han bad sagte og blev ved at gentage: „Ske din Vilje!“ — „Hvorfor valgte jeg den militære Løbebane?“ tænkte han paa samme Tid, „hvorfor begik jeg tilmed den Dumhed at træde over i Infanteriet for at komme til at gøre Krigen med? Havde jeg ikke gjort langt klogere i at blive ved Ulanregimentet i Tula? Bare jeg var bleven hos Natascha! Nu ser jeg Følgerne deraf.“ Og han gav sig til at tælle: En, to, tre, fire, forestillende sig, at hvis Bomben sprang paa et lige Tal, vilde han slippe godt derfra, men sprang den paa et ulige, vilde han blive slaaet ihjel. „Det er ude med mig, nu dør jeg!“ fór det gennem ham, da Bomben sprang — om det var paa et lige eller et ulige Tal, lagde han ikke Mærke til — og han følte et Slag og en voldsom Smerte i Hovedet. „Herre, vær du mig Synder naadig!“ fik han sagt. Han rejste sig over Ende, slog Armene sammen om Hovedet, og tumlede saa baglængs om uden Bevidsthed.

Hans første Fornemmelse, da han kom til sig selv igen, var, at Blodet flød ham ned over Næsen, og han følte en nagende Smerte i Hovedet, skønt langt fra saa stærk som før. „Det er Sjælen, der drager bort,“ tænkte han, „hvad mon der bliver af den? Herre, tag mig hen i Fred!“ — „Det er kun underligt,“ tænkte han videre, „at jeg, skønt døende, saa tydeligt kan høre Soldaternes Trin og Lyden af Skuddene.“ —

„Halløj! Hid med en Baare! Kaptajnen er skudt!“ raabte en Stemme over Hovedet paa ham. Han kendte straks paa Stemmen, at det var Trommeslageren Ignatjev.

De tog ham ind under Armene og løftede ham op paa Baaren. Han forsøgte at aabne Øjnene og saa' over sig den mørkeblaa Stjernehimmel og to Bomber, som fór af Sted, den ene jagende efter den anden. Han fik Øje paa Ignatjev og paa Soldaterne, der stod ved Ambulancebaaren, og pludselig gik det op for ham, at han endnu hørte til denne Verden.

Han var let saaret i Hovedet af en Sten. Dette følte han næsten som en Skuffelse, for han havde saa fuldstændig forberedt sig paa at forlade denne Verden, at det næsten var ubehageligt

for ham at vende tilbage til Virkeligheden med dens Bomber, Løbegrave og blodige Lig. Hans næste Følelse var en stærk Glæde over endnu at være i Live, og atter næste Følelse et Ønske om hurtigst muligt at komme bort fra Bastionen. Trommeslageren bandt et Tørklæde om sin Kompagnichefs Hoved og ledte ham dernæst hen til Bataillonens Ambulance.

„Men hvor gaar jeg hen, og hvorfor gaar jeg egentlig?“ spurgte Mikhajlov sig selv, efter at han var kommet sig lidt. „Det er jo min Pligt at blive ved Kompagniet. Dér er min Plads. Desuden er Bataillonen snart uden for den værste Ild,“ hviskede en Stemme i hans Indre.

„Det kan være det samme, Brorlil!“ sagde han til den tjenstfærdige Trommeslager og rev sin Arm ud af dennes. „Jeg gaar ikke hen til Ambulancen; jeg bliver hos mine Folk.“

Og dermed gik han tilbage til Kompagniet.

„De skulde hellere lade Dem ordentlig forbinde, Deres Velbaarenhed,“ sagde Ignatjev. „Saaret kan nok se ubetydeligt ud, men gør De ikke noget ved det, vil det forværre sig. Se, hvor det nu hagler ned med Sprængstumper — — Følg dog mit Raad, Deres Velbaarenhed.“

Mikhajlov standsede et Øjeblik tvivlraadig og vilde vistnok have fulgt Ignatjevs Raad, hvis ikke han var kommet til at tænke paa, hvor mange haardt saarede der var, som trængte til at faa øjeblikkelig Hjælp ved Ambulancen. „Desuden kunde det hændes, at Lægerne lo af min Bule i Hovedet,“ tænkte Stabskaptajnen, og uden at agte paa Trommeslagerens Overtalelser gik han med faste og bestemte Skridt tilbage til Kompagniet.

„Men hvor er Praskukin, som fulgtes med mig?“ spurgte han Fændrikken, som havde ført Kompagniet under hans Fraværelse.

„Jeg véd det ikke — han ligger vel død paa det Sted, vi nylig forlod.“

„Hvad behager! De véd altsaa ikke med Bestemthed, om han er saaret eller død? Men han fulgtes jo med os. Hvorfor har De ladet ham ligge?“

„Hvor kunde der være Tale om at tage ham med, naar de haglede saadan ned paa os med Bomber og Kanonkugler?“

„Aah, hvor vil De hen, Mikhail Ivanitsch!“ sagde Mikhajlov fortørnet. „Sæt nu, der var Liv i ham endnu. Men selv om de ikke var det, burde De have ladet Folkene tage Liget med tilbage!“

„Ja, men han var saa død som en Sten. De skal nemlig vide, at jeg gik helt hen til ham og overbeviste mig derom med mine egne Øjne. Jo, Gud hjælpe os! Det kan saamænd være vanskelig nok for os at faa vore egne døde med tilbage. Saa, nu begynder det Pak sandelig ogsaa at sende Kanonkugler herhen!“ tilføjede han.

Mikhajlov satte sig et Øjeblik ned paa Jorden og greb med begge sine Hænder om Hovedet, i hvilket han atter følte stærke Smerter. Det havde nemlig overanstrengt ham at gaa det lille Stykke.

„Nej, vi maa have ham med! Maaske er der Liv i ham endnu! Det er vor Pligt, Mikhail Ivanitsch!“ sagde Mikhajlov, men Fændrikken lod, som om han ikke hørte det.

„Hvor ærgerligt, han ikke fik ham med! Nu maa der sendes nogle Soldater tilbage. Men kan det forsvares? I denne stærke Ild kunde de blive skudt og det maaske uden fjærneste Nytte!“ tænkte Mikhajlov. „Hør Børn! Et Par Stykker af jer maa gaa tilbage og samle en Officer op, som ligger saaret hist henne i Løbegraven,“ henvendte han sig til Folkene. Men hans Stemme var noget usikker og alt andet end bydende, for han havde en tydelig Fornemmelse af, hvor ubehageligt det vilde være for hans undergivne at opfylde denne Befaling, og da han henvendte sig til hele Kompagniet og ikke til nogen i Særdeleshed, traadte heller ingen af Folkene frem.

„Naa, det er jo muligt, at han er død. I saa Fald bør jeg ikke udsætte nogen andens Liv uden Nytte. Det er mig, der har den væsentligste Skyld; jeg burde straks have sørget for, at han ikke blev liggende. Derfor er det i sin Orden, at jeg selv undersøger, om han er i Live eller ej. Det er min Pligt!“ tænkte Mikhajlov.

„Mikhail Ivanitsch! Vil De føre Kompagniet tilbage, saa kommer jeg straks!“ sagde han. Og derpaa ilede han tilbage til Løbegraven, idet han med den ene Haand samlede Kappen sammen om sig og med den anden omfattede Billedet af den hellige Metrofanes, en Helgen, han havde særlig Tillid til, og hvis Billede han derfor altid bar paa Brystet.

Efter at Mikhajlov personlig havde overbevist sig om, at der ikke var Gnist af Liv i Praskukin, slæbte han sig ganske forpustet tilbage, idet han holdt fast paa Tørklædet, som var ved at glide af Hovedet. Da han naaede Bataillonen, var den allerede ankommet til sit Bestemmelsessted bag Bakken, hvor den næsten ikke mere

blev beskudt. Jeg siger næsten, for i Ny og Næ sprang der dog en forvildet Bombe i Nærheden af den.

„Jeg vil dog gaa hen til Ambulancen i Morgen, for at jeg kan blive opført paa Fortegnelsen over de saarede," tænkte Mikhajlov, medens Lægen, der var kommet til, forbandt hans Hoved.

XIV

Hundreder af Mennesker, som to Timer forinden havde været besjælet af Forhaabninger og Ønsker af enhver Art, laa nu som blodige, stivnede Lig, nogle i det friske, dugvaade Græs nede i Dalen mellem Bastionen og Løbegraven, andre paa Ligkapellets nøgne Gulv. Hundreder af Mennesker, der vred sig og stønnede af Smerte, laa med Forbandelser eller med Bønner paa Læberne, nogle i det frodige Græs mellem Ligene i Dalen, andre i Ambulancen, henstrakte paa det blodige Gulv, paa Baarer og i Køjer. Men til Trods for dette rædselsfulde Skuespil lysnede det denne Morgen ganske som ellers i Øst; de funklende Stjerner blegnede, og de hvide Taager svævede bort fra det mørke brusende Hav. Morgenrøden tændtes, og i lange purpurrøde Striber spredte den sig hen over den blaa Himmel, indtil den tabte sig i Horisonten. Og denne Morgen, ganske som ellers, dukkede op den skønne, herlige Sol, bringende Løfter om Glæde, Lykke og Kærlighed til alt, hvad der lever og aander her paa Jorden.

XV

Den næste Dags Aften spillede Regimentsmusikken igen paa Boulevarden, og atter spadserede Officerer, Junkere, Soldater og unge Kvinder i broget Blanding forbi Pavillonen og op og ned i de duftende Akasiealleer.

Kalugin, Fyrst Galjzin og en Oberst af deres Bekendtskab gik Arm i Arm frem og tilbage foran Pavillonen. Deres Samtale drejede sig udelukkende om Gaarsdagens Fægtning. Som det altid gaar ved saadanne Lejligheder, var det ikke selve Fægt-

ningen, men den Rolle, som Fortælleren havde spillet i den, der gav Samtalen sit Præg. De tre saa' meget alvorlige, næsten sørgmodige ud, og der var en ejendommelig melankolsk Klang i deres Stemmer. De var maaske rørte og bedrøvede over, at der var faldet saa mange Mennesker den foregaaende Dag? Nej! Vi skylder Sandheden at tilstaa, at ingen af dem havde mistet nogen, der stod dem synderlig nær, og at den Sørgmodighed, de bar til Skue, kun var af ren officiel Natur. De følte sig ligefrem forpligtede til at se sørgmodige ud. Kalugin og Obersten ønskede saamænd intet hellere, end at de ret ofte maatte blive Tilskuere til en saa blodig Fægtning som den i Gaar, naar de blot kunde opnaa at faa, den første en forgyldt Æressabel, den sidste en Udnævnelse til Generalmajor. Hvor er man ikke i Almindelighed tilbøjelig til at betragte den Erobrer, der for at tilfredsstille sin Ærgerrighed sender Millioner i Døden, som et umenneskeligt Uhyre. Men tag Løjtnant Dit, Løjtnant Dat eller hvilken som helst anden ung Kriger, lad enhver af dem lægge Haanden paa Hjertet og svare dig oprigtigt. Du vil da gøre den Opdagelse, at de alle er Napoleoner i mindre Stil, smaa Uhyrer, som, hvis det kom an paa dem, gerne begyndte et Slag, selv om det skulde koste Hundreder af deres Medmennesker Livet, naar de blot kunde vinde en Orden eller rykke op i en højere Lønning.

„Nej, undskyld," sagde Obersten, „Fægtningen begyndte først paa venstre Fløj. Det var der, jeg var!"

„Det er nok muligt," svarede Kalugin, „jeg opholdt mig nemlig mest paa højre Fløj. To Gange maatte jeg derud: den ene Gang for at opsøge Generalen, den anden Gang for at tage Skyttegravene i Øjesyn. Det var to drøje Ture!"

„Ja, Kalugin kan nok tale med!" sagde Fyrst Galjzin til Obersten. „Hør, véd du," fortsatte han henvendende sig til Kalugin, „at V., da han i Dag talte om dig, sagde, at du havde opført dig som en kæk og ..."

„Kun Skade, at vi har lidt saa store Tab!" afbrød Obersten ham. „I mit Regiment mistede vi omtrent fire Hundrede Mand. Det er forbavsende, at jeg kom levende derfra!"

I samme Øjeblik viste Mikhajlov sig med forbundet Hoved i den modsatte Ende af Boulevarden.

„Hvad, er De saaret, Kaptajn?" spurgte Kalugin, da han kom i Nærheden af dem.

„Ja, jeg har faaet en lille Bule i Hovedet," svarede Mikhajlov.

„Est-ce que le pavillon est baissé déja?“ spurgte Fyrst Galjzin stirrende paa Mikhajlovs Felthue og uden at henvende sig særlig til nogen af de tilstedeværende.

„Non pas encore!“ svarede Mikhajlov, hvem det var magtpaaliggende at vise, at han ogsaa kunde tale Fransk.

„Mon Vaabenhvilen vedvarer endnu?“ henvendte Galjzin sig denne Gang høfligt, men paa Russisk, til Stabskaptajnen, som om han derved vilde sige — saaledes forekom det i det mindste Mikhajlov —: „De har naturligvis ondt ved at tale Fransk, lad os hellere anvende det Sprog, man benytter mellem simple, jævne Folk!“ Og dermed forlod Obersten og de to Adjudanter Mikhajlov, der følte sig lige saa ene og forladt som den foregaaende Dags Aften. Efter at have udvekslet Hilsener med forskellige Officerer — nogle ønskede han at undgaa, og andre frygtede han for at nærme sig — satte han sig alene hen paa en Bænk og gav sig til at ryge en Cigaret.

Baron Pest mødte ogsaa paa Boulevarden. Han fortalte, til hvem der gad høre paa ham, om hvorledes han under Vaabenhvilen havde været ude ved de fjendtlige Forposter og talt med de franske Officerer. En af dem havde sagt til ham: „S'il n'avait pas fait clair encore pendant une demi-heure, les embuscades auraient été reprises!“ Og Pest havde da svaret og det paa en uforlignelig brillant Maade: „Monsieur je ne dis pas non pour ne pas vous donner un démenti.“

Det var rigtigt, at han under Vaabenhvilen havde været ude ved de franske Forposter, men skønt han havde en brændende Lyst til at tale med Franskmændene, var det dog ikke lykkedes ham at sige noget særlig mærkværdigt. Junker, Baron Pest spankulerede nemlig længe langs med de fjendtlige Vedetter, og naar han kom i Nærheden af en Franskmand, spurgte han ham: „De quel régiment êtes vous?“ Dette Spørgsmaal fik han besvaret hver Gang, men videre kom han heller ikke. Da han af en Fejltagelse kom til at overskride de fjendtlige Linier, var der en Post, som uden at ane, at denne russiske Soldat kunde Fransk, raabte truende til ham: „Il vient regarder nos travaux ce sacre —!“ Som en Følge heraf tabte han hele sin Interesse for at besøge Franskmændene og vendte Næsen hjemad, idet han under Vejs lavede de franske Sætninger, som han nu afleverede.

Blandt Mængden paa Boulevarden var ogsaa den højrøstede Kaptajn Suslikov og den lurvede Kaptajn Obshogov; der var

kort sagt alle Personerne fra den foregaaende Aften. Kun Praskukin, Neferdov og enkelte andre manglede. Men næppe én af de tilstedeværende skænkede dem en Tanke, skønt deres døde Legemer endnu ikke var afvadskede eller indhyllede i Ligklædet.

XVI

Paa de russiske Bastioner og i de franske Løbegrave vajede det hvide Flag. Nede i Dalen, i det frodige Græs, laa Dynger af lemlæstede Lig, alle i graa eller blaa Uniformer, men uden Støvler. Ambulancesoldaterne gik omkring og lagde de døde paa Baarer. En gennemtrængende Liglugt forpestede hele Luften. Saavel fra Sebastopol som fra den franske Lejr strømmede Folk i mængdevis til for at tage dette Skuespil i Øjesyn, og det var med en vis velvillig Nysgerrighed, at Ven og Fjende mødtes her.

Lad os høre, hvad disse Folk har at sige til hverandre.

Omgivet af en Kreds af Franskmænd og Russere staar en ung russisk Kavalerifficer i Færd med at undersøge en Patrontaske, som tilhører en fransk Gardist. Skønt det volder ham Vanskelighed at udtrykke sig paa Fransk, kan han dog gøre sig forstaaelig.

„Et ceci, pourquoi ce oiseau?“ spørger han.

„Parceque c'est une giberne d'un régiment de la garde, Monsieur, qui porte l'aigle impérial.“

„Êtes vous de la garde?“

„Pardon Monsieur! du 6ème de la ligne!“

„Et ceci où acheté?“ spørger den russiske Officer pegende paa en Mundspids af gult Træ, som Franskmanden benytter til sin Cigaret.

„A Balaclava, Monsieur! C'est tout simple en bois de palme!“

„Joli!“ udbryder Russeren, der maa indrette sin Samtale efter de franske Ord, han kan.

„Si vous voulez bien garder cela comme souvenir de cette rencontre, vous m'obligerez!“

Den høflige Franskmand puster Cigaretten ud af Spidsen, som han overrækker den russiske Officer med et forbindtligt Buk. Den anden skænker ham til Gengæld sit Cigaretrør, og alle

de tilstedeværende, saavel Russere som Franskmænd, smiler og synes meget tilfredse.

Hist henne har en rask russisk Soldat i rød Skjorte og med Kappen paa Slæng nærmet sig en Franskmand, hvem han beder om lidt Ild for at tænde sin Pibe. Bag ved ham staar nogle af hans Kammerater med Hænderne paa Ryggen og betragter med nysgerrige Øjne denne Scene, som synes at more dem. Franskmanden tager et Par stærke Drag af sin Pibe, rager lidt op i Asken og hælder saa lidt Ild over i Russerens Næsevarmer.

„Tabak bung!“ udbryder Soldaten i den røde Skjorte, og alle Tilskuerne trækker paa Smilebaandet.

„Oui bon tabac, tabac turc!“ bemærker Franskmanden og tilføjer: „et chez vous autres tabac russe bon?“

„Russer bung!“ svarer den raske Soldat, og alle de tilstedeværende er færdige at dø af Latter. „Francæ ne bung, bonsjur Musjø!“ tilføjer han og udtømmer dermed hele sit Forraad af Kendskab til det franske Sprog.

Derefter klapper han Franskmanden gemytligt paa Maven og brister i Latter. Franskmændene giver sig ogsaa til at le.

„Ils ne sont pas jolis ces b... de Russes!“ udbryder en Zuav, som staar inde mellem de franske Soldater.

„De quoi de ce qu'ils rient donc?“ spørger en anden fransk Soldat med en fremtrædende italiensk Accent, idet han nærmer sig Russernes Gruppe.

„Kaftan bung!“ lyder det atter fra Soldaten i den røde Skjorte, som med Interesse undersøger Snorebesætningen paa Zuavens Trøje, og paa ny stikker alle Soldaterne i Latter.

„Ne sors pas de la ligne! A vos places, sacre nom!“ brøler en fransk Korporal, og Folkene gaar fra hverandre med synlig Utilfredshed.

Den unge russiske Kavalerifficer, som er omgivet af franske Officerer, gør sig ogsaa behagelig paa alle mulige Maader. Samtalen mellem ham og de andre drejer sig om en Grev Sazonoff. „Je l'ai bien connu, Monsieur!“ siger en af de franske Officerer. „C'est un de ces vrais comtes russes, comme nous les aimons!“

„Il y a un Sazonoff, que j'ai connu; mais il n'est pas comte, à moins que je sache; un petit brun de votre âge à peu près.“

„C'est ça, Monsieur, c'est lui. Oh que je voudrais le voir ce cher comte. Si vous le voyez, je vous prie de lui faire mes com-

pliments. — Capitaine Latour!“ tilføjer han, idet han høfligt forestiller sig selv.

„N'est ce pas terrible la triste besogne, que nous faisons? Ça chauffait cette nuit, n'est ce pas?“ bemærker Russeren for at holde Samtalen i Gang og peger paa Ligene, der ligger rundt omkring.

„Oh, Monsieur, c'est affreux! Mais quels gaillards vos soldats, quels gaillards! C'est un plaisir que de se battre avec des gaillards comme eux,“ svarer den anden.

„Il faut avouer que les vôtres ne se mouchent pas du pied non plus!“ siger den forbindtlige Russer, som bilder sig ind, at han er yderst elskværdig.

Men vi har vel hørt nok!

Lad os hellere følge den lille tiaars Dreng, som slubrer af Sted med bare Fødder i Tøfler og med et Par Nankingsbukser paa, som holdes oppe af en Sele. Hans Hoved er næsten helt begravet i Faderens store Hue. I samme Nu som Vaabenhvilen begynder, springer han over Løbegravenes Brystværn og iler frem ad Slugten, idet han fæster et nysgerrigt Blik snart paa Franskmændene og snart paa Ligene, som i massevis ligger paa Jorden. Alt imedens han gaar frem, bukker han sig ned og plukker af de røde Markblomster, som vokser hele Dalen over. Med en stor Blomsterkost i Favnen begiver han sig hjemad holdende sig for Næsen for at undgaa den Liglugt, som slaar ham i Møde. Han standser foran en Dynge sammenslæbte Lig og betragter længe med spændt Opmærksomhed en gyselig lemlæstet Menneskekrop uden Hoved, der ligger i Nærheden af ham. Der staar han nogen Tid; saa gaar han endnu lidt nærmere og sparker til den ene af Ligets Arme, som stritter i Vejret stivt og krampagtigt. Armen bevæger sig lidt. Han sparker endnu en Gang, men stærkere. Armen bevæger sig atter og indtager igen den tidligere Stilling. Men i samme Nu hviner Drengen i vilden Sky, skjuler sit Ansigt i Blomsterkosten og farer over Hals og Hoved tilbage til Fæstningen.

Paa Bastionerne og i Løbegravene vajer de hvide Flag, men i det friske grønne Græs nede i Dalen ligger der fuldt af blodige Lig. Den skønne Sol sænker sig ned mod det blaa Hav, hvis roligt vuggende Bølger belyses af dens gyldne Straaler. Mennesker strømmer sammen i Tusindvis for nysgerrigt at se paa hverandre. Ven og Fjende taler sammen og smiler til hinanden. Og det er

Kristne, alle bekendende sig til det store Bud: „Du skal elske din Næste som dig selv!“, der nu staar og tager deres Gerning i Øjesyn uden i samme Nu at falde paa Knæ for den, som, da han skænkede dem Livet, samtidig indpustede i enhvers Sjæl ikke alene Frygten for Døden, men ogsaa Kærligheden til det gode og skønne. At tænke sig, at disse Mennesker fører Krig med hverandre, i Stedet for lykkelige og glade at falde hverandre om Halsen som Brødre! En Trøst er det dog, at vi ikke har begyndt denne Krig, men kun forsvarer vor Arne og vort Fædreland. — Men de hvide Flag vajer ikke mere. Atter udslynger Kanonerne Død og Fordærvelse, atter rinder der Strømme af uskyldigt Blod, atter høres der Stønnen og Forbandelser.

Se nu har jeg fortalt, hvad jeg havde paa Hjertet. Men jeg gribes af en pinlig Tvivl. Muligt, jeg ikke burde have fortalt dette, muligt, at alt, hvad jeg har draget frem, hører til de sørgelige Sandheder, som ubevidst skjuler sig i enhvers Sjæl, og som ikke bør bringes frem for Dagens Lys for ikke at gøre Skade. Disse Sandheder taaler maaske ikke, at man rører ved dem. Det gaar maaske med dem som med Vinen, der ikke maa rystes, naar den er trukket op, da den i saa Fald bliver fordærvet.

Men hvor i denne Skildring er det onde, man bør undgaa? Hvor er det gode, man bør efterligne? Hvor er Helten, og hvor er Skurken i Fortællingen? Der findes ingen. Alle Personerne er Mennesker grebne ud af Livet med deres gode og slette Sider.

Hverken Kalugin med sin forlorne Tapperhed — bravoure de gentilhomme — og med sin Forfængelighed, der er Drivfjederen til alle hans Handlinger, eller Praskukin, et ubetydeligt, uskadeligt Menneske, uagtet han ofrer sit Liv i Kampen for Troen og Fædrelandet, eller Mikhajlov, der er saa genert af sig, eller endelig Pest, der kun er en opløben Dreng uden Grundsætninger og Overbevisning, ingen af dem kan gøre Krav paa at være Skurken eller Helten i min Fortælling.

Og dog findes der i denne en Helt, som jeg elsker med hele min Sjæls Styrke, og som jeg har forsøgt at fremstille i hele hans Skønhed. Denne Helt, som altid har været, er og vil vedblive at være skøn, hedder — Sandheden.

SEBASTOPOL I AUGUST MAANED

I

Vi er i Slutningen af August. Mellem Duvanka*) og Baktschisaraj paa Hovedlandevejen, der fra Nord gennem Kløfter og Slugter fører til Sebastopol, kørte en Teljega i langsom Skridtgang helt indhyllet i tætte, kvælende Røgskyer.

Foran i Vognen og paa Hug sad en Officersoppasser, som styrede Tømmerne. Han var iført en let Feltkappe af Nanking, og paa Hovedet bar han en gammel Officershue, som var saa udtjent, at den ganske havde tabt sin oprindelige Form. Bag i Vognen paa en gammel Soldaterkappe, som var bredt hen over en hel Del Bylter og Pakker, hvilede en Infanteriofficer, der saa' ud til at være meget undersætsig og kraftigt bygget; men han var noget mager, navnlig i Ansigtet. Dette, der havde et ejendommeligt gustent Skær, vilde have været smukt, hvis det ikke skæmmedes af en Mængde store Rynker, der gennemfurede det i alle mulige Retninger, saa at Ansigtstrækkene blev noget vel skarpe og fremtrædende. Udtrykket blev derved noget sygeligt, til Trods for at de dristige brune Øjne spillede livligt i Hovedet paa ham. Officeren var bleven saaret den 10de Maj af et Sprængstykke i Hovedet og bar endnu Bind om dette. I de sidste otte Dage havde han været Rekonvalescent og var nu paa Vejen fra Lasarettet i Simferopol til sit Regiment, der laa et eller andet Sted i den Retning, hvorfra man hørte Kanontordenen; men om det for Øjeblikket udgjorde en Del af Besætningen i Sebastopol, laa i Forterne Nord for Byen eller i Inkerman, havde ingen endnu kunnet sige ham Besked om. Skydningen hørtes meget tydeligt. Naar Vognen kom op paa et højt Punkt, eller Vinden bar paa, skulde man tro, at den var lige i Nærheden. Snart rystede Luften i et Skrald saa voldsomt, at man uvilkaarlig fór sammen, snart hørtes der som en Række af Trommehvirvler, afbrudte en Gang imellem af et øredøvende Drøn, og snart smeltede alle disse forskellige Lyde sammen til et langt, rullende Tordenbrag lige saa stærkt og mægtigt, som naar Uvejret er over Hovedet paa en, og Plaskregnen begynder at strømme ned. Det hed sig jo overalt, at Bombarde-

*) Duvanka er den Poststation, der ligger nærmest Sebastopol. F. A.

mentet i den sidste Tid var blevet ligefrem forfærdeligt, og her kunde man da høre, at det virkelig var saaledes. Men ikke des mindre skyndede Officeren paa sin Oppasser; man kunde nok mærke, at han ønskede at komme til Sebastopol snarest muligt. En lang Række Vogne kørte dem i Møde. Det var Bønder, som havde ført Levnedsmidler til Sebastopol, og som nu vendte tilbage med Vognene fulde af syge og saarede. Blandt disse var der baade Soldater i graa Feltkapper, Matroser i sorte Jakker, unge frivillige, og gamle Forstærkningssoldater med stort Skæg. Teljegaen maatte standse i den tætte, tunge, ubevægelige Støvsky, som indhyllede Vognrækken, og medens Officeren sad og skar Grimasser, fordi Støvet fyldte hans Øjne og Øren, tog han de syge og saarede i Øjesyn, efterhaanden som de kom forbi ham.

„Se der er en saaret Menig af vort Kompagni!“ udbrød Oppasseren, idet han vendte sig om mod sin Herre og pegede paa en Vogn med saarede, der lige kørte forbi dem.

Foran i Vognen og sidelængs sad en ægte Type paa en skægget russisk Bonde. Han klemte Piskeskaftet fast under Armen, medens han bandt en ny Snært paa. Bag i det rystende, skumplende Køretøj saas fem Soldater. En af dem havde Armen i Bind og bar Feltkappen paa Slæng over den bare Skjorte. Skønt han var dygtig afmagret og bleg, sad han nok saa frejdigt midt i Vognen og vilde føre Haanden til Huen, da han fik Øje paa Officeren, men i det samme kom han til at huske paa sit Saar og indskrænkede sig til at klø sig i Hovedet. En anden Soldat laa paa Bunden af Vognen. Man saa' ikke andet af ham end de to Hænder, hvormed han hagede sig fast til Vogntremmerne, og de optrukne Knæer, som dinglede frem og tilbage. En tredje sad paa Kanten af Vognfadingen med Benene hængende ned paa den udvendige Side af den. Som han sad der med begge Hænderne om det opsvulmede, forbundne Hoved og med Albuerne støttede paa Knæene, saa' han ud, som om han var falden i Søvn.

„Dolshikov!“ raabte Officeren til denne Soldat.

Den saarede lukkede Øjnene op, tog til Huen og svarede: „Halløj!“ med saa dyb og kraftig en Røst, at man skulde tro det ikke var én, men tyve Soldater, der samtidig istemmede dette Raab.

„Hvornaar blev du saaret, min Ven?“

Der begyndte nu at komme Liv i Soldatens matte, søvnige Øjne: det var tydeligt at se, at han havde genkendt sin foresatte.

„Goddag, Deres Velbaarenhed!“ brølte han med den samme kraftige Røst som før.

„Hvor ligger Regimentet for Øjeblikket?“

„Da jeg blev indlagt paa Lasarettet, laa det i Sebastopol, men i Onsdags skulde det bort derfra, Deres Velbaarenhed.“

„Hvorhen?“

„Jeg véd det ikke med Bestemthed, men jeg formoder, det skulde over paa den nordlige Side. De kan ellers tro,“ vedblev han, „at Fjenden nu begynder at overdænge os med Bomber. Ja, hans Kugler falder endogsaa helt ud i Reden. Det er en Gru at tænke sig, hvor mange Mennesker der gaar i Løbet; endogsaa ....“

Man kunde ikke høre mere af, hvad den Menige sagde, men af Udtrykket i hans Ansigt og af hans Fagter og Lader fremgik det tydeligt, at han var noget bittert stemt, og at det var meget bedrøvelige Ting, han fortalte.

Løjtnant Koselzov, saaledes hed Officeren, som sad i Vognen, var ikke noget almindeligt Hverdagsmenneske. Han hørte ikke til dem, der indretter deres Liv og Handlinger efter andres. Han plejede tværtimod at handle efter eget Forgodtbefindende, og Kammeraterne gjorde saa det samme som han i Overbevisning om, at de bar dem rigtigt ad. Af Naturen var han udstyret med mange forskellige Smaatalenter. Han sang smukt, spillede paa Guitar, forstod at tale for sig og havde let ved at udtrykke sig skriftligt, især naar det gjaldt tjenstlige Skrivelser; den sidste Færdighed havde han erhvervet sig som Bataillonsadjudant. Men den mest fremtrædende Ejendommelighed hos ham var en vis egenkærlig Energi, som, skønt han nærmest anvendte den til at udvikle de nævnte Smaatalenter, dog fremtraadte skarpt og udpræget hos ham i alle Forhold. Den Egenkærlighed, han var i Besiddelse af, udvikler sig meget hyppigt i det militære Samfund; den bestod i, at han ikke kendte nogen Middelvej: kunde han ikke være den første, opgav han Ævred. Denne Egenkærlighed var hos ham Impulsen til alt; den var det, som bevirkede, at han i sine Tanker altid holdt af at hæve sig over sine Omgivelser.

„Jeg kan nok lide at høre paa dette Moskvá *), naar det vrøvler paa sin enfoldige Maade!“ brummede Løjtnanten, hvem Sy-

*) I mange russiske Regimenter kalde Officererne Soldaterne for „Moskvá“. Denne Betegnelse er halvt et Øgenavn, halvt et Kælenavn. F. A.

net af de saarede og Soldatens Ord, der gjorde endnu mere Indtryk paa ham, fordi de ledsagedes af Kanonernes Torden, havde hensat i en sløv og apatisk Tilstand. „Dette Moskvá er et latterligt Folkefærd! — Kør til, Nikolajev! Du er nok falden i Søvn!“ tilføjede han i en noget gnaven Tone.

Oppasseren skyndte sig at stramme Tømmerne. Han smækkede med Tungen, og Hestene satte af Sted i Trav.

„Vi tager kun et lille kort Foder paa næste Station og kører saa straks videre!“ raabte Koselzov til ham, da Køretøjet satte sig i Bevægelse.

II

Idet Løjtnant Kozelzov kørte ind i Duvanka, en lille tatarisk Landsby, af hvis Huse der ikke var andet tilbage end nogle Murstensruiner, blev hans Teljega standset af en Række med Bomber og Kanonkugler belæssede Køretøjer. Disse Vogne, som skulde til Sebastopol, havde gjort Holdt her og var kørt op paa Vejen.

Paa et halvt sammenstyrtet Stengærde, midt i alt Vejstøvet, sad to Soldater nydende deres Maaltid, der bestod af Vandmeloner *) og Brød.

„Kommer du langvejs fra, Landsmand?“ sagde den ene af dem, som gumlede paa et Stykke Brød, til en Soldat, der var standset i Nærheden af dem.

„Jeg kommer fra mit Hjem og skal støde til mit Kompagni,“ svarede denne, idet han vendte sit Blik bort fra den lækre Vandmelon og lettede paa en Sæk, han bar over den ene Skulder. „Nu skal vi jo alle ind; men jeg véd rigtignok ikke, hvor mit Regiment ligger for Øjeblikket. Det hedder sig, at vore Tropper forrige Uge blev flyttede over til Forstaden. Har I hørt noget derom?“

„Nej, dit Regiment ligger i selve Byen, Brorlil,“ oplyste den anden af de to, der sad ned, en gammel Trænsoldat, som gravede ivrigt med sin Lommekniv i Melonens hvidlige, umodne Kød. „Vi véd det med Bestemthed,“ tilføjede han, „for det er ikke

---

*) En meget yndet og almindelig Spise hos Almuen i Sydrusland og Lillerusland.
O. A.

længere siden end i Middags, at vi tog fra Sebastopol. Du kan ellers tro, at der er slemt derinde!“

„Hvordan det?“

„Hører du da ikke, hvor de nu dundrer løs alle Vegne fra; der er jo ikke Sten paa Sten tilbage i Byen. Vore Brødre har de skudt ned i Hobetal,“ tilføjede han, idet han slog ud med Haanden og rettede paa sin Hue.

Den indkaldte Soldat rystede tankefuldt paa Hovedet, smækkede med Tungen og trak saa en lille kort Pibe op af det ene Støvleskaft. Han ragede lidt op i den Smule Tobak, som fandtes paa Bunden af den, fik Ild paa noget Fyrsvamp hos den ene af Soldaterne, der sad og røg, og lettede saa lidt paa sin Hue.

„Ja, kun Gud kan hjælpe os! Lev vel!“ sagde han og gik saa videre hen ad Vejen.

„Hør, vent hellere lidt!“ sagde han, der sad og gravede i Melonen, i en overtalende Tone.

„Nej, jeg maa lige saa gerne se at komme af Sted straks!“ brummede den indkaldte, idet han med Møje trængte sig frem mellem Hjulene af de opkørte Vogne.

III

Da Koseizov ankom til Stationen, saa' han, at der var fuldt op af Mennesker. Medens han var i Færd med at gaa op ad Trappen, der førte ind i Huset, mødte han Stationsinspektøren, en mager ung Mand, der skændtes ivrigt med to Officerer, som fulgte efter ham.

„Ja, de Herrer kommer til at vente ikke to, men ti Dage her! Om det saa er Generaler, maa de vente under saadanne Omstændigheder. Jeg kan da ikke spænde mig selv for!“ sagde Inspektøren, der øjensynlig gjorde sig Umage for at være ubehagelig mod Officererne.

„Ja, er der ingen Heste, kan man ingen skaffe. Men hvordan gik det til, at den Lakaj, som kørte for lidt siden, kunde faa Heste til sig og sin Bagage?“ raabte den ældste af de to Officerer. Det var tydeligt at mærke, at han undgik Brugen af Pronominer for ikke at fristes til at sige „du“ til sin Modstander.

„Men husk dog paa, Herr Inspektør!“ indvendte den anden

Officer, en ung Mand, som stammede noget, „at vi ikke rejser for vor Fornøjelse. Vi kan naturligvis ikke undværes, naar man har givet os Ordre til at møde. Vær vis paa, at jeg skal melde min General Deres Opførsel. — De viser jo ikke Officersstanden den Respekt, som tilkommer den."

„De skal da ogsaa altid fordærve det for os!" afbrød hans Kammerat ham ærgerligt! „De ødelægger kun alle mine Bestræbelser. Man maa have det rette Greb paa at tale til ham. Takket være Dem, har han nu mistet den Smule Respekt, han havde for os. — Kom med Heste lige paa Minutten!" tilføjede han.

„Jeg vilde saa gerne skaffe dem, men hvor skal jeg faa dem fra?" svarede Inspektøren, og efter et Øjebliks Tavshed vedblev han, idet han harmfuldt slog ud med Hænderne: „Alt hvad de Herrer fortæller, véd og forstaar jeg saa godt; men hvad skal jeg gøre? Hvis jeg blot — der begyndte at vise sig et forhaabningsfuldt Udtryk i Officerernes Ansigter — hvis jeg blot lever denne Maaned ud, skal jeg nok komme bort herfra. Jeg vil langt hellere være paa Taarnet ved Malakhov end blive her, det véd Gud, jeg vil! Her maa Folk hjælpe sig, som de bedst kan. Paa hele Stationen er der for Øjeblikket ikke en eneste ordentlig Vogn, og Hestene har i de sidste tre Dage ikke set saa meget Hø som bag paa min Haand."

Koselzov, der gik ind i Huset samtidig med de to Officerer, hørte, hvorledes den ældste af dem, der for et Øjeblik siden havde gjort Indtrykket af at være saa forbitret, fuldstændig rolig sagde til den anden: „Naa ja, nu er det tre Maaneder siden vi begyndte Rejsen, saa kan vi godt vente lidt endnu. Det er der ingen Ulykke i — vi kommer tids nok!"

Sammen med de to andre traadte Koselzov ind i et tilrøget og snavset Værelse, der var saa fuldt af Officerer og deres Rejsegods, at han med Nød og næppe kunde finde en ledig Plads ved et af Vinduerne. Der satte han sig hen og gav sig til at rulle en Cigaret, imedens han betragtede Omgivelserne og lyttede til de tilstedeværendes Samtale. Til højre for Døren stod et brøstfældigt, fedtet Bord med to Samovarer af irret Kobber, og i Nærheden af disse laa flere Stykker Papir med hugget Sukker paa. En ung, skægløs Officer, som var iført en ny, stukken Slobrok, var beskæftiget med at skænke Vand paa Tepotten. Foruden ham var der fire lige saa ungdommelig udseende Officerer i Værelset. En af dem, der benyttede sin Pels som Hovedpude, laa og sov paa en

Sofa, og en anden, der stod ved Bordet, skar noget Bedesteg i Stykker for en enarmet Kaptajn, som sad ved Siden af ham. Henne paa en lav Bænk i Nærheden af Ovnen havde to Infanteriofficerer taget Plads. Den ene havde en Adjudants Kendetegn paa sin Vaabenfrakke, den anden, som udmærkede sig ved sin elegante Paaklædning, bar en Taske i Rem over den ene Skulder. Den Maade, hvorpaa de tog de øvrige tilstedeværende i Øjesyn, og den Flothed, hvormed han med Tasken røg sin Cigar, efterlod ingen Tvivl om, at det ikke var to almindelige Officerer af Geledet, man her havde for sig; dertil saa' de ogsaa alt for selvtilfredse ud. Enhver af deres Bevægelser var præget af denne Selvtilfredshed, der skyldtes to Omstændigheder. Den ene var den, at de havde saa mange Penge paa Lommen, og den anden, at de som ansatte ved en Stab stod i et nærmere og mere fortroligt Forhold til de højere Officerer end deres Kammerater. Paa Sofaen, næsten oven paa det unge Menneske, som laa og sov, sad en ung Militærlæge, der gjorde sig bemærket ved sine tykke Læber, og en Artilleriofficer, hvis Ansigt tydede paa, at han var af tysk Herkomst. Begge disse var beskæftigede med at tælle deres Penge. Endelig var der i Værelset flere Officersoppassere, af hvilke nogle sov, medens andre havde travlt i Nærheden af Døren med at slæbe paa Kofferter og andet Rejsetøj. Skønt Koselzov ikke saa' et eneste bekendt Ansigt blandt de tilstedeværende, interesserede det ham dog at lytte til, hvad der blev talt om. De to unge Officerer ved Bordet, hvis ungdommelige Udseende tydede paa, at de lige var afgaaede fra Kadetskolen, syntes han godt om, navnlig fordi de førte hans Tanker hen paa en Broder, der for nogle Dage siden var bleven udnævnt til Officer, og nu skulde møde i Sebastopol, hvor han havde faaet Ansættelse ved et af Batterierne. Men Officeren med Tasken, hvis Ansigt forekom ham bekendt, gjorde et frastødende og ubehageligt Indtryk paa ham. Han forlod endogsaa sin Plads ved Vinduet og satte sig hen paa den lave Bænk for straks at være ved Haanden, hvis den anden skulde falde paa at sige noget stødende. Som den flinke, praktiske Officer af Geledet yndede han overhovedet ikke Vigtigmagere ved en Stab, og at de to Officerer, som sad paa Bænken, hørte til denne Kategori, havde han straks set.

IV

„Men det er dog forfærdelig ærgerligt," sagde den unge Officer, som var i Færd med at lave Te, „at vi er saa nær ved Sebastopol og ikke kan komme videre. Maaske slaas de i Dag, og vi er ikke med!"

Den noget ængstelige Stemme, hvormed han sagde dette, og den stærke og pludselige Rødme, som fór op i hans Kinder, idet han talte, vidnede om, at han var et purt ungt Menneske, som frygtede for at forsnakke sig.

Kaptajnen med den ene Arm tilkastede ham et venligt Blik og bemærkede: „Tro mig, De naar nok at komme med endnu!"

Den unge Mand saa' ærbødigt paa den talendes udtærede Ansigt, der opklaredes af et pludseligt Smil, men dristede sig ikke til at sige noget og gav sig saa igen til at lave Te.

„Naa, hvad skal vi saa beslutte os til?" sagde han efter et Øjebliks Pavse til sin Kammerat ved Bordet. „Skal vi overnatte her eller køre videre med vor Hest?"

Kammeraten var ikke villig til det sidste.

„De skal nemlig vide, Kaptajn," sagde han til denne, hvis Kniv, der var faldet paa Gulvet, han i det samme tog op, „at man undervejs har meddelt os, at Hestene staar i en urimelig Pris i Sebastopol, hvorfor vi begge i Forening har købt os en Hest i Simferopol."

„Naa, jeg antager, at man har trukket Dem ordentlig op," bemærkede Kaptajnen.

„Jeg skal ikke kunne sige det; vi har givet 90 Rubler for Hest og Vogn tilsammen. — Er det meget dyrt?" henvendte han sig til alle de tilstedeværende og deriblandt ogsaa til Koselzov, som sad og saa' paa ham.

„Nej, det er billigt, hvis Hesten er ung," svarede denne.

„Det er da ikke sandt? Der er dem, som mener, at det er for meget. Hesten er rigtignok noget halt, men det gaar nok over igen. Den, som solgte os den, paastod, at det var et stærkt og udholdende Dyr."

„Fra hvilken Kadetskole er De udgaaet?" spurgte Koselzov, som gerne vilde have lidt at vide om sin Broder.

„Jeg og mine Kammerater her har gennemgaaet den adelige Kadetskole i St. Petersborg og skal nu efter eget Ønske til Sebastopol," svarede den meddelsomme unge Officer. „Men vi véd

ikke bestemt," tilføjede han, „hvor de Batterier, som vi er ansatte ved, ligger. Nogle mener, at vi skal søge dem i Sebastopol, andre derimod paastaar, at de ligger i Odessa."

„Kunde De da ikke faa bestemt Besked om det i Simferopol?"

„Nej, dér vidste de det ikke. De kan tænke Dem, at en af vore Kammerater blev ligefrem groft behandlet paa Kommandantskabskontoret. Det var højst ubehageligt! — Maa jeg byde Dem denne Cigaret, som jeg har rullet til Dem," sagde den unge Mand høfligt til den énarmede Kaptajn, der gjorde et forgæves Forsøg paa at hente sit Cigaretfoderal frem af Lommen. Man kunde se paa Ynglingen, at han var henrykt over at kunne vise sin saarede Kammerat denne Opmærksomhed.

„De har maaske ogsaa været med ved Sebastopol? Aa Gud, hvor det er beundringsværdigt, at det holder sig saa tappert! De kan tro, at vi i St. Petersborg ofte har tænkt paa alle de Helte, der kæmper i Bastionerne!" sagde han med et ærbødigt og godlidende Smil til Koselzov.

„De er altsaa ikke vis paa, at De skal til Sebastopol, men kan maaske endogsaa risikere at rejse samme Vej tilbage igen?" spurgte denne.

„Ja, det er netop det, jeg og min Kammerat frygter for. Jeg skal nemlig sige Dem, at vi efter at have købt Hesten og forsynet os med alt nødvendigt — vi har endogsaa anskaffet os en Kaffekedel med Spritapparat — ikke har en eneste Skilling tilbage," betroede han Koselzov halvhøjt, idet han skævede hen til sin Kammerat. „Naar vi altsaa skal samme Vej tilbage, véd vi ikke, hvad vi skal gribe til."

„Har De da ikke faaet Rejsepenge udbetalt?" spurgte Koselzov ham.

„Nej!" hviskede den unge Officer, „men de har lovet os, at vi skal faa Rejsen godtgjort, naar vi kommer til vort Bestemmelsessted."

„Og har De heller ikke noget skriftligt Bevis for, at De rejser paa Tjenestens Vegne? Saa kan De nemlig rejse frit!"

„Ja, jeg véd nok, at det er af Vigtighed at have et saadant Bevis. Men for Resten sagde en Senator i Moskvá — en Onkel af mig — da jeg talte med ham derom, at jeg vilde faa Rejseudgifterne erstattede, naar jeg kom til min Afdeling. Tror De ikke ogsaa, det vil ske?"

„Jo, ubetinget!“

„Ja, jeg mener det ogsaa,“ bemærkede den anden i en tvivlende Tone. Han havde nemlig gjort det samme Spørgsmaal paa alle de tredive Stationer, der ligger mellem St. Petersborg og Sebastopol, og da han hver Gang havde faaet et forskelligt Svar, troede han ikke rigtig mere paa, hvad man sagde til ham.

V

„Hvem er det, der har bestilt Bortsch*)?“ spurgte Værtinden med høj Røst, idet hun traadte ind i Værelset med en Terrin. Samtalen ophørte næsten øjeblikkelig, og alle fæstede deres Blikke paa den fyrretyveaarige, tykke og temmelig snavsede Kone. En af de tilstedeværende blinkede endogsaa til sin Kammerat, for at gøre ham opmærksom paa hende.

„Aa, det er Kozelzov, der har bestilt den,“ sagde den unge Officer, som stod ved Samovaren. „Han maa vækkes! Staa op! Maden er der!“ tilføjede han, idet han nærmede sig den sovende, hvem han ruskede i Skulderen.

Den, der saaledes blev forstyrret i sin Søvn, var en ganske ung Knøs paa seksten Aar, med livlige, mørke Øjne og friske røde Kinder. Han fór op med et Sæt, gned sine Øjne og standsede først, da han var naaet langt ud i Værelset.

„Aa, undskyld!“ sagde han høfligt til Lægen. Han var nemlig kommet til at puffe til denne under sin pludselige Bevægelse op fra Sofaen.

Løjtnant Koselzov saa' straks, at denne unge Mand var hans Broder, og gik hen til ham. „Kender du mig ikke?“ spurgte han smilende.

„Nej, hvad ser jeg!“ udbrød den anden, „hvor mærkværdigt, at vi skulde mødes her!“

Brødrene omfavnede og kyssede hinanden tre Gange, men sidste Gang paa en noget tvungen Maade; det var, som om de fandt, at det maaske var lidt vel meget af det gode

„Hvor det glæder mig at se dig, Vladimir!“ sagde omsider den ældste Broder, idet han tog den anden rigtig nøje i Øjesyn. „Skal vi gaa lidt udenfor, der taler vi mere ugenert.“

---

*) En sur Suppe tillavet med Rødbeder, Oksekød og Flæsk; egentlig en lillerussisk Ret. O. A.

„Ja, kom! Lad os gaa! Jeg bryder mig ikke om Suppen. Spis du den!“ sagde han til sin Kammerat ved Bordet.

„Men du var jo saa sulten!“ indvendte denne.

„Jeg vil ikke have noget!“

Da de var kommet udenfor paa Trappen, sagde Vladimir til sin Broder: „Naa, lad mig saa høre, hvordan du har det?“ og blev ved at udtrykke sin Glæde over Gensynet; men om sig selv fortalte han ikke det mindste.

Der gik omtrent fem Minutter, inden Brødrene fik nogenlunde talt ud. Den ældste, Mikhail, spurgte derefter Vladimir, hvorfor han ikke havde søgt Ansættelse i Garden, hvilket alle havde ventet.

„Jeg længtes efter snarest muligt at komme til Sebastopol. Gaar alt vel her, kan jeg komme endnu hurtigere frem end i Garden. Dér bruger man ti Aar om at avancere til Oberst, men i Sebastopol var Totleben kun to Aar om at gennemgaa Graderne fra Oberstløjtnant til Generalmajor. Naa, og falder jeg, er der ingen Ulykke i det!“

„Jo, du er mig den rette,“ bemærkede Broderen med et Smil.

„Men véd du, hvorfor jeg navnlig ønskede at komme til Sebastopol?“ vedblev Vladimir rødmende og med et undseligt Smil, som om han skammede sig ved det, han nu vilde sige. „Det var, fordi jeg undsaa mig ved at være i St. Petersborg, medens mine Brødre gik i Døden for Fædrelandet. Og saa ønskede jeg ogsaa at være sammen med dig!“ tilføjede han endnu mere undselig.

„Hvor du dog er komisk!“ udbrød den anden og trak sit Cigaretfoderal op af Lommen. Uden at se paa Broderen bemærkede han dernæst: „Skade kun, at vi ikke skal være sammen!“

„Men hør! Sig mig oprigtigt, er det meget slemt at være ude i Bastionerne?“ spurgte Vladimir pludselig.

„I Begyndelsen kniber det, men senere, naar man vænner sig dertil, gaar det af sig selv. Det vil du nok komme til at erfare.“

„Og sig mig endvidere, om du tror, at Sebastopol kan holde sig? Jeg mener nu, at Fjenden aldrig tager den!“

„Ja, Gud maa vide det!“

„Der er kun ét, der ærgrer mig. Tænk dig, hvilken Ulykke jeg har oplevet. Undervejs stjal de en af vore Kofferter, netop den, hvori jeg havde min Chakot. Jeg er altsaa nu i en dødelig

Forlegenhed, da jeg ikke véd, hvorledes jeg skal kunne melde mig til Tjeneste."

Vladimir lignede i høj Grad sin Broder Mikhail, men han havde endnu hele Ungdommens Friskhed; paa Mikhail havde Livet derimod allerede taget stærkt.

Vladimirs lyse, gyldne Haar lagde sig i lette Krøller om Panden, og i Nakken krøllede det sig ogsaa i en Hvirvel. En saadan lys Hvirvel i Nakken bringer Lykke, plejer de russiske Ammer at sige. I hans Ansigt, hvis Farve var saa skær som en ung Piges, skød ved den mindste Sindsbevægelse en ungdommelig Rødme op. Øjnene lignede Broderens, men de havde et mere aabent Udtryk og var klarere, vistnok fordi de ofte fik ligesom et fugtigt Skær. De lyse Dun begyndte at pippe frem paa hans Kinder og over de røde Læber, som meget ofte formede sig til et undseligt Smil, der lod hans skinnende hvide Tænder komme til Syne. Som han stod der foran Broderen, slank og bredskuldret med sit barnlig glade og uskyldige Ansigt og lænede sig til Trappens Rækværk, var hele hans Skikkelse saa smuk og indtagende, at man ikke kunde se sig mæt paa ham. Vladimir var glad ved Mikhail; han saa' med Stolthed op til ham og betragtede ham som en Helt. I enkelte Henseender saa' han dog ned paa ham og skammede sig lidt over ham. Han fandt saaledes, at Broderen manglede Belevenhed, kunde ønske, at han talte bedre Fransk, mente, at han ikke bevægede sig med tilstrækkelig Lethed i det gode Selskab, og var misfornøjet med hans Maade at danse paa. Men han haabede om muligt at virke dannende paa Mikhail i disse Retninger. Han levede nemlig endnu selv paa sine Indtryk fra St. Petersborg, hvor han var hyppig Gæst hos en Dame, som førte stort Hus og gerne saa' nette unge Mennesker hos sig. Han mindedes ogsaa, som var det i Gaar, det store Bal, han havde været paa, hos Senatoren i Moskvá.

VI

Efter at de to Brødre nogenlunde havde udøst deres Hjerter for hinanden, grebes de af en Følelse, som er meget almindelig, selv blandt Venner, nemlig den, at man har talt sig læns. Det var derfor ganske naturligt, at der indtraadte en længere Pavse.

„Naa, tag saa dine Ting, og lad os straks komme af Sted!“ sagde endelig Mikhail.

Vladimir, der rødmede og syntes at blive noget forvirret ved disse Ord, tav først lidt. Derefter udbrød han: „Skal vi virkelig lige straks køre til Sebastopol?“

„Vist saa! Du fører jo ikke meget med dig; det, du har, kan vel pakkes sammen i en Fart?“

„Ja, udmærket! Lad os straks komme af Sted!“ svarede Vladimir med et Suk og gik saa hen til Døren, der førte ind til Værelset. Men han blev staaende udenfor og sænkede sørgmodigt Hovedet, idet han tænkte: „Jeg skal altsaa lige paa Stedet til Sebastopol og udsætte mig for Bomberne. Det er forfærdeligt! Naa lad gaa! Lige saa godt først som sidst. Tager jeg af Sted nu, følges jeg da i det mindste med min Broder.“

Sagen var den, at han først nu ved Tanken om, at han om lidt sad oppe i Teljegaen, som skulde føre ham lige lukt ind i Sebastopol uden at standse undervejs, rigtig klart forestillede sig den Fare, han selv frivillig havde søgt. Han blev helt forvirret ved Tanken om, at den nu var saa nær. Endelig lykkedes det ham at berolige sig selv lidt, og han gik ind i Værelset. Der forløb et Kvarter, men han kom ikke ud til Broderen igen. Denne aabnede Døren for at kalde paa ham. Vladimir havde endnu ikke begyndt at pakke ind, men stod og talte med en anden Officer følende sig til Mode som en Skoledreng, der gør noget forkert. Da han saa' Broderen stikke Hovedet ind ad Døren, blev han i allerhøjeste Grad forvirret og konfus.

„Nu kommer jeg straks! Vent blot et Øjeblik paa mig!“ skyndte han sig at sige.

Et Øjeblik efter kom han virkelig ogsaa ud af Døren og gik hen til sin Broder, idet han udstødte et dybt Suk. „Tænk dig, at jeg ikke kan køre med!“ sagde han.

„Hvad behager? Hvad er det for noget Vrøvl?“

„Jeg skal ganske oprigtig sige dig hvorfor, Mischa! Ingen af os unge Officerer, der fulgtes ad fra St. Petersborg, har flere Penge; vi staar endogsaa i Gæld til Stabskaptajnen, du før saa' derinde. Aa, hvor jeg skammer mig!“

Broderen rynkede Brynene og stod længe uden at sige et eneste Ord. Endelig sendte han Vladimir et mørkt og vredt Blik og spurgte ham: „Skylder du ham meget?“

„Nej, ikke synderlig meget! Men det er en bandsat generende

Gæld. Han har lagt ud for mig paa de tre sidste Poststationer, og jeg har faaet af hans Sukker til min Te, men hvor meget jeg skal betale ham derfor, véd jeg ikke rigtig. Jeg skylder ham ogsaa Penge i Kortspil."

„Det er en ubehagelig Historie, Volodja! Men hvad vilde du have gjort, hvis du ikke var truffet sammen med mig?" spurgte Mikhail ham strengt og uden at se paa ham.

„Ja, jeg tænkte, kære Broder, at jeg nok vilde faa Rejsepenge udbetalt, naar jeg først kom til Sebastopol, og saa vilde jeg betale ham straks efter Ankomsten. Men det kan jeg jo ogsaa godt. Det er maaske heldigst, at jeg rejser sammen med ham i Morgen."

Broderen trak sin Pengepung op, og idet hans Fingre rystede lidt, tog han ud af den to Tirubelsedler og en Trerubelseddel.

„Her ser du alle mine Penge," sagde han. „Hvor meget skylder du bort?"

Naar Mikhail forsikrede, at han ikke ejede mere, holdt han sig ikke ganske til Sandheden. Han raadede nemlig endnu over fire Gulstykker, som han havde syet ind i Uniformsfrakken. Men han havde lovet sig selv kun i yderste Nødstilfælde at tage Hul paa disse Penge.

Det viste sig, at Vladimirs hele Gæld, iberegnet hvad han skyldte for Sukker, og hvad han havde tabt i Spil, kun udgjorde otte Rubler. Broderen gav ham dette Beløb og indskrænkede sig kun til at bemærke: „Hvor kunde du dog spille om Penge, naar du ingen havde?"

Det forekom Vladimir, at der i Broderens Spørgsmaal laa ligesom en Tvivl om, at han var et ærligt Menneske. Han ærgrede sig over sig selv og skammede sig over sin Adfærd, der kunde give Anledning til en saadan Mistanke, til en saa forunderlig Tvivl hos Mikhail, denne Broder, som han holdt saa meget af. Han, der var en let modtagelig Natur, følte sig saa dybt krænket over dette Spørgsmaal, at han slet ikke svarede noget. I Følelsen af, at han ikke vilde kunne holde den Graad tilbage, som sad ham helt oppe i Halsen, tog han Pengene uden at se paa dem og gik ind til sine Kammerater i Værelset ved Siden af.

VII

Nikolajev, der havde styrket sig i Duvanka med to Snapse Brændevin, som han havde købt hos en Soldat nede ved Broen paa Landevejen, tog et kraftigt Tag i Tømmerne, og Vognen skumplede saa af Sted hen over den stenede, paa sine Steder moradsige Vej, der langs med den lille Flod Belbek fører til Sebastopol. Begge Brødrene, som paa Grund af Køretøjets ujævne Bevægelse idelig stødte til hinanden med Knæene, tænkte hele Tiden paa hinanden, men iagttog for øvrigt en haardnakket Tavshed.

„Hvorfor fornærmede han mig?“ tænkte den yngste. „Kunde han maaske ikke have ladet være med at tale til mig paa den Maade? Ret som om han troede, jeg var en Tyv eller en Bedrager. Det lader til, han endnu er vred. Og hvor kunde vi ikke have haft det herligt sammen i Sebastopol: To Brødre, Perlevenner, kæmper begge mod Fjenden. Den ældste er ikke synderlig dannet, men dog en tapper Kriger. Den yngste er temmelig ung endnu, men staar, hvad Kækhed og Mod angaar, ikke tilbage for den anden. Dog, lad der blot gaa en Uge til, saa skal jeg nok vise alle, at jeg ikke er saa ung endda. Jeg vil da have vænnet mig af med at rødme, og Modet vil lyse ud af mit Ansigt. Til den Tid vil jeg maaske have et ganske vist ikke synderlig stort, men dog ret respektabelt Overskæg,“ og i det samme trak han sig i de bløde Dun, som beskyggede hans Læber. „Meget muligt, vi ankommer til Sebastopol i Dag, og at vi da, baade min Broder og jeg, straks kommer i Fægtning. Han er vist meget standhaftig og tapper; Ord har han ikke mange af, men han gør alting bedre end de andre. „Jeg gad nok vide,“ faldt det ham med ét ind, „om det er med Vilje, at han hele Tiden trykker mig op mod Kanten af Vognen. Han har sikkert Følelsen af, at jeg er noget uhyggelig til Mode, og det er maaske derfor, han lader, som om han slet ikke lægger Mærke til mig. — Naa, vi ankommer altsaa i Dag,“ fortsatte han sine tidligere Betragtninger og trykkede sig op mod den anden Side af Vognen frygtende for at røre sig det allermindste, da han nødig vilde have, at Broderen skulde lægge Mærke til hans trykkede Sindsstemning. „Straks efter Ankomsten begiver vi os ud til Bastionen. Jeg sætter mig i Spidsen for mine Kanoner, og min Broder marscherer foran sit Kompagni. Med ét kommer Franskmændene og styrter sig over os. Jeg sky-

der — bliver ved at skyde, alt hvad jeg kan, dræber en forfærdelig Mængde af dem, men desuagtet myldrer de ustandselig frem imod os. Nu er de saa nær, at jeg ikke kan lade Kanonerne betjene mere, og selvfølgelig er jeg fortabt. Da stormer min Broder pludselig frem med Sabelen i Haanden; jeg snapper et Gevær, og begge iler vi fremad med alle Soldaterne bag efter os. Franskmændene styrter sig over min Broder. Jeg iler til, dræber en Franskmand, dræber nok en og frelser Mikhail. Saa bliver jeg saaret i den ene Haand, men jeg fører Geværet over i den anden og bliver ved at ile fremad, uagtet jeg er saaret. Min Broder rammes af en Geværkugle og synker død om ved min Side. Da standser jeg et Øjeblik og bøjer mig sørgmodig ned over ham, men kun et Sekund, saa retter jeg mig op og raaber: „Følg mig! Lad os hævne ham! Jeg elskede min Broder over alt i Verden, og ham har jeg nu mistet. Det kræver Blod! Sejr eller Død!“ Alle raaber nu „Hurra!“ og følger mig. Da kommer hele den fjendtlige Hær os i Møde med Pelissier i Spidsen. Fjenderne falder i Hobetal, men saa bliver jeg saaret anden Gang og derefter tredje Gang. Døende styrter jeg om, og alle iler hen til mig. Gortschakov i egen Person kommer til Stede og spørger mig, hvad jeg ønsker. Jeg svarer, at jeg kun ønsker at blive lagt hen ved Siden af min Broder, for at jeg kan dø i Nærheden af ham. De bærer mig bort, hen til min Broders blodige Lig. Jeg rejser mig over Ende og udbryder: I forstod ikke at skatte disse to Mænd, som elskede deres Fædreland saa højt! Nu er de døde begge to — Gud tilgive eder! — Og i det samme udaander jeg.“

„Sig mig, har du nogen Sinde været i Haandgemæng?“ spurgte Vladimir pludselig sin Broder fuldstændig forglemmende, at han ikke vilde tale med ham.

„Nej, aldrig!“ svarede Mikhail. „Ved vort Regiment har vi mistet to Tusinde Mand, men alle disse Tab har vi lidt, medens vi forrettede Skansearbejde. Jeg blev ogsaa saaret ved en saadan Lejlighed. Det gaar slet ikke til i Krigen, som du tænker dig det, Volodja!“

Navnet „Volodja“ rørte Vladimir. Han ønskede, at det maatte komme til en Forklaring mellem ham og Broderen, der for sit Vedkommende aldeles ikke anede, at han havde fornærmet ham.

„Du er da ikke vred paa mig, Mischa?“ spurgte Ynglingen efter et Øjebliks Tavshed.

„Hvorfor skulde jeg være det?“

„Aa, jeg tager maaske fejl, men jeg syntes, der var noget i Vejen imellem os!“

„Nej, ingenlunde!“ svarede Broderen, idet han vendte sig om imod ham og klappede ham paa Knæet.

„Du vil jo nok tilgive mig, Mischa, hvis jeg bedrøver dig.“

Og Vladimir vendte sig bort for at skjule de Taarer, som pludselig fyldte hans Øjne.

VIII

„Er det allerede Sebastopol?“ spurgte Vladimir, da Vognen kom op paa en Bakke, hvorfra der havdes en vid Udsigt.

Foran dem laa Reden med en Skov af Master, Havet, paa hvis Bølger den fjendtlige Flaade vuggede sig i det fjerne, de hvide Kystforter, Kasernerne, Vandledningerne, Dokkerne og Sebastopols Huse. Op fra de gule lerede Højder, som, belyste af Solens gyldne Straaler, tegnede sig skarpt mod den blaa Himmel, hævede sig uafladelig smaa, hvide Røgskyer, der farvedes lilla af Solen, som spejlende sig i det mørke Hav allerede sænkede sig ned mod Horisonten.

Volodja saa' uden mindste Sindsbevægelse dette forfærdelige Sted, som han havde tænkt saa meget paa og hørt saa meget tale om. Ja, det var endogsaa med en vis æstetisk Nydelse og Selvtilfredshed, at han nu tænkte paa, at han om en halv Time vilde være dér, hvor dette ejendommelige og virkelig skønne Skuespil, som han uafbrudt betragtede med den mest spændte Opmærksomhed, foregik.

Endelig ankom de da til Trænets Parkplads, der laa Nord for Sebastopol. Her gjorde Vognen Holdt, og Brødrene steg af for at faa bestemt Besked om, hvor deres Afdelinger laa. Trænofficeren ved Mikhails Regiment boede i Nærheden af den saakaldte ny By, som kun bestod af nogle Træskure, opførte til Matrosernes Familier. Her havde han opslaaet sit Kvarter i et Telt, der var sammenbygget med en Løvhytte af friske Egegrene.

Da de traadte indenfor, traf de ham siddende ved et snavset og fedtet Bord, der var overstrøet med Kaviar og Brødkrummer. Et Glas kold Te og en Brændevinsflaske tydede paa, at han nylig havde indtaget sit Maaltid. For Øjeblikket var han beskæftiget med at tælle en stor Bunke Pengesedler, som laa foran ham paa Bordet, og da han for Bekvemmelighedens Skyld havde trukket sin Frakke af, præsenterede han sig i en Skjorte, der var ganske gul af Ælde og Snavs.

Selve Hytten var meget rummelig og overordentlig bekvemt indrettet; rundt omkring i den fandtes smaa Bænke og Borde af Græstørv. Baade Loftet og Væggene var betrukne med Tæpper, for at Løvet ikke skulde drysse ned. Disse Draperier, der skinnede i alle mulige Farver, var ganske ny og havde sikkert kostet mange Penge. Paa en Jærnseng laa et rødt Plysses Tæppe, en gammel, laset Hovedpude og en Pels. Ved Siden af Sengen paa et lille Bord var der et helt Oplag af de mest forskelligartede Genstande: Et Spejl i Sølvramme, en højst uappetitlig og snavset Haarbørste, en Hornkam fuld af fedtede Haar, en Sølvlysestage, en Flaske Likør med Etikette i rødt og Guld, et Guldur med Peter den Stores Billede, to Guldpenne, en lille Æske med Piller, en Brødskorpe og nogle gamle Spillekort, der laa uordentligt henkastede. Inde under Sengen stod et helt Batteri af tomme og fyldte Flasker.

Sammen med denne Officer boede hans intime Ven Kommissionæren, der gav sig af med alle mulige Slags Forretninger og Spekulationer. For Øjeblikket tog han sig en Lur inde i Teltet ved Siden af Hytten. Hans Kammerat, Officeren, havde egentlig et ganske smukt og militærisk Ydre; han var velnæret, høj af Vækst og prydet med et stort Overskæg. Kun stødte det en, at hans Ansigt, der glinsede af Sved, var saa oppustet, at de smaa graa Øjne næsten forsvandt i Hovedet. Kinderne saa' ud, som om de var fyldte med Porter. Dertil kom, at han gjorde et meget sjusket og urenligt Indtryk; Haaret hang i Tjavser ned over Panden, og de store, bare Fødder stak i et Par nedtraadte Slæber.

„Det var dog en voldsom Masse Penge!" udbrød Løjtnant Koselzov, der, saa snart han var traadt ind i Hytten, kastede et begærligt Blik paa Seddelbunken. „Blot De vilde laane mig Halvdelen af dem, Vasilij Mikhajlitsch!"

Denne fik travlt med at skrabe Sedlerne til sig, saa snart han saa', at der kom Besøg, og hilste paa de indtrædende uden dog at

rejse sig. „Ak ja!“ svarede han, „hvis det blot var mine Penge, men det er desværre Statens. — Hvem er det, De har med Dem?“ tilføjede han og saa' paa Volodja, medens han gemte Sedlerne i et lille Skab, som stod ved Siden af ham.

„Det er min Broder, som kommer lige fra Kadetskolen! Men hør, vi tyer til Dem for at faa at vide, hvor Regimentet ligger.“

„Tag Plads, mine Herrer!“ sagde Vasili Mikhajlitsch, idet han rejste sig og gik ind i det tilstødende Telt uden at skænke Brødrene et Blik. „Vil De ikke have noget at drikke? Maaske en Flaske Porter?“ fortsatte han derindefra.

„Jo, det kunde ikke være saa galt!“ svarede Mikhail.

Volodja var ganske imponeret af den fremmede Officers overlegne Væsen og skødesløse Manerer, og forbavset over den Ærbødighed, hvormed hans Broder behandlede ham. „Det maa vistnok være en af Regimentets dygtigste Officerer, en, som alle Kammeraterne nærer en høj Grad af Agtelse for. Han ser ikke ud til at være videre fin, men han lader til at være gæstfri og gør Indtrykket af at være tapper,“ tænkte han, idet han ængsteligt og beskedent satte sig hen paa Sofaen.

„Naa, hvor ligger saa Regimentet?“ spurgte Mikhail gennem Teltforhænget.

„Hvad siger De?“

Han gentog sit Spørgsmaal.

„Ja, Seifer, der var hos mig i Dag, fortalte, at det for Øjeblikket har besat Bastion 5.“

„Kan jeg stole derpaa?“

„Ja, naar jeg siger det, kan De selvfølgelig stole derpaa. Men for Resten maa Fanden vide, om han har sagt sandt! Han generer sig nemlig ikke for at stikke en lille Løgn ud. — Naa, vil De saa have en Porter?“ spurgte han stadigvæk bag Teltvæggen.

„Ja Tak! Jeg drikker gerne en!“ svarede den ældste Broder.

„Skal De ikke ogsaa have en?“ vedblev Stemmen inde i Teltet sandsynligvis henvendende sig til den sovende Kommissionær. „Naa, se nu at blive vaagen! Klokken er allerede fem!“

„Lad være at plage mig. Jeg sover ikke mere,“ svarede en pibende Røst.

„Naa, staa saa op! Jeg keder mig, naar jeg skal være alene!“ sagde den anden, og idet han traadte ind til de to Brødre, raabte han højt: „Kom med noget ægte Porter fra Simferopol!“

En Oppasser, der saa' temmelig vigtig ud, traadte ind i Hyt-

ten, og idet han puffede til Volodja, bragte han Porteren, der stod under Sofaen, frem for Dagens Lys.

Da Porteren var drukket, og de havde siddet og talt nogen Tid sammen, blev Forhænget mellem Teltet og Hytten trukket til Side, og ind traadte en lille Mand, der udmærkede sig ved en blomstrende Ansigtsfarve. Han var indhyllet i en lyseblaa Slobrok med Kvaster, og paa Hovedet bar han en Felthue med rød Kant og Kokarde. Med Øjnene fæstede paa Tæppet, som hang under Loftet, og glattende sit sorte Overskæg besvarede han de to fremmedes Hilsen med et næsten umærkeligt Skuldertræk.

„Lad mig faa et Glas med!“ sagde han og satte sig hen til Bordet. „Naa, kommer De fra St. Petersborg?“ bemærkede han naadigt til Volodja.

„Ja! Jeg er paa Vejen til Sebastopol!“

„Er det efter eget Ønske, at De tager derned?“

„Ja!“

„Jeg forstaar ikke, mine Herrer, hvor man kan ønske saadan noget!“ vedblev Kommissionæren. „Kunde jeg slippe herfra, gik jeg gerne til Fods lige til St. Petersborg. Jeg er ved Gud led og ked af dette forbandede Sted.“

„Hvad savner De da?“ spurgte Løjtnant Koselzov ham. „Hvorfor skulde De ikke kunne befinde Dem vel her?“

Kommissionæren skænkede ham kun et flygtigt Blik og vendte sig saa bort fra ham uden at besvare hans Spørgsmaal. „Farer og Savn er her nok af, ingenting kan man faa!“ vedblev han henvendende sig til Volodja. „Hvor kan man dog have Lyst til et saadant Liv? Jeg forstaar Dem sandelig ikke, mine Herrer! Hvis De endda kunde vinde noget derved, ja saa var det en anden Sag! Mener De for Eksempel, at det er behageligt i Deres Alder at blive Krøbling for Livstid?“

„Der er Forskel paa dem, der kun bryder sig om Penge, og paa dem, som tjener for Ærens Skyld,“ blandede Løjtnant Koselzov sig atter ærgerligt i Samtalen.

„Ja, hvad har Æren vel at sige, naar den ikke giver Brød i Munden!“ svarede Kommissionæren og lo haanligt hen til sin Kammerat, der ligeledes gav sig til at le. „Aa, lad os faa den af „Lucia“ !“ sagde han et Øjeblik efter. „Den holder jeg saa meget af!“

„Sig mig, er der noget ved denne Vasilij Mikhajlovitsch?“

spurgte Volodja sin Broder, da de i Tusmørket kørte videre til Sebastopol.

„Aa, han kan nok gaa an, men han er gerrig som en Ulykke! Kommissionæren derimod kan jeg ikke udstaa; det ender med, at jeg engang gaar hen og giver ham en Dragt Prygl.“

IX

Det var næsten helt mørkt, da de kørte ned imod den store Bro, som førte tværs over Reden. Volodja var egentlig ikke i daarligt Humør, men det var, som om en tung Byrde hvilede paa hans Hjerte. Alt hvad han havde hørt og set i de sidste Dage, stemmede saa lidt med de Indtryk, han bragte med sig fra St. Petersborg. Han mindedes den store lyse Eksamenssal med det parketterede Gulv, Kammeraternes muntre, venlige Stemmer og deres glade Latter, og tænkte paa, hvor glad han var, da han første Gang trak sin ny Uniformsfrakke paa. Saa tydeligt stod det for ham, hvorledes den elskede Czar, som han saa ofte havde set i de syv Aar, han havde tilbragt paa Kadetskolen, havde taget Afsked med ham og de andre Kadetter og kaldt dem for sine elskede Børn. Og hvor lidt lignede ikke Virkeligheden de lyse og forhaabningsfulde Drømme, som havde opfyldt ham, inden han forlod Hovedstaden.

„Saa, nu er vi der!“ sagde Broderen og sprang ud af Vognen, da den standsede ved Fortet Mikhail. „Faar vi Lov at passere Broen, vil vi straks begive os til Nikolajkasernen, hvor du kan blive til i Morgen tidlig, medens jeg gaar til mit Regiment i Bastion 5. Der faar jeg nok Besked om, hvor dit Batteri ligger, og i Morgen kommer jeg saa og følger dig derhen.“

„Nej, hvorfor det? Lad os hellere følges ad!“ svarede Volodja. „Jeg vil med dig ud i Bastionen! Det er lige saa godt, at jeg vænner mig til det straks. Kan du være der, kan jeg vel ogsaa!“

„Nej lad hellere være!“

„Jo, tag mig med! Saa kan jeg i det mindste prøve, hvordan det gaar til derude!“

„Ja, jeg raader dig til ikke at følge med mig. Men hvis du endelig vil, saa for mig gerne.“

Den skyfri Himmel var allerede saa mørk, at de klare Stjerner og Bomberne, der fór af Sted som lysende Prikker, traadte tydeligt frem. Omridsene af Fort Mikhails store, hvide Mure og af den nærmeste Del af Broen tegnede sig skarpt i Mørket. Skuddene og Eksplosionerne fulgte uden Ophør efter hinanden, og saa stærke var Bragene, at Luften rystede derved. Gennem al denne Larm og ledsagende den som et Akkompagnement hørtes Bølgernes ensformige, hule og klagende Lyd. Vinden fra Havet bar en klam Luftning ind over Land.

Brødrene nærmede sig nu Broen. Ved Enden af denne stod en Post, en gammel indkaldt Forstærkningsmand, som kejtet fældede sit Gevær og raabte: „Hvem der!“

„En Officer!“ svarede Løjtnant Koselzov.

„Holdt! Ingen maa passere!“

„Men jeg skal nødvendigvis over!“

„Spørg saa Officeren derhenne, om De maa!“

Vagtkommandøren, der havde taget sig en Lur paa et Skibsanker, rejste sig op fra sit Sæde og gav Brødrene Tilladelse til at passere. „Nej, denne Vej! Ikke den anden! Hvor skal den Vognhen? Kør alle over paa én Gang!“ raabte han henimod nogle med Skansekurve tungt belæssede Køretøjer, som spærrede Adgangen til Broen.

Næppe var Mikhail og Volodja kommet ud paa denne, før de mødte flere Soldater, som gik og talte højrøstet sammen.

„Hør, Brødre, véd I hvad!“ sagde en af dem, „herovre aander man friere! Det er, Gud hjælpe mig, som om Luften paa denne Side er en hel anden end den i Sebastopol.“

„Aa, det er mere en Talemaade!“ svarede en anden Soldat. — „For nogle Dage siden slog en Bombe ned her i Nærheden og rev Benene af to Matroser.“

Brødrene passerede den første Ponton, men da de kom til den næste, standsede de, for at Vognene kunde passere forbi dem. Paa dette Sted stod Brodækket til Dels under Vand. Vinden, der syntes svag, saa længe de var paa Landjorden, blæste nu stærkt og stødvis. Broen gyngede; de høje, brusende Søer, som slog mod Bjælkeunderlaget og brødes mod Ankerkættingerne og Tovene, gik helt op over Brodækket. Det mørke Hav, der skummede og støjede i afmægtig Vrede, tegnede sig som en sort Stribe i den lysegraa, stjernebesatte Horisont. Langt ude til højre blinkede Lysene paa den fjendtlige Flaade. Til venstre saas som en

ubestemt mørk Masse et af vore egne Skibe; tydeligt kunde det høres, hvorledes Bølgerne plaskede mod dets Sider. Længere borte skimtedes en Damper, som med klaprende Hjulskovle arbejdede sig tværs igennem Reden og over til Sebastopol. En Bombe, som sprang i Nærheden af Skibet, kastede et grelt Lys paa Skansekurvene, der var opstablede paa Dækket, og paa det skummende, hvide Kølvand. Paa Kanten af Broen sad et Menneske i bar Skjorte med Benene hængende ned i Vandet i Færd med at gøre noget i Stand paa en af Pontonerne. Forude over Sebastopol, lynede og glimtede det i Luften; stadig stærkere lød de uhyggelige Brag. En høj Sø, som slog op over Brodækket, faldt ned paa højre Side af dette og gjorde Volodja pjaskvaad paa Fødderne; nogle Soldater, som gik forbi i det samme, pjaskede med deres Støvler i Vandpytterne. Pludselig kom der et stærkt Knald efterfulgt af et blændende Lys, som kastede et klart Skær over en Vogn og en Rytter, der bevægede sig hen imod dem. En Mængde Sprængstykker faldt summende og hvislende ned i Vandet, som sprøjtede til alle Sider.

„Hvad ser jeg, er det Dem, Mikhail Semjonitsch!“ udbrød Rytteren, idet han standsede sin Hest. „Naa, er De allerede kommet Dem helt igen?“

„Ja, som De ser! Men hvad gør De her?“

„Jeg skal over paa den anden Side efter Patroner. De skal vide, at jeg i Dag forretter Tjeneste som Regimentsadjudant. Vi venter for øvrigt hvert Øjeblik, at Fjenden vil storme.“

„Men hvor er Marzov da henne?“

„Marzov? Han mistede i Gaar sit ene Ben. Bomben slog ned og traf ham, medens han laa og sov i sit Kvarter.“

„Er det Tilfælde, at vort Regiment ligger i Bastion 5?“

„Ja! Det afløste for nogle Dage siden Regimentet Moskvá. Gaa De hen til Ambulancen i Nikolaj Kasernen! Der vil De træffe flere af Regimentets Soldater, som kan vise Dem derud.“

„Naa, og mit gamle Kvarter inde i Byen, eksisterer det endnu?“

„Hvor vil De hen, min Far! Det er for længe siden skudt sønder og sammen af Bomberne. De vil ikke kunne kende Sebastopol igen. Kvinderne er alle flygtede herfra; Restaurationerne er lukkede, og Musikken har ophørt at spille. I Gaar kørte det sidste Flyttelæs bort herfra. Nu er her forfærdelig kedeligt! Farvel!“

Og Officeren gav sin Hest af Sporerne og red videre.

Volodja blev greben af en stærk og pludselig Rædsel. Han fik den Idé, at der om et Øjeblik vilde komme en Kanonkugle eller en Sprængstump og ramme ham i Hovedet. Det fugtige Mørke, som omgav ham, Larmen og Bragene af Skuddene, men især Bølgernes klagende Skvulpen, syntes at advare ham imod at gaa videre, syntes at sige til ham, at der ikke ventede ham noget godt paa den anden Side Broen, og at hans Fødder aldrig mere vilde betræde de Steder, han lige havde forladt. „Vend om!“ hviskede det inden i ham. „Løb din Vej, saa langt bort som muligt fra dette rædselsfulde Sted, hvor Døden lurer i hver en Krog! Men det er vist for sent nu, min Skæbne er vel allerede afgjort!“ tænkte han, og det gøs i ham, dels paa Grund af disse uhyggelige Tanker, og dels fordi hans Fødder var pjaskvaade. Han udstødte et dybt Suk og fjernede sig lidt fra Broderen. „Herre! Skal jeg af med Livet? Er det bestemt, at netop jeg skal dø? Vær Du mig stakkels Synder naadig!“ hviskede han andægtigt og gjorde Korsets Tegn.

„Naa, kom saa, Volodja!“ sagde Mikhail, da Vognene var kørt forbi dem. „Saa' du Bomben?“

Paa deres videre Vej over Broen mødte Brødrene flere Vogne, nogle med saarede, andre med Skansekurve; et stakkels kvindeligt Væsen gik og trak en med Møbler belæsset Trillevogn. Da de kom over paa den anden Side, fik de Lov at gaa uhindret videre. Trykkende sig op til Muren af Fort Nikolaj og lyttende til Knaldet af Bomberne, som sprang over Hovedet paa dem, saa Sprængstykkerne dryssede ned til alle Sider med Hvislen og Brummen, kom Brødrene omsider til et Sted af Fortmuren, hvor der fandtes et Helgenbillede. Her traf de en Soldat, som oplyste dem om, at det femte lette Batteri, ved hvilket Volodja var ansat, laa i Forstaden. Til Trods for den Fare, der var forbunden dermed, besluttede de begge at overnatte i Bastion 5 og at opsøge Batteriet den næste Dag. Idet de fulgte en Gang, som strakte sig langs med og inden for Fortets Kasematter, skred de hen over Benene af de sovende Soldater, der hele Vejen spærrede den smalle Gang, og naaede saaledes den Del af Fortet, der for Øjeblikket benyttedes som Ambulance.

X

Da de kom ind i det forreste Sygeværelse, hvor der overalt stod Senge med saarede, var de nær ved at kvæles af en afskyelig indelukket og beklumret Luft. To barmhjertige Søstre kom dem straks i Møde. Den ene, der saa' ud til at være en halvhundrede Aar, havde kulsorte Øjne og et meget strengt Ansigt. Belæsset som hun var med Bandager og Charpi, gav hun forskellige Befalinger til en ung Feltskær, der fulgte bag efter hende. Den anden Søster var en nydelig ung Pige paa en Snes Aar, hvis blege, men yndige lille Ansigt, der var indrammet af lyse Krøller, tittede frem under den store, hvide Kappe med et ejendommeligt Udtryk af Hjælpeløshed, som gjorde det endnu mere elskeligt. Med begge Hænder i Forklædelommerne holdt hun sig saa nær op til den anden, at det saa' ud, som om hun var bange for at gaa alene.

Løjtnant Koselzov spurgte, om de ikke vidste, hvor han skulde søge Marzov, der den foregaaende Dag havde mistet sit ene Ben.

„Er han ikke af Regimentet P.?" sagde den ældste af Søstrene og tilføjede: „Han er maaske i Familie med Dem?"

„Nej, vi er Regimentskammerater!" svarede Løjtnanten.

„Vil De ledsage dem," sagde hun paa Fransk til den unge Pige. „Denne Vej!" tilføjede hun med et Vink, og efterfulgt af Feltskæren nærmede hun sig en af Sengene.

„Naa, kom saa; hvad staar du og ser paa? Kom nu!" sagde Mikhail til Volodja, som med store Øjne og et lidende Udtryk i sit Ansigt ufravendt stod og saa' paa alle de saarede.

Volodja gik saa med sin Broder, men blev ved at se sig om, og næsten uden selv at vide af det gentog han uafladelig: „Min Gud! Min Gud! Hvor skrækkeligt!"

„Han har vist ikke været her længe," sagde den unge Søster, idet hun pegede paa Volodja, som sukkede dybt, medens han gik bag efter dem i Gangen.

„Nej, han er lige kommen!" svarede Løjtnanten.

Den smukke unge Pige kastede Blikket hen paa Volodja og brast i Graad. „Aa Gud! Aa Gud! Naar skal al den Jammer dog faa Ende!" udbrød hun med fortvivlet Stemme.

De traadte nu ind i Officerssygeværelset. Der laa Marzov paa

Ryggen med de senefulde Arme, som var blottede op til Albuen, under sit Hoved. Ansigtet var gustent, Tænderne sammenbidte af Smerte. Det sunde Ben stak frem under Sengetæppet. Skønt Strømpen endnu sad paa Foden, kunde man se, hvorledes Tæerne hurtigt og krampagtigt krummede og strakte sig.

„Naa, hvordan har De det?“ spurgte Søsteren, som med sine fine smaa Fingre — paa én af disse bemærkede Volodja en Guldring — omfattede Marzovs noget skaldede Hoved og løftede det lidt i Vejret, medens hun samtidig lagde Hovedpuden til Rette. „Se, her bringer jeg Dem nogle af Deres Kammerater, som kommer for at besøge Dem!“ tilføjede hun venligt.

„Hvordan jeg har det? Daarligt, selvfølgelig,“ svarede han gnavent. „Slip mig saa; nu er det godt!“ — Hans Tæer bevægede sig endnu hurtigere end før under Strømpen. — „Naa, Goddag! Undskyld, hvad er Deres Navn?“ spurgte han Løjtnant Koselzov. — „Rigtig! Om Forladelse, jeg havde glemt det! Her glemmer man alt!“ sagde han, efter at den anden havde opgivet ham sit Navn. „Vi har jo endogsaa boet sammen!“ tilføjede han med et Udtryk, som syntes at røbe, at Erindringen herom ikke voldte ham nogen synderlig Glæde. Han saa' derefter spørgende hen paa Volodja.

„Det er min Broder, som er ankommet hertil i Dag fra St. Petersborg.“

„Hm! Ja, nu er jeg færdig med min Tjeneste,“ bemærkede den saarede, idet hans Ansigt fordrejede sig af Smerte. „Av, hvor det gør ondt! Det var bedst, om jeg snarest muligt kunde faa Ende paa det.“ I det samme trak han Benet op under sig, bevægede Tæerne endnu hurtigere end før og skjulte Ansigtet i begge sine Hænder.

„Vi maa lade ham være ene; hans Tilstand er meget farlig,“ hviskede Søsteren med Taarer i Øjnene.

For lidt siden var Brødrene enige om, at de begge vilde overnatte i Bastion 5, men nu, efter at de var kommet ud af Ambulancen, blev de ganske stiltiende enige om, at det var bedst ikke at udsætte sig for nogen unødvendig Fare, men at skilles her.

„Naar du blot kan finde Batteriet, Volodja,“ sagde Broderen, „men for Resten kan Nikolajev jo følge dig til Forstaden, saa begiver jeg mig alene til Bastionen og kommer op til dig i Morgen.“

XI

Kanonerne tordnede løs lige saa stærkt som før. I Jekaterinagaden *), op ad hvilken Volodja gik med den tavse Nikolajev bag efter sig, var der ganske stille og øde. Kun en Gang imellem mødte han en enkelt Officer eller Soldat. Det var saa mørkt, at han kun kunde skimte Stenfliserne paa Fortovet og de store hvide Huse paa begge Sider af den brede Gade, af hvilke mange laa hen i Ruiner. Da Volodja kom i Højde med Admiralitetsbygningen, faldt der et Lysskær ud fra et af Vinduerne i denne, saa han tydeligt kunde se de langs Fortovet plantede Akasietræer med deres forpjuskede støvede Løv og Stiverne omkring Træstammerne. Han hørte baade sine egne og Nikolajevs Trin og kunde mærke, at den sidste trak sit Vejr tungt. Det var ham umuligt at samle sine Tanker, der urolige og forvirrede fløj fra det ene til det andet: fra den smukke, barmhjertige Søster, Marzov og dennes Tæer, der bevægede sig krampagtigt inden for Strømpen, til Bomberne, Mørket og Døden i dens forskellige Skikkelser. Hans unge, modtagelige Sjæl vred og krympede sig under Følelsen af, at han var alene; det var ham en Lidelse at tænke paa, at alt omkring ham stillede sig fuldstændig ligegyldigt til, hvorledes det vilde gaa ham i Faren. „Jeg vil maaske falde, komme til at lide de forfærdeligste Pinsler, men ingen vil skænke mig en Taare!“ tænkte han sørgmodig.

Og det var ham, der havde drømt saa skønt om det misundelsesværdige, daadrige Helteliv, han skulde føre, naar han først var i Sebastopol. Nærmere og nærmere kom den ubehagelige Lyd af Bomberne, som sprang i Luften. Nikolajev, der fulgte bag efter ham uden at sige et Ord, sukkede uafladelig. Medens Volodja gik over Broen, der forbandt Byen med Forstaden, fik han Øje paa en Bombe, som paa en uhyggelig Maade hvislede i Nærheden af ham og dernæst fór ned i Vandet kastende i samme Nu et blodrødt Skær hen over Bølgerne. Men kun et Øjeblik forsvandt den, saa fløj den op igen, idet den sprøjtede Vandet til alle Sider.

„Saa' De, at den levede op igen?“ sagde Nikolajev med hæs Røst.

---

*) En af de smukkeste Hovedgader i Sebastopol. O. A.

„Ja!“ svarede Volodja med en saa unaturlig svag og pibende Stemme, at han selv blev overrasket og forbavset ved at høre den.

Lidt efter mødte de Ambulancebaarer med saarede og Vogne belæssede med Skansekurve. I Forstaden kom først et Infanteriregiment og derefter flere Ryttere forbi dem. Da en af disse, en Officer, der red med sin Kosak bag efter sig, fik Øje paa dem, standsede han sit Dyr, og bøjende sig ud over Halsen af det, undersøgte han Volodjas Ansigtstræk. Men saa snart han havde overtydet sig om, at det ikke var nogen Bekendt, han havde for sig, gav han sin Hest et Rap med Pisken og travede videre. „Jeg er ene — ganske ene! Det er alle saa fuldstændig ligegyldigt, om jeg eksisterer eller ikke!“ tænkte det unge Menneske, som nu for Alvor var oplagt til at græde.

Han gik op ad Bakke og langs med en høj, hvid Mur og drejede saa ind i en Sidegade, der bestod af smaa, usle til Dels sammenstyrtede Rønner. Ud af en lille Laage kom en Matros og et i Pjalter klædt, beruset Fruentimmer. Hun styrede lige hen imod Volodja, til hvem hun med et tykt og drukkent Mæle rettede nogle uforstaaelige, meningsløse Ord, men da hun opdagede, at det var en Officer, hun havde for sig, fjernede hun sig skyndsomt igen.

Den stakkels Knøs følte, at hans Hjerte snørede sig mere og mere sammen. Ude i Horisonten blinkede det ene Lyn efter det andet; i Nærheden af ham hvislede og sprang Bomberne uophørligt. Nikolajev, der stadig gik og sukkede, sagde pludselig med klangløs Stemme:

„Og vi, som skyndte os saadan for at komme til Sebastopol, vi, som i den sidste Tid ikke har bestilt andet end at køre. Der var saamænd ingen Grund til at haste saa meget!“

„Men husk dog paa, at min Broder bør være her, naar han er rask,“ svarede Volodja, som haabede, at en Samtale med Nikolajev kunde jage hans egen Rædsel paa Flugt.

„Er han rask? Nej, det er han langtfra. Men selv om han var det, er Tiderne saadanne, at han hellere maatte være bleven paa Hospitalet. Hvad Fornøjelse er der ved at være her? Det eneste, man opnaar, er at miste en Arm eller et Ben. Ulykken er os nærmere, end vi tror. Og her i Byen er der endda ikke saa slemt som ude i Bastionerne. Skal man holde Modet oppe, maa man hele Tiden gaa og ramse alle de Bønner op, man kan huske. —

Sikken et Bæst! Det lød næsten, som om den sagde: „Ding, ding!“ tilføjede han, idet han henledede Volodjas Opmærksomhed paa et Sprængstykke, der svirrede forbi dem. „Ser De, Deres Velbaarenhed, jeg har nu faaet Befaling til at vise Dem Vej, og hvad jeg har Ordre til, maa jeg naturligvis udføre til Punkt og Prikke. Men jeg har ladet Vognen staa under Tilsyn af en Soldat, som jeg slet ikke kender, og Kofferten er ikke laaset af. Her gaar jeg, men hvis nogle af Sagerne bliver borte, hvem skal saa staa til Ansvar derfor? — Nikolajev!“

Lidt efter kom de til en aaben Plads. Nikolajev sukkede igen: „Her ligger dette hersens Artilleri, De er ansat ved, Deres Velbaarenhed,“ sagde han pludselig. „Hvis De spørger Dem for hos Skildvagten, vil han nok vise Dem, hvor Batterichefen bor.“

Efter at Volodja var gaaet et Par Skridt til, hørte han ikke mere Oppasseren sukke bag ved sig. Han vendte sig om — Nikolajev var forsvundet.

Nu følte han sig først fuldstændig ene og forladt. Følelsen af, at Døden hvert Øjeblik kunde ramme ham, uden at en eneste Menneskesjæl var til Stede, hvilede paa ham som en tung Byrde. Han standsede midt paa Pladsen, saa' sig om til alle Sider for at overbevise sig om, at ingen lagde Mærke til ham, greb sig dernæst om Hovedet med begge Hænder og udbrød fortvivlet: „O Herre! Skulde jeg virkelig være fejg? Skulde jeg virkelig være en elendig, modbydelig, fejg Pjalt! — Jeg, som har gaaet og drømt om, at det vilde være en Fryd at ofre Liv og Blod for Czar og Fædreland. Nej, det er umuligt! Men et ulykkeligt, beklagelsesværdigt Menneske er jeg!“

Sønderknust og fortvivlet spurgte Volodja Skildvagten om, hvor Batterichefen boede, og gik saa hen i den Retning, der blev ham anvist.

XII

Batterichefen havde sit Kvarter i en lille toetages Bygning med Indgang fra Gaarden. En Soldat, der sad paa Trappen og røg sin Pibe, meldte Volodjas Ankomst og førte ham derefter ind i Chefens tarvelige Værelse. Mellem de to Vinduer under et itu-

slaaet Spejl stod et med Breve og Papirer overlæsset Skrivebord. Det øvrige Møblement bestod af et Par Stole, en renlig, opredt Jærnseng og et lille Tæppe foran denne. I Nærheden af Døren stod Batteriets Oversergent, en smuk Mand, der udmærkede sig ved et stort, stadseligt Overskæg. Han var i tjenstlig Paaklædning med Sabel ved Siden og med Kors og Medaille paa Brystet. Op og ned ad Gulvet gik Batterichefen, en undersætsig, velnæret Skikkelse paa omtrent 40 Aar, iført en gammel slidt Uniformsfrakke og med et Tørklæde om sin saarede Kind.

„Fændrik Koselzov har den Ære at melde sig til Tjeneste ved det 5te lette Batteri," sagde Volodja, som i Forvejen havde lært sig denne Sætning udenad og nu stod rettet ved Døren.

Batterichefen besvarede hans Hilsen med Kulde og bad ham blot om at sætte sig ned, men gav ham ikke Haanden.

Volodja tog ængstelig Plads paa Stolen ved Siden af Skrivebordet og gav sig i sin Befippelse til at lege med en Neglesaks, som han fik mellem Hænderne uden selv at vide hvorledes. Med Hænderne paa Ryggen, tavs og seende hen foran sig, fortsatte hans foresatte sin Vandring op og ned ad Gulvet. Kun en Gang imellem fæstede han sit Blik paa Volodjas Fingre, der ganske mekanisk vendte og drejede paa Neglesaksen.

„Ja," sagde han endelig, idet han standsede foran Oversergenten. „Hestene for Ammunitionsvognene maa hver have et halvt Fjerdingkar til i Ration fra i Morgen; de er i en meget slet Foderstand. Hvad mener De, Oversergent?"

„Man kunde maaske nok forøge Rationen lidt, Deres Højvelbaarenhed *)," svarede Oversergenten, hvis Fingre, der laa regelmæssigt langs Buksesømmen, bevægede sig ivrigt, som om de havde Lyst til at deltage i Samtalen. „I Gaar fik jeg Brev fra vores Fourer, som er ved Trænet. Han skrev, at vi ubetinget burde købe Havren fra Magasinerne Nord for Byen, da man faar den billigst der. Hvad befaler De saa, Deres Højvelbaarenhed?"

„Lad os købe den der; Foureren har jo de fornødne Penge dertil." Og Batterichefen fortsatte igen sin Vandring. „Men hvor har De Deres Tøj?" spurgte han pludselig Volodja, idet han standsede foran ham.

---

*) I Rusland tiltaler Underklasserne Subalternofficererne med „Deres Velbaarenhed!" og Stabsofficererne med „Deres Højvelbaarenhed!". De russiske Batterichefer henhører til Stabsofficersklassen og er enten Oberstløjtnanter eller Oberster. O. A.

Den stakkels Knøs var i den Grad betaget af Tanken om sin egen Fejghed, at han syntes at spore en vis Foragt i hvert Blik og hvert Ord, der rettedes til ham. Han bildte sig ind, at Batterichefen allerede havde gennemskuet hans Hemmelighed, og svarede derfor temmelig forvirret, at hans Sager laa nede ved Havnen, men at hans Broder havde lovet at sende dem i Morgen. Men uden at høre ham til Ende henvendte Oberstløjtnanten sig igen til Oversergenten, idet han spurgte denne: „Hvor skal vi anbringe Fændrikken?“

„Fændrikken?“ sagde Underofficeren, der endnu mere forøgede Volodjas Forvirring ved at maale ham med Øjnene, som om han vilde sige: „Hvad mon det er for et Eksemplar af en Fændrik?“ — „Han kan bo nedenunder i Stabskaptajnens Kvarter,“ tilføjede han efter et Øjebliks Betænkning. „Stabskaptajnen er jo for Tiden kommanderet ud i Bastionen; hans Seng er altsaa ledig.“

„Vil De saa ikke tage til Takke med den for i Nat?“ sagde Batterichefen. „Naa, jeg antager, at De er træt nu. I Morgen skal der blive sørget bedre for Dem.“

Volodja rejste sig og bukkede.

„Vil De ikke have lidt Te?“ spurgte Oberstløjtnanten, da den unge Officer allerede var i Nærheden af Døren. „Vi kan godt lade Samovaren komme op!“

Volodja modtog dog ikke dette Tilbud, men bukkede paa ny og gik ud. Oppasseren ledsagede ham ned ad Trappen og førte ham ind i et tomt, snavset Værelse, i hvilket der foruden en hel Del gammelt Skramleri, som var henkastet hulter til bulter imellem hinanden, fandtes en Jærnseng uden Lagener og Tæppe. Paa denne og tildækket med en simpel Feltkappe laa et Menneske i dyb Søvn. Volodja, der ikke saa' stort andet af ham end lidt af den røde Skjorte, som stak frem under Kappen, formodede, at det var en menig Soldat, han her havde for sig.

„Pjotr *) Nikolaitsch!“ sagde Oppasseren puffende til den sovende. „Staa op! Her skal Fændrikken ligge. — Det er vores Junker,“ forklarede han Volodja.

„Lad Dem endelig ikke forstyrre!“ sagde denne, men Junkeren, en høj, kraftig bygget ung Mand med et ganske kønt, men noget enfoldigt Ansigt, sprang op af Sengen med et Sæt,

---

*) Pjotr. = Peter.

samlede Kappen om sig og sagde med en søvnig Stemme: „Aa, hvad gør det; jeg kan lige saa godt ligge udenfor."

Og dermed forsvandt han ud af Døren uden at være rigtig vaagen endnu.

XIII

Nu, da Volodja var ene med sig selv og sine Tanker, blev han greben af Rædsel og Fortvivlelse over sin egen sørgelige og forstyrrede Sindstilstand. Han længtes saa inderligt efter Søvnen for at kunne glemme alt omkring sig, men navnlig sig selv. Saa slukkede han da Lyset, lagde sig paa Sengen, og efter at have taget Feltkappen af dækkede han sit Ansigt til med den. Han var nemlig mørkeræd og havde været det fra sin Barndom. Som han laa allerbedst, fik ham med ét den Idé, at der vilde komme en Bombe farende gennem Husets Tag og slaa ham ihjel. Han begyndte derfor at spidse Øren, men hørte ikke andet over sig end Batterichefens Skridt.

„Hvis den slaar ned her i Værelset," tænkte han, „vil den først dræbe ham ovenpaa og saa mig; den Trøst har jeg altsaa, at den ikke slaar mig alene ihjel." Denne Tanke beroligede ham noget; han mente nu at kunne falde i Søvn. Men da blev han greben af en hel ny Frygt. „Hvis Franskmændene tager Sebastopol i Nat og trænger ind her i Huset? Hvad skal jeg saa forsvare mig med?" Han stod op igen og begyndte at gaa rundt i Værelset. Frygten for denne ny Fare trængte fuldstændig hans Rædsel for Mørket i Baggrunden.

I Værelset fandt han ikke noget, han kunde forsvare sig med; det skulde da være en Sadel, og en Samovar, som laa henne mellem Skramleriet. „Jeg er en ussel, fejg, elendig Pjalt!" udbrød han atter, greben af en stærk Følelse af Modbydeligehed og Foragt for sig selv. Han lagde sig igen hen paa Sengen og gjorde sig Umage for at lade være at tænke paa noget som helst. Men Indtrykket af Dagens Begivenheder dukkede mod hans Vilje op i hans Bevidsthed, paa samme Tid som Lyden af Kanonskuddene, der fik Vinduesruderne i Værelset til at klirre, paa ny mindede ham om Faren. I halvvaagen Tilstand laa han og drømte: hvor han saa' hen, myldrede der med saarede svømmende i deres

Blod; Bomber og Jærnstumper fløj rundt i Værelset. Han var saaret, døende; den smukke barmhjertige Søster forbandt ham. Han drog bort fra sit Hjem og ud i Krigen; hans Moder fulgte ham et Stykke paa Vej, sagde ham et sidste Farvel og faldt saa badet i Taarer paa Knæ foran et Helgenbillede. — Det var ham umuligt at falde i nogen rigtig Søvn. Saa opsteg pludselig Tanken om Gud klart og bestemt i hans Indre, om ham den almægtige Gud, som formaar alt og hører hver en Bøn, der opsendes til ham. Han lagde sig paa Knæ, gjorde Korsets Tegn og foldede sine Hænder, saadan som han havde lært det i sin Barndom. Denne kendte Bevægelse mindede ham om den Tid, han var Barn, og han følte sig trøstet og vederkvæget, som han ikke havde været det i lange Tider. „Hvis det er nødvendigt, at jeg skal dø, hvis det saa er fornødent, o Herre, da ske din Vilje!" bad han. „Lad den kun fuldbyrdes straks! Dog ét beder jeg dig om: Giv mig det Mod, den Fasthed, som jeg véd, at jeg mangler, fri mig for den Spot og Skændsel, som jeg ikke kan udholde, og lær mig at handle efter din Vilje!" Hans barnlige, frygtsomme og enfoldige Sind modnedes i dette korte Øjeblik; der kom Klarhed i hans Sjæl, ny og større Synsvidder aabnede sig for ham, og Følelser og Tanker, han ikke før havde kendt, strømmede ind paa ham. Lidt efter sov han rolig ind til Trods for Larmen af Bombardementet og Rudernes Klirren.

Almægtige Gud! Kun du alene har hørt og kender alle de enfoldige, angerfulde og fortvivlede, men oprigtige Bønner — Bønner om at Legemet maa vorde karsk, og at der maa komme Lys og Fred i Sjælen — som er stegne op til dig fra dette rædselsfulde Sted, hvor Døden lurer i hver en Krog. Du kender dem alle, hvad enten de kommer fra Generalen, der maaske et Øjeblik i Forvejen drømte om at faa en eller anden Orden om Halsen og nu med Frygt og Bæven fornemmer, at du er i hans Nærhed, eller fra den Menige, som ligger og vrider sig i Smerte paa Lasarettet bønfaldende dig om den Løn for hans Lidelser, som han har en Forudfølelse af, at du vil skænke ham hisset.

XIV

Løjtnant Koselzov mødte en Soldat af sit Regiment og fulgte med ham til Bastion 5.

„Hold Dem tæt inde under Muren, Deres Velbaarenhed!“ sagde Soldaten.

„Hvorfor det?“

„Der er Fare paa Færde, nu kommer den!“ svarede hans Ledsager lyttende til den hvislende Lyd af en Kanonkugle, som fór tværs over Gaden og slog ned paa det modsatte Fortov.

Men Koselzov blev ved med at følge Midten af Gaden uden at ænse den andens Advarsel.

De Batterier, Brystværn og Løbegrave, han bevægede sig imellem, var de samme, som han kendte fra sit Ophold her i Foraaret. Alt hvad han saa' og hørte: Glimtene, Knaldene, de saaredes Stønnen, de talrige Ambulancebaarer, som kom ham i Møde, kendte han ogsaa godt, fra han var her sidst; i den Henseende havde intet forandret sig. Men dog gjorde det hele denne Gang et mere mørkt og alvorligt Indtryk paa ham: Husene var mere medtagne af Bomberne; der skinnede ikke Lys i et eneste Vindue, kun fra Hospitalet, han kom forbi, faldt en Lysstraale ned paa Gaden. Kvinder mødte han ingen af; det Præg af Sorgløshed og Ligegyldighed for Faren, som for tre Maaneder siden hvilede over Sebastopol, var forsvundet. Overalt og hos alle sporedes nu kun Træthed, Overanstrengelse og en pinlig Venten paa, hvad Fremtiden vilde bringe.

Men han var allerede i Nærheden af sit Maal. Foran ham stod en Menig; det var en af hans egne Soldater, som, da han genkendte sin gamle Kompagnichef, modtog ham med et Udraab af Glæde. Forude i Mørket, søgende Dækning inde under en Mur og kun en Gang imellem flygtigt belyst af Glimtene i Luften, stod Regimentets tredje Bataillon; Folkene talte sagte sammen og klirrede med deres Geværer.

„Hvor er Regimentschefen?“ spurgte Koselzov den Menige.

„I Søofficerernes Blendering; hvis De tillader det, skal jeg vise Dem Vej,“ svarede Soldaten tjenstvilligt og førte ham dernæst gennem flere større Løbegrave ind i en mindre. Her sad en Matros smøgende af sin Pibe. I Baggrunden skimtedes en Dør, gennem hvis Sprækker der faldt nogle Lysstraaler.

„Kan jeg gaa indenfor?“ spurgte Koselzov Matrosen.

„Nu skal jeg melde Dem,“ svarede denne og gik ind ad Døren.

Idet den aabnedes, opfangede Koselzov Lyden af to Stemmer.

„Hvis Preussen bevarer sin Neutralitet," sagde den ene, „vil Østerrig ogsaa . . ."

„Østerrig!" svarede den anden. „Hvad Betydning har det, naar alle Slaver — ja bed ham om at komme indenfor!"

Koselzov, der aldrig før havde været i denne Blendering, blev forbavset over den Elegance og Hygge, som herskede i den. Gulvet var belagt med Bræder, Døren dækkedes af en Skærm, langs Væggene stod to Senge og i et Hjørne et stort udskaaret Billede af den hellige Jomfru indhyllet i kosteligt Guldmor. Foran Helgenbilledet brændte en Hængelampe med lyserød Kuppel. Henstrakt paa den ene Seng laa en Søofficer og sov med alle sine Klæder paa. Paa Kanten af den anden, ved et Bord og med to halvt tømte Flasker Vin foran sig, sad Koselzovs nysudnævnte Regimentschef i Samtale med en anden Stabsofficer. Skønt Løjtnanten var alt andet end ængstelig af sig og ikke havde det fjerneste at bebrejde sig, blev han dog ganske forvirret ved Synet af sin ny Chef; thi denne, med hvem han for ikke ret længe siden havde staaet paa en kammeratlig Fod, stod nu og hørte paa hans Melding med en stolt og overlegen Mine. „Det er dog besynderligt," tænkte Koselzov betragtende sin foresatte. „Skønt det næppe er syv Uger siden, han overtog Kommandoen over Regimentet, viser hans Holdning, Blik og Manerer en dog straks, at det er den myndige Regimentschef, man har for sig. — Jeg mindes, som var det i Gaar," tænkte han videre, „hvorledes denne Batritschev plejede at tage Del i hvert muntert Lag sammen med os andre. Han, som nu er saa pyntelig, kunde gaa en hel Uge uden at skifte sin snavsede Skjorte og saa' aldrig nogen hos sig. Kom man en sjælden Gang til ham, fik man aldrig andet end det samme evindelige Bankekød med Postejer til. Og nu! Ud af hans Ansigt og Øjne lyser en Foragt, som synes at sige til dig: Skønt du kunde være tilbøjelig til endnu at betragte mig som din Kammerat, fordi jeg først for nylig er bleven Regimentschef, kan du være vis paa, at jeg véd du kender den uhyre Afstand, der er mellem din og min Stilling, og at du gerne gav Halvdelen af dit Liv for at være i mit Sted."

„De har været længe om at blive helbredet," sagde Obersten med et køligt Blik paa Koselzov.

„Ja, jeg har været meget syg, Hr. Oberst! Mit Saar er ikke engang lægt endnu."

„Saa burde De hellere være bleven, hvor De var," sagde

Obersten og saa' mistroisk paa Løjtnantens kraftige, undersætsige Skikkelse. „Men De kan vel udføre Deres Tjeneste?"

„Javel, Hr.Oberst!"

„Naa, det glæder mig meget, Hr. Løjtnant. Saa overtager De Kommandoen over Deres gamle Kompagni, det 9de; Fændrik Sajzev fører det for Øjeblikket."

„Javel, Hr. Oberst!"

„Vil De, naar De gaar herfra, anmode Adjudanten om at komme ind til mig," sagde Regimentschefen med et let Buk, hvorved han gav til Kende, at Audiensen nu var forbi.

Idet Koselzov gik ud af Blenderingen, brummede han flere Gange i Skægget og trak ærgerlig paa Skulderen, som om han følte sig ilde berørt af et eller andet. Han ærgrede sig ikke over Regimentschefen, men følte en vis Utilfredshed med sig selv og alle sine Omgivelser, uden at han dog kunde gøre sig Rede for den.

XV

Han besluttede først at se til sit Kompagni og derefter at hilse paa de andre Officerer af Regimentet. De med Skansekurve beklædte Brystværn og Løbegrave, som han gik forbi, ja endogsaa Sprængstumperne og Bomberne, som han undervejs idelig snublede over, var gamle Bekendte af ham. Han havde bevaret et levende Indtryk af dem fra sit Ophold her for et Fjerdingaar siden. Dengang havde han tilbragt fjorten Dage i Træk netop i den selv samme Bastion. Skønt de Minder, disse Omgivelser vakte hos ham, i flere Henseender var uhyggelige, var der dog noget behageligt ved at tænke sig, at hine Dage var overstaaede. Derfor var det ogsaa med et vist Velbehag, at han gensaa disse Steder og alle disse Genstande, som han kendte saa godt fra tidligere Tid.

Koselzov gik ind i den Blendering, hvor 9.Kompagni laa. Den var lang og smal, med Indgang fra begge Sider og saa overfyldt med Soldater, at der bogstavelig talt ikke var Plads til at sætte Fødderne nogensteds. Hele Belysningen bestod af en ussel Tællepraas, hvormed en af Soldaterne lyste for en Kammerat,

der læste op af en Andagtsbog, som han møjsommeligt stavede sig igennem. Skønt der herskede et stærkt Halvmørke i Blenderingen, kunde man dog se, at mange af Soldaterne rakte Hovedet i Vejret for bedre at kunne sluge hvert Ord, der blev læst op. Idet Koselzov traadte ind, hørte han følgende af Indholdet:

„Bøn efter endt Dagværk!

O, Herre, min Skaber! Jeg takker dig ....“

„Puds Lyset!“ sagde en Stemme. „Det er dog en dejlig Bog!“

„Almægtige Gud ...“ fortsatte han, der læste op.

Da Koselzov spurgte efter Oversergenten, hørte Oplæsningen øjeblikkelig op, og Soldaterne kom i Bevægelse, hostede og rømmede sig, saaledes som det gerne er Tilfældet i en Forsamling, der længe har lyttet med spændt Opmærksomhed. Oversergenten, der laa i den Gruppe, som var nærmest ved Forelæseren, kom op i en Fart, knappede sin Uniformsfrakke, og gik hen imod sin foresatte trædende paa Soldaternes Ben.

„Goddag, min Ven!“ sagde Koselzov. „Har vi hele Kompagniet her?“

„Velkommen, hjertelig velkommen!“ udbrød Oversergenten, medens han saa' glad og venligt paa Løjtnanten. „Hvordan gaar det med Sundheden, Deres Velbaarenhed? Gud være lovet, De har det bedre. De kan tro, vi har længtes efter Dem!“

Man kunde straks mærke, at Koselzov var elsket og afholdt af Kompagniet.

Inde i Blenderingen hørtes nu forskellige Stemmer, og man kunde skelne Udbrud som: „Vores gamle Kompagnichef er kommen; det er Koselzov, ham, der blev saaret.“ Nogle af Soldaterne gjorde endogsaa Forsøg paa at nærme sig ham. Trommeslageren kom hen og hilste paa sin Kompagnichef.

„Naa, Goddag, Obantschuk! Har du det godt?“ spurgte Koselzov ham. „Goddag, Børn!“ tilføjede han dernæst med hævet Røst.

„Leve vores Kompagnichef!“ lød det enstemmigt og fuldtonende over hele Blenderingen.

„Naa, Børn, hvordan gaar det?“

„Daarligt, Deres Velbaarenhed, Franskmændene har Overtaget! Det duer ikke at slaas, naar man skal ligge her bag Skanserne og ikke maa komme uden for dem.“

„Hvem véd? maaske bringer jeg Lykken med mig! Med

Guds Hjælp kommer vi nok til at rykke uden for Skanserne, Folk! Jeg har før ført jer mod Fjenden. Vi kommer sikkert til at gaa løs paa ham igen!"

„Vi skal nok gøre vort Bedste, Deres Velbaarenhed!" lød det fra nogle enkelte.

„Naa, det lader dog til, at der er nogle iblandt jer, som ikke har tabt Modet endnu!" sagde Koselzov og forlod saa sine kære Soldater for at hilse paa Regimentets Officerer, der opholdt sig i Kasematten.

XVI

Det store Rum, han kom ind i, var fuldt af Søofficerer, Artilleri- og Infanteriofficerer. Nogle sov, andre, der havde taget Plads paa Fæstningsskytsets Lavetter og paa Ammunitionskasserne, sad og talte sammen. Men de fleste laa midt i Kasematten paa to Filttæpper, som var bredt ud paa Gulvet, og fordrev Tiden med at drikke Porter og spille Kort.

„Ih nej dog! Der har vi jo Koselzov! Hvor glædeligt at se dig igen! Goddag, brave Ven! — Hvordan gaar det med Saaret?" lød det fra alle Sider. Den Modtagelse, han fik her, viste, at han ogsaa var afholdt af sine Kammerater, og at alle var glade over, at han var vendt tilbage fra Lasarettet.

Efter at Koselzov havde trykket sine Bekendte i Haanden, nærmede han sig en Gruppe, der spillede Kort. En smuk, noget mager Officer med stort Overskæg og skarpt udprægede Ansigtstræk holdt Bank. Skønt han sad med et fuldstændig roligt Udtryk i sit Ansigt, viste den nervøse Maade, hvorpaa hans lange Fingre tog fat i Kortene og kastede dem til højre og venstre, noksom, at han ikke var ganske ligegyldig for Spillet. Paa højre Side af ham og hvilende paa begge sine Albuer laa en gammel graahaaret Major, der med paataget Ro vovede en halv Rubel ad Gangen og betalte, saa snart han havde tabt. Paa venstre Side af Bankøren sad en ung Officer med et rødt, ophidset Ansigt og et tvungent Smil paa Læberne. Da han ingen Penge havde, benyttede han en stor Regnepenge som Indsats, hvilket i høj Grad syntes at ærgre den smukke Officer, der holdt Bank. Denne Mangel

paa rede Penge lod ogsaa til at genere ham selv noget, for hver Gang han tabte, famlede han med Haanden i den tomme Bukselomme. En skaldet, mager og bleg Officer, der udmærkede sig ved en uhyggelig stor Næse og Mund, deltog ligeledes i Spillet. Han sad ikke ned som de andre, men gik op og ned ad Gulvet med en stor Bunke Pengesedler i Hænderne. Da han spillede højt og havde Lykken med sig, vandt han stadig alt, hvad de andre indbetalte i Banken.

Koselzov drak et Glas Brændevin og satte sig hen til de spillende.

„Kom og spil med, Mikhail Semjonitsch," sagde Bankøren til ham. — „De bringer formodentlig en Masse Penge med Dem."

„Hvor skulde jeg dog have Penge fra? Jeg har tværtimod givet de sidste ud, jeg ejede."

„Ja, jeg er nu vis paa, at De har trukket Deres Kammerater i Simferopol ordentlig op og møder med Lommerne fulde af Penge."

„Nej, jeg forsikrer Dem, jeg er ikke ved Muffen," svarede Koselzov, men i en Tone, som om han ønskede, at man skulde tro det modsatte, knappede sin Frakke op og tog nogle af de snavsede Kort mellem Hænderne. „Naa, man kan jo sagtens prøve Lykken," tilføjede han. — „Hvorfor Fanden skulde man ikke more sig lidt. I kender jo nok Fabelen om Myggen, som overvandt Løven. Men jeg maa have mig et Glas til, det hjælper paa Modet!" Og i Løbet af et Par Minutter havde han drukket en Snaps og flere Glas Porter og tabt tre Rubler.

Den unge Officer med det røde Ansigt, der allerede stod skrevet for halvandet Hundrede Rubler, satte nu sin Regnepenge ind paa et nyt Kort, idet han bemærkede: „Nej, jeg sidder ikke i Held i Aften."

„Jeg maa bede Dem om at indbetale til Kassen," sagde Bankøren og saa' hen paa ham, idet han standsede Spillet.

„De skal faa Penge i Morgen," svarede den anden, som igen famlede med Haanden i den tomme Bukselomme.

„Hm!" brummede Officeren, som holdt Bank. Og idet han forbitret kastede Kortene afvekslende til højre og venstre, spillede han Taillen til Ende. „Men saadan kan det ikke gaa," udbrød han og lagde Kortene fra sig. — „Jeg vil ikke mere være Bankør. Det gaar ikke, Sakhar Ivanitsch!" tilføjede han. „Pengene paa Bordet! Ingen Kredit!"

„Hvad behager, De tvivler da ikke om, at De faar Deres Penge? — De forbavser mig virkelig!“

„Hvem skal jeg henvende mig til for at faa min Gevinst?“ brummede Majoren, som havde omtrent otte Rubler til gode. „Jeg har tabt over tyve Rubler, som jeg har indbetalt til Bankøren, og nu, da jeg har vundet, faar jeg intet.“

„Hvor skal jeg skaffe Penge fra,“ svarede Bankøren, „naar der ingen er paa Bordet?“

„Jeg vil have, hvad jeg har vundet!“ svarede Majoren højrøstet. „Jeg holder mig til Dem. Ham der vil jeg ikke have noget at gøre med.“

Men nu blev den unge Officer hidsig og sagde til Majoren: „De har jo hørt, at jeg har lovet at betale i Morgen. — Hvor tør De dog vove at komme med Uforskammetheder til mig?“

„Jeg siger kun, hvad jeg kan forsvare. Intet ordentligt Menneske vilde bære sig ad, som De har gjort. Hører De det!“ raabte Majoren endnu højere end før.

„Naa, lad det nu være nok, Fjodor Ivanovitsch, hold nu op!“ sagde de medspillende og søgte at berolige Majoren.

Men vi vil lade Tæppet gaa ned for denne Scene. I Morgen — maaske allerede i Dag — vil enhver af dem, vi har set herinde, frejdigt og kækt gaa i Døden for Fædrelandet. Naar Mennesker maa leve under saa skrækkelige og haabløse Forhold, at selv den koldblodigste gribes af dødelig Rædsel, er det i øvrigt kun naturligt, at de søger Trøst og Glemsel ved at bedøve sig selv. Skønt ikke altid lysende lige klart ulmer dog hos enhver af dem en Gnist af Heltemod, som i Farens Stund slaar ud i lys Lue og fører dem frem til mægtig Stordaad.

XVII

Bombardementet fortsattes den paafølgende Dag med samme Styrke som den foregaaende. Klokken lidt før elleve om Formiddagen sad Volodja mellem sine ny Kammerater, blandt hvilke han allerede følte sig nogenlunde hjemme. Han iagttog med Opmærksomhed de Ansigter, som omgav ham, spurgte ud om alt muligt og lod selv Munden løbe, det bedste, han kunde. Artilleri-

officerernes fordringsløse og ligefremme Samtale tiltalte Volodja, paa samme Tid som den indgød ham Ærefrygt, fordi den havde et vist lærd Anstrøg. Selv vandt han ved sit smukke, ungdommelige Ansigt og undselige Væsen hurtigt sine Kammerater. Den ældste af disse, Batteriets næstkommanderende, Kaptajnen, var en lille Mand med høje Tindinger og rødligt Haar. Opdraget efter Artilleriets gamle Traditioner var han ridderlig og galant og holdt af at omgive sig med en vis Nimbus af Lærdom. Han søgte straks at komme paa det rene med den ny Officers artilleristiske Kundskaber, idet han spurgte ham ud om forskellige Opfindelser paa Artillerividenskabens Omraade. Men for øvrigt spøgte han saa godmodigt med Volodja og behandlede ham saa faderligt, at denne var aldeles henrykt derover. Sekondløjtnant Djadenko var en ung Mand, som talte med stærk lillerussisk Akcent. Det var Synd at sige, at han saa' pyntelig ud i sin gamle hullede Uniformsfrakke og med sit strittende Haar. Hans Bevægelser var urolige og nervøse, og der kunde ikke siges et Ord, uden at han ivrigt og højrøstet paastod akkurat det modsatte. Men alligevel syntes Volodja godt om ham, for han saa', at der under den haarde Skal laa gemt baade Retskaffenhed og en sjælden Hjertensgodhed. Djadenko tilbød uafladelig Volodja sin Tjeneste og søgte indtrængende at overbevise ham om, at alt Skytset i Sebastopol var opstillet paa en højst uheldig Maade. Saa var der Løjtnant Tschernovitzskij, som hele Tiden sad med optrukne Øjenbryn. Skønt han var den høfligste af dem alle og udmærkede sig ved en vis Omhu i Paaklædningen — Frakken var hel og børstet, og ned ad hans Atlaskes Vest hang endogsaa en Guldurkæde — kunde Volodja ikke rigtig bruge ham. Tschernovitzskij spurgte ham ud om, hvad Czaren og Krigsministeren foretog sig for Øjeblikket, fortalte ham med en noget forloren Begejstring om alle de Heltebedrifter, der var udøvede i Sebastopol og beklagede sig over, at den rigtig ægte Fædrelandskærlighed var saa sjælden. Han glimrede i det hele taget med sin Aand, sine Kundskaber og sin ædle Tænkemaade, men Volodja fandt ham baade ubehagelig og opstyltet, og det slog ham, at de andre næsten aldrig henvendte Ordet til Tschernovitzskij. Junker Vlang, hvis Søvn Volodja i Gaar havde forstyrret, var ogsaa til Stede. Han lukkede næsten slet ikke Munden op, men sad for sig selv i en Krog af Værelset, lo naar de andre lo, bragte sine Kammerater, hvad de trængte til, gik rundt med Brændevinsflasken og rul-

lede Cigaretter til samtlige Officerer. Om det nu var, fordi Volodja var lige saa høflig og beskeden mod ham som mod de andre og ikke behandlede ham som en opløben Dreng, eller om det laa i, at Vlang følte sig tiltalt af hans elskværdige Ydre, nok er det, at hans store, godmodige Øjne ikke et Øjeblik veg fra den ny Officer, hvis mindste Ønsker han hele Tiden gættede og kom i Forkøbet. Vlang sad ligefrem i en saadan Tilstand af forelsket Henrykkelse, at de andre Officerer, som ikke kunde undgaa at lægge Mærke dertil, gjorde sig lystige derover.

Stabskaptajnen, som var bleven afløst noget før Middag, kom nu ogsaa ind og sluttede sig til Kredsen. Stabskaptajn Kraut var en smuk, rask Officer med lyst, krøllet Haar og stort rødt Overskæg og Kindskæg. Skønt han talte flydende og godt Russisk, udtalte han dog hvert enkelt Ord saa nøjagtigt og regelret, at man kunde høre, han ikke var Russer. Og i alle Forhold, saa vel tjenstlige som private, var han lige saa regelret, som naar han talte. Han var udmærket flink i Tjenesten, en fortræffelig Kammerat og tillige det mest paalidelige Menneske i Pengesager. Men han manglede noget væsentligt, og det netop fordi han under alle Forhold og altid var saa overordentlig korrekt — han manglede Aand. Som alle Tyskere, der hører hjemme i Rusland, var han i højeste Grad „praktisch“ og kendte ikke noget til den Stræben efter Idealet, som er saa almindelig hos de Tyskere, der bebor „Das grosze Vaterland“.

„Naa, der har vi jo vor Helt!“ sagde Kaptajnen, da Kraut kom ind i Værelset med klirrende Sporer og livlige Armbevægelser. „Hvad ønsker De, Friedrich Krestjanitsch, Te eller Brændevin?“

„Jeg har allerede bestilt Te,“ svarede denne. „Men lad mig foreløbig fryde min Sjæl med en lille Snaps. Det glæder mig at gøre Deres Bekendtskab; jeg er vis paa, at vi vil komme godt ud af det med hinanden,“ sagde han til Volodja, som rejste sig og bukkede.

„Mit Navn er Kraut; jeg er Stabskaptajn ved Batteriet. Fyrværkeren fortalte mig ude i Bastionen, at De allerede kom i Gaar.“

„Jeg takker mange Gange for Afbenyttelsen af Deres Seng i Nat,“ sagde Volodja.

„Sov De godt i den? Der mangler et Stykke af det ene Sengeben, men der har ikke været Tid til at gøre det i Stand. Vi lever

jo i Belejringstilstand. Man maa lægge en Klods under, for at Sengen ikke skal vakle."

„Naa, hvordan gik det saa ude i Bastionen?" spurgte Djadenko.

„Godt! Vi slap med at faa en Mand saaret og en Lavet sønderskudt. Det var den ene Lavetvæg, som blev splintret, men vi fik den gjort i Stand allerede i Gaar."

Kraut rejste sig derpaa og gik frem og tilbage i Værelset med et fornøjet Udtryk i sit Ansigt, som om han var glad ved at have overstaaet Faren.

„Naa, Dmitrij Gavrilitsch," sagde han og standsede foran Kaptajnen, hvem han ruskede gemytligt i Knæene, „hvordan gaar det med Deres Indstilling til Major? Har De ikke hørt noget om Resultatet endnu?"

„Nej, endnu ikke."

„Der kommer heller ikke noget ud af den Indstilling," blandede Djadenko sig i Samtalen, „jeg troede, at jeg for længe siden havde gjort Dem det begribeligt."

„Hvad er der da i Vejen?" spurgte Stabskaptajnen.

„Der er det i Vejen, at Indstillingen ikke er fornuftigt affattet."

„De kan da heller ikke lade være at sige imod," sagde Kraut, idet han lo. „En rigtig ægte, paastaaelig Lillerusser er De. Men De skal se, at De faar Uret, og De vil oven i Købet komme til at ærgre Dem over, at Indstillingen er saa godt affattet, at De selv avancerer til Løjtnant."

„Nej, jeg avancerer ikke."

„Vlang, hent mig min lille Pibe, og stop den," sagde Stabskaptajnen til Junkeren, som straks løb ud for at hente den.

Kraut var den, der satte Liv i hele Selskabet; han fortalte om Bombardementet, erkyndigede sig om, hvad der var sket under hans Fraværelse, og underholdt sig livligt med alle.

XVIII

„Naa, hvordan gaar det?" spurgte Kraut Volodja. „Begynder De at føle Dem lidt hjemme hos os? Har De faaet Dem en Ridehest?"

„Nej," svarede Volodja. „Jeg véd ikke, hvad jeg skal gøre. Jeg har allerede talt til Kaptajnen derom. Jeg ejer ingen Hest og har ingen Penge til at købe en for, før jeg faar mine Fouragepenge og Godtgørelse for mine Rejseudgifter. Jeg har i Sinde at bede Batterichefen, om jeg maa laane en af Batteriets Heste, men jeg er bange for, at han siger Nej."

„Agter De at bede Apollo Sergjeitsch om det?" spurgte Stabskaptajnen. „Jeg tror næppe, han laaner Dem nogen," tilføjede han og saa' tvivlende hen paa Kaptajnen.

„Ja, hvad saa? Siger han Nej, er der ingen Ulykke i det," bemærkede denne. „Her har man sandelig ingen Brug for Heste. Men jeg skal alligevel prøve, om jeg kan skaffe Dem en, og lover Dem at tale til Oberstløjtnanten derom endnu i Dag."

„De kender ham ikke, naar De mener, han siger Nej," blandede Djadenko sig i Samtalen. „Alt andet afslaar han, men ikke at afgive en Hest. — Skal vi vædde?"

„Aa ja, det kender vi nok," svarede Stabskaptajnen, „De skal jo altid sige imod."

„Jeg siger Dem kun imod, fordi jeg véd, at jeg har Ret. Alt andet er han gerrig med, men en Hest laaner han gerne ud, fordi det ikke ligger i hans Interesse at sige Nej."

„Naa, saa det gør det ikke? Tror De, man holder en eneste overflødig Hest, naar Havren koster 8 Rubler?"

„De skulde bede om at laane Skvorez*), Vladimir Semjonitsch," sagde Vlang, der kom tilbage med Krauts Pibe. „Det er en udmærket lille Hest."

„Det er nok den, som De i sin Tid styrtede med, hvad Vlang?" bemærkede Stabskaptajnen.

„De sagde, at Havren koster 8 Rubler," vedblev Djadenko, som ønskede at fortsætte Disputten. „Véd De da ikke, at han beregner sig selv 10 Rubler."

„Det manglede blot, at han ikke skulde have lidt Fordel ud af det," svarede Kraut. „Vent blot, til De selv bliver Batterichef, saa gør De det samme."

„Nej, naar jeg bliver Batterichef, kan De stole paa, at jeg ikke skaffer mig nogen som helst Indtægt, som ikke er lovlig."

„Ja, hvis vi oplever den Dag, faar vi nok at se, at De bærer Dem ad paa samme Maade," sagde Stabskaptajnen, „og faar De

*) Skvorez = Stær. O. A.

nogen Sinde Batteri, vil det gaa Dem ligesaa," tilføjede han og pegede paa Volodja.

„Hvorfor tror De, Friedrich Krestjanitsch, at de to Herrer vilde gøre sig nogen Fordel af deres Stilling?" blandede Tschernovitzskij sig i Samtalen. „Sæt nu, de har Formue, saa vilde det da være urimeligt af dem at stikke noget i Lommen."

„Nej, jeg — undskyld mig, Kaptajn," — sagde Volodja og rødmede helt op over Ørene, „jeg vilde betragte det som Uærlighed."

„Naa, De er ordentlig prikken paa det," svarede Kraut.

„Ja, det er lige meget, jeg mener kun, at jeg ikke kan tage Penge, som ikke tilhører mig."

„Nu skal jeg sige Dem noget, unge Mand," begyndte Stabskaptajnen, og denne Gang i en mere alvorlig Tone end før, „véd De ogsaa, at det gælder om, naar man kommanderer et Batteri, at administrere paa en fornuftig Maade. Soldaternes Forplejning har Batterichefen slet ikke noget at gøre med; saaledes har det nu været ved Artilleriet fra gammel Tid af. Men han har andre Udgifter, og sørger han ikke for at holde igen paa dem, bliver der ingenting tilbage til ham selv. Nu, da Batteriet er stillet paa Krigsfod, maa han betale," — han begyndte at tælle paa Fingrene — „for det første Hestenes Skoning, for det andet Medicin og for det tredje Skrivematerialier. Naa, og desuden er han nødt til at holde et Par Haandheste, som han ikke har under 500 Rubler Stykket. Men dermed slipper han ikke. Han skal sørge for, at Soldaterne faar nye Kraver paa deres Vaabenfrakker, skal anskaffe Kul til Batterismedien og holde Messe for Officererne. En Batterichef skal desuden leve paa en Maade, der svarer til hans Rang, maa altsaa holde Ekvipage, anskaffe sig en kostbar Pels o. s. v. o. s. v. i det uendelige ..."

„Men véd De, hvad Hovedsagen er, Vladimir Semjonitsch," sagde nu Kaptajnen, der hidtil ikke havde blandet sig i Samtalen, „det er, at naar man som jeg har tjent i tyve Aar først paa en Lønning af to Hundrede og dernæst af tre Hundrede Rubler om Aaret, saa er det nødvendigt at tænke paa at lægge lidt til Side, medens man er i Tjenesten, for at man kan have noget at leve af, naar man bliver gammel."

„Og endnu ét," begyndte Stabskaptajnen igen, „vær ikke alt for hurtig til at dømme; vent med det, til De bliver noget ældre og har tjent lidt længere."

Volodja ærgrede sig umaadeligt over sine ubetænksomme Yt-

ringer, mumlede noget mellem Tænderne og hørte tavst paa, hvorledes Djadenko nu begyndte at disputere og med den største Iver søgte at bevise, at Stabskaptajnen havde den mest soleklare Uret.

Trætten blev afbrudt ved, at Oberstløjtnantens Oppasser anmodede Officererne om at komme ind og spise.

„De skulde bede Apollo Sergjeitsch om at sætte Vin paa Bordet i Dag," sagde Tschernovitzkij til Kaptajnen, idet han knappede sin Frakke. „Hvorfor kniber han saadan paa den? Falder vi, er der ingen af os, der faar godt af den."

„De kan jo selv sige det til ham."

„Nej, undskyld. De er den ældste Officer. Der skal være Orden i alting."

XIX

De gik ind i Oberstløjtnantens Værelse, som Volodja kendte fra den foregaaende Dag. Bordet blev trukket bort fra Væggen og dækket med en snavset Dug. I Dag gav Batterichefen Volodja Haanden og spurgte ham venligt ud om St. Petersborg samt om, hvad han havde oplevet under Vejs.

„Naa, mine Herrer, skal De ikke have Dem en Snaps? — Ja, De er vel for ung til at drikke Brændevin," tilføjede han smilende og saa' hen paa Volodja.

Batterichefen gjorde i det hele taget ikke saa barskt et Indtryk som den foregaaende Dag. For Øjeblikket var han kun den forekommende gæstfri Vært og den ældre Kammerat. Men desuagtet syntes alle Batteriets Officerer lige fra Kaptajnen og ned til Sekondløjtnant Djadenko at behandle ham med den største Ærbødighed. Det kom frem i den Maade, hvorpaa de talte til ham og saa' paa ham, og viste sig i den Ængstelighed, hvormed den ene efter den anden gik hen for at drikke Brændevin.

Den første Ret, der kom op, var en stor Terrin Kaalsuppe. I Suppen, som var stærkt krydret med Peber og Lavrbærblade, svømmede der store Stykker fedt Oksekød. Derefter kom en Slags Ragout og saa en Budding med noget harsk Smørsauce til. Servietter fandtes ikke, Skeerne var af Træ eller Tin, og en Brændevinskaraffel med ituslaaet Hals, samt to Glas, fuldstændig-

gjorde Opdækningen. I Begyndelsen af Maaltidet drejede Samtalen sig om Slaget ved Inkermann, i hvilket Batteriet havde taget Del. Enhver gjorde Rede for de Indtryk, han havde faaet af Slaget, og gav sit Besyv med om Aarsagen til, at Russerne havde tabt det. Ganske naturligt faldt Samtalen derefter hen paa de ny tolvpunds Kanoner og paa det lette Feltskyts' altfor ringe Kaliber. De skrækkelige Tilstande i Sebastopol kom derimod ingen ind paa; alles Tanker var saa beskæftigede med dem, at det var overflødigt at tale om dette Emne. Der var heller ingen, som sagde et Ord om Volodjas tjenstlige Pligter, hvilket baade forbavsede og skuffede ham i høj Grad. Som om han var kommen til Sebastopol for at tale om de ny tolvpunds Kanoner og for at spise til Middag hos Batterichefen! Medens de sad allerbedst, slog en Bombe ned i Nærheden af Huset. Gulvet og Væggene rystede, som om det var Jordskælv, og Vinduerne indhylledes i en tæt Krudtrøg.

„Det er De nok ikke vant til i St. Petersborg, men her har vi ofte saadanne smaa Overraskelser," sagde Batterichefen. — „Gaa engang hen til Vinduet, Vlang, og fortæl os, hvor den sprang."

Vlang saa' ud af Vinduet og meddelte, at Bomben var eksploderet paa Pladsen uden for Huset, og saa talte man ikke mere om det.

Medens de endnu sad ved Bordet, kom en gammel Underofficer, Batteriets Skriver, ind med tre forseglede Breve, som han gav til Oberstløjtnanten, idet han bemærkede: „Dette her er fra Artilleriets Chef; det haster. En Kosak kom med det for et Øjeblik siden." Alle Officererne saa' med spændt Forventning paa, at Batterichefens øvede Fingre brød Lakket paa Konvolutten og udfoldede Brevet. Enhver af dem var jo nysgerrig efter at faa Indholdet at vide. Det var jo nemlig muligt, at der var kommet Ordre til, at Batteriet skulde lægges uden for Sebastopol, for at Mandskabet kunde hvile sig ud, eller hele Batteriet var maaske kommanderet ud paa en af Bastionerne.

„Igen!" udbrød Batterichefen, idet han forbitret slængte Brevet hen ad Bordet.

„Hvad staar der i Brevet, Apollo Sergjeitsch?" spurgte Kaptajnen ham.

„Aa, vi skal afgive en Officer med det fornødne Betjeningsmandskab til et af Mortérbatterierne. Og jeg, som kun har fire

Officerer og ikke kan rykke ud med fuld Styrke, skal oven i Købet afgive noget af mit Mandskab," knurrede Batterichefen. — „Naa, men én af Dem maa gaa, mine Herrer," vedblev han efter et Øjebliks Tavshed. „Dags Eftermiddag Klokken 6 skal Kommandoet staa færdigt til Afmarsch. Lad os faa fat i Oversergenten! Naa, hvem af Dem vil saa af Sted? De kan selv afgøre det."

„Det er Fændrikkens Tur, han har endnu ikke været udkommanderet," bemærkede Tschernovitzkij, idet han pegede paa Volodja.

Batterichefen lod, som om han ikke hørte denne Bemærkning.

„Ja, jeg kunde nok have Lyst til at gaa," sagde Volodja, som mærkede, hvorledes den kolde Sved i det samme brød frem af alle hans Porer.

„Nej, hvorfor netop De?" afbrød Kaptajnen ham. „Det er en Selvfølge, at ingen vægrer sig ved at gaa derud, men der er ingen Grund til at melde sig forlods. Apollo Sergjeitsch overlader det jo til os selv at træffe den fornødne Bestemmelse. Lad os trække Lod derom, saaledes som vi gjorde det sidste Gang."

Alle blev enige om at vælge denne Fremgangsmaade.

Kraut skar et Stykke Papir i smaa Strimler, som han rullede sammen og kastede ned i en Felthue. Kaptajnen spøgte og benyttede sig endogsaa af Lejligheden til at bede Oberstløjtnanten om et Glas Brændevin „for at drikke sig noget mere Mod til", som han sagde. Djadenko sad og saa' mørkt hen for sig, Volodja smilte, uden at der var fjærneste Grund dertil, Tschernovitzkij blev ved at forsikre, at han var vis paa at faa det uheldige Lod, men Kraut var fuldstændig rolig.

De andre lod Volodja trække først. Han havde allerede fat i en af de sammenrullede Sedler, men givende efter for en pludselig Indskydelse slap han den straks igen, valgte en, som var kortere og tyndere, rullede den op og læste: „Af Sted!"

„Det blev mig!" sagde han med et Suk.

„Naa, rejs med Gud. Saa faar De da Ilddaaben," sagde Batterichefen, idet han med et venligt Smil saa' hen paa Fændrikkens lidt forvirrede Ansigt. „Se nu blot at gøre Dem færdig saa hurtig som muligt. De skal faa Vlang med som næstkommanderende, saa gaar Tiden maaske bedre for Dem."

XX

Vlang, der lod til at være ganske overordentlig fornøjet over at skulle følge med Volodja, skyndte sig ud af Værelset for at træffe de fornødne Forberedelser til Turen. Klædt paa til Afmarsch kom han tilbage for at hjælpe sin unge foresatte, hvem han med største Iver overtalte til at medtage Sengklæder, Pels, nogle gamle Numre af „Fædrelandske Annaler“ *), en Kaffekande med Spritindretning og forskellige andre mer eller mindre nyttige Sager. Kaptajnen raadede Volodja til at gennemlæse „Ledetraad for Artillerifficerer“, inden han rykkede ud. Særlig anbefalede han ham at studere Afsnittet om Skydningen med Mortérer og at tage en Afskrift af forskellige Skydetabeller, som henhørte herunder. Volodja tog straks fat paa dette Arbejde, og skønt han endnu var lidt urolig, ikke saa meget paa Grund af den Fare, han gik i Møde, som fordi han frygtede for, at det skulde skorte ham paa Mod, mærkede han dog til sin Forbavselse og Glæde, at han nu langtfra var saa bange som i Gaar. Men han var jo ogsaa beskæftiget og ikke mere paavirket af Mørket. Det gaar desuden med Frygten som med enhver anden stærk Følelse, at den ikke kan blive ved at holde sig paa samme Højde. Rædslen fra i Gaar havde kort sagt raset ud.

Klokken lidt før fem, lige som Solen var ved at skjule sig bag Nikolaj Kasernen, kom Oversergenten ind og meldte ham, at Mandskabet var traadt an og ventede udenfor. „Jeg har givet Vlang Styrkelisten, Deres Velbaarenhed,“ sagde han, „De kan faa den hos ham.“

En Snes Artillerister med Sabel paa, men uden Oppakning, stod opstillede henne om Hjørnet af Huset. Idet Volodja, sammen med Junkeren, gik hen imod dem, faldt det ham ind: „Skal jeg holde en lille Tale til Folkene eller simpelt hen sige: Goddag, Børn! Ja, hvorfor skal jeg ikke sige: Goddag, Børn! Det hører sig jo endogsaa til **).“ Med frejdig og kæk Røst raabte han saa: „Goddag, Børn!“ og Soldaterne svarede muntert og fornøjet paa dette Tilraab, thi Volodjas friske og ungdommelige Stemme klang

---

*) Et dengang meget læst russisk Maanedsskrift. O. A.

**) I den russiske Hær er det Skik, at den foresatte hilser paa Folkene ved at tilraabe dem: Goddag, Børn! — Denne Hilsen besvares med, at Folkene alle som én istemmer et Leveraab. O. A.

behageligt i deres Øren. Rask og stolt, med lette Trin og et fornøjet Ansigt, gik han foran sit lille Kommando, skønt Hjertet bankede i Livet paa ham, som om han havde løbet en Fjerdingvej uden at puste. Da han nærmede sig Malakhov Bastionen, lagde han Mærke til, at Vlang, der hidtil havde fulgt ham som en Skygge, idelig dukkede med Hovedet og gjorde smaa Afstikkere ud til Siden, som om han troede, at alle de Bomber og Kanonkugler, der nu meget hyppigt fløj om Ørene paa dem, netop var bestemte for ham. Nogle af Folkene bar sig ad paa lignende Maade, og i det hele taget viste der sig i de flestes Ansigter, om ikke ligefrem Frygt saa dog en vis Uro. Men denne Omstændighed bidrog kun ydermere til at opmuntre og berolige Volodja.

„Altsaa nu er jeg ved Malakhov, hvor jeg havde troet, der var tusinde Gange værre. Og her paa dette farlige Sted gaar jeg uden at dukke mig for Kuglerne og er ikke nær saa bange som de andre. Men saa er jeg vel ikke fejg?“ tænkte han glad og henrykt over sig selv.

Men da han i Tusmørket naaede Kornilovs Batteri, hvor han skulde melde sig med sit Kommando, mødte der ham et Syn, som fuldstændig bragte hans Sind ud af Ligevægt. Fire Matroser holdt et blodigt, halvt afklædt Lig ved Arme og Ben og svingede det frem og tilbage for at hive det ud over Brystværnet og ned i Graven. Bombardementet havde nemlig raset saa stærkt i Løbet af Dagen, at det havde været umuligt at bortskaffe den Mængde døde, der laa og fyldte op i Bastionerne, og man maatte derfor befri sig for dem paa denne Maade. Volodja stod omtrent et helt Minut som lamslaaet af Rædsel, da han saa', hvorledes Liget først tørnede mod Brystværnet og dernæst, slaaende en Kolbøtte, trillede ned i Graven. Heldigvis kom han til sig selv igen, ved at den øverstbefalende i Bastionen netop i det samme kom til Stede og gav ham de fornødne Befalinger. Et Øjeblik efter afmarscherede han, ledsaget af en Mand, der skulde vise ham Vejen til Batteriet og anvise ham den Blendering, hvor Mandskabet skulde ligge. De Skuffelser og Farer, som denne Aften mødte Volodja, var saa mange, at vi ikke skal gøre Rede for dem alle. Han havde ventet at træffe den samme omhyggelige og nøjagtige Opstilling af Skytset, som han var vant til fra Skydepladsen ved Volkovo*), men fandt kun to halvt sønderskudte Mortérer, af hvilke den ene var stærkt beskadiget i Mundingen

*) Artilleriets Skydeplads i Nærheden af St. Petersborg. O. A.

af et Skud, medens den anden stod paa Levningerne af en splintret Rappert. Ingen af Ladningerne havde den i „Ledetraaden" foreskrevne Vægt. To af hans Soldater blev saarede, og selv var han mindst tyve Gange kun en Haarsbred fra Døden. Under disse Omstændigheder var det heldigt for ham, at man til hans Raadighed havde stillet en Kæmpe af en Matros, som havde været ansat ved dette Mortérbatteri fra Begyndelsen af Sebastopols Belejring. Matrosen erklærede, at Mortérerne til Nød kunde bruges i deres nuværende Tilstand, og lovede for øvrigt, at alt skulde være i Orden til den paafølgende Dag. Med en Lygte i Haanden viste han dernæst Volodja rundt i hele Bastionen, i hvilken han gik omkring lige saa rolig og gemytlig, som om han gik i sin egen Køkkenhave. Den Blendering, Volodja og Folkene skulde benytte, bestod i et aflangt Hul paa to Kubikfavne, der var udgravet i den stenede Jord og tildækket med halvanden Alen tykke Bjælker. Saa snart Vlang fik Øje paa den lave Indgang til Blenderingen, styrtede han hovedkulds og før alle andre med en saadan Voldsomhed ned i Hullet, at han nær havde slaaet sig fordærvet mod det stenede Gulv. Derefter krøb han hen i en Krog, som han ikke forlod mere. Da alle Soldaterne havde taget Plads langs Væggene og faaet Ild paa deres Piber, slog Volodja sit Sengested op i et Hjørne, fik et Lys tændt og lagde sig paa Lejet saa lang han var med en Cigaret i Munden. Skønt man nok kunde høre, at der hele Tiden blev skudt udenfor, lød Skuddene dog kun ganske svagt herinde. Kun naar den nærmeste Kanon blev affyret, drønede den med et saa voldsomt Brag, at hele Blenderingen rystede derved. Folkene, der endnu generede sig for den ny Officer, som de kendte saa lidt til, lukkede næsten slet ikke Munden op. Naar en af dem en sjælden Gang sagde noget, var det kun for at bede en af sine Kammerater om lidt Ild eller om at flytte sig en lille Kende. En Rotte skrabede et Steds mellem Stenene, og Vlang, der endnu ikke var kommet ganske til sig selv, saa' sig omkring med forvildede Blikke, idet han pludselig udstødte et dybt Suk. Volodja saa' fra sin lune Krog ud i det svagt oplyste Rum, hvor Folkene laa saa tæt sammenpakkede som Sild i en Tønde. Han havde den samme Følelse af Hygge, som naar han i sin Barndom legede Skjul og gemte sig i et Skab eller under Moderens Skørter. Der kunde han saa ligge spændt og lytte uden at trække Vejret, bange for Mørket, men dog samtidig opfyldt af Fryd over at være saa godt gemt.

For Øjeblikket var han ogsaa noget spændt paa, hvad der vilde komme, men dog helt glad og vel til Mode.

XXI

Efter at der var gaaet en halv Snes Minutter, begyndte Folkene at faa Munden paa Gled; de gav sig til at spøge og le. Nærmest ved Volodjas Seng laa de fornemste af Selskabet, de to Fyrværkere. Den ene af dem, som havde en Mængde Kors og Medaljer paa Brystet, kun ikke Tapperhedskorset, var gammel og graahaaret, den anden, der dampede paa en Cigaret, var derimod ung endnu. Den tjenstfærdige Trommeslager, som havde paataget sig at opvarte sin Officer, laa ogsaa i Nærheden af Volodja. Bombardererne og Trænkonstablerne havde taget Plads lidt længere borte, og i Mørket helt henne ved Døren havde Batteriets Plebejere, Konstablerne, lejret sig. Det var i denne Ende af Blenderingen, at Samtalen begyndte, og det, der gav Anledning til den, var, at en Soldat med et voldsomt Bulder kom farende hovedkulds ind ad den lave Dør.

„Naa, min Bror, du havde altsaa ikke Lyst til at sidde længer ude paa Gaden. Lyder Pigebørnenes Sang maaske ikke lysteligt for dine Øren?“ sagde en af Konstablerne skæmtende til ham, der saa pludselig kom til Syne.

„Jo, de kvæder saa vidunderlig dejligt, at jeg aldrig nogen Sinde har hørt Magen dertil hjemme i Landsbyen,“ svarede den anden.

„Vasin kan ikke bruge Bomberne; han vil nok slet ikke have noget med dem at gøre,“ sagde en af dem, der sad i den aristokratiske Gruppe.

„Er det nødvendigt, skyr jeg dem ikke,“ svarede den anden, „men i Forgaars var Bombardementet saa voldsomt, at jeg maatte hytte mit Skind. Og hvad ondt er der i det? La'er vi os slaa ihjel uden Nytte, er der saamænd ingen, ikke engang vores høje foresatte, som takker os for det.“

Da Vasin havde sagt disse Ord, brast alle de andre i Latter.

„Se der er nu Melnikov, han sidder hele Tiden udenfor!“ begyndte en af Folkene igen.

„Sig dog til ham, at han skal komme herned. Bliver han

slaaet ihjel, er det uden fjerneste Nytte," sagde den gamle Fyrværker.

„Melnikov? — Hvem er det?" spurgte Volodja.

„Aa, Deres Velbaarenhed, det er en af vore Folk, en rigtig Dumrian for Resten. Han kender ikke noget til Frygt. I Stedet for at søge Dækning herinde, opholder han sig hele Tiden udenfor. Se engang paa ham, naar han kommer ind! Han ligner livagtig en Bjørn."

„Han kender et Tryllemiddel, som beskytter ham mod Bomberne," drævede Vasin henne fra sin Krog.

I det samme kom Melnikov ind i Blenderingen. Han var, hvad der er en Sjældenhed hos russiske Soldater, en rigtig Tykkert, havde rødt Haar, en stor fremspringende Pande og et Par klare, lyseblaa Øjne, der stod langt ud af Hovedet.

„Naa, er du bange for Bomberne?" spurgte Volodja ham.

„Hvorfor skulde jeg være det?" svarede Melnikov, idet han kløede sig i Hovedet og skuttede sig. — „Jeg véd med Bestemthed, at de ikke vil gøre mig noget."

„Kunde du have Lyst til at være her altid?"

„Ja, hvorfor ikke? Her er jo meget fornøjeligt," svarede han paa ny og lo af Hjertens Lyst.

„Er du *saa* tapper, maa vi se at faa dig med paa et Udfald. Ønsker du, at jeg skal bede Generalen derom?" spurgte Volodja, som ikke kendte en eneste General i Sebastopol.

„Ja begribeligvis ønsker jeg det!" svarede Melnikov, idet han satte sig hen imellem Folkene. „Naa, skal vi saa have os et Slag Noski *), Kammerater! Hvem af jer har Kort med?" spurgte han ivrigt, saa snart han havde fundet sig en Plads.

Et Øjeblik efter kom Spillet virkelig ogsaa i Gang. Man hørte Latter, Slag i Bordet, hver Gang der blev spillet Trumf ud, og Knips paa Næsen. Volodja fik sig noget Te fra Samovaren, som Trommeslageren havde stillet hen foran ham. Han trakterede ogsaa Fyrværkerne, snakkede og spøgte med dem for at gøre sig populær, og glædede sig over den Ærbødighed, alle viste ham. Da Soldaterne saa', hvor ligefrem deres foresatte var, blev Samtalen livligere. En af dem fortalte, at Sebastopols Belejring med det første vilde blive hævet, for han vidste med Bestemthed, at Konstantin, Czarens Broder, vilde komme i Spidsen for den amerikanske Flaade og befri Byen. Begge de stridende Parter

*) Et Spil, i hvilket den tabende faar et Knips paa Næsen. O. A.

vilde saa blive enige om, at der ikke maatte falde et eneste Skud hele fjorten Dage i Træk, i hvilken Tid alle skulde hvile sig rigtig ud. Hvis denne Overenskomst blev brudt, skulde der betales 75 Kopeker i Bøde for hvert Skud, der affyredes inden Fristen var udløben. Vasin, en lille Fyr med Kindskæg og store, skikkelige Øjne, fortalte først under almindelig Tavshed og senere under Latter fra Tilhørernes Side om, hvor fornøjet hans Familie var bleven ved at se ham igen, da han vendte hjem med Orlov. Men det varede ikke længe, inden hans Fader blev saa ked af ham, at han sendte ham ud paa Arbejde, og hans egen Kone benyttede sig saa af hans Fraværelse til at indlade sig paa et Kærlighedseventyr. Det morede i høj Grad Volodja at lytte til Folkenes uskyldige Passiar. Skønt Luften i den overfyldte Blendering var trykkende og kvalm, syntes han dog, at det var behageligt at være herinde, og han var i det hele overordentlig vel til Mode.

Mange af Folkene laa allerede og snorkede. Vlang havde strakt sig hen paa Gulvet, saa lang han var, og den gamle Fyrværker, som havde bredt sin Kappe under sig, laa med foldede Hænder og bad en Bøn. Men Volodja var endnu ikke oplagt til at sove; han havde Lyst til at gaa ud af Blenderingen for at se, hvorledes det stod til udenfor.

„Tag Poterne til jer!“ lød det inde mellem Folkene, saa snart han rejste sig, og alle Vegne trak de Benene til sig for at give Plads.

Vlang, der saa' ud, som om han laa og sov, løftede med ét sit Hoved og greb fat i Fligen paa Volodjas Kappe.

„Aa, gaa dog ikke! Hvor kan det falde Dem ind?“ bad han i en ynkelig, næsten grædefærdig Tone. „De véd ikke, hvor slemt der er udenfor; det drysser ned med Kanonkugler. Herinde er langt bedre!“

Men til Trods for alle Vlangs Bønner gik Volodja alligevel ud af Blenderingen og satte sig i selve Døren ved Siden af Melnikov.

Udenfor var Luften frisk og ren, navnlig i Sammenligning med den, han for nylig havde indaandet. Natten var stille og stjerneklar. Gennem Larmen af Skuddene hørte han Raslen af Vogne, som kom kørende med Skansekurve, og Lyden af Menneskestemmer henne fra Bastionens Krudtmagasin, hvor flere Soldater stod og arbejdede. Højt over hans Hoved hvælvede sig

den stjerneklare Himmel, gennemkrydset af Ildstriber, som Bomberne beskrev, idet de strøg af Sted gennem Luften. Halvanden Alen til venstre for sig fik han Øje paa en lille Aabning, der førte ned i en anden Blendering, hvor de Matroser, som hørte til Bastionens Mandskab, søgte Dækning. Gennem denne Aabning kunde han dunkelt skimte deres Skikkelser og høre deres Stemmer. Lige foran sig saa' han de utydelige Omrids af Krudtmagasinet, og Arbejdsmandskabet, som myldrede frem og tilbage, idet de dukkede sig for Skuddene. Højt oppe paa Magasinets Jorddække og udsat for alle Bomber og Kanonkugler, som hvislede og summede endnu hyppigere her end andensteds i Batteriet, stod en høj, sort Skikkelse med begge Hænder i Kappelommerne og trampede Jorden fast, efterhaanden som Folkene tømte den ud af Sandsækkene og smed den hen foran ham. Ofte kunde det ske, at en Bombe sprang lige i Nærheden af Magasinet, og Folkene søgte saa Dækning eller fór ud til Siderne, men den sorte Skikkelse rørte sig ikke ud af Stedet og blev rolig ved med at stampe Jorden fast.

„Hvem er det, som staar deroppe?" spurgte Volodja Melnikov.

„Jeg véd det ikke; nu skal jeg gaa hen og se ad."

„Nej, lad hellere være; det behøves ikke!"

Men Melnikov rejste sig alligevel og gik hen til den mørke Skikkelse. Han stillede sig op ved Siden af den og blev staaende fuldstændig ligegyldig og ubevægelig paa denne farlige Plads.

„Det er Underofficeren, som har Vagt ved Krudtmagasinet," meldte han, efter at være kommet tilbage. — „En Bombe er slaaet gennem Jorddækket, og Infanteristerne slæber nu Jord hen, for at Hullet kan blive stoppet."

Undertiden kunde det se ud, som om en Bombe fløj lige hen imod Indgangen, hvor Volodja sad. Saa trak han Hovedet til sig, men stak det straks frem igen og kiggede op for at se, om han ikke havde taget fejl af Retningen. Skønt Vlang inde fra Blenderingen flere Gange bønfaldt ham om at komme ned igen, blev han dog siddende tre Timer paa sin Plads. Det morede ham nemlig at friste Skæbnen og at iagttage Bombernes Flugt. Men inden han begav sig ned, vidste han ogsaa fuldstændig Besked med, fra hvilke Kanoner der blev skudt, og hvorhen Kuglerne gik.

XXII

Efter at Volodja havde sovet ti Timer i Træk, stod han op den næste Morgen styrket og vederkvæget af Søvnen og stillede sig igen hen i Blenderingens Dør. Vlang vilde følge hans Eksempel, men lige saa snart han hørte den første Kugle pibe, banede han sig med foroverbøjet Hoved Vej gennem Folkene, af hvilke de fleste var stimlet sammen ved Døraabningen for at trække frisk Luft, og styrtede saa hovedkulds ind igen, at der blev en almindelig Latter derover. Vlang, den gamle Fyrværker, og nogle ganske enkelte af Soldaterne blev nede, hvor de var i Sikkerhed, men alle de andre forlod lidt efter lidt det kvalme Rum. Skønt Bombardementet denne Morgen rasede lige saa stærkt som den foregaaende Dag, længtes Folkene dog efter at komme ud i det fri for at indaande den friske Morgenluft. Nogle af dem søgte Dækning i Løbegraven uden for Blenderingen, andre tyede ind under Bastionens Brystværn. Men Melnikov, der var gaaet udenfor, saa snart det blev lyst, spadserede omkring og saa' op i Luften efter Bomberne.

I Nærheden af Blenderingens Dør sad to gamle Soldater sammen med en tredje, en ung Jøde med krøllet Haar. Denne, som hørte med til de Infanterister, der havde arbejdet paa Krudtmagasinet, skar med en Kniv i en lille Blyplade, som han søgte at omdanne til et Georgskors. Pladen havde han faaet ved at opsamle en af de mange Geværkugler, som fandtes alle Vegne i Bastionen, og banke den flad mod en Sten. Medens de to andre sad og passiarede, saa' de paa hans Arbejde, som syntes at lykkes godt for ham.

„Kommer vi til at ligge lidt længer i Sebastopol," sagde den ene af de gamle Soldater, „vil vi have udtjent vor Tid, naar Freden sluttes."

„Ja, det er rigtigt nok; jeg havde fire Aar tilbage at tjene i, da jeg kom hertil, og nu har jeg allerede været her i fem Maaneder," svarede den anden.

„Saa kan du da ikke blive hjemsendt, naar vi faar Fred."

I det samme fór en Kanonkugle hen over Hovedet paa dem og slog ned i Jorden omtrent halvanden Alen fra Melnikov, som kom gaaende hen imod dem i Løbegraven.

„Den kunde nær have slaaet ham ihjel!" udbrød den, der sidst havde talt.

„Nej, mig gør Kuglerne ikke noget," svarede Melnikov.

„Dér — det skal du have, fordi du er saa tapper!" sagde den unge Soldat og rakte Melnikov Blykorset, han havde skaaret ud.

„Jo, min Bror, jeg har udtjent, saa snart Freden bliver sluttet," begyndte den gamle Soldat igen. — „Der skal nemlig være kommen Befaling til, at hver Maaned vi tilbringer her i Sebastopol, skal regnes for et Aar."

„Ja, hvad enten du har Ret eller ej," svarede hans Kammerat, „saa er det sikkert, at Czaren vil holde Mønstring i Varschau, saa snart Krigen er forbi, og at vi derfor vil blive hjemsendte, om ikke for bestandig saa dog indtil videre."

Netop som han havde sagt dette, kom en Rikochet, der summede om Ørene paa dem og klaskede ned paa en Sten i Nærheden.

„Tag dig i Vare for, at du ikke bliver hjemsendt inden Aften!" sagde en Soldat, som havde hørt deres Samtale.

Alle de andre gav sig saa til at le.

Og ikke alene inden Aften, men i Løbet af de næste to Timer blev to af de Soldater, som sad uden for Blenderingen, hjemsendte for bestandig, og fem saarede, men de øvrige blev ved med at spøge lige saa muntert og fornøjet som før.

I Løbet af Natten var de to Mortérer bleven istandsatte, saa at der nu kunde skydes med dem igen. Kl. 10 Formiddag lod Volodja efter Ordre fra den øverstbefalende i Bastionen sit Mandskab træde an og rykkede ind med det i Batteriet. Saa snart Folkene kom i Virksomhed, var der ikke fjerneste Spor af den Frygt at mærke hos dem, som havde vist sig den foregaaende Dag. Vlang var den eneste, der ikke kunde bekæmpe sin Ængstelighed. Han dækkede sig hvert Øjeblik og dukkede med Hovedet. Vasin var for Resten heller ikke fri for at være lidt urolig. Han fór omkring fra et Sted til et andet og kastede sig idelig ned paa Jorden. Volodja var overordentlig henrykt og begejstret, og tænkte ikke i fjerneste Maade paa, at han var udsat for Fare. Glæden over, at han opfyldte sin Pligt, at han ikke alene ikke var fejg, men endogsaa tapper, Følelsen af, at han havde noget at kommandere over, og Tanken om, at der var tyve Mand til Stede, som fulgte enhver af hans Bevægelser med spændt Opmærksomhed, gjorde ham kæk og forvoven. Han pralede endogsaa lidt med sin Tapperhed og lapsede sig for sine Soldater,

idet han sprang op paa Bankettet og knappede sin Feltkappe op for at afgive et tydeligere Maal for Fjenden. Skønt den øverstbefalende i Bastionen, der netop paa den Tid inspicerede sine „Domæner", som han plejede at udtrykke sig, i de otte Maaneder, han havde haft Kommandoen her, havde været vant til at se Modet i alle mulige Skikkelser, kunde han dog ikke lade være med at fryde sig over den unge smukke Knøs, som stod der med glødende Kinder, lynende Øjne og opknappet Feltkappe, saa man kunde se hans røde Skjorte titte frem. Volodja klappede hver Gang i Hænderne, inden han med sin friske, klangfulde Røst kommanderede „Fyr!" og sprang, saa snart Skuddet var faldet, livligt op paa Brystværnet for at iagttage, hvor Bomben slog ned. Klokken halvtolv døde Skydningen hen paa begge Sider, og paa Slaget tolv begyndte Fjenden at storme Malakhov samt Bastionerne 2, 3 og 5.

XXIII

Klokken var henimod 12 Middag. Paa Højen ved den optiske Telegraf mellem Inkerman og Forterne Nord for Reden stod en Søofficer med en Matros bag ved sig og iagttog Sebastopol gennem sin Kikkert. I Nærheden af ham og ved Siden af den høje Signalstang holdt en Husarofficer med sin Kosakordonnans.

Solen kastede et varmt og straalende Skær hen over Reden, hvis uroligt blinkende Vande vuggede en Mylder af Skibe, som laa for Anker, og legede med Smaabaadene, der gled hen over Vandfladen. En svag Luftning fyldte Baadenes Sejl, krusede Bølgerne og viftede i Løvet paa Egepurret omkring Telegrafhøjen. Hinsides Reden, omsluttet paa den ene Side af de gule Højder, der kronedes af smaa Røgskyer, paa den anden af Havet, som flimrede i Solblinket, laa Sebastopol, stolt, skøn og majestætisk nu som altid, indhyllet i en blaaligrød Krudtdamp, der som en let Taage hvilede over den ufuldførte Kirke, det skønne Bibliotek, de grønne Boulevarder, Vandledningen med dens maleriske Buer, Havnedæmningen og alle de smaa Vige og Bugter, paa hvis blaa Bølger der gyngede en Skov af Master. Ud

over Havet svævede sitrende i Luften den sorte Røgstribe af en Damper, og endnu længere borte, helt ude i Horisonten, trak der lange hvide Skyer, som spaaede Blæst. Fra alle Bastioner og Batterier, men især fra Højderne til venstre for Byen — opstaaende pludselig og med Glimt saa blændende, at de lysnede gennem det klare Solskin, — hævede sig uafladeligt smaa tætte, hvide, skarpt begrænsede Røgskyer, som, idet de voksede, antog forskellige Former og Skikkelser og blev mørkere, jo højere de steg til Vejrs. De viste sig overalt: paa Højderne og i de fjendtlige Batterier, i Byen og højt oppe i Luften. Eksplosionerne fulgte saa hurtigt efter hverandre, at de smeltede sammen til et eneste langt, rullende Tordenbrag, der rystede Luften.

Efterhaanden som Klokken nærmede sig 12, saa' man færre af disse Røgskyer, og Drønene døde hen.

„Men Bastion 2 besvarer jo slet ikke Ilden," sagde Husarofficeren. — „Den maa have faaet alt sit Skyts ødelagt. Det er skrækkeligt!"

„Fra Malakhov svarer de kun med ét Skud for hver tre, der sendes dem. Det er dog harmeligt, at de ikke skyder igen. Fra Kornilovs Batteri besvarer de heller ikke Ilden, skønt det regner ned i det med Bomber og Granater," bemærkede Søofficeren.

„Pas paa, jeg faar nok Ret i, hvad jeg sagde før: Fjenden vil i Dag, som han plejer, standse Skydningen Klokken 12. Lad os hellere gaa hen og spise Frokost — de andre venter paa os. Her er ikke noget at se paa."

„Nej, vent lidt! Forstyr mig ikke," svarede Søofficeren, idet han endnu ivrigere end før saa' i sin Kikkert over mod Sebastopol.

„Er der noget at se?"

„De begynder at røre sig i Løbegravene. Fjenden rykker frem i store Kolonner."

„Ja, man kan se det med blotte Øjne," bemærkede Matrosen. — „De kommer jo i store Masser. Skal vi ikke give Signal?"

„Se! Nu forlader de Løbegravene," sagde Søofficeren.

Han havde Ret. Selv uden Kikkert kunde man nu skelne nogle smaa sorte Punkter, der bevægede sig ned ad de Højder, paa hvilke Franskmændene havde opført deres Batterier, og derfra videre gennem Kløfterne hen imod vore Bastioner. Foran disse Punkter bugtede sig frem nogle lange sorte Striber, som allerede var i Nærheden af vore Løbegrave. Fra Bastionerne

hoppede nogle smaa bitte Røgskyer op og dansede ustadigt frem og tilbage som Lygtemænd. Baarne hen af Vinden lød Geværskuddene omtrent, som naar Regnen plasker paa Vinduesruderne. Nærmere og nærmere, halvt tilhyllede af Krudtdampen, kom de sorte Striber. Alt som Geværilden blev stærkere, smeltede Lyden af de enkelte Skud sammen til en langtrukken, rullende Knitren. Krudtdampen blev tættere og strakte sig langs hele Linien som en lang, hvid, bølgende Sky, i hvilken der skimtedes smaa Ildglimt og sorte Prikker.

Skydningen blev saa stærk, at den nu kun hørtes som et eneste forfærdeligt, rullende Tordenskrald.

„Fjenden stormer!“ sagde Søofficeren, hvis Ansigt var dødblegt.

Hen ad Vejen foran Højen kom Officerer jagende i Galop. Den øverstbefalende kørte forbi med sin Stab bag efter sig. I alles Ansigter læstes Sindsbevægelse og urolig Spænding.

„Fjenden kan ikke have taget Bastionerne! Det er umuligt!“ sagde den Officer, som sad til Hest.

„En Fane, saa sandt jeg lever! Se dog! Se dog!“ udbrød Søofficeren, idet han trak Vejret tungt og tog Kikkerten fra sine Øjne. — „Den franske Fane vajer paa Malakhov!“

„Nej, det er umuligt!“

XXIV

Løjtnant Koselzov, hvem det i Løbet af Natten var lykkedes af vinde tilbage, hvad han havde tabt, og igen at tabe alt, endogsaa Guldstykkerne, som han havde syet ind i sin Uniformsfrakke, laa endnu og sov tungt og haardt i Kasematten, da der i Bastionen hørtes det skæbnesvangre Raab, som gentoges fra forskellige Sider: „Fjenden er der! Til Gevær!“

„Vaagn op, Mikhail Semjonitsch! Fjenden stormer!“ raabte en Stemme ind i Ørene paa ham.

„Maa vi være fri for Narrestreger!“ svarede Koselzov, idet han vantro slog Øjnene op.

Men da han i det samme fik Øje paa en Officer, som aldeles

forvildet og med ligblegt Ansigt fór omkring i Kasematten, stod Situationen med ét klart for ham. Den Tanke, at man kunde tro, han var fejg og ikke vilde dele Faren med sine Folk, forfærdede ham. Han styrtede hovedkulds ud for at komme hen til sit Kompagni. Artilleriilden var ophørt, men Geværilden var paa sit Højdepunkt. Kuglerne kom ikke pibende og hvinende én ad Gangen, men susende i tætte Sværme, som naar Trækfuglene om Efteraaret flyver hen over en. Da han kom til det Sted, hvor hans Bataillon stod i Gaar, saa' han nu kun en tæt Krudtrøg, som tilhyllede alt. Gennem Kamptummelen trængte høje Skrig og Raab til hans Øren; hele Skarer af Soldater, saarede og usaarede, kom ham i Møde. Han løb endnu tredive Skridt frem og fik saa Øje paa sit Kompagni, der trykkede sig op mod Brystværnet.

„Fjenden har besat Redouten Schwartz *)! Alt er tabt!" sagde en ung Officer til ham.

„Vrøvl!" svarede han forbitret, og trækkende sin korte Sabel raabte han: „Fremad Folk! Hurra-a-ah!"

Saa klar og gennemtrængende lød hans Stemme, at han selv blev helt vaagen ved den. Han ilede fremad langs med en Travers **); omtrent et halvt Hundrede af Folkene fulgte ham med Hurraraab. Kuglerne piskede bogstavelig ned over ham som Hagl. To af dem ramte ham, men hvor de ramte, og om de blot strejfede ham eller saarede ham alvorligt, fik han ikke Tid til at afgøre. For ude i Krudtrøgen skelnede han allerede blaa Uniformer og røde Bukser; han hørte Raab og Kommandoord, men det var ikke russiske. Paa en Jordvold foran ham stod en Franskmand, som svingede med Felthuen og raabte noget. Koselzov var vis paa, at han vilde falde, men denne Vished gjorde ham endnu modigere. Han stormede fremad, stadig fremad. Nogle af Soldaterne indhentede ham; andre, som kom styrtende fra Siden, sluttede sig ogsaa til ham under Fremløbet. De blaa Uniformer blev ved at holde sig i samme Afstand, idet de veg tilbage for ham og flygtede til de bagved værende Løbegrave. Hvor han satte sin Fod, traadte han paa saarede og døde. Da han kom i Nærheden af den Løbegrav, Fjenden havde besat, sortnede det for hans Øjne, og han følte en heftig Smerte i Brystet.

Da han en halv Time senere kom til sin Bevidsthed, laa han

---

*) Redouten Schwartz laa tæt foran Bastion 5. O. A.

**) En Jordvold, der anlægges saaledes, at den dækker mod Beskydning fra Siden. O. A.

paa en Ambulancebaare i Nikolajkasernen. Han vidste, at han var saaret, men Smerte følte han næsten ikke. Kun længtes han efter at faa noget koldt at drikke, og han kunde nok ønske at ligge noget mageligere.

En lille tyk Læge med stort Kindskæg kom hen til ham og knappede hans Frakke op. Koselzov trak Hagen til sig og skævede ud over den for at iagttage Lægens Ansigt, medens denne undersøgte Saaret. Den anden dækkede igen Saaret til med Skjorten, tørrede sine blodige Fingre af paa Frakkeskøderne og gik saa, tavs og uden at se paa den saarede, hen til den næste Ambulancebaare. Medens Koselzov mekanisk fæstede sine Øjne paa Omgivelserne, gennemgik han i Tankerne, hvad han nys havde oplevet i Bastion 5. Det var ham en Tilfredsstillelse og Trøst at tænke paa, at han havde gjort sin Pligt til det yderste, og han følte med Stolthed, at han for første Gang i sit Liv havde udmærket sig. — Lægen, der var i Færd med at forbinde en anden Officer, sagde nogle Ord til en Præst, som stod i Nærheden, og pegede i det samme hen paa Koselzov.

„Er det Døden?“ spurgte han, da Præsten kom hen til ham.

Præsten besvarede ikke Spørgsmaalet, men læste blot en Bøn og rakte den saarede et Kors, som han holdt i sin Haand.

Skønt Koselzov ikke frygtede Døden, fik han dog Taarer i Øjnene. Med kraftesløse Hænder fattede han Korset og trykkede det til sine Læber.

„Er Franskmændenes Angreb slaaet tilbage?“ spurgte han.

„Vi har sejret overalt!“ sagde Præsten, som ikke vilde bedrøve den døende og derfor skjulte for ham, at Franskmændenes Fane allerede vajede paa Malakhov.

„Gud være lovet!“ sagde Koselzov med svag Røst og uden at føle, at Taarerne trillede ned ad hans Kinder.

Tanken om Broderen dukkede et Øjeblik op i ham. „Gud give, der maa times ham den samme Lykke,“ tænkte han.

XXV

Men det skulde nu ikke gaa Volodja ganske som Broderen. Han sad igen inde i Blenderingen sammen med sine Folk og hørte paa et Eventyr, som Vasin fortalte, da han med ét skræmmedes op af Raabet: „Fjenden stormer!“ Hans Hjerte begyndte øjeblikkelig at banke heftigt, og han følte, at alt Blodet veg fra hans Kinder. Et Øjeblik stod han aldeles raadvild, men da han saa' den Ro, hvormed Folkene knappede deres Feltkapper og én for én krøb ud af Blenderingen, blev han selv rolig. En af Soldaterne — det var nok Melnikov — sagde endogsaa spøgende: „Naa, Folkens, skal vi saa ud og byde dem Brød og Salt*)!“ Volodja krøb ud af Blenderingen med Vlang lige i Hælene og ilede hen til sit Batteri. Kanonilden var ophørt paa begge Sider. Han var nu helt kæk paa det igen; dog var det ikke saa meget Folkenes Ro som Vlangs ynkelige Skikkelse, der gav ham Mod og Handlekraft. „Kan jeg vel være bekendt at ligne ham?“ tænkte han, idet han ivrigt løb hen til Brystværnet, der dækkede hans Mortérer. Herfra kunde han tydeligt se, at Franskmændene stormede frem mod Batteriet over en aaben Mark og fyldte de nærmeste Løbegrave, hvor deres Bajonetter blinkede i Solen.

En lille bredskuldret Zuavofficer løb med dragen Kaarde i Spidsen for de andre og satte behændigt over et dybt Hul. „Skydning med Kartæsker!“ raabte Volodja, idet han sprang ned fra Brystværnet, men hans Folk havde allerede ladet paa egen Haand, og inden han fik kommanderet Fyr, fløj Kartæskerne med en ejendommelig raslende og klingrende Lyd ud i Luften først fra den' ene og saa fra den anden Mortér. Volodja, der løb ivrigt frem og tilbage mellem sine to Stykker Skyts og kommanderede, tænkte nu slet ikke mere paa Faren. Fra Løbegraven ud til Siden hørtes heftig Skydning og ivrige Kommandoraab. Dér laa vort Infanteri, som skulde dække Batteriet.

Med ét raabte en skingrende, forskrækket Stemme ud til venstre for Batteriet: „De omgaar os! Fjenden er i Ryggen paa os!“ Da Volodja hørte dette Raab, som straks gentoges af flere andre Stemmer, saa' han sig tilbage. En Snes Franskmænd kom til Syne bag ude. Forrest løb en smuk, sortskægget Soldat, som

---

*) Den gamle russiske Velkomsthilsen. O. A.

standsede en halv Snes Skridt fra Batteriet og fyrede sit Gevær af lige mod Volodja. Denne blev staaende et Sekund aldeles forstenet, lamslaaet og uden at tro sine egne Øjne. Da han kom lidt til sig selv igen og kastede Blikket fremefter, vrimlede det paa Brystværnet med blaa Uniformer. Kun ti Skridt fra ham stod to Franskmænd og fornaglede en Kanon. Alle hans Folk var forsvundne; der var ingen andre tilbage end Melnikov, som laa død for hans Fødder, strakt til Jorden af et Geværskud, og Vlang, som svingende et Haandspiger styrtede hen mod Udgangen af Batteriet med et rasende Udtryk i Ansigtet og med Øjne, der stod stive i Hovedet. „Følg mig, Vladimir Semjonitsch! Denne Vej!“ raabte Vlang, som stadig svingende Haandspigeret over sit Hoved fór løs paa Franskmændene, der bagfra stormede ind i Batteriet. Da de fik Øje paa Junkerens rasende Skikkelse, standsede de et Øjeblik. Vlang slog den første, han traf paa sin Vej, for Panden; de andre veg til Side. Han løb videre, men saa' sig hvert Øjeblik tilbage og raabte: „Kom, Vladimir Semjonitsch! Hvorfor bliver De staaende? Løb!“ Endelig naaede han Løbegraven, hvor vort Infanteri laa og skød paa Franskmændene. Han sprang ned i den, men stak straks Hovedet op over Jordvolden for at se, hvad der var bleven af hans tilbedte unge foresatte.

Dér, hvor Volodja stod for et Øjeblik siden, laa nu en Skikkelse næsegrus paa Jorden midt imellem Franskmændene, som skød paa vore.

XXVI

Vlang traf sit Batteri i Forsvarslinjen bag Malakhov. Af de tyve Soldater, der havde været med paa Mortérbatteriet, var kun de otte sluppet levende derfra.

Klokken var ni om Aftenen, da han tilligemed sin Afdeling sejlede bort fra Sebastopol over til Nordsiden af Reden. Dampskibet, som han satte over med, var fuldt af saarede og usaarede Soldater, Kanoner og Heste. Skydningen var fuldstændig ophørt. Det var stjerneklart lige som den foregaaende Aften, men

Blæsten var stærkere, og Bølgerne gik derfor højt. Bastionerne 1 og 2 udspyede Flammer, og Batterier og Forskansninger fløj i Luften med saa voldsomme Brag, at alt rystede derved *). Store Sten, Bjælker og Kanoner slyngedes i Vejret og tegnede sig midt i Ildhavet som sorte uformelige Masser. Henne ved Dokkerne, hvor det brændte, spejlede de røde Ildtunger sig i Vandet. Nikolaj Batteriet, som stod i lys Lue, kastede et blændende Skær hen over Pontonbroen, der var sort af Mennesker. Paa Forbjærget langt ude til venstre laa Fort Alexander indhyllet i en rødlig Røgsky om spændt af Flammer, der saa' ud, som om de steg op af Havet. Langt ude i Horisonten blinkede Lysene fra den fjendtlige Flaade roligt og udfordrende som altid. Hele Himlen glødede i et rødt Skær, der belyste Masterne af vore Krigsskibe, som langsomt dukkede dybere og dybere ned i Bølgerne. Oppe paa Dækket af Dampskibet var der saa stærk en Støj, at man ikke kunde høre Folkene tale sammen. Gennem Dampens og Bølgernes ensformige Larm trængte dog til ens Øre Hestenes Prusten og Sparken, de saaredes Stønnen og Kaptajnens Kommandoraab. Vlang, der ikke havde faaet noget at spise hele Dagen igennem, trak et Stykke Brød op af Lommen og gav sig til at gumle paa det; men med ét kom han til at tænke paa Volodja, og han brast da i saa heftig en Graad, at Soldaterne, der stod i Nærheden af ham, kunde høre det.

„Se til vores Vlang! Han baade spiser og græder paa samme Tid," bemærkede Vasin.

„Det var da løjerligt," bemærkede en anden Soldat. — „Kan du se Kasernerne; dem har de ogsaa stukket Ild paa," vedblev han med et Suk. „Hvor mange af vore er der dog ikke gaaet i Løbet derovre; og saa har vi oven i Købet godvilligt overladt Franskmanden Byen."

„Lad os takke Gud for, at i det mindste vi er sluppet derfra med Livet," sagde Vasin.

„Ja, men det er dog alligevel harmeligt for os!"

---

*) Efter at Franskmændene den 27. August (8. September) havde stormet Malakhov, troede Gortschakov sig ikke mere i Stand til at holde Sydsiden af Sebastopol og befalede derfor, at de russiske Tropper, saa snart det blev mørkt, skulde trække sig tilbage til Nordsiden. Til Tilbagetoget benyttedes navnlig den Pontonbro, som førte over Reden. Afmarschen fra Sydsiden ledsagedes af en Række Eksplosioner, der fremkaldtes ved, at Værkerne med Undtagelse af Malakhov, som kun tilfældig undgik denne Skæbne, sprængtes i Luften af Russerne. Byen brændte, Krudtmagasiner og offentlige Bygninger eksploderede. Orlogsskibene i Reden sænkedes for ikke at falde i Fjendehaand. O. A.

„Harmeligt? Tror du maaske, han morer sig godt i den brændende By? Du skal se, vi tager nok Sebastopol igen. Vel har vi mistet en Del af vore Brødre, men saa snart Czaren befaler det, jager vi Fjenden bort igen. Det gør vi, saa sandt der er en Gud til. Skulde vi saadan uden videre lade Franskmanden beholde Sebastopol? — Skønt I har plantet Jeres Fane paa Malakhov," fortsatte han, idet han i Tankerne henvendte sig til Franskmændene, „skal I dog vogte Jer for at stikke Næsen ind i Byen. Vent blot, vi faar nok gjort op med Jer. Giv bare Tid!"

„Ja, vor Tid kommer nok," sagde hans Kammerat med Overbevisning.

I Sebastopols Bastioner, der i saa mange Maaneder havde været Brændpunktet for en travl og energisk Virksomhed, og hvor saa mange Helte den ene efter den anden havde ofret deres Hjerteblod, i Sebastopols Bastioner, som Fjenden saa længe havde set paa med Rædsel og Raseri, men som han i Dag betragtede med Sejrsstolthed, var der nu ikke en levende Sjæl. Der var grufuldt og uhyggeligt ude i dem. Men skønt Døden havde mærket dem med sit Stempel, var der dog ikke stille endnu, thi Ødelæggelsen var i fuld Gang. I de Jorddynger, som Eksplosionerne havde ophobet, laa henslængt splintrede Lavetter, skrækkeligt lemlæstede Lig baade af russiske og franske Soldater, Bomber og Kanonkugler. Store, svære Kanoner, som nu tav for bestandigt, var blevet slyngede til Vejrs med saa umaadelig en Kraft, at de i deres Fald havde boret sig halvt ned i Jorden. Overalt vældige Fordybninger i Jordsmonnet, sønderskudte Bjælker, Blenderinger splittede i Stumper og Stykker, atter og atter tavse Lig i blaa og graa Feltkapper. Eksplosionerne, der endnu rystede Luften, kastede hen over dette ubeskrivelige Kaos et blodrødt, sitrende Skær, der syntes at give det hele Liv.

Belejrerne saa' nok, at der foregik noget i det skrækkelige Sebastopol, men hvad det var, kunde de ikke forstaa. Disse Eksplosioner og Bastionernes uhyggelige Tavshed opfyldte dem med Rædsel, thi under Indtrykket af den stærke og haardnakkede Modstand, de havde mødt i Dag, vovede de ikke at tro, at deres ubøjelige Fjende var borte. Tavse, ubevægelige og skælvende ventede de paa, at den mørke Rædselsnat skulde faa Ende.

I den sorte stormfulde Nat bevægede den russiske Hær sig frem i én eneste stor og bølgende Masse, der urolig som Havet

væltede ned mod Reden, over Broen og bredte sig paa Nordsiden. Langsomt og skjult af et uigennemtrængeligt Mørke drog den bort fra det Sted, hvor den efterlod saa mange tapre Brødre. Uden Sværdslag forlod Hæren den bloddrukne Jord, som den i elleve Maaneder havde forsvaret mod en Modstander, der var dobbelt saa stærk som den selv.

Den første Følelse, som greb enhver Russer, da han modtog Befaling til uden Kamp at rømme Sebastopol, var uendelig tung og pinlig; den næste var Frygten for at blive forfulgt. Saa snart vore Soldater havde forladt de Steder, hvor de saa længe havde kæmpet, følte de noget, der lignede Modløshed. Ængstelige og urolige trængte de sig i Mørket hen imod Broen, der gyngede frem og tilbage i den stærke Blæst. Infanteriregimenter, Militsbataillonер og Kommandoer af Marinesoldater blandedes sammen til én eneste stor Klump af Mennesker og klirrende Bajonetter, gennem hvilken de beredne Officerer, der skulde videre med Befalinger, med Nød og næppe banede sig Vej. Civile Folk og Oppassere tiggede og bad forgæves om at maatte slippe frem med deres Bohave og Tøj. Artilleriet arbejdede sig med sine tunge, rumlende Kanoner gennem Mængden og ned til Reden for hurtigst muligt at komme af Sted. Selvopholdelsesdriften var oppe hos enhver, hvor travlt og ivrigt han saa var beskæftiget. Ønsket om at komme bort fra dette uhyggelige Sted, hvor Døden lurede overalt, fandtes hos alle. Hos den dødeligt saarede Soldat, der laa paa Kajen blandt fem Hundrede andre Lidelsesfæller og bønfaldt Gud om Befrielse; hos Militssoldaten, der af al Magt borede sig ind i den tætte Menneskemængde for at give Plads for Generalen, som red frem; hos Generalen, der med Ro og Fasthed ledede Troppernes Marsch over Broen og holdt igen paa Soldaterne, som hastede fremad; hos Sømanden, der havde forvildet sig ind i en marscherende Bataillon og klemtes saa stærkt af den bølgende Mængde, at han knap kunde trække Vejret; hos den saarede Officer, som laa henstrakt paa Ambulancebaaren og ikke kunde komme videre paa Grund af Trængselen; hos Artilleristen, der i seksten Aar havde fulgt den samme Kanon i godt og i ondt, og som nu adlydende en Befaling, hvis Mening han ikke forstod, hjalp med til at styrte sin tro Ledsager ud over Brinken og ned i Vandet, og hos Matroserne, som efter at have boret Skibene i Sænk hurtigt roede bort i Barkasserne. Saa snart

Soldaterne var komne hinsides Broen, blottede de alle Hovedet med en andægtig Følelse og gjorde Korsets Tegn. Men derefter fulgte en anden endnu stærkere Følelse, en Blanding af Skam, Anger og Harme, der pinte og nagede enhver af dem. Alle som én saa' de over mod det forladte Sebastopol, knyttede Hænderne og sukkede dybt og bittert.

SOLDATERLIV I KAVKASUS.
ALBERT

LEO TOLSTÒY

SOLDATERLIV I KAVKASUS.
ALBERT

OVERSAT FRA ORIGINALSPROGET

AF

W. GERSTENBERG

FJERDE UDGAVE

GYLDENDALSKE BOGHANDEL
NORDISK FORLAG

MDCCCCXI

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

KJØBENHAVN — FORLAGSTRYKKERIET

DA VI RYDDEDE SKOVEN

I

Midt i Vinteren 54 laa det Batteri, ved hvilket jeg var ansat som Junker *), nede i Store Tschetschnja **), hvor det var indlemmet i et Detachement, som skulde holde de fjendtlige Bjærgboer i Ave. Da jeg om Aftenen den 14. Februar fik at vide, at mine to Kanoner var tildelte den Kolonne, som skulde ud paa Skovhugst den næste Dag, gav jeg straks mine Folk de fornødne Befalinger og gik derpaa ind i mit Telt, hvor jeg lagde mig i Klæderne paa min Feltseng. Jeg trak min Hue ned over Øjnene, dækkede mig med min Pels og faldt i Søvn, trygt og tungt som man sover, naar ens Sind er i Uro og Spænding. Og det var mit — for jeg vidste jo ikke, hvad den næste Dag vilde bringe.

Klokken tre om Morgenen, medens det endnu var fuldstændig mørkt, blev min varme Pels trukket til Side, og da jeg lukkede Øjnene op, blændedes de paa en højst ubehagelig Maade af det røde Skær af en Lygte.

„Staa op, staa op!“ sagde en Stemme ind i Øret paa mig, men jeg lukkede skyndsomt Øjnene, trak atter Pelsen hen over mig og faldt i Søvn igen. „Staa op, staa op!“ raabte min Oppasser endnu højere end før og ruskede mig ubarmhjertigt i Skulderen. „Fodfolket er ved at stille!“ I samme Nu var jeg vaagen; det gav et Sæt i mig, og jeg fór op fra min Seng. I en Fart vadskede jeg mig i en Spand iskoldt Vand, skyllede et Glas Te ned og krøb ud af Teltet. Udenfor var der mørkt, taaget og koldt. Baalene, der brændte hist og her i Lejren, lyste ud gennem det kulsorte Mørke og kastede deres røde flammende Skær hen over de slumrende

*) En Grad, der svarer omtrent til Kadet eller Officersaspirant. O. A.

**) Et bjærgrigt Landskab Syd for Terek. O. A.

Soldaterskikkelser, som laa udstrakt paa Jorden rundt omkring dem. I Nærheden af mig hørte jeg Folkenes rolige, regelmæssige Snorken, men henne fra Fodfolkets Alarmplads lød der dæmpet Tale, ilsomme Skridt og Klirren af Bajonetter. Røgen og Taagen lagde sig for Brystet af mig, og jeg frøs, saa mine Tænder klaprede mod hinanden.

Saa mørkt var det, at jeg knap kunde se en Haand for mig, men takket være Hestenes Prusten og Stampen og de tændte Lunter, der lyste som røde Prikker i Mørket, fandt jeg dog hen til Parken. Jeg svingede mig op paa min Hest og gav Ordre til Afmarsch; Kanonerne og Batterivognene satte sig raslende i Bevægelse, og et Par Minutter efter holdt vi inde paa vor Plads i Kolonnen.

„Vi mangler en Mand," sagde en Skikkelse, der kom hen til mig i Mørket. Paa Stemmen kunde jeg kende, at det var Fyrværkeren Maksimov.

„Hvem er det?" spurgte jeg lidt ærgerligt.

„Det er denne Drivert Velentschuk. Jeg saa' ham for en halv Time siden, da vi spændte for, men senere har jeg ikke set noget til ham."

Da Kolonnen først skulde afmarschere om et Par Minutter, sendte jeg Konstabelen Antonov af Sted efter Fyren, men lige som han var forsvundet i Mørket, ankom Generalen, der skulde lede Ekspeditionen, i Spidsen for sin Stab, og lidt efter satte vi os i Bevægelse og rykkede ud af Lejren. Vi var allerede en fem—seks Hundrede Alen uden for denne, da Antonov kom halende med Delinkventen.

„Naa, hvor fandt du ham saa?" spurgte jeg Antonov.

„Aa, han laa og snuede midt i Parken."

„Var han fuld?"

„Nej, han fejlede ikke noget."

„Hvor kan det da falde ham ind at lægge sig til at sove?"

„Ja, det maa Gud vide; men sove gjorde han, og det saa haardt, at jeg knap kunde faa ham vækket."

Næsten tre Timer i Træk bevægede vi os i Tavshed og Mørke hen over nøgne, tilfrosne Marker med visne Græstuer og lavt Buskads. Derpaa kom vi til en lille rivende Flod, som dog ikke var dybere, end at vi kunde sætte over den, og paa den anden Side af denne marscherede vi op og gjorde Holdt. Avantgarden rykkede frem, og kort efter hørte vi enkelte Skud forude. Fol-

kene, der hidtil ikke havde sagt et Ord, blev nu livlige og vaagne. Nogle hoppede om snart paa et Ben og snart paa et andet, eller tog Livtag med hinanden for at holde Varmen, andre fik Madposen frem, og de ivrigste fordrev Tiden med at gøre Geværgreb. Ude imod Øst begyndte Taagen at lette, men paa samme Tid blev det endnu mere fugtigt og klamt. De enkelte Genstande traadte lidt efter lidt ud af Mørket, saa at jeg nu kunde skelne ikke alene de grønne Lavetter og Kanonernes Malm, der var bedækket med smaa matte Dugperler, men ogsaa mine Artilleristers Skikkelser, af hvilke jeg kendte hver enkelt udenad. Foran mig laa Fodfolket i lange, mørke Rækker med deres blinkende Bajonetter og de skinnende Kogekedler bag paa de sorte Tornystre.

Efter en Snes Minutters Forløb brød vi atter op, men rykkede kun nogle Hundrede Skridt frem og gjorde saa igen Holdt. Til højre skimtede jeg Flodens høje stejle Bred, der kransedes af en tatarisk Kirkegaards aflange lodrette Sten, foran os og til venstre en svag blaasort Stribe, som tittede frem gennem Taagen, og helt ude i Horisonten en endnu svagere, næsten forsvindende Stribe. Vi kørte op til Hvil, Kompagniet, der var afgivet til Kanonbedækning, satte Geværerne sammen, og et Par Batailloner rykkede ind i den foranliggende Skov med Geværet i lang Rem og Øksen paa Nakken.

Et Kvarterstid efter var hele den aabne Strækning mellem Skoven og os bedækket med flammende, knistrende Baal, der sendte tunge Røgskyer op mod Himlen. Overalt mødte mit Øje travle Soldaterskikkelser, der ragede op i Ilden med Hænder og Fødder eller kom slæbende med store Grene, som de kastede ind i Flammerne; men henne fra Skoven hørte man gjaldende Øksehug og de faldende Træers Bragen.

Mine Artillerister havde — formodentlig for at stikke Fodfolket ud — tændt et eneste stort Baal, der blussede saa stærkt, at det sved i Haar og Skæg, naar man kom i Nærheden af det. Ud fra de vaade Grene, som Folkene smed paa Ilden, sivede Vandet i store Draaber, som sydende og spruttende faldt ned i Flammehavet, der sendte slikkende Ildtunger hen over det hvide, rimdækte Græs. Men Soldaterne vilde have mere Blus paa endnu og kastede derfor den ene mægtige Gren efter den anden og store Totter vissent Græs ind i det brændende Svælg.

Velentschuk, der gerne vilde gøre sin Uret god igen, var den aller ivrigste til at smide Ved paa Baalet. Da jeg nærmede mig

Ilden for at tænde en Cigaret, tog han en Træglød med de bare Hænder og lod den hurtigt danse fra Haand til Haand, indtil Pinen blev ham for stærk, og han maatte lade den falde.

„Stik en Pind ind i Ilden, og giv Junkeren den," sagde en af hans Kammerater.

„Nej, kom hellere med en Lunte," foreslog en anden.

Velentschuk lod sig imidlertid ikke forknytte, men begyndte sit Eksperiment paa ny.

Da jeg endelig, uden Velentschuks Hjælp, havde faaet min Cigaret tændt, saa' jeg ham staa og gnide sine forbrændte Fingre mod Skøderne af sin Frakke, og for nu at udmærke sig paa anden Maade tog han en vældig Træbul og hev den af al Magt ind i Baalet. Efter denne Kraftanstrengelse mente han, at han nok havde Lov at hvile ud, og stillede sig skrævende foran Ilden med begge sine store, sorte Næver helt hen over Flammehavet.

„Ak ve, ak ve! Jeg har glemt min Pibe!" sagde han, idet han rynkede Panden og satte et ærgerligt Ansigt op. — „Hør, véd I hvad, Kammerater, det er forbandet kedeligt!" tilføjede han, medens hans Øje gled rundt i Kredsen uden at fæste sig paa nogen enkelt.

II

Velentschuk hørte til de brave Soldater, som gør deres Pligt i Stilhed og lader Vorherre raade for Resten. Af Fødsel var han en Lillerusser, og han havde allerede staaet femten Aar i Tjenesten. En smuk og fiks Soldat var han ikke, men han var godmodig, skikkelig og overordentlig ivrig — det sidste navnlig, hvor han ikke behøvede at være det. Og saa var han ualmindelig ærlig, hvilket han for nylig havde haft Lejlighed til at vise paa en meget fremtrædende Maade. Jeg skal først bemærke, at de fleste af vore Folk i deres Fritid giver sig af med et eller andet Haandværk — i Regelen Skomager- eller Skrædderprofessionen. Velentschuk havde selv lært sig at haandtere Saks og Naal og efterhaanden erhvervet sig en ikke ringe Færdighed i denne Kunst. For omtrent et Aar siden, da Batteriet laa i Lejr, paatog han sig at sy en ny Kappe til Oversergenten, Mikhail Dorofeitsch. Da Velentschuk havde skaaret Tøjet og riet Foderet, lagde han

om Aftenen det hele under sin Hovedpude og gik rolig i Seng. Men saa vilde Ulykken, at det paabegyndte Klædningsstykke, hvortil Tøjet alene var syv Rubler værd, sporløst forsvandt om Natten. Den fortvivlede Velentschuk gik næste Morgen hen til Oversergenten og fortalte ham med Taarer i Øjnene og skælvende Læber, hvad der var sket. Mikhail Dorofeitsch blev tindrende gal og truede den ulykkelige Skrædder med Prygl og Forhør, men omsider lod han dog Sagen falde, imod at Velentschuk lovede at erstatte ham Tøjets Værdi. Den stakkels bestjaalne gjorde alt muligt for at udfinde Tyven, men hvor meget han end anstrengte sig, lykkedes det ham dog ikke. Vel faldt der en stærk Mistanke paa en slyngelagtig Soldat, der laa i Telt sammen med Velentschuk, men da det ikke var muligt at tilvejebringe bestemte Beviser, kunde man ingen Vegne komme med ham. Den skikkelige Mikhail Dorofeitsch havde glemt sit Tab allerede Dagen efter, men Velentschuk var aldeles overvældet af den Ulykke, der havde ramt ham. Hans Kammerater sagde dengang om ham, at de ligefrem var bange for, at han skulde lægge Haand paa sig selv eller flygte ud i Bjærgene — saa stærkt havde Begivenheden virket paa ham, Han hverken spiste eller drak, kunde ikke engang arbejde og sad og smaatvinede fra Morgen til Aften. Da der var gaaet en Uge, fremstillede han sig for Oversergenten med et Femrubelstykke i Haanden. „Jeg har ikke flere, Mikhail Dorofeitsch," sagde han flæbende, „og disse her har jeg oven i Købet laant af Shdanov, men de to, der mangler, skal I nok faa, saa snart jeg har tjent dem ved mit Arbejde. Han, den Slyngel" — hvem denne „han" var, vidste Velentschuk desværre ikke — „der har været lumpen nok til at stjæle fra en fattig Kammerat, har oven i Købet gjort mig til en Tyv i jeres Øjne. Nu har jeg tjent i femten Aar ..." Videre kom han ikke paa Grund af Graad. Til Mikhail Dorofeitsch's Ære skal jeg dog tilføje, at han ikke modtog de to Rubler, som Velentschuk et Par Maaneder senere præsenterede ham.

Ved Siden af Velentschuk, og i Læ for Blæsten, sad Fyrværkeren Maksimov paa en omvendt Spand og røg sin Pibe. Hver Tomme af ham røbede Befalingsmanden, og hans mindste Blik og Bevægelse viste, at han var Karl for sin Hat og vidste, hvad han duede til. Da jeg nærmede mig, drejede han Hovedet om imod mig, men hans Øjne stirrede vedblivende ind i Ilden, og først langt senere beærede han mig med et Blik. Maksimov sad ret

godt i det, han havde endogsaa lagt Penge op, og i Tjenesten var han saa flink, at han allerede i en ganske ung Alder havde faaet Duelighedssnoren. Folkene sagde om ham, at han var umaadelig rig og skrækkelig lærd og klog. Naa, dum var han heller ikke, og han var rigtig godt inde i sin Tjeneste, men han havde den ulykkelige Vane at udtrykke sig paa saa utydelig og vrøvlagtig en Maade, at ingen — ja, jeg betvivler endogsaa han selv — kunde forstaa, hvad han mente. Men netop denne Utydelighed og Uklarhed imponerede Folkene; de troede nemlig altid, at der laa en dybere Betydning i hans Ord, og naar de nu ikke kunde faa fat i den, gav de deres egen Dumhed Skylden derfor og respekterede ham endnu højere af denne Grund.

Til højre for ham sad Konstabelen Antonov, der havde taget sine Støvler af og foretog et indgaaende Eftersyn af sine store røde Fødder. Allerede som ganske ung havde han haft Lejlighed til at udmærke sig, idet han selvtredje var bleven tilbage ved en Kanon, som den øvrige Del af Betjeningsmandskabet havde forladt. Skønt han fik to Kugler i Laaret, blev han dog standhaftig paa sin Post, indtil hav havde affyret sin sidste Kartæske. Han vilde for længst have været Fyrværker, hvis ikke der havde været noget „muggent“ ved hans Karakter, som hans Kammerater udtrykte sig. Og der var ogsaa noget „muggent“ ved den, for naar han var ædru, kunde ingen være roligere, skikkeligere og punktligere end han, men naar han havde drukket blot et Par Glas, gjorde han de værste Skandaler og blev fuldstændig vild og gal. Han var nok værd at se paa, denne lille undersætsige Kraftkarl med de hjulede Ben, det røde Fjæs og det vældige Overskæg, naar han, seende sig stolt om til alle Sider, sad med en lille en paa Lampen og spillede Balalajka *), og ubetalelig var han, naar han gik svinglende ned ad Gaden med Hænderne i Bukselommen, Kappen paa Slæng og alle Kors og Medailler udenpaa, for saa lyste der ud af hans Ansigt en oprigtig og dybtfølt Trang til at give ikke alene alle Civilister, men overhovedet alle Ikke-Artillerister et blaat Øje, naar de ikke kom hurtigt nok af Vejen for ham. Og naar han sloges og lavede Ballade, var det ikke saa meget for sin egen Fornøjelses Skyld, men fordi han mente, at han skyldte den Stand, som han var Repræsentant for, dette Offer.

*) En primitiv Guitar med lang Hals og to eller tre Strenge, der anslaas med flere Fingre ad Gangen. O. A.

Ved Siden af ham sad en lille Spirrevip med Ørenringe, grumset Hud og en Porcelænspibe mellem Tænderne. Han havde trukket Knæene op under sig og bøjede sig hen over Ilden. Det var Batteriets Spøgefugl, Trainkonstabel Tschikin, eller „min rare Ven", som Kammeraterne kaldte ham, fordi han altid brugte dette Udtryk, naar han talte til dem. Hvad enten det var knagende Frost, eller man vadede i Snavs til op over Knæene, hvad enten man stod lige overfor Fjenden, eller var til stram Eksercits, skar Tschikin altid de løjerligste Grimasser og sprællede saa grinagtigt med Arme og Ben, at hele Delingen*) var lige ved at revne af Latter. Under Hvilen samlede han altid en Skare af beundrende Kammerater om sig, for hvem han enten gjorde Kortkunster eller fortalte Eventyr. Mest Lykke gjorde han, naar han fortalte om „den snedige Soldat, der narrede den engelske Lord", eller om „Tyrken, der fik en Snaps forkert i Halsen". Til andre Tider gav han Tyskeren eller Tataren, eller rev simpelt hen saadanne Vittigheder af sig, at alle Folkene laa paa Maven af Latter. Skønt hans Berømmelse som Spøgefugl var saa grundfæstet i Batteriet, at han blot behøvede at lukke Munden op og blinke med Øjnene for at gøre almindelig Lykke, havde han dog i Virkeligheden en saa udviklet Sans for det komiske, at den kunde bestaa enhver Prøve.

Kredsen om Baalet sluttedes af en ung uanselig Knøs, der endnu ikke var færdig med sin Rekruttid. Han havde kun været i Tjenesten et Aar og skulde i Dag for første Gang høre Kuglerne pibe. Han stod med skrævende Ben midt inde i selve Røgen, og saa nær Baalet, at det saa' ud, som om der skulde gaa Ild i hans slidte Pels. Men Varmen generede ham ikke: han havde knappet Frakke og Skjorte op og gloede med et fornøjet Ansigt lige ind i Ilden.

Bag de andre, og lidt borte fra Ilden, laa en Artillerist ivrigt beskæftiget med at skrælle Barken af en Pind. Det var Fatter Shdanov. Da han var langt ældre i Tjenesten end de andre Folk i Batteriet og havde kendt dem alle, lige fra de var Rekrutter, blev han aldrig kaldt andet end Fatter. De sagde om ham, at han aldrig drak Brændevin, aldrig røg, aldrig spillede Kort og aldrig bandede. I sin Fritid gav han sig om Hverdagen af med Skomagerhaandværket, men hver eneste Helligdag gik han i Kirke, plante-

*) Batteriet inddeles i Delinger, hver bestaaende af to Kanoner med tilhørende Betjeningsmandskab. Delingen føres i Regelen af en Officer. O. A.

de sit Vokslys foran Helgenbillederne og læste andægtigt i sin Psalmebog. Han holdt sig mest for sig selv: mod Underofficererne var han ærbødig, men kold, og med de Menige havde han ingen Berøringspunkter, da han ikke drak. Derimod tog han sig velvilligt af Rekrutterne, som han protegerede, formanede og hjalp. hvor han kunde. Alle i Batteriet betragtede ham som Kapitalist, for de vidste om ham, at han ejede 25 Rubler, som han for øvrigt gerne laante ud af til dem, der virkelig trængte. Fyrværkeren Maksimov fortalte mig engang om, hvorledes Shdanov ogsaa havde hjulpet ham. Da han for en halv Snes Aar siden kom til Batteriet som Rekrut, satte han alle sine Penge til i Svir sammen med de ældre Kammerater, og da Shdanov lagde Mærke til, hvor ilde han var stedt, kaldte han ham hen til sig, foreholdt ham hans slette Opførsel og gav ham derpaa en Dragt Prygl. Da det var besørget, holdt han et Foredrag for ham, om hvorledes en Soldat rettelig bør leve og føre sig op, og lod ham saa gaa efter først at have foræret ham en Skjorte og en blank Sølvrubel.

„Det er ham, der har gjort et Menneske ud af mig," plejede Maksimov gerne at sige, naar Talen faldt paa Shdanov, og ved disse Ord lyste den brave Fyrværkers Øjne altid af Taknemmelighed.

Ingen kunde være nøjagtigere i Tjenesten eller kende den bedre end Shdanov, men han var altfor uanselig og beskeden til, at man kunde gøre ham til Underofficer, skønt han havde tjent i 25 Aar og deraf de sidste 15 som Bombarder. Den gamle Soldats eneste Glæde og Lidenskab var Sangen. Selv kunde han ikke synge, men naar de unge Rekrutter sang, stod han ofte i deres Midte med Hænderne i sine Kappelommer og gav sin Sympati til Kende ved at misse med Øjnene, slaa Takt med Hovedet og trække Mundvigene op og ned under Skægget paa en højst udtryksfuld Maade. Hans kridhvide Haar, sorte sværtede Overskæg og rynkede, vejrbidte Ansigt gav ham ved første Øjekast noget strengt og barskt, men saa' man ham ind i hans store, runde Øjne, især naar de smilede — med Munden smilede han aldrig — blev man slaaet af det blide og næsten barnlige Udtryk i dem.

III

„Ak ve, ak ve! Jeg har glemt min Pibe! Hør, véd I hvad, Kammerater, det er forbandet kedeligt!“ gentog Velentschuk.

„Du skulde ryge dig en Segar, min rare Ven,“ sagde Tschikin, idet han blinkede med Øjnene og satte Munden op til en Grimasse. „Jeg ryger altid Segarer hjemme, det smager saa øndigt.“

De andre var naturligvis lige ved at revne af Latter.

„Naa saa du har glemt dit Pibetøj,“ bemærkede Maksimov, der ikke deltog i Latteren, overlegent og fornemt, medens han bankede Piben ud mod sin venstre Haand. „Men hvor var du egentlig henne, Velentschuk, da vi tog af Sted?“

Velentschuk vendte sig halvt om imod ham og førte Haanden op mod Huen, men sænkede den igen.

„Du maa vist ikke have sovet Rusen ud fra i Gaar Aftes, siden du kunde falde i Søvn allerede paa Morgenstunden. Det faar du dig nok en ordentlig Omgang for.“

„Gid jeg maa krepere paa selve Stedet, Fjodor Maksimovitsch; hvis jeg har har smagt saa meget som en Draabe Brændevin i Gaar eller i Dag,“ svarede Velentschuk. — „Og hvad Glæde skulde jeg desuden have af at drikke mig fuld?“ tilføjede han med et Suk.

„Naa ja, det maa du nu selv klare for Øvrigheden, som du bedst kan, men bliver du saadan ved, gaar det dig ilde,“ sagde den veltalende Maksimov i en meget blidere Tone end før.

„Ja, det er ligefrem et Mirakel, Kammerater,“ vedblev Velentschuk efter en lille Pavse, idet han kløede sig i Nakken. „Nu har jeg tjent i over femten Aar, men endnu aldrig har jeg oplevet noget lignende. Da vi fik Ordre til at stille, begav jeg mig straks hen paa Vej til Parken, som det var min Pligt, og da fejlede jeg ikke det mindste. Men allerbedst som jeg gik, fik jeg en Fornemmelse, som om en tog mig i Kardusen og væltede mig om paa Jorden. I det samme faldt jeg i Søvn, og saa hørte og saa' jeg ikke mere. Det maa have været den sovende Syge i egen Person, der kom og overfaldt mig.“

„Ja, jeg havde ogsaa mit Hyre med at faa dig vaagen,“ sagde Antonov, medens han halede sine Støvler paa. „Jeg puffede og sparkede til dig, men lige meget hjalp det, du laa ligesom en død Klods.“

„Naa, og du mente naturligvis, at jeg var drukken," bemærkede Velentschuk.

„Ja, saadan var der ogsaa en gammel Kone hjemme," fortalte Tschikin, „som laa og sov oppe paa Ovnen to Aar i Træk. I Begyndelsen halede og ruskede de i hende, for de troede, at hun sov paa samme Manér som alle vi andre, men til Slutningen opdagede de, at hun ikke var til at faa vaagen. Ja, det er rigtigt som jeg siger, min rare Ven."

„Hør, fortæl os engang, hvordan du imponerede Bønderfolket, dengang du havde Orlov hjem," sagde Maksimov smilende og sendte mig et Blik, der skulde sige: „Har De ikke Lyst til at høre, hvad det dumme Menneske fortæller?"

„Jo, det gik meget nemt til," svarede Tschikin. „Ser du, først spurgte en af dem om, hvordan vi havde det her. Hvordan vi har det? sagde jeg. — Vi har det rigtig godt, min rare Ven, og de gi'er os saa meget at æde og drikke, som vi vil ha'e. Hver Mand faar en Kop Skurkelade baade Morgen og Aften, og til Middag vanker der ægte Perlegrynsuppe med Skum paa. Brændevin faar vi ikke, men derimod Modera, saa meget vi vil drikke, og det er en fin Modera, kan du tro, for den koster 42 Kopeker foruden Flasken."

Han talte hurtigt og med stor Tungefærdighed som en, der har fortalt den samme Historie saa ofte, at han kan den udenad.

„Jo, det er en dejlig Modera, vi faar," faldt Velentschuk, der lo højest af dem alle, ham i Talen. „Ha, ha, ha!"

„Naa, men hvad fortalte du dem saa om de asiatiske Folkestammer, som vi ligger her og kriges med?" spurgte Maksimov ham paa ny, efter at Latteren havde lagt sig lidt.

Tschikin svarede ikke, men bøjede sig hen over Ilden, ragede en Glød ud med en Pind, lagde den i sin Pibe og røg nogle Minutter af sin Stilketobak, medens han nød sine Kammeraters spændte Ansigter. Da han endelig havde pustet tilstrækkelig Røg ud, lagde han Piben, satte sin Hue helt bag i Nakken og fortsatte sin Fortælling med mange Grimasser og løjerlige Ansigtsfordrejninger. — „Ja, en af dem spurgte mig saa om, hvordan Tyrken og den bitte Tscherkesser var at kriges med," fortalte han med sin sædvanlige Tungefærdighed. „Hør, min rare Ven, svarede jeg, her i Kaukasus har vi ikke én, men mange Slags Tscherkessere. Der er nu først dem, der lever oppe i Klippebjærgene, og som æder Sten i Stedet for Brød. De holder seks Alen i Højden, midt

i Panden har de et vældigt Øje, og deres Hue er gloende rød — ligesom din, min rare Ven," henvendte han sig pludselig til Rekrutten, der havde en højst mærkværdig Hue paa med rød Puld.

Denne pludselige Henvendelse kom Rekrutten saa uventet, at han gik bagover og satte sig ned med det samme. Han lo, saa han knap kunde faa Vejret, dunkede sig paa Knæene og saa' ud, som om han skulde kvæles i Hoste og Latter.

„Og saa er der endnu nogle Fyre oppe i Bjærgene, sagde jeg til ham, nogle smaa Tvillingdværge, af hvilke de største kun holder et Kvarter i Højden. De gaar altid to og to sammen og holder hinanden i Haanden, og saa kiler de saa gesvindt af Sted, at man ikke kan hale ind paa dem, selv om man sidder paa den hurtigste Hest. — Hvad for noget, min rare Ven? spurgte Fæet mig, er de da født med at holde hinanden i Haanden? — Ja, sagde jeg, saadan er de skabt fra Naturen af, og river du deres Hænder fra hinanden, kommer der Blod, akkurat som paa Kineserens Hoved, naar du tager Hatten af ham. — Ja, men sig mig, min rare Ven, sagde han saa, hvad gør de egentlig ved jer, naar de faar fat i jer? — Hvad de gør? sagde jeg. De sprætter Maven op paa os, og vikler saa alle Tarmene om venstre Haands Tommelfinger. Og det kilder, kan du tro, og vi griner — lige til vi kreperer af Grin."

„Naa, men troede de nu paa, hvad du sagde?" spurgte Maksimov med et let Smil, medens alle de andre vred sig af Latter.

„Ja, saadan er de nu engang, de løjerlige Mennesker derhjemme, at de tror alt, hvad man bilder dem ind. Men da jeg begyndte at fortælle om Bjærget Kasbek, og at Sneen bliver liggende paa det hele Sommeren igennem, lo de mig lige op i Ansigtet, min rare Ven. — Hør, Kammerat, nu gør du nok Løjer med os, sagde de. Vil du bilde os ind, at Sneen ikke skulde tø paa saa stort et Bjærg, naar vi herhjemme har en ussel lille Høj, der er helt fri for Sne, mens denne endnu ligger alenhøjt i alle Lavninger og Huller. Nej, min rare Ven, kom ikke til os med den! raabte de allesammen."

Tschikin blinkede skælmsk med sit ene Øje og puttede Piben i Munden igen som Tegn paa, at han nu ikke havde mere at fortælle.

IV

Solen, der tittede som en lys Plet gennem den tætte hvide Taage, var allerede helt oppe paa Himlen. Den graablaa Horisont udvidede sig lidt efter lidt, og skønt den laa langt længere borte end Taagen, tegnede den sig dog som en skarp, ubevægelig Stribe bag dennes flygtige, hvide Slør.

Foran os, paa den aabne Plads bag Skoven, opsendte Baalene sorte, blaahvide eller lillarøde Røgskyer, der blandede sig i fantastiske Snoninger med Taagens hvide Lag. Langt længere forude, foran Skovens yderste Punkt til højre, saa' vi nu og da Grupper af beredne Tatarer, og hver Gang disse viste sig, hørte vi Skud fra vor Skyttekæde.

Dette var kun Løjer — den alvorlige Del af Festen var endnu ikke begyndt.

Chefen for det Kompagni, der var afgivet til Kanonbedækning, kom hen til mig og pegede paa tre Ryttere, som netop nærmede sig Skoven og var i en Afstand af knap to Tusinde Alen fra os. Som alle Fodfolksofficerer mente han, at med Kanoner kan man skyde selv paa en Graaspurv, og han bad mig derfor om at sende dem en Kugle eller en Granat.

„Se engang dérhen!“ sagde han ivrigt og med et godmodigt Smil, idet han pegede med sin højre Haand ud over min Skulder. „Derhenne ved de to høje Træer rider en Fyr paa en stor hvid Hest, og bag ham kommer der endnu et Par Stykker. Kan De dog ikke sende dem et Skud?“

„Og lige i Nærheden af Skoven kommer der tre til,“ bemærkede Antonov, der udmærkede sig ved sit skarpe Syn. — „Se saa, nu tager den forreste sin Bøsse ud af Hylsteret,“ tilføjede han, idet han gik hen til os med sin Pibe bag Ryggen. „Jeg saa' det ganske tydeligt, Deres Velbaarenhed.“

„Saa, nu skød han, Brødre! Saa' I ikke den lille hvide Røgsky?“ sagde Velentschuk, som stod inde i den Klynge Soldater, der havde samlet sig bag Kanonerne.

„Det gaar vist ud over en af dem i Kæden,“ mente en anden.

„Se blot, hvor de myldrer ud af Skoven; de er vist fremme for at finde en Plads til deres Kanoner,“ sagde en tredje. „Blot vi kunde sende en Granat ind imellem dem, saa skulde I bare se Løjer.“

„Og hvor langt tror du, der er over til dem, min rare Ven?“ spurgte Tschikin.

„Aa, der kan vel være en femten—seksten Hundrede Alen,“ sagde Maksimov langsomt og halvhøjt, som om han talte med sig selv. I hans Ansigt læste man den samme Lyst til at brænde løs paa dem, som hos alle de andre.

„Hør, véd De hvad, nu var der vist noget at gøre! De skulde skynde Dem, mens de er samlede,“ sagde Kompagnichefen i en overtalende Tone.

„Skal vi ikke give dem et Skud?“ spurgte Antonov med sin dybe Bas, og det forekom mig, at hans Ansigt havde et næsten mørkt og vredt Udtryk.

Jeg kunde ikke længer modstaa det almindelige Ønske og befalede, at Kanon Nr. 2 skulde rettes ind mod de næsvise Ryttere.

Næppe havde jeg sagt det, førend Granaten blev sat ind i Mundingen og ført til Bunds. Antonov hældede sig hen over Lavetten, stak sin Haand bagud og begyndte at vinke.

„En lille Kende til venstre! — Saa — nu lidt til højre! Endnu lidt — og endnu lidt! Nu er det godt!“ sagde han efter at have rettet Opsatsen ind og forlod med et stolt Ansigt sin Plads.

Kaptajnen, Maksimov og jeg saa' den ene efter den anden hen over Opsatsen og gav hver sin Mening til Kende.

„Den gaar for langt, det véd Gud den gør,“ brummede Velentschuk, skønt han havde staaet og kigget over Antonovs Skulder og altsaa ikke kunde have nogen Mening om, hvorvidt Sigtet stod rigtigt. „Saa sandt jeg staar her, gaar den over Hovedet paa dem og slaar ned i Træerne bagved!“

„Kanon Nr. 2! Fyr!“ kommanderede jeg.

Betjeningsmandskabet løb tilbage, og Antonov skyndte sig ud til Siden for at iagttage Nedslaget. Røret fængede, og det sang i Kanonens Malm. I samme Nu indhylledes vi i en tæt hvid Krudtrøg, og gennem det øredøvende Knald hørte vi den hvislende, skurende Lyd af Granaten, der fjernede sig gennem Luften. Svagere og svagere blev denne Hvislen, indtil den til Slutningen tabte sig i den almindelige Tavshed.

Lige bag ved Rytterskaren derovre viste der sig en lille hvid Røgsky. Tatarerne spredtes til alle Sider, og vi hørte Lyden af en Eksplosion.

„Det kan jeg lide! Se hvor de faar travlt! Det holder de Sataner nok ikke af!“ hørte man baade fra Artillerister og Infanteri-

ster, som stod i Klynger i Nærheden af Kanonerne og glædede sig over Synet af den flygtende Fjende.

„Ja, vist gik den for langt!“ brummede Velentschuk. „Jeg sagde jo nok, at den vilde ramme Træerne, og jeg fik Ret, gjorde jeg.“

V

Jeg lod Soldaterne staa og snakke om, hvorvidt Granaten havde gjort Skade eller ikke, og satte mig sammen med Kompagnichefen ind under et Træ, hvor vi ventede paa, at hans Oppasser skulde komme med Frokosten. Kaptajn Bolkhov, der var rig og tidligere havde staaet i Garden, indtog som Følge heraf en fremragende Stilling blandt Regimentets Officerer, og dog var de ikke misundelige paa ham, men holdt tværtimod af ham. Hans gode Forstand og naturlige Takt hjalp ham ud over alle Anstødsstene, saa at Kammeraterne ikke alene tilgav ham, at han fik sine Uniformer fra Petersborg, men endogsaa den Forbrydelse, at han kunde tale flydende Fransk. Efter at vi havde ladet vore fælles Bekendte passere Revu og drøftet forskellige interessante militære Spørgsmaal og derigennem forvisset os om, at vi begge sad inde med den fornødne gensidige Sympati, kom vi begge lidt efter lidt ind paa Emner af en mere intim Natur. Og jo længer vi talte sammen, desto mere fristet følte jeg mig til at spørge Kaptajnen om, hvad han egentlig vilde hernede, saa meget mere som det forekom mig, at han selv havde Lyst til at komme ind paa dette Spørgsmaal.

„Gud véd, hvor længe vi skal ligge her i Tschetschnja,“ sagde han langsomt, „jeg begynder oprigtig talt at kede mig hernede.“

„Saa? — Da keder jeg mig ikke,“ svarede jeg. „Og det forekommer mig da ogsaa, at det maa være mere trivielt at gøre Tjeneste i en Stab end at ligge her med sit Kompagni.“

„Ja, i en Stab er der tusinde Gange værre!“ sagde han med et stærkt Udtryk af Lede. „Nej, men jeg mener, at det kunde være rart, om vi snart fik Ende paa dette Krigsvæsen.“

„Er det virkelig Deres Mening?“

„Ja, vist saa. — Naa, der har vi nok Maden,“ sagde han, da han saa' Oppasseren komme gaaende med Tallerkener og Fade.

„Sig mig, hvad vil De egentlig hernede," spurgte jeg, „naar Livet i Kavkasus tiltaler Dem saa lidt?"

„Det skal jeg sige Dem," svarede han aabenhjertigt, „det er, fordi der i Rusland eksisterer en gammel Overtro om, at Kavkasus er et Slags forjættet Land, hvor alle, der paa en eller anden Maade ere kommet agterud, kan finde Helbred og Frelse."

„Ja, det er ganske sandt," indrømmede jeg, „og de fleste, der . . ."

„Og det morsomste er," afbrød han mig, „at alle vi, der tager herned i Kraft af denne Tradition, bliver umaadelig skuffede i vore Forventninger. Jeg kan absolut ikke indse, hvorfor den, der lider af ulykkelig Kærlighed eller har sat sin Formue over Styr, hellere skal tage til Kavkasus end for Eksempel til Kasan eller Kaluga. Hjemme forestiller man sig Kavkasus som et herligt Land, hvor Horisonten overalt begrænses af stolte Bjærge, hvor hvert Skridt hæmmes af rivende Strømme, og hvor vilde Tscherkessere med lange Dolke, og bedaarende Tscherkesserinder hører til Dagens Orden. Kort sagt, man mener, at alt her er gyseligt, skønt og poetisk — og saa er her dog saa prosaisk som vel muligt. Men hvis man hjemme vidste, at vi aldrig kommer op paa disse Bjærgtinder med deres rene jomfruelige Sne — hvad jeg for min Part ogsaa nødig vilde — og at Kavkasus inddeles i kedelige og prosaiske Guvernementer ligesom Rusland, saa . . ."

„Ja," sagde jeg leende, „i Rusland har man ganske vist et noget andet Blik paa Kavkasus end vi, der er her. Det gaar med det, som naar man læser Digte i et Sprog, man ikke kender nøje: man finder dem altid langt smukkere, end de i Virkeligheden er."

„Aa ja, det kan De have Ret i. Men jeg véd blot saa meget, at jeg ikke synes om dette saa lovpriste Kavkasus."

„Ja det gør jeg nu; jeg holder af Kavkasus som det er, og . . ."

„Naa ja, her er vist ganske dejligt!" afbrød han mig irriteret, „men jeg véd blot, at jeg ikke duer til at være her."

„Hvorfor det?" spurgte jeg, nærmest for at sige noget.

„For det første fordi alt det, som jeg søgte Helbred for hernede, har fulgt mig, men kun med den Forskel, at det, der før laa paa Hovedtrappen, nu ligger paa Køkkentrappen, og for det andet, fordi jeg føler, at jeg hver Dag synker dybere og dybere i min egen Agtelse. Kort sagt, jeg egner mig ikke til Tjenesten her; jeg holder ikke af Faren — jeg er ikke tapper!"

Skønt denne uventede Tilstaaelse i allerhøjeste Grad forbav-

sede mig, modsagde jeg ham dog ikke, hvad han sikkert ønskede. Jeg ventede nemlig, at han senere vilde modificere sine Ord, saaledes som det saa ofte gaar i lignende Tilfælde.

„De maa vide, at jeg i Dag for første Gang i mit Liv skal i Ilden," vedblev han, „og De kan ikke forestille Dem, hvorledes jeg var til Mode i Gaar. Da Oversergenten bragte mig Befalingen om, at mit Kompagni skulde med, blev jeg bleg som et Lig og kunde ikke sige et Ord for Sindsbevægelse. Og De skulde blot vide, hvorledes jeg har tilbragt Natten! Hvis det er sandt, at man kan faa graa Haar i Hovedet af Frygt og Rædsel, saa maa jeg være fuldstændig hvidhaaret nu, for ikke en dødsdømt kan have lidt mere, end jeg har lidt i Nat. — I Dag er jeg noget roligere, men det banker dog saa heftigt herinde," sagde han, idet han lagde Haanden paa sit Bryst, „at jeg knap kan trække Vejret. Og det latterligste er, at skønt jeg føler, at vi her staar foran et skrækkeligt Drama, saa sidder jeg dog ganske rolig og spiser Bankekød med Løg og bilder mig ind, at vi har det rigtig hyggeligt. — Faar vi snart den Vin, Nikolajev?" tilføjede han gabende.

„Nu kommer der en, Brødre!" lød det ængsteligt inde mellem Soldaterne, og alles Øjne rettedes hen mod den forreste Skov.

Langt borte hævede sig en hvid Røgsky, der blev større og større og bares frem af Vinden. Og i samme Nu som det gik op for mig, at denne Røg kom fra en af Fjendens Kanoner, fik alt, hvad jeg saa' i dette Øjeblik: Geværpyramiderne, den blaa Luft, de grønne Lavetter og Nikolajevs solbrændte, skæggede Ansigt, en forunderlig højtidelig Karakter, fremkaldt ved den lynsnare Tanke om, at Kuglen, der allerede tydeligt saas i Luften og nu fløj højt oppe i Rummet, maaske kunde være rettet lige imod mit Bryst.

„Hvor har De faaet Vin fra?" spurgte jeg Bolkhov i en let henkastet Tone, men samtidig lød der i mit Indre to helt forskellige Stemmer. „Herre, modtag Du min Sjæl!" sukkede den ene. „Duk dig ikke, men sid strunk og smilende, mens Kuglen farer forbi!" hviskede den anden, og i det samme hørte jeg en uhyggelig Hvislen lige over Hovedet paa os og et stærkt Klask eller Bump nogle faa Skridt ud til Siden.

„Hvis jeg var en Napoleon eller en Frederik den Store," bemærkede Bolkhov, idet han vendte sig om imod mig med et fuldstændig roligt Ansigt, „vilde jeg nu sige et eller andet bevinget Ord."

„Ja, men det har De jo allerede gjort," sagde jeg, der kun med Møje kunde skjule den Uro, hvori den nys overstaaede Fare havde sat mig.

„Men til hvad Nytte? — Der er ingen, der skriver op, hvad jeg har sagt."

„Jo, det skal jeg nok — det lover jeg Dem!"

„Aa, saa udsætter De mig kun for Kritik," sagde han smilende.

„Se til den Knægt!" brummede Antonov i det samme bag ved os. „Den kunde nær have gjort Ulykker."

Baade mine egne Forsøg paa at give den koldblodige, og Kaptajnens opstyltede Fraser forekom mig med ét utaalelig dumme og flove efter dette naturlige Udbrud.

VI

Fjenden havde virkelig kørt sine Kanoner op i Nærheden af de to høje Træer og sendte hver ti eller tyve Minutter et Skud efter vore Folk, der stod og huggede inde i Skoven. Jeg rykkede et Par Hundrede Alen frem og begyndte at besvare hans Ild. Nu fik vi Kærligheden at føle: hvert Øjeblik saa' jeg henne i den fjerne Skovrand en lille hvid Sky og hørte derpaa en Hvislen og et Smæk i Jorden enten foran eller bag ved os.

Mine Folk var flinke som altid. De ladede hurtigt, rettede omhyggeligt og spøgte og lo, medens Kuglerne fløj dem om Ørene. Kaptajn Bolkhovs Infanterister laa derimod i tavs Uvirksomhed bag ved os og ventede paa, at Turen skulde komme til dem. Inde i Skoven arbejdede de paa Kraft, Øksehuggene gjaldede, og kun naar en Kugle hvislede oppe i Luften, holdt de pludselig op. „Dæk jer! Dæk jer!" lød det saa fra alle Kanter, medens Folkenes Øjne fulgte Projektilet, der rikochetterede hen over Træstubbe, Baal og knudrede Grene.

Taagen lettede. Som flygtige hvide Skyer hævede den sig op i den mørkeblaa Luft og forsvandt. Solstraalerne kastede Blink paa Bajonetternes Staal, spillede hen over Kanonernes blanke Malm og drak Rimens hvide Fnug, der tindrede i Græsset og paa Buske og Træer. Oppe i Luften blandede Morgenfrostens friske Kølighed sig med Foraarssolens Varme, og som et broget Tæppe med tusinde Skygger og Farver, der dannede en stærk Kontrast

til Skovstiens sorte Muld, laa Løvets visne Dække inde under de høje Træer.

Ude i Skyttekæden blev Bevægelserne livligere, og de smaa hvide Røgskyer baade hos os og ovre hos Fjenden blev hyppigere. Dragoner med vajende Smaafaner paa deres Lanser red op i Fjendens Flanke, ud fra Skoven kom Fodfolket marscherende kompagnivis og under lystig Sang, og Vogne belæssede med Træstammer og vældige Grene rullede forbi os og kørte op i en lang Række bagude. Generalen kom ridende hen til mig og sagde, at jeg om lidt kunde trække mig tilbage. Men her var heller ikke rart at være, for Fjenden havde sat sig fast i nogle Buske i Forlængelse af vor venstre Flanke, hvorfra han generede os stærkt med sin Ild. Den ene Kugle efter den anden summede og hvislede forbi Ørene af os og klaskede ned paa Lavetter og Kanoner, heldigvis uden at saare nogen af Mandskabet. Fodfolket, der laa bag ved os, fik travlt, traadte i en Fart til Gevær, formerede Kæde og besvarede Fjendens Ild. Ovre fra Buskene blev Skydningen endnu livligere, og Kuglerne fløj nu om os i tætte Sværme.

Mine Artillerister havde lige saa stor Respekt for Geværkuglerne, som Infanteristerne for lidt siden havde haft for Granaterne. Tschikin rev nok Vittigheder af sig, naar Kuglerne peb ham om Ørene, men hans Ansigt var dog ikke fuldt saa fornøjet som ellers. Om en af Kuglerne, der susede hen over Hovedet paa os, sagde han: „Se, hvor du har travlt, min rare Ven!“ en anden, der meldte sig med en gemytlig Brummen, kaldte han for „Bien“, og en tredje, som fløj forbi os med et langtrukkent, klagende Hvin, døbte han med Navnet „Tudekælling“, hvilket vakte almindelig Munterhed.

Den lille Rekrut, der aldrig havde været med til de Løjer før, dukkede sig og trak Hovedet ned mellem Skuldrene, hver Gang der kom en Kugle, og de andre lo saa af ham og spurgte ham, om han kendte den, siden han bukkede saa høfligt for den. Selv Velentschuk, der ellers var saa rolig og koldblodig i Faren, syntes i Dag slet ikke i sit Es og brummede over, at vi ikke sendte dem inde i Buskene et Par Kartæsker. „Hvorfor skal han have Lov til at gøre os Fortræd, uden at vi svarer ham?“ hørte jeg ham sige. „Hvis vi drejede Kanonerne og gav ham en lille Hilsen, skulde vi snart faa Munden stoppet paa ham.“

Jeg fandt selv, at han havde Ret, og befalede, at der skulde lades med Kartæsker.

„Hid med en Kartæske!“ raabte Antonov og løb med Viskeren i Haanden hen til Mundingen af Kanonen.

I det samme hørte jeg pludselig lige bag ved mig Lyden af en Kugle, der smækkede i noget blødt. „Ak ve,“ tænkte jeg med Sorg, „den har ramt en af Folkene,“ men jeg turde ikke vende mig om af Frygt for, at min Forudfølelse skulde blive til Vished. Saa hørte jeg et tungt Fald og en ynkelig, hjerteskærende Stønnen. „Hjælp mig! Hjælp!“ sagde en svag og skælvende Røst, og hvor forandret den end lød, genkendte jeg dog straks Velentschuks Stemme. Jeg vendte mig om: han laa baglængs mellem Forstillingen og Kanonen, og et Par Alen fra ham laa hans Tornyster, som han havde mistet i Faldet. Hans Pande var badet i Blod, der i en bred rød Strøm randt ned over hans højre Øje og Kind. Saaret havde han faaet i Underlivet, men det blødte næsten slet ikke, Panden havde han derimod slaaet i Faldet mod en Træstub. Alt dette fik jeg dog først langt senere at vide. I det første Øjeblik saa' jeg kun en ubestemmelig Masse, der — saaledes forekom det mig — svømmede i Blod.

Ingen af Folkene sagde et Ord, og kun Antonov gav en brummende Lyd fra sig, men jeg kunde se paa dem, at deres Sind var opfyldt af Tanken om Døden. Alle Mand hængte i, Kanonen var ladt i et Nu, og naar jeg undtager, at Konstabelen, der bragte Kartæsken, løb et stort Stykke uden om den saarede, gik alt til, som om det kunde have været paa Eksercerpladsen.

VII

Den, der har været med i en Fægtning, kender sikkert den besynderlige, og om ikke ganske logiske, saa dog stærke Følelse af Modbydelighed, som enhver har for at komme hen i Nærheden af det Sted, hvor der ligger en død eller saaret. Denne Følelse greb ogsaa mine Folk, da de skulde løfte Velentschuk og bære ham hen til Sygevognen, som kom kørende. De stod og saa' paa ham uden at tage fat. Saa gik Shdanov endelig hen til Stakkelen, tog ham til Trods for hans ynkelige Stønnen ind under Armene og begyndte at løfte ham. „Naa, hvad staar I og glor efter? Hvor længe skal det vare!“ raabte han barsk til de andre, og i samme Nu var Velentschuk omgivet af en halv Snes af Kammeraterne,

altsaa mange flere, end der kunde tage fat. Men næppe var de kommen et Par Skridt af Sted med ham, førend han begyndte at vride sig af Smerte og skrige op i vilden Sky.

„Naa, lig ikke der og skrig som en anskudt Hare," sagde Antonov, idet han holdt igen i hans ene Ben. „Hold op med den Vrælen, ellers smider vi dig!"

Saa tav Velentschuk, og kun nu og da stønnede han sagte: „Aa, jeg dør, jeg dør, jeg dør! ... Aa, aah! Hjælp mig ... Hjælp!"

Da de havde faaet ham lagt i Vognen, holdt han ogsaa op at stønne, og jeg hørte ham sige Farvel til Kammeraterne med sagte, men tydelig Stemme.

Synet af hans Lidelser angreb mig saa stærkt, at jeg skyndte mig hen til mine Kanoner og befalede, at man hurtigst muligt skulde køre ham bort. Men lidt efter fik jeg Bud om, at Velentschuk gerne vilde tale et Par Ord med mig, og jeg gik saa atter hen til ham.

Han laa udstrakt paa Bunden af Vognen og hagede sig krampagtigt fast til dens Sider med begge Hænder. Hans runde, brede Ansigt var i faa Øjeblikke blevet ganske indfaldent og mindst et Par Aar ældre. Læberne var fast sammenpressede, og hans ellers saa rolige og klare Øjne stirrede mig i Møde med et uroligt og dog sløvt Udtryk. Paa hans blege, blodige Pande havde Døden sat sit Stempel.

Skønt den mindste Bevægelse voldte ham stærke Smerter, bad han dog, om vi vilde trække den højre Støvle af ham og tage hans Pung, som han havde gemt inden for Skaftet.

Det gjorde et forunderlig pinligt Indtryk paa mig, da jeg, efter at de havde halet Støvlen af, saa' det sunde hvide Kød paa hans kraftige nøgne Ben.

„Der skal være tre og en halv Rubel," sagde han, da jeg tog Pungen. „Vil De gemme dem for mig?"

Kusken vilde køre, men han bad ham om at vente lidt endnu.

„Jeg har lovet at sy en Kappe til Løjtnant Sulimovskij," hviskede han, „og han har givet mig to Rubler til at gøre Udlæg af. For de halvanden har jeg købt Knapper, og de ligger i min Tornyster tilligemed Pengene, der er blevet tilbage. Vil De give ham dem?"

„Ja, det skal jeg nok, min Ven," sagde jeg venligt, „men se nu blot at blive rask igen."

Han svarede ikke. Vognen satte sig i Bevægelse, og Velentschuk begyndte atter at stønne og give sig paa den ynkeligste Maade. Han mente vel, at han nu efter at have gjort sine jordiske Sager op nok kunde tillade sig denne Lettelse.

VIII

„Hvor skal du hen? — tilbage med dig i en Fart!“ raabte jeg til Rekrutten, som med sin Lunte under Armen ganske rolig traskede bag efter Vognen, der førte Velentschuk bort.

Men Rekrutten lod sig ikke forstyrre; han brummede noget i Skægget og traskede videre, saa at jeg blev nødt til at sende et Par af Folkene hen efter ham. Da de meldte sig med ham, tog han sin røde Hue af og gloede paa mig med et dumt Smil.

„Hvor Pokker skulde du hen?“ spurgte jeg.

„Jeg? — Aa, jeg skulde blot lidt hen i Lejren.“

„Hvad vilde du der?“

„Jo — jeg vilde følges med Velentschuk.“

„Naa, saa det vilde du. Nej, du bliver her — din Dumrian!“

Han saa' forbavset paa mig, gjorde langsomt omkring, satte Huen paa og drev saa hen til sin Kanon.

Det var en Dag, vi havde Ære af. Kosakkerne havde gjort et raskt Angreb og taget to døde Tatarer til Fange, Fodfolket havde hævdet Stillingen og dog kun mistet tre Mand, og Artilleriet, der havde beskudt Fjenden med stor Virkning, var selv sluppet med Tabet af en eneste saaret. Og saa var det oven i Købet lykkedes os at forsyne os med Brændsel for hele Resten af Vinteren og at rydde Skoven i en Fjerdingvejs Bredde og Længde. Der, hvor Træernes ranke Stammer endnu for et Par Timer siden frydede Øjet, var der nu en stor aaben Plads fuld af rygende Baal, mellem hvilke Fodfolk og Rytteri trak sig tilbage til Lejren. Skønt Fjenden vedblev at overdænge os med Artilleri- og Geværild, lige til vi naaede Floden, som vi havde passeret om Morgenen, foregik Tilbagetoget dog med største Ro og Orden.

Jeg begyndte at glæde mig til den dejlige Middagsmad, der

ventede mig i Lejren, da der kom Befaling til, at en Bataillon og mine to Kanoner skulde blive til næste Morgen paa denne Side af Floden for at dække Retraiten. Saa maatte vi da gøre Holdt, medens de andre drog os syngende og larmende forbi. I alle de Forbidragendes Ansigter læste jeg kun Glæde og Henrykkelse over, at Faren var overstaaet og det nu gik hjemad, men vi, der skulde blive tilbage, saa' alt andet end fornøjede ud over saa pludseligt at være bleven narrede for at komme hjem.

IX

Medens vi Artillerister endnu gik om vore Kanoner og Heste, havde Fodfolket allerede sat Geværerne sammen, tændt Baal og bygget sig Hytter af Grene og Straa.

Mørket begyndte at falde paa; hen over Himlen gled store graahvide Skyer, og Taagen, der havde fortættet sig til en kold og fin Støvregn, vædede Jorden og gennemblødte Soldaternes Kapper. Horisonten indsnævredes, og sorte Skygger sænkede sig ned over vore Hoveder. Trætheden, den Spænding, jeg havde været i, Fugtigheden, som jeg følte gennem Støvlerne og ind under Halsbindet, og endelig min knurrende Mave, satte mig i en trist og tung Sindsstemning.

Jeg kunde ikke faa den stakkels Velentschuk ud af mit Hoved, og alle mine Tanker drejede sig om det beskedne og retskafne Liv, der havde faaet saa brat en Afslutning. Hvor rolig og fattet havde han ikke været, da han beredte sig paa at drage bort! Men han havde ogsaa levet for rent og ærligt, til at hans enfoldige Tro paa et evigt Liv efter dette kunde vakle i det afgørende Øjeblik.

„Deres Velbaarenhed," sagde Nikolajev, der kom hen til mig, medens jeg stod ene i Mørket med mine bedrøvelige Tanker. „Kaptajnen spørger, om De ikke har Lyst til at drikke en Kop Te med ham."

Medens jeg fulgte i Hælene paa Nikolajev, der manøvrerede behændigt mellem Geværpyramider og flammende Baal, tænkte jeg med Velbehag paa, at der om lidt ventede mig en Drik varm Te og en hyggelig Passiar, som sikkert vilde jage mine mørke Tanker paa Flugt. „Naa, fandt du ham saa?" hørte jeg Bolkhov

spørge inde fra Hytten, gennem hvis aabne Dør en venlig Ild lyste mig i Møde.

„Ja, her er han, Deres Velbaarenhed!“ svarede Nikolajev med Haanden til Huen.

Inde i Hytten sad Bolkhov paa sin Kappe, uden Hue og med opknappet Frakke. Ved Siden af ham stod en dampende Samovar, og foran ham en Tromme med en hel Opdækning af kolde Spiser. Midt i Hytten havde Nikolajev plantet to Bajonetter, der tjente som Lysestager. „Naa er her ikke hyggeligt?“ sagde Kaptajnen venligt og saa' sig med Stolthed om til alle Sider. Og han havde Ret; her var virkelig saa hyggeligt, at jeg efter at have drukket min varme Te glemte ikke alene Fugtigheden og Mørket udenfor, men ogsaa den stakkels Velentschuk.

Vi var langt inde i en Passiar om vore fælles Bekendte i Moskvá, da Bolkhov under en af disse Pavser, der kan indtræde selv i den livligste Samtale, saa' hen paa mig med et Smil og sagde:

„Kan De huske, hvad vi talte om i Morges? Blev De ikke forbavset over, hvad jeg betroede Dem?“

„Nej, hvorfor det? Men det forekommer mig kun, at De er alt for oprigtig og aabenhjertig. Der gives jo dog Sandheder, som man nødig drager frem.“

„Ja, jeg siger nu altid min Mening, og jeg giver Dem mit Ord paa, at jeg vilde foretrække et hvilket som helst Liv, selv det usleste og elendigste, fremfor det, vi fører her.“

„Hvorfor tager De da ikke tilbage til Rusland?“

„Hvorfor?“ gentog han. — „Fordi jeg ikke kan vende tilbage, før jeg har faaet et Par Ordener og er blevet Major.“

„Ja, men naar Tjenesten her nu ikke ligger for Dem.“

„Saa maa jeg alligevel blive. I Rusland lever man nemlig ogsaa i den Tro, at man blot behøver at tage til Kavkasus for at blive overdænget med Ordener og Belønninger. Enhver, der rejser herned og ikke henter sig mindst et Par Dekorationer, bliver ligefrem betragtet som en Umulighed, og nu har jeg været her næsten i hele to Aar og er dog ikke en Smule videre, end da jeg kom. Men jeg er fuldt og fast bestemt paa ikke at vende tilbage til Rusland, før jeg er blevet Major og har faaet Vladimir Ordenen og St. Anna Ordenens Kommandørkors. Og skønt jeg ikke bryder mig det fjerneste om, hvad de Dumrianner mener, som vilde have ondt af mig, hvis jeg kom tilbage som Kaptajn og uden noget paa Bry-

stet, er vi Mennesker dog nu engang saa løjerligt konstruerede, at jeg for disse selvsamme Dumrianners Skyld gaar og spolerer mine bedste Aar hernede i dette forbandede Land."

X

I dette Øjeblik lød der Stemmer udenfor, og lidt efter traadte tre Officerer ind i Hytten. Det var Bataillonens Chef, Major Kirsanov, hans Adjudant og Kaptajn Trosenko.

Kirsanov var en undersætsig, førladen Mand med smaa sorte Knevelsbarter og svømmende Øjne. Naar han lo, skinnede disse Øjne som to fugtige Stjerner, der i Forbindelse med hans opspærrede Mund og fremstrakte Hals gav hans Fysiognomi et forunderlig dumt Udtryk. Majoren gjaldt for at være temmelig indskrænket, men da han var godt inde i sin Tjeneste, ivrig og punktlig, var han vel anskrevet hos sine foresatte og ret respekteret af sine undergivne. Udenfor Tjenesten forstod han ogsaa at hævde sin Stilling, da han holdt strengt paa sin Værdighed og som en god Økonom altid havde Penge paa Lommen.

„Naa, hvad er det I snakker om, Nikolaj Fjodorovitsch?" spurgte han, saa snart han var kommet indenfor.

„Aa, vi sidder og taler om, hvor behageligt det er at tjene hernede," svarede Bolkhov.

Da Kirsanov i det samme opdagede, at jeg var Junker og ikke Officer, lod han — formodentlig for at imponere mig — som om han ikke hørte Bolkhovs Svar, og gjorde ham et nyt Spørgsmaal.

„Er De ikke træt, gode Kaptajn?" spurgte han overlegent.

„Nej," begyndte Bolkhov, „vi . . ."

Men Majoren afbrød ham, formodentlig for igen at imponere mig, og sagde nedladende:

„Det var en smuk Affære i Dag, Kaptajn, ikke sandt?"

Adjutanten var en beskeden ung Mand med et godmodigt og behageligt Ansigt. Jeg havde før truffet ham hos Bolkhov. Han kom ofte hos ham, og naar han saa havde siddet i en Krog flere Timer i Træk uden at sige noget og røget den ene Cigaret efter den anden, anbefalede han sig gerne med et høfligt Buk. Som saa mange andre fattige, russiske Adelsmænd havde han valgt den militaire Karriere, fordi det var den nemmeste, men nu, da han

var Officer, satte han sin Stilling over alt andet i Verden. Godmodig og elskværdig var han til Trods for alle sine smaa Latterligheder; blandt andre havde han den, at hans Slobrok og hans Guitar fulgte ham overalt, ja endogsaa i Bivuakken. Han roste sig altid af, at han holdt sin Oppasser umaadelig strengt i Ørene, men i Virkeligheden stod han fuldstændig under Pisken af ham og var i den Anledning Genstand for Kammeraternes stadige Drillerier.

Den tredje Officer, Kaptajn Trosenko, var graanet under Tjenesten i Kavkasus. Han betragtede Kompagniet som sin Familie og Lejren og Bivuakken som sit Hjem. Alt, hvad der ikke var Kavkasus, havde hans dybeste Foragt og var efter hans Mening uværdigt til overhovedet at eksistere. Denne hærdede Kriger, der udmærkede sig ved sin Ro og Koldblodighed, var yderst omgængelig, naar det gjaldt Kammerater og undergivne, men ubehagelig, om ikke grov, mod alle dem, der gjorde Tjeneste i Stabene. Da han traadte ind, var han lige ved at stikke Hovedet op gennem Loftet, men han undgik det ved pludselig at dukke sig og satte sig derpaa ned med udstrakte Ben.

„Naa, hvordan gaar det?“ sagde han, og da han i det samme opdagede mig, som han ikke kendte, sendte han mig et langt og prøvende Blik.

„Naa, maa vi saa faa at vide, hvad De talte om?“ spurgte Majoren atter, idet han trak sit Ur frem og saa' mekanisk paa det.

„Jo, min Ven her spurgte mig om, hvad jeg egentlig vilde i Kavkasus.“

„Ih det er da tydeligt nok,“ sagde Majoren. „Nikolaj Fjodorovitsch vil udmærke sig og saa rejse hjem igen.“

„Men sig mig engang, Major, hvad vil De egentlig hernede?“ spurgte Bolkhov.

„Jo, jeg er her først og fremmest, fordi det er min Pligt at tjene mit Fædreland, og dernæst ... hvad behager?“ sagde han pludselig, skønt ingen sagde et Ord. — „Ser De, i Gaar fik jeg et Brev fra Rusland,“ vedblev han, formodentlig for at komme om i en anden Gade, „og i det stod der nogle højst besynderlige Spørgsmaal. Tænk Dem, man spørger mig, om der vel kan eksistere Skinsyge uden Kærlighed. — Hvad behager?“ tilføjede han og lod sit Blik glide rundt i Kredsen.

„Højst mærkeligt!“ bemærkede Bolkhov med et Smil.

„Ja, i Rusland, dér har man det godt!“ begyndte Majoren igen overladende til sine Tilhørere at gætte, i hvilken Forbindelse den-

ne Sætning stod med den foregaaende. Da jeg for et Par Aar siden var i Tambov, blev jeg modtaget overalt, som om jeg kunde være en Prins. Ja, De tror det maaske ikke, men jeg blev endogsaa buden til Bal hos Guvernøren, og hans Gemalinde talte længe med mig og spurgte mig ud om Kavkasus. Jeg var Aftenens Løve — der blev gjort saa meget Stads af mig, at jeg knap vidste, hvor jeg skulde gøre af mig selv. Man flokkedes om mig for at tage min Æressabel i Øjesyn *), og alle vilde vide, hvor jeg havde tjent mine Ordener. Naa, og jeg fortalte dem saa, hvad jeg i Øjeblikket kunde hitte paa. Hvad behager? — Jo, véd De hvad, Nikolaj Fjodorovitsch, man har Glæde af at være her i Kavkasus, for de gør saa meget Stads af os, naar vi kommer hjem. En Mand i min Alder, der allerede er Stabsofficer og har to Ordener, det har ikke lidt at sige i Rusland. Hvad behager?"

„De har vist smurt dygtig paa, Abram Ilitsch," sagde Bolkhov.

„Ha, ha, ha!" lo Majoren med sin dumme Latter. „Det er nødvendigt, skal jeg sige Dem. Men De kan tro, jeg fik brillant at spise i de to Maaneder, jeg var hjemme."

„Naa, saa der er virkelig saa dejligt i dette Rusland," sagde Trosenko i en Tone, som om han kunde have talt om Kina eller Japan.

„Ja, De gør Dem ikke Idé om den Masse Champagne, jeg maatte drikke!"

„Aa det var vist snarere Limonade, hvad?" sagde Trosenko tørt. „Vil De bilde mig ind Major, at De kan drikke? Nej, havde jeg været der, skulde jeg have vist de Fyre, hvordan en gammel kavkasisk Kriger tømmer en Flaske. — Tror De ikke ogsaa det, Bolkhov?"

„Jo ser du, Fatter, men du har nu ogsaa været hele ti Aar i Kavkasus, og du husker jo nok, hvad Jermolov siger **). — Abram Ilitsch er undskyldt — han har kun været her seks Aar."

„Sagde du ti — nej jeg har været her i hele seksten! Hør Bolkhov lad mig faa en Snaps til for at holde Fugtigheden ude. Prrr! Naa Major, skal De ikke ogsaa have Dem en?"

Men Majoren var saa fornærmet over Kaptajnens ugenerte Maade at tage ham paa, at han trak sig ind i sig selv og søgte Til-

---

*) En Belønning for Tapperhed, der i Rusland ikke uddeles sparsomt. O. A.

**) En berømt russisk General, der i en Aarrække førte Kommandoen i Kavkasus. Den Udtalelse, der sigtes til, er følgende: Den, der ligger ti Aar i Kavkasus, drikker sig enten fra Sans og Samling eller gifter sig med sin Elskerinde. O. A.

flugt til sin egen Storhed. Han brummede noget i Skægget og saa' igen uden mindste Anledning paa sit Ur.

„Ja, jeg tager nu aldrig til Rusland," sagde Trosenko uden at lægge Mærke til Majorens rynkede Pande. „Jeg har ikke alene glemt, hvordan det gaar til herhjemme, men er endogsaa helt ude af Vane med at tale Russisk. Hvis jeg nu viste mig, vilde alle blot sige: Hvad mon det er for en løjerlig Fisk, der kommer dér? Nej, jeg holder paa mit Asien! Ikke sandt, Nikolaj Fjodorovitsch, her er godt at være? I Rusland sætter jeg ikke mine Ben; kommer jeg først der, bliver jeg maaske hængende ved et eller andet Kvindemenneske — og hvad skulde der saa blive af mit Kompagni?" henvendte han sig til den fornærmede Major.

„Kald paa den vagthavende Officer!" raabte Majoren ud af Døren uden at værdige Kaptajnen noget Svar. — „Naa, De er vel glad over, at De har Deres Felttillæg, unge Mand," sagde han naadigt til sin Adjudant, da han atter var kommet hen paa sin Plads ved Siden af denne.

„Javel, Hr. Major, jeg er rigtig glad!"

„Jeg finder, at den Lønning, vi faar hernede, er meget rigelig, Nikolaj Fjodorovitsch," henvendte Majoren sig til Bolkhov. „En ung Mand kan ikke alene leve anstændigt af den, men oven i Købet tillade sig lidt Luksus."

„Nej, Abram Ilitsch," indvendte Adjudanten i en beskeden Tone, „selv med Felttillægget slaar Lønningen kun lige til. Vi skal jo dog holde Hest, og . . . ."

„Kom ikke med det til mig, unge Mand; jeg har selv været Løjtnant og véd Besked. Tro mig, naar De blot passer lidt paa, kan De udmærket klare Dem, med hvad De har. Se nu skal jeg regne det ud for Dem. Der er for det første . . ."

„Vi tager alle Forskud paa vor Lønning — det kan jeg regne ud for Dem!" sagde Trosenko og hældte et stort Glas Brændevin ned i Halsen.

„Er De her, Abram Ilitsch?" raabte en Stemme med stærk tysk Akcent. „Den vagthavende Officer søger Dem!"

Jeg vendte mig om og fik Øje paa et fregnet braknæset Ansigt, der tittede ind i Hytten.

„Kom indenfor, Kraft," sagde Bolkhov.

En høj, duknakket Mand i Generalstabsuniform krøb ind gennem Døren og gav ivrigt Haanden til højre og venstre. „Ej, ej, kære Kaptajn, er De ogsaa her!" sagde han glad, da han opdage-

de Trosenko, der sad længst tilbage i Hytten, og til Trods for den indskrænkede Plads krøb han dog hen til ham og kyssede ham lige paa Munden, en Venlighed, som Trosenko kun syntes at skøtte meget lidt om.

„Det er vist en Tysker, som vil give den gode Kammerat," tænkte jeg, idet jeg morede mig over Trosenkos forbitrede Ansigt.

XI

Kaptejn Kraft bad om en Snaps, som han kaldte „Schnaps", og da Bolkhov havde rakt ham den, lagde han Hovedet tilbage og kvalte den under en forfærdelig Prusten og Stønnen.

„Naa, mine Herrer, i Dag har vi da boltret os ordentlig paa Tschetschnjas Sletter!" begyndte han, saa snart han havde forvundet Snapsen, men da han i det samme fik Øje paa den vagthavende Officer, der traadte ind ad Døren, tav han, for at Majoren kunde give sine Befalinger.

„Har De inspiceret alle Posterne?" spurgte denne.

„Javel, Hr. Major!" lød det korte Svar.

„Og er der udsendt Snigpatrouiller?"

„Javel!"

„Vil De saa sige til Kompagnicheferne, at de skal holde Folkene samlede og passe godt paa."

„Javel!"

Majoren rynkede Panden og saa' dybsindig ud.

„Og vil De lade Kompagnierne vide, at Folkene gerne maa begynde at koge," sagde han efter at have betænkt sig et Øjeblik.

„Maden er kogt, Hr. Major!"

„Ja, det er godt, saa kan De træde af."

„Naa, skal vi saa undersøge, hvor meget en Officer behøver for at komme ud af det," begyndte Majoren igen, idet han med et nedladende Smil henvendte sig til os alle. „Se først er der nu en ny Uniform hvert andet Aar — det er 50 Rubler, eller 25 om Aaret. Til Kosten regner jeg 35 Kopeker om Dagen — det er 125 Rubler om Aaret. Er det ikke rigtigt?"

„Jo, det er endogsaa rigeligt regnet," indrømmede Adjudanten.

„Naa ja, der ser De jo selv. Og til Hestehold gaar der 30 Rubler om Aaret. Det giver 25 og 125 og 30 — eller ialt 180

Rubler. Altsaa bliver der godt og vel en Snes Rubler tilbage til Fornøjelser, Te, Sukker og Tobak. Der kan De selv se! Har jeg ikke Ret, Nikolaj Fjodorovitsch?"

„Nej undskyld, Hr. Major," sagde Adjudanten ængsteligt, „der bliver intet tilbage til Te og Sukker. De regner kun et Sæt Uniformstøj hvert andet Aar, og man bruger dog mindst to Par Benklæder om Aaret, naar man er i Felten. Og Støvlerne har De heller ikke regnet med — for ikke at tale om Skjorter, Strømper og Fodlapper, som dog ogsaa koster Penge."

„Ja, det er dejligt at gaa med Fodlapper!" udbrød Kraft begejstret og med et stærkt Eftertryk paa det sidste Ord. Denne Skik med Fodlapperne er saa ægte — ægte russisk. Famos!"

„Nej, Major, hvordan De saa regner det ud, kan vi let blive enige om, at vi alle er forbandet slet aflagte," sagde Trosenko. „Men vi klarer os dog alligevel, drikker vor Te baade Morgen og Aften og ryger Tobak oven i Købet. Ja end ikke en Snaps nægter vi os! — Nej, har du først tjent saa længe som jeg, min Ven," henvendte han sig til Løjtnanten, „lærer du nok, hvordan man klarer den Historie. — Ja, De véd jo nok, mine Herrer, hvilket udmærket Greb han har paa at behandle sin Oppasser."

Saa fortalte Trosenko, der var lige ved at kvæles af Latter, os en Historie om Adjudanten og hans Oppasser, og skønt de fleste af os havde hørt den mange Gange før, gjorde den dog almindelig Lykke.

„Men hvordan har du det? Du blusser jo som en Rose!" sagde han med ét til den stakkels Løjtnant, der sad ildrød i Hovedet og smilede saa genert, at det ligefrem gjorde mig ondt for ham.

„Ja ja, jeg har været akkurat ligesom du, og nu ser du dog selv, hvad jeg er bleven for en rask Karl. — Sender de os en af disse Galopiner ned fra Rusland, saa faar han baade Gigt og Reumatisme, naar man byder ham at sove under aaben Himmel, men jeg sover lige saa godt paa den bare Jord som i en Seng. — Er det ikke rigtigt?" tilføjede han og saa' Kraft lige ind i Øjnene.

„Se det kan jeg lide! Det er talt som en ægte gammel kavkasisk Kriger!" raabte Kraft, idet han fór hen til Trosenko, greb hans Haand og rystede den med Inderlighed. „Ja, vi to har døjet ikke saa lidt hernede," vedblev han, da han atter var kommet hen paa sin Plads. „Husker De Anno 49 — jeg var dengang ansat i Hovedkvarterets Stab — da vi Natten mellem den 12. og 13. September stod en halv Snes Timer i Snavs til op over Knæerne? Og

den næste Morgen maatte vi storme ikke mindre end femten fjendtlige Forhug. Kan De huske det?“

Trosenko nikkede, men saa' temmelig skeptisk ud.

„Ja nu skal De blot høre,“ begyndte Kraft med ivrige Haandbevægelser og henvendende sig særlig til Majoren.

Men Majoren, der vist mange Gange før havde hørt hans Skildring af Stormen paa Forhuggene, saa' paa ham med saa dorske og søvnige Øjne, at Kraft vendte sig bort fra ham og hen til Bolkhov og mig, idet hans Blik skiftevis gled fra den ene til den anden. Paa Trosenko saa' han derimod ikke en eneste Gang under sin Fortælling.

„Ser De, da vi rykkede ud om Morgenen, sagde Generalen til mig: Kraft, tag disse Forhug! Naa, nu véd vi jo nok, at i Tjenesten gælder ingen Vrøvl, og derfor lagde jeg blot Haanden til Huen og svarede: Javel, Deres Excellence! — Jeg satte mig saa i Spidsen for Stormkolonnen og galoperede af Sted. Da vi kom til det første Forhug, vendte jeg mig om mod Soldaterne og sagde: Ikke forknyt, Børnlille, men hold Tungen lige i Munden! Den, der løber sin Vej, hugger jeg ned lige paa Stedet! Ja for det véd De jo nok, at med den russiske Soldat skal man ikke gøre for mange Omstændigheder. Saa kom der med ét en Kanonkugle, og da jeg skulde se nærmere til, havde den slaaet én ... nej to ... nej tre af Folkene i Smadder. Men jeg sagde blot: Fremad! Følg mig, Børnlille! Da vi saa kom nærmere hen til Forhugget, saa' vi lige foran dette en ... en ... ja, hvad er det nu det hedder?“ Og Fortælleren slog ud med Armene og ledte efter Ordet.

„En Grav!“ sufflerede Bolkhov.

„Nej, nej! ... Aa Herregud, hvad er det nu det hedder? Ja vist saa — en Grav!“ sagde han hurtigt. „Men vi fældede blot Gevær, rørte Trommerne og raabte Hurra, og da vi kom hen til Forhugget, var Fjenden forduftet. Naa, vi blev alle dygtig forbavsede. Saa løb vi videre og gik løs paa det næste Forhug, men da vi skulde til at storme dette, var det galt igen. Foran Forhugget var der nemlig en .... en ... naa, hvad er det nu det hedder?“

„Igen en Grav!“ sufflerede jeg.

„Nej, nej! — Slet ikke!“ raabte han vredt. „Det var ikke en Grav, men en ... nej, jeg kan ikke komme paa det!“ sagde han og tog sig fortvivlet op til Panden. „Aa Herregud, hvad er det nu ....“

„En Flod!“ sagde Bolkhov for at hjælpe ham.

„Nej, nej .... ikke en Flod! Jo — en Flod! Men da vi nærmede os den, blev vi modtaget af en saa forfærdelig Ild, at ..."

Jeg hørte Maksimov spørge efter mig uden for Hytten, og da jeg kunde risikere at skulle høre, hvorledes Kaptajnen stormede de tretten resterende Forhug, var jeg glad over, at jeg fik denne Lejlighed til at slippe bort. Trosenko gik ud sammen med mig. „Det er Løgn, hvert eneste Ord han siger," sagde han til mig, da vi var kommet nogle Skridt fra Hytten. „Han var slet ikke med i den Fægtning!" Og Trosenko lo saa godmodigt og hjerteligt, at jeg ikke kunde andet end le med.

XII

Det var bælgmørkt, og kun Baalene kastede et uroligt, flammende Skær hen over Lejren, da jeg efter at have visiteret mine Poster gik tilbage for at se til mine Folk. Foran Kanonerne laa et stort knastet Rodstykke og ulmede oven paa en Bunke glødende Kul. Antonov stod og rørte rundt i en Kedel, der hang over Ilden, Shdanov sad tankefuldt og pirrede i Asken, og Tschikin laa paa Siden med sin evige Pibe i Munden. De andre Folk havde allerede lagt sig til at sove og snorkede omkring et vældigt Baal henne bag Forstillingerne. I Flammernes Skær kunde jeg skelne hver enkelt af deres Skikkelser, og blandt disse opdagede jeg ogsaa Rekrutten. Han laa og sov paa Maven med Hovedet lige op mod Ilden. — Da jeg nærmede mig det forreste Baal, rykkede Antonov lidt til Siden, for at jeg kunde faa Plads, og jeg satte mig saa mellem ham og Tschikin og tændte en Cigaret.

Rundt omkring mig hørte jeg en regelmæssig, langtrukken Snorken, Grenenes Bragen og Knitren i Ilden og Folkenes hviskende Tale, afbrudt nu og da af den klirrende Lyd af Bajonetter. Baalene kastede en Lyskreds hen over de mørke Skikkelser, der var lejrede om dem, og ved et af de nærmeste skelnede jeg i Flammeskæret nogle nøgne Soldater, som stod og tørrede deres Skjorter over selve Ilden. Mange af Folkene sov ikke endnu, men gik frem og tilbage paa én og samme Plet trampende i Jorden for at holde Varmen. Ingensteds hørte jeg højrøstet Tale eller Latter;

det var, som om enhver følte Nattens højtidelige Tavshed og frygtede for at bryde dens rolige Harmoni.

Da jeg sagde et Par Ord til Shdanov, mærkede jeg, at min Stemme lød anderledes end ellers, og det forekom mig ogsaa, at baade hans og de andres Ansigter havde et højtideligt og mørkt Udtryk. Ingen af Folkene nævnede Velentschuk med et Ord, men jeg er vis paa, at de alle sad og tænkte paa ham. Tschikin fortalte Historier som ellers, men de var noget matte, og de andre hørte heller ikke synderlig opmærksomt til.

Maksimov kom hen til os og satte sig mellem mig og Tschikin, som rykkede lidt til Side, hørte op med at fortælle og gav sig til at patte paa sin Pibe.

„Fodfolket havde Bud hernede efter Brændevin," sagde Maksimov, da han havde siddet lidt. „Underofficeren, der førte Mandskabet, sagde, at han havde set ham."

„Var han levende endnu?" spurgte Antonov.

„Nej, han var død."

Den lille Rekrut løftede sit Kyllingehoved med den røde Hue op over Ilden, saa' et Øjeblik opmærksomt paa Maksimov og mig og svøbte sig saa ind i sin Kappe og sov videre.

„Det maa alligevel have været Døden, der kom og besøgte ham i Morges, da jeg havde saa ondt ved at faa ham vaagen," sagde Antonov.

„Sludder!" brummede Shdanov og vendte Rodstykket, og saa tav de alle igen.

Midt i den almindelige Tavshed hørte vi i det fjerne Vagtskuddet fra Lejren, og i samme Nu optog vore Trommeslagere Signalet og slog Retræten. Da den sidste Hvirvel var forstummet, rejste Shdanov sig og tog sin Hue af. Vi andre fulgte hans Eksempel.

„Vor Fader, du som er i Himlen!" lød hans Stemme ind i Nattens dybe Tavshed. „Helliget vorde dit Navn; til os komme dit Rige! Ske din Vilje, som i Himlen saa og paa Jorden! Giv os i Dag vort daglige Brød! Og forlad os vor Skyld, som og vi forlade vore Skyldnere! Led os ikke ud i Fristelse, men fri os fra det Onde!"

„Ja, saadan var der ogsaa en af vore, som i 45 fik en Kontusion i Underlivet," begyndte Antonov, da vi atter havde sat os om Ilden. „Hele to Dage førte vi ham med os paa en Kanon. Det var Schevtschenko han hed — husker du ham ikke, Shdanov?

— og saa endte det med, at vi lod ham blive liggende under et Træ."

I det samme kom en skægget Infanterist med Geværet under Armen hen til vort Baal.

„Kan jeg faa lidt Ild til min Pibe, Landsmænd?" sagde han.

„Ja værs'go, der er nok af den," svarede Shdanov.

„Det var vel om Dhargi, Landsmænd, at I sad og snakkede," henvendte Infanteristen sig til Antonov.

„Ja, akkurat!" svarede denne.

Infanteristen rystede paa Hovedet, rynkede Brynene og satte sig paa Hug ind imellem os og hen foran Ilden. — „Ja, der var mange, som gik nedenom og hjem ved Dhargi," bemærkede han.

„Hvorfor lod I ham ligge?" spurgte jeg Antonov.

„Han kunde ikke holde det ud for Smerter mere. Naar vi gjorde Holdt, var der ingen Ting i Vejen, men saa snart vi kørte med ham, skreg han ynkeligt og bad og tiggede os om at lade ham blive liggende. Naa, da Fjenden var tæt inde paa Livet af os, og han alligevel ikke kunde leve, saa tænkte Anoschenko — det hed vores gamle Fyrværker — og jeg over Sagen og besluttede at føje ham i hans Vilje. Da vi saa kom til et stort, skyggefuldt Træ, lagde vi ham hen under det med Hovedet op ad Stammen og gav ham et Par Tvebakker dyppede i Vand til at kvæge sig ved. Derpaa sagde vi alle Farvel til ham og kørte videre."

„Sig mig, var han en flink Soldat?" spurgte jeg.

„Aa, han var ligesom alle vi andre," svarede Shdanov.

„Og hvad der blev af ham, maa Gud vide!" vedblev Antonov. — „Ja, der var mange af vore, som blev liggende ved den Lejlighed."

„Ja, ved Dhargi, der gik det varmt til," sagde Infanteristen, idet han kradsede sin Pibe ud og atter rystede paa Hovedet. — Og derpaa rejste han sig og gik.

„Er der mange af Batteriets Folk, som har været med ved Dhargi?" spurgte jeg.

„Ja, der er Shdanov, og Patsan, som nu har Orlov, og en fem—seks Stykker til," svarede Maksimov.

„Se til Patsan, han morer sig nok rigtig hjemme," bemærkede Tschikin. „Nu er det snart et Aar siden, han forlod os." *)

„Har du nogen Sinde været hjemme i din Soldatertid?" spurgte jeg Shdanov.

---

*) Tidligere kunde de russiske Soldater, der indtil Begyndelsen af Halvfjerdserne laa meget længe i Tjeneste, faa Orlov et helt Aar ad Gangen. O. A.

„Nej," svarede han tvært, „jeg bryder mig ikke om at komme hjem."

„Ja, da kan det dog være ganske rart," bemærkede Antonov. — „Naar ens Familie har Møntsorter, og man selv har Kræfter til at arbejde, er man sikker paa en god Modtagelse."

„Men naar de nu har ondt ved at bjærge sig hjemme, og saa oven i Købet skal brødføde en gammel Soldat, der ikke mere kan tage synderlig fat, saa gør man vist bedre i at blive, hvor man er," sagde Shdanov. — „Og Gud skal vide, om de ogsaa er levende endnu hjemme."

„Har du aldrig skrevet til dem?" spurgte jeg.

„Om jeg har? — Jo, jeg har sendt dem hele to Breve, men jeg har endnu ikke faaet Svar. Enten maa de være døde, eller ogsaa lever de i en saadan Fattigdom, at de ikke vil skrive derom."

„Er det lang Tid siden du skrev?"

„Ja, det kan vel være en syv—otte Aar siden," svarede Shdanov med et Suk. — „Hør lad os saa faa den om det unge Birketræ!" henvendte han sig pludselig til Antonov, der sad med Hovedet i Hænderne og brummede en Sang.

Og saa sang Antonov Visen om det unge Birketræ.

Shdanov laa i Begyndelsen fuldstændig ubevægelig med Øjnene fæstede paa de glødende Kul, og hans Ansigt, der var belyst af Flammernes rødlige Skær, syntes nedslaaet og mørkt. Derpaa begyndte hans Mundvige at fortrække sig inde under Skægget, stedse hurtigere og hurtigere, og endelig stod han op, bredte sin Kappe paa Jorden og lagde sig hen i Skyggen bag Baalet. Det forekom mig, at han græd, men maaske det blot var Indbildning, og at han kun laa og stønnede og gav sig i Søvne.

Nu og da flammede Baalet op og kastede et blussende Skær hen over Antonovs røde Fjæs med de graa Knevelsbarter, og alle hans blinkende Kors og Medailler. Foroven herskede der et sort bedrøveligt Mørke, den fugtige Luft var fyldt med snærrende, bidende Røg, og fra alle Sider lyste de døende Baal som smaa røde Prikker gennem Mulmet. Antonovs vemodige Sang lød ud i den tavse Nat, og naar den et Øjeblik døde hen, hørte man Folkenes Snorken og sagte, mumlende Tale.

„Anden Afløsning! Makatjuk og Shdanov!" raabte Maksimov.

Antonov hørte op at synge, og Shdanov rejste sig med et dybt Suk og drev hen ad Kanonerne til.

EN RAZZIA

I

En Dag midt i Juli kom Kaptajn Khlopov ind ad den lave Dør i min Jordhytte. Han var i fuld Uniform med Epauletter og Sabel — en Paaklædning, jeg endnu ikke havde set ham i siden min Ankomst til Kavkasus.

„Jeg kommer lige fra Obersten," sagde han som Svar paa det spørgende Blik, hvormed jeg modtog ham. „I Morgen rykker Bataillonen ud."

„Hvorhen?" spurgte jeg.

„Vi skal til Novogeorgjevsk. — Der samles Tropperne."

„Naa, og saa skal de vel ud paa en eller anden Ekspedition."

„Ja, formodentlig."

„Men hvorhen gaar Turen?"

„Ja, det maa De spørge andre om; jeg fortæller Dem kun, hvad jeg véd. I Nat kom en Tatar sprængende fra Generalen med Ordre til, at Bataillonen skulde rykke ud og tage Tvebakker med for to Dage. Men hvorhen vi skal, og hvor længe vi bliver borte, og hvad Meningen er med det hele — det kommer ikke mig ved, min Far. Jeg har Ordre til at gaa — og saa gaar jeg."

„Nogen lang Tur kan det da ikke blive, naar Folkene kun har Tvebakker med for to Dage."

„Ja, det skal De dog ikke stole for meget paa."

„Hvad behager?" udbrød jeg forbavset.

„Jo, ser De, dengang vi rykkede mod Dhargi, havde vi kun Tvebakker med for en Uge, og dog blev vi ude næsten en hel Maaned."

„Tror De, jeg faar Lov til at følge med?" spurgte jeg efter en lille Pavse.

„Ja, hvorfor ikke? Men vil De høre mit Raad, saa bliver De hjemme. Hvorfor vil De sætte Livet paa Spil uden Nytte?“

„Ja, Tak for det gode Raad, Kaptajn, men her følger jeg mit eget Hoved. Nu har jeg været hernede en hel Maaned blot for at se, hvordan det gaar til, naar man slaas, og saa vil De have, at jeg skal blive hjemme, naar Lejligheden endelig er der.“

„Naa ja, gør, som De vil, men jeg mener nu alligevel, at De hellere burde holde Deres Næse derfra. De kan jo blive her og more Dem med at jage, mens vi gaar ud og slaas. — Og det vilde være det allerfornuftigste,“ tilføjede han med en saadan Overbevisning, at det i første Øjeblik virkelig forekom mig, at han havde Ret, men ikke desto mindre svarede jeg yderst resolut, at jeg ikke for nogen Pris vilde blive hjemme.

„Og hvad tror De saa, at De faar at se?“ vedblev Kaptajnen. „Nej, hvis De vil vide, hvordan det gaar til i et Slag, saa læs Mikhajlovskij-Danilevskijs *) Beskrivelse af Felttoget 1812. Det er en udmærket Bog, og i den staar alt nøje beskrevet: baade hvor hvert enkelt Korps stod under hele Krigen, og hvorledes det gik til i alle Træfninger og Slag.“

„Ja, men det er slet ikke det, der interesserer mig.“

„Ikke det? Ja, hvad vil De da egentlig? Ønsker De maaske blot at se, hvordan vi Mennesker bærer os ad med at slaa hinanden ihjel? For en fjorten—femten Aar havde vi ogsaa saadan en frivillig Fyr hernede, en Spaniol saa vidt jeg mindes; han gik da i det mindste altid i en lang, blaa Slængkappe. Mere end én Gang rykkede han ud med os, men det endte da med, at de plaffede Kavaleren ned. Nej, bliv De hellere hjemme, min Far. Os imponerer De ikke ved at tage med.“

Skønt jeg ærgrede mig over, at Kaptajnen tolkede min Iver paa en for mig saa lidet smigrende Maade, gjorde jeg dog intet Forsøg paa at bibringe ham en anden Opfattelse.

„Var han tapper?“ spurgte jeg.

„Ja Vorherre maa vide, hvad han var! Han var altid forrest og altid der, hvor det gik varmest til.“

„Ja, men saa var han jo tapper.“

„Nej, hvad tappert er der ved, at en Mand udsætter sit Liv uden Spor af Nytte?“

„Hvad forstaar De da ved Tapperhed?“

„Tapperhed? — Tapperhed?“ gentog Kaptajnen med en Mine,

*) En bekendt russisk Militærforfatter. O. A.

som om dette Spørgsmaal for første Gang i hans Liv blev forelagt ham. — „Jo, tapper er den, der gør, hvad han skal."

Det faldt mig da ind, at Plato definerer Tapperhed som Kendskab til, hvad man skal, og hvad man ikke skal frygte, og til Trods for Kaptajnens noget vage Bestemmelse af Tapperhedsbegrebet sagde jeg til mig selv, at hans Grundsyn paa Sagen vistnok ikke var saa forskelligt fra den græske Filosofs, som det i første Øjeblik kunde se ud til. Ja, maaske den brave Kaptajn var kommet Sandheden nærmere end Plato; for havde han haft Evne som denne til at udtrykke sig, vilde han sikkert have sagt, at tapper er den, der kun frygter, hvad han *skal* frygte.

Jeg ønskede saa at gøre Kaptajnen denne min Opfattelse begribelig.

„Ja, sagde jeg, „det forekommer mig, at enhver Fare indeslutter et Valg, og at det Valg, der bestemmes f. Eks. af Pligtfølelse, maa kaldes Tapperhed, medens det, der har sit Udspring fra Egenkærlighed eller andre lave Drifter, falder sammen med Fejghed. Derfor kan man ikke kalde den tapper, som af Nysgerrighed, Forfængelighed eller Havesyge udsætter sit Liv for Fare, ligesom man heller ikke kan sige om en Mand, at han er fejg, fordi han af Pligtfølelse holder sig borte fra Faren, hvor han bør."

„Ja, det forstaar jeg mig nu ikke paa," sagde Kaptajnen, der havde staaet og stirret paa mig med et højst forbavset Ansigt, medens jeg talte. „Men vi har en Junker her ved Bataillonen, som giver sig af med Filosofi. Ham skulde De tale med om de Dele — han kan ogsaa skrive Vers."

Skønt jeg først havde gjort Kaptajnens personlige Bekendtskab hernede, havde jeg dog ofte hørt ham omtale af hans Moder, der sad som Enke paa en lille Ejendom i Nærheden af mit Gods. Da jeg nogle Dage før min Afrejse til Kavkasus saa' ind til den gamle Kone, udtrykte hun sin Glæde over, at jeg skulde se hendes lille Paul — for saaledes kaldte hun den gamle, graahaarede Kaptajn — og kunde fortælle ham lidt om, hvorledes hun levede. Efter at have trakteret mig med det bedste, Huset formaaede, gik hun ind i sit Soveværelse og kom lidt efter tilbage med en stor sort Medaillon, der hang i et bredt Silkebaand af samme Farve.

„Se, det er Guds hellige Moder, der beder for alle vore Synder," sagde hun, idet hun kyssede Billedet paa Medaillonens Forside og lagde det i min Haand. „Glem nu endelig ikke at give ham det, naar De hilser ham fra mig. Ser De, dengang han rejste til

Kavkasus, lod jeg læse en Messe for ham og gav da det Løfte, at jeg vilde anskaffe et smukt Billede af Guds Moder, naar hun saa til Gengæld vilde holde sin Haand over ham. Og det har hun nu ogsaa trolig gjort i atten Aar, for ikke en eneste Gang har han været saaret, skønt han har deltaget i mange store og forfærdelige Slag. Naar Mikhailo, der har været Oppasser hos ham, fortæller derom, forsikrer jeg Dem for, at Haarene rejser sig paa mit Hoved. Men han selv, den kære Dreng, skriver aldrig til mig om de Slag, han har været i, da han nødig vil gøre mig forskrækket."

Senere, da jeg kom til Kavkasus, fik jeg at vide, dog ikke af Kaptajnen selv, at han havde været fire Gange haardt saaret. Men det havde han holdt hemmeligt for sin kære, gamle Moder.

„Og nu ønsker jeg, at han skal bære dette hellige Billede paa sit Bryst," vedblev hun. „Det er nu min Maade at velsigne og beskytte ham paa. Hun, hvis fromme Forbønner finder Vej til Himlens Herre, vil ogsaa holde sin beskyttende Haand over ham, naar han drager i Slaget. Og glem nu ikke at sige ham, hvad hans Moder har sagt."

Jeg lovede at overbringe hendes Besked, akkurat som hun havde givet mig den.

„Jeg er vis paa, at De vil komme til at holde meget af lille Paul," sagde den gamle Kone, da jeg rejste mig for at gaa; „han er saadan en god og kærlig Dreng. Og De tror det maaske ikke, men der gaar ikke et Aar, uden at han sender baade mig og min Datter Annuschka Penge, og dem tager han udelukkende af sin Lønning, for andet har han ikke at leve af. — Ja, jeg takker Gud hver eneste Dag," sluttede hun med Taarer i Øjnene, „fordi han har givet mig saadan en Søn."

„Skriver han ofte hjem?"

„Nej ikke ret ofte; i Regelen kun én Gang om Aaret, naar han sender mig Penge; saa følger der gerne et Par Ord med. — „Naar du ikke hører fra mig, min egen lille Mor," skriver han altid, „saa betyder det, at jeg er rask og har det godt, og hvis der, hvad Gud forbyde, skulde tilstøde mig noget, faar du det vel tidsnok at vide af andre,"

Da jeg overrakte Kaptajnen Gaven fra hans Moder, første Gang jeg besøgte ham, bad han mig om det Papir, der havde været om Medaillonen, og da han havde faaet det, foldede han det omhyggeligt sammen og puttede det i sin Lomme. Jeg fortalte ham alt, hvad jeg vidste om Moderens Liv, og han hørte paa mig i

Tavshed og gik derpaa hen i en Krog, hvor han blev staaende og stoppede sin Pibe i en Evighed.

„Ja, det er en prægtig gammel Kone," sagde han derhenne fra med en lidt utydelig Stemme. „Gid Vorherre vilde lade mig opleve den Glæde at faa hende at se endnu en Gang!"

Ordene vare simple, men de rummede megen Kærlighed og megen Sorg.

„Hvorfor vil De ogsaa blive ved at gøre Tjeneste her i Kavkasus?" spurgte jeg.

„Ja, etsteds skal man jo tjene," svarede han med et stille Smil, „og for en fattig Karl som mig har Felttillæget virkelig ikke saa lidt at sige."

„Kaptajnen levede yderst sparsommeligt; han rørte ikke Kort, gik næsten aldrig paa Svir med sine Kammerater og røg kun simpel Tobak, der rev i Næsen. Lige fra det første Øjeblik var jeg kommen til at synes godt om ham, for han havde et af disse ærlige og troskyldige Ansigter, som det gør saa godt at se lige i Øjnene, men efter denne Samtale følte jeg den dybeste Sympati og Agtelse for ham.

II

Klokken fire den næste Dags Morgen holdt Kaptajnen til Hest uden for min Dør. Han var iført en gammel, slidt Uniformsfrakke uden Epauletter, ned over hans Hoved sad en snavset Lammeskindshue, og over hans højre Skulder dinglede en krum Kosaksabel. Den lille hvide Hest, der bar ham, stod hele Tiden og ludede med Hovedet og viftede mat med sin tynde, forpjuskede Hale. Den gode Kaptajns Skikkelse var hverken synderlig smuk eller krigersk, men den bar Præget af en saa urokkelig Ro og Sindsligevægt, at man uvilkaarlig fik den største Respekt for ham.

Jeg lod ham ikke vente et Øjeblik, men satte mig straks op paa min Hest, og fem Minutter efter var vi ude af Fæstningens Port.

Bataillonen var allerede fem—seks hundrede Alen foran os og viste sig som en tæt, sort, bølgende Masse. At det var Fodfolk, kunde man slutte sig til gennem Bajonetterne, der ragede op over Kolonnen med deres lange, blinkende Spidser. Nu og da

naaede en løsreven Stump af en Soldatervise og raske Trommehvirvler mit Øre, men højt over disse lød en usædvanlig ren og skøn Tenor henne fra det bageste Kompagni. Vejen gik gennem en dyb og bred Kløft langs Bredden af en lille, men rivende Flod. Flokke af vilde Duer kredsede over den: snart satte de sig paa den stenede Bred, og snart hvirvlede de sig op i Luften i hurtige Vendinger og forsvandt i det fjerne. Solen var endnu under Horisonten, men Kløftens øverste Rand til højre laa i en bred Lysstribe. Graahvide Stenmasser, der tittede frem gennem gulgrønt Mos, duggede Buske af Kristtorn, Kornel og Korkelm traadte klart og med skarpt Relief frem mod den gennemsigtige Guldgrund i Øst. Den anden Side af Kløften derimod og dens Bund laa i Fugtighed og Mørke. Indhyllet i en tæt, hvidlig Taage, der hævede sig i lette, bølgende Skyer, flygtige som Røg, frembød denne Del af den en ubestemmelig Blanding af Farver: blegt lilla, sortegraat, mørkegrønt og skinnende hvidt imellem hverandre. Lige foran os og op over Horisonten hævede Snebjærgene sig i skønne, lette Omrids og med brede, rolige Slagskygger. Deres rene, hvide Tinder skinnede os i Møde med dæmpet Glans. Græshopper, Cikader og Myriader af andre Insekter vaagnede i det høje Græs og fyldte Luften med en uophørlig Summen og Pippen. Det var, som om en Million af smaabitte Klokker ringede inde i mit Øre. Det duftede af fugtigt Græs og Muld — kort sagt, Luften var svanger med Vellugt, som den er det en dejlig aarle Sommerdag. Kaptajnen slog Ild og tændte sin Pibe, og Lugten af Fyrsvampen og hans gemene Bondetobak steg i dette Øjeblik op i min Næse som den fineste Aroma.

Vi red ind paa Siden af Vejen for at komme forbi Bataillonen. Kaptajnen gjorde Indtryk af at være endnu mere fordybet i sine Tanker end ellers; han havde ikke sin Pibe et Øjeblik ude af Munden og huggede uophørlig Hælene ind i Siderne paa sin lille Hest, der smuttede gennem det høje, vaade Græs efterladende et næppe synligt Spor i dette. Lige op under Bringen paa den fløj en Fasan med den ejendommelige Skogren og de snurrende Vingeslag, som uvilkaarlig faar enhver Jægers Hjerte til at skælve af Fryd. Langsomt og kun et Par Alen foran Kaptajnen svingede den sig til Vejrs, men han værdigede den ikke et Blik.

Vi var næsten i Højde med Bataillonen, da vi lige bag ved os hørte den klaprende Lyd af Hovslag, og i det samme kom en smuk ung Knøs i Officersuniform og høj, hvid Pelshue galope-

rende forbi os. Han sad rank og frit i Sadelen og førte Tøjlerne med en let Haand. I Forbifarten nikkede han smilende til Kaptajnen og gav derpaa sin Hest et kraftigt Rap med Pisken. Til Trods for den Fart, hvormed han skød forbi os, fik jeg dog Tid til at bemærke, at han havde smukke mørke Øjne, en fint formet Næse og et lille begyndende Overskæg. Jeg følte mig stærkt tiltrukket af denne unge Mand, og især syntes jeg godt om, at han ikke kunde andet end smile, da han opfangede det velvillige Blik, hvormed vi fulgte ham. Alene af dette Smil kunde jeg slutte mig til, at han maatte være meget ung.

„Nej se, hvor han galoperer af Sted!“ sagde Kaptajnen med en utilfreds Mine og uden at tabe Piben af sin Mund.

„Hvem var det?“ spurgte jeg.

„Aa, det var en Fændrik Alanin; han staar ved mit Kompagni og kom for en Maaneds Tid siden fra Kadetakademiet.“

„Saa har han vel aldrig været i Ilden før?“

„Ja, det er ogsaa derfor, han er saa glad,“ svarede Kaptajnen. „Ak ja, den Ungdom, den Ungdom!“

„Ja men han har da ogsaa Grund til at være glad. Kan man vel tænke sig noget interessantere for en ung Officer end at komme med paa en Tur som denne?“

Kaptajnen tav et Minut eller to og saa' ud, som om han grundede dybt over noget.

„Ja, den Ungdom, den Ungdom!“ sagde han atter med sin dybeste Bas. „Hvor kan man dog glæde sig til noget, som man slet ikke véd, hvad er! Nej, naar man har været flere Gange med til den Fornøjelse, er Glæden ikke synderlig stor. Se nu i Dag for Eksempel er vi en Snes Officerer, som rykker ud, og vi kan da ganske sikkert gøre Regning paa, at i det mindste en af os bliver dræbt eller saaret. I Dag er det mig, i Morgen en anden og i Overmorgen en tredje. Jo, det er ogsaa noget at glæde sig til!“

III

Næppe var Solen oppe over Bjærgene, før dens Straaler fandt Vej ned i den snævre Dal, ad hvilken vi rykkede frem, og spredte Taagens bølgende Slør til alle Sider. Før havde det været køligt,

men nu blev det med ét trykkende varmt. Soldaterne, der havde deres Gevær og den tunge Oppakning at bære, slæbte sig møjsommeligt hen ad den støvede Vej, og man hørte nu mindre hyppigt end før Tale og Latter inde fra Rækkerne. Ud til Siden af Kolonnen gik de gamle, veltjente Underofficerer med Piben i Munden og snakkede jævnt og sindigt med hinanden, og bag efter Bataillonen fulgte en Række tungt belæssede Vogne, der forsvandt i store, stillestaaende Støvskyer. Officererne red foran Kolonnen: nogle af dem viste deres Rytterfærdighed ved at sætte Hesten i Galopspring og saa pludseligt at standse den, og andre lyttede til Bataillonens Sangere, som marscherede i sluttet Trop foran Têten, og som til Trods for Varmen og det kvælende Støv gav den ene Vise til Bedste efter den anden.

Omtrent tre Hundrede Alen foran Bataillonen og omgivet af en Flok beredne Tatarer red Regimentets største Galning og Vovehals, en høj og smuk Officer, der tumlede sin store, hvide Hest som en fuldendt Rytter. Han bar en sort Beschmet*) med Sølvgaloner, tætsluttende Halvstøvler med Guldbroderi paa Skæfterne, en gul tscherkessisk Kappe og en høj, spids Pelshue med tilbagebøjet Puld. Ned over hans sølvgalonerede Bryst hang et stort Krudthorn, bag paa hans Ryg dinglede en Karabin, og ud af hans Bælte stak en Pistol og en sølvbeslaaet Dolk. Desforuden havde han en kostbar Krumsabel hængende over Skulderen, og en Riffel i Hylster fastgjort ved Sadelknappen. Det var ikke til at tage Fejl af, at han baade i Paaklædning, Holdning og Manerer bestræbte sig for at ligne en ægte, indfødt Tatar; han sagde ogsaa nogle Ord i et Sprog, jeg ikke kendte, til de mørke Ryttere, der ledsagede ham, men efter de forbavsede og lidt ironiske Blikke at dømme, som de tilkastede hinanden, hver Gang han havde udstødt sine Strubelyd, forstod de ikke en Tøddel af, hvad han sagde. Han var en Type paa de unge Officerer, der vælgende sig de Lermontovske Helte til Forbillede, giver Vovehalsens og Dhjigitaens**) Parti. Kavkasus er for dem Romantikkens Verden, og i alt, hvad de foretager sig, følger de ikke deres egne Tilbøjeligheder, men søger at efterligne de Romanskikkelser, som de har valgt sig til Forbillede.

For at tage Løjtnanten her som Eksempel, satte han vistnok af Naturen Pris paa at omgaas elegante Damer af Selskabet og for-

---

*) En tatarisk Kaftan, der naar ned over Knæene. O. A.

**) Dhjigita betegner hos Tscherkesserne en kæk og forvoven Rytter. F. A.

nemme, indflydelsesrige Mænd, og jeg er endogsaa overbevist om, at det var den Verden, han helst bevægede sig i, da han var i allerhøjeste Grad forfængelig, men ikke desto mindre betragtede han det som sin ufravigelige Pligt, naar han var sammen med Folk af det virkelig gode Selskab, at vise sig ubehagelig imod dem — skønt rigtignok paa en yderst moderat Maade — og naar der arriverede en eller anden smuk Dame til Fæstningen, ansaa han sig for absolut forpligtet til at spadsere forbi hendes Vinduer med et Par af sine tatariske Kunaker *), barfodet, i rød Skjorte og stramme Benklæder, og skraalende og bandende af fuld Hals, dog ikke saa meget med Ønsket om at fornærme hende som for at vise hende sine smukke, hvide Fødder, saa at hun kunde blive forelsket i ham, hvis han da for øvrigt vilde tillade hende at nære en saadan Følelse for ham. Ofte sneg han sig ud om Natten sammen med to eller tre Tatarer af en fredelig Stamme og lagde sig paa Lur i Bjærgene for at kunne faa Lejlighed til at sende en forbiridende Tscherkesser en Kugle gennem Hovedet, og skønt hans Hjerte mere end én Gang sagde ham, at dette ikke var nogen synderlig stor Heltebedrift, betragtede han det nu engang som sin Pligt at lade Menneskeheden lide, fordi han i sin Forblindelse bildte sig ind, at Menneskene havde krænket ham saa dybt, at han til Gengæld burde forfølge og hade dem paa enhver mulig Maade. Han var fuldt og fast overbevist om, at han havde mindst Halvparten af Menneskeheden til Fjende, og han mente, at det var Livets højeste Poesi at hade, foragte og hævne sig paa den usle Slægt, der omgav ham. Men hans Elskerinde, en tscherkessisk Pige, som jeg senere tilfældig gjorde Bekendtskab med, forsikrede mig, at han havde det bedste Hjerte af Verden, og at han hver Aften, lige efter, at han havde nedskrevet sine mørke, fortvivlede Tanker, først omhyggeligt gjorde sine daglige Udgifter op i en rubriceret Regnskabsbog og derpaa andægtigt bad til Gud paa sine Knæ. Se saadan var han, og mange Anstrengelser og megen Kamp kostede det ham sikkert at bilde sig selv og sine Kammerater ind, at han var den, han gerne vilde være. — Engang, paa en af sine natlige Ekspeditioner havde han saaret en Tscherkesser i Foden og slæbt ham hjem som sin Fange. I syv Uger plejede han sin saarede Fjende med den største Omhu, til han var fuldstændig helbredet, og sendte ham derpaa hjem belæsset med Foræringer. Nogen Tid efter, da Løjtnanten var ude

*) Kunak: Tscherkessernes Udtryk for en Ven eller Broder. F. A.

paa en større Razzia mod Bjærgboerne — han trak sig langsomt tilbage med sit Kompagni og tog af og til Stilling med dette for at holde den overlegne Fjende fra Livet — hørte han, at der blev raabt paa ham ovre i Modstandernes Rækker, og i samme Nu saa' han sin fordums Fange ride frem foran Kamplinjen. Løjtnanten red ham saa i Møde, og de to Venner gav hinanden Haandslag og fik sig en lille Passiar. Bjærgboerne stod og saa' paa dette uden at skyde, men næppe havde Løjtnanten gjort omkring; før der faldt et Par Skud, og da vilde Skæbnen, at den kække Vovehals hentede sig et Strejfskud i Laaret. Senere fik jeg selv Lejlighed til at se, hvor excentrisk han kunde bære sig ad. En Aften brændte det ude i Forstaden, og to Kompagnier Soldater stod omkring Brandstedet ivrigt beskæftigede med at slukke. Da Ilden var paa sit højeste — Flammerne stod ud af Vinduerne og slikkede op ad Taget — saa' man i Luernes Skær en høj Skikkelse paa en kulsort Hest trænge sig gennem Mængden. Det var Løjtnanten. Han red helt hen til Brandstedet, sprang af Hesten og styrtede ind i det brændende Hus. Fem Minutter efter kom han ud igen, forbrændt og med afsvedet Haar, men i sine Arme bar han to Duer, som han med Fare for sit eget Liv havde frelst fra at omkomme i Flammehavet.

Han hed Rosenkranz, og hans Slægt stammede altsaa ikke oprindelig fra Rusland; men hver Gang han talte om sin Herkomst, og det gjorde han ofte, paastod han, at han kunde føre sit Stamtræ tilbage til Varægerne, og at baade han og hans Forfædre var Russere af det reneste Blod.

IV

Solen havde tilbagelagt Halvdelen af sin Bane og borede nu sine brændende Straaler ned i den tørre, smuldrende Jord. Den mørkeblaa Himmel var fuldstændig ren og klar, og kun nede ved Bjærgenes Fod svævede nogle lette, lillahvide Skyer. Det var utaalelig hedt, og hele Luften var opfyldt af et gennemsigtigt, glødende Støv, der trængte ind i alle Porer. Da Bataillonen havde tilbagelagt Halvdelen af sin Dagsmarsch, gjorde den Holdt og rykkede kompagnivis ned til Floden for at holde Hvil. Geværerne blev sat sammen, og Folkene styrtede ned til Vandet for at fylde

deres Feltflasker. Bataillonschefen tyede ind under en skyggefuld Busk og lavede sig med sit allerværdigste Ansigt til at spise Frokost sammen med tre af Kompagnicheferne; Kaptejn Khlopov havde strakt sig i Græsset inde under Kompagniets Færdselsvogn, og den tapre Rosenkranz og nogle andre Officerer havde lejret sig paa deres Feltkapper om et helt Batteri Flasker, som snart satte dem i saa lystig en Stemning, at den endogsaa smittede Sangerne, der stod i en Halvkreds om dem og gav deres Glæde til Kende ved en rask Soldatervise med jublende Omkvæd af Hujen og Fløjtetriller. I denne Gruppe laa ogsaa den unge Fændrik, der var redet forbi mig om Morgenen. Hvor var han dog morsom! Hans Øjne straalede, Tungen var lidt tyk, og saa kyssede og omfavnede han sine nærmeste Kammerater og forsikrede dem, at han holdt umaadelig meget af dem. Stakkels unge Fyr! Han vidste endnu ikke, at man i Regelen kun gør sig latterlig, naar man hengiver sig til en saadan begejstret Stemning, og at denne Ungdommens oprigtige Trang til at holde af alle som oftest kun mødes med Spot og faar Utak til Løn — men han vidste heller ikke, hvor skøn og indtagende han saa' ud, da han overvældet af Vinen sank tilbage med Haanden inde under sit sorte, krøllede Haar.

Jeg lyttede med Interesse til Officerernes og Soldaternes Samtaler og studerede opmærksomt deres Ansigter, men ikke hos en eneste af dem sporede jeg saa meget som en Skygge af den Uro, der fyldte mig selv. Folkene spøgte, lo og fortalte Historier, og hvor jeg saa' hen, herskede der den største Sorgløshed. Ikke én skænkede den forestaaende Fare en Tanke, og ikke én tænkte paa, at han muligvis ikke kom til at marschere hjem igen i Morgen sammen med sine Kammerater.

V

Klokken var næsten syv, da vi nærmede os Fæstningen Novogeorgjevsks brede, palisaderede Port. Solen gik ned og kastede sine skraa, røde Straaler hen over de maleriske Bastioner og Haverne med de ranke Pyramidepopler, ud over de spredte, gulnende Majsmarker og ind under de hvide Skyer, der havde lejret sig om Snebjærgenes Tinder som en anden endnu skønnere og mere

fantastisk Bjærgkæde. I Aulen *), der laa tæt uden for Fæstningen, stod den tatariske Mullah paa Moskeens flade Tag og kaldte de Troende sammen til Bøn, og netop i det samme istemmede vore raske Sangere en af deres allerlystigste Viser.

Saa snart jeg var kommet til mit Kvarter, tog jeg mig en lille Lur og gik derpaa hen til Generalens Adjudant for at faa Tilladelse til at deltage i Ekspeditionen. Paa Vejen derhen opdagede jeg, at der dog hersker mere Liv i en saadan lille kavkasisk Grænsefæstning, end jeg havde troet.

Lige som jeg var kommet ud af min Dør, rullede en let lille Karet, inden i hvilken der sad en elegant klædt Dame, forbi mig, og da jeg lidt efter gik over Torvet, lød der ud gennem Kommandantboligens aabne Vinduer lystige Polkatoner fra et gammelt, forstemt Klaver. I en aaben Skænkebod sad nogle Underofficerer og snakkede sammen ved fyldte Bægere, og i en Sidegade gik en krumrygget gammel Jøde og spillede Finalen af Lucia paa en hæs Lirekasse, der sendte sine skrigende Toner vidt ud over Torvet. Et Stykke nede i Hovedgaden mødte jeg to svajende „Damer" i raslende Kjoler og med brogede Silkeparasoller, og kort efter kom jeg forbi to unge Piger, den ene i rosenrødt og den anden i blaat, som stod paa Stentrappen uden for et lille lavt Hus, fnisende og smaaleende for at tiltrække sig de forbigaaende Krigeres Opmærksomhed. Alle Vegne, baade i Gaderne og i Boulevarderne, mødte jeg Officerer i nye Uniformsfrakker og med hvide Handsker og straalende Epauletter.

Adjudanten, der havde sine Værelser i den nederste Etage af Generalens Hus, var hjemme, da jeg kom, og saa snart jeg havde forebragt mit Ønske, erklærede han straks med den største Elskværdighed, at der ikke var det fjerneste til Hinder for dets Opfyldelse. Jeg havde kun siddet et Par Minutter hos ham, da jeg saa' den samme Karet, der for lidt siden havde vakt min Opmærksomhed, rulle lige forbi Vinduerne og køre hen foran Trappen. En høj, elegant Mand i Infanteriuniform med Majors Epauletter steg ud af Vognen og gik ind i Huset.

„Aa, undskyld mig et Øjeblik," sagde Adjudanten og knappede sin Frakke, „men nu maa jeg op til Generalen."

„Hvem er den Dame, der sidder inde i Vognen?" spurgte jeg.

„Det er Grevinde Pahlen," svarede han og løb ud af Døren.

Lidt efter traadte Generalen, en overordentlig smuk og di-

*) Aul: kavkasisk Landsby.

O. A.

stingveret Mand, ud paa Stentrappen. Han var i Dagliguniform og bar et hvidt, emailleret Kors i Knaphullet. Efter ham fulgte Majoren, Adjudanten og et Par andre Officerer af hans Stab. Generalens Holdning og Bevægelser viste tydeligt, at han var en Mand, der kendte sit eget høje Værd.

„Bonsoir, saadanne la comtesse," sagde han, idet han rakte sin Haand ind gennem det aabne Karetvindue.

En lille Haand i Glacéhandsker mødte hans, og et fint, nydeligt Ansigt i bleggul Silkehat viste sig i Karetvinduet.

De vekslede nogle Ord, som jeg ikke kunde høre, og derpaa sagde Generalen smilende:

„Vous savez, que j'ai fait voeu de combattre les infidèles, prenez donc garde de le devenir."

Inde fra Kareten hørte jeg Latter og en Stemme, der læspede:

„Adieu donc, cher général."

„Non à revoir," svarede Generalen, „et n'oubliez pas que je m'invite pour la soirée de demain."

I det samme satte Kareten sig i Bevægelse og rullede bort.

„Se her," tænkte jeg, da jeg lidt efter gik hjem til mit Kvarter, „har vi nu en Mand, der er i Besiddelse af alt, hvad man kan ønske sig: Rigdom, Rang og et hædret Navn. Men dog er der ikke mere Alvor i ham, end at han, lige før han skal i en Kamp, hvis Udfald kun Gud kender, staar og courtiserer en smuk Dame og inviterer sig selv til Te hos hende den næste Dag."

Da jeg senere ud paa Aftenen atter var henne hos Adjudanten for at faa at vide, naar vi skulde af Sted, traf jeg hos ham en ung Løjtnant af Garnisonen, hvis Væsen udmærkede sig ved en næsten kvindelig Ængstelighed og Blyhed. Han stod og beklagede sig over, at nogle af hans Kammerater ved deres Intriger havde forhindret, at han var bleven kommanderet med til den forestaaende Ekspedition, og ytrede den dybeste Indignation over deres skændige Opførsel, som han lovede at huske dem ved given Lejlighed. Og hvor omhyggeligt jeg end studerede Udtrykket i hans Ansigt og lyttede til Klangen af hans Stemme, kunde jeg dog ikke komme til andet Resultat, end at han var dybt oprørt og bedrøvet, fordi han ikke skulde ud og skyde paa Tscherkesserne og selv udsætte sig for deres Kugler. Han var som sagt meget ulykkelig, men hans Sorg mindede mig nærmest om Barnets, naar det græder, fordi det har faaet uretfærdige Prygl. — Denne unge Mand

forbavsede mig endnu mere end Generalen, og jeg forstod ham lige saa lidt som denne.

VI

Klokken ti om Aftenen skulde Tropperne rykke ud af Fæstningen. Allerede Klokken ni satte jeg mig op paa min Hest og red hen til Generalen, men da jeg kunde sige mig selv, at det ikke gik an at forstyrre ham nu, bandt jeg min Skimmel til et Plankeværk henne om Hjørnet af Huset og satte mig selv paa Jorden ved Siden af, idet jeg besluttede at vente her, til Generalen kom forbi med sin Stab.

Solen var nu afløst af den unge Maane, der som en gennemsigtig Sky i Horisonten kastede sit skælvende Halvlys hen over den stjernebesaaede Himmels dybe Blaa. I alle Vinduerne og gennem Sprækkerne af de lukkede Skodder skimtede jeg Lys. De slanke Popler, der ragede op over de lave, hvide Hytter, stod som høje, mørke Støtter i det blege Maanelys, og hen over den lyse, støvede Vej kastede Huse, Haver og Træer lange, maleriske Slagskygger. Nede fra Floden lød de store Klokkefrøers melodiske Kvækken, men inde i Gaderne og smeltende sammen med løsrevne Melodistumper fra Lirekassen, hvis rungende Valse og Viser bares hen over Byen, hørtes Hestetrampen, ilsomme Skridt og Lyden af Menneskestemmer.

Jeg skal ikke gøre Rede for, hvad jeg tænkte paa i den lange Stund, jeg sad her og ventede. For det første kommer det ikke Fortællingen ved, og for det andet vil jeg nødig bekende alle de mørke og bedrøvelige Tanker, der strømmede ind paa mig, medens alle andre saa' lyst paa Tingene og glædede sig til at komme ud og slaas. Men vist er det, at jeg faldt i saa dybe Tanker, at jeg hverken lagde Mærke til, at Klokken slog elleve, eller at Generalen red forbi mig med sin Stab.

Omsider satte jeg mig op paa min Hest og red af Sted. Arrieregarden var endnu ikke kommet uden for Fæstningens Port. Med Nød og næppe banede jeg mig Vej gennem det Virvar af Kanoner, Patronkarrer og Vogne, der spærrede Gaden, og skønt Officererne raabte og kommanderede i Munden paa hinanden, lykkedes det dem dog ikke at bringe Orden i den kaotiske Forvir-

ring, der herskede her. Efter at jeg endelig var sluppet igennem, travede jeg langs den næsten 1800 Alen dybe Kolonne, der tavst og langsomt bevægede sig frem i Mørket. Da jeg kom forbi et af Batterierne, raabte en Officer, der red inde mellem Kanonerne, nogle Ord, hvis skingrende tyske Akcent lød som en skærende Dissonans midt i den alvorsfulde Stilhed. — „Artillerist! Gif mig Fyr!“ skurrede det i mit Øre, og i samme Nu raabte en lille Soldat med ængstelig Røst: „Schevtschenko, rap dig lidt! Løjtnanten vil have Fyr!“

Næsten hele Himlen var nu bedækket med lange, mørke Skyer, og kun hist og her blinkede Stjernerne frem mellem disse med et blegt og mat Skær. Maanen havde skjult sig bag de mørke Bjerge, som man kunde skimte i Horisonten til højre, og kastede hen over deres Tinder et svagt, skælvende Halvlys, der dannede en skarp Kontrast til det rugende Mulm, der indhyllede deres Fod. Det var varmt, og saa stille, at ikke et Græsstraa, ikke en Sky bevægede sig. Et saadant Mørke herskede der, at man ikke engang kunde skelne de allernærmeste Genstande. Ud til Siden af Vejen bildte jeg mig ind at se snart sælsomt formede Klipper, snart forunderlige Dyre- og Menneskeskikkelser, men alle disse fantastiske Figurer forvandlede sig til ganske almindelige Buske, da jeg hørte Løvets sagte Susen og fornam det kølige Pust af Duggen, der vejrede mig i Møde fra Blade og Grene. For ude øjnede jeg en sort, bølgende Mur og i en lille Afstand bag denne nogle mørke Punkter, der dansede imellem hverandre hen ad Landevejen. Det var Avantgardens Rytteri og Generalen og hans Stab. Selv red jeg ogsaa midt inde i en mørk Masse, men den ragede ikke saa højt op som Muren for ude. Det var Fodfolkets lange, tætte Kolonne. Saa dyb en Tavshed herskede der i den, at man tydeligt kunde høre alle Nattens hemmelighedsfulde Lyde, der flød sammen i en eneste Harmoni. Schakalernes sørgmodige Hyl i det fjerne, der snart lignede en fortvivlet Graad, snart en fæl og skingrende Latter, Cikadernes ensformige, skingrende Sang, Frøernes Kvækken, Vagtelens Slag og en forunderlig dump Larm, der kom nærmere og nærmere, og som jeg ikke kunde forklare mig, forenede sig med alle disse svage, ubestemmelige Bevægelser i Naturen, der har faaet Navn af Nattens Stilhed, til én eneste kraftig, fuldtonende Akkord, som brødes, eller rettere talt forbandt sig harmonisk med Hovslagenes dumpe Larm og Folkenes tunge Skridt gennem det høje, raslende Græs.

Inde fra Kolonnen hørte jeg den klingrende Lyd af Kanonernes Malm, Bajonetternes Klirren, naar de stødte mod hinanden, og nu og da sagte, dæmpet Tale og en Hests urolige Prusten.

Hele Naturen aandede fredeligt i Følelsen af sin Skønhed og Styrke.

„Herregud," tænkte jeg, „er der da ikke Plads nok for os alle paa denne skønne, velsignede Jord og under denne umaadelige Stjernehimmel? Hvor kan vi Mennesker, som lever midt i denne vidunderlige Natur, huse Hadets og Hævnens Følelser i vore Hjerter og for Alvor tænke paa at berøve vor Næste Livet? Skulde man ikke tro, at alle slette og daarlige Tanker vilde forsvinde i Berøring med Naturen — denne det mest umiddelbare Udtryk, for hvad der er godt og skønt?"

VII

Vi havde allerede marscheret mere end to Timer. Jeg frøs og begyndte at blive søvnig. I Mørket skimtede jeg de samme Genstande som før, men ganske svagt og utydeligt: forrest og i nogen Afstand den sorte, bølgende Mur og derpaa de dansende Prikker; men ved Siden af mig opdagede jeg nu Bagparten af en Hest med viftende Hale, og en Rytter i flagrende tscherkessisk Kappe, tværs over hvilken der dinglede en lang Bøsse. Et Glimt af hans Cigaret oplyste en blond Knevelsbart og en Haand i hvid Vaskeskindshandske. Jeg bøjede mig ned over Halsen paa min Hest, lukkede Øjnene og faldt hen i en kort Døs, men fór atter op ved Lyden af Hovslag foran mig. Først forekom det mig, at jeg selv holdt stille, og at den sorte Mur bevægede sig ind imod mig, og dernæst, at Muren standsede, og jeg selv red lige bus ind paa den. Samtidig hermed hørte jeg den dumpe Larm, som hele Tiden havde lydt i mit Øre, lige i Nærheden af mig: det var Lyden af rindende Vand. Endnu et Stykke rykkede vi frem gennem en dyb Kløft, der skraanede nedad og aabnede sig ud mod en skummende larmende Flod. Stærkere og stærkere lød dens Brusen, Græsset blev tættere og højere, de spredte Buske rykkede nærmere sammen, og Horisonten indsnævrede sig for vort Blik. Nu og da saa' jeg mod Bjærgenes sorte Baggrund nogle lange lyse Glimt, der blussede op snart her og snart der og forsvandt igen.

„Hvad er det for Blus?“ hviskede jeg til Tataren, der red ved Siden af mig.

„Hvad, véd du ikke det?“ sagde han forbavset. — „Det er jo dem oppe i Bjærgene, som staar og svinger med tændte Halmviske.“

„Hvorfor gør de det?“ var jeg dum nok til at spørge.

„For at alle og enhver kan vide, at Russerne kommer. — Ha, ha, ha!“ tilføjede han leende, „nu faar de nok dygtig travlt ovre i Aulerne med at slæbe alt deres Kram ud af Hytterne.“

„Véd de da allerede oppe i Bjærgene, at vi er her?“ spurgte jeg atter.

„Ja, vel véd de det. Vort Folk har gode Øjne.“

„Mon Schamyl selv tænker paa at drage ud imod os?“

„Nej,“ sagde Tataren og rystede paa Hovedet, „det gør Schamyl ikke. Han sender en af sine Naiber *) imod os, men selv bliver han staaende oppe i Bjærgene og ser paa det hele gennem sin store Kikkert.“

„Bor han langt herfra?“

„Aa nej, ikke synderlig langt; en halv Snes Verster herfra, oppe i Bjærgene, som du ser hist ovre til venstre.“

„Saa har du vel ogsaa set Schamyl?“

„Nej, Schamyl viser sig aldrig for nogen af os. Han er altid omgivet af hundrede, nej tre Hundrede — nej tusinde Murider **), og selv staar han lige i Midten,“ tilføjede han med Udtrykket af den dybeste Ærbødighed.

Jeg løftede mit Blik og opdagede da, at det lysnede i Øst, og at Syvstjernen sænkede sig ned mod Horisonten, men nede i Kløften, ad hvilken vi rykkede frem, var der endnu fugtigt og bælgmørkt.

Pludselig saa' vi foran os i den mørke Nat nogle smaa Glimt, og i samme Nu summede og hvislede Kuglerne om Ørene paa os med hule Skrald, efter hvilke der lød djævelske Hyl og Skrig. Det var de fjendtlige Forposter, der lod høre fra sig: de skød, skraalede og rendte saa deres Vej.

Alt blev atter stille. Generalen kaldte paa en Tolk. En af Tatarerne red hen til ham og talte temmelig længe med ham hviskende og gestikulerende.

„Oberst Khasanov, send et Par Eskadroner ud i Skyttekæde,“ sagde Generalen langsomt og tydeligt, men med dæmpet Røst.

---

*) Naib: Underfører. F. A.

**) Murid: Kriger. F. A.

Vore Folk havde nu naaet Floden. De sorte Klipper, der indesluttede Kløften, laa bag ved os, og Dagen begyndte at gry. Himlen med de blegnende Stjerner syntes højere end før, Morgenrøden straalede i Øst, et friskt, køligt Pust kom dragende Vester fra, og lyse, hvide Taager dampede hen over den larmende Flod.

VIII

En af Tatarerne anviste os Vadestedet, og Rytteriets Fortrop, efterfulgt af Generalen og hans Stab, begyndte Overgangen. Vandet, der naaede Hestene til Bringen, styrtede med Fraaden og Fart hen over de store graahvide Klippeblokke, af hvilke enkelte naaede næsten helt op til Overfladen. Sky af al denne uvante Larm løftede Dyrene Hovedet og spidsede Øren, men gik dog sikkert og varsomt over de skarpe Sten mod Strømmen, der dannede stride, skummende Hvirvler om deres Ben. Rytterne trak Knæene op under sig og lagde Sabelen tværs over Sadelen, og Fodfolket, der bogstavelig talt havde trukket ud til Skjorten, kæmpede sig med overhængte Geværer og sammenbyltet Tøj i lange Rækker paa femten til tyve Mand, der holdt hinanden i Haanden, frem mod den stride Strøm. Artilleristerne jagede ud i Vandet paa deres balstyrige Heste, som de drev frem med Raab og Skrig. Klirrende raslede de tunge Kanoner hen over den ujævne Stenbund, nu og da saa dybt nede i Vandet, at det plaskede hen over For- og Bagstilling, men de smaa kraftige Sortehavsheste trak i Skaglerne, saa Bølgerne stod i Skum om dem, og arbejdede sig op paa den anden Bred med dryppende Hale og Man.

Saa snart alt var kommet over, satte Generalen sin Hest i Bevægelse og travede efterfulgt af Rytteriet hen mod en stor Skovslette, der aabnede sig ud mod Floden. Kosakkerne formerede Kæde og begyndte at afsøge Skovbrynet.

Foran os, inde mellem Træerne, skimtede jeg en lys Skikkelse i tscherkessisk Kappe — én til — og nok én til. „Der har vi Tatarerne!“ raabte en af Officererne i Staben, og i det samme kom der en lille Røgsky derovre, efterfulgt af et Knald. Endnu en Sky og et Knald og saa lyder der ude i vor Skyttekæde Salve paa Salve, som langt overdøver Fjendens Ild. En Gang imellem fly-

ver en Kugle med langtrukken Hvislen og summende som en Bi forbi vore Øren og viser, at ikke alle Skuddene kommer fra os. Fodfolket rykker frem i Løb, og Artilleriet kommer i susende Fart og prodser af i Skyttekæden. Det synger i Kanonernes Malm, Kartæskerne rasler, og Brandraketternes Hvislen blander sig med Geværildens knitrende Skratten. Rytteri, Fodfolk og Artilleri fylder efterhaanden den store Slette. Røgen fra Kanonerne og Geværerne breder sig hen over det duggede Græs og forjager Taagen. Oberst Khasanov sprænger hen til Generalen og standser sin Hest med et pludseligt Ryk.

„Skal vi ikke hugge ind paa dem, Deres Excellence?“ siger han med Haanden til Huen og peger med sin Pisk paa en stor Flok Ryttere, foran hvilke der tumler sig to forvovne Karle med røde og blaa Vimpler paa Lansespidsen.

„Ja, gør kun det, Ivan Mikhajlitsch, og Lykke paa Rejsen!“ svarer Generalen, og i samme Nu har Obersten trukket sin Sabel og vendt sin Hest.

„Hurra!“ raaber han. „Hurra, hurra, hurrah!“ lyder det i Rytteriets Rækker, og af Sted flyver han i Spidsen for sine Dragoner og Kosakker.

Alles Øjne følger dem. En hel Række smaa Flag dukker op henne i Skovkanten, men med ét forsvinder de.

Fjenden, der ikke har været forberedt paa Angrebet, trækker sig ind i Skoven og aabner en heftig Ild. Kuglerne flyver hen over vore Hoveder i tætte Skarer.

„Quel charmant coup d'oeil!“ siger Generalen og hopper let i Sadelen under sin sorte Blodshests elegante Bevægelser.

„Charmant!“ istemmer Majoren med et lidt insinuant Smil, og i det samme giver han sin Hest et Rap med Pisken og rider hen til Generalen. „C'est un vrai plaisir, que la guerre dans un aussi beau pays,“ siger han ærbødigt.

„Et surtout en bonne compagnie,“ tilføjer Generalen naadigt.

Majoren bøjer sig forover med et forbindtligt Ansigt.

I det samme farer et fjendtligt Projektil forbi med en uhyggelig Hvæsen og smækker ned med et vældigt Bump. Bagude hører jeg en ynkelig Stønnen, og saa stærkt optager den mig, at hele det stemningsrige Billede, som jeg har for Øje, i et Nu taber sin Tillokkelse for mig. Men ingen uden jeg synes at have bemærket, hvad der er sket. Majoren ler nok saa fornøjet, en anden Officer

af Staben fuldender med største Ro den Sætning, han har begyndt, og Generalen ser til den modsatte Side og parlerer Fransk.

„Maa vi skyde paa dem?“ spørger Chefen for Artilleriet, som kommer galoperende hen til ham.

„Ja, sæt kun lidt Skræk i Livet paa dem,“ svarer Generalen og tænder en Cigaret.

Et Batteri tager Stilling og begynder at fyre. Jorden ryster under Skuddene, og i den tætte, hvide Røg, der indhyller Kanoner og Betjeningsmandskab, blusser det ene lille røde Ildglimt efter det andet.

Artilleriet og Fodfolket beskyder en Aul, som Fjenden har besat. Atter kommer Oberst Khasanov sprængende hen til Generalen og faar hans Tilladelse til at tage Aulen. Atter genlyder Luften af vilde Hurraraab, og Rytteriet forsvinder i en vældig Støvsky.

Det var i Sandhed et storartet Skuespil. Men for mig, der kun var her som Tilskuer, svækkedes Indtrykket dog noget ved at alle disse Angreb paa den flygtende Fjende og al denne Raaben og Skrigen forekom mig saa temmelig overflødige. Jeg kom uvilkaarlig til at tænke paa en Mand, der staar og fører drabelige Slag i Luften med en Økse.

IX

Fjenden havde forladt Aulen, og da Generalen og hans Stab, til hvilken ogsaa jeg havde sluttet mig, red ind i den, saa' vi ikke en levende Sjæl i Gaderne.

Spredt rundt om paa de stenede Smaahøjder, der kransede begge Sider af en lille Flod, laa de lave hvidkalkede Hytter med deres flade Lertage og smukke kegleformde Skorstene. Paa den ene Side af Aulen mødte mit Øje grønnende, solbelyste Haver med store Pære- og Blommetræer, og paa den anden et løjerligt Kaos af lange, lodretstaaende Stene, op mellem hvilke der ragede spinkle Lanseskafter med brogede Kugler og Vimpler. Det var Dhjigitaernes Begravelsesplads.

Tropperne stod opstillede foran Aulen, og i samme Nu som de fik Lov til at rykke ind i den, spredte Dragoner, Infanterister og Kosakker sig i de krumme Gyder med Hujen og Skrig. Øde-

læggelsesværket begyndte. Her brød de Taget ned, og dér splintrede de en Dør med kraftige Øksehug; Hytter og Høstakke brændte, og en tæt sort Røgsøjle hævede sig lodret op i den stille, klare Luft. En Kosak kom slæbende med en stor Sæk Mel og et broget Tæppe, og en Infanterist løb glædestraalende ud af en Hytte med en Blikskaal i den ene Haand og en gammel Las i den anden. I en Gyde rendte en Dragon med udbredte Arme efter et Par Høns, der kaglende fløj op ad et Hegn, og henne om Hjørnet stod en af hans Kammerater med en stor Krukke Mælk i Favnen; han tog sig en vældig Slurk og smadrede den saa mod Jorden.

Min Ven Khlopovs Bataillon var ogsaa inde i Aulen. Kaptajnen sad oppe paa det flade Tag af en af Hytterne og udsendte store Skyer af sin kvalme Bondetobak med saa fredelig en Mine, at jeg fuldstændig glemte, at jeg befandt mig i Fjendens Nærhed, men troede mig hjemme i min Dagligstue.

„Naa, saa De er ogsaa her?“ sagde han, da han fik Øje paa mig.

Løjtnant Rosenkranz's høje Skikkelse saas i uafbrudt Bevægelse inde i Aulen. Heie Tiden hørte jeg hans Stemme, og han lod til at have umaadelig travlt. Med ét forsvandt han inde i en af Hytterne og kom lidt efter ud igen med et triumferende Ansigt og efterfulgt af to Soldater, der førte en gammel bagbunden Tatar imellem sig. Stakkelen, hvis hele Dragt bestod af en hullet, broget Beschmet og et Par lasede Benklæder, var saa mager, at det saa' ud som om hans knoklede Arme, der var fastsurrede bag paa Ryggen af ham, skulde gaa ud af Skulderleddene. Hans Ansigt og den forreste Del af hans ragede Isse var gennemfuret af dybe Rynker, og hans fordrejede, tandløse Mund, der kiggede ud af et graat, tætstudset Skæg, mimrede uafladelig paa en højst uhyggelig Maade. Skønt han var saa affældig, at han knap kunde støtte paa sine tynde Ben, lynede hans rødsprængte Øjne dog af Mod og Dødsforagt.

Rosenkranz spurgte ham gennem en Tolk, hvorfor han ikke var flygtet med de andre.

„Ja, hvor skulde jeg vel gaa hen?“ svarede han og saa' ud for sig.

„Derhen, hvor de andre gik,“ bemærkede en af dem, som stod i Nærheden.

„De unge Dhjigitaer er gaaet bort for at kæmpe mod Russerne, men jeg er gammel og svag og kan ikke føre Vaaben."

„Er du da ikke bange for Russerne?"

„For Russerne? — Nej, hvad kan de vel gøre mig! Jeg er jo en Olding," sagde han og lod sit Blik glide rundt i den Halvkreds, der omgav ham.

Da vi senere marscherede hjem, saa' jeg ham sidde dinglende og uden Hat bag paa en Kosaks Sadel, men med et fuldstændig ligegyldig og roligt Ansigt. — Man havde anset det for nødvendigt at tage ham med for at kunne benytte ham som Gidsel.

Jeg krøb op paa Taget og satte mig ved Siden af Kaptajnen.

„Der var nok ikke mange Fjender?" sagde jeg, da jeg ønskede at høre hans Mening om den Kamp, der nylig havde fundet Sted.

„Fjender?" gentog han forbavset. „Nej, der var ikke en eneste. Kalder De det Fjender? — Men vent blot til i Aften, naar vi trækker os tilbage, saa skal De se, hvor de kommer myldrende frem derhenne fra," tilføjede han og viste med sin stumpede Pibe over mod Skovbrynet, som vi havde passeret, førend vi rykkede ind i Landsbyen.

„Ih, men hvad er dog det?" spurgte jeg uroligt, idet jeg afbrød Kaptajnen og pegede paa nogle Kosakker, som var stimlet sammen i Gaden nedenfor. Midt inde i Klyngen hørte jeg noget, der lød som et spædt Barns Graad.

„Nej, nej, ikke her! Det gaar aldrig godt!" sagde en af Soldaterne.

„Jo, vist saa! Kom med en Kniv!" raabte en anden.

„De har sikkert en eller anden Gavtyvestreg for, de Slyngler," sagde Kaptajnen roligt.

I det samme kom den smukke, unge Fændrik løbende henne fra Hjørnet, ildrød i Hovedet og med et forskrækket Ansigt.

„Vil I lade den lille gaa!" raabte han med sin barnlige Røst og fór ind paa Kosakkerne. „Prøv paa at røre Barnet, saa skal I faa med mig at bestille!"

Klyngen splittedes til alle Sider og et lille hvidt Gedekid tog skyndsomt Flugten ned ad Gaden. Den unge Fændrik blev staaende betuttet, saa' paa Soldaterne og stammede nogle usammenhængende Ord. Da han opdagede Kaptajnen og mig, blev han endnu rødere i Hovedet, men efter at have betænkt sig lidt kom han dog hen til os.

„Jeg troede, at det var et Barn, de havde faaet fat i og vilde myrde," sagde han op til os med et undseligt Smil.

X

Paa Hjemvejen red Generalen forrest sammen med Rytteriet, og den Bataillon, som jeg havde fulgt paa Udvejen, var tildelt Arrieregarden. Kaptajn Khlopovs og Løjtnant Rosenkranz's Kompagnier dannede Bagdækningen.

Hvad Kaptajnen havde forudsagt, slog fuldstændig til. Næppe var vi kommet ud paa Skovsletten, førend Bjærgboerne baade til Fods og til Hest myldrede frem fra begge Sider, og saa nær var de os, at jeg tydeligt kunde se enkelte af dem snige frem fra Træ til Træ krumbøjede og med Bøssen i Haanden.

Kaptajnen tog sin Hue af og gjorde Korsets Tegn, og nogle af de ældste Soldater fulgte hans Eksempel. Inde fra Skoven hørte vi vilde Krigshyl, og nogle gennemtrængende, uforstaaelige Raab lød over til os. Korte, skrattende Riffelskud fulgte efter hinanden Slag i Slag, og fra højre og venstre peb Kuglerne os lystigt om Ørene. Ude i Kæden herskede der fuldstændig Ro, men en Gang imellem hørte jeg dog en Bemærkning som: „Ja, de kan sagtens derovre, for de er dækket af Træerne," eller „Blot vi havde en Kanon her, saa skulde vi snart faa dem til at pille af."

Et Batteri kørte op i Stilling, og efter et Par Kartæsksalver syntes Fjendens Ild at blive noget svagere, men da vi benyttende os heraf begyndte at trække os tilbage, summede Kuglerne endnu tættere om os end før, og samtidig hylede og skreg de som sande Djævle ovre i Skoven.

Da vi var kommet omtrent tusinde Alen fra Landsbyen, hvislede der nogle Kanonkugler hen over Hovedet paa os. Jeg saa' en Soldat blive smadret af en af dem — men hvorfor fortælle alle Enkelthederne i denne skrækkelige Scene, naar jeg vilde give meget til, at jeg kunde glemme den.

Løjtnant Rosenkranz skød hele Tiden selv med; han raabte uafladelig til sine Folk og sprængte frem og tilbage langs Skyttekæden paa sin skummende Hest. Han var noget bleg, men det passede godt til hans krigerske Ansigt.

Den unge Fændrik var ellevild af Henrykkelse. Hans sorte

Øjne lyste af Kamplyst, om hans Læber spillede et begejstret Smil, og hvert Øjeblik red han hen til Kaptajnen og bad om at maatte gaa løs paa Fjenden med Bajonetten.

„Vi jager dem Pokker i Vold!“ sagde han indtrængende. „Det er gjort i et Øjeblik!“

„Det behøves ikke,“ svarede Kaptajnen roligt og venligt. „Og desuden har vi Ordre til at gaa tilbage og ikke frem.“

Kaptajnens Kompagni havde nu besat en Skovrand, hvorfra det beskød Fjenden med en livlig Ild. Selv holdt han bag Midten paa sin lille hvide Rosinante, fuldstændig ubevægelig og tavs. Men Folkene var ogsaa saa flinke og gjorde deres Sager saa godt, at han ikke behøvede at gribe ind. Kun en Gang imellem raabte han til en eller anden, der kom for højt op med Hovedet, at han skulde dække sig. Saadan som han sad der i sin slidte Uniform, med slappe Tøjler og Knæene op under sig, saa' han ikke synderlig krigersk ud, men der var noget saa naturligt og sandt udbredt over ham, at alene dette gjorde et stærkt Indtryk paa mig. „Ja,“ sagde jeg uvilkaarlig til mig selv, „han dér er tapper, det er sikkert!“

Han var ganske den samme som altid; de samme sindige Bevægelser, den samme rolige Stemme, og det samme jævne Udtryk i hans alt andet end smukke, men brave og ærlige Ansigt. Kun hans Blik, der lyste med stærkere Glans end ellers, vidnede om, at han var en Mand, som fuldstændig gik op i sin Gerning. Det synes maaske saa lidt sagt: han var ganske den samme som altid, men hvor mange forbliver fuldstændig naturlige i Farens Stund, én vil synes roligere, en anden barskere og en tredje muntrere end ellers. Paa Kaptajnens Ansigt læste man derimod, at han var sig selv og ikke en Smule andet.

Den Franskmand, som raabte ved Waterloo: „La garde meurt, mais elle ne se rend pas!“ og alle de andre galliske Helte, som har talt mindeværdige historiske Ord, de var tapre, og deres Veltalenhed i Farens Stund vil heller aldrig gaa i Glemme; men imellem deres og Kaptajnens Tapperhed er der den Forskel, at han aldrig kunde have udtalt saadanne bevingede Ord, fordi han vilde have frygtet for, at de skulde forringe hans Daad, og betragtet dem som tomme Fraser. Netop denne Mangel paa Ord er efter min Mening et udmærket og ejendommeligt Træk i Russernes Tapperhed, og desto mere maa det derfor ærgre en, naar man

hører vore unge Officerer møde med hule franske Tirader, der skal efterligne en svunden Tidsalders Chevalerie.

Pludselig lød der henne fra den Fløj af Skyttekæden, hvor unge Fændrik laa med sine Folk, et svagt og spredt Hurraraab, og da jeg vendte Hovedet efter Lyden, saa' jeg en tyve, tredive Soldater, der med fældet Gevær og foroverbøjede under Tornysterens Vægt satte i kluntet Løb hen over den tunge, pløjede Mark. Hvert Øjeblik snublede der en eller flere af dem, men de blev dog alligevel ved at løbe fremad og raabe Hurra. Foran dem og svingende sin Sabel galoperede den unge Fændrik.

Et Øjeblik efter var de forsvundne inde mellem Træerne.

I nogle Minutter hørte man Skud, Skrigen og Hujen, og derpaa kom en sky, herreløs Hest sprængende hen over Marken. I Skovranden viste der sig Soldater, som bar døde og saarede tilbage, og blandt disse sidste var ogsaa den unge Fændrik. To af Folkene støttede ham hver under sin Arm, han var dødbleg, Hovedet hang og dinglede paa en uhyggelig Maade ned over Brystet, og over hans smukke Træk hvilede der nu kun en svag Afglans af den Begejstring, som for et Øjeblik siden havde opflammet ham. Paa hans hvide Skjorte opdagede jeg under den opknappede Uniform en lille, blodig Plet.

„Aa, hvor sørgeligt!“ raabte jeg uvilkaarlig og vendte mig bort fra dette bedrøvelige Syn.

„Ja vist er det sørgeligt,“ sagde en gammel Soldat, som stod med et mørkt Ansigt ved Siden af mig og lænede sig til sit Gevær. — „Men det er sin egen Dumhed, han kan takke derfor,“ tilføjede han, idet han saa' hen paa den saarede. „Han gaar jo ikke af Vejen for noget.“

„Er du da bange, siden du taler saadan?“

„Jeg? — Nej, det skal man vist ikke beskylde mig for.“

XI

Fire Soldater lagde Fændrikken op paa en Baare, og en anden Soldat kom trækkende med en gammel Rallike, der bar Kantinen og Forbindtaskerne. Bataillonens Officerer red hen til den saarede og gjorde deres for at trøste og opmuntre ham.

„Naa, lille Alanin, det varer nok noget, inden du svinger Bægeret igen," sagde Rosenkranz, der nu ogsaa var kommet til Stede.

Han troede sikkert, at disse Ord skulde sætte Mod i hans saarede Kammerat, men at dømme efter det bedrøvede og ligegyldige Udtryk i dennes Blik gjorde de ikke den forønskede Virkning.

Lidt efter kom Kaptajnen derhen. Han saa' opmærksomt paa den saarede, og paa hans ellers saa rolige og lidenskabsløse Ansigt afspejlede der sig den oprigtigste Medlidenhed.

„Naa, hvordan gaar det, min kære, gode Anatolij Ivanovitsch?" sagde han mildt og deltagende. — „Ja, det var nu Vorherre, der vilde det saadan."

Den saarede slog Øjnene op. Paa hans blege Ansigt viste der sig et sørgmodigt Smil.

„Ja, jeg skulde hellere have lystret Dem," sagde han sagte.

„Nej, sig ikke det. — Det var Vorherre, der vilde det saaledes."

Lægen kom. Han tog sine Instrumenter ud af Forbindtasken og gik hen til den saarede med et opmuntrende Smil.

„Naa, De har nok faaet Dem et lille Hul i Kadaveret," sagde han i en spøgende og let henkastet Tone. — „Lad os se, hvor det er."

Fændrikken svarede ikke, men i det Øjekast, han sendte den glade Doktor, var der et bebrejdende Udtryk, som denne dog ikke forstod. Lægen stak Sonden ned i Saaret og rodede saa ubarmhjertigt rundt med den, at den ulykkelige omsider stødte hans Haand bort med en dump Stønnen.

„Lad mig være," sagde han med næppe hørlig Røst. — „Lad mig dø i Fred."

Jeg gik, og da jeg fem Minutter senere atter nærmede mig den Gruppe, der havde dannet sig om den stakkels Fændriks Baare, fik jeg at vide, at han havde udstridt.

XII

Det var allerede silde, da Tropperne formerede i en bred Marschkolonne med Forsangerne i Spidsen nærmede sig Fæst-

ningen. Solen havde skjult sig bag Snebjærgene og kastede sine sidste røde Straaler hen over den lange, fine Skystrime, der stod stille paa den klare, gennemsigtige Horisont. Bjærgene begyndte at indhylles i en lillarød Taage, og kun deres øverste Tinder tegnede sig med vidunderlig Klarhed mod den purpurrøde Solnedgang. Maanen, der for længst var staaet op, sendte sit svage, blege Skær ud over den dybe sorteblaa Himmel. Med faste Skridt marscherede Soldaternes mørke Rækker hen over Engens høje, svajende Græs under Trommehvirvler og Sang. Men den smukke Tenor i det bageste Kompagni lød atter højt over alle de andre Stemmer, og dens kraftige, fyldige Toner bares vidt ud i den rene, gennemsigtige Natteluft.

ET MØDE MED EN GAMMEL BEKENDT

Det Detachement, som vort Halvbatteri hørte til, laa i Lejr oppe i Bjærgene. Vi havde foretaget en Række Razziaer mod Tatarerne, skudt deres Landsbyer i Brand og ryddet deres Skove, og ventede nu hver Dag paa Ordre til at vende hjem. Vore fire Kanoner, der skulde holde den foranliggende Slette under deres Ild, stod i Batteri paa den ydre Bjærgskraaning, som forneden faldt stejlt af mod en dyb og rivende Flod. Foran os laa den maleriske Slette, mennesketom og øde, og kun nu og da, især henad Aften, saa' vi i det fjerne Grupper af beredne Tatarer, som kom ridende ud fra deres Auler for at tage den russiske Lejr i Øjesyn.

Det var en klar, stille og kølig Decemberaften. Solen stod i Begreb med at skjule sig bag Bjærgenes Toppe og kastede sine luerøde Straaler hen over Lejrens Telte, paa vore Soldater, der sad i Klynger udenfor, og paa vore blanke Kanoner, hvis Forstykker ragede som lange Halse ud gennem Jordbrystværnets Skydeskaar. Helt ude til venstre bag ved en lille Høj laa Fodfolkspikettet. Geværpyramiderne, Vagtmandskabet og Udkigsposten tegnede sig som sorte Silhouetter mod den røde, gennemsigtige Baggrund. Til højre og til venstre for os, omtrent midt paa Bjærgets Skraaning, laa Teltene i lange hvide Rækker, og bag disse hævede sig Platanskovens mørke Stammer. Inde fra Tykningen hørte man stadig Øksernes gjaldende Lyd, Baalenes Knitren og de faldende Træers Bragen. I den bageste Lejrgade hævede sortegraa Røgskyer sig lodret op mod den kolde lyseblaa Himmel, og nedenfor langs Floden kom Kosakker, Artillerister og Dragoner fra Vanding paa deres prustende, snøftende Dyr. Det begyndte at fryse, og i den tynde, frostklare Luft hørtes hver Lyd, selv om den kom langt ude fra Sletten, ganske tydeligt her oppe

i Bjærgene. Smaa Grupper af fjendtlige Tatarer tumlede deres Heste paa de fjerne gule Stubmarker, og gennem de slanke Popler, der begrænsede disse i Horisonten, skimtedes hist og her Kirkegaardenes høje, lodrette Stene og Røgen fra Aulernes Tage.

Vort Telt stod ikke langt fra Kanonerne paa et højt og tørt Sted, fra hvilket der havdes en særlig god Udsigt ud over Sletten. Ved Siden af Teltet og lige bag Batteriet var der ved Hjælp af Spade og Hakke skabt en stor aaben Plads, hvor vi plejede at spille Gorodki *), og ud for Midten af denne havde vore flinke, tjenstvillige Folk anbragt et Bord og nogle Bænke af Fletværk. Her plejede Detachementets Artillerioffícerer og nogle af vore Kammerater af Fodfolket at samles hver Aften, og paa Grund af disse selskabelige Sammenkomster havde vi døbt denne hyggelige Krog med Navnet „Klubben".

I Aften var Vejret ualmindelig smukt, de bedste Gorodkispillere havde givet Møde, og der var derfor usædvanlig Liv og Fart i Tingene. Fændrik Drosdov, Løjtnant Orlovskij og jeg, der var paa Parti sammen, tabte to Gange i Træk og maatte nu til almindelig Glæde for Tilskuerne: Officerer, Soldater og Oppassere, som stod i deres Telte og saa' til, bære Sejrherrerne Pladsen rundt. Særlig morsomt var det at se den store tykke Kaptajn Schenschin ride rundt, forpustet, leende og med Benene slæbende hen ad Jorden, paa Ryggen af den lille Spirrevip, Løjtnant Orlovskij. Efter at have betalt Sejrherrerne den skyldige Tribut gik vi alle hen for at drikke Teen, som Oppasserne lige havde bragt ud. Paa Vejen derhen fik jeg i Nærheden af Bænkene Øje paa en lille skævbenet Fyr i kort Pels og med en høj tscherkessisk Skindhue. Da vi kom forbi ham, tog han sin Hovedbedækning af paa en underlig tøvende og forlegen Maade, satte den kejtet paa igen og gjorde derpaa flere Gange Tilløb til at nærme sig os, men standsede, hver Gang han havde gjort et Par Skridt. Endelig tog han Mod til sig, gik uden om os i en stor Bue med Huen i Haanden og styrede lige hen mod Kaptajn Schenschin.

„Ej, ej, Guskantini! Naa, hvordan gaar det?" sagde Kaptajnen, der endnu sad og lo indvendig ved Tanken om sin Ridetur.

Guskantini, som Schenschin kaldte ham, satte straks sin Hue paa igen og vilde putte Hænderne i Pelsens Sidelommer, men der var ingen Lommer, og hans smaa røde Hænder standsede derfor

*) Et Spil, der minder noget om Langbold. Det spilles med Træklodser. O. A.

med en kejtet Bevægelse ved de blinde Klapper. Jeg fandt Fyren saa ejendommelig, at jeg tog ham noget nærmere i Øjesyn, hvilket for øvrigt lod til at genere ham ikke saa lidt. Han saa' ud til at være en tredive Aar eller maaske lidt mere, og hans smaa, graa Øjne kiggede med et underlig forsovet og dog uroligt Udtryk frem under Lammeskindspulden, der dinglede ham ned over Panden. En tyk Opstoppernæse, der slet ikke passede til hans indfaldne Kinder, fremhævede endnu mere hans Ansigts sygelige, unaturlige Magerhed. Hans Overlæbe prydedes af nogle hvide, bløde Knurhaar, der var i en stadig mimrende Bevægelse under hans Ansigts ideligt skiftende Udtryk, som, hvor forskellige de end var, dog ikke et Øjeblik kunde fortrænge den Frygt og Forfjamskethed, der prægede hans Fysiognomi. Hans magre Hals var omviklet med et grønt uldent Tørklæde, som forsvandt under hans slidte, stumpede Pels, der ligesom hans Støvler og Benklæder var i en højst ynkelig Forfatning.

„Aa nej, det behøves virkelig ikke," sagde jeg til ham, da han efter at have tilkastet mig et ængsteligt Blik atter tog Huen af.

Han bukkede for mig med et taknemmeligt Ansigt og satte Huen paa. Derpaa halede han en snavset Tobakspung op af Bukselommen og begyndte at rulle sig en Cigaret.

Da vi havde drukket Teen, foreslog Kaptajn Schenschin os endnu et Parti Gorodki og tillige, at de Tabende skulde give Ingredienserne til en Bolle afbrændt Rødvin og Rom, en Drik, der paa Grund af Kulden i denne Vinter var i særlig Mode i Lejren. Guskantini, som Schenschin kaldte ham, blev ogsaa inviteret til at være med, men han vaklede længe, inden han modtog Indbydelsen, og saa' sig omkring med ængstelige Blikke. Endelig trak han Kaptajn Schenschin til Side og hviskede ham noget i Øret. Den godmodige Kaptajn gav ham et lille Puf i Maven og svarede højt: „Det gør ingenting, min Ven, jeg lægger ud for Dem."

Resultatet af Spillet blev, at det Parti, hvortil den ubekendte hørte, vandt, og han skulde saa ride paa Fændrik Drosdov, der var blandt de Tabende. Men det vilde Fændrikken ikke inlade sig paa, han blev rød i Hovedet, satte sig hen paa en af Bænkene og tilbød Guskantini en Cigaret i Løsepenge. Ventende paa, at de skulde komme med Punschen, satte vi os saa atter om Bordet, drak os nok et Glas Te og saa' ud over Sletten, medens vi diskuterede Spillets Gang. Guskantini, som ikke deltog i Samtalen

og haardnakket afslog det Glas Te, jeg flere Gange bød ham, havde sat sig paa Jorden med korslagte Ben og lavede sig den ene Cigaret efter den anden, vel ikke saa meget for at have Nydelsen af at ryge dem, men snarere for at give sig noget at bestille. Da Talen faldt paa, at der gik Rygter om, at vi den næste Morgen kunde vente at bryde op fra Lejren, rejste han sig halvt op og betroede Kaptajn Schenschin, at han, der for Øjeblikket boede hos Adjudanten, selv havde afskrevet Befalingen, som gik ud paa, at vi skulde af Sted i Morgen tidlig. Vi tav alle, medens han fortalte denne interessante Nyhed, og skønt dette øjensynlig forvirrede ham noget, fik vi ham dog til at gentage, hvad han én Gang havde sagt. Denne Gang forandrede han dog sit Udsagn til, at han havde siddet oppe hos Adjudanten, da Skriveren kom med Befalingen.

„Ja, hvis det ikke er Løgn, hvad De siger, min Far, saa gaar jeg hen til Kompagniet for at give nogle Befalinger ud til i Morgen," sagde Kaptajnen.

„Nej . . . jeg lyver ikke . . . hvor falder De paa det? Det er fuldstændig rigtigt, hvad jeg siger," brummede Guskantini, der satte et højst fornærmet Ansigt op og atter trak Posen frem for at rulle sig en ny Cigaret. Men skønt han vendte og krængede den ud over Haanden, fik han dog kun lidt Smuld ud af den, og han bad derfor Kaptajn Schenschin om at laane ham blot en eneste lille Cigaret. Vi andre snakkede imidlertid videre om Sager, som vi hundrede Gange før havde debatteret, kritiserede vore foresatte og lod efterhaanden alle Kammeraterne passere Revu, idet vi roste nogle og beklagede andre, især dem, der havde været uheldige i Spil.

„Ja, Adjudanten har været forbandet uheldig i den senere Tid," sagde Kaptajn Schenschin. „Før vandt han altid og tog regelmæssig alt ind, hvad der laa paa Bordet, men i de sidste Par Maaneder har han siddet i stadigt Tab. Jeg antager, at han har sat en Tusind Rubler til i Kontanter, og de fleste af sine Ejendele har han ogsaa spillet bort. Hans kostbare persiske Tæppe, et Par smukke sølvindlagte Pistoler og et Guldur, som han i sin Tid fik forærende af Voronzov — alt dette er gaaet fløjten i Spil."

„Og det har han rigtig godt af," bemærkede Løjtnant Orlovskij. „Husk, hvor ofte han har trukket os op, det slemme Menneske!"

„Ja, det har han," sagde Kaptajnen med en godmodig Latter,

„men nu er han selv bankerot og kan ikke vinde fra en eneste; ja ikke engang Guskov kan han staa sig imod. — Har jeg ikke Ret, min Far, hvad?“ henvendte han sig til Guskantini.

Denne lo, men det var en ynkelig, sygelig Latter, der fuldstændig forandrede Udtrykket i hans Ansigt. Under denne Forandring forekom det mig, at jeg tidligere havde kendt dette Menneske, og Navnet Guskov — Guskantini var formodentlig kun hans nom de guerre — forekom mig ogsaa bekendt, men naar, og hvor jeg havde truffet ham, kunde jeg absolut ikke komme paa.

„Ja,“ sagde Guskov, idet han flere Gange førte Haanden op mod sin lille Knevelsbart, og atter sænkede den, „Pavel Dmitrijevitsch har ikke haft Held med sig i denne Kampagne. — Il a eu une telle veine de malheur,“ tilføjede han paa fuldstændig rent og godt Fransk, og det forkom mig i det samme, at jeg havde set ham ikke én, men flere Gange før. — „For Resten gør det mig ondt, at han er saa uheldig, han og jeg er nemlig rigtig gode Venner — det vil sige han kan godt lide mig,“ skyndte han sig at tilføje af Frygt for at have brugt en altfor dristig Vending. „Pavel Dmitrijevitsch spiller udmærket, og derfor er jeg aldeles forbavset over, at han i den sidste Tid saa godt som aldrig vinder. — La chance a tourné,“ sagde han let henkastet, idet han henvendte sig til mig.

„Ja jeg har nu spillet mangfoldige Gange med ham, og De vil dog indrømme, at det er besynderligt,“ sagde Løjtnant Orlovskij med stærkt Eftertryk paa det sidste Ord, „højst besynderligt, at jeg aldrig har vundet saa meget som en Kopek fra ham. Naar jeg spiller med andre, er jeg dog i Stand til at vinde.“

„Og det ligger simpelt hen i, at Pavel Dmitrijevitsch spiller saa udmærket,“ sagde jeg ivrigt. „Jeg kender ham nøje og véd, hvor klogt han beregner alle Chancer.“ — Jeg havde virkelig ogsaa kendt Adjudanten i flere Aar og ofte set ham spille højere, end en fattig Officer plejer at gøre. Hans smukke, alvorlige og altid uforstyrrelige Ansigt, og hans flotte Væsen, men fremfor alt hans rolige og beherskede Maade at spille paa, hvad enten han holdt Bank eller pointerede, havde altid vakt min Beundring. Mere end én Gang havde jeg, naar jeg saa' hans fyldige hvide Haand skrabe den ene Indsats til sig efter den anden, følt en vis Forbitrelse mod denne Haand og dens Ejermand, men naar jeg havde faaet besindet mig lidt, maatte jeg dog altid indrømme, at

Grunden til, at han stedse vandt, ene var den, at han spillede klogere og mere beregnende end vi andre. Og nu viste det sig dog, at denne dygtige Spiller ikke alene havde sat alle sine Penge til, men ogsaa de fleste af sine Ejendele.

„Ja, han har altid et nederdrægtigt Held, naar han spiller med mig," brummede Løjtnant Orlovskij, og derfor har jeg ogsaa svoret ikke mere at indlade mig med ham."

„Hør sig mig, min Far," sagde Schenschin, idet han blinkede hen til mig med det ene Øje, „er det sandt, at De har tabt 300 Rubler til ham?"

„Ak nej, det forslaar ikke," svarede Løjtnanten ærgerligt.

„Og nu fortryder De det, da det er for sent; ja saadan gaar det altid. — Naa ja, vi véd jo for Resten alle, at han er Regimentets første Optrækker," sagde Schenschin leende. „Det kan Guskov bedst bevidne, for han hjælper ham med at blande Kortene; det er derfra deres Venskab stammer, min Far." Kaptajnen lo saa hjerteligt, at hans tykke Mave rystede, og al Punschen fløj ud af hans Glas; Guskov fandt derimod ikke Spøgen synderlig morsom. Han blev rød i Hovedet, gjorde flere Gange Tilløb til at sige noget, førte Haanden op mod sin ynkelige Knevelsbart, men sænkede den hurtigt igen.

„Det er en daarlig Spøg, Kaptajn," sagde han omsider med sagte og tonløs Røst, idet han rejste sig halvt op og satte sig ned igen. „Husk, at der er flere til Stede her, som ikke kender mig og maaske dømmer mig efter min gamle slidte Pels. De skal vide, at . . ." Her kvaltes hans Stemme, og atter fór hans smaa røde Hænder med de sorte Negle umotiveret op til Ansigtet, ruskede i Haaret og Skægget, kløede Næsen og gnikkede Øjnene.

„Det er ikke Spøg, det er mit ramme Alvor, min Far," vedblev Schenschin leende uden at lægge Mærke til Guskovs Sindsbevægelse. Denne hviskede nogle uforstaaelige Ord, indtog en stolt Positur og saa' hen paa Schenschin med et haanligt Smil.

„Ja," tænkte jeg, da jeg saa' dette Smil, „ham har jeg baade set og talt med før, men hvor — det maa Gud vide!"

„Hør, vi er vist gamle Bekendte," sagde jeg til ham, da Schenschins Latter endelig havde lagt sig lidt. Guskovs Ansigt opklaredes, og hans Øjne fæstede sig paa mig med et pludseligt Udtryk af Glæde.

„Ja, jeg kendte Dem straks," svarede han paa Fransk. For

seks Aar siden havde jeg temmelig ofte den Fornøjelse at træffe Dem i Moskvá hos min Søster, Fru Ivaschin."

Jeg gjorde en Undskyldning for, at jeg ikke straks havde genkendt ham under disse forandrede Forhold, og han skyndte sig saa hen til mig, trykkede min Haand svagt og famlende med sine klamme Fingre og satte sig ved Siden af mig. Men i Stedet for at skænke mig, som han lod til at være saa glad over at have truffet igen, den fjerneste Opmærksomhed, kastede han et ubehageligt, pralende Blik ud over Kredsen, medens hans Ansigt samtidig, formodentlig ved Mindet om, at jeg sidst havde set ham i Kjole og i Salonerne, antog saa selvtilfredst og overlegent et Udtryk, at han til Trods for den ynkværdige Tilstand, hvori han for Øjeblikket befandt sig, ikke indgød mig Spor af Medlidenhed, men kun Antipati.

Jeg mindedes nu levende vort første Møde. For seks Aar siden, da jeg boede i Moskvá, kom jeg ofte til min gamle Ven og Skolekammerat Ivaschin. Hans Kone var en behagelig Værtinde, forekommende og vistnok ogsaa elskværdig, men hun faldt alligevel ikke rigtig i min Smag. Den første Vinter jeg lærte hende at kende, talte hun ofte med slet skjult Stolthed om sin Broder, der netop for nylig havde fuldendt sine Studier, og hun omtalte ham altid som en usædvanlig dannet og elskværdig ung Mand, der bevægede sig i de bedste Kredse i Petersborg. En Aften traf jeg oppe hos Ivaschin en ung kjoleklædt Herre, med hvem min Ven var i en saa ivrig Disput, at han rent glemte at forestille os for hinanden. Den fremmede, der stod foran Ivaschin med sin Chapeaubas i Haanden, hævdede med stor Bestemthed, at en vis Officer, der havde udmærket sig i Kavkasus, ikke var nogen Helt eller i Besiddelse af medfødte Krigeregenskaber, men kun simpelt hen en dannet og velbegavet Mand. Jeg husker, at jeg, som ogsaa kendte den paagældende Officer, kastede mig ind i denne Disput og tog Parti imod den fremmede, og at jeg endogsaa gik saa vidt, at jeg paastod, at Forstand og Dannelse altid stod i omvendt Forhold til Tapperhed, hvorefter min Antagonist mødte frem med saa mange og slaaende Beviser for, at Tapperhed netop var en Følge af Forstand og en vis aandelig Overlegenhed, at jeg, der selv mente at være i Besiddelse af begge disse Egenskaber, ikke kunde andet end give ham Ret. Saa husker jeg, at Ivaschin endelig forestillede den fremmede for mig som sin Svoger Guskov, og at den unge Herre da med et ned-

ladende Smil rakte mig sin lille behandskede Haand lige saa usikkert og famlende som nu. Jeg maatte i Tankerne give Fru Ivaschin Ret i, at hendes Broder virkelig var en forstandig og behagelig ung Mand, der, saa vidt jeg kunde dømme, havde al Udsigt til at gøre Karriere i Livet. Han saa' ret godt ud, var ualmindelig soigneret og havde et net og tilbageholdent Væsen uden at være genert. Ganske vist var der noget selvtilfredst udbredt over ham, men man tilgav ham det let paa Grund af det ungdommelige, ja næsten barnlige Udtryk i hans Ansigt. Senere ud paa Vinteren fortalte man mig, at han gjorde megen Lykke hos de unge Damer i Moskvá, og naar jeg mindes det Skær af Tilfredshed og Selvbehag, der altid hvilede over hans ungdommelige Skikkelse, anser jeg det for i høj Grad sandsynligt, at Rygtet talte Sandhed. Jeg traf ham jævnlig i Ivaschins Hus, og vi talte flere Gange sammen, eller rettere sagt, han førte Ordet, og jeg hørte til. I Regelen imponerede han sine Omgivelser ved at tale Fransk, et Sprog, hvori han udtrykte sig flydende og korrekt. Han behandlede mig som alle andre med et lille Stænk af Overlegenhed, og jeg, der altid paa Forhaand bøjer mig for Folk, som jeg ikke kender, fandt, at han var fuldstændig berettiget til at optræde overfor mig paa denne Maade.

I denne reducerede Fyr, der sad ved Siden af mig og saa' sig hovmodigt om i Kredsen, var der saa lidt tilbage af den Guskov, jeg tidligere havde kendt, at jeg nu fandt det højst upassende og taktløst, at han benyttende sig af vort fordums Bekendtskab i en let henkastet Tone spurgte mig om, hvad jeg havde bedrevet i de sidste seks Aar, og hvorledes jeg var havnet hernede. Skønt jeg stadig svarede ham paa Russisk, blev han dog ved at tale Fransk, men, saa vidt jeg kunde skønne, ikke med samme Færdighed som i gamle Dage. Om sig selv fortalte han ganske i Forbigaaende, at han efter den ulykkelige, dumme Historie, han havde haft — hvori denne bestod, oplyste han for øvrigt ikke — havde siddet tre Maaneder arresteret og derpaa var bleven sendt som Menig til Kavkasus. Først havde han gjort Tjeneste i Regimentet Pjatigorsk, men for tre Aar siden var han bleven forsat til sit nuværende Regiment.

„De kan ikke forestille Dem," sagde han til mig, „hvad jeg i disse fem Aar har maattet lide og døje fra Officerernes Side. Det er endda min Lykke, at jeg kender Adjudanten, som vi for lidt siden talte om. — Han er en ret skikkelig Fyr," tilføjede han

nedladende, „og det er mig altid en Lettelse, at jeg bor hos ham. — Oui mon cher, les jours se suivent, mais ne se ressemblent pas," deklamerede han i en snøvlende Tone, men da han i det samme opdagede, at hans Ven Adjudanten kom gaaende hen imod os, rejste han sig forvirret og rød i Hovedet. „De véd ikke, hvad det er for en Trøst at træffe et Menneske som Dem," hviskede han, idet han forlod mig, „jeg har saa meget — saa meget, jeg ønskede at tale med Dem om."

Jeg sagde, at det glædede mig, men jeg mente det ikke, for i Virkeligheden havde han gjort et højst usympatetisk og ubehageligt Indtryk paa mig. Jeg havde ogsaa en bestemt Forudfølelse af, at jeg slet ikke vilde befinde mig vel i hans Selskab, naar vi først blev ene, men paa den anden Side ønskede jeg dog nok at faa at vide, hvorfor han, der var af saa rig og anset en Familie, levede her i en saadan Nød og Fattigdom, som den hans Paaklædning og alt andet vidnede om.

Adjudanten hilste paa alle undtagen Guskov og satte sig saa hen ved Siden af mig paa den Plads, som denne nylig havde forladt. Pavel Dmitrijevitsch, der var saa rolig og behersket, naar han sad ved det grønne Bord, gjorde for Øjeblikket et noget nervøst Indtryk. Hans Blik gled hele Tiden spørgende rundt i Kredsen, og der var ikke gaaet fem Minutter, førend han, der altid lod, som om han ikke havde Lyst til at spille, naar man anmodede ham derom, selv foreslog Løjtnant Orlovskij en lille Basset. Løjtnanten sagde imidlertid Nej under Paaskud af, at han havde Tjeneste, men i Virkeligheden, fordi han ikke vilde risikere sine egne 300 Rubler mod de faa Kontanter, hans Kammerat kunde opdrive ved at realisere sine resterende Ejendele.

„Naa, men sig mig engang, Pavel Dmitrijevitsch," sagde han, sandsynligvis for at føre Talen hen paa noget andet, „er det sandt, at vi skal rykke ud i Morgen?"

„Nej," svarede Adjudanten, „vi har kun Ordre til at holde os parate. — Men skal vi ikke have os et Slag Kort; jeg sætter min graa Hoppe i Pant."

„Nej, jeg har ikke Tid i Dag."

„Den er ikke saa lidt værd, og jeg kan ogsaa skaffe Kontanter, hvis De ønsker det. Naa, hvad siger De saa?"

„Ja, det er ikke derfor ..... det maa De endelig ikke tro," stammede Løjtnanten, „men da der er Udsigt til, at vi skal af

Sted i Morgen, mener jeg, at det er bedst at komme tidligt i Seng for at faa sovet ud."

Adjudanten rejste sig, puttede Hænderne i Lommen og begyndte at gaa op og ned ad Pladsen. Hans Ansigt havde nu atter det kolde og noget stolte Udtryk, som jeg holdt saa meget af.

„Ønsker De ikke et Glas Punsch?" spurgte jeg ham.

„Jo, Tak skal De have," svarede han og gik hen imod mig, men i det samme kom Guskov farende og snappede Glasset ud af min Haand for at byde ham det. I sit Hastværk gik han lige paa Teltsnoren, snublede over den, tabte Glasset og faldt, saa lang han var, med begge Hænder mod Jorden.

„Se til den Klodrian!" udbrød Adjudanten, der allerede havde Haanden ude efter Glasset. Alle brast i Latter, og om det saa var Guskov, lo han med, medens han gned sine stakkels magre Knæer, som han havde stødt i Faldet.

„Han er ligesom Bjørnen, der vilde vifte Fluen bort fra sin Herres Pande med Labben," sagde Adjudanten. „Saaledes opvarter han mig hver Dag; han har snart revet alle mine Teltsnore i Stykker, for han falder over dem hvert Øjeblik."

Guskov, der lod, som om han ikke hørte denne Ytring, gjorde os en Undskyldning og saa' samtidig hen paa mig med et næsten umærkeligt Smil, der skulde sige, at jeg var den eneste her, som forstod ham. Han stod med et sønderknust Ansigt, men Adjudanten, der vistnok maatte have et Horn i Siden paa ham, fandt, at han endnu ikke havde faaet nok.

„Jo, han er en behændig Knægt," sagde han, „hvad man saa sætter ham til."

„Ja, hvem kan vel lade være at falde over disse slemme Teltsnore, Pavel Dmitrijevitsch," tog Guskov til Genmæle, „det er jo ikke mere end to Dage siden, at De selv gjorde det samme."

„Ja, min Far, men jeg er ikke Menig — der er ingen, der forlanger, at jeg skal være behændig."

„Han har Lov til at slæbe Benene efter sig," bemærkede Kaptajn Schenschin, „men en Menig skal løfte sine og kunne hoppe som en Guttaperkabold."

„Jo, det er en nydelig Spøg," sagde Guskov hviskende, men dog højt nok til, at Adjudanten kunde høre det.

„Vi maa have ham ud i en Snigpatrouille," sagde han henvendende sig til Schenschin og blinkende med det ene Øje.

„Ja, saa skal vi da se ham flæbe igen," svarede Schenschin

leende. Guskov saa' nu ikke mere hen paa mig, men fik umaadelig travlt med at hente Tobak op af den Pose, hvori der intet var. „Naa nu véd du da, hvad der venter dig," vedblev Kaptajnen stadig leende. „Idag har vi gennem vore Spejdere faaet Underretning om, at Lejren vil blive angrebet i Nat, og derfor maa vi have nogle paalidelige Fyre ud."

Guskov smilede ynkeligt og saa' ud, som om han havde Lyst til at sige noget, men indskrænkede sig til at se bønfaldende paa Schenschin.

„Naa ja, jeg gik jo ogsaa med sidst, da jeg fik Ordre dertil, og jeg gaar igen, hvis jeg skal," sagde han omsider.

„Ja, ud skal du — det er sikkert!"

„Godt, saa gaar jeg! — Og hvad saa mere?"

„Kan du huske forleden, da du smurte Haser og smed dit Gevær?" sagde Adjudanten, og idet han derpaa vendte Ryggen til ham, gav han sig til at meddele os andre de Befalinger, der var udstedte for den følgende Dag. Man ventede som sagt, at Fjenden vilde beskyde Lejren i Nat, og skete dette, skulde vi ud efter ham i Morgen. Efter at Adjudanten havde talt om de forskellige Forholdsregler, der vilde blive truffet, hvis vi virkelig kom af Sted, foreslog han, ligesom greben af en pludselig Idé, Løjtnant Orlovskij en lille Basset. Denne gik fuldstændig uventet ind derpaa og slentrede sammen med Schenschin og Fændrikken hen til Adjudantens Telt, hvor det grønne Bord og Kortene allerede ventede dem. Min Kaptajn gik bort for at se til Folkene, og jeg blev alene tilbage med Guskov. Jeg havde ikke taget Fejl i min Forudfølelse: jeg befandt mig slet ikke vel ved at være ene med ham. Da jeg trængte til at røre Benene, rejste jeg mig og begyndte at spadsere frem og tilbage bag mine Kanoner, fulgt af Guskov, der trippede uroligt ved min Side, idet han forgæves søgte at holde Trit med mig.

„Generer jeg Dem ikke?" spurgte han med sagte og ængstelig Røst, og saa vidt jeg kunde se i Mørket, forekom det mig, at hans Ansigt havde et bekymret Udtryk.

„Nej, ingenlunde," svarede jeg, men da han ikke sagde mere, og jeg intet havde at sige ham, gik vi temmelig længe ved Siden af hinanden uden at veksle et eneste Ord.

Skumringen var allerede for længst afløst af Natten, over Bjærgenes mørke Omrids tindrede Aftenstjernen, og højt oppe paa den kolde lyseblaa Himmel funklede utallige Smaastjerner.

Fra alle Sider lyste de rygende Baals røde Flammer os i Møde gennem Mørket, idet de kastede deres flagrende Skær hen over de hvide Telte og Batteriets Jordbrystværn, der ragede op som en sort Mur med store firkantede Huller. Fra det nærmeste Baal, omkring hvilket vore Oppassere sad og varmede sig og passiarede de sagte sammen, faldt der nu og da et uroligt Lys hen over Kanonerne og Skildvagten, som med dragen Sabel og Kappen paa Slæng gik frem og tilbage bag disse.

„De véd ikke, hvor det trøster mig at tale med et Menneske som Dem," sagde Guskov med ét, skønt han endnu ikke havde talt med mig om noget som helst. „Det kan kun den forstaa, der lider som jeg."

Jeg vidste ikke, hvad jeg skulde svare, og der indtraadte nu en lille Pavse til Trods for, at han øjensynlig følte Trang til at udtale sig, og jeg nok kunde have Lyst til at høre ham.

„Hvorfor er De egentlig sendt herned?" spurgte jeg endelig, da jeg ikke kunde finde paa noget bedre at begynde med.

„Har De ikke hørt Tale om den ulykkelige Historie, jeg havde med Metenin?"

„Jo, var det ikke en Duel? — Jeg tror, at jeg har hørt noget om det; men for Resten har jeg været saa længe i Kavkasus, at jeg ikke véd rigtig Besked."

„Nej, det var ikke en Duel, men en dum — en forfærdelig dum Historie! Ja, nu skal De høre det hele, da De ikke véd det. Den passerede mig netop Aaret efter, at De og jeg gjorde Bekendtskab hos min Søster. Jeg boede dengang i Petersborg og havde det, man kalder une position dans le monde. Mon père me donnait 10,000 par an, jeg havde bestemt Løfte om Ansættelse som Attaché ved Gesandtskabet i Turin, og min Onkel paa mødrene Side, der var Departementschef i Udenrigsministeriet, kunde og var ogsaa parat til at gøre overordentlig meget for mig. Ja, dengang havde jeg Udsigter, kan De tro — nu er det anderledes. J'étais reçu dans la meilleure société de Petersbourg og havde alle Chancer for at gøre et godt Parti. Fra Skolen medbragte jeg de Kundskaber, som vi alle medbringer, naar vi forlader den — jeg kunde altsaa ikke synderlig meget — men senere havde jeg læst og studeret ikke saa lidt, et j'avais surtout ce jargon du monde, vous savez, der gjorde, at man betragtede mig som en af de første Løver i Petersborg. Hvad der ogsaa gav mig et vist Relief, var den Liaison, jeg havde med Mme. D. Den

vakte umaadelig Opsigt i Hovedstaden, men jeg var meget ung dengang og forstod ikke at vurdere de Fordele, som denne Position gav mig. Kort sagt, jeg var ung og dum, ellers havde jeg gjort min Lykke. Men saa var det, at jeg havde denne forbandede Affære med Metenin!" — Og Guskov fortalte mig nu Historien om sin Ulykke, men da den ikke indeholdt det fjerneste interessante, skal jeg udelade den her. — „Hele tre Maaneder sad jeg i Arrest," vedblev han, „og De gør Dem ikke Begreb om den Syndflod af Tanker, der i den Tid hvirvlede rundt i Hovedet paa mig; men da det endelig stod fuldstændig klart for mig, at alle de Baand, der havde knyttet mig til Fortiden, nu var sønderrevne for stedse, følte jeg endogsaa en vis Lettelse. Mon père, vous en avez entendu parler assurément, er en Mand med en jærnhaard Karakter og faste Overbevisninger; il m'a déshérité og har afbrudt enhver Forbindelse med mig. Saadan som han nu engang tænker, kunde han ikke handle anderledes, og jeg anklager ham slet ikke — il a été conséquent! Derfor har jeg heller ikke gjort et eneste Skridt for at faa ham til at forandre sin Beslutning. Min Søster opholdt sig dengang i Udlandet og kunde ikke hjælpe mig. Mme. D. var den eneste, der skrev til mig, da jeg først fik Tilladelse til at modtage Breve; hun tilbød at hjælpe mig, men De kan nok begribe, at jeg sagde Nej dertil, og jeg maatte saaledes undvære baade Bøger, Linned, Tobak og Vin og alle disse andre Smaating, som letter en Livet saa meget. I hine skæbnesvangre Dage foregik der en hel Omvæltning i mig, og jeg begyndte nu at se paa alt med andre Øjne end før. Det smigrede mig saaledes ikke, at mit Navn var paa alles Læber i Petersborg, og jeg fandt det endogsaa latterligt, at man gad snakke saa meget om mig. Jeg følte, at jeg selv havde hele Skylden, og at jeg selv havde ødelagt min Karriere, og tænkte nu kun paa, hvorledes jeg skulde rejse mig igen, da jeg dengang endnu følte Kraft og Energi til at begynde Livet forfra. Da jeg saa kom ud af Arresten, sendte de mig som Menig til Regimentet Pjatigorsk." —

„Jeg troede," vedblev han, idet han lod sig mere og mere rive hen, „at jeg her, sous la vie de camp, vilde træffe ærlige og brave Mennesker — lige ud af Landevejen, som man siger — med hvem det vilde være mig en Glæde at dele Krigens Farer og Besværligheder. On me verra au feu," tænkte jeg, „alle vil komme til at holde af mig og agte mig, ikke som tidligere for

mit Navns og mine Penges Skyld, men for min egen. Jeg udmærker mig, avancerer til Underofficer, min Straf bliver mig eftergivet, og jeg vender atter tilbage til Petersborg, et avec ce prestige du malheur, vous savez. Mais quel désenchantement! De kan ikke forestille Dem, hvor jeg tog fejl! De kender jo Officererne ved mit nuværende Regiment." — Han tav temmelig længe, og jeg havde det bestemte Indtryk, at han gjorde dette, ventende paa, at jeg skulde udtale min Ringeagt om hans Officerer. Men jeg sagde intet, for det var mig ubehageligt, at han, sandsynligvis kun fordi han vidste, at jeg kunde Fransk, forudsatte, at jeg maatte se ned paa mine Kammerater, som jeg tværtimod efter mit Kendskab til dem, satte tusinde Gange højere end det Samfund, hvorfra Hr. Guskov var udgaaet. Jeg havde Lyst til at sige ham det, men hans nuværende ulykkelige Stilling bandt min Tunge.

„I Regimentet Pjatigorsk stod Officererne endnu lavere end dem, jeg nu har at gøre med," begyndte han igen, da han mærkede, at han intet kunde faa ud af mig. „J'espère que c'est beaucoup dire. Og om Underofficererne og de Menige vil jeg nu slet ikke tale; dem var det ligefrem rædselsfuldt at leve sammen med. I Begyndelsen blev jeg godt modtaget, det er vist, men senere, da de saa', at jeg ikke kunde andet end foragte dem, da de opdagede, at jeg var et Menneske, der stod langt højere end de, blev de fornærmede paa mig og hævnede sig ved at tilføje mig utallige Ydmygelser. Ce que j'ai eu a souffrir, vous ne vous faites pas une idée. Ja, det var drøjt for mig at skulle leve sammen med disse udannede Mennesker og oven i Købet avec les petits moyens que j'avais; je manquais de tout, jeg havde ikke andet, end hvad min Søster sendte mig. De kan gøre Dem et Begreb om, hvad jeg har lidt, naar jeg fortæller Dem, at jeg med min Karakter, avec ma fierté, j'ai écrit à mon père og bedt ham om Penge. Nu forstaar jeg, at man ved at leve fem—seks Aar paa denne Maade kan blive ligesom denne Dromov, der er degraderet til Menig, fordi han har taget af Kassen. Han drikker sammen med Soldaterne og skriver Billetter til alle Officererne, i hvilke han anmoder dem om Smaalaan og underskriver sig: tout â vous — Dromov. Man maa have en staalsat Karakter som jeg for ikke at gaa til Grunde under saa skrækkelige Forhold." Han tav atter og gik længe ved Siden af mig uden at sige noget. — Avez vous un papiros *)?" sagde han endelig. „Naa, hvor var det jeg slap? — Aa, nu har

*) Det russiske Udtryk for en Cigaret.

O. A.

jeg det! Ja, jeg kunde ikke holde dette Liv ud. Det var ikke Tjenesten, der trykkede mig, for Officererne viste mig et vist Hensyn paa Grund af den prestige, der hvilede over mig, og fritog mig for Vagt og Eksercits, men det pinte mig, at jeg ingen Udgang kunde øjne paa min sørgelige Stilling. Jeg skrev saa til min Onkel og bad ham om at udvirke min Forsættelse til dette Regiment, for jeg ønskede at faa Lejlighed til at udmærke mig, og jeg tænkte ogsaa, at Pavel Dmitrijevitsch, qui est le fils de l'intendant de mon père, kunde blive mig til Nytte. I Sammenligning med det Officerskorps, jeg tidligere havde kendt, forekom det, jeg traf her, mig som en Samling af Kammerherrer. Naa, Pavel Dmitrijevitch modtog mig da ogsaa rigtig godt; det var efter min Onkels Anmodning, skal jeg sige Dem, men jeg har lagt Mærke til, at Mennesker, der mangler Dannelse og Udvikling, i Længden ikke kan agte en Mand og vise ham tilbørligt Hensyn, naar han ikke er omgivet af Rigdommens og Fornemhedens Straaleglans, og da han og de andre først opdagede, at jeg var fattig og uden Protektion, begyndte de at se ned paa mig, og til Slutningen behandlede de mig næsten med Foragt. Det er forfærdeligt — men det er den rene Sandhed!

Nu har jeg været i Ilden, jeg har deltaget i Kampen, on m'a vu au feu, men naar ender alt dette? Jeg ser ingen Ende paa det, og mine Kræfter og min Energi begynder allerede at udtømmes. Nej, jeg havde rigtignok tænkt mig la guerre, la vie de camp ganske anderledes, end det er i Virkeligheden. Her gaar jeg rundt i en gammel slidt Pels, med snavsede Hænder og hullede Støvler, og bliver hvert Øjeblik sendt ud paa en eller anden Uriaspost sammen med den første den bedste Bondeknold, der maaske oven i Købet er puttet i Trøjen paa Grund af Drukkenskab og Slagsmaal. Det er højst ubehageligt; jeg véd jo ikke, hvad Øjeblik der kan komme en fjendtlig Kugle og hente enten ham eller mig. Der skal mere end Tapperhed til at holde det ud. Det er forfærdeligt! C'est affreux, ça tue!" —

„Ja, men De kan jo dog maaske avancere til Underofficer og senere til Officer," sagde jeg.

„Ja, det kan jeg, og jeg har ogsaa Løfte derom, men jeg kan først opnaa det allertidligst om et Par Aar. Og det er drøjt, kan De tro, for De kan ikke forestille Dem, hvor ubehageligt det er for mig at bo hos denne Pavel Dmitrijevitsch. Hele Dagen gaar med Kortenspil, Drik og Dobbel, og røber man noget af det, der

fylder ens Sjæl, bliver man ikke forstaaet eller endogsaa udlét. Taler de til en, er det blot for at have en til Bedste, og de griber enhver Lejlighed til at lade en føle, at man kun er Menig. De kan derfor ikke fatte, hvad det er for en Nydelse at tale à coeur ouvert med et Menneske som Dem."

Da jeg ikke vidste, hvori jeg adskilte mig fra alle andre Mennesker, saa' jeg forlegen paa ham uden at svare.

„Skal Herren ikke have Aftensmad?" spurgte Nikita, der ubemærket havde nærmet sig os i Mørket. Efter hans vrantne Tone at dømme lod han til at være i højeste Grad fornærmet over den fremmede Gæsts Nærværelse, sandsynligvis fordi hans Haab om, at der skulde blive noget tilbage af Aftensmaden, derved fuldstændig bristede.

„Har Kaptajnen spist til Aften?" spurgte jeg.

„Ja, han er allerede for længe siden gaaet i Seng," svarede Nikita tvært, og da jeg saa anmodede ham om at bringe os Aftensmad og Snaps, brummede han og trak sig tilbage til sit Telt. Derinde brummede han videre, men kom dog lidt efter ud med et tændt Lys, som han for Blæstens Skyld havde sat inden i en Rulle Papir, og derpaa med hele Opdækningen, som bestod i en Kasserolle med Postejer, en Sennepsdaase, et lille Blikbæger og en Flaske Malurtbitter. Efter at have sat alt dette fra sig blev han staaende endnu nogen Tid og ærgrede sig over at se Guskov skænke sig en Snaps, hvilket øjensynligt var ham i højeste Grad ubehageligt. Vi sad næsten helt i Mørke; i Lysets flagrende, uklare Skær, der dæmpedes af Papiret, kunde jeg kun skimte Guskovs Ansigt og hans smaa, røde Hænder, som ivrigt fiskede den ene Postej efter den anden op af Kasserollen. Rundt omkring os var det kulsort Nat, og kun naar man saa' rigtig nøje til, kunde man skelne Skildvagtens Skikkelse, der ragede op over Brystværnet. Ud til Siderne lyste Baalene som røde Prikker, og højt oppe paa Himlen funklede Stjernerne. Guskov sad med et sølle, ynkeligt Smil og trak Blikket til sig, som om det generede ham at se mig ind i Øjnene. Han drak endnu en Snaps, proppede sig med Postejer og skrabede Kasserollen, da han havde tømt den.

„Men det maa alligevel være en Lettelse for Dem, at De kender Adjudanten," sagde jeg endelig for at sige noget. „Han gaar jo dog for at være et skikkeligt Menneske."

„Ja, vist er han et godt Menneske, men han mangler Opdragelse, og det er der ikke noget at gøre ved. Lagde De Mærke til

hans upassende Spøg for lidt siden, da han foreslog at sende mig ud i en Snigpatrouille?“ Og Guskov begyndte saa til Trods for, at jeg flere Gange søgte at føre Samtalen hen paa noget andet, at retfærdiggøre sig for mig, idet han forsikrede, at han aldrig var løbet sin Vej, og at han ikke var nogen Kujon, saaledes som Kaptajnen og Adjudanten havde slaaet paa.

„Nej, som jeg sagde Dem før,“ vedblev han, idet han tørrede sine Hænder af paa Pelsen, „den Slags Mennesker kan ikke være delikate mod en, der kun er Menig og oven i Købet ikke har Penge. I de sidste Par Maaneder har min Søster, Gud maa vide hvorfor, ikke sendt mig Penge, og det har straks medført, at han fuldstændig har forandret hele sin Optræden overfor mig. Denne usle Pels, som er saa tyndslidt, at jeg ikke engang kan holde Varmen i den, indgyder ham ikke Agtelse for min Ulykke, men kun en Foragt, som han ikke er i Stand til at skjule. Og skønt han véd, hvor ilde stedt jeg er i Øjeblikket,“ sukkede han, idet han skænkede sig endnu en Snaps, „falder det ham dog ikke ind at tilbyde mig et Laan, men han venter paa, at jeg skal komme til ham, og De kan tænke Dem, hvor pinligt det maa være for mig. Til Dem vilde jeg f. Eks. ligefrem sige: Vous êtes au dessus de cela mon cher, je n'ai pas le sou. — Og De skal vide,“ sagde han, idet han pludselig saa' mig determineret ind i Øjnene, „at jeg for Øjeblikket er i den skrækkeligste Forlegenhed. Pouvez vous me prêter 10 roubles argent? Jeg venter Penge fra min Søster med det første, et mon père . . .“

„Aa, det skal være mig en stor Glæde,“ svarede jeg, men i mit stille Sind ærgrede jeg mig bitterligt, for Dagen i Forvejen havde jeg tabt saa meget i Spil, at jeg kun havde fem Rubler af min Lønning tilbage. — „Vent lidt, saa kommer jeg straks!“ tilføjede jeg efter et Øjebliks Betænkning; „jeg skal blot ind i mit Telt og hente Pengene.“

„Aa nej, det kan godt vente til siden,“ sagde han. „Ne vous dérangez pas.“

Men uden at høre paa ham krøb jeg ind i det Telt, hvor Kaptajnen og jeg boede. Han sov allerede og snorkede, alt hvad han kunde.

„Aa Alexej Ivanitsch,“ hviskede jeg til ham, idet jeg ruskede ham i Skulderen. „Lad mig faa ti Rubler i Forskud, hører De!“

„Naa, har De nu igen været henne og spille,“ brummede han

halvhøjt i Søvne, „og endnu i Gaar sagde De, at De aldrig vilde røre et Kort mere."

„Nej, jeg har ikke spillet, men jeg trænger til Penge. Lad mig saa faa dem, hører De!"

„Makatjuk!" raabte Kaptajnen til sin Oppasser. „Træk Pengekassen frem!"

„Sagte, sagte," hviskede jeg til ham, da jeg hørte Guskov gaa frem og tilbage uden for Teltet.

„Hvad? — Hvorfor siger De sagte?" brummede Kaptajnen, medens han rakte mig Seddelen.

„Jo, det er ham, den Menige, som vi før var sammen med, der har bedt mig om at laane dem, og han gaar her lige udenfor."

„Ja, det skulde jeg blot have vidst, saa havde De ikke faaet dem," sagde Kaptajnen, „han skal være en rigtig snavs Knægt, efter hvad jeg hører." Han lod Pengekassen sætte ind under Sengen igen og gav Oppasseren Ordre til at hægte Teltet godt efter mig. „Ja, havde jeg vidst det, saa havde De ikke faaet dem," gentog han, idet han puttede Hovedet ind under Tæppet. „Nu har De faaet 32 i alt, husk det!" raabte han efter mig. Da jeg kom udenfor, gik Guskov frem og tilbage foran Bænkene, og hans lille Skikkelse med de skæve Ben og den umaadelige Pelshue viste sig tydeligt eller forsvandt i Mørket, alt efter som han nærmede sig Lyset eller fjernede sig fra dette. Da jeg gav ham Seddelen, sagde han blot merci, krøllede den sammen og puttede den i en Fart i Bukselommen.

„Nu antager jeg, at Spillet er i fuld Gang inde hos Pavel Dmitrijevitsch," sagde han i en let henkastet Tone.

„Ja, det antager jeg ogsaa."

„Det er en højst besynderlig Maade, han spiller paa, for han sætter altid ind ubeset og lader i Regelen Gevinsten staa. Sidder man i Held, kan man vinde en Del paa den Manér, men har man Uheld med sig, kan man rigtignok ogsaa tabe forbandet. Han er vistnok blevet af med det meste af en femten Hundrede Rubler i de sidste Par Maaner. Tidligere har han for Resten altid spillet heldigt, og De hørte jo ogsaa, at man for lidt siden betvivlede hans Spils Ærlighed."

„Aa, det var blot noget, der blev sagt i Spøg," sagde jeg, som følte mig yderst lettet ved Guskovs Snakkesalighed. „Nikita, har vi ikke lidt Tschikhir*) endnu?" Nikita brummede inde i sit Telt,

*) En kavkasisk Rødvin.

bragte os dog Vinen og saa' med Harme paa, at Guskov fyldte sit Bæger. Han lod slet ikke til at føle sig trykket mere. Jeg ønskede blot, at han skulde gaa snarest muligt, saa meget mere som jeg havde det Indtryk, at han kun blev, fordi han fandt at han ikke kunde være bekendt at gaa sin Vej straks efter at have faaet Pengene.

„Hvor kunde dog De, som er velhavende og slet ikke behøver det, bekvemme Dem til at gaa hen og gøre Tjeneste i Kavkasus?" spurgte han efter en lille Pavse.

Jeg søgte at gøre ham forstaaeligt, at Livet her netop maatte have sin store Tiltrækning for den, der var vant til at leve i Petersborg og Moskvá.

„Ja, men det maa dog være drøjt for Dem at skulle omgaas Officererne hernede, som staar saa langt under Dem i Dannelse og Opdragelse. De har jo bogstavelig talt ikke en eneste Interesse tilfælles med Dem. Her drejer alt sig om Vin og Spil, og Folk taler aldrig om andet end Forfremmelse og Dekorationer."

Det var mig ubehageligt, at han absolut vilde have, at jeg skulde tænke og føle som han, og jeg forsikrede ham derfor, for øvrigt fuldstændig oprigtigt, at jeg holdt meget af at spille Kort og drikke Vin, og at jeg ikke ønskede mig bedre Kammerater end dem, jeg havde her. Men han vilde ikke tro mig.

„Aa, det mener De vist ikke," sagde han. „Og hvad siger De saa til, at man ganske maa undvære kvindeligt Selskab hernede? Ja, ved Kvinder forstaar jeg nu les femmes comme il faut. Aa, jeg véd ikke, hvad jeg vilde give for blot et Minut at være sammen med en af disse henrivende, elskværdige Damer, som jeg tidligere daglig havde den Lykke at træffe i Salonerne."

Han tav lidt og skænkede sig endnu et Bæger Tschikhir.

„Ak ja, ak ja!" sukkede han. „Maaske det dog kan træffe sig saaledes, at De og jeg atter mødes i Petersborg eller Moskvá sammen med rigtige Mennesker, og med Damer — rigtige Damer." Han drak det sidste, der var i Flasken, og da han havde gjort dette, sagde han: „Ah pardon, maaske De vilde have haft det, men jeg er saa forfærdelig distrait. Prrr! Jeg har drukket temmelig meget, et je n'ai pas la tête forte. Der var en Tid, da jeg boede paa Nevsky Prospektet au rez de chaussée; jeg havde en dejlig Lejlighed og et henrivende Møblement; jeg forstod nemlig at indrette mig, skal jeg sige Dem. Og dog kostede det hele mig ikke synderligt, for min Papa udstyrede mig baade med Sølvtøj og

Porcellæn. Le matin je sortais; Kl. 5 om Eftermiddagen aflagde jeg mine Visitter, og derpaa kørte jeg hen og spiste til Middag hos hende — i Regelen var hun alene. Il faut avouer que c'était une femme ravissante. Har De ikke kendt hende, aldrig set hende?"

„Nej, aldrig."

„Aa, hvor var hun kvindelig og øm, og hvor elskede hun mig ikke! Men desværre, jeg forstod ikke at vurdere denne Lykke! Og naar vi saa havde været i Teateret, kørte vi hjem sammen og spiste til Aften — vi to ganske alene. Aldrig kedede man sig i hendes Selskab, eller était toujours gaie, toujours aimante. Ja, dengang vidste jeg endnu ikke, hvad det var for en sjælden Lykke, jeg ejede. Og jeg har meget at bebrejde mig overfor hende, je l'ai fait souffrir, et souvent. Jeg har været haard og grusom imod hende. Ak ja, det var en lykkelig Tid! Keder jeg Dem?"

„Nej, tværtimod!"

„Ja, saa skal jeg fortælle Dem, hvordan vi plejede at tilbringe Aftenerne sammen. Aa, jeg ser endnu for mig Trappen med alle Blomsterbaljerne, og for Enden af den, Døren med Spejlglasruderne og det forgyldte Greb. Jeg kan det hele udenad! Først kom man ind i Forværelset og derpaa i hendes Kabinet. Ak ja, nu er de Tider forbi, og de kommer aldrig mere igen. Hun skriver til mig endnu. Har De Lyst til at læse hendes Breve? Ja, hun er den samme som før, men det er jeg ikke: jeg er fuldstændig ødelagt og ikke hendes Kærlighed værd. Jeg er færdig med Livet — je suis cassé. Mit Mod er knækket, min Energi er brudt, og jeg har tabt Agtelsen for mig selv. For mig er der ingen Redning mere — jeg er sunken saa dybt, at jeg aldrig mere vil kunne rejse mig." Han sad ubevægelig uden at se paa mig, og baade i hans Ord og i Klangen af hans Stemme laa der en saa dyb og oprigtig Fortvivlelse, at jeg følte mig stærkt greben af den.

„Hvorfor vil De dog fortvivle saaledes?" sagde jeg.

„Fordi jeg er en Usselryg! Fordi Livet hernede har tilintetgjort mig og dræbt alt det gode, der var i mig. Jeg bærer nu ikke mere mine Lidelser med Stolthed, men kryber i Støvet som en Hund, der frygter Prygl. Hvert Øjeblik paa Dagen haaner og ydmyger man mig, og jeg søger selv disse Ydmygelser. Det Skarn, jeg lever i, har afsat sine Mærker paa mig, jeg er bleven plump og simpel og kan næppe tale Fransk mere. Under saadanne Om-

stændigheder kan jeg ikke udmærke mig — det er mig umuligt; men under andre vilde jeg vistnok være blevet en Helt. Giv mig et Regiment, Guldepauletter paa Skuldrene, Adjudanter, Ordonnanser og Trompetere, saa skal jeg nok vise mig, men naar jeg er fordømt til at traske i Snavset ved Siden af en gemen Bondeknold, med den Bevidsthed, at han og jeg er fuldstændig lige, og at det kommer ganske ud paa ét, om han eller jeg bliver slaaet ihjel — ja, saa er jeg færdig! Hvilken skrækkelig Tanke, at alle vil finde det ligegyldigt, om Kuglen rammer mig, et Menneske, der føler og tænker, eller Bondekarlen, som gaar ved Siden af mig og i ingen Henseende hæver sig over Dyret — og den kan jo dog lige saa godt hente ham som mig. Jeg véd saare vel, at de kalder mig for en Kujon; godt, lad mig da være en Kujon — jeg er en Kujon! Men den dybeste Grund til deres Foragt er dog alligevel den, at jeg ingen Penge har; det er nok til, at de betragter mig som en ussel lumpen Tigger. Se, nu har jeg ogsaa laant af Dem, og følgelig har De den samme Ret som de andre til at foragte mig. — Nej, tag De kun Deres Penge igen!“ sagde han, idet han stak den sammenkrøllede Seddel, som han havde halet op af Bukselommen, ud imod mig, „jeg vil have, at De skal agte mig.“ Han skjulte sit Ansigt i Hænderne og græd, og jeg sad raadvild uden at vide, hvad jeg skulde gøre eller sige.

„Se nu at blive rolig,“ sagde jeg omsider til ham. „De giver alt for meget efter for Deres Følelser. Vær fornuftig, og tag Dem ikke Livet saa nær. De siger jo selv, at De har Karakter. Naa, tag Dem saa sammen, Deres Lidelser er vel snart endte.“ Jeg talte indtrængende, men Ordene kom kun stødvis ud af mig, for jeg var selv stærkt bevæget og fuld af Anger over, at jeg i Tankerne havde tilladt mig at fordømme et Menneske, der var saa dybt og saa virkelig ulykkelig.

„Ja,“ begyndte han igen, „hvis jeg blot en eneste Gang i al den Tid, jeg har været her i dette Helvede, havde hørt et Deltagelsens eller Venskabets Ord, som det jeg nu hører af Dem, vilde jeg maaske have kunnet bære Byrden og fundet mig i at være Soldat, men nu finder jeg det skrækkeligt. Naar jeg tænker fornuftigt og roligt over Tingene, ønsker jeg mig altid Døden, og hvorfor skulde jeg ogsaa sætte Pris paa et Liv fuldt af Skændsel? Men saa snart jeg er udsat for den allermindste Fare, begynder jeg pludselig at hænge ved dette usle Liv og at vogte paa det, som om det var et kostbart Klenodie, og jeg kan ikke, je ne puis pas,

overvinde mig. — Det vil sige, jeg kan nok," vedblev han efter en lille Pavse, „men det koster mig alt for megen Umage — en umaadelig Umage — naar jeg er alene. Sammen med andre derimod, i en Fægtning for Eksempel, er jeg tapper. J'ai fait mes preuves, jeg er fuld af Selvfølelse og Stolthed skal jeg sige Dem, det er min Fejl . . . — Hør, maa jeg ikke ligge i Deres Telt i Nat, for jeg véd, at der vil blive spillet hos Adjudanten lige til i Morgen tidlig. Jeg kan sove paa Gulvet."

Medens Nikita redte til ham og mig, gik vi atter frem og tilbage foran Bænkene. Ja, Guskov havde Ret i, at han ikke kunde taale meget, for han dinglede saa stærkt, at han havde ondt ved at holde Ligevægten. Første Gang vi fjernede os fra Lyset, lagde jeg Mærke til, at han ganske sagte listede Tirubelseddelen, som han indtil da standhaftigt havde holdt fremme, ned i sin Bukselomme. Jeg tav stadig, men paa ham løb Munden hele Tiden, og han gentog den ene Gang efter den anden, at han endnu kunde rejse sig, naar der blot var et Menneske, som vilde tage sig af ham og vise ham lidt Deltagelse og Sympati.

Lige som vi skulde til at gaa ind i Teltet for at lægge os til at sove, kom der pludselig en Kanonkugle farende gennem Luften og slog ned i Jorden en halv Snes Alen fra os. Skildvagten oppe paa Brystværnet forlod sin Post og kom hen til mig.

„Han er lige inde paa Livet af os," sagde han. „Man kunde tydelig se Glimtet af Skuddet hist ovre."

„Jeg kommer vist til at vække Kaptajnen," sagde jeg og saa' hen paa Guskov.

Han stod med Hovedet helt nede mellem Skuldrene og stammede hikkende: „Det er . . . det er . . . Fjenden . . . det er . . . højst . . . ko . . . ko . . . komisk." Mere sagde han ikke, og i samme Nu var han forsvundet, uden at jeg saa', hvor han blev af.

Inde i Kaptajnens Telt blev der tændt Lys; jeg hørte ham hoste og rømme sig, som han altid gjorde, naar han var ved at vaagne, og lidt efter stak han Hovedet ud og forlangte Ild til sin Pibe.

„Naa, jeg maa nok slet ikke have Lov til at sove i Nat," sagde han smilende. „Først kommer De og vil have Forskud, og saa vækker Schamyl mig. Men hvad skal vi nu gøre? Skal vi besvare Ilden? Der staar intet i Ordren derom."

„Nej, det gør der ikke. — se, der er han igen," sagde jeg, „og denne Gang sender han os to." Foran os til højre saas to

hastige Glimt, der lyste i Mørket som et Par røde Øjne, og lidt efter fløj der højt over vore Hoveder først en Kanonkugle, og derpaa en tom Granat, som hvislede og peb gennem Luften. Det var formodentlig en af vore egne, der blev sendt os tilbage med Tak for sidst. Ud fra de nærmeste Telte kom Soldaterne krybende, og man hørte dem gabe, strække sig og snakke sammen derinde.

„Det var jo en hel Melodi, den fløjtede gennem Fyldehullet," bemærkede en af Artilleristerne. „Den sang lige saa kønt som den dejligste Nattergal."

„Kald paa Nikita!" sagde Kaptajnen med sit sædvanlige godmodige Smil. „Naa, Nikita, hvor Pokker er du henne? Har du ikke Lyst til at høre paa Nattergalene hist ovre fra Bjærgene?"

„Jo, Deres Højvelbaarenhed!" sagde Nikita, idet han kom springende hen til Kaptajnen. „Jeg er for Resten godt kendt med den Slags Nattergale, og jeg er ikke bange for dem, men han, der var her for lidt siden og drak al vor Tschikhir, blev helt tosset, da han hørte dem synge. De skulde have set ham fare af Sted, som om han havde en Raket i Nakken."

„Naa, vil De saa ride over til Chefen for Artilleriet," sagde Kaptajnen til mig i en tjenstlig Tone, „og spørge ham, om vi skal besvare Ilden. Rigtignok er der ikke Spor af Mening i, at vi skyder i dette Bælgmørke, men vi maa dog alligevel spørge derom. De kan lade min Polkan sadle op, saa véd jeg da, at De kommer af Sted i en Fart."

Fem Minutter efter holdt Hesten uden for mit Telt. „Husk Feltraabet, det er „Peter"," hviskede den omhyggelige Kaptajn til mig, „ellers slipper De ikke forbi Skildvagterne."

Chefen for Artilleriet havde sit Telt i den modsatte Ende af Lejren. Da det var saa mørkt, at jeg ikke kunde se en Haand for mig, gav jeg Polkan fuldstændig frie Tøjler og lod Dyret selv finde Vej. Efter en halv Times Ridt, under hvilket min Hest hvert Øjeblik fik Benene ind mellem Teltsnorene, hvad der regelmæssig indbragte mig en Syndflod af Skældsord fra vedkommende Telts Beboere, naaede jeg endelig lykkelig mit Bestemmelsessted. Chefen for Artilleriet befalede, at Skydningen ikke skulde besvares, saa meget mere som den nu syntes at være ophørt, og jeg begav mig saa hjemad trækkende Hesten efter mig, idet jeg famlede mig frem gennem den snævre Lejrgade. Mere end én Gang sagtnede jeg mine Skridt for at lytte til, hvad der blev talt om

inde i Teltene, og i et af disse hørte jeg da ogsaa Guskovs Stemme. Han talte højt og livligt og lod til at være rigtig oprømt og fornøjet. Hver Gang han gjorde et lille Ophold, lød der en skraldende Latter, blandet med Udraab og Eder, der ikke lod en i Tvivl om, at han var inde i et af Underofficersteltene.

„Jeg har kendt ham længe," hørte jeg ham sige. „Da vi boede i Petersborg, omgikkes vi daglig. Han kom de allerfineste Steder."

„Hvem taler du om?" spurgte en drukken Røst.

„Om Greven naturligvis," svarede Guskov. „Jeg er i Familie med ham, skal jeg sige jer, og han er oven i Købet en af mine ældste og bedste Venner. De kan tro, mine Herrer, at det er godt at have et saadant Bekendtskab. Han er umaadelig rig, hundrede Rubler betyder intet for ham, og han forstrakte mig ogsaa straks med Penge, da han hørte, at det kneb for mig."

„Ja, saa skal du sandelig ogsaa give noget!" raabte en hæs Stemme.

„Med Fornøjelse! Savelitsch, kom herhen, min Ven!" sagde Guskov, idet han stak Hovedet ud af Teltaabningen. „Der har du ti Rubler, gaa saa hen til Marketenderen og tag to Flasker Tschikhir. — Og hvad vil De have mere, mine Herrer?" tilføjede han, idet han atter trak Hovedet ind. „Forlang blot — jeg betaler!"

Et Øjeblik efter traadte han ud af Teltet uden Hue og med Haaret ned i Panden, rodende i sin Lomme efter Pengeseddelen. Skønt jeg stod helt i Mørke,, og der saaledes ikke var Tale om, at han kunde se mig, var jeg dog saa bange for, at han skulde opdage mig, at jeg ganske sagte trak af med min Hest.

„Hvem der!" raabte han efter mig med et tykt og drukkent Mæle. Det var øjensynligt, at Kulden havde gjort ham helt tummelumsk i Hovedet. „Hvad Fanden er det for en Fyr, der driver omkring med sin Hest her ved Nattetid?"

Jeg svarede ikke, men skyndte mig blot at komme videre.

ALBERT

I

Det var langt over Midnat, Klokken gik til tre, men i Petersborg gaar man sent til Sengs, og oppe hos den rige Enkefrue Anna Ivanovna gik Dansen endnu lystigt. Herrerne var unge, Damerne smukke, Champagnen flød i Strømme, Musikken spillede den ene raske Vals og Polka efter den anden, men det vigtigste — Stemningen — manglede. En enkelt Gang gik der ligesom et Tilløb af Lystighed gennem Salen, men den Atmosfære af Kedsommelighed, der hvilede over det hele, var saa tung og trykkende, at den ikke lod sig forjage.

Delesov, der længtes efter at komme hjem — han havde staaet hele Aftenen op ad Væggen med en Følelse af Lede — fik sin Chapeaubas under Armen og listede sig ud af Balsalen for at forsvinde saa ubemærket som muligt. I det næste Værelse var der ingen, men da han vilde til at gaa ud i Forstuen, hørte han ivrige Stemmer gennem den halvaabne Dør. Han standsede og begyndte at lytte.

„Nej, det gaar ikke an; vi har fremmede i Aften," sagde en gennemtrængende kvindelig Røst.

„Aa, hvad gør det; lad mig dog slippe ind," lød det svagt og klynkende.

„Nej paa ingen Maade! Ikke uden at Fruen tillader det. Jeg tror, De vil!"

Døren gik helt op, og en løjerlig Fyr af et forviltret Ydre smuttede ind efterfulgt af en Tjenestepige, som forgæves søgte at holde ham tilbage. Han bukkede ængsteligt for Delesov og gik derpaa videre med usikre, vaklende Skridt. Den, der saaledes trængte ind, var en ung Mand af Middelhøjde, smalskuldret, lidt krumbøjet og med langt, pjusket Haar. Hans Dragt var mere end tarvelig: den bestod af en kort Jakke og et Par snævre, hullede

Benklæder, der hang i Frynser ned over de ubørstede Støvler. En falmet Silkeklud var snoet som et Reb om hans lange Hals, og et Par snavsede Mansketter faldt ud over hans magre Hænder. Ansigtet var tiltalende, Panden ren og ædel, og over Kinderne, der indrammedes af et tyndt, sort Fuldskæg, laa en fin og skær Rødme. Hans mørke, lidt trætte Øjne søgte ud i det fjerne med et drømmende Blik, som harmonerede godt med det tungsindige Smil, som spillede om hans Læber.

„Hvem var det?“ spurgte Delesov Tjenestepigen, da den ubekendte var forsvundet inde i Balsalen.

„Aa, det er ham, den gale Musiker,“ svarede hun. „Han render os paa Døren hver eneste Dag, det paatrængende Menneske!“

„Hvor bliver du dog af, Delesov?“ raabte en Stemme inde fra Salen.

Den unge Mand sukkede og gik saa atter ind. — Det første, hans Blik mødte, var Musikeren, der stod inden for Døren og saa' paa Dansen med lysende Øjne, medens hans ene Fod bevægede sig i Takt med Musikken.

„Naa, skal De ikke ogsaa ud og røre Dem?“ spurgte en ung Herre, der stod ved Siden af ham.

Musikeren bukkede og saa' spørgende hen paa Husets Frue, der sad i Nærheden.

„Ja, dans De kun, Albert,“ sagde hun. „Naar mine Gæster ikke har noget imod det, har jeg det heller ikke.“

Næppe havde hun sagt det, førend Musikeren fór ud paa Gulvet og begyndte at danse rundt paa sine stakkels vaklende Ben med de løjerligste Grimasser og Fagter. Men da han ikke saa' sig for, kom han i Kollision med en elegant Officer, der netop dansede ud i en Kvadrille, tabte øjeblikkelig Ligevægten, snublede og faldt, saa lang han var, hen ad Gulvet. Alle lo, skønt hans Fald var saa tungt, at det genlød over hele Salen, men Latteren forstummede dog, da man opdagede, at Stakkelen blev liggende uden at røre sig. Musikken tav, og Delesov og Husets Frue løb hen til Albert. Han laa støttende sig paa Albuerne og stirrede ud for sig med et underlig sløvt og forvildet Blik. Efter at de havde faaet ham løftet op og lagt hen paa en Sofa, strøg han Haaret fra Panden og smilede aandsfraværende uden at besvare alle de Spørgsmaal, der strømmede ind paa ham.

„Hr. Albert! Hr. Albert!“ sagde Fruen. „Har De stødt Dem? Hvor gør det ondt? Men jeg sagde jo ogsaa til Dem, at De ikke

maatte danse! — Han er saa svag, den Stakkel, at han næppe kan støtte paa Benene," henvendte hun sig til de Omkringstaaende, „og saa vil han oven i Købet danse."

„Hvem er han? Hvor kommer han fra? Hvad er det for en Fyr?" lød det fra alle Sider.

„Aa, det er et stakkels forulykket Geni," oplyste Fruen. „Han er god og skikkelig nok, men komplet ødelagt, som De ser."

Hun sagde dette uden at tage Hensyn til, at Musikeren hørte derpaa. Han slog Øjnene op, krøb sammen i et Hjørne af Sofaen og holdt Hænderne ud for sig som for at afværge, at man skulde komme ham for nær. — „Hvad er der?" sagde han pludselig, idet han rejste sig med synlig Anstrengelse. „Jeg fejler jo ingenting!" Og for at vise, at han slet ikke havde stødt sig, vaklede han igen ud i Salen og skulde til at begynde forfra paa sine Krumspring, men snublede og vilde atter være falden, hvis ikke et Par af Herrerne var ilet til og havde holdt ham oppe. Et Øjeblik stod han og stirrede ud for sig med et aandsfraværende Blik, saa rettede han sig pludselig op og gik med knejsende Hoved, men vaklende Skridt hen til Musikken, der sad i et Hjørne af Salen.

„Nej, jeg fejler ingenting!" sagde han endnu engang, idet han tog Violinen ud af Haanden paa en af Musikanterne. — „Naa mine Herrer og Damer, har De Lyst til at høre lidt Musik?"

„En højst aparte Fyr!" erklærede en Dame, der sad og betragtede ham gennem sin Lorgnet.

„Ja, højst aparte," sagde Herren, der stod ved Siden af hende. „Et stort Talent maaske, men han har vist en Skrue løs."

„Herregud, den Stakkel, hvor han ser ynkelig ud!" hviskede en ung Pige medlidende.

„Ja, men det er et smukt og interessant Hoved, der sidder paa ham," sagde Delesov, „og jeg glæder mig virkelig til at høre ham spille."

II

Albert gik imidlertid hen til Klaveret og begyndte at stemme sin Violin. Da han var færdig, bøjede han sig ned mod Pianisten, der satte sig til Rette for at akkompagnere ham, og sagde med bydende Mine: „Melancolie! G-Dur!" Løftende Buen førte han

den med et Strøg, bredt og dog fint afrundet, hen over Strengene, og en Tone, rig, fyldig og blød, strømmede ud i Salen. Alle tav og lyttede med Andagt.

Som baaren af Vinger flød de liflige, smeltende Toner ud i Rummet gydende Lys og Fred ind i Tilhørernes Sjæl. Ikke en eneste falsk, disharmonisk Lyd skuffede deres Øren, og med forventningsfuld Skælven lyttede de til de rene, skønne Violin-Toner, der greb dem med en uimodstaaelig Magt, bringende Spaadom om noget endnu skønnere og herligere. Alle disse Mennesker, som hidtil havde kedet sig eller sovet indvendigt, følte sig pludselig hensatte i en hel anden Verden — Mindernes Verden. Hvad der for Aaringer siden havde gennemtonet deres Sjæl, hvad denne havde indspundet i sit fineste Væv, viste sig nu for Tanken som stille Minder fra Fortiden, sørgelige eller lykkelige, eller som en mægtig Attraa efter denne Verdens Magt og Herlighed. Et Hav af Toner, lette, glade og vildt fortvivlede, der smeltede sammen i én eneste skøn Harmoni, væltede som en mægtig Poesiens Bølge ind over Salen. Albert syntes at vokse for hvert Strøg, han gjorde med Buen. Trykkende Violinen ind mod sit Bryst og dirrende af den Lidenskab, der glødede i hans Indre, gik han fuldstændig op i de Toner, han frembragte. Snart rettede han sig op i hele sin Højde, og snart bøjede han sig forover, idet han fulgte Buens Bevægelser. Hans venstre Haand laa som stivnet langs Grebet omfattende dette med de lange, tynde Fingre, og hans højre bevægede Buen kraftigt, men blødt og uden mindste Vibreren. Hans Ansigt lyste, Øjnene flammede, Næseborene sitrede, og Læben løftede sig i et Smil. En Gang imellem saa' han sig om i Salen med et Blik, der straalede af Stolthed over den Virkning, hans Spil udøvede paa Tilhørerne, men én Gang, da den, der akkompagnerede, anslog en fejl Akkord, fik hans Ansigt pludselig et mørkt og lidende Udtryk. Han standsede midt i Spillet, stampede i Gulvet og raabte vredt: „Moll! C—Moll!“ Pianisten rettede skyndsomt Fejlen, og Albert spillede saa videre med lukkede Øjne glemmende sig selv og hele Verden for de Toner, han frembragte.

Alle i Salen var betagne skønt paa forskellig Maade. Den smukke Officer, der for lidt siden havde væltet Albert, stod henne i et Vindue, stirrede tankefuldt ned for sig og trak Vejret dybt og tungt; de unge Piger sad tavse langs Væggen smilende henrykt og nikkende forstaaende til hinanden i deres Begejstring over den

dejlige Musik, og inde i Kabinettet, der stødte op til Balsalen, laa en Herre, som havde taget vel rigeligt til sig af Champagnen, henstrakt paa en Sofa og med Ansigtet ind mod Væggen for ikke at røbe sin Bevægelse. Delesov følte sig fuldstændig elektriseret af Musikken. Det løb ham koldt ned ad Ryggen, det prikkede ham med fine Synaalespidser i Næse og Svælg, og Taarerne randt ned ad hans Kinder. Han søgte at holde dem tilbage, men forgæves; efterhaanden som han aftørrede dem, piblede der nye frem. Under Indflydelse af Musikkens Toner førte Tanken ham tilbage til hans første Ungdom. Han, der allerede var lidt træt af Livet og noget blaseret, følte sig atter som den syttenaarige glade, lykkelige og lidt naive Yngling, han dengang havde været. Op af Erindringens Hav dukkede Billeder fra Fortiden, der fyldte hans Sjæl med Vemod og gjorde Hjertet blødt. Han mindedes sin første Kærlighed, Kusinen i den lyserøde Kjole, det Kys, han havde røvet fra hende, og sin Vandring sammen med hende gennem Lindealleen, en dejlig, maaneklar Nat. I alle disse Minder fra svundne Dage lyste *hun* som en Sol gennem Taagen, vækkende Ønsket hos ham og Troen paa Muligheden af en umulig Lykke. Indtryk fra Ungdommens Dage, som han troede udviskede og glemte, viste sig nu at have slaaet Rod i hans Sjæl og voksede op til at have Gyldighed for stedse. Og alt, medens Erindringerne strømmede ind paa ham og fyldte hans Sjæl med Vemod, talte Violinen stadig ét og samme Sprog. „Ja, dengang var du glad og lykkelig," sagde den, og det bliver du aldrig mere. Dengang ejede du Kræfter, som man kun ejer én Gang i Livet. Begræd Tabet af hin lykkelige Tid, udgyd alle de Taarer, du har, og dø i disse Taarer — det er den eneste Lykke, der er dig levnet!"

Da Albert kom til Finalen, farvedes hans Ansigt af en svag Rødme, hans Øjne glødede, og Sveden randt i Strømme ned ad hans Pande. Hele hans Legeme sitrede, de blege Læber pressede sig krampagtig sammen, og han saa' ud, som om han var i en fuldstændig Ekstase.

Den sidste Tone forstummede. Albert sænkede Violinen, løftede Hovedet med et Kast og saa' sig stolt og lykkelig om til alle Sider. Men et Øjeblik efter faldt han atter sammen, Øjnene fik deres sædvanlige sløve Udtryk, og som dreven af en pludselig Indskydelse gik han derpaa med vaklende Skridt og sænket Hoved ind i det næste Værelse.

III

Inde i Salen herskede der aandeløs Tavshed, ogsaa efter at Musikken var ophørt. De fleste havde nok Lyst til at gaa af Vejen for det stærke Indtryk, den havde frembragt paa dem, men de formaaede det ikke og sad derfor uden at sige et Ord, grebne af de Toner, der endnu genlød i deres Indre.

Ja, han spiller virkelig godt," sagde saa omsider Officeren henne i Vinduesfordybningen.

„Godt? — Nej, vidunderlig dejligt!" sagde Delesov og førte Lommetørklædet let hen over sit Ansigt.

„Skal vi ikke bryde op, Klokken er mange!" foreslog Herren, der for lidt siden havde ligget inde paa Sofaen. „Men først mener jeg, at vi burde foretage en lille Indsamling til Fordel for ham, der har glædet os med sine skønne Toner."

Dette Forslag vandt almindeligt Bifald, Pengene strømmede rigeligt ind, og Delesov paatog sig at aflevere dem.

Imidlertid sad Albert inde i det andet Værelse. Støttende Albuerne paa sine magre Knæ tørrede han sin svedte Pande med Haanden, purrede op i sit Haar og stirrede ud for sig med et aandsfraværende Smil.

„Naa, De er nok træt," sagde Delesov og satte sig hen ved Siden af ham.

Albert smilede stadig, men svarede ikke.

„De har et stort Talent," vedblev Delesov. „Hvorfor vil De ikke glæde flere med det og lade Dem høre offentligt?"

„Kan jeg ikke faa noget at drikke?" sagde Albert, der saa' ud, som om han pludselig vaagnede op af en Drøm.

Delesov hentede en Karaffel Vin, og Musikeren drak begærligt to store Glas lige efter hinanden.

„Ah, hvor det smagte! Det var dog en dejlig Vin!" sukkede han. „Men undskyld mig, jeg véd jo slet ikke, med hvem jeg har den Ære at tale. De er vel en eller anden fornem Greve eller Fyrste? De skulde da ikke kunne hjælpe mig ud af en øjeblikkelig Forlegenhed? Lad mig faa ti Rubler, hører De! De ser dem rigtignok aldrig igen, men kom blot med dem!"

Delesov, der følte sig højst ilde berørt ved dette Tiggeri, skyndte sig at aflevere de Penge, han havde, til ham.

„Jeg takker Dem meget," sagde Albert og puttede i en Fart

Sedlerne i sin Bukselomme. „Naa, og nu skal vi vel have noget mere Musik; jeg er villig til at spille for Dem, saa længe De ønsker. — Men først maa jeg have noget at drikke," tilføjede han, idet han rejste sig.

Delesov skænkede endnu et Glas Vin for ham og trak ham atter ned paa Sofaen ved Siden af sig.

„Hør, De bliver vel ikke vred," sagde han, „naar jeg taler fuldstændig oprigtigt til Dem, men Deres Talent har vakt min Interesse, og jeg ønsker at hjælpe Dem."

Albert saa' raadvild paa Delesov og derfra hen paa Husets Frue, som i det samme viste sig i Døraabningen.

„Jeg tilbyder Dem altsaa min Hjælp," vedblev Delesov. „Det skal være mig en Glæde at huse Dem indtil videre. Jeg har Plads nok, da jeg bor ene, og De skal faa det rigtig godt."

Albert sad stadigvæk og stirrede ud for sig, men svarede ikke.

„Men saa tak dog i det mindste," kom Fruen ham til Hjælp. „Det er jo en hel Velgerning der bliver tilbudt Dem. — Ja, i Deres Sted vilde jeg nu ikke tage ham op i mit Hus," sagde hun henvendende sig til Delesov, idet hun rystede advarende paa Hovedet.

„Jeg er Dem meget taknemmelig for Deres Tilbud," svarede Albert omsider og greb Delesovs Haand med sine klamme Fingre. „Og nu skal De faa Musik, det kan De være vis paa!"

„Nej, Gæsterne er i Færd med at bryde op," erklærede Husets Frue, „og Deres Musik maa vi derfor have til gode til en anden Gang."

Saa sagde Albert Farvel og sjokkede ud i Forstuen. Han trykkede sin bredskyggede Bulehat ned over Hovedet, indhyllede sig i sin korte, tyndslidte Slængkappe og gik sammen med sin Beskytter ud paa Husets Stentrappe.

Da Delesov satte sig ind i Kareten ved Siden af ham og mærkede den ubehagelige, sødladne Duft af Spiritus, som slog ham i Møde, begyndte han at fortryde sit Tilbud og bebrejdede sig sit pludselige og noget umotiverede Anfald af Menneskekærlighed, saa meget mere som Albert, formodentlig under Paavirkning af Kulden, med ét blev saa utaalelig vrøvlevorn, at han ikke kunde holde ham ud. „Hvad skal jeg egentlig stille op med ham?" spurgte han sig selv og trykkede sig ind i det modsatte Hjørne af Kareten.

Efter at de havde kørt et Kvarterstid, hørte Alberts Veltalenhed pludselig op, Hatten gled ned af hans Hoved, og han selv sank om paa Sædet og begyndte at snorke. Indhyllet i sin Slængkappe laa han ved Siden af Delesov som en stakkels hjælpeløs Klud, medens Hjulene knirkede hen over den snedækte Stenbro, og Morgenrøden sendte et svagt Halvlys gennem de tilfrosne Karetruder. Delesov kastede et Blik hen paa sin Nabo, og det forekom ham da, at han saa' et uformeligt Ansigt med en stor sort Næse, der gyngede frem og tilbage paa en tynd Krop, men ved at se nærmere til opdagede han, at det, han havde antaget for Alberts Ansigt og Næse, kun var hans store struttende Haar og en Sjask af dette, der hang ned i Panden. Det virkelige Ansigt sad længere nede. Han bøjede sig hen over dette, og i samme Nu som han saa' de fine, sørgmodige Træk og Læbernes rene Linjer, vaagnede hans Sympati for Albert paa ny, og han ønskede nu atter oprigtigt at kunne være ham til Hjælp og Støtte.

IV

Da Delesov næste Dags Morgen vaagnede op i de vante Omgivelser, var hans Sjæl endnu saa opfyldt af den dejlige Musik, at han følte sig skuffet ved Virkeligheden, der omgav ham. Men i Dag havde han ikke Tid til at tænke over, om han havde handlet rigtigt eller ikke ved at tage Musikeren op i sit Hus, Klokken var nemlig saa mange, at han maatte skynde sig for at komme i rette Tid hen paa Kontoret. Efter at have klædt sig paa og drukket Te tog han sine Papirer under Armen og fik i en Fart Galocher og Overfrakke paa. Idet han gik forbi Spisestuen, kiggede han ind gennem Døren: henne paa Sofaen laa Albert og snorkede med Næsen helt nede i Hovedpuden; hans snavsede, lasede Skjorte stak frem under Tæppet, og hans hullede Klædningsstykker laa henslængt rundt om paa Gulvet. „Dette her gaar ikke — de Pjalter kan han ikke have paa," sagde Delesov til sig selv og kaldte paa Tjeneren.

„Aa, gaa hen til min Ven Borjusovskij, og bed ham om at laane mig sin Violin for et Par Dages Tid," sagde han til ham. „Og naar han derinde vaagner, saa giver du ham Te, en ren Skjorte,

og hvad han ellers trænger til for at blive ordentlig klædt paa. Sørg i det hele taget rigtig godt for ham, hører du!“

Da Delesov sent om Aftenen atter vendte hjem, spurgte han straks sin Tjener om, hvordan det gik med Albert.

„Ja, han har været ude lige siden i Middags,“ svarede denne. „Han tog Violinen og gik, og siden har jeg ikke set noget til ham.“

„Aa, hvor ærgerligt!“ brummede Delesov. „Men hvorfor lod du ham ogsaa gaa, Sakhar?“

„Ja, jeg kunde da ikke tvinge ham til at blive. Jeg vidste jo ikke af, at jeg skulde holde ham indespærret. Deres Ordre lød kun paa, at jeg skulde sørge godt for ham og give ham Linned og Klæder.“

„Aa, hvor det ærgrer mig, at du lod ham gaa! — Og hvad tog han sig for, inden han gik ud?“

„Ja, han er vist en rigtig ægte Kunstner,“ svarede Sakhar grinende i Skægget, „for lige saa snart han vaagnede, forlangte han Madera, som jeg ogsaa gav ham, og derpaa gik han ud i Køkkenet og stod længe og passiarede med Kokkepigen. Han lader ellers til at være rigtig skikkelig og omgængelig af sig, for da jeg kom med Frokosten til ham og senere med Middagsmaden, vilde han ikke have noget, men lod mig spise, saa meget jeg lystede. Jo, han er nok værd at holde i Huset! Da han stod og gned: „Ned ad Moder Volga Floden, der som Havet frit sig breder *),“ lød det akkurat, ligesom naar et Menneske græder. Nej, det var næsten alt for kønt; og jeg selv var ogsaa lige ved at tude. Og oppe fra de andre Etager kom Tjenestepigerne rendende ud paa Trappen for at høre paa ham. Nej ...“

„Naa, men gav du ham saa nogle ordentlige Klæder paa?“ afbrød Delesov ham.

„Ja, det gjorde jeg rigtignok, for jeg gav ham en af Herrens bedste Natskjorter og min egen aflagte Overfrakke. Han er jo saa god og skikkelig, at man gerne hjælper ham. — Han spurgte mig hele Tiden om Herren havde fornemme Bekendtskaber, og om De havde mange Penge,“ tilføjede Sakhar med et Grin.

„Naa ja, det er godt, men se nu at faa fat i ham. Og for Fremtiden giver du ham ikke en Draabe Vin at drikke, for det har han ikke godt af.“

„Ja, det er sandt,“ svarede Sakhar, „han taaler ikke meget, det

*) En gammel russisk Folkevise. O. A.

ser man straks paa ham. Saadan kendte jeg ogsaa engang en Forvalter, som ...“

Men Delesov, som mindst hundrede Gange før havde hørt Historien om den drukne Forvalter, der var død af Delirium, bad Sakhar om at forskaane ham for Resten af Fortællingen og sendte ham ud for at lede efter Albert.

Saa snart Tjeneren var gaaet, gik han til Sengs, men han laa længe uden at falde i Søvn, da han ikke kunde faa Albert ud af sine Tanker. „Ja,“ sagde han til sig selv, „der er vist mange af mine Bekendte, som vil finde det underligt og taabeligt, at jeg har taget denne Fyr op i mit Hus, men det er saa sjældent, at man gør noget for andre, at man maa takke Gud, naar der endelig tilbyder sig en saadan Lejlighed, og jeg for mit Vedkommende vil ikke lade den drage ubenyttet forbi. Jeg vil gøre alt — absolut alt for at faa ham ud af Suppedasen og gøre ham til et ordentligt Menneske. Det kan jo ogsaa være, at hans Hjernekiste kommer helt i Orden, naar han først holder op at drikke. Og ret mange Udgifter faar jeg vel heller ikke af ham. Foreløbig kan han bo hos mig, og saa kan vi jo altid se, hvad der senere er at gøre. Man kunde maaske arrangere en Koncert og lade ham optræde ved denne for paa den Maade at skaffe ham lidt Indtægter og hjælpe ham ud af Forlegenheden. — Ja, jeg er virkelig ikke noget helt slet Menneske,“ tænkte han med et vist Selvbehag, „der er tværtimod ikke saa lidt godt ved mig, naar jeg sammenligner mig med andre ...“

Han var lige falden i Søvn, da han pludselig fór op ved, at en af Dørene gik. Lidt efter hørte han tunge, vaklende Skridt inde i Spisestuen.

„Der er han!“ tænkte han. „Ja, saa er det bedst, at jeg tager ham lidt i Skole. Det vil han have godt af, og det er desuden min Pligt.“

Han greb Klokken, der stod uden for Sengen, og ringede.

„Naa, fik du saa fat i ham?“ spurgte han, da Sakhar traadte ind.

„Ja, men han er dygtig medtaget,“ svarede han, idet han rystede paa Hovedet og blinkede med det ene Øje.

„Er han fuld?“

„Ja, rigtig godt har han det ikke.“

„Godt, saa se blot at faa ham i Seng, og i Morgen lader du ham ikke slippe hjemmefra.“

Men inden Sakhar var gaaet for at udføre hans Ordre, traadte Albert ind med Violinen under Armen.

V

„Naa, saa De er allerede gaaet til Ro," sagde han smilende. „Ja, jeg kommer lige fra Anna Ivanovna, hvor der var stort Selskab. Der blev spillet, sunget og danset, og vi havde det rigtig fornøjeligt hele Aftenen. Hør lad mig faa noget at drikke — men kun ikke Vand," tilføjede han, idet han flyttede Karaffelen bort fra Natbordet for at undgaa Synet af den.

Albert var i samme ophidsede Tilstand som den foregaaende Aften: hans Øjne lyste, over hans Pande laa der et flammende Skær, og hans Gang var usikker og vaklende. Men hans Paaklædning var undergaaet en betydelig Forbedring. Sakhars Frakke passede, som om den var syet til ham, og Natskjortens hvide, bløde Krave lagde sig i maleriske Folder om hans Hals. Han satte sig paa Sengekanten og betragtede sin Velgører med et fornøjet og taknemmeligt Smil, der i den Grad tog denne fangen, at han rent glemte at skænde paa Desertøren. Delesov, der nu var bleven helt vaagen, følte tværtimod pludselig Lyst til at passiare med Albert og gav derfor Sakhar Ordre til at bringe en Flaske Vin og Cigaretter.

„Aa, det var en udmærket Idé," sagde Albert, „og nu skal vi have det rigtig hyggeligt. Jeg er villig til at spille for Dem lige til Morgenstunden."

Sakhar kom med det forlangte, men i Stedet for at gaa i Seng, som han havde faaet Ordre til, tændte han en Cigaret og satte sig ind i Værelset ved Siden af.

„Nej, lad os hellere snakke lidt sammen," foreslog Delesov, da Albert rejste sig for at tage Violinen.

Albert satte sig atter lydigt paa Sengekanten. „Hør, sig mig engang," sagde han med et, medens hans Ansigt antog et tankefuldt Udtryk, „hvem var den Herre, der i Gaar Aftes kaldte Dem ind i Balsalen igen?"

„Det var Grev Norov."

„Ja, jeg tænkte jo nok, at det var en Greve," sagde Albert

med et selvtilfredst Smil, „for der var noget fint . . . noget aristokratisk ved hans Manerer. Og det er noget, jeg har et skarpt Blik for, skal jeg sige Dem. Men hvem var da den smukke Officer, som jeg var saa uheldig at falde over under Dansen?“

„Det var Ritmester Volkov.“

„Han er vist en herlig Mand.“

„Nej, ham er der ikke stort ved.“

„Det er umuligt!“ raabte Albert ivrigt. „Han gjorde et ualmindelig behageligt Indtryk paa mig. Og saa spiller han saa udmærket paa Klaver; jeg hørte ham i Aften henne hos Fruen.“

„Ja, han spiller med stor Færdighed,“ sagde Delesov, „men uden Spor af Følelse. Og klassisk Musik har han slet ikke Sans for; han bryder sig kun om Donizetti og Bellini. Det er en daarlig Smag, ikke sandt?“

„Nej undskyld,“ svarede Albert, „der bliver vi ikke enige. Den nyere Musik har ogsaa sine Skønheder. Hvad siger De om Søvngængersken, for Eksempel? Og Finalen af Lucia, er den ikke dejlig? Og Chopin og Meierbeer — vil De maaske kaste Vrag paa dem? Jeg har ofte tænkt paa“ — han standsede et Øjeblik ligesom for at samle sine Tanker — „at hvis Beethoven endnu levede, vilde han græde af Glæde over Søvngængersken. Der er dejlige — henrivende Steder i den! Jeg hørte den for første Gang, da Mme. Viardot og Rubini var her. — Ja, det var Musik!“ sagde han med lysende Øjne. „Jeg var aldeles ude af Henrykkelse over den!“

„Naa, og hvad siger De da om Operaen for Øjeblikket? Er De ogsaa fornøjet med den?“

„Ja, Signora Bozio synger smukt, og hendes Stemme har baade Styrke og Klang, men den rører ikke her,“ sagde han og pegede paa sit indfaldne Bryst. „En Sangerinde maa have Lidenskab, og det har hun ikke. Man beundrer hendes Sang, men den griber en ikke.“

„De synes maaske bedre om Lablache.“

„Ja, da jeg hørte ham i Paris, sang han uforligneligt, men nu begynder han at blive gammel, og det er det værste, der kan hændes en Kunstner. Der hører ikke lidt til at være Kunstner, men fremfor alt Lidenskab og Ild i Hjertet, og det gaar tabt med Aarene. — Sig mig, kender De ikke Petrov? Han er Kunstner, kan De tro!“

„Petrov? — Nej, hvem er det?“

„Ja, jeg vilde ønske, De kendte ham. Det er en Mand, De vilde have Fornøjelse af at tale med. En rigtig ægte Kunstnersjæl er han! I gamle Dage traf jeg ham ofte hos Anna Ivanovna, men nu ser jeg ham aldrig mere deroppe; han er falden i Unaade hos hende, skal jeg sige Dem. Ham skulde De gøre Bekendtskab med!“

„Er han Musiker, Maler — eller hvad er han?“

„Ja, om han maler mere, véd jeg ikke, men han har da i alt Fald engang været Elev paa Akademiet. Og Kunstner er han som sagt — fuld af store, ophøjede Tanker, og veltalende som faa. Ak ja, Petrov er et stort, et fremragende Talent, men desværre svirer han fra Morgen til Aften — og det er slemt,“ tilføjede Albert med et vemodigt Smil, idet han rejste sig, tog Violinen og begyndte at stemme den.

„Har De for nylig været i Operaen?“ spurgte Delesov ham.

Albert tog sig op til Hovedet og satte sig atter paa Sengekanten.

„Nej, der kommer jeg ikke mere!“ svarede han med et Suk. „Der var en Tid, da jeg spillede med i Orkesteret, men det er forbi; jeg har mistet min Plads, og nu har jeg hverken Logis eller Klæder — og ikke engang en Violin. Ak ja, det Liv, jeg fører, er saa usselt og elendigt, at jeg daglig ønsker mig Døden. — Nej, hvad skulde jeg i Operaen? Jeg bryder mig ikke engang om at komme der. Jo — gid jeg blot en eneste Gang kunde høre Don Juan!“

„Ja, det Ønske kan De da nok faa opfyldt. Har De ikke Lyst til at følges med mig, næste Gang Stykket gaar?“

Albert sprang op uden at svare, greb Violinen og begyndte at spille Finalen af første Akt af Don Juan. Delesov følte, at Haarene rejste sig paa hans Hoved, da han hørte den døende Kommandants alvorsfulde Røst gennem Violinens Toner.

„Nej, jeg kan ikke spille i Aften,“ sagde Albert med et Suk og lagde Violinen fra sig, „jeg har drukket for meget.“ Men ikke desto mindre skænkede han sig et stort Glas Vin, drak det ud i en Slurk og satte sig atter hen paa Sengekanten.

Delesov, der følte mere og mere Sympati for dette forunderlige Menneske, hvis Haabløshed og Sønderrevethed hvert Øjeblik skød frem, blev greben af en uimodstaaelig Lyst til at lære hans Livs Gaade at kende.

„Sig mig," spurgte han pludselig, „har De nogen Sinde, rigtig af Hjertet elsket?"

„Hvorfor spørger De mig om det?" hviskede Albert, idet han bøjede sig over mod Delesov med et sørgmodigt Smil og saa' ham ind i Øjnene. „Bliver det ikke min egen Sag? — Naa ja, men jeg skal gerne fortælle Dem det," vedblev han seende sig ængsteligt om i den halvmørke Stue, „for jeg synes godt om Dem. Se, De har vel nok hørt, at der er noget i Stykker heroppe; Anna Ivanovna har sikkert fortalt Dem det, hun fortæller jo til alle, at jeg ikke er rigtig i Hovedet. Naa, lidt kan der vel være i det: jeg har virkelig ikke haft det godt i den sidste Tid. — Men De spurgte mig, om jeg nogen Sinde har elsket," hviskede han endnu sagtere end før, idet han stirrede ængsteligt hen mod den mørke Døraabning. „Ja, det har jeg, og det for Alvor, men det er lang Tid siden. Det var dengang jeg endnu var ansat i Orkesteret. Jeg spillede anden Violin, og *hun* sad hver Aften i fjerde Parketloge til venstre." — Albert bøjede sig helt ned mod Delesovs Øre, men trak straks Hovedet til sig igen. — „Nej, hvorfor nævne hendes Navn?" sagde han. „De kender hende sikkert; alle kender hende. Jeg sad hver Aften og saa' paa hende, men derved blev det ogsaa, for jeg vidste jo godt, at jeg kun var en fattig Kunstner og hun en fornem Dame. Hvorledes det egentlig kom, mindes jeg nu ikke mere; jeg husker kun, at jeg engang maatte møde hos hende og spille for hende paa min Violin. — Men nej, jeg forstaar ikke at fortælle, jeg forstaar det ikke," tilføjede han, idet han greb sig op til Hovedet, „kun saa meget véd jeg, at jeg var lykkelig — meget lykkelig!"

„Var De flere Gange hos hende?" spurgte Delesov.

„Nej blot den ene Gang; jeg forglemte mig nemlig og gjorde Dumheder. Jeg er jo kun en fattig Kunstner og hun en fornem Dame, men det glemte jeg — og fra det Øjeblik var det ude med mig. Ja, Petrov havde Ret, da han sagde til mig, at det havde været bedre, om jeg kun havde set hende i Teateret."

„Hvad gjorde De da?" spurgte Delesov.

„Jeg ... Nej, nej, jeg kan ikke fortælle Dem det," sagde Albert og skjulte sit Ansigt i Hænderne. — „Nogle Aftener senere," vedblev han efter en lille Pavse, „traadte jeg ind paa min Plads i Orkesteret. Jeg havde drukket sammen med Petrov, og mit Sind var i stærkt Oprør. Hun sad oppe i sin Loge og talte med en fornem Herre, men hvem denne Herre var, véd jeg

ikke. Aa, hvor var hun dog skøn i sin hvide Atlaskes Kjole og med Perlerækken om Halsen! Hun talte hele Tiden med ham, men saa' paa mig. To Gange faldt hendes Blik paa mig; hun smilede til ham, men saa' paa mig. Saa blev jeg helt tummelumsk i Hovedet, og hvordan det nu gik til eller ikke, opdagede jeg med ét, at jeg stod i hendes Loge og holdt hende under Armen. — Kan De forklare mig, hvordan det er gaaet til?" spurgte Albert efter en lille Pavse.

„Aa, det er blot Indbildning — noget, Deres livlige Fantasi foregøgler Dem," sagde Delesov.

„Nej nej, det var ikke Drøm, men Virkelighed. Og fra den Aften var jeg hyppigt oppe hos hende i hendes Loge. Jeg var allerede den Gang uden Logis, skal jeg sige Dem, og overnattede derfor hyppigt i Teateret."

„I Teateret? — I det mørke, tomme Teater?"

„Ja, tror De da, at sligt generer mig? Naa, men vent nu blot lidt. Saa snart alle var gaaede, listede jeg mig ind i hendes Loge. Det var nu min Glæde, skal De vide. Ak, hvilke Nætter har jeg ikke tilbragt der! Og én Nat, jeg husker den saa tydeligt, sad jeg og græd ved Siden af hende, talte med hende og kyssede hendes Haand. Jeg indaandede Duften af hendes Parfumer og lyttede til hendes Stemme, og til Slutningen tog jeg min Violin og begyndte at spille for hende, dæmpet, blødt og inderligt. — Jeg gøs af Rædsel, da jeg vaagnede op i den store, mørke Sal, og det forekom mig, at der var noget, som brast heroppe," tilføjede han, idet han pegede paa sin Pande. „Men det var maaske blot Indbildning. Hvad mener De?"

Delesov svarede ikke.

„Und wenn die Wolken sie verhüllen,
Die Sonne bleibt doch ewig klar",

nynnede Albert med et stille Smil og hviskede:

„Ich auch habe gelebt und genossen!"

Hans Ansigt var saa oprørt og blegt, at Delesov følte sig helt uhyggelig til Mode.

„Kender De Juristen Walzer?" skreg Albert med ét, og uden at oppebie Svaret sprang han op, greb Violinen og begyndte at spille en lystig Vals med et Liv og et Udtryk, der elektriserede ham selv. „Ja, lidt Lystighed maa der til!" sukkede han, da han

var færdig, og kastede Violinen hen paa Sengen. — „Men nu maa jeg gaa. Vil De med?“

„Hvorhen?“ spurgte Delesov forbavset.

„Til Anna Ivanovna. — Der er Liv, Løjer og Lystighed!“

„Nej, bliv hellere hjemme; Klokken er over to.“

„Aa lad mig slippe ud — blot et Øjeblik.“

„Nej, det gaar ikke an.“

„Skal jeg virkelig blive her?“ sukkede Albert, og med et vemodigt Blik paa den tomme Flaske sagde han Godnat og gik ud af Værelset.

Delesov ringede. „Sørg for, at han ikke løber sin Vej,“ sagde han til Sakhar, da denne traadte ind, „og faa ham i Seng snarest muligt.“

VI

Den næste Dag var det Helligdag. Delesov, som lige var staaet op, sad i Dagligstuen ved sin Kaffe og læste, men Albert laa endnu inde i Spisestuen og sov.

„Tænk Dem, Herre, han har smidt alt Sengetøjet paa Gulvet og ligger og sover paa den bare Sofa,“ meldte Sakhar, da han kom ind for at tage af Bordet. „Ja, man mærker nok, at han er en rigtig Kunstner.“

Endelig, da Klokken var bleven tolv, hørte man en langtrukken Hoste derinde, og lidt efter lød Sakhars ivrige Stemme gennem Døren, afbrudt af Alberts svage, bønfaldende Røst.

„Naa, hvad er der i Vejen med ham?“ spurgte Delesov, da hans Tjener traadte ind rystende paa Hovedet.

„Aa, der er intet Udkomme med ham, Herre. Han sidder og stirrer ud for sig med et mørkt Ansigt og vil hverken vadske sig eller klæde sig paa. Han svarer ikke, naar man taler til ham, og beder hele Tiden om at faa noget at drikke.“

„Nej, har jeg besluttet at tage mig af ham, vil jeg ogsaa gøre det til Gavns,“ sagde Delesov til sig selv og forbød Sakhar at give Albert blot saa meget som en Draabe Spiritus. Derpaa tog han atter fat paa sin Bog og begyndte at læse, men lyttede uvilkaarlig til den uhyggelige halvkvalte Hoste, der hvert Øjeblik lød inde fra Spisestuen. Saadan gik der en hel Time, og Delesov besluttede nu selv at kigge ind til sin Gæst. Denne, der

omsider havde faaet Klæderne paa, sad ubevægelig i Vinduet støttende Hovedet i sine Hænder. Han sendte Delesov et dybt ulykkeligt Blik og gjorde Forsøg paa at sætte et venligt Smil op, men det blev kun til, at hans Ansigt fik et endnu mere fortvivlet Udtryk. Han rejste sig med Anstrengelse og bukkede.

„Aa, lad mig faa en Snaps — blot en eneste Snaps!“ sagde han i en bønfaldende Tone. „Jeg er saa svag og trænger til noget at styrke mig paa.“

„Ja, saa maa De hellere drikke Kaffe eller Te, det har De meget bedre af.“

Albert stirrede ud af Vinduet med et mørkt Ansigt og sank atter ned paa Stolen.

„Har De ikke Lyst til lidt Frokost?“

„Nej Tak, jeg har ingen Appetit.“

„Kan denne da ikke friste Dem?“ spurgte Delesov og lagde Violinen hen ved Siden af ham.

„Nej, jeg er altfor svag, jeg kan ikke spille,“ svarede Albert og skubbede Violinen fra sig med en haanlig Mine.

Delesov gjorde alt for at opmuntre ham: han raadede ham til at gaa sig en Tur og indbød ham til Teateret om Aftenen, men Albert vedligeholdt en haardnakket Tavshed og indskrænkede sig til at bukke, hver Gang hans Velynder mødte med et nyt Forslag. Delesov, der omsider indsaa det haabløse i sine Forsøg, kørte saa ud paa Visitter, spiste derefter til Middag sammen med en Ven i Hotel de France og kom hjem henad Syv for at klæde sig om til Teateret. Situationen var uforandret: Albert sad inde i Dagligstuen og stirrede med sænket Hoved ind i Kakkelovnen. Han havde nu faaet sig vasket og redt, men hans Skikkelse saa' endnu mere ynkelig og sammenfalden ud end før.

„Sakhar har vel sørget for Middagsmad til Dem?“ sagde Delesov.

Albert besvarede Spørgsmaalet med et tvært Nik og sendte Delesov et ængsteligt, skulende Blik.

„Jeg har i Dag talt til en af Teaterdirektørerne om Dem,“ sagde han venlig. „Han vil med Glæde modtage Dem i sit Orkester, naar De blot vil lade Dem prøve først.“

„Ja Tak, men jeg kan ikke spille,“ brummede Albert og listede sig ind i Spisestuen. Lidt efter kom han ud igen med Violinen, lagde den hen paa en Stol, idet han tilkastede Delesov et vredt Blik, og forsvandt atter.

„Hvad Pokker skal jeg dog stille op med ham?“ tænkte denne. „Og Gud maa vide, hvorfor han er saa fornærmet paa mig?“

Sent om Aftenen kom han hjem fra Teateret. „Naa, hvordan gaar det med Musikanten?“ var hans første Spørgsmaal, da Sakhar lukkede op.

„Aa, det er snavs med ham,“ svarede Tjeneren, „for naar han ikke hoster, sidder han og sukker i én Køre. Og naar han en sjelden Gang lukker Munden op, er det blot for at bede om Brændevin. Jeg har ogsaa givet ham en Snaps, for jeg fandt, at det var Synd at pine ham. Se nu Forvalteren for Eksempel, han . . .“

„Har han slet ikke spillet i Dag?“ afbrød Delesov ham.

„Nej, han har ikke rørt Violinen. — Altsaa Herren tillader ikke, at jeg giver ham lidt at drikke?“

„Aa nej, det er bedst at lade være. Og hvad bestiller han nu?“

„Ja nu sidder han og hænger med Hovedet inde i Dagligstuen.“

Den næste Morgen fik Delesov Melding om, at Albert havde vandret rundt i Værelserne hele Natten. Han havde ogsaa været henne ved Buffeten og gjort Forsøg paa at aabne den, men uden Held, da Sakhar havde været saa forsynlig at aflaase den. Albert var i Dag om muligt endnu mere mørk og tavs end den foregaaende Dag, og hans Ansigt viste en sygelig Rædsel, hver Gang hans Øjne mødte Delesovs. Han vilde intet spise, rørte ikke sin Violin og svarede ikke, naar der blev talt til ham.

Sent om Aftenen kom Delesov hjem træt og i daarligt Humør. Han havde hele Dagen haft travlt i en Sag, som forekom ham selv yderst simpel og let at ordne, og var dog ikke kommen et Skridt videre med den. Endvidere havde han haft det Uheld at tabe i Whist oppe i Klubben, og det ene med det andet gjorde, at han slet ikke var i sit Es.

„Naa ja, lad ham saa sejle sin egen Sø,“ sagde han ærgerligt, da Sakhar forklarede ham, at Tingenes Tilstand var komplet uforandret. „I Morgen vil jeg have bestemt at vide af ham, om han vil blive hos mig og følge mine Raad, og hvis han ikke vil det, kan han gaa sin Vej straks. Nej, jeg holder ikke paa ham; jeg har allerede gjort meget mere for ham, end han fortjener. — Ja, der kan man dog se, hvor slet det lønner sig at gøre godt mod sine Medmennesker!“ tænkte han. „Jeg tager dette snav-

sede Dyr op i mit Hus, tilsidesætter min egen Bekvemmelighed for hans Skyld og render hele Byen rundt for at skaffe ham Plads. Og den eneste Tak, jeg har for det, er, at han betragter mig som en Tyran, der holder ham indespærret for sin Fornøjelses Skyld. Jeg gør alt for at drage ham op af Skarnet, og han stritter imod med Hænder og Fødder. Nej, han er sunken saa dybt, at han ikke staar til at redde, og det er desuden latterligt, at jeg, der har ondt ved at holde mig selv paa den rette Vej, vil spille Forsyn for andre.“ — Han blev efterhaanden saa opsat paa at blive af med Albert, at han tænkte paa at lade ham løbe straks, men efter nogen Overvejelse besluttede han dog at beholde ham til den følgende Dag.

Midt om Natten blev Delesov vækket af et stærkt Rabalder og Lyden af Stemmer ude i Forværelset. Han tændte Lys og skyndte sig derud: Sakhar stod i bar Skjorte med Ryggen mod Gangdøren, og Albert, der havde sin bredskyggede Hat og sin Slængkappe paa, skubbede til ham for at trænge ham bort.

„De har ingen Ret til at holde mig indespærret!“ skreg han med ynkelig, grædefærdig Røst. „Mine Papirer er i Orden, og jeg har ikke stjaalet fra Dem. Værs'go, undersøg mig kun, hvis De har Lyst. Jeg klager til Politiet, vil jeg sige Dem, hvis De ikke øjeblikkelig lader mig komme ud!“

„Ja, nu skal De høre, Herre, hvad han har bedrevet!“ sagde Sakhar til Delesov, medens han vedblivende hævdede sin Post foran Døren. „Han har taget Nøglen til Buffeten ud af min Frakkelomme og drukket en hel Karaffel Likør. Har De kendt Mage til Gavtyvestreg? Og nu vil han løbe sin Vej, men det skal blive Løgn, saa længe jeg staar her.“

Da Albert fik Øje paa Delesov, blev han endnu ivrigere i sine Forsøg paa at trænge Sakhar bort fra Døren.

„Ingen har Ret til at holde mig indespærret! Jeg vil ud!“ skreg han rasende.

„Gaa, Sakhar!“ sagde Delesov. „Lad ham kun komme ud, naar han selv ønsker det. — Ja, jeg holder ikke paa Dem og har heller ingen Ret dertil,“ henvendte han sig til Albert, „men i Deres Sted vilde jeg dog blive her til i Morgen.“

„Lad mig komme ud, siger jeg! Lad mig komme ud straks, ellers klager jeg til Politiet!“ brølede Albert lige ind i Ansigtet paa Sakhar og uden at skænke Delesov den fjerneste Opmærksomhed. „Hjælp! Gevalt!“ hylede han som en vanvittig.

„Naa, hvorfor skriger De saadan? Vi holder jo ikke paa Dem!“ sagde Sakhar og aabnede Døren.

I samme Nu som Passagen var fri, holdt Albert op at skrige. „Nej, det lykkedes dem ikke at pine Livet af mig,“ brummede han, og derpaa traskede han stadig skændende og givende ondt af sig ned af Trapperne, fulgt af Sakhar, der lyste ham ud af Porten.

„Naa, Gud være lovet, Herre, at vi blev af med ham,“ sagde han, da han vendte tilbage, „for dette her var vist endt med Forskrækkelse. Og nu er det nok bedst, at vi tæller Sølvtøjet.“

Delesov svarede ikke, men stod længe og rystede paa Hovedet. Den stærke Sympati, han oprindelig havde følt for Albert, vaagnede nu atter hos ham, og hans Sind var opfyldt af Bekymring for Stakkelen, der var rendt ud i den mørke, kolde Nat. Et Øjeblik tænkte han paa at sende Sakhar efter ham, men han opgav det straks igen, da han kom til det Resultat, at det vilde være unyttigt.

„Er det meget koldt udenfor?“ spurgte han.

„Ja, det knagfryser, Herre,“ svarede Sakhar. „Det er rigtignok en slem kold Vinter, vi har, og jeg tvivler ogsaa om, at vort Brænde holder ud til Foraaret.“

VII

Sakhar havde Ret; det var hundekoldt udenfor, men Albert var saa ophidset af Vin og Sindsbevægelse, at han intet mærkede til Kulden.

Saa snart han var kommet ud paa Gaden, saa' han sig om til alle Sider og gned sig fornøjet i Hænderne. „Nej, den gik ikke!“ brummede han, idet han kastede et Blik op mod Delesovs oplyste Vinduer, og derpaa tumlede han med Hænderne i Bukselommen videre ned ad Gaden. Han følte en forunderlig Tunghed i alle Lemmer, det susede for hans Øren, og en Vilje, der var stærkere end hans, kastede ham snart midt ud paa Gaden og snart ind mod Husene. Tanker og Forestillinger af enhver Art dansede rundt i Hovedet paa ham og afløste hinanden med utrolig Hastighed. I det ene Øjeblik mindedes han de sidste Dages pinlige Fangen-

skab, i det næste sin Ankomst til Rusland som et ungt og livsglad Menneske med Tro og Haab paa Fremtiden, og i det næste atter en rigtig fornøjelig Aften, han havde haft sammen med Petrov i den Restauration, hvis oplyste Vinduer han netop dinglede forbi. Saa viste Genstanden for hans Lidenskab sig med ét for ham; og i samme Nu gennemlevede han paa ny det salige Øjeblik, da han havde staaet og spillet for hende i hendes Hjem. Men til Trods for det sammenhængende i disse Erindringer, fremstillede de sig for ham med en saadan Tydelighed, at han, naar han lukkede Øjnene, ikke vidste, hvad der var Drøm, og hvad der var Virkelighed. Han mærkede ikke, at han hvert Øjeblik tørnede mod et Vindue eller en Dør, og heller ikke, at hans vaklende Ben førte ham fra den ene Gade til den anden. Hele hans Bevidsthed koncentrerede sig i de Erindringer og Syner, der ideligt skiftende, som Billederne i et Kaleidoskop tog hans Indbildningskraft fangen.

Allerbedst som Albert gik, snublede han og faldt næsegrus hen ad Stenbroen, og medens han laa der og kiggede frem foran sig, fik han pludselig Øje paa en stor, oplyst Bygning, der hævede sig for Enden af Gaden. Han rejste sig saa og gik hen imod den. Fra alle Vinduerne skinnede Lysene ham i Møde med stærkere og stærkere Glans, indtil de pludselig forsvandt, da han traadte ind i Husets bælgmørke Port. „Hvad vil jeg egentlig her?“ sagde han til sig selv, men en uimodstaaelig Magt drog ham stadig videre, indtil han endte i en stor, glimrende oplyst Sal. I den ene Ende af denne hævede der sig en Talerstol, rundt om hvilken der stod en Mængde Mennesker. „Hvad mon det skal betyde?“ tænkte Albert, men opdagede i det samme en høj mager Mand med stridt Haar oppe paa Talerstolen. Det var hans gamle Bekendt, Petrov. „Hvad Pokker vil han her?“ spurgte Albert sig selv. „Nej, mine Venner,“ sagde Petrov med sin dybe, gennemtrængende Røst, „I har ikke forstaaet ham. Han er ikke nogen almindelig Spillemand, hvis Talent er til fals for Penge, han er ikke gal og ikke gaaet i Hundene. Han er et Geni, er han — et stort musikalsk Geni, der vandrer om imellem eder, uforstaaet og uvurderet.“

Albert, der straks forstod, at det var ham, hans Ven talte om, sænkede Hovedet og lyttede til, hvad der videre vilde komme.

„Han er som Halmstraaet, der fortæres af den hellige Ild,“ vedblev Petrov. „Hans Ler er skrøbeligt, men han hører alligevel

til de udvalgte, for han har fulgt det Kald, som Gud har nedlagt i ham. I har haanet ham, pint ham og holdt ham nede i Snavset, og dog staar han uendelig højt over eder. Han tjener kun ét — Ideen, og elsker kun ét — Skønheden: det eneste, der er værd at elske her i Livet. Ja, saaledes er han! — Kast jer i Støvet for ham alle som én! Fald paa Knæ!“ raabte han med tordnende Røst.

I det samme hørte Albert til sin Forbavselse Delesovs Stemme fra den modsatte Ende af Salen. „Nej, jeg bøjer mig ikke for ham,“ sagde den. „Jeg ser ikke noget stort eller udmærket i ham. Har han maaske opført sig, som han skulde, eller har han udrettet noget nyttigt for Samfundet? Naa, saa han hører til de udvalgte: et Menneske, der slaar Plader, hvor han kan, og som ikke undser sig for at pantsætte sine Kammeraters Violiner!“ — „Du store Gud, hvor véd han dog det fra?“ tænkte Albert og sænkede sit Hoved endnu dybere. — „Har han ikke krøbet og slesket for Krapylet, blot for ussel Vindings Skyld?“ vedblev Delesov. „Blev han ikke jaget bort fra Orkesteret, fordi han mødte fuld ved Prøverne, og maatte Anna Ivanovna ikke sende Bud efter Politiet, fordi han gjorde Skandale oppe hos hende?“ — „Almægtige Gud, det er Sandhed hvert eneste Ord!“ mumlede Albert. „Men forbarm dig over mig, og staa mig bi, thi du alene kender Grunden til, at jeg har baaret mig saaledes ad.“

„Hold op! Skam Dem!“ raabte Petrov henne fra sin Talerstol. „Hvilken Ret har De vel til at anklage ham? Har De fjerneste Begreb eller Anelse om, hvad der rører sig i en Kunstners Sjæl?“ — „Nej, det er rigtigt, det har han ikke,“ hviskede Albert. — „Den ægte Kunstner følger ikke de sædvanlige jordiske Baner, hans Flugt gaar opad — mod det Høje, intet Under derfor, at det undertiden svimler for ham. Han kæmper for at naa Idealet, og ofte gaar han til Grunde i denne Kamp!“

„Det er sandt! Det er sandt!“ raabte Albert, men hans Stemme døde hen i den store Sal.

„Ti stille!“ sagde Petrov til ham med bydende Røst. — „Ja, spot ham kun, haan ham, og kast Skarn paa ham,“ henvendte han sig paa ny til Mængden, „men han er dog lykkeligere og bedre end alle I andre.“

Albert blev saa henrykt, da han hørte disse Ord, at han løb hen til Talerstolen og begyndte at omfavne sin Ven.

„Gaa væk, dit fulde Svin, og se at komme hjem!“ raabte Po-

litibetjenten henne paa Gadehjørnet, for det var ham og ikke Petrov, som Albert omfavnede. Han stivede sig op, saa godt han kunde, og dinglede videre, idet hans Ben instinktmæssigt førte ham hen i den Gade, hvor Anna Ivanovna boede. Oppe fra hendes Vinduer faldt Lyset ned paa en lang Række Slæder og Kareter, der holdt foran Huset. Albert stavrede op ad Trapperne med usikre Skridt og ringede.

Døren gik op, og en Tjenestepige stak sit søvnige, gnavne Ansigt ud gennem Aabningen. „Nej, Fruen har sagt, at jeg ikke maa lukke Dem ind!“ raabte hun, saa snart hun opdagede Albert, og smækkede Døren i lige for Næsen af ham. Albert, der kunde høre Musikkens Toner inde fra Balsalen, satte sig paa Trappen og lænede Hovedet mod Væggen. Han lukkede Øjnene, og i samme Nu var han igen langt inde i den Fantasiens Verden, som han lige nylig havde forladt. „Ja, han er den lykkeligste og bedste!“ lød det atter ind i hans Øren, og baade Dansemusikken og Klokkerne, der ringede til Fromesse i den nærmeste Kirke, fortalte ham det samme. „Jeg kunde dog nok have Lyst til at høre, hvad Petrov videre har at sige,“ tænkte Albert, og vips! var han igen inde i den store oplyste Sal, men nu var det ham selv og ikke Petrov, der stod paa Forhøjningen. Han spillede paa sin Violin, og de Toner, han frembragte, var saa vidunderlig dejlige, at de forekom ham næsten overjordiske. I det fjerne ringede Klokkerne, og deres Stemmer forenede sig med Violinens Toner til én eneste mægtig Røst, der fyldte hele Salen. „Ja, I ser ned paa ham og foragter ham,“ sagde den, „men han er dog alligevel den lykkeligste og den bedste.“

Albert lagde i sin Begejstring Violinen og rakte Armene op mod Himlen. Han følte sig selv saa udmærket og staaende saa højt over alle andre, at han knejsede med Hovedet og stak Brystet frem. Pludselig berørte en Haand hans Skulder. Han vendte sig om og opdagede i Halvlyset en Kvindes Skikkelse. Det var hende. Hun saa' sørgmodigt paa ham og rystede paa Hovedet, og i samme Nu gik det op for ham, at han bar sig ad som en taabelig, forfængelig Nar. Hun vinkede ad ham. „Hvorhen?“ spurgte han, men hun sendte ham kun et langt, inderligt Blik og sænkede Hovedet. Ja, det var hende — hende, han elskede! Om hendes fyldige skønne Hals sad Perlesnoren, og de hvide Arme var blottede op over Albuen. Hun tog ham ved Haanden og førte ham gennem Salen. „Udgangen er til den anden Side,“ sagde Albert,

men hun smilede blot og førte ham videre. Da han kom udenfor, mødte hans Øje Maanens blanke Skive, der afspejlede sig i Havet, og saa stærk var dens Glans, at Maane og Vand løb ud i ét. Han kastede sig ud med hende i de maanebelyste Bølger og følte en usigelig Lykke ved at holde hende i sine Arme. „Drømmer jeg ikke?“ spurgte han sig selv. Men nej, det var Virkelighed, eller rettere talt, det var mere endnu — det var baade Drøm og Virkelighed. Han følte dog, at den overjordiske Lykke, som han fornam i dette Øjeblik, allerede stod i Begreb med at flygte for aldrig mere at vende tilbage. „Hvorfor græder jeg?“ spurgte han hende. Hun svarede ikke og saa' bedrøvet paa ham. „Vil du ogsaa elske mig, naar jeg vender tilbage til Livet?“ hviskede han. Hun tav stadig og stirrede ud for sig. „Aa, det er skrækkeligt! Hvorledes skal jeg dog forklare hende, at jeg er levende?“ tænkte han med Rædsel. „Aa Gud, aa Gud! Jeg er levende!“ stønnede han.

„Han er den lykkeligste og den bedste!“ hviskede Stemmen atter ind i hans Øre, men denne Gang gjorde disse Ord ingen Virkning paa ham, for der var noget, der tyngede hans Bryst saa stærkt, at han ikke kunde tænke paa andet. Om det var Maanen, Vandet, hendes Omfavnelse eller hans egne Tanker, der tog Vejret fra ham, vidste han ikke, han følte kun at det hele snart var forbi, og at han ikke vilde faa Tid til at sige hende alt, hvad han ønskede.

Døren gik op, og en Herre, der vilde gaa, var lige ved at falde over Albert, som laa paa Tærskelen. Han skyndte sig tilbage og fik Husets Frue ud.

„Aa, det er naturligvis denne Albert, der er paa Spil igen,“ sagde hun ærgerligt. — „Annuschka, se at faa ham bragt ind!“

„Jeg er levende, siger jeg, hvorfor vil I saa begrave mig?“ hviskede Albert i Vildelse, medens de bar ham indenfor.

KOSAKKERNE

LEO TOLSTÒY

KOSAKKERNE

NOVELLE FRA KAVKASUS

OVERSAT FRA ORIGINALSPROGET

AF

W. GERSTENBERG

TREDIE UDGAVE

GYLDENDALSKE BOGHANDEL
NORDISK FORLAG

MDCCCCXI

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

KJØBENHAVN — FORLAGSTRYKKERIET

I

I Moskvá er alt stille. Kun sjældent opfanger Øret Lyden af Vognhjul, der knirkende ruller gennem den tilsneede Gade. Vinduerne er mørke, Gadelygterne brænder dunkelt. Kirkeklokkens sitrende Klang, der bølger hen over den sovende By, minder om, at det er Morgen. I Gaderne er der næsten ingen Færdsel; en enlig Slæde styrer gennem det snavsede Sneføre for at skifte Holdeplads, og ankommen dertil falder Kusken i Søvn ventende paa, at der skal komme en Passager. En gammel Kone tripper hen til Kirken, hvor Vokskærterne, der brænder rødt og dunkelt, afspejler sig i de gyldne Helgenbilleder. De, som lever af deres Hænders Arbejde, er allerede paa Benene og gaar nu til deres Dont efter at have hvilet ud i den lange, mørke Vinternat.

Men for de fine Folk er det Aften endnu.

Fra et af Vinduerne i Chevaliers Restauration falder et Lysskær ud gennem Skodderne. Det er imod Politianordningen, som byder, at der skal være lukket og slukket paa denne Tid af Døgnet. Ved Indkørselen foran Bygningen holder en Karet og to Slæder i tætsluttet Række; Kuskene staar utaalmodige i Nærheden. Hotellets Dvornik*), der har begravet sig i sin Pels, er krøbet helt sammen og trykker sig ind mod Muren.

„Hvad mon de bliver ved at vrøvle om derinde?“ tænker Opvarteren, som sidder i Forværelset og nikker med Hovedet af Søvnighed. „Og saa skal det netop træffe sig saa uheldigt, at jeg har Opvartningen.“ De Stemmer, man hører, kommer fra et lille oplyst Kabinet ved Siden af, i hvilket der opholder sig tre unge Mennesker, som spiser til Aften sammen. Den ene af dem, en lille mager og styg Fyr med et soigneret Ydre, sidder ved et

*) Dvornikken er baade Portner, Gaardskarl og Vægter. O. A.

Bord, som er bedækket med tømte Vinflasker og Levninger af Aftensmaden; hans trætte Øjne følger med et godmodigt Udtryk en ung Mand, der iført en ny Rejsepels vandrer frem og tilbage i Værelset. Ved det samme Bord ligger, saa lang han er, en anden, meget høj ung Mand, der leger med sin Urnøgle. Kun en sjælden Gang standser den Rejseklædte sin Vandring op og ned ad Gulvet. Mellem sine kraftige og noget tykke Fingre knækker han en Krakmandel; Ansigtet blusser, Øjnene gløder, og om hans Læber spiller der uafladelig et Smil. Skønt han taler ivrigt og stadig slaar ud med Armene for at give sin Tale mere Eftertryk, er det tydeligt nok, at det falder ham vanskeligt at gøre Rede for sine Tanker. Det er, som om Ordene, der strømmer over hans Læber, er aldeles utilstrækkelige til at udtrykke alt, hvad hans Hjerte er fuldt af. Men Smilet forlader ham ikke et Øjeblik.

„Nu kan jeg fortælle alt, hvad der ligger mig paa Hjertet," siger han. „Det er ikke for at retfærdiggøre mig, men jeg vil dog saa gerne have, at i det mindste *du* skal blive klar paa mig, saadan som jeg selv er det, og at du ikke skal betragte hele denne Sag som en Taabelighed. — Du siger, at jeg har Uret overfor hende," tilføjer han seende hen til Vennen, der sidder ved Bordet og følger ham med sine godmodige Øjne.

„Ja, det har du," svarer denne, hvis Øjne i det samme synes at faa et endnu mere træt og godlidende Udtryk.

„Jeg véd, hvorfor du siger dette. Du mener, at det er lige saa stor en Lykke at blive elsket som at elske, og at en saadan Lykke, naar man først engang har opnaaet den, kan vare hele Livet ud."

„Ja, det kan den sandelig, kære Ven! Mere behøves der ikke for at være lykkelig," svarer den anden, idet han glipper med sine søvnige Øjne.

„Men hvorfor dog ikke selv elske!" indvender den unge Mand, som skal rejse, og i det samme falder han i Tanker og ser næsten medlidende paa sin Ven. „Hvorfor behøver jeg ikke at elske? Kræver Kærlighed ikke Genkærlighed? Det er en Ulykke at blive elsket, naar det samtidig tynger paa en som en Uret, at man ikke besvarer og ikke kan besvare denne Følelse. Aa Gud!" — Han gjorde i det samme en heftig Bevægelse med den ene Arm. — „Det er jo, som om jeg havde stjaalet mig hendes Kærlighed til. Det finder du ogsaa. Nægt det ikke! Du kan

ikke tænke anderledes. Og du tror det maaske ikke, men af alle de Dumheder og Daarskaber, jeg har gjort i dette Liv, er denne den eneste, som jeg ikke angrer og ikke kan angre. Jeg har aldrig løjet hverken overfor hende elier overfor mig selv. Jeg bildte mig ind, at jeg endelig engang vidste, hvad det var at elske, men senere opdagede jeg saa, at jeg mod mit Vidende havde gjort mig skyldig i en Løgn, at den Følelse, jeg nærede for hende, ikke var Kærlighed, og at jeg ikke kunde række mig videre. Saa forlod hun mig. Er det maaske min Fejl, at jeg ikke kunde elske hende? Hvad skulde jeg gøre?"

„Naa, ja nu er det jo forbi," svarede Vennen, idet han for at jage Søvnen paa Flugt gav sig til at ryge paa en Cigar. „Men saa meget er vist, at du endnu ikke har elsket og ikke véd, hvad det vil sige."

Den anden vilde igen sige noget og greb sig med begge Hænder om Hovedet for ligesom at samle sine Tanker; men det var ham ikke muligt at faa de rette Ord frem. „Jeg har ikke elsket!" udbrød han. „Ja, det er sandt; det har jeg heller ikke. Og dog har jeg intet Ønske, der er stærkere end netop dette. Men gives der ogsaa en saadan fuldkommen Kærlighed? Noget ufuldkomment maa der vel altid være ved den. Naa, hvad nytter det at tale mere herom. Livet har revet mig med sig. Men du har Ret, nu er *det* forbi, og jeg føler, at der vil oprinde et helt nyt Liv for mig."

„Som igen river dig med sig," bemærkede den unge Mand, der laa paa Sofaen og legede med sin Urnøgle. Men den anden hørte ikke hans Bemærkning. „Jeg er baade glad og bedrøvet fordi jeg skal rejse," vedblev han. „Men hvorfor er jeg egentlig bedrøvet? Jeg véd det ikke selv."

Og nu gav han sig til at tale udelukkende om sig selv uden at lægge Mærke til, at dette Emne ikke interesserede de andre synderligt. Aldrig er vi saa egenkærlige, som naar vi rives hen af vor Begejstring. I saadanne Øjeblikke forekommer det os, at intet er saa skønt og interessant som vor egen kære Person.

„Dmitrij Andrejevitsch, Postillonen vil ikke vente længer!" meldte hans unge, livegne Tjener, der i det samme traadte ind med Pels paa og Bælte om Livet. „Hestene har staaet udenfor siden Kl. 12, og nu er den 4."

Dmitrij Andrejevitsch saa' paa sin Vanjuscha, og det var, som om Synet af denne Skikkelse med Pelsen, Filtstøvlerne og

det søvnige Ansigt kaldte ham til et andet Liv, fuldt af Arbejde, Savn og Virksomhed.

„Naa, Farvel da!“ sagde han, idet han lod sine Fingre glide op og ned ad Pelsen for at undersøge, om den var tilknappet.

Uagtet de andre to søgte at forhale Afskeden ved at raade ham til at give Postillonen flere Drikkepenge, satte han sin Rejsehue paa og standsede midt i Værelset. Vennerne omfavnede og kyssede hinanden én Gang, to Gange, holdt saa lidt inde og tog derefter Afsked for tredje Gang. Den Rejseklædte nærmede sig Bordet, tog en stor Pokal og tømte den. Derpaa gik han hen til den af Vennerne, der var lille og styg, greb hans Haand og sagde, idet han rødmede:

„Nej, jeg vil dog frem med det. — Jeg holder saa meget af dig, at jeg baade kan og bør være oprigtig overfor dig. Du elsker hende jo? Jeg har altid tænkt mig det. Har jeg ikke Ret?“

„Jo!“ svarede Vennen og smilede endnu venligere end før.

„Og maaske ...“

„Om Forladelse, jeg har Ordre til at slukke Lysene,“ brummede den søvnige Opvarter, der havde hørt den sidste Del af Samtalen og ikke kunde begribe, hvorfor disse Herrer hele Tiden blev ved med at snakke om ét og det samme. „Hvis Navn maa jeg sætte paa Regningen? — Deres, Herre?“ sagde han til den høje unge Mand, idet han i Forvejen vidste, hvem han skulde henvende sig til for at faa den afgjort.

„Ja!“ svarede denne. „Hvor stor er den?“

„Den er paa 26 Rubler.“

Den høje unge Mand betænkte sig et Øjeblik, men sagde intet og puttede Regningen i Lommen.

De andre to blev imidlertid ved at tale om, hvad der interesserede *dem*.

„Farvel, du Perle!“ sagde han med de milde Øjne.

Saa fik de begge Taarer i Øjnene og gik udenfor.

„Ak ja!“ sukkede den unge Mand, der skulde rejse. Derefter sagde han rødmende til den høje: „Vil du afgøre Regningen, saa kan du senere underrette mig om, hvor meget jeg skylder.“

„Ja, det kommer vi nok ud af,“ svarede Vennen og trak sine Handsker paa. „Hvor jeg misunder dig!“ fór det pludselig ud af ham, da de stod paa Stentrappen.

Den unge Mand, der skulde rejse, tog Plads i Slæden, svøbte

sig ind i sin Pels og sagde med en Stemme, der dirrede af Bevægelse: „Naa, lad os saa komme af Sted!“

„Farvel, Mitja! Gud give du ...“ begyndte den ene af Kammeraterne, men da han kun ønskede, at hans Ven skulde køre bort snarest muligt, kunde han ikke godt fuldende Sætningen.

Saa blev der Tavshed. Man hørte endnu en Gang „Farvel!“, en Stemme sagde: „Kør til!“ og Kusken satte Slæden i Bevægelse.

„Kør frem, Jelisar!“ raabte en af de to Venner, der blev tilbage.

Der kom nu Liv i Kuskene, som begyndte at smække med Tungen og stramme Tømmerne. En Karet, der var helt hvid af Rimfrost, rullede knirkende hen over Sneen og standsede foran Trappen.

„En prægtig Fyr, denne Olenin,“ sagde den ene af hans Venner. „Men det er rigtignok en underlig Idé af ham at tage til Kavkasus og det oven i Købet som Junker *). Det vilde jeg ikke gøre for nogen Pris. Spiser du i Klubben i Morgen?“

„Ja!“

Et Øjeblik efter kørte de hver til sin Side.

Olenin, der fandt, at det blev ham for varmt i Pelsen, knappede den helt op og satte sig ned i Bunden af Slæden, der trukken af tre stridhaarede, forpjuskede Heste drejede fra den mørke Gade ind i en anden og kørte langsomt forbi nogle Huse, som han ikke mindedes at have set før. Rundt omkring ham var der mørkt, trist og tavst, men hans Sind var opfyldt af Erindringer og af kærlige og medlidende Følelser. Han var rørt indtil Taarer, som det kostede ham Umage at holde tilbage.

II

„Jeg elsker! Aa, hvor jeg elsker! De er mageløse! Det er herligt!“ blev han ved at gentage for sig selv, og han var lige ved at græde af Rørelse. Men hvorfor var han det? Hvem var det, der var saa mageløs? Hvem holdt han da saa meget af? I det ene Øjeblik kunde han sidde og stirre paa et af de Huse, som han kørte forbi, undrende sig over, at det var saa besynder-

*) En Grad, der svarer omtrent til Kadet eller Officersaspirant. O. A.

ligt bygget, i det næste kunde han falde hen i Forbavselse over, at Postillonen og Vanjuscha, der begge stod ham saa fjernt, opholdt sig her i hans umiddelbare Nærhed og rystedes og skumpledes sammen med ham, hver Gang de to yderste Heste haledе i de stivfrosne Skagler. Saa sagde han igen: „De er mageløse! Jeg elsker!“ Én Gang fløj det endogsaa ud af ham: „Hvor den støder! Det er dejligt!“ Og saa forbavset blev han over dette Udbrud, at han sagde til sig selv: „Jeg skulde da ikke være fuld?“ Han havde ganske vist for sit Vedkommende tømt to Flasker Vin, men det var dog ikke dem alene, der virkede saaledes paa ham. Han mindedes alle de hjertelige Venskabsord, som han fuld af Undseelse og næsten uden at vide af det havde udtalt forinden sin Afrejse. Han tænkte paa Haandtrykkene, Afskedsblikkene, Vennernes Tavshed og paa Lyden af den Stemme, som raabte til ham: „Farvel, Mitja!“, da han sad nede i Slæden. Med Tilfredshed mindedes han sin egen kækt gennemførte Oprigtighed. Afskeden og alle de mindste Omstændigheder, der knyttede sig til den, stod nu for ham i et helt rørende Lys. Forinden hans Afrejse var ikke alene hans Venner og Slægtninge, men ogsaa Folk, som ellers viste ham Ligegyldighed, og Mennesker, der plejede at møde ham med Uvilje og Mangel paa Sympati, alle med ét ligesom blevet enige om at vise ham saa megen Venlighed som muligt og at tilgive ham, som man tilgiver den, der skal dø. „Muligt, jeg aldrig vender tilbage fra Kavkasus,“ tænkte han, og det forekom ham i det samme, at han holdt umaadelig meget af sine Venner, og at der var et kvindeligt Væsen, som han elskede. Det var dog ikke Følelsen for Vennerne, der satte ham i saa rørt og opløftet en Sindsstemning, at han ikke kunde tilbageholde de meningsløse Ord, som uvilkaarlig undslap ham. Ikke heller var det Kærlighed til nogen Kvinde — han havde endnu aldrig elsket nogen — som paavirkede ham saaledes. Nej, det var en varm, forhaabningsfuld, ung Kærlighed til alt, hvad der boede af godt i ham selv — og i dette Øjeblik forekom det ham, at der ikke boede andet end godt i ham — som tvang Taarerne op i hans Øjne og fik ham til at fremmumle Ord uden Sammenhæng og Mening.

Olenin var et ungt Menneske, der aldrig havde fuldendt sine Studier og endnu aldrig havde staaet i Statens Tjeneste. Da han var 24 Aar gammel, havde han forødt Halvdelen af sin Formue, men endnu ikke valgt sig nogen Løbebane eller taget sig noget

ordentligt for. Han hørte i Ordets egentligste Forstand til Moskvás jeunesse dorée.

Allerede i en Alder af 18 Aar var han saa frit stillet, som nogen ung Mand kan være det. Rig, som han var, og fuldstændig uafhængig, da han tidlig havde mistet sine Forældre, trykkedes han hverken af fysiske eller moralske Baand. Familie og Fædreland var Begreber, han ikke kendte noget til. Tro havde han ikke, og Sorger kendte han ikke noget til. Nej, han troede ikke paa noget som helst og anerkendte intet. Men derfor hørte han dog ingenlunde til disse mørke og ræsonnerende Ynglinge, som er lede og kede af alt; han lod sig tværtimod idelig rive hen af sine Følelser. Skønt han var enig med sig selv om, at der ikke eksisterede noget, der hed Kærlighed, blev han dog ganske beklemt om Hjertet, hver Gang han var sammen med en ung og smuk Kvinde. Det var for længst gaaet op for ham, at en fornem Stilling og Byrd ikke havde det fjerneste at sige, og dog kunde han ikke lade være at glæde sig i sit stille Sind, naar en saa højbaaren Mand som Fyrst Sergius nærmede sig ham paa et Bal og talte venligt til ham. Men han lod sig dog aldrig drage stærkere hen, end at han ikke følte sig bunden derved. Saa snart han, givende efter for en stærk Tilbøjelighed, begyndte at spore de ringeste Tegn til, at den førte ham hen i Nærheden af Arbejde og Kamp — den Kamp, som Livet fører med sig, og som han fandt smaalig — frigjorde han sig igen, idet han instinktmæssigt skyndte sig med at gøre Vold paa sin Følelse og at opgive sit Forehavende.

Han havde saaledes begyndt med at dyrke Selskabslivet, derefter tog han fat paa at bestyre sit Gods, saa fik han den Idé at kaste sig over Musikken, som han en Tid lang tænkte paa ganske at hellige sig, og tilsidst besluttede han at gaa op i Kærlighed til en Kvinde, skønt han ikke engang troede, at denne Følelse eksisterede. Han tænkte og grundede over, hvorledes han skulde anvende hele denne Ungdomskraft, som Mennesket kun ejer én Gang i Livet: om det skulde være i Kunstens, Videnskabens eller Kærlighedens Tjeneste, eller om han skulde gøre den frugtbringende i en praktisk Virksomhed. Den Kraft, der her er Tale om, har ikke sit Udspring i Menneskets Sjæl eller Hjerte og bærer ej heller sin Rod i Opdragelsen. Den er en i os nedlagt Drift, som, naar vi først har mistet den, aldrig kommer igen, en os kun én Gang givet Magt til at skabe ud af os

selv og ud af hele Livet alt, hvad vi vil og ønsker. Ganske vist gives der Mennesker, som mangler denne Drift, som straks ved deres Indtræden i Livet gaar ind under det første det bedste Aag, de træffer paa, og som arbejder troligt i dette til Livets Ende, men Olenin hørte ikke til disse. Han var sig kun alt for vel bevidst, at han ejede denne altformaaende Ungdomskraft, denne Evne til at gaa op i et eneste Ønske, i en eneste Tanke, at han besad den Gave at attraa, at sætte alt ind paa sin Attraa og at styrte sig hovedkulds ned i en bundløs Afgrund uden selv at vide hvorfor. Han var stolt over denne Bevidsthed, som han bar i sig, og tillige uden at vide det lykkelig over den. Hidindtil havde han, hvad der var naturligt, kun elsket sig selv, for fra sig selv hentede han alt muligt godt, og i denne Forventning var han endnu ikke bleven skuffet. Og nu ved sin Afrejse fra Moskvá beherskedes han af den lykkelige Sindsstemning, som griber enhver ung Mand, der, efter at hans tidligere Vildfarelser er gaaet op for ham, med ét siger sig selv ,at hans Liv indtil dette Øjeblik har været betydningsløst og bygget paa det tilfældige, at han ikke har levet, som han burde, men at han fra nu af vil begynde et nyt Liv, som hverken vil bringe Vildfarelse eller Anger, men kun idel Lykke.

Det gik Olenin, som det gaar enhver, der foretager en længere Rejse. Saa længe man ikke er naaet ud over de første to eller tre Stationer, dvæler ens Tanker og Fantasier ved det Sted, man har forladt, men naar man vaagner op den næste Morgen, flyver de med ét hen til Rejsens Maal, hvor de bygger gyldne Luftslotte for Fremtiden.

Efter at Olenin var kørt ud af Moskvá, gav han sig til at betragte Snemarkerne, der omgav ham, og idet han glædede sig over, at han var ene her mellem disse øde Omgivelser, svøbte han sig tættere ind i sin Pels, satte sig bekvemt til rette og faldt hen i en Døs. Men han sov ikke, for Afskeden med Vennerne havde sat hans Sind i stærk Bevægelse. Erindringer fra den sidste Vinter, han havde tilbragt i Moskvá, begyndte at dukke op i hans Bevidsthed, Skikkelser, der knyttede sig til denne Periode af hans Liv, viste sig lyslevende for ham. Men sammen med disse Minder og gribende forstyrrende ind i dem begyndte en Mylder af uklare Tanker og Selvbebrejdelser aldeles ukaldede at vælte ind paa ham.

Han mindedes den ene af de to Venner, der for nylig havde

sagt Farvel til ham, og denne Vens Kærlighed til en ung Pige, om hvem de havde talt sammen. Hun var rig denne unge Pige. — „Hvor var det dog muligt, at han kunde elske hende, uagtet hun elskede mig?“ fór det igennem ham, og en ubehagelig Mistanke greb ham i det samme, saa at han uvilkaarlig sagde til sig selv: „Naar man tænker nøjere over det, findes der egentlig megen Daarlighed hos os Mennesker. — Men hvor kan det dog være, at jeg endnu ikke har elsket?“ spurgte han derefter sig selv. „Alle siger de til mig, at jeg ikke har elsket. Er jeg da anderledes end alle andre? Skulde jeg være et moralsk Uhyre?“ Saa gennemgik han i sin Erindring alle de Gange, hans Følelser havde taget ham fangen. Han mindedes en af sine Venners Søstre, som han havde lært at kende, da han lige havde begyndt at dyrke Selskabslivet. Mangen en Aften havde han tilbragt i hendes Selskab siddende ved det samme Bord som hun, medens Lampens Skær belyste hendes smaa Fingre og den nederste Del af hendes fine og nydelige Ansigt. Hvor huskede han ikke deres Samtale, der trak ud i det evindelige, begges Forlegenhed og Forvirring og sin stadige Kamp for at afkaste den unaturlige Tvang, der beherskede ham. Sad han sammen med hende, var det, som om en Stemme uafladelig hviskede ind i Øret paa ham: „Det er ikke den rette! Det er ikke den rette!“ og det blev da heller ikke hende. Derpaa fløj hans Tanker hen til det Bal, hvor han havde danset Masurka med Frøken D. „Hvor var jeg dog forelsket og lykkelig den Aften, og hvor det ærgrede og pinte mig, da jeg næste Morgen vaagnede op og mærkede, at jeg endnu var fri. — Hvorfor kan Kærligheden dog ikke komme og lænkebinde mig paa Hænder og Fødder?“ tænkte han. „Nej, der eksisterer ikke nogen rigtig Kærlighed. Den unge smukke Frue, der boede paa Godset i Nærheden af mit, og som med de selv samme Ord fortalte baade Dubrovin, Adelsmarskalken og mig, at hun sværmede saa meget for Stjernerne, hun var heller ikke den rette.“ Her kom han til at mindes sin Virksomhed som Godsejer, men der var heller ingen Grund til at dvæle med Glæde ved disse Erindringer. „Jeg gad nok vide, om de vil tale længe om min Afrejse?“ faldt det ham pludselig ind, men han vidste ikke selv, hvem han mente med disse „de“. Saa blev han greben af en ubehagelig Tanke, der fik ham til at brumme og skære Grimasser. Det var Tanken om Skrædderen Monsieur Capél og de 678 Rubler, som han skyldte denne, der virkede saaledes paa ham. Han huskede

nøje de Ord, hvormed han havde bedt Skrædderen om at give ham et Aars Henstand, og det blandede Udtryk af Tvivl og Hengivelse i Skæbnen, der da havde vist sig i dennes Ansigt. „Aa Gud! Aa Gud!“ stønnede han flere Gange, og idet han kneb Øjnene sammen, gjorde han sig Umage for at frigøre sig for denne ubehagelige Erindring. „Men hun elskede mig jo dog,“ sagde han derpaa til sig selv, idet hans Tanker nu var hos den unge Pige, som han og Vennerne forinden hans Afrejse havde talt sammen om. „Ja, havde jeg giftet mig med hende, vilde jeg i dette Øjeblik have været fri for Gæld, medens jeg nu skylder Vasiljev Penge.“ Der fremstillede sig for hans Bevidsthed den sidste Aften, han havde spillet med Hr. Vasiljev i Klubben, hvor han var taget hen lige fra hende. Hvor ydmygt havde han ikke bedt dette Menneske om at spille mere med sig, og med hvilken Kulde havde han ikke afslaaet dette. „Kun et Aar behøver jeg at spare, saa er min Gæld betalt, og saa kan jeg bede mine Kreditorer rejse Fanden i Vold!“ trøstede han sig selv. Til Trods for denne behagelige Vished begyndte han dog igen at regne ud, hvor meget han endnu skyldte bort, samt at undersøge, naar de enkelte Gældsposter forfaldt, og naar det var ham muligt at betale dem. „Men bi lidt, jeg skylder jo ikke alene Chevalier, men ogsaa Morél Penge,“ gik det pludselig op for ham, og hele den Nat, han var bleven den sidste saa mange Penge skyldig, stod i samme Nu levende for ham. Fløjadjudanten*) Saschka B., Fyrst D. og en ældre fornem Herre var kommet tilrejsende fra St. Petersborg og havde sat et Drikkelag med Zigeunere i Scene. „Hvorfor mon disse Herrer altid er saa tilfredse med sig selv, og hvad berettiger dem til at danne en særegen lille Kreds, som det efter deres Mening er meget smigrende for os andre at faa Adgang til? Det skulde da aldrig være paa Grund af deres Stilling? Det er skrækkeligt at tænke sig, hvor de anser alle andre for dumme og simple. Men jeg for mit Vedkommende viste dem rigtignok, at det slet ikke var mig saa magtpaaliggende at slutte mig nærmere til dem. Jeg bilder mig for Resten ind, at min Forvalter Andrej vilde have studset ordentlig, hvis han havde faaet at vide, at jeg var bleven dus med en Mand som Saschka B., der er Oberst og Kejserens Fløjadjudant. Ingen drak heller saa

*) En Titel, der gives Stabsofficerer eller Kaptajner, og som medfører, at de foruden deres Tjeneste ved Afdelingen ved visse Lejligheder kan komme til at forrette Adjudanttjeneste hos Kejseren. O. A.

meget som jeg den Aften. Jeg lærte Zigeunerne en ny Vise, og alle de andre sad og hørte efter. Ja, skønt jeg har gjort mange Dumheder, kan det dog ikke nægtes, at jeg er en i alle Maader brillant ung Fyr."

Den næste Morgen var Olenin naaet til den tredje Poststation fra Moskvá. Han drak sin Te og flyttede saa hjulpet af Vanjuscha egenhændig sit Rejsetøj og sine Kofferter. Derpaa valgte han omhyggeligt sin Plads midt imellem al sin Bagage. Han vidste nu nøje Besked om, hvor hans Pas var gemt, og hvor han havde sine andre Papirer og Bevisligheder. Han fandt, at han havde indrettet alt saa praktisk, at han blev helt glad og vel til Mode, og den lange Rejse forekom ham nu kun som en længere Spaseretur.

Hele Formiddagen var han fuldstændig fordybet i Beregninger. Han regnede ud, hvor mange Verster han havde tilbagelagt, hvor mange der var til den næste Station, hvor mange til den næste By, hvor langt han skulde køre, inden han fik Middagsmad, og hvor langt, inden han skulde drikke Te. Han undersøgte, hvor langt der var til Stavropol, og hvor stor en Del af hele Vejlængden den nu tilbagelagte Strækning udgjorde. Derefter regnede han ud, hvor mange Penge han havde, og hvor mange han vilde beholde tilbage, naar han var færdig med Rejsen, hvor stor en Sum der vilde gaa med til at betale hele hans Gæld, og hvor stor en Del af hele sin Indtægt han vilde bruge om Maaneden. Da han hen paa Aftenen havde drukket sin Te, anstillede han Beregninger, der førte til det Resultat, at Afstanden til Stavropol var $^{7}/_{11}$ af hele Vejen, at han var nødt til at spare dygtig i de første syv Maaneder, og at hele hans Gæld udgjorde $^{1}/_{8}$ af hans Formue. Efter saaledes at have beroliget sig selv svøbte han sig ind i sin Pels, krøb ned i Slæden og begyndte igen at falde hen i en døsig og drømmende Tilstand. Hans Fantasi beskæftigede sig nu med den Fremtid, der ventede ham i Kavkasus, og i alle hans Drømme om den spillede stolte tscherkessiske Fyrster, saaledes som han kendte dem gennem Digtningen, Tscherkesserinder, Bjærge, Afgrunde, vilde Bjærgstrømme og alle mulige Slags gyselige Farer Hovedrollen. Hvad der giver denne Fremtid, som han ser i et taaget Lys, dens væsentligste Interesse, er, at Hæderen vinker ham, og Døden truer ham, hvor han vender sig hen. I det ene Øjeblik undertvinger eller dræber han med en aldeles uhørt Tapperhed og med Styrke, der sætter alle i

Forbavselse, en utallig Mængde Bjærgboer, i det næste hører han selv til en af de fjendtlige Stammer og kæmper med sine uciviliserede Frænder mod Russerne. Saa snart han forestiller sig de enkelte Begivenheder, dukker hans gamle Bekendte fra Moskvá paa en vidunderlig Maade op og deltager i dem. Saschka B. er der ogsaa og kæmper mod ham enten sammen med Russerne eller med Tscherkesserne. Endogsaa Skrædderen, Monsieur Capél, deltager paa en ubegribelig Maade i Sejrherrernes Triumf. Naar han under alt dette mindes sit tidligere nedværdigende Liv, sine Forvildelser og Svagheder, virker dette Minde kun behageligt paa ham. Det er jo klart, at han dér mellem Bjærgene og de vilde Strømme, hvor han er omgivet af Farer, og hvor der ikke findes andre Kvinder end Tscherkesserinder, ikke kan falde tilbage til sine tidligere Forvildelser og Daarskaber. Dem har han jo skriftet for sig selv og angret; de kommer ikke igen. Endnu et Drømmebillede, det kæreste af dem alle, indfletter sig i alle hans Tanker om Fremtiden. Det er Drømmen om en Kvinde. Ogsaa dér mellem Bjærgene fremstiller hun sig for hans Fantasi som en tscherkessisk Slavinde, slank af Vækst med en lang Haarpisk og med dybe Øjne fulde af Ydmyghed. Han øjner en enlig Hytte. Paa Tærskelen staar *hun* og venter paa, at han skal vende hjem til hende bedækket med Støv, Blod og Hæder. Hendes Kys, Skuldre, blide Stemme og ydmyge Hengivenhed sætter ham i Henrykkelse. I de lange Vinteraftener begynder han at opdrage hende. Hun er klog, lærenem og begavet og tilegner sig hurtigt alle fornødne Kundskaber. Hvorfor er hun saadan? Jo, for saa har hun let ved at lære Sprog og at læse og forstaa den franske Litteraturs Frembringelser. „Notre dame de Paris“ for Eksempel vil utvivlsomt tiltale hende. Hun lærer ogsaa hurtigt at tale Fransk. Sine Gæster vil hun modtage med en medfødt Værdighed, der vil gøre selv den fornemste Dame til Skamme. Synge kan hun ogsaa. Hendes Sang er fordringsløs og naturlig, Stemmen stærk og lidenskabelig. „Aa, hvor kan jeg dog vrøvle saadan!“ siger han til sig selv, idet han rives ud af sine Drømmerier, ved at Slæden standser foran en Station. Det er nødvendigt at stige ud af den, at tage Plads i en anden Slæde og at give Drikkepenge. Men atter opsøger hans Indbildningskraft det Vrøvl, han nys lod fare, og atter opruller der for ham et helt Billede af Fremtiden. Han bevæger sig mellem Tscherkesserinder, vender tilbage til Rusland bedækket

med Hæder, udnævnes til Fløjadjudant og ægter en henrivende Kvinde. „Men der gives jo ingen Kærlighed!“ tænker han i det samme. „Og Fanden i Vold med alle Hædersbevisninger! — Bi lidt, skylder jeg ikke Skrædderen 678 Rubler? — Ja, men jeg har jo de Landstrækninger, som jeg har erobret, og som Regeringen har skænket mig! Giver de mig ikke langt større Rigdomme, end jeg behøver? For øvrigt er det ikke rigtigt, at jeg selv gør Brug af al den Rigdom. Den bør fordeles. Men til hvem? Capél skal have 678 Rubler, og saa er der ...“ Her løber hans Tanker ud i taagede Drømmebilleder, og han falder i en tryg, styrkende Søvn, som kun afbrydes, naar han hører Vanjuschas Stemme eller mærker, at Slæden standser foran en Station. Halvt i Søvne kryber han saa over i en anden Slæde og kører videre.

Ganske paa samme Maade gaar det den næste Dag. Han kører fra Station til Station, drikker Te, følger med Øjnene den hoppende Bevægelse af Hestenes Kryds, slaar en Gang imellem en kort Passiar af med Vanjuscha, falder henad Aften i en søvnig Døs, under hvilken en Mylder af uklare Tanker vælter ind paa ham, og synker tilsidst i en dyb, styrkende og tryg Søvn, der varer hele Natten.

III

Alt som Olenin fjernede sig fra Moskvá, syntes hans Erindringer at flygte længere og længere bort, og jo nærmere han kom Kavkasus, desto mere lysnede det op i hans Sjæl. Enkelte Øjeblikke kunde han ønske at rejse helt bort for aldrig mere at vende tilbage — aldrig mere at vise sig i det Samfund, han nylig havde forladt. „De Mennesker, som jeg ser her, er egentlig ikke rigtige Mennesker, ikke af den Slags, jeg tidligere har levet sammen med,“ tænkte han da. „Ingen af dem kender mig eller véd noget om min Fortid, ingen af dem har nogen Sinde været i Moskvá eller staaet i Berøring med den Kreds, jeg levede i. Der er heller ingen af min tidligere Omgang, der véd, hvad jeg tager mig for her mellem disse Mennesker.“ Og en for ham fuldstændig ny Følelse af at have frigjort sig for hele Fortiden greb ham her mellem disse halvciviliserede Væsener, som han mødte paa sin Vej, og som han ikke regnede for Mennesker af samme

Slags som sine Bekendte i Moskvá. Efterhaanden som Omgivelserne blev mere uciviliserede, aandede han friere. Stavropol, som han var nødt til at passere paa sin Rejse, skuffede ham. I denne By saa' han Skilte, nogle endogsaa med fransk Indskrift. Damer kørte forbi ham i elegante Ekvipager, paa Torvet holdt der Droskekuske, og paa Boulevarden flanerede en Herre med høj Hat og i en nymodens Overfrakke. Alt dette gjorde et pinligt Indtryk paa ham. „Muligt at nogle af de Mennesker, som jeg ser her, kender en eller anden af min Omgangskreds i Moskvá," tænkte han, og i samme Nu mindedes han Kortspillet i Klubben, sin Gæld til Skrædderen og det tomme Selskabsliv, han havde ført. Men efter at Stavropol laa bag ved ham, gik alt til Gengæld tilfredsstillende. Naturen var skøn og vild, Omgivelserne krigerske. Efterhaanden som Olenin rejste videre, følte han sig mere og mere vel til Mode. Han fandt, at alle de Kosakker, Kuske og Stationsinspektører, han kom i Berøring med, var enfoldige og trohjertede Mennesker, som han kunde tale og spøge med, uden at han først behøvede at tænke over, til hvilken Klasse af Samfundet de hørte. Alle hørte de jo til Menneskeslægten, som Olenin uden selv at være sig det bevidst holdt af, og alle viste de sig venlige overfor ham.

Endnu medens de rejste i de donske Kosakkers Land, blev Slæden ombyttet med en Teljéga*), og efter at de var kommet hinsides Stavropol, blev det saa varmt, at han maatte kaste Pelsen. Det var alt Vaar — for Olenin kom den uventet og fyldte ham med Fryd. For deres Sikkerheds Skyld maatte de overnatte i Kosaklandsbyerne, og det hed sig, at det var farligt at køre paa Landevejene om Aftenen. Olenin følte sig endnu mere glad og vel til Mode end før. Vanjuscha begyndte saa smaat at blive bange, og i Vognen førte de altid et ladt Gevær med sig. Paa en af Stationerne fortalte Inspektøren om et forfærdeligt Mord, der for nylig havde fundet Sted paa Landevejen, og de mødte nu ogsaa bevæbnede Folk. „Se her begynder det!" tænkte Olenin, der stadig ventede at faa Øje paa de snedækte Bjærge, som man havde talt saa meget til ham om. Endelig engang, som de allerbedst kørte — det var henad Aften — pegede den tatariske Kusk med sin Pisk hen mod Bjærgene, der begyndte at komme til Syne bag Skyerne. Olenin saa' ivrigt og med Opmærksomhed i den Retning, Kusken havde peget, men da Luften var diset og Bjær-

*) Den almindelige russiske Bondevogn kaldes Teljéga. O. A.

gene halvt tilhyllede af Skyerne, kunde han kun skimte en graalighvid kruset Masse, og hvor megen Umage han end gjorde sig, var det ham umuligt at finde noget særligt kønt ved dette Syn, som han havde hørt og læst saa meget om. Han begyndte nu at tro, at Bjærgene og Skyerne var ens at se paa, og at det ikke var bedre bevendt med Snebjærgenes ejendommelige Skønhed end med det skønne i Bachs Musik og Kærlighed til Kvinden, hvilke to Ting han ikke troede paa. Saa ophørte han da at vente med Længsel paa Bjærgene. Men den næste Dag tidligt om Morgenen vækkede Køligheden ham, medens han sad og sov i Vognen, og idet han vaagnede, kastede han et ligegyldigt Blik ud til højre. Det var en straalende, klar Foraarsmorgen. Pludselig fik han — som det forekom ham i en Afstand af en Snes Skridt, — Øje paa nogle vældige, skinnende hvide Bjærgmasser med fine Omrids, hvis Tinder tegnede sig tydeligt mod den fjerne Himmel som en lunefuld broget Linie. Og da det først gik op for ham, hvor umaadelig stor en Afstand der virkelig var mellem ham og Bjærgene og Himlen bagved, hvor umaadelig store disse Masser var; da han begyndte at føle, at alt, hvad han her saa' for sig, var uendelig skønt, frygtede han for, at det hele kun var et Blændværk — en Drøm. Han ruskede i sig selv for at blive rigtig vaagen! Og se! Bjærgene laa der endnu lige saa vidunderlig dejlige som for lidt siden.

„Hvad er det, vi ser derhenne?“ spurgte han Kusken.

„Det er jo Bjærgene,“ svarede han ligegyldigt.

„Ja, jeg har ogsaa siddet længe og kigget paa dem,“ bemærkede Vanjuscha. „Det er rigtignok kønt at se paa. De vil vist ikke tro os, naar vi fortæller om det hjemme.“

Paa Grund af Vognens hurtige Bevægelse hen ad den jævne Landevej saa' det ud, som om Bjærgene flygtede langs Horisonten med deres rosenrøde Tinder, som glimrede i den opgaaende Sols Straaler. I Begyndelsen var Olenin kun forbavset over Bjærgene, derpaa glædede han sig over dem. Men, idet han med stedse stigende Opmærksomhed betragtede denne flygtende Kæde af Snebjærge, der dukkede op, ikke bag andre sorte Bjærgmasser, men lige op af Steppen, begyndte han lidt efter lidt at forstaa deres vidunderlige Skønhed, at føle den, og fra dette Øjeblik syntes alt, hvad han saa', tænkte og følte, at modtage sin Paavirkning af Bjærgenes stolte og majestætiske Karakter. Alle hans Minder om Moskvá, hans Skam og Anger, alle hans tossede

Drømme om Kavkasus svandt som Dug for Solen for ikke mere at vende tilbage. Det var, som om en Stemme højtideligt og alvorsfuldt hviskede ind i Øret paa ham: „Nu er det begyndt!“ Vejen, hen ad hvilken han kørte, Terek, som han næppe kunde skimte i det fjerne, Kosaklandsbyerne, han kom igennem, og de Mennesker, han mødte, syntes nu først at faa deres rette Betydning. Ser han op mod Himlen, kommer han til at tænke paa Bjærgene. Ser han ned ad sig selv eller hen paa Vanjuscha, gaar det ham ligesaa. To Kosakker kommer ridende. Geværerne, som de bærer i Hylster tværs over Ryggen, danser op og ned i Takt med Hestenes Bevægelser, der er saa hurtige, at den enes graa og den andens brune Ben næsten løber i ét. Den nedgaaende Sol kaster sine Straaler hen over Terek, som skimtes bag Sivene. Hinsides Floden stiger Røgen op fra en Aul *). Ud fra Kosaklandsbyen kommer en Vogn med høje Hjul. Skønne Kvinder, unge Kvinder drage forbi. Men det er Bjærgene, der giver dette Billede Skønhed og Liv, det er dem, som begejstrer ham, saa at han siger til sig selv: „De fjendtlige Bjærgboer jager hen over Steppen for at røve og plyndre. Men jeg drager frem uden at frygte dem. Jeg har min Bøsse, ejer Ungdom og Kraft. Og foran mig ligger Bjærgene!“

IV

„Hele det 80 Verster **) lange, smalle Landstrøg langs Terekfloden, i hvilken de grebniske Kosakkers Stanitzaer ***) ligger, har en fuldstændig ensartet Karakter, saavel hvad Naturen som Menneskene angaar. Terek, der skiller Kosakkerne fra Bjærgboerne, er paa denne Strækning plumret og løber med en stærk Strøm, som paa Grund af Flodsengens Bredde dog ikke er rivende. Floden bliver ved at afsætte et graaligt Sand langs sin lave sivbevoksede højre Bred, medens den paa samme Tid udhuler den lige over for liggende ikke synderlig høje, men stejle Skrænt og blotter Rødderne af de hundredaarige Ege, de halvt udgaaede Platantræer. og den unge Opvækst, som kranser Brinken. Langs

---

*) Tatarisk Landsby i Kavkasus. O. A.
**) En Verst = 1/7 dansk Mil. O. A.
***) Stanitza = Kosaklandsby. O. A.

den højre Side af Floden ligger de tatariske Auler, hvis Beboere, uagtet de er russiske Undersaatter, endnu ikke er fuldt paalidelige; langs den venstre, en halv Verst fra Bredden og i en indbyrdes Afstand af 7 til 8 Verster, bor Kosakkerne i deres befæstede Landsbyer. I fordums Dage laa de fleste Stanitzaer ved selve Floden, men Terek, hvis Leje hvert Aar flytter sig mere og mere mod Nord og bort fra Bjærgene, har undergravet og til Dels bortskyllet Kosakkernes tidligere Boliger, og paa disse Steder ser man nu kun gamle, tæt tilgroede Ruiner og Haver med Pyramidepopler, Blomme- og Pæretræer, der rager op over et tæt, sammenfiltret Krat af Brombær og Vin, som vokser her i vild Tilstand. Nu bor her ingen Mennesker mere. I Sandet ser man derimod Sporene af Hjorte, Ulve, Harer og Fasaner, der holder af at tumle sig paa disse ensomme Steder. Fra Stanitza til Stanitza gaar en bred Lysning, som er hugget ud gennem Skoven, og i denne Lysning er der anlagt en hel Linie af staaende Grænseposter, som hver bestaar af en Kosakunderofficer og en halv Snes Mand. Paa sine Steder i denne Linie er der smaa Vagttaarne af Træ, fra hvilke der holdes Udkig. Den Jord, der er overladt Kosakkerne som Ejendom, bestaar kun af en knap 1000 Alen bred Strimmel frugtbar Skovmuld. Uden for denne Strimmel begynder Nogaj- eller Mosdok-Steppen, der er oversaaet med smaa, sammenføgne Sandhøje og strækker sig langt mod Nord, indtil den et eller andet Sted gaar over i Astrakans Stepper og i de øde, ufrugtbare Landstrøg, hvor Turkomannerne og Kirgis-Kajsakkerne strejfer rundt. Syd for Terek ligger først det bjærgrige Landskab Store Tschetschnja, der hæver sig op mod Bjærgryggen Kotschkalosov; saa kommer de Sorte Bjærge, derefter endnu en Bjærgkæde, og endelig ses allerbagest nogle høje Snebjærge, hvis Tinder endnu ingen har besteget. Det smukke, krigerske og velhavende Folkefærd, der bebor den frugtbare, skovrige og yppige Strimmel Jord langs Terek, er af russisk Afstamning og hører til de gammeltroendes Sekt *).

For mange Tider siden flygtede de grebniske Kosakkers For-

*) Da Patriarken Nikon 1667 forelagde Synoden en forbedret Tekst til de hellige Bøger (Messebøger, Alterbøger og deslige), fik han den enstemmigt vedtaget. Men en Biskop og nogle højere gejstlige nægtede at underskrive Beslutningen og tilskyndede deres Menigheder til Genstridighed. De genstridige adskilte sig fra Kirken, og saaledes opstod de gammeltroendes Sekt, som endnu den Dag i Dag udgør en Tredjedel af hele den russiske Nation. Forfulgt af den ortodokse Kirke sluttede mange af de genstridige sig til Kosakkerne, blandt hvilke der endnu findes en Mængde gammeltroende. O. A.

fædre, de gammeltroende, ud af Rusland og bosatte sig hinsides Terek mellem Tschetschentzerne paa Grebenj*), den nordligste skovrige Bjærgryg i Store Tschetschnja. Kosakkerne giftede sig nu ind i Tschetschentzernes Familier og tilegnede sig lidt efter lidt den kavkasiske Bjærgbos Sæder, Skikke og Levemaade. Men ogsaa her i deres nye Fædreland bevarede de uforfalsket og rent det russiske Sprog og deres gamle Tro. Endnu den Dag i Dag lever der mellem Kosakkerne det Sagn, at Czar Ivan den Grusomme, da han drog ned til Terek, formanede dem til at leve i Fred med Rusland og lovede dem Uafhængighed og Trosfrihed. Endnu den Dag i Dag betragter Kosakkerne sig som beslægtede med Tschetschenzerne, og ligesom hos disse er det et Hovedtræk i deres Karakter, at de elsker Frihed, Lediggang, Plyndring og Krig. Rusland gør kun sin Indflydelse gældende paa en for Kosakkerne ubehagelig Maade. Det blander sig i Valget af de ældste, gør Vold paa de kirkelige Skikke, lægger sine Tropper ned imellem dem og lader sine Afdelinger marschere gennem deres Land. Af Naturen nærer Kosakken langt mindre Had til den forvovne Bjærgbo, med hvem han fører en Krig paa Liv og Død, end til den russiske Soldat, der ligger indkvarteret hos ham for at forsvare hans Stanitza, men som ryger hans Hytte til med Tobak**). Han nærer Agtelse for sin Fjende, Bjærgboen, men foragter Soldaten, i hvem han kun ser en fremmed Undertrykker. Den russiske Bonde er i hans Øjne kun et ham aldeles uvedkommende, uciviliseret og foragteligt Væsen, som han bedømmer efter det Kendskab, han har til de omstrejfende russiske Bissekræmmere og de lillerussiske Kolonister, der har nedsat sig i hans Nærhed. For disse Mennesker har han mangt et nedsættende Øgenavn. Vil Kosakken være fin og pyntelig i sin Klædedragt, efterligner han Tscherkesseren. Sine kostbareste Vaaben faar han fra denne, sine bedste Heste køber eller stjæler han i de tscherkessiske Auler. En rigtig kæk og rask Kosak sætter en Ære i at kunne tatarisk, og naar han er oprømt i et lystigt Lag, taler han dette Sprog endogsaa med sine Kammerater. Desuagtet mener denne lille Hoben Mennesker, der lever for sig selv i en lille Afkrog mellem Soldater og halvvilde muhamedanske Stam-

---

*) Tschetschentzerne hører til en af de mange indfødte Stammer i Kavkasus. Grebenj er den russiske Benævnelse for Bjærgryg, der her er gaaet over til at blive et Egennavn. O. A.

**) Hos de gammeltroende betragtes det som en Synd at ryge Tobak. O. A.

mer, at den er i Besiddelse af den højeste Grad af Udvikling, og at kun Kosakkerne er rigtige Mennesker; paa alle andre ser den derimod ned med Foragt. Den største Del af sin Tid tilbringer Kosakken paa Grænsevagt og paa Togter mod Fjenden, eller ogsaa gaar han paa Jagt og Fiskeri. Det er kun en Undtagelse fra Regelen, at han er hjemme i Stanitzaen, og da arbejder han ikke, men tilbringer Tiden med Svir og Sværm. Vin har han nok af; hver Familie ejer sin Vinhave. Og dog maa Drukkenskab egentlig ikke betragtes som en almindelig Tilbøjelighed hos disse Mennesker. Nej, det er nu engang Skik og Brug iblandt dem, at man skal drikke sig fuld, og forsømte nogen dette, vilde han blive betragtet som en frafalden. I Kvinden ser Kosakken kun et Redskab, der tjener til at befordre hans Velstand og Velvære. Den unge Pige faar Lov til at more sig, men hans Kone maa fra sin tidligste Ungdom til sin høje Alderdom slide og slæbe for ham. Som alle Østerlændinge forlanger han, at Kvinden skal være ham lydig og underdanig og arbejde for ham. Skønt Kosakkvinden er stillet saaledes, og tilsyneladende underordnet Manden, er hun dog i høj Grad udviklet baade paa Legeme og Sjæl, og her som overalt i Østerland bliver hun ganske anderledes eneraadende end Kvinden i Vesterland i alt, hvad der angaar Husvæsenet. Den Omstændighed, at hun er aldeles udelukket fra det offentlige Liv, og at hun er vant til at bestride alt det svære og grove Arbejde, som ellers paahviler Manden, forøger kun hendes Autoritet og Magt i det huslige Liv. Kosakken, der i fremmedes Nærværelse betragter det som upassende at tale venligt eller skæmtende med sin Hustru, føler uvilkaarlig hendes Overlegenhed, naar han er under fire Øjne med hende. Hele Huset, og alt hvad dertil hører, har *hun* erhvervet, og kun ved *hendes* Arbejde og Omsorg holdes det vedlige. Skønt han er fuldt overbevist om, at Arbejde er en for en Kosak uværdig Beskæftigelse, der kun sømmer sig for den tatariske Daglejer og for Kvinden, har han dog en vis Følelse af, at alt, hvad han nyder godt af og kalder for sit, skyldes dette Arbejde, og at Kvinden, hans Slavinde — hun være sig hans Hustru eller Moder — kan berøve ham alle disse Goder, hvis hun vil. Desuden har det stadige, anstrengende Mandsarbejde og alle de mange Sysler, der er lagt i den grebniske Kvindes Haand, givet hende en ejendommelig selvstændig og modig Karakter og i høj Grad udviklet hendes Legemsstyrke, sunde Fornuft, Fasthed og Bestemthed. Derfor er Kvinderne her i Almindelighed

smukkere, stærkere, klogere og mere udviklede end Mændene. Hvad der særlig udmærker deres Skønhed er, at den tscherkessiske Ansigtstype i hele sin Renhed er forenet med de fyldige og kraftige Legemsformer, der er ejendommelige for Kvinden i Norden. Kosakkvinderne bærer den tscherkessiske Dragt, som bestaar i en tatarisk Særk, en stramtsiddende Overkjole og høje tætsluttende Støvler, men Hovedet ombinder de med et Tørklæde paa russisk Vis. En pyntelig, renlig og smagfuld Paaklædning og en sirlig Udstyring af deres Hytter er ikke alene en Vane, men ogsaa en nødvendig Livsbetingelse for dem. Overfor Mændene bevæger de sig, især de unge Piger, med stor Frihed. Stanitzaen Novomlinsk betragtes som det Sted, hvor Kosaklivet i Grebenj har sin egentlige Rod. I denne, mer end i alle andre Kosaklandsbyer, er Sæder og Skikke fra fordums Tid bevarede i deres oprindelige Renhed, og dens Kvinder har fra Arilds Tid været priste over hele Kavkasus for deres Skønhed. Kosakkerne lever af deres Frugt- og Vinhaver og af deres Marker, i hvilke de dyrker Græskar, Vandmeloner, Majs og Hirse. Desuden ernærer de sig af Jagt og Fiskeri og af det Bytte, de gør i Krigen.

Stanitzaen Novomlinsk ligger 3 Verster fra Terek, adskilt fra denne ved en tæt Skov. Paa den ene Side af Vejen, der gaar gennem Landsbyen, løber Floden, paa den anden strækker sig en Række af yppigt grønnende Vin- og Frugthaver, og bag disse skimtes Nogaj Steppens sammenføgne Sandhøje. Stanitzaen er omgivet af en Jordvold, beplantet med stikkende Tjørn. Man kommer ind og ud af den gennem to høje Porte, der ligger hver for sin Ende af Vejen. En saadan Port er meget simpel; den bestaar af nogle Stolper, som bærer et lille rørtækket Tag, og i Nærheden af den paraderer et Misfoster af en Kanon, som Kosakkerne i sin Tid har erobret fra Fjenden. I de sidste hundrede Aar har der ikke været løsnet et Skud med den. Til sine Tider staar her en Kosak paa Post i fuld Uniform med sin krumme Sabel ved Siden og Geværet i Armen; til andre Tider staar der ingen. Passerer en Officer forbi, gør han Front eller lader være dermed; det gaar, som det bedst kan. Paa en sort Tavle, der er ophængt under Taget, er der malet med hvide Bogstaver:

Antal Huse:	166.
— Individer af Mandkøn:	897.
— — - Kvindekøn:	1012.

Kosakkernes Huse er alle byggede paa Pæle og ligger med

Gulvet omtrent tre Alen eller mere over Jordsmonnet. De gør med deres rørtækkede Tage, hvis Mønninger er kransede med høje Rygningstræer, et net og sirligt Indtryk. Selv om de ikke alle er ny, er de dog godt vedligeholdte og hælder ikke til nogen af Siderne. Op til hver Husdør fører en høj Trappe, hvis Form og Stil er meget forskellig. Bygningerne er ikke klistrede op ad hinanden, men ligger malerisk og med Mellemrum i store, brede Gader, der forbindes ved snævre Gyder. Foran mange af Husene og kastende Skygge paa disses lyse, store Vinduer, hæver sig op over Tagene midt imellem Solsikker, der glor en i Møde, og omrankede af Flaskegræskar og Vin, mørkegrønne Pyramidepopler og fine lysløvede Akasietræer med duftende hvide Blomster. Paa den store, aabne Plads midt i Stanitzaen faar man Øje paa tre Boder med Tøjer og andre Alenvarer, Melonkerner, Bælgfrugter og Honningkager, og bag et højt Hegn skimtes gennem en Række gamle Pyramidepopler et Hus med brede Vinduer, der er højere og længere end de andre. Det er Regimentschefens Bopæl. Om Hverdagen, især i Sommertiden, er der kun faa Mennesker paa Gaden. De unge Mænd er i Tjenesten, enten paa Grænsevagt eller paa Ekspedition mod Fjenden, og de gamle er paa Jagt og Fiskeri eller arbejder sammen med Kvinderne i Frugt- og Køkkenhaverne. Kun de helt affældige, Børnene og de syge bliver i Landsbyen.

V

Det er en af disse Aftener, som er saa ejendommelige for Kavkasus. Skønt Solen lige er forsvundet bag Bjærgene, der kaster en lang Slagskygge hen over Steppen, er det dog lyst endnu. Snebjærgenes mildt straalende Tinder træder skarpt frem mod Aftenrøden, der overspænder en Tredjedel af Himlen. Den mindste Lyd faar Klang i den lette og ubevægelige Luft. Hverken paa Steppen, paa Vejene eller hinsides Floden spores der Liv. Viser der sig en sjælden Gang nogle enkelte Ryttere i det fjerne, ser Kosakkerne fra deres Vagtpost og Tschetschentzerne fra deres Aul med Forbavselse og Nysgerrighed efter disse Skikkelser og søger at gætte sig til, hvem de slemme Gæster kan være. Saa snart Aftenen falder her, tyer Menneskene af Frygt for deres Næste til deres Boliger, og kun de vilde Dyr og Fuglene, som

ikke frygter Mennesket, tumler sig af Hjertens Lyst i disse Udørkener. Man hører den summende Lyd af muntre Stemmer. Det er Kvinderne, der har bødet og flettet paa Havehegnene, og som nu skynder sig for at naa hjem, inden Sol gaar ned. Saa bliver der øde og tomt ude i Haverne ligesom i hele Omegnen, men i Stanitzaen rører der sig paa denne Tid af Aftenen et stærkt Liv. Fra alle Sider strømmer Folk ind i den til Fods, til Hest og paa knirkende Vogne. Med opkiltede Klæder og en Kæp i Haanden løber Pigebørnene hen til Udgangen af Landsbyen for at møde Kvæget, der kommer drivende i en stor tæt Flok, indhyllet i en Sky af Støv og Myg, som det fører med sig fra Steppen. De mætte Køer og Bøfler spreder sig i Gaderne, og de broget klædte Kvinder farer hastigt ind imellem dem. Deres gennemtrængende Stemmer, muntre Latter og Smaahvin blander sig med Køernes Brølen. En bevæbnet Kosak, der har faaet en kort Orlov fra Grænsevagten, rider hen til en Hytte, bøjer sig ned mod Vinduet og banker paa Ruden. Straks efter kommer en ung Kosakpiges muntre Ansigt til Syne bag denne, og der begynder nu en glad og venlig Samtale mellem de to. Inde i Kosakkaptajnens smukke, rummelige Gaard vender en bredansigtet tatarisk Arbejder den knirkende Vogn, der er læsset med Rørgræs ude fra Steppen. Han løfter Aaget fra Oksernes uroligt virrende Hoveder, raaber nogle Ord paa Tatarisk til sin Herre og faar Svar i samme Sprog. Bredende sig næsten over hele Vejen ligger der en Vandpyt, som Folk i mange Aar kun er kommet tørskoede forbi ved at trykke sig op ad Hegnet. En Kosakkvinde med et Knippe Grenebrænde paa Ryggen smutter forbi den og løfter saa højt op, at man kan se hendes nøgne, hvide Ben. En Kosak, som kommer hjem fra Jagten, raaber spøgende efter hende: „Løft højere op, din Taske!“ og sigter efter hende med sin Bøsse. Hun slipper sit Tag i Særken og slipper Brændet. En gammel Mand med opsmøgede Benklæder og med aaben Skjorte, der viser hans nøgne, graahaarede Bryst, vender tilbage fra Fiskefangsten. Paa en Stang over Skulderen bærer han et Net fuldt af sølvskællede, sprællende Fisk. For at skyde Genvej bryder han ind gennem et Hul i Naboens Gærde og staar nu og haler sin Kittel løs fra Grenene, som har hægtet sig fast i den. Lidt derfra slæber en gammel Kælling paa en stor, tør Gren, og henne om Hjørnet lyder Øksehug. Konerne bryder gennem Hegnene for at skyde Genvej, Kosakungerne, som spiller Top alle Vegne paa Gaderne, hvor

der blot er nogenlunde fast og jævnt, larmer og skriger. Op fra alle Skorstene og gennemtrængende Luften med sin stramme Lugt stiger Røgen af tør Kogødning*) til Vejrs. Ud fra hver en Gaard lyder Støjen af den Travlhed, som gaar forud for Nattens Stilhed.

Mor Ulitka, hvis Mand er baade Fændrik og Lærer for Kosakbørnene**), staar ligesom de andre ved Indgangen til sin Gaard og venter paa Kvæget, som hendes Datter Marjanka driver hen ad Vejen. Hun har ikke naaet at faa Laagen til Gærdet lukket rigtig op, før en voldsom stor Bøffelko, omgivet af en Myggesværm, brølende bryder ind gennem Aabningen. Efter den følger langsomt de velnærede Køer, der pisker til Siderne med Halen, medens deres store Øjne fæster sig genkendende paa deres Herskerinde. Den smukke, slanke Marjanka, hvis Hoved er ombundet med et Tørklæde, der næsten skjuler hendes Ansigt, og hvis øvrige Dragt bestaar i en rød Særk og en lang tætsluttende grøn Jakke, gaar gennem Laagen, smækker den helt op, kaster sin Kæp og iler hen til Køerne, som hun driver fra hverandre og ind i Gaarden. „Træk Støvlerne af, din Pokkers Tøs, de er jo ganske snavsede!“ raaber Ulitka til hende. Datteren bliver slet ikke fornærmet over, at Moderen kalder hende en Pokkers Tøs; det opfatter hun som et Bevis paa Velvilje, og nok saa fornøjet løber hun videre efter de store, tykke Køer og forsvinder sammen med disse inde under Skraataget, som fra Kvægstalden rager ud over Gaardsrummet. Man hører nu kun, hvorledes hun med venlig og indsmigrende Stemme søger at overtale Bøffelkoen til at staa rolig under Malkningen. „Naa, kan du staa! Hvad er der med dig! Naa, naa, lille Mor!“ lyder det derinde fra. Et Øjeblik efter kommer hun og Moderen ud af Stalden. Bærende hver to Krukker Mælk gaar de over i en lav Træbygning, hvor Fløden koges, og Mælken hensættes til Opbevaring. Op fra Hyttens Lerskorsten stiger Røgen til Vejrs; det er Mælken, som koges hen til en tyk flødeagtig Masse, den saakaldte Kajmak. Derefter gør Datteren Ild paa inde i Huset, og Moderen stiller sig hen i Gaardens Port. I Luften staar en krydret Duft af Frugt blandet med Kvægets Uddunstninger og den syrlige Lugt af Gødningerøgen. Kvinderne

---

*) Bruges i Kavkasus i Stedet for Brændsel. O. A.

**) Hos Kosakkerne betragtes civile Embeds- og Bestillingsmænd som militære. Tidligere kunde de efter Forgodtbefindende træde over fra den civile til den militære Tjeneste. O. A.

løber om i Gaardene og paa Gader og Stræder med brændende Klude, som de bruger til at gøre Ild med. Ud gennem Stalddørene høres det drøvtyggende Kvægs rolige Snøften og Prusten, og overalt i Landsbyen raaber Kvinder og Børn i Munden paa hinanden. Man savner Mændenes Stemmer, men det er Hverdag, og saa lyder deres drukne Røster kun sjældent i Stanitzaen.

En høj, gammel Kone med et mandhaftigt Ydre kommer ud af Gaarden, der ligger lige over for Mor Ulitkas, og gaar hen til hende for at bede om lidt Ild. I sin ene Haand holder hun en gammel tør Klud.

„Naa, Mor, er I færdige med Malkningen?“ spørger hun.

„Ja, nu gør Pigebarnet Ild paa. Trænger I maaske til Ild?“ siger Mor Ulitka, stolt over, at hun kan vise sin Naboerske en Tjeneste.

Begge Konerne gaar saa ind i Hytten. Ulitkas grove Hænder, som ikke er vante til at tage fat paa Smaagenstande, ryster, medens de tager Laaget af Æsken med de kostbare Tændstikker, der er en Sjældenhed i Kavkasus. Den anden Kone sætter sig ned paa Dørtrinnet; det er øjensynligt, at hun gerne vil slaa en lille Passiar af.

„Er din Husbond i Skolen?“ spørger hun igen.

„Ja, Mor; han gaar stadig og læser med de Børn. For Resten skriver han til mig, at han kommer hjem til Helligdagen,“ svarer Fændrikkens Kone.

„Han er en klog og dygtig Mand og nyttig for Samfundet,“ bemærker den anden.

„Ja, det er sikkert nok,“ svarer Ulitka.

„Min Lukaschka er paa Grænsevagt og kan ikke faa Orlov til Hjemmet,“ siger saa Konen med det mandhaftige Ydre. Hun er ikke i Tvivl om, at Fændrikkens Kone véd dette lige saa godt som hun selv, men hun vil lede Tanken hen paa sin Søn Lukaschka, der først for nylig er begyndt at forrette Tjeneste som Kosak. Ham vil hun nemlig gerne have gift med Marjanka.

„Er han virkelig stadig paa Grænsevagt?“ spørger Mor Ulitka.

„Ja, vist er han saa. Han har ikke været hjemme i næsten en Maaned. For et Par Dage siden sendte jeg ham et Par Skjorter med Fomuschkin, der var hjemme med Orlov. Han melder, at Lukaschka har det godt og er vel anskrevet hos sine foresatte. Efter hvad han fortæller, er de nok igen paa Jagt derude efter de slemme Tschetschentzere. Han siger, at Lukaschka er fornøjet og befinder sig vel.“

„Naa, Gud ske Lov," udbryder Fændrikkens Kone og tilføjer: „En rigtig Vovehals er han for Resten."

Lukaschka har faaet Tilnavnet *Vovehals* for den Dristighed, hvormed han engang har trukket en Kosakunge op af Vandet, og Fændrikkens Kone omtaler ham med dette Navn for at gøre sig behagelig for Moderen.

„Ja, Gud være lovet, at jeg har en god Søn. En rigtig kæk Fyr er han; alle roser og priser ham. Kunde jeg blot faa ham godt gift, vilde jeg dø rolig."

„Der er da unge Piger nok i Stanitzaen, skulde jeg mene," siger den listige Ulitka, idet hun med sine barkede Hænder atter omhyggeligt sætter Laaget paa Svovlstikkeæsken.

„Ja, dem er der nok af," bemærker Lukaschkas Moder, „men din Marjanka er en Pige, som man ikke finder Mage til i hele Regimentet."

Fændrikkens Kone véd, hvor den anden vil hen, og skønt hun finder, at Lukaschka er en flink og brav Kosak, søger hun dog at komme bort fra dette Emne, for det første, fordi hun er rig og gift med en fornem Fændrik, medens Lukaschkas Moder kun er fattig og Enke efter en menig Kosak, for det andet, fordi hun nødig vil af med Datteren endnu. Men hendes væsentligste Grund er dog den, at Sømmeligheden byder det saaledes, da Sagen jo ikke er tilstrækkelig indledet.

„Naar Marjanka først vokser til, vil hun ogsaa blive en flink Pige," bemærker hun i en tilbageholdende og ærbar Tone.

„Jeg skal sende Frierbud, naar vi kommer længere hen i Tiden. Frierne skal komme og hilse paa dig, min Naadige — og paa Ilja Vasiljevitsch," siger Lukaschkas Moder.

„Paa Ilja!" udbryder Fændrikkens Kone stolt. „Nej det er mig, de skal komme til. Men lad os tale om det en anden Gang."

Lukaschkas Moder ser paa Ulitkas strenge Ansigt og mener saa, at det vil være heldigt foreløbig ikke at tale mere om denne Sag. Hun tænder derfor sin Klud med Svovlstikken og siger, idet hun rejser sig: „Ja tænk nu over det, Mor, og glem ikke, hvad jeg har sagt. Nu maa jeg hjem og gøre Ild paa."

Medens hun gaar tværs over Gaden og svinger Kluden frem og tilbage for at holde Ild i den, møder hun Marjanka, der nejer for hende i Forbigaaende.

„En køn Pige er hun og dygtig til sin Gerning," tænker hun og ser hen paa den smukke Marjanka. „Og hun skulde ikke være

voksen! Det er sandelig paa Tiden, at hun bliver gift med Lukaschka og kommer ind i en god Familie.“

Mor Ulitka har ogsaa nok at tænke paa. Længe sidder hun i en og samme Stilling paa Dørtærskelen, indtil hendes Datter kommer og kalder paa hende.

VI

Stanitzaens mandlige Befolkning er ude paa Togter mod Fjenden eller paa Grænsevagt. Lukaschka Vovehals, som de to gamle Koner i Landsbyen talte om, stod henad Aftens Tid paa Udkigstaarnet, der hørte ind under den ved selve Tereks Bred liggende Vagtpost, Nishne-Protozk. Støttende sig til Rækværket, der omgav Taarnets flade Tag, saa' han missende, snart ud i det fjerne, hinsides Terek, snart ned paa sine Kammerater, der havde lejret sig ved Foden af Taarnet. En Gang imellem vekslede han et Par Ord med disse. Solen havde allerede nærmet sig Bjærgenes skinnende hvide Snetinder, der ragede op over de krusede Skyer, som bølgende gled forbi dem og antog stedse mørkere Toner. Aftenens gennemsigtige Klarhed spredte sig over hele Himlen. Ud fra den tætte, uigennemtrængelige Skov viftede et køligt Pust, men ved selve Vagtposten var der trykkende varmt endnu. Kosakkernes Stemmer fik stærkere Klang og syntes at staa stille i den ubevægelige Luft. Tereks mørkebrune, hurtigt henilende Strøm traadte endnu stærkere frem mod de ubevægelige Bredder, der indesluttede den. Vandet i Floden begyndte at falde, og paa enkelte Steder glinsede det sortebrune vaade Sand langs Bredderne og paa Bankerne ude i Løbet. Hinsides Floden lige over for Vagtposten var alt dødt; en bred, øde, sivbevokset Flade strakte sig helt hen til Bjærgene. Noget ud til Siden, ved selve den lave Flodbred, laa en tschetschentzisk Aul med dens lerklinede Hytter, flade Tage og kegleformede Skorstene. Lukaschka fulgte med sit skarpe Blik en Mylder af travle Kvindeskikkelser, hvis røde og blaa Dragter han kunde skelne gennem Røgen, der indhyllede Aulen.

Man var i Maj Maaned, og Kosakkerne kunde derfor hvert Øjeblik vente, at de byttelystne Bjærgboer satte over Floden og angreb dem. Paa denne Tid af Aaret er Skovene langs Terek nemlig saa tætte, at selv en Fodgænger har Vanskelighed ved at

kæmpe sig igennem dem, og Vandstanden i Floden saa lav, at man paa sine Steder med Lethed kan vade over den. Dertil kom, at Posten ligesom alle andre Vagtposter for to Dage siden gennem et ridende Bud fra Regimentschefen havde modtaget en Rundskrivelse, i hvilken det meddeltes, at en lille fjendtlig Styrke paa otte Mand i Følge Efterretning fra Spejdere agtede at gaa over Terek, hvorfor det paalagdes alle Posterne at passe særlig godt paa. Men desuagtet lod det dog ikke til, at Kosakkerne viste stor Forsigtighed, for de bevægede sig her lige saa sorgløst, som om de kunde være hjemme i Stanitzaen. Hestene var afsadlede, og Folkene, der havde lagt Vaabnene fra sig, var beskæftiget paa forskellig Maade: nogle fiskede, andre jagede, og atter andre drak sig fulde. Den eneste Hest, som var opsadlet — det var Ordonnansens — humpede med sammenkoblede Ben henne ved Tjørnekrattet i Nærheden af Skoven. Af Vagtmandskabet var kun Posten for Gevær i fuld Udrustning: tscherkessisk Kappe, Krumsabel ved Siden og Bøssen i Armen. Underofficeren, som kommanderede her, en høj mager Mand med en uforholdsmæssig lang Ryg og smaa Hænder og Fødder, sad i sin lange opknappede Kaftan paa Jordvolden, der omgav Vagthytten. Med lukkede Øjne og et dvaskt og søvnigt Udtryk, der svarede til hans høje Stilling som Befalingsmand, støttede han sit Hoved snart i den ene og snart i den anden Haand. En gammel Kosak med et stort graasprængt Skæg laa i bar Skjorte nede ved Vandet og stirrede tankeløst paa Bølgernes uroligt hvirvlende og dog ensformige Leg. Hans Kammerater havde paa Grund af den stærke Varme ligeledes klædt sig halvt af. En af dem skyllede noget Linned i Floden, en anden sad og flikkede paa en Tøjle, og en tredje havde strakt sig hen i det varme Sand ved Bredden og nynnede en Vise. En Kosak, hvis magre Ansigt var mørkebrunt af Solen, og som øjensynlig var døddrukken, laa, saa lang han var, op ad en af Vagthyttens Vægge. For to Timer siden havde der været Skygge, men nu var Væggen næsten gloende af Solens brændende Straaler, der faldt skraat ind paa den.

Lukaschka, som stod oppe paa Udkigstaarnet, var en høj, smuk og rask Knøs paa en Snes Aar. Hans Ansigt, som mindede meget om Moderens, og hele hans raske Skikkelse, der dog havde noget af Ungdommens Kantethed endnu, tydede paa, at han besad baade legemlig Styrke og en bestemt Karakter. Skønt han først for nylig havde begyndt at gøre Tjeneste som Kosak, viste

dog det kække Udtryk i hans Ansigt, og hans Holdning, der var præget af en rolig Selvtillid, at han allerede fuldt ud havde tilegnet sig den stolte og krigerske Anstand, der er ejendommelig for Kosakkerne som overhovedet for alle Mænd, der er vant til at bære Vaaben. Man kunde se paa ham, at han var en rigtig rask Kosak, og at han havde meget høje Tanker om sig selv. Hans vide Kappe var paa sine Steder sønderrevet og hullet, Pulden paa hans høje spidse Hue tilbagebøjet paa tscherkessisk Vis, og Støvlerne krængede ned under Knæene. Der var ingen Stads ved Klæderne, men de sad med en ejendommelig Flothed, der var en Efterligning af de tscherkessiske Dhjigitaers *) Maade at bære Tøjet paa. Paa den rigtig ægte Dhjigita skal alt sidde løst og frit og hænge i Laser; kun Vaabnene skal være udsøgte og kostbare. Den egne, ikke enhver givne Maade, hvorpaa han drapperer sig i sine sønderrevne Klæder, ombælter sig og anbringer sine Vaaben, falder straks Kosakken eller Bjærgboen i Øjnene. Som Lukaschka stod dér med Hænderne foldede bag Nakken og stirrede over paa den fjerne Landsby, idet han missede med Øjnene, saa' han netop ud som en ægte Dhjigita. Tagne enkeltvis var hans Ansigtstræk egentlig ikke smukke, men betragtede man hele hans statelige Skikkelse og hans kloge Ansigt med de sorte Bryn, sagde man uvilkaarlig til sig selv: „Det kalder jeg en rask og forvoven Gut!"

„Hvor det myldrer med Fruentimmer ud fra Aulen!" raabte Lukaschka med gennemtrængende Stemme ned til sine Kammerater, idet han langsomt aabnede Munden og viste to Rækker skinnende hvide Tænder.

Kosakken Nasarka, der laa neden for Taarnet, stak straks Hovedet i Vejret og bemærkede:

„De er nok ved at hente Vand!"

„Jeg kunde have Lyst til at gøre dem bange ved at affyre min Bøsse," sagde Lukaschka. „Saa skulde der nok komme Liv i dem."

„Bøssen naar ikke saa langt," indvendte den anden.

„Hvor vil du hen! Den rækker over Floden. Men giv blot Tid, jeg skal nok faa fat i dem. En af Dagene, naar de holder Fest derovre, tager jeg over til min Ven Ghirej-Khan og drikker Busa **) med ham," svarede Lukaschka og slog forbitret efter Myggene, der i massevis hængte fast ved ham.

---

*) Dhjigita betegner hos Tscherkesserne en kæk og forvoven Rytter. O. A.

**) Busa = tatarisk Øl, der brygges af Hirse. O. A.

I dette Øjeblik blev Kosakkerne opmærksomme paa en sagte Raslen, der kom inde fra den tætte Skov. En spættet Hønsehund, der saa' noget uægte ud, løb snusende, og logrende stærkt med sin skaldede Hale, ud af Skoven og hen imod Vagten. Lukaschka saa' straks, at det var hans Nabos, den gamle Jæger Jeroschkas Hund, og et Øjeblik efter fik han da ogsaa Øje paa dens Ejermand, der nærmede sig Skovranden.

Far Jeroschka var en kæmpestor Kosak med et vældigt, askegraat Skæg, et Par umaadelige brede Skuldre og et mægtigt Bryst. Saa harmonisk bygget var hans kraftige Legeme, at han ikke gjorde Indtrykket af at være videre høj, naar man saa' ham alene inde i Skoven, hvor der ikke var andre at sammenligne ham med. Jeroschka bar en opkiltret laset Jagtbluse, hans Fødder stak i en Slags ugarvede Hjorteskindsgamasker, der var fastsurrede om Benene med Reb, og paa Hovedet havde han en forkrammet hvid Filthue. Paa Ryggen over den ene Skulder hang en med Sejldug omspændt Træramme *) og en Sæk hvori en Lokkehøne og en Jagtfalk, som han brugte til at lokke Høgene frem med. Over den anden Skulder og fastspændt i en Rem dinglede en dræbt Vildkat. Bag i hans Bælte stak en lille Pose med Kugler, Krudt og Brød, en Hestehale til at vifte Myggene bort med, en stor Dolk, hvis Skede var plettet med gammelt Blod, og to Fasaner. Da han fik Øje paa Vagtposten, standsede han og kaldte paa sin Hund med en saa rungende Bas, at det gav Genlyd helt inde i Skoven.

„Hejda, Godtfolk! God Vagt!" raabte han til Kosakkerne med lige saa kraftig og livlig en Røst som før, og skønt han slet ikke hævede Stemmen, klang den dog saa højt, at man skulde tro, han henvendte sig til en eller anden paa den modsatte Side af Floden.

„God Dag, Far! Velkommen!" lød Kosakkernes muntre og ungdommelige Stemmer ham i Møde.

„Har I set noget Vildt?" spurgte Jeroschka tørrende Sveden af sit røde Ansigt med Ærmet af sin Kappe.

„Ja, nu skal du høre, Far. I Plantanen derhenne har en Høg sin Rede. Saa snart Mørket falder paa, svinger den sig op og kredser rundt," sagde Nasarka, idet han blinkede med det ene Øje og gjorde en næsten umærkelig Skulderbevægelse.

*) Jægerne i Kavkasus kryber hen ad Jorden med en saadan Træramme foran sig for uset at nærme sig Fasanerne. O. A.

„Jo vist, bild mig det ind!“ brummede den gamle Jæger mistroisk.

„Det er Sandhed, Far; læg du dig paa Lur efter den,“ sagde Nasarka igen og lo. Og alle de andre gav sig saa straks til at le med.

Spøgefuglen havde ikke set nogen Høg, han drev kun Gæk med den gamle. De unge Kosakker havde nemlig altid for Skik at drille og narre Far Jeroschka, hver Gang han kom og besøgte dem paa Vagtposten.

„Aa din Dumrian, du lyver jo,“ brummede Lukaschka. Nasarka tav øjeblikkelig stille.

„Ja, saa vil jeg lægge mig paa Lur efter den; ja, det vil jeg,“ sagde den gamle til stor Glæde for alle Kosakkerne. — „Har I faaet Kig paa noget Vildsvin?“

„Tror du, vi giver os af med at se efter Vildsvin!“ udbrød Kosakunderofficeren, glad over, at der tilbød sig en Lejlighed for ham til at adsprede sig lidt; og væltende sig først om paa den ene og saa paa den anden Side, kløede han sin lange Ryg med begge Hænderne. „Her jager vi efter Mennesker; Svinene bryder vi os ikke om. — „Du skulde ikke have hørt eller set noget til Fjenden, gamle?“ tilføjede han, idet han uden fjerneste Grund blinkede med Øjnene og spærrede Munden saa højt op, at man kunde se alle hans hvide Tænder.

„Nej,“ svarede Jeroschka, „det har jeg ikke. Men hvis du har noget Tschikhir *), saa lad mig faa en Slurk, gode Menneske. Jeg er sandelig ganske udaset. Giv blot Stunder, jeg skal nok bringe dig noget friskt Vildt, det kan du stole paa. — Naa, kom saa med noget Vin.“

„Sagde du ikke, at du vilde lægge dig hen for at passe Vildtet op?“ spurgte Underofficeren, der lod, som om han ikke havde hørt, hvad den gamle sagde.

„Jeg kunde nok have Lyst til at ligge paa Lur i Nat,“ svarede Far Jeroschka. „Muligt Vorherre giver mig Held, saa at jeg skyder noget inden Helligdagen. Saa skal du faa din Part, det er sikkert.“

„Far! Halløj, Far!“ raabte Lukaschka med saa gennemtrængende en Røst, at alle Kosakkerne løftede Hovedet og saa' paa ham. „Gaa op langs Floden, saa træffer du paa en stor Flok Vildsvin. Mig kan du stole paa, jeg lyver ikke. For et Par Dage siden

*) Tschikhir = kavkasisk Rødvin; den drikkes ung. O. A.

blev der skudt en af Flokken. — Det er sandt, hvad jeg siger," tilføjede han i en saa alvorlig Tone, at man ikke kunde være i Tvivl om, at han ikke spøgte.

„Nej, hvad ser jeg, Lukaschka Vovehals er her jo ogsaa!" sagde den gamle Jæger, idet han saa' i Vejret. „Fortæl mig, hvor I skød Vildsvinet."

„Ja, dér har du vist aldrig været, men Stedet er ogsaa godt skjult," svarede Lukaschka. „Vi saa' Flokken i Nærheden af en dyb Grøft. Som vi gik langs Grøften, bragede det i Sivene, og min Kammerat gav sig til at brænde løs; selv fik jeg ikke skudt, da min Bøsse stak i Hylsteret. Jeg skal nok vise dig Stedet; det er lige herved. Vent blot, til jeg selv kan gaa med dig, jeg kender alle de Veje og Stier, som Dyrene søger. — Far Mosjev!" sagde han dernæst i en bestemt og næsten bydende Tone til Underofficeren. „Det er paa Tiden at løse af!" og efter at have taget sin Bøsse, som han havde sat fra sig, begyndte han at stige ned uden at oppebie sin foresattes Befaling.

„Gaa ned!" kommanderede Underofficeren, men først efter at Lukas havde forladt sin Post, og idet han lod sit Blik glide rundt, tilføjede han: „Er det ikke din Tur, Gurka? Gaa saa! — Du kan ellers tro, at din Lukaschka er bleven dygtig og flink," sagde han til den gamle. „Han strejfer altid rundt ligesom du og er aldrig hjemme. For et Par Dage siden gjorde han det af med en Bjærgbo."

VII

Solen var allerede nede bag Bjærgene, og Nattens Skygger rykkede hurtigt nærmere fra Skoven. Kosakkerne, som ikke havde mere at tage Vare paa uden for Vagthytten, samledes nu i denne for at spise til Aften. Kun den gamle Jæger blev liggende under Platanen. Ventende paa, at Høgen skulde forlade sit Skjul, holdt han Jagtfalken i en Snor, der var bunden om dens ene Ben. Men der kom ingen Høg og slog ned paa hans Lokkehøne. Inde i det tætteste af Tjørnekrattet satte Lukaschka en Række Snarer for Fasanerne. Han syslede roligt og sindigt med dette Arbejde og sang den ene Vise efter den anden. Skønt han var høj af Vækst og havde store Hænder, gik det dog saa nemt for

ham, at man ikke kunde være i Tvivl om, at alt, hvad han tog fat paa, det være sig groft eller fint Arbejde, maatte gaa flinkt og villigt fra Haanden for ham.

„Hejda, Lukaschka! De andre er gaaet hen for at spise til Aften!“ raabte en gennemtrængende og skingrende Stemme i Nærheden af ham, og et Øjeblik efter kom Nasarka, som havde kæmpet sig gennem Tjørnebuskene, krybende hen til ham med en levende Fasan under Armen.

„Aa!“ udbrød Lukaschka og holdt op med at synge. „Hvor har du faaet den fra? Du har nok plyndret en af mine Snarer.“

Nasarka, der var paa Alder med Lukaschka og ligesom han først for nylig havde begyndt at forrette Tjeneste som Kosak, var en lille styg, mager og sygelig udseende Knøs med saa høj og pibende en Stemme, at den ligefrem gjorde ondt i Ørene. Han og Lukaschka var Naboer og Kammerater fra Drengeaarene.

„Jeg véd ikke, hvis den er, men det maa vel sagtens være en af dine,“ svarede Nasarka.

„Tog du den henne i Hullet bag Platantræet? — Saa er det min. Jeg satte en Snare der i Gaar;“ sagde Lukaschka, som rejste sig for at tage Fasanen nærmere i Øjesyn. Efter at han havde strøget Fuglen hen over det mørkeblaa Hoved, som den rullende med Øjnene forskrækket stak frem, tog han den i sine Hænder.

„Nu vil vi lave os en Pilav*); tag og skær Halsen over paa den og pluk den!“ befalede han.

„Skal vi spise den selv eller aflevere den til Underofficeren?“

„Aa, han har vel nok foruden.“

„Jeg holder ikke af at skære Halsen over paa den,“ indvendte Nasarka.

„Hid med den!“

Lukaschka førte Haanden ind under sin Dolk, trak en lille Kniv frem og snittede hurtigt til. Fuglen sprættede med Benene og slog ud med Vingerne, men endnu inden de var faldet ned igen, hang dens Hoved allerede slapt og dinglende nedad.

„Saadan skal du bære dig ad!“ sagde Lukaschka, idet han smed Fasanen hen ad Jorden. — „Det bliver en fed Pilav vi faar af den.“

Det gøs i Nasarka, da han saa' ned paa den døde Fugl.

„Hør, Lukaschka!“ begyndte han, efter at han havde taget Fasanen op, „nu sender den Djævel — det var Underofficeren,

*) Ris kogt med Smør og Kød.

han mente — os nok igen ud paa Iagttagelsespost. Fomuschkin, hvis Tur det var, har han sendt hjem til Stanitzaen for at hente Vin. Vi maa holde for hver Nat; han benytter kun os alene."

Lukaschka gik fløjtende hen ad Vagthytten til. „Grib!" raabte han til Nasarka, idet han kastede Linen, som han havde brugt til at lave Snarer af, hen til denne. Nasarka skyndte sig at efterkomme Befalingen.

„I Dag siger jeg det til ham, det er sikkert," vedblev Nasarka. „Vi erklærer rent ud, at vi ikke vil gaa, fordi vi er trætte og ødelagte; mere behøves der ikke. Sig du det — dig lystrer han."

„Det er ogsaa noget at gøre saa meget Vrøvl over!" sagde Lukaschka, som øjensynlig tænkte paa helt andre Ting. „Det hele er jo ikke værd at tale om. Ja, hvis han jagede os ud af Stanitzaen ved Nattetid, saa kunde jeg finde det krænkende. Dér svirer vi og muntrer os, men hvad bestiller vi her. Om vi er her eller paa Post, det kommer ud paa ét. Du er en Tosse!"

„Tager du hjem til Stanitzaen?" spurgte Nasarka.

„Ja, næste Helligdag."

„Gurka siger, at din Dunjaika spiller Kæreste med Fomuschkin," bemærkede Nasarka med ét.

„Aa, Fanden i Vold med hende," svarede Lukaschka, idet han skar en Grimasse, saa at man saa' hans store, hvide Tænder. „Skulde jeg ikke have let ved at finde en anden."

„Gurka siger, at da han kom op til hende, var hendes Mand ikke hjemme. Fomuschkin sad inde hos hende og spiste af en Postej. Gurka blev siddende lidt og gik saa igen. Da han kom neden for Vinduet, hørte han, at hun sagde: „Nu er han gaaet, det Bæst, hvorfor spiser du dog ikke af Postejen, min egen? Læg dig ikke til at sove hjemme, men bliv hos mig. Og Fomuschkin svarede: Med Glæde!"

„Det er Løgn, hvad du siger!"

„Nej, det er ved Gud den rene Sandhed."

Lukaschka tav lidt og sagde saa: „Jeg har faaet mig en anden Elskerinde; Dunjaika kan rejse Fanden i Vold. Pigebørn er der jo nok af. Jeg er desuden led og ked af hende."

„Ja, du er Fanden til Karl!" udbrød Nasarka. „Du skulde lægge dig efter Fændrikkens Datter Marjanka; hun er nok ikke Kæreste med nogen."

Lukaschka rynkede Brynene. „Aa, du med din Marjanka! Den ene kan være lige saa god som den anden," sagde han.

„Ja, prøv dog paa det ...."

„Ih, hvad tænker du paa! Er der maaske ikke andre Kvinder i Stanitzaen?"

Lukaschka gav sig igen til at fløjte og gik videre ad Vagthytten til, idet han rev Bladene af de Grene, han kom forbi. Allerbedst som han gik gennem Buskadset, fik han Øje paa et lille Træ med en glat og lige Stamme. Han standsede, trak sin Kniv frem og snittede det af ved Roden. „Det kan blive en udmærket Ladestok," sagde han til sig selv svippende i Luften med den afskaarne Kæp.

Medens Kosakkerne sad paa Jorden i den lerklinede Vagthytte og spiste til Aften rundt om et lavt Træbord, kom de til at tale om, hvis Tur det var at gaa paa Post. „Hvem skal nu derud?" raabte en af dem til Underofficeren, som havde taget Plads i Hyttens aabne Dør.

„Ja, hvem?" gentog denne. — „Far Burlak har været ude og Fomuschkin ligesaa," vedblev han i en noget usikker Tone. „Vil du og Nasarka ikke gaa?" spurgte han Lukaschka. „Jerguschov har vel nu sovet Rusen ud. Han skal ogsaa med."

„Hverken du eller han har nok faaet rigtig udsovet," bemærkede Nasarka halvhøjt, og alle Kosakkerne gav sig saa til at le.

Jerguschov, som før laa og sov op ad Hytten i drukken Tilstand, var lige tumlet ind gnidende sine søvndrukne Øjne.

Lukaschka rejste sig nu og gjorde sin Bøsse i Stand.

„Ja, se nu at komme af Sted saa snart som muligt; spis til Aften, og gaa saa derud," befalede Underofficeren. Og da han ikke ventede, at de paagældende vilde give deres Samtykke til Udkommandoen, og øjensynlig kun nærede meget lidt Haab om blive lystret, lukkede han Døren, idet han tilføjede: „Jeg vilde jo ikke sende jer ud, hvis det ikke var befalet. Inden vi véd af det, har vi Kaptajnen paa Halsen. Desuden hedder det sig jo, at 8 Abreker *) har sat over Floden."

„Naa ja, vi maa gaa," erklærede Jerguschov. „Det er vor Tur. Vi kan ikke undslaa os derfor, Tiderne er ikke til det. Jeg siger, at vi maa gaa."

Medens dette stod paa, proppede Lukaschka et stort Stykke

*) Abreker kaldes de Tschetschentzer, der sætter over Terekfloden for at røve og plyndre paa den russiske Side af Floden. F. A.

Fasankød ind i Munden og syntes fuldstændig ligegyldig for, hvad der foregik. Han saa' snart paa Underofficeren og snart paa Nasarka og lo af dem begge. Kosakkerne, som skulde paa Post, var endnu ikke brudt op, da Far Jeroschka, der forgæves havde siddet og ventet under Platantræet til Mørkets Frembrud, traadte ind i den mørke Hytte.

„Naa Børnlille," rungede hans vældige Bas med saa mægtig en Klang i det lave Rum, at den overdøvede alle de andres Stemmer, „jeg gaar ogsaa med. I kan ligge paa Lur efter Tschetschentzerne og jeg efter Vildsvinene."

VIII

Det var allerede fuldstændig mørkt, da Far Jeroschka og de tre Kosakker forlod Vagthytten. Nasarka vilde ikke med, men Lukaschka raabte til ham, at han skulde rappe sig, og saa begav han sig livlig paa Vej med de andre. Med Bøssen over Skulderen og indhyllede i deres Filtkapper, bevægede de sig frem langs Terek for at komme hen til det Sted, hvor de skulde ligge paa Udkig. Tavse gik de først et lille Stykke langs en Grøft, og derefter slog de ind paa en næsten umærkelig Sti, som gennem Sivene førte ned til Floden. Ved Bredden laa en stor, sort, af Vandet opskyllet Træstamme, og rundt om denne var Sivet frisk nedtraadt.

„Skal vi ligge her?" spurgte Nasarka.

„Ja, hvorfor ikke det?" svarede Lukaschka. „Læg du dig, saa kommer jeg straks; jeg vil kun vise den gamle, hvor han skal skjule sig for at overraske Vildsvinene."

„Stedet er saa godt, som det kan være," forsikrede Jerguschov. „De kan ikke opdage os, og vi ser alting. Her vil vi ligge; her er udmærket."

Efter at Nasarka og Jerguschov havde spredt deres Filtkapper ud paa Jorden, lagde de sig hen bag Stammen, men Lukaschka gik videre med Far Jeroschka.

„Naa, vis mig saa Stedet, du kække Vovehals," sagde gamle Jeroschka med dæmpet Stemme.

Endnu et Par Skridt gik Lukaschka, saa standsede han foran et Vandhul, bøjede sig ned over det og fløjtede sagte. „Her var det, at Flokken gik ned for at drikke — kan du se?" sagde han næppe hørligt, idet han pegede paa nogle friske Spor.

„Krist signe dig!“ hviskede den gamle Jæger. „Hinsides Graven, der fører ned til Vandhullet, findes der nok en eller anden gammel Træbul. Bag den vil jeg skjule mig. Gaa du saa.“

Lukaschka løftede sin Filtkappe højere op og gik alene tilbage langs Bredden, idet han kastede hurtige Blikke snart ind i de høje, tætte Siv, der strakte sig til venstre for ham, snart ud over Terek, som brusede neden for hans Fod. „Muligt, at en eller anden Tschetschentzer lister omkring eller ligger paa Lur her i Nærheden,“ faldt det ham med ét ind. En stærk Plasken i Floden fik ham til at fare sammen, og han greb da fat i sin Bøsse. En Vildbasse sprang snøftende op af Vandet og ind paa Bredden. Kun et Øjeblik tegnede dens sorte Skikkelse sig skarpt mod Flodens blanke Spejl, saa forsvandt den inde mellem Sivene. Lukaschka rev i en Fart sin Bøsse ud af Hylsteret og kastede den til Kinden, men inden han fik skudt, var Vildsvinet allerede helt skjult i det tætte Krat. Han spyttede af Ærgrelse og gik videre. Da han kom i Nærheden af det Sted, hvor Kammeraterne laa paa Udkig, standsede han igen og fløjtede ganske sagte. Da hans Fløjten var bleven besvaret, gik han hen til Posten.

Nasarka, som havde svøbt sig ind i sin Kappe, sov allerede. Jerguschov, der sad med Benene trukne op under sig, flyttede sig lidt for at give Lukaschka Plads. „Hvor det er dejligt at sidde her; det er rigtignok et godt Sted,“ sagde han. „Har du ført ham derhen?“

„Ja!“ svarede Lukaschka og bredte sin Filtkappe ud. „Du skulde have set den vældige Vildbasse, jeg for lidt siden jagede op nede ved Vandet. Det maa have været den samme, jeg saa' forleden. Hørte du ikke, hvor det bragede i Sivene?“

„Jo vist gjorde jeg saa, og jeg kunde straks mærke paa Lyden, at det var et Vildsvin. Saa tænkte jeg: det maa være Lukaschka, der har skræmmet det op,“ svarede Jerguschov, idet han svøbte sig tæt ind i sin Kappe. — „Men nu vil jeg sove. Væk du mig saa efter Hanegal; vi maa skiftes til at vaage. Først tager jeg mig en lille Lur, og saa passer jeg paa siden, mens du sover. Saadan maa det være.“

„Ja Tak, jeg vil nu ikke sove,“ sagde Lukaschka.

Det var en mørk, lummer og stille Nat. Stjernerne lyste kun paa den ene Side af Himmelhvælvingen. Den største Del af Firmamentet var indhyllet i en eneste stor, sort Sky, der strækkende sig fra Bjærgene og smeltende sammen med disse uden mindste

Vindpust bredte sig videre og videre, idet dens flossede Rande tegnede sig brat mod den dybe mørkeblaa Stjernehimmel. Foran den unge Kosak laa Terek og bag den i utydelige Linjer en fjern Baggrund. Bagud og til begge Sider var han omgivet af høje, tætte Siv. Skønt det var Vindstille, svajede disse alt imellem frem og tilbage med en sagte Susen, og saa' man fra neden op paa deres let viftende Fjerduske, traadte de frem mod Stjernehimlen som løvrige Grene. Neden for Brinken, bag hvilken Lukaschka laa, brusede og larmede Strømmen, lidt længere ude saas Flodens glinsende mørkebrune, bevægelige Overflade flimrende og blinkende omkring Sandbankerne og de fremspringende Pynter, og endnu længere borte flød Vandet, Skyen og Bredden ud i ét eneste uigennemtrængeligt Mørke. Hen over Floden gled nogle sorte Skygger; med sit øvede Øje skelnede Lukaschka, at det var Træstammer, som drev med Strømmen. En sjælden Gang lynede det langt borte. Gennem Luften gik da et Glimt, der spejlede sig i den mørke Vandflade, og i samme Nu skimtedes Omridsene af den modsatte, stejle Bred. Gennem Nattens hemmelighedsfulde, ensformige Hvisken, Sivenes Susen, Kosakkernes Snorken, Myggenes Summen og Vandets Rislen og Skvulpen trængte stundom nogle andre, stærkere Lyd: et Skud i det fjerne, et Plump, naar et Stykke af Brinken styrtede ned i Floden, et Plask, naar en stor Fisk slog op i Vandet, eller et Brag, naar et Vildsvin fór op inde i den tætte Skov. Én Gang fløj en Ugle langs med Floden. For hvert andet Slag, den gjorde med Vingerne, strejfede disse sagte hinanden. Lige over Kosakkernes Hoved drejede den ind mod Skoven og rettede sin Flugt mod et gammelt Platantræ. For hver Gang den slog ud med Vingerne, hørtes nu Lyden af de hinanden strejfende Fjer. Efter at den havde taget Stade paa Træet, sad den endnu længe rystende sig og baskende med Vingerne. Hver Gang der kom en saadan pludselig og uventet Lyd, lyttede Lukaschka til, anspændte sit Syn og famlede ved Bøssen.

Den største Del af Natten var allerede gaaet. Ud gennem de sønderrevne Kanter af den sorte Sky, som havde strakt sig mere og mere mod Vest, tittede den klare Stjernehimmel. Over Bjærgene tændtes den aftagende Maanes gyldne Horn i rødlig Glans. Det begyndte at blive køligt. Nasarka vaagnede, sagde et Par Ord og faldt igen i Søvn. Tiden faldt Lukaschka lang; han stod op, trak sin Kniv frem og gav sig til at skrælle Barken af den Kæp, som han vilde bruge til Ladestok. Han kom til at tænke

paa Tschetschentzerne, som boede hist ovre i Bjærgene, og paa deres unge, kække Krigere, der ikke var bange for Kosakkerne. Hvor let kunde de ikke sætte over Terek og gaa i Land, om ikke her, saa et andet Sted! Han stak Hovedet frem og kiggede langs Floden, men der var ikke noget at opdage. En Gang imellem gled hans Blik ud over Strømmen og hen til den fjerne modsatte Bred, som i det blege Maanelys næsten løb ud i ét med Vandet. Men nu havde han allerede ophørt at tænke paa Tschetschentzerne og længtes kun efter at vække sine Kammerater og komme hjem til Stanitzaen. Ved Tanken om Landsbyen fremstillede Dunjaika, hans Hjertenskær — et Navn Kosakken plejer at give sin Elskerinde — sig for hans Bevidsthed, og det var med Ærgrelse, at han kom hende i Hu. Det tegnede nu til at blive Morgen. En sølvglinsende Taage lagde sig som en hvidlig Damp hen over Floden, og ikke langt fra ham begyndte nogle Ørneunger at skrige op og at baske med Vingerne. Endelig hørte han Lyden af det første Hanegal fra den fjerne Stanitza, og straks efter fulgte endnu et gennemtrængende Gal, som besvaredes af flere andre.

„Det er paa Tide at vække dem," tænkte Lukaschka, som nu var færdig med sin Ladestok og følte, at hans Øjenlaag var tunge af Søvn. Han vendte sig om mod sine Kammerater. Det var saa lyst, at han kunde skelne deres Fødder, som stak ud af Filtkapperne. Pludselig troede han at høre noget plaske i Vandet paa den modsatte Side af Floden. Endnu en Gang saa' han over mod Bjærgene, der begyndte at lysne i Horisonten under den gyldne Maane, endnu en Gang lod han sit Blik glide hen over den modsatte Bred og de i Strømmen drivende Træstammer, hvis Omrids nu traadte tydeligt frem. Et Øjeblik havde han en Fornemmelse af, at han var i Bevægelse, og at Floden og Træstammerne stod stille. Men det var kun et Øjeblik. Han begyndte igen at bruge sine Øjne. En stor, sort Træbul med en i Vejret ragende Gren tiltrak sig især hans Opmærksomhed. Den svømmede midt ude i Floden, underlig nok uden at gynge og uden at snurres rundt af Hvirvlerne. Det forekom ham endogsaa, at den ikke drev med Strømmen, men sejlede tværs over Floden og hen mod en Sandbanke. Lukaschka stak nu sin Hals frem og fulgte med største Opmærksomhed dens Bevægelse. Træstammen gled hen til Sandbanken, standsede dér og laa saa og bevægede sig paa en ganske mærkværdig Maade. Saa' han ikke en Haand komme frem under den? „Det er en Abrek, jeg vil gøre det af med ham!" sagde han

til sig selv. Rolig tog han sin Bøsse og lagde den i Anlægsgaffelen, som han i en Fart fik plantet. Derefter trykkede han Kolben til sig, spændte lydløst Hanen og begyndte at sigte, idet han holdt Vejret tilbage og uafbrudt fulgte Maalet med Opmærksomhed. Men hans Hjerte bankede saa stærkt, at han maatte holde op med at sigte. Han lyttede. Med et Skvulp plumpede Stammen ned i Vandet og bevægede sig videre tværs over Floden, hen mod Bredden, hvor Lukaschka laa. „Han skal ikke slippe forbi!“ tænkte den unge Kosak, som nu i det blege Maaneskin skimtede et paa tatarisk Vis glatraget Hoved, der stak op foran Stammen. Det forekom ham, at han saa' det lige i Nærheden af sig for Enden af Mundingen. Han løftede Øjet lidt op over Sigtekærven. „Vist saa, det er en Abrek!“ tænkte han glad. I en Fart kom han op paa begge Knæ, lagde an og fik med Øjet fat paa Sigtekornet, som han næppe kunde skelne ude paa Enden af det lange Løb. Vant dertil som han var fra Barndommen af, hviskede han først: „I Navnet Faderens, Sønnens og den Helligaands,“ og trykkede saa paa Aftrækkeren. Et Lynglimt kastede et brat Lys ud over Sivene og Vandet. Knaldet af Skuddet gav Genlyd hen over Floden og gik langt borte over i et hult, rullende Drøn. Træstammen svømmede nu ikke mere paa tværs af Strømmen, men drev ned ad den, gyngende og snurrende rundt i Hvirvlerne.

„Holdt!“ raabte Jerguschov, idet han greb sin Bøsse og rejste sig halvt op.

„Ti stille, din Djævel!“ hviskede Lukaschka med sammenbidte Tænder. „Abrekerne er her!“

„Hvad skød du paa?“ spurgte Nasarka.

Lukaschka svarede ikke. Han ladede sin Bøsse og fulgte med Øjet Træstammen, som, ikke ret langt fra Udkigsposten, blev skyllet op paa en Sandbanke. Et stort Legeme, der vuggedes, hver Gang Bølgerne slog op paa det, kom til Syne under Trægrenen.

„Hvad skød du paa? Hvorfor fortæller du os det ikke?“ spurgte begge hans Kammerater paa én Gang.

„Abrekerne er her!“ gentog Lukaschka.

„Du vil nok binde os noget paa Ærmet! Er din Bøsse ikke gaaet af af Vanvare?“ sagde Jerguschov.

„Jeg har dræbt en Abrek!“ svarede Lukaschka med en af Bevægelse dirrende, helt forandret Stemme, idet han hurtigt sprang op fra sin knælende Stilling. „Derhenne svømmede et

Menneske," tilføjede han og pegede ud paa Sandbanken. „Kan du se, jeg har skudt ham. Bøj dig herhen."

„Det er vel Løgn," brummede Jerguschov, idet han gned sine Øjne.

„Naa, saa det mener du! Kom herhen og se. — Nej, hérhen!" sagde Lukaschka, der bøjede Jerguschov hen imod sig med en saadan Kraft, at denne skreg af Smerte.

Jerguschov saa' ud i den Retning, Lukaschka viste, fik Øje paa Legemet, som laa paa Sandet, og skiftede saa med ét Tone.

„Nej, hvad ser jeg! Men nu skal jeg sige dig noget, der kommer nok flere, det kan du stole paa," hviskede han og gav sig til at undersøge sin Bøsse. „Det maa have været en, de har sendt i Forvejen. De andre er allerede her, eller ogsaa i Nærheden paa den anden Side af Floden. Det er sikkert nok."

Lukaschka spændte sit Livbælte af og begyndte at afføre sig sin Kappe.

„Hvor vil du hen? Er du gal!" raabte Jerguschov. „Du sætter jo kun Livet til uden Nytte. Stol paa, hvad jeg siger. Har du dræbt ham, løber han ikke sin Vej. Lad mig faa lidt Krudt til at hælde paa Panden. Har du ikke noget? Nasarka, skynd dig hen til Vagthytten; men ikke langs Bredden, for saa slaar de dig ihjel. Det kan du være vis paa."

„Naa, saa jeg skal gaa uden Følgeskab! Nej gør du det selv," svarede Nasarka forbitret.

Efter at Lukaschka havde smidt sin Kappe, gik han hen til Kanten af Brinken.

„Kryb ikke ned, hører du!" vedblev Jerguschov, idet han hældte Krudt paa Fængpanden. „Jeg kan jo allerede tydelig se, at han ikke rører sig det mindste. Nu har vi snart Morgen, saa skynder de sig nok herned fra Vagten. Naa, gaa saa Nasarka. Hvor du dog er bange af dig! Mand dig op, hører du!"

„Hør, sig mig, Lukaschka, hvordan bar du dig dog ad med at skyde ham?" spurgte Nasarka.

Lukaschka bestemte sig nu om og besluttede at vente med at krybe i Vandet, til de andre kom.

„Skynd jer hen til Vagten," sagde han, „saa skal jeg passe paa saa længe. Husk at sige til dem, at de skal sende en Patrouille langs Bredden. Hvis Tschetschentzerne er paa denne Side, maa vi have fat i dem."

„Ja," bemærkede Jerguschov, idet han rejste sig op, „de maa

fanges; det er sikkert. Lig saa stille som en Mus, medens vi er borte, Lukaschka, ellers gør de det af med dig. Vær forsigtig, siger jeg."

„Gaa du blot, jeg véd nok, hvad jeg har at gøre," svarede Lukaschka, som saa' sin Bøsse efter og igen lagde sig hen bag Stammen.

Baade Jerguschov og Nasarka begav sig saa efter at have gjort Korsets Tegn hen til Vagten. De gik ikke langs Brinken, men kæmpede sig gennem det tætte Tjørnekrat og listede sig frem ad den snævre Skovsti.

Lukaschka sad alene, saa' hen paa Sandbanken og lyttede for at høre, naar Kosakkerne kom tilbage. Men Tiden gik langsomt, for han var utaalmodig, og der var langt til Vagten. „Saa, nu lister den dræbtes Kammerater sig bort igen," tænkte han og ærgrede sig ved Tanken herom, ligesom han før ærgrede sig, da Vildsvinet undslap. Han saa' sig om til alle Sider og kiggede ogsaa over paa den modsatte Bred, ventende, at der dog til syvende og sidst skulde komme endnu et Menneske, som han kunde tage paa Kornet. Han havde plantet Gaffelen og var parat til at skyde, naar det skulde være. At han selv kunde blive skudt, faldt ham ikke et Øjeblik ind.

IX

Det begyndte at dages. Det paa Sandbanken opskyllede Lig, der skvulpedes næsten umærkeligt frem og tilbage af Bølgerne, viste sig nu tydeligt. Pludselig raslede det inde i Rørene ikke langt fra den unge Kosak; der lød Skridt, og Sivduskene svajede frem og tilbage. Lukaschka spændte Hanen og begyndte at hviske: „I Navnet Faderens, Sønnens . . . ." Men i det samme ophørte Lyden af Skridtene.

„Hejda Kosakker! Spar den gamles Liv," sagde en rolig Basstemme inde mellem Sivene. Et Øjeblik efter aabnede disse sig, og Far Jeroschka traadte hen til Lukaschka.

„Der kunde jeg ved Gud nær have dræbt dig!" bemærkede denne.

„Naa, har du skudt noget?"

Den gamles klangfulde Røst, der gav Genlyd i Skoven og helt ned ad Floden, brød med ét den natlige Tavshed og Hem-

melighedsfuldhed, som omgav Lukaschka. Det var, som om alt i samme Nu fik mere Lys og traadte tydeligere frem.

„Ja, Far, jeg har skudt et stort Stykke Vildt," svarede Lukaschka, idet han nedlod Hanen og rejste sig op med paataget Ro.

Den gamle Jæger saa' allerede opmærksomt og ufravendt hen paa Liget, hvis Ryg, omskvulpet af Tereks krusede Bølger, skinnede som noget hvidt i det fjerne.

„Han svømmede ned ad Floden med en stor Trægren paa Ryggen, men mig narrede han ikke. Se engang dérhen — der ligger han ude. Han har blaa Benklæder, og tager jeg ikke fejl, har han sin Bøsse hos sig. Kan du se ham?"

„Tror du da, jeg er blind!" svarede den gamle ærgerligt og med et strengt og alvorligt Udtryk i sit Ansigt. — „Du har dræbt en Dhjigita," tilføjede han i en Tone, der lød beklagende.

„Ja, og nu skal du høre, hvordan det gik til. Som jeg sad allerbedst, opdagede jeg noget, der lignede en Skygge, paa den modsatte Bred. Allerede da forekom det mig, at jeg kunde se en menneskelig Skikkelse derovre, som nærmede sig Vandet og dukkede ned i det. „Højst besynderligt!" sagde jeg til mig selv. Saa faldt mit Blik paa en stor Træstamme, som ikke drev med Strømmen, men svømmede paa tværs af den. Jeg saa' nøjere til og opdagede da et Hoved i Vandet foran Stammen. „Hvilket Under!" tænkte jeg og lagde an, men jeg kunde ikke rigtig komme til at se for Sivene. Saa rejste jeg mig halvt op, men det maa han have hørt, det Bæst, for i det samme krøb han op paa Sandbanken og gav sig til at kigge til alle Sider. „Det skal blive Løgn," tænkte jeg, „du skal ikke slippe fra mig. Han blev ved med at holde Udkig. Jeg ventede og ventede, saa svømmede han igen, og da Maanen skinnede ned paa ham, kunde man endogsaa se hans Ryg. „I Navnet Faderens, Sønnens og den Helligaands," hviskede jeg og trykkede til. Da jeg stak Næsen ud gennem Røgen, saa jeg ham ligge og sprælle med Arme og Ben. Han stønnede ogsaa, eller det forekom mig maaske kun saaledes. „Naa, lovet og priset være Du, o Herre!" tænkte jeg, „jeg fik da gjort det af med ham!" Da han drev op paa Sandbanken, saa' jeg tydelig, at han havde faaet sin Bekomst. Han vilde rejse sig, men havde ikke Kræfter dertil. En lille Stund anstrengte han sig forgæves; saa blev han liggende. — Nu er det jo helt lyst. Kan du se, han rører sig ikke, han maa være kreperet. De to Kamme-

rater er løbet hen til Vagten for at hente Hjælp; blot nu ikke de andre Tschetschentzer er gaaet deres Vej!“

„Naa, saadan fangede du ham altsaa! Ja, nu er hans Sjæl langt borte, min Bror,“ sagde den gamle og rystede igen bedrøvet paa Hovedet. I det samme bragede og knagede det i Grenene. Kosakkerne kom til Fods og til Hest talende højrøstet sammen. „Kommer I med Baaden?“ spurgte Lukaschka. „Nej, hal du ham selv i Land, Lukaschka!“ svarede en af Kosakkerne.

Uden at oppebie Baadens Ankomst begyndte den unge Kosak, med Øjnene ufravendt fæstede paa Byttet, at afføre sig sit Tøj.

„Vent! Nasarka kommer med Baaden!“ raabte Underofficeren.

„Du er jo tosset! Maaske er han levende! Han lader kun, som om han er død! Tag din Dolk med!“ skreg en anden Kosak.

„Snak har vi nok af!“ svarede Lukaschka og trak Bukserne af. I en Fart kom han af Klæderne, gjorde Korsets Tegn, sprang til og fór ned i Vandet. Han forsvandt med et Plask, dukkede drivvaad op igen og begyndte at svømme over Floden hen imod Sandbanken. Med Ryggen godt op over Vandet førte han de hvide Arme ud fra hinanden i kraftige Tag og pustede til Strømmen, som han kløvede paa tværs. Kosakkerne, der stod i en Klynge ved Bredden, talte højt og i Munden paa hinanden. Tre af dem red ud som Patrouille. Den lille Baad, der havde været skjult af en Bugtning i Floden, kom nu til Syne. Lukaschka kravlede op paa Sandbanken, bøjede sig hen over det døde Legeme, vendte det to Gange om og raabte med en Stemme, der rungede ind over Land: „Han er død som en Sten!“

Abreken havde faaet et Skud i Hovedet. Hans blaa Benklæder, Skjorte, Kappe, Bøsse og Dolk var surrede sammen i en Bylt paa Ryggen af ham. Oven paa alt dette og snøret fast til Bylten hvilede en stor tyk Gren. Det var den, som først havde narret Lukaschka.

„Saa fik vi da fat i Fisken,“ sagde en af Kosakkerne. Disse havde samlet sig i en Kreds om Liget, som nu laa paa Bredden halvt skjult i det høje Græs.

„Se, hvor han er gul i Huden!“ bemærkede en anden.

„Hvor red de andre hen for at søge Abrekerne? Hans Fæller er vistnok ovre paa den anden Side. Han her maa have været deres Forspids, ellers vilde han ikke have svømmet saaledes.

Hvad skulde han i Floden, hvis han havde været ene?“ sagde en tredje.

„Det maa have været en behændig Fyr, siden han er blevet udtaget til dette Hverv fremfor alle de andre. Man kan nok se, at han er en rigtig ægte Dhjigita,“ spottede Lukaschka, medens han stod nøgen ved Bredden og rystede af Kulde. „Skægget er farvet og Haaret afraget.“

„Og sin Kittel har han puttet ind i Sækken, der ligger paa Ryggen. Det maa have lettet ham Svømningen,“ forklarede en af Kosakkerne.

„Hør Lukaschka!“ sagde Underofficeren, der holdt den dræbtes Bøsse og Dolk i sine Hænder. „Behold du hans Dolk og Kittel. Hvad Bøssen angaar, giver jeg dig tre Sølvpenge for den. — Men hvad er det, den har jo en Fejl i Løbet?“ tilføjede han, idet han pustede ned i dette. „Ja, ja, saa skal det være mig kært at modtage den som en Erindring.

Lukaschka svarede ham ikke. Han ærgrede sig øjensynlig over den andens paatrængende Tiggeri, men han vidste, at han ikke kunde blive fri for dette. — „Den forbandede Karl! Hvis der endda var noget ved hans Kittel, men den er jo ikke andet end en gammel Las,“ udbrød han, idet han rynkede Brynene og kastede Kittelen hen ad Jorden.

„Du kan bruge den, naar du skal hente Grenebrænde i Skoven,“ bemærkede en Kosak.

„Mosjev, jeg gaar hjem,“ sagde Lukaschka, der nu allerede havde glemt sin Ærgrelse og ønskede at drage Fordel af den Foræring, han havde gjort sin foresatte.

„Ja, gaa du kun!“ svarede Underofficeren endnu stadig i Færd med at undersøge Bøssen. „Bær ham hen bag Vagtposten,“ vedblev han henvendt til Kosakkerne. „Vi maa bygge en lille Løvhytte over ham for at skærme ham mod Solen. Maaske kommer hans Slægtninge herover fra Bjærgene for at indløse Liget.“

„Han holder sig nok, det er jo ikke videre varmt endnu,“ indvendte en af dem.

„Ja, men der kan komme en Schakal og sønderrive ham, og det gaar da ikke an,“ bemærkede en anden.

„Vi maa sætte Vagt ved ham. De kommer nok for at købe Liget, og saa er det ikke heldigt, hvis han er revet i Stykker,“ sagde Underofficeren. — „Naa Lukaschka, hvad mener du? Skal vi traktere Fyrene med Vin?“ tilføjede han muntert.

„Ja, gør som det sig hør og bør!“ raabte alle Kosakkerne enstemmigt. „Sikken et Held Gud har givet ham! Tænk, at skyde en Abrek uden at kunne se en Haand for sig!“

„Køb Dolken og Kittelen, og spar ikke paa Mønten. Bukserne sælger jeg ogsaa. Jeg kan ikke komme i dem; han er for tyndbenet, den Satan,“ sagde Lukaschka.

En af Kammeraterne købte Kittelen for en Sølvpenge, en anden gav 12 Kander Vin for Dolken.

„Drik, Kammerater, jeg gi'er Vin,“ erklærede Lukaschka. „Jeg skal selv tage den med fra Stanitzaen.“

„Og Bukserne kan du skære i Stykker til Tørklæder til Pigebørnene,“ sagde Nasarka. Alle Kosakkerne brast øjeblikkelig i en høj Latter.

„Nu har I vel lét nok?“ brummede Underofficeren. — „Slæb dog Liget bort,“ tilføjede han, gentagende sin tidligere Befaling. „Hvor falder det jer ind at lægge den ækle Tingest her lige ved Hytten ....“

„Hvad er det, I gør? Herhen med ham, Børnlille!“ raabte Lukaschka til Kosakkerne, der halvt modstræbende havde taget fat paa Liget og nu adlød hans Befaling, som om han kunde været deres foresatte. Efter at have baaret det døde Legeme nogle Skridt slap de det, først ved Fødderne, der faldt ned paa Jorden med et stift og krampagtigt Spræt. Saa spredte de sig lidt og stod i nogen Tid tavse omkring Liget. Nasarka gik hen til det og rettede paa Hovedet, saa at man kunde se den dræbtes Ansigt og det blodige runde Saar oven over Tindingen. „Sikken et Mærke, han har givet ham, det gaar helt ind i Hjernen,“ sagde han. „Det forsvinder ikke; hans Ejermænd skal nok kende ham.“ Ingen af de andre fandt Anledning til at sige noget, og paa ny svævede Tavshedens Engel hen over Kosakkerne.

Solen, der allerede var i Opgang, spredte sine Straaler hen over det dugvaade Græs. Skoven var vaagnet op til Liv, og i Nærheden brusede Terek. Fra alle Sider kaldte Fasanerne paa hinanden og hilste paa Morgenen. Tavse og ubevægelige stod Kosakkerne omkring den dræbte og betragtede ham. Hans brune Legeme var harmonisk og skønt; langs Siderne af Overkroppen laa de muskelstærke Arme. Det runde Hoved, blaaligt dér, hvor Haaret og Skægget fornylig var afraget, hang tilbage, og Saaret i Tindingen var tilstoppet af størknet Blod. Den glatte solbrændte Pande stak stærkt af mod den afragede Isse. Hans aabne Øjne

med de nedad vendte Pupiller syntes at se opad og forbi alt med et glasagtigt Blik. Over hans smalle Læber, der var trukne op i Mundvigene og traadte tydeligt frem under det røde, kortklippede Mundskæg, syntes der at hvile et fint og venligt Smil. Fingrene, hvis Knoer var bevoksede med rødlige Haar, var krummede, og Neglene malede med rødt. Lukaschka havde endnu ikke klædt sig paa; han var vaad, Halsen var rødere end ellers, og Øjnene tindrede med en usædvanlig Glans. Hans brede Kæbeben rystede af Kulde, saa Tænderne klaprede, og fra hans hvide, sunde og kraftige Legeme steg en let, næsten umærkelig Damp op i den kølige Morgenluft.

„Han dér har ogsaa været et Menneske!“ sagde han, medens han stod og frydede sig ved Synet af den døde.

„Ja, var man faldet i hans Kløer, vilde han ikke have skaanet en,“ bemærkede en af Kosakkerne.

Tavshedens Engel svævede bort. Kosakkerne begyndte at røre sig og at snakke sammen. To af dem gik hen for at hugge Grene til Løvhytten, og de andre begav sig tilbage til Vagten. Lukaschka og Nasarka gjorde sig i en Fart færdige til at tage hjem til Stanitzaen.

En halv Time efter gik det hurtigt, næsten i Løb, hjemad gennem den tætte Skov, der adskiller Terek fra Stanitzaen. Munden gik paa dem begge hele Tiden.

„Pas paa, at du ikke røber for hende, at jeg har sendt dig. Du ser vel nok efter, om hendes Mand er hjemme?“ sagde Lukaschka med sin gennemtrængende Stemme.

„Ja! Og jeg gaar til min Jamka. — Synes du ikke, at vi skal slaa os rigtig løs i Dag?“ spurgte Nasarka, vant som han var til at underordne sig den andens Beslutning.

„Jo, skal vi have Gilde, maa det da være i Dag,“ svarede Lukaschka.

Ankommet til Stanitzaen drak de dygtig og lagde sig saa til at sove til henad Aften.

V

Tre Dage senere marscherede to Kompagnier af et kavkasisk Infanteriregiment ind i Novomlinsk for at indkvarteres der. De fraspændte Bagagekarrer stod allerede opkørte paa Torvet. Kok-

kene, der havde gravet Kogehuller og rapset Brændsel fra Gaardene, hvor de kunde faa fat i det, var nu i Færd med at koge Grøden. Oversergenterne inddelte Folkene til deres Kvarterer, og Trænsoldaterne slog Pløkke ned i Jorden til at tøjre Hestene ved. Fourererne, der var kendt i Landsbyen, fór frem og tilbage i Gader og Smøger for at anvise Officererne og Soldaterne deres Kvarter. Ikke langt fra en Række grønne Ammunitionsvogne holdt Trænets Vogne og Heste. Alt dette var samlet i denne Stanitza, hvor Kompagnierne havde faaet Ordre til at ligge i Kvarter, og da Soldaterne vidste, at de skulde være her, følte de sig selvfølgelig ogsaa straks hjemme. De spurgte ikke: „Hvorfor skal vi indkvarteres her? Hvad er disse Kosakker egentlig for en Slags Mennesker? Hører de til den russiske Statskirke, eller er de Sekterere? Vil de synes godt om at faa os i Indkvartering?“ Nej, det var dem fuldstændig ligegyldigt. Støjende og i en uordentlig Hob som en Bisværm, der slaar ned, spreder de støvede og udasede Soldater sig, efter at de er traadt af, over Torvet og i Gaderne. Uden i fjerneste Maade at lægge Mærke til Kosakkernes Uvilje træder de, passiarende muntert sammen og klirrende med Geværerne, i smaa Grupper paa to eller tre ind i Hytterne, hvor de hænger deres Patrontasker op, pakker Tornystrene ud og gør Løjer med Fruentimmerne. Dér hvor Grøden koges — Soldaten kender ikke nogen bedre Plads — samles Folkene i en stor Klynge. Medens de staar her med den korte Pibe mellem Tænderne og ser snart hen paa den gennemsigtige Røg, som, idet den stiger op mod den varme Aftenhimmel, fortætter sig højt oppe til en Sky, snart hen paa Ilden, der sitrende som smeltet Glas flyder ud i den klare Luft, siger de Vittigheder og morer sig kosteligt over Kosakkerne, fordi disse i ét og alt lever paa en hel anden Vis end Russerne. I alle Gaderne myldrer der med Soldater. Man hører deres Latter og Kosakkvindernes skingrende og arrige Stemmer, naar de formener de ubudne Gæster Adgang til Hytterne eller nægter at udlevere dem Vand og Kogekar. Smaadrengene og Pigebørnene, der aldrig har set rigtige Soldater før, tyer til Mors Skørter eller farer sammen i en Klynge. Forskrækkede og forbavsede følger de Folkenes Bevægelser og løber nysgerrige, men i en ærbødig Afstand efter dem. De gamle Kosakker kommer ud af Hytterne og sætter sig udenfor paa Jordvolden. Tavse, mørke og næsten med Foragt ser de paa Soldaternes travle Færd og forstaar ikke ret, hvorledes alt dette skal ende.

Olenin, der allerede i 3 Maaneder havde været ansat som Junker ved Regimentet, havde faaet Kvarter i et af de bedste Huse i Stanitzaen, nemlig hos Fændrikken Ilja Vasiljevitsch eller rettere sagt hos Mor Ulitka.

„Hvad skal det dog blive til, Dmitrij Andrejevitsch?“ sagde Vanjuscha ganske forpustet til sin Herre, der iført sin tscherkessiske Kappe kom ridende ind i Gaarden, hvor han havde faaet anvist sit Kvarter. Skønt Olenin havde tilbagelagt en Marsch paa 5 Timer, sad han dog nok saa muntert og kvikt paa sin stolte Ganger, som han havde købt i Kavkasus.

„Naa, hvad er der da i Vejen, Ivan Vasiljevitsch?“ spurgte han, og saa' fornøjet hen paa Vanjuscha, der var ankommet sammen med Trænet, og nu med forpjusket Haar, drivende af Sved og med et fortrædeligt Ansigt pakkede sin Herres Sager ud.

Olenin var ikke til at genkende. Tidligere var hans Ansigt glatraget; nu havde han lagt sig et ungdommeligt Overskæg til og bar desuden Skæg paa Hage og Kind. Hans Ansigtsfarve, der før var gullig og gusten, fordi han tilbragte Nætterne i Svir og Sværm, var nu sund, og Solen havde givet hans Kinder og Pande en rødbrun Farve, der strakte sig helt hen bag Ørene. Han bar ikke mere en elegant sort Kjole, men en hvid, folderig tscherkessisk Kappe, der var fuld af Støv og Snavs, og i hans Bælte stak der Vaaben. Den snehvide, stivede Krave var forsvundet og havde givet Plads for en opstaaende rød Silkekrave, der sluttede stramt om hans solbrændte Hals. Han var klædt paa tscherkessisk Vis, men Efterligningen var ikke skuffende, for enhver kunde se, at man her havde en Russer og ikke en Dhjigita for sig. Dragten var den rette, men han forstod ikke at bære den. For Resten struttede han af Sundhed og saa' fornøjet og tilfreds ud.

„De finder nok dette morsomt,“ sagde Vanjuscha, „men prøv blot at tale med disse Mennesker her. De lader en ikke komme til nogensteds, og der er slet intet Udkomme med dem. Det er ikke engang muligt at slaa et Ord ud af dem.“ Og den forbitrede Vanjuscha kylede i det samme sin Blikspand hen mod Husets Dørtærskel.

„Hvorfor har du ikke forlangt at faa den øverstbefalende i Stanitzaen i Tale? Han kunde maaske have talt dem til Rette.“

„Ja, men jeg véd jo ikke, hvor han bor,“ svarede Vanjuscha i en fornærmet Tone.

„Hvem er det da, der er saa slem imod dig?“ spurgte Olenin, idet han lod sit Blik glide rundt til alle Sider..

„Ja, Fanden maa vide, hvad det er for Mennesker, her bor! Gid Pokker havde dem! Den rigtige Kvartervært er ikke hjemme. De siger, at han er gaaet ned til Floden for at fiske. Og Konen i Huset er saa arrig en Heks, at vi maa bede Vorherre om at fri os for hende,“ svarede Vanjuscha, idet han i sin Fortvivlelse tog sig med Hænderne op til Hovedet. „Hvordan vi skal kunne leve paa dette Sted, véd jeg ikke. Folk her er sandelig værre end Tatarerne, og saa mener de dog selv, at de hører med til de Kristnes Samfund,“ sluttede Vanjuscha og vendte i det samme Ryggen til Olenin.

„Naa, saa du har det ikke saa godt her som hjemme i Rusland?“ sagde Olenin spottende og uden at gøre Mine til at stige af Hesten.

„Aa, maa jeg ikke faa Hesten,“ bad Vanjuscha, som, skønt han øjensynlig var helt ude af sig selv over den ny Tingenes Orden, dog begyndte at underkaste sig sin Skæbne.

„Naa Vanjuscha! Efter din Mening staar Tatarerne altsaa over disse Mennesker,“ bemærkede Olenin, idet han steg ned af Hesten og slog med den flade Haand paa Sadelpuden.

„Og De ler af dette! De finder det morsomt!“ brummede Vanjuscha forbitret.

„Saa, bliv nu ikke vred, Ivan Vasiljevitsch,“ svarede Olenin, der endnu stadig trak paa Smilebaandet. „Lad mig først komme til at tale med Folkene her i Huset, saa skal du se, at jeg nok faar det hele bragt i Orden. Vi skal komme til at leve her som Blommen i et Æg. Tag det bare med Ro.“

Vanjuscha svarede ikke, men blinkede kun med Øjnene, rystede paa Hovedet og sendte sin Herre et haanligt Blik, medens denne fjernede sig. Vanjuscha saa' i Olenin kun sin Herre. Paa samme Maade gik det Olenin. Han saa' i Vanjuscha kun sin Tjener og intet andet. Begge vilde være blevet forbavsede, hvis nogen havde sagt til dem, at de var Venner. Men det var de alligevel uden selv at vide af det.

Vanjuscha, der var jævnaldrende med Olenin, var i en Alder af 11 Aar bleven optaget i Huset hos dennes Forældre som Sønnens Legekammerat. Da han havde været der i fire Aar, fik Olenin den Idé at undervise ham, og han lærte ham da ogsaa noget fransk. Vanjuscha var ganske overordentlig stolt af sit

Kendskab til dette Sprog, og naar han var rigtig godt oplagt, brokkede han gerne nogle franske Ord af sig, som han da altid plejede at ledsage med en idiotisk Latter.

Olenin løb op ad Trappen til Vaaningshuset og stødte Forstuedøren op. Marjanka, der ikke havde andet paa end en lang rød Særk — Kosakkvindernes sædvanlige Paaklædning i Hjemmet — veg ved Synet af ham forskrækket tilbage, trykkede sig helt op mod Væggen og skjulte Underansigtet i det ene af sine vide Særkeærmer. Først da han fik Døren lukket noget mere op, opdagede han i Halvmørket den unge Piges høje og slanke Skikkelse. Med Ungdommens hurtigt vakte og begærlige Nysgerrighed fæstede hans Blik sig uvilkaarlig paa hendes Legeme, hvis jomfruelige og dog kraftige Linjer tegnede sig tydeligt under den fine Særk, og paa hendes skønne Øjne, der var rettede mod ham med et Udtryk af barnlig Frygtsomhed og undselig Nysgerrighed. „Det er hende, jeg har drømt om!“ sagde han til sig selv. „Og af saadanne er der maaske mange her!“ faldt det ham straks efter ind. Han aabnede den næste Dør. Indenfor stod Mor Ulitka i samme lette Paaklædning som Datteren, foroverbøjet, med Ryggen til ham, og fejede Gulvet.

„God Dag, Morlil! Jeg kommer for at tale med Dem om mit Kvarter ...“, fik han sagt.

Uden at rette Overkroppen vendte Ulitka sit strenge, men endnu smukke Ansigt om imod ham, skævede hen til ham under sine rynkede Bryn og skreg: „Hvad vil du her? Kommer du for at gøre dig lystig over os? Hvad? Jo, du kan tro, jeg skal gi'e dig noget at le af. Gid al Landsens Ulykker maa ramme dig!“

Olenin havde hidtil staaet i den Formening, at de tapre russiske Krigere, der kæmpede i Kavkasus og udstod saa mange Strabadser — og han var jo selv en af disse Krigere — vilde blive modtaget venligt og gæstfrit overalt, især af Kosakkerne, der var deres Kampfæller. Den Modtagelse, han fik her, kom derfor fuldstændig bag paa ham. Ikke des mindre bevarede han dog sin Ro og begyndte at forklare, at han var kommet for at betale for sit Kvarter. Men Mor Ulitka lod ham ikke komme til Orde.

„Hvad vil du?“ skreg hun med gennemtrængende Stemme. „Død og Pestilens over dig, din Flødeskæg! Vent til vor Husbond kommer hjem; han vil vise dig, hvor du skal bo. Jeg trænger ikke til dine forbandede Penge. Som om vi ikke havde nok af dem!

Du forpester hele Huset med din stinkende Tobak og vover oven i Købet at byde os Penge. Gid jeg kunde rive Hjertet ud af Livet paa dig!"

„Vanjuscha har Ret," tænkte Olenin. „Disse Mennesker er værre end Tatarerne." Og ledsaget af Mor Ulitkas Skældsord forsvandt han ud af Hytten. Lige som han gik ud, smuttede Marjanka hurtigt forbi ham. Hun var i den samme lette Dragt som før, men hendes Hoved var nu indhyllet lige op til Øjnene i et hvidt Tørklæde. Han hørte Lyden af hendes bare Fødder, medens hun ilede ned ad Trappetrinnene. Da hun var kommet nedenfor, stod hun et Øjeblik stille, sendte ham et hurtigt og skælmsk Øjekast og forsvandt saa om Hjørnet af Hytten.

Den smukke Piges faste og ungdommelige Gang, hendes harmoniske og kraftige Skikkelse og det sky Blik, som hendes glansfulde Øjne sendte ham, gjorde et stærkt Indtryk paa Olenin. „Ja, det er hende, jeg har drømt om!" tænkte han. Og uden mere at bekymre sig synderlig om, hvorledes han skulde faa Kvarter. gik han hen til Vanjuscha, idet han hele Tiden saa' sig om efter Marjanka.

„Sikken et forviltret Pigebarn!" sagde Vanjuscha, som endnu stod ved Vognen og syslede med sin Herres Bagage, men nu var i noget bedre Humør end før. „Hun ser livagtig ud som en utæmmet Hoppe. — *La famm!*" tilføjede han med hævet Stemme og i en højtidelig Tone. Og saa gav han sig til at le.

XI

Ud paa Eftermiddagen vendte Mor Ulitkas Mand hjem fra Fiskefangsten. Efter at han havde faaet at vide, at man var villig til at betale for Kvarteret, beroligede han sin Ægtemage og tilfredsstillede Vanjuschas Fordringer.

I det ny Kvarter kom nu alt i Orden. Kvarterværten og hans Familie flyttede over i den Hytte, hvor de ellers kun plejede at bo om Vinteren, og overlod Junkeren deres Sommerbolig. Olenin spiste lidt og faldt saa i Søvn. Henad Aften vaagnede han, vadskede sig og klædte sig om. Derefter spiste han til Middag, tændte en Cigaret og satte sig hen til Vinduet, der vendte ud mod Gaden. Det væltede ned med Varme. Hen over den støvede Gade kastede Hytten med dens udskaarne Gavlspir en lang, graa Skygge,

som endogsaa strakte sig helt over til et Hus paa den modsatte Side, bøjende af, hvor den mødte dette. Paa det stejle Straatag af Hytten lige over for Olenins Vindue spillede den nedgaaende Sols Straaler. Lidt efter lidt kom der mere Kølighed i Luften. I Stanitzaen var der stille: Soldaterne var hver gaaet til sit og havde begivet sig til Ro, Kvæget var endnu ikke drevet ind i Landsbyen, og Kvinderne arbejdede ude i Marken.

Fra sit Kvarter, der laa i Nærheden af Landsbyens Udkant, hørte Olenin nu og da den dumpe Genlyd af et Skud, som faldt langt borte hinsides Terek, ude i de Egne, hvorfra han var kommet marscherende med Kompagniet. Efter Lyden at dømme, var det i Tschetschnja eller paa Sletten Kumytzk, at der blev skudt. Olenin befandt sig i alle Henseender udmærket, efter at han nu havde bivuakeret tre Maaneder i Træk under aaben Himmel. Hans Ansigt var saa forfrisket og afkølet, efter at han havde faaet det vadsket; for første Gang i lang Tid havde han en behagelig Fornemmelse af, at hele Legemet var rent, og han følte, at hans Lemmer, der nu havde hvilet ud, var styrkede og vederkvægede. Ogsaa hans Sind var frejdigt og lyst. Han tænkte paa Felttoget og de overstaaede Farer, og han kom da i Hu, at han havde opført sig bravt i Kampens Stund og vist sig lige saa flink som Kammeraterne. Han følte sig stolt over at høre med til den tapre kavkasiske Krigerstand. Erindringerne fra Moskvá var nu som duftede bort — Gud maa vide, hvor de var henne! Det tidligere Liv var der slaaet en Streg over, og et nyt var begyndt — et helt nyt, som endnu var uden Pletter og Lyder. Her, mellem Omgivelser, der aldrig havde kendt ham før, kunde han begynde forfra og erhverve sig alles gunstige Omdømme. Uden at han selv kunde forklare sig hvorfor, følte han sig greben af en Følelse af Livsglæde, der var helt ny for ham. Medens han sad ved Vinduet og saa' ned paa Drengene, der spillede Top i Skyggen af Huset, eller ind i sit rene og pæne Værelse, tænkte han paa, hvor hyggeligt han skulde indrette sit Liv her i Stanitzaen. Nu og da kastede han ogsaa et Blik ud over Bjærgene eller op mod Himlen, og det alvorlige Indtryk, han modtog af den storslaaede Natur, blandede sig da i alle hans Tanker. Ja, Livet her i Kavkasus var vel ikke begyndt, saaledes som han havde ventet sig det, da han drog bort fra Moskvá, men det var dog begyndt godt — over al Forventning godt. — Aa, de Bjærge, de Bjærge! De vævede sig ind i alle hans Tanker og Følelser.

„Du har solgt din Hund og sviret Pengene op! Du kunde ikke faa Vin nok, men maatte slikke Kruset bagefter. Far Jeroschka har soldet sin Hund op!“ raabte Børnene pludselig neden under hans Vinduer, medens de kiggede ned ad Gaden. „Du har soldet din Hund op — og Jagtkniven med!“ skreg Ungerne igen, idet de fór sammen i en Klynge og veg tilbage.

Disse Skrig og Raab gjaldt Far Jeroschka, som kom hjem fra Jagten med Bøssen over Skulderen og nogle Fasaner hængende i sit Bælte.

„Ja, det er min Ulykke, Børn! Det er min Ulykke!“ sagde han, idet han slog ud med Armene og saa' op til Vinduerne paa begge Sider af Gaden. „Jeg har solgt min Hund og sviret Pengene op! — Det skulde jeg have ladet være med,“ tilføjede han; og skønt han var fuld af indeklemt Harme, lod han dog, som om Gadeungernes Raab var ham ligegyldig.

Olenin var forbavset over Børnenes Maade at behandle den gamle Jæger paa; men endnu mere forbavset blev han, da han saa' hans kloge, udtryksfulde Ansigt og kraftige Legemsbygning.

„Hør, Far!“ raabte han ned til Jeroschka. „Kom lidt herop!“

Den gamle Mand saa' op til Vinduet og standsede. „Goddag, gode Menneske!“ sagde han og lettede lidt paa Huen, saa at han blottede sit kortklippede Haar.

„Goddag, gode Menneske!“ svarede Olenin. „Hvorfor raaber Ungerne saadan efter dig?“

Far Jeroschka gik lidt nærmere hen til Vinduet. „De driller mig, men det gør ingenting,“ svarede han i den syngende Tone, som man undertiden træffer hos ældre, værdige Folk. „Kommanderer du Soldaterne her?“ spurgte han derefter.

„Nej, jeg er kun Junker ved Kompagniet. Men sig mig engang, hvor har du skudt de Fasaner?“

„Jeg har taget dem ude i Skoven alle tre,“ svarede Jeroschka, og i det samme vendte han sin brede Ryg op mod Vinduet. Bag i hans Bælte og med Hovederne stukne ind under dette hang tre Fasaner, hvis Blod plettede hans Kappe.

„Du har maaske ikke set den Slags før? Tag kun de to af dem, hvis du har Lyst til dem. Dér!“ sagde han, idet han rakte to af Fasanerne op til Vinduet. „Sig mig, er du Jæger?“

„Ja, det er jeg. Jeg har selv skudt fire af den Slags, medens Kompagniet var ude mod Bjærgboerne.“

„Fire? — Det var mange!“ sagde Jeroschka spottende og

tilføjede: „Kan du tage dig en Taar over Tørsten? Drikker du Tschikhir?“

„Om jeg gør? Jo, jeg holder nok af at faa mig et Bæger.“

„Naa, jeg ser, at du er en rask Fyr. Vi to maa være Venner.“

„Kom lidt op til mig,“ sagde Olenin, „saa skal vi have os noget Tschikhir.“

„Ja, nu kommer jeg,“ svarede den gamle. „Tag saa Fasanerne.“

Man kunde se paa den gamle Mands Ansigt, at han syntes godt om Junkeren. Han havde ogsaa straks forstaaet, at han vilde komme til at drikke gratis hos denne, og at det derfor nok kunde lønne sig at forære ham et Par Fasaner.

Nogle Øjeblikke efter viste Far Jeroschkas Skikkelse sig i Døren. Først da fik Olenin Øjet op for denne Mands herkuliske og kraftige Legemsbygning, som syntes at staa i en besynderlig Modstrid med hans store, snehvide Skæg og de mange og dybe Rynker, som Alderdommen og Livets Møjsommeligheder havde draget paa Kryds og paa tværs i hans rødbrune Ansigt. Hans Arme, Ben og Skuldre var saa kraftige og muskelstærke som en ung Mands. Under hans korte, afklippede Haar skimtedes dybe sammengroede Ar. Hans senefulde tykke Hals laa som Tyrens i posede Folder; de barkede Hænder var fulde af Skrammer og Rifter.

Jeroschka gik let hen over Dørtærskelen, satte sin Bøsse fra sig i en Krog og vurderede, idet han lod sit Blik glide rundt, i en Fart Olenins Ejendele, der var pakket ud og stod rundt om i Værelset. Skønt han havde sine plumpe Hjorteskindsgamasker paa, gik han med lette Skridt, uden at trampe, midt ind i Værelset, som han fyldte med en gennemtrængende Duft af Tschikhir, Brændevin, Krudt og gammelt, størknet Blod. Efter at han havde bøjet sig for Helgenbillederne og rettet paa sit Skæg, gik han hen til Olenin og rakte ham sin plumpe, solbrændte Næve.

„Koschkildy!“ sagde han og tilføjede forklarende: „I Tatarernes Sprog betyder dette: Jeg ønsker dig Held, Fred være med dig!“

„Koschkildy! Jo, jeg véd nok Besked,“ svarede Olenin, idet han gav ham Haanden.

„Aa vist ikke nej, du véd ikke, hvad Skik og Brug er. Siger man: Koschkildy! til dig, skal du svare: Allah rasi bo sun! Det betyder: Gud være med dig! Jo, jeg skal nok lære dig alt, hvad

du behøver. Saadan var der engang en Russer her; han hed Ilja Mosjeitsch. En rigtig rask Fyr var han. Han stjal, og han drak, og som Jæger kunde ingen tage det op med ham. Og se alt det lærte jeg ham."

„Hvad vil du da egentlig lære mig?" spurgte Olenin, hvem den gamle begyndte at interessere mere og mere.

„Jeg fører dig paa Jagt, lærer dig at fiske, viser dig, hvor du kan finde Tschetschentzerne, og hvis du vil have fat i et Pigebarn, skal du blot komme til mig. Ja, saadan er jeg. En lystig Fætter er jeg!" Og den gamle gav sig i det samme til at le. „Hør, jeg vil sætte mig ned, for jeg er træt. — Karga?" tilføjede han spørgende.

„Hvad betyder det?" spurgte Olenin.

„Karga betyder i Grusiernes *) Sprog: Alt vel! Det er saadan en Talemaade, et Mundheld jeg har. Siger jeg: Karga! betyder det, at jeg er oplagt til Løjer. Naa, Soldat, se saa at faa sendt Bud efter noget Tschikhir. Har du ikke en Oppasser? — Ivan!" raabte den gamle. „Hos jer hedder jo alle Soldaterne Ivan. Har din ikke ogsaa det Navn?"

„Jo, vist saa. — Ivan! Vanjuscha!" **) raabte Olenin, „skaf os noget Tschikhir hos Folkene her i Huset og bring det herind."

„Ja, Ivan og Vanjuscha, det kommer nok ud paa ét. Hvorfor hedder alle eders Soldater det? — Ivan!" gentog Jeroschka, „forlang af det Fad, som de har begyndt at stikke Hul paa. Her i Huset holder de den bedste Tschikhir i hele Stanitzaen. Men mere end 30 Kopeker skal du ikke give for Kanden, den Pris lader Heksen derinde sig ogsaa nøje med. — Kosakkerne er et forbandet dumt Folkefærd," vedblev Far Jeroschka i en fortrolig Tone. „De betragter jer ikke som rigtige Mennesker, men sætter endogsaa Tatarerne højere end jer. — Russerne har ingen Tro, plejer de at sige. Jeg for mit Vedkommende mener dog, at de russiske Soldater er Mennesker ligesom vi andre, og at der hos dem findes en Sjæl ligesom hos os. Og har jeg ikke Ret? Se nu Ilja Mosjeitsch for Eksempel: han var Soldat, og hvad var han dog ikke for en Perle. Det er netop, fordi jeg tænker saadan, at de andre Kosakker ser skævt til mig, men det er mig fuldstændig ligegyl-

---

*) Grusierne eller Georgierne er Navnet paa en af de mange kavkasiske Stammer. O. A.

**) Ivan, som Diminutiv: Vanja eller Vanjuscha. O. A.

digt. Far Jeroschka har et glad Sind og holder af alle Mennesker. Saadan er jeg nu engang, min Far.“

VII

Vanjuscha havde naaet at faa Olenins Sager i Orden og oven i Købet at blive skrabet i Ansigtet af Kompagniets Barber. Sine Benklæder havde han smøget ned over Støvlerne som Tegn paa, at Kompagniet laa i spredt Kantonnement. Humøret var nu fortræffeligt. Opmærksom, men uden Spor af Velvilje, stod han og saa' paa Jeroschka som paa et vildt Dyr og rystede paa Hovedet, da han fik Øje paa de snavsede Fødder, som den gamle havde efterladt paa Gulvet. Efter at han havde samlet et Par Stumper Papir op, der laa og flød under Løjbænken, gik han hen til Husets Folk for at hente Vinen.

„Goddag, mine elskværdige Venner!“ sagde han — for han havde besluttet at være rigtig høflig og venlig. — „Herren har bedt mig om at købe noget Tschikhir; gør mig den Tjeneste at hælde noget i denne Karaffel.“

Mor Ulitka svarede ikke. Datteren, som stod foran et lille Spejl og pyntede sit Hoved med et Tørklæde, lukkede heller ikke sin Mund op, men saa' blot hen paa Vanjuscha.

„Her er Penge til at betale med, højstærede,“ sagde Vanjuscha raslende med Kobberskillingerne, som han havde i sin Lomme. „Vær nu skikkelige, saa vil vi ogsaa være det. — Det er dog heldigst for begge Parter,“ tilføjede han.

„Vil I have meget Vin?“ spurgte den gamle Kone kort.

„En Kande.“

„Gaa saa, min Pige, og fyld en Flaske til dem,“ bød Mor Ulitka sin Datter. „Du kan tage af det Fad, der er stukket an, saa faar de af den rette Tønde.“

Marjanka tog Nøglerne og Karaffelen og gik sammen med Vanjuscha ud af Hytten.

„Sig mig engang, gamle, hvordan har det sig med den unge Kvinde dér?“ spurgte Olenin, idet han pegede paa Marjanka, der gik forbi Vinduet.

Jeroschka blinkede med Øjnene og puffede ham i Siden med Albuen. „Aa, stop lidt!“ raabte han med Overkroppen ud af Vinduet. „Hm! — Hm! — Marjanuschka! Aa, min egen lille Mar-

janka! Hold af mig, mit Dæggelam! — Jeg er en rigtig Spasmager," hviskede han dernæst til Olenin.

Bevægende sine Arme yndefuldt og frit gik Marjanka forbi Vinduet med den stolte og smukke Holdning og Gang, der er saa ejendommelig for Kosakkvinderne. Hun drejede ikke sit Hoved saa meget som en Linje, men rettede blot sine sorte, halvt tilslørede Øjne op mod Jeroschka.

„Elsk mig, saa bliver du lykkelig!" raabte han, idet han blinkede med Øjnene og saa' hen til Olenin. „Jeg er en rask Karl, en rigtig Spasmager," bemærkede han, henvendt til Junkeren. „Ser hun ikke ud som en Dronning, det Pigebarn?"

„Hun er dejlig," svarede Olenin. „Kald hende herop!"

„Nej, nej! Hun er tiltænkt Lukaschka. Lukaschka er en kæk og dristig Ungersvend, en ægte Dhjigita, som for et Par Dage siden gjorde det af med en Abrek. Jeg skal nok finde dig en, der er bedre endnu end denne. Jeg skal finde dig en, som er klædt i Silkeskrud og behængt med Sølvsmykker fra Isse til Fod. Nu har jeg lovet det, saa holder jeg ogsaa Ord og bringer dig en skøn Kvinde."

„Hør gamle, hvad er det dog, du siger? Det er jo syndigt, som du taler."

„Syndigt? Hvad Synd er der i det?" spurgte Jeroschka. „Er det syndigt at se paa et smukt Pigebarn? Er det syndigt at tilbringe Tiden sammen med hende i Lystighed og Gammen? Eller er det maaske Synd at elske hende? Mener I det hjemme hos jer? Nej, min Far, det er ikke syndigt, det bringer dig kun Held og Lykke. Gud har skabt dig, og han har skabt Kvinden. Han deroppe har skabt alt. Og det kan ikke være syndigt at se paa et smukt Pigebarn, da hun er sat her paa Jorden, for at man skal elske hende og fryde sig over hende. Se, det er nu min Mening, Far min."

Marjanka gik over Gaarden og ind i det mørke, kølige Rum, hvor Vinfadene laa opstablede. Følgende gammel Skik og Brug bad hun først en sagte Bøn, inden hun stak Hæverten ned i Spunshullet. Vanjuscha som stod i Døren og saa' paa hende, kunde ikke lade være at trække paa Smilebaandet, for han fandt, at det var umaadelig morsomt, at hun ikke havde andet paa end en Særk, der var trukket sammen i Folder bagtil og kiltet op fortil, og endnu mere latterligt forekom det ham, at hun om Halsen havde hængende en hel Mængde Sølvskillinger. Han tænkte

ved sig selv, at man rigtignok ikke brugte den Paaklædning hjemme i Rusland, og at der vilde blive ordentlige Løjer i Folkestuen, hvis man dér saa' saadan et Pigebarn. „Naar jeg kommer ind til Herren," tænkte han videre, „vil jeg sige til ham: For en Afvekslings Skyld er *la fill kom ce tre bo.*"

„Hvorfor staar du mig i Lyset, dit Uhyre!" raabte den unge Pige med ét. „Du skulde hellere række mig Flasken."

Hun fyldte Karaffelen med den kølige, røde Vin og rakte den til Vanjuscha, som vilde give hende Pengene. Men hun stødte hans Haand bort og sagde: „Dem kan du give til Mor."

„Hvorfor er I alle saa vredladne af jer?" spurgte Vanjuscha, idet han smilede godmodigt og forlegent.

Marjanka, der slog Spunset for, gav sig til at le og spurgte: „Er I da saa gode og skikkelige?"

„Ja," forsikrede Vanjuscha i en overbevisende Tone, „min Herre og jeg er meget nemme at komme ud af det med. Overalt, hvor vi har ligget i Kvarter, har man været glad og taknemmelig over at have os. Det kommer sig af, at min Herre er en fornem og nobel Mand!"

Den unge Pige, der allerede var i Færd med at gaa, standsede, da hun hørte de sidste Ord. „Er han gift, din Herre?" spurgte hun.

„Nej, Herskabet er kun ungt endnu og derfor ugift. Jeg skal nemlig sige dig, at de fornemme Herrer ikke kan gifte sig, saa længe de er unge," forklarede Vanjuscha i en belærende Tone.

„Nu har jeg hørt det med! De vil hellere foræde sig, mens de er unge, end gifte sig. Er din Herre Høvidsmand for alle Soldaterne her?"

„Nej, han er kun Junker. Det vil med andre Ord sige, at han ikke er Officer endnu. Men han er dog langt finere og fornemmere end en General — ja en meget fornem Mand er han. Ikke alene Obersten, men endogsaa Czaren kender ham," sagde Vanjuscha med kendelig Stolthed. „Vi er ikke saadanne fattige Stympere, som Officererne almindeligvis plejer at være. Herrens Fader var en meget fornem Embedsmand, som havde tusinde eller endnu flere livegne. Penge faar vi sendende i Tusindvis, og derfor holder alle ogsaa saa meget af os. Hvis han nu var Kaptajn og ingen Penge havde, hvad nyttede det ham saa ..."

„Gaa, nu lukker jeg!" afbrød den unge Pige ham.

„*La fill ce tre sjuli!*" sagde Vanjuscha til sin Herre, da han

bragte ham Vinen. Straks efter brast han ud i en idiotisk Latter og gik saa ud af Døren.

XIII

Paa Torvet blæste de Retræten. Folkene vendte hjem fra Arbejdet i Marken, og Kvæget kom brølende og indhyllet i en tæt, gylden Støvsky gennem Landsbyens Porte. Baade de unge Piger og Konerne havde travlt med at drive det hjem. Solen var nu dukket helt ned bag de fjerne Snebjærge, og Himmel og Jord syntes indhyllet i én eneste blaalig Taage. Højt oppe over Haverne, som næsten laa skjulte i Tusmørket, tændtes den ene Stjerne efter den anden, og det Liv, der for lidt siden herskede i Stanitzaen, begyndte allerede at dø hen. Efter at Kvinderne havde fodret Kvæget, samledes de paa Gadehjørnerne, hvor de satte sig paa Jordvoldene foran Husene og knækkede Solsikkekerner, alt imens de lod Munden løbe. Da Marjanka havde malket sine to Køer og Bøffelkoen, fulgte hun de andres Eksempel og stillede sig hen ved en Gruppe, der bestod af nogle Koner, unge Piger og en gammel Kosak. Samtalen drejede sig om Abreken, som Lukaschka for nogle Dage siden havde skudt. Den gamle Mand fortalte, og Kvinderne spurgte ham ud.

„Han faar vel en stor Belønning?“ spurgte en af dem.

„Rimeligvis! De siger, at han er vis paa Tapperhedskorset.“

„Mosjev vilde forurette ham. Han tog Bøssen fra ham, men da de foresatte fik det at vide, satte de en Stopper derfor.“

„Ja, det er en lav Sjæl, denne Mosjev.“

„Lukaschka er nok her i Stanitzaen“ bemærkede en af de unge Piger.

„Ja, han og Nasarka morer sig sammen hos Jamka.“ — Jamka var en for sine slette Sæder berygtet Kvinde, der holdt Skænkestue. — „De skal have drukket tre Kander Vin.“

„Hvor han er heldig, den Vovehals!“ sagde en af Konerne. „Men han er ogsaa en kæk Knøs, og saa behændig. En rask Gut er han, og sin Fader slægter han paa i ét og alt. Hans Fader Kirjak var saa afholdt, at hele Stanitzaen hylede af Sorg, da han var falden. — Men er det ikke dem?“ vedblev hun, idet hun pegede paa nogle Kosakker, som kom slentrende ned ad Gaden

og hen imod dem. „Jerguschov, den Drukkenbolt, er nok ogsaa kommet i Lag med dem.“

Lukaschka, Nasarka og Jerguschov havde i Forening sat tre Kander Vin til Livs og skulde nu hen til de unge Piger. Alle tre var røde i Kammen, men især Jerguschov, der lo højt, dinglede frem og tilbage og hvert Øjeblik puffede Lukaschka i Siden.

„Naa, Pigebørn, I synger ikke!“ raabte han højt. „Jeg siger, syng for os, mens vi gaar her og spadserer.“

„Goddag! Hvordan har I det?“ lød det henne fra Kvinderne. En af dem, en gift Kone, sagde til Jerguschov: „Hvorfor skal vi synge? Er det maaske Højtidsdag i Dag? Syng du selv!“

Jerguschov slog en skraldende Latter op og puffede til Nasarka. „Syng du,“ snøvlede han, „saa synger jeg med, jeg er rigtig oppe i Dag, skal jeg sige os.“

„Naa, smukke Piger, er I faldne i Søvn?“ spurgte Nasarka. „Vi tre har taget Orlov fra Vagten for at drikke hinanden Velkomst til i et Bæger Vin. Det er Lukaschka, vi har hilst paa.“

Lukaschka, hvis Hals og Kinder blussede af Vin, nærmede sig Stedet, hvor Kvinderne sad, lettede langsomt paa sin lange, spidse Hue og standsede tæt foran de unge Piger. Han stod rolig og talte sindigt, men bag denne Ro skjulte der sig en ubændig Kraft og et sprudlende Liv, som Nasarka trods al sin urolige Bevægelighed og sin Fjasen ikke ejede. Som han stod der, mindede han om en Fole, der, efter at den har gjort de vildeste Krumspring, med ét bliver staaende som fastnaglet paa alle fire, prustende, snøftende og med Halen lige i Vejret. Lukaschka, der afvekslende saa' hen paa sine fulde Kammerater og de unge Piger, talte kun lidt, men i hans Øjne laa der et Smil, som ikke forlod dem. Da Marjanka gik hen til Gadehjørnet for at sætte sig dér, lettede han langsomt paa Huen og gjorde Plads for hende. Efter at hun havde sat sig, stillede han sig igen lige over for hende med det ene Ben lidt ud til Siden og sine store Fingre inde under Bæltet, hvor de legede med Dolken. Marjanka, der besvarede hans Hilsen ved langsomt at sænke sit Hoved, førte nu sin Haand ind paa Brystet og hentede et Par Kerner frem, som hun rakte ham. Lukaschka, som ufravendt havde sine Øjne fæstet paa hende, knækkede dem og spyttede Skallerne ud. Alle de andre Kvinder tav, saa snart Marjanka satte sig ind imellem dem.

„Hvor længe har I Orlov?“ spurgte en af dem omsider.

„Til i Morgen tidlig,“ svarede Lukaschka sindigt.

„Gud give din Gerning maa blive godt belønnet," sagde den gamle Kosak. „Netop lige inden du kom, udtalte jeg, at det skulde glæde mig for dig."

„Ja, jeg er af samme Mening," faldt den drukne Jerguschov ham leende i Talen. „Naa, der har vi nok fremmede Gæster!" vedblev han og pegede hen paa en Soldat, der gik forbi. „Soldaternes Brændevin er god; den holder jeg af!"

„De har sendt os tre af disse Djævle paa Halsen," bemærkede en af de unge Piger. „Bedstefar gik op til Dommeren *) for at blive fri for dem, men han svarede, at der ikke var noget ved den Sag at gøre."

„Se, se! Har de da gjort dig Fortræd?" spurgte Jerguschov.

„De har maaske røget jer til med deres afskyelige Tobak?" sagde en anden Kvinde. „Ja, lad dem kun ryge udenfor, saa meget de vil, men ind i Hytten skal de ikke faa Lov til at komme med deres Piber. Selv om Dommeren i egen Person skulde møde og give Befaling dertil, lader jeg dem ikke sætte Næsen indenfor. De rapser jo oven i Købet, alt hvad de kan faa fat i. Den Fandens Dommer har sikkert ingen Indkvartering taget selv."

„Du er nok vred paa ham," bemærkede Jerguschov.

„Og jeg hører, at de unge Piger skal rede Seng for Soldaterne og traktere dem med Honning og Tschikhir," sagde Nasarka, idet han satte det ene Ben lidt ud til Siden og skød Huen bagud ligesom Lukaschka.

Jerguschov brast i en Skoggerlatter. „Nasarka siger sandt," forsikrede han og fór i det samme hen og omfavnede den unge Pige, der sad ham nærmest.

„Naa, bliv mig fra Livet!" vrissede hun. „Jeg fortæller det til din Kone."

„Ja, gør du kun det!" raabte han højt. „Hvad Nasarka siger, er for Resten den rene, skære Sandhed. I skal vide, at han har læst en skriftlig Befaling desangaaende," forsikrede Jerguschov, som saa gav sig til at omfavne den unge Pige, der sad næst i Rækken. Hun hed Ustjenka og havde et rundt og rødmusset Ansigt.

„Hvad vil du her, din Døgenigt?" fniste hun og løftede Armen for at slaa ham.

*) Dommeren har den øverste civile Myndighed i Stanitzaen. O. A.

Jerguschov tumlede saa heftigt tilbage, at han paa et hængende Haar nær var faldet. „Naa!“ sagde han. „Og saa paastaar man, at Pigebørnene ikke har Kræfter; du havde jo nær slaaet mig ihjel.“

„Det er vist Fanden selv, der har ført dig herhen fra Grænsevagten,“ sagde Ustjenka. Og idet hun vendte Ryggen til ham, fniste og lo hun igen. „Det var nok dig, Abreken nær havde overrasket, mens du laa og snuede paa dit grønne Øre. Naa, ja — gid han havde gjort det af med dig, det vilde vist have været det allerbedste.“

„Du vilde sikkert have hylet af Sorg!“ bemærkede Nasarka.

Lukaschka stod imidlertid tavs og saa' saa vedholdende paa Marjanka, at hun blev ganske forvirret derved.

„Hør, Marjanka, er det sandt, at de har lagt en Officer i Kvarter hos jer?“ spurgte han omsider og stillede sig endnu nærmere hen til hende.

Marjanka svarede ikke straks; det plejede hun aldrig, naar man talte til hende. Men hun hævede langsomt Blikket op mod Lukaschka, der stod foran hende med et Smil i Øjnene, som syntes at tyde paa, at der mellem ham og den unge Pige foregik noget, der var aldeles uafhængigt af deres Samtale.

„Ja, hendes Forældre kan sagtens være glade, for de har to Hytter,“ sagde en gammel Kone, inden Marjanka fik svaret. „Men hvad skal saa Fomuschkins sige. De fik ogsaa en Officer i Indkvartering, og han har fyldt næsten hele deres Hytte med sine Pakkenelliker, saa at Familien nu ingen Steder har at være. Det er da ogsaa aldeles uhørt, at man slipper en hel Bande af disse Mennesker ind i Stanitzaen. Hvad skal man gribe til under saadanne Forhold. Gud maa vide, hvilke Ulykker Soldaterne nu skal anrette her!“

„Jeg har hørt, at de skal bruges til at bygge en Bro over Terek,“ bemærkede en ung Pige.

„Og jeg har ladet mig fortælle,“ sagde Nasarka, som nu nærmede sig Ustjenka, „at Soldaterne er her for at grave et stort Hul, som de unge Piger skal puttes ned i, fordi de ikke holder nok af de unge Kosakker.“

Da Nasarka havde sagt dette, blev der almindelig Lystighed, og Jerguschov fór hen og omfavnede en gammel Kone. Marjanka sprang han over, skønt hun var den næste i Rækken.

„Hvorfor omfavner du ikke Marjanka?“ spurgte Nasarka. „Du skulde tage dem i den Orden, de sidder.“

„Nej, jeg holder mere af min gamle her!“ raabte Kosakken, og trods al den gamle Kones Modstand gav han hende et rigtigt Smækkys.

„Du kvæler mig jo!“ skreg hun leende.

Oppe i Gaden hørte man nu en regelmæssig, trampende Lyd, og saa fik Latteren Ende. Tre Soldater i lange Feltkapper kom marscherende i Trit og med Geværet i Hvil for at afløse Posten ved Krudtkarrerne. Føreren, en gammel i Tjenesten graanet Soldat, saa' vredt hen paa Kosakkerne og førte Afløsningen lige hen imod det Sted, hvor Lukaschka og Nasarka stod. Nasarka traadte lidt til Side, men Lukaschka rørte sig ikke af Stedet. Han kneb kun Øjnene sammen og gjorde omkring, saa at han kom til at staa med sin brede Ryg mod Afløsningen.

„Folk bli'er staaende, Fæ gaar udenom,“ sagde han med et haanligt Kast med Hovedet hen mod Soldaterne.

Disse gik tavse forbi ham og marscherede fast og bestemt videre hen ad den støvede Vej.

Marjanka lo, og alle de andre unge Piger stemmede i med.

„Sikke pyntelige Fyre! Naar man ser dem med deres langskødede Frakker paa, skulde man næsten tro, at de var Forsangere i en Kirke,“ bemærkede Nasarka, som efterlignende Soldaternes Gang og Holdning gav sig til at marschere hen ad Vejen.

Alle de tilstedeværende brast igen i Latter.

„Hvor ligger den Officer, som er indkvarteret hos jer?“ spurgte Lukaschka og gik helt hen til Marjanka.

„Vi har overladt ham den ny Hytte,“ svarede hun efter at have betænkt sig et Øjeblik.

„Er han gammel eller ung?“ spurgte Lukaschka igen og satte sig hen ved Siden af hende.

„Tror du maaske, at jeg har spurgt ham om hans Alder? Jeg véd kun, at han har lyst Haar og Skæg, for da jeg var henne efter Vin, saa' jeg ham sidde i Vinduet sammen med Far Jeroschka. Og saa har han saa mange Ejendele, at de fylder en hel Vogn,“ svarede Marjanka og slog Øjnene ned.

„Aa, hvor jeg er glad over, at jeg kunde faa Orlov,“ hviskede Lukaschka, som rykkede nærmere hen til den unge Pige, idet han hele Tiden saa' hende ind i Øjnene.

„Bliver du her længe?“ spurgte Marjanka og smilede lidt.

„Til i Morgen! — Lad mig faa et Par Kerner,“ bad han og rakte sin Haand frem.

Marjanka straalede nu over hele Ansigtet. Hun knappede Særkelinningen lidt op og sagde: „Du maa ikke tage dem alle.“

„Jeg har længtes saa inderlig efter dig,“ hviskede Lukaschka og tog et Par Kerner inde paa hendes Bryst. Derefter bøjede han sig endnu nærmere hen mod den unge Pige og hviskede hende ganske sagte nogle Ord ind i Øret.

„Nej, jeg kommer ikke! Det siger jeg dig én Gang for alle,“ svarede Marjanka højt og flyttede sig lidt bort fra ham.

„Ja, men jeg har noget paa Hjertet, som jeg ønsker at sige dig,“ hviskede han igen. „Kommer du saa, min kære lille Marjanka?“

Den unge Pige smilede, men rystede samtidig paa Hovedet.

„Marjanka! Mor har kaldt paa os, vi skal spise til Aften!“ raabte hendes lille Broder, som nu nærmede sig Gadehjørnet.

„Ja, jeg kommer! Gaa i Forvejen, saa kommer jeg om et Øjeblik!“

„Det er nok bedst, at jeg ogsaa tradsker hjem,“ sagde Lukaschka med et undertrykt Smil og gørende Forsøg paa at se ligegyldig ud. Et Øjeblik efter var han forsvundet henne om Hjørnet af Huset.

Nattens sorte Skygger havde imidlertid sænket sig ned over Stanitzaen. Oppe paa Himlen tændtes de lysende Stjerner, men nede i Gaderne var der mørkt og ingen Mennesker at se. Nasarka blev siddende paa Jordvolden sammen med de unge Piger og lo og fjasede med dem, saa at man kunde høre det langt borte. Da Lukaschka var kommet om Hjørnet, sneg han sig videre krummende sig som en Kat, der skal til at springe løs paa sit Bytte. Lydløst bevægede han sig fremad, idet han holdt fast i sin Dolk, for at den ikke skulde være ham til Hinder under Bevægelsen. Han løb ikke hjemad, men i Retning af Fændrikkens Hus. Først listede han sig gennem tvende Gader, og derefter drejede han ind i en Gyde. Saa standsede han pludselig, samlede sin Kappe om sig og dukkede ned bag et Hegn. „Nej, se mig til den Fændrikstøs!“ tænkte han ved sig selv. „Hun indlader sig nok ikke paa at spøge. Ja, vent du bare, min Pige!“

Lyden af Skridt vækkede ham af disse Betragtninger. Han gav sig til at lytte og lo saa indvendig, for han kendte paa Gangen,

hvem det var, der nærmede sig. Marjanka kom gaaende lige hen imod ham med faste og hurtige Skridt. Hun gik med sænket Hoved og slog med en lille Kvist paa det flettede Tjørnehegn.

Lukaschka dukkede pludselig op; hun standsede skælvende foran ham.

„Ih, hvor du gjorde mig bange, din Røver! Du gik altsaa ikke hjem," sagde hun og lo højt.

Lukaschka lagde Armen om hendes Liv og tog hende under Hagen. „Hør, der var noget, jeg vilde sige dig . . ." begyndte han med en af Sindsbevægelse dirrende Røst.

„Hvad kan du vel have at tale med mig om paa denne Tid af Natten?" spurgte Marjanka. „Mor venter paa mig, gaa du hellere hen til din Elskerinde."

Hun snoede sig ud af hans Arm og løb et lille Stykke, forfulgt af Lukaschka, der søgte at overtale hende til at blive en lille Stund endnu. Da hun naaede Forældrenes Gaard, standsede hun og vendte sig om imod ham.

„Naa, hvad var det da, du egentlig havde at sige mig, din Natteravn?" spurgte hun og gav sig igen til at le.

„Le ikke af mig, Marjanka! Hvad gør det vel, at jeg har en Elskerinde. Hun kan for mig rejse Fanden i Vold. Blot et Ord af dig, saa gør jeg alt, hvad du ønsker. Se her er Møntsorter!" — Han raslede med Pengene, som han havde i Lommen. — „Lad os nu faa os en glad Aften. Alle andre er glade og fornøjede, men hvad er jeg? Ja, det er din Skyld, Marjanka, at jeg aldrig er glad."

Den unge Pige blev staaende foran ham. Hun svarede ikke, men hendes Fingre pillede Kvisten i smaa bitte Stykker.

Lukaschka knyttede sine Hænder og bed Tænderne sammen. „Hvorfor skal jeg stadig vente og vente," begyndte han igen heftigt, „du véd jo dog, at jeg elsker dig .— Gør med mig, hvad du vil!" tilføjede han pludselig, idet han rynkede Brynene og greb begge hendes Hænder.

Marjanka forandrede ikke en Mine i sit Ansigt. „Bliv ikke saa ivrig, Lukaschka, men hør, hvad jeg har at sige dig," svarede hun fast og rolig uden at rive sine Hænder løs, men strækkende dem frem, saa at hun holdt ham fra Livet. „Du véd jo, at jeg er en ung Pige og altsaa ikke selv kan raade. Hvis du virkelig elsker mig, saa hør mig nu. Slip mine Hænder, jeg kan godt sige dig, hvad jeg har paa Hjertet, uden at du holder paa mig. Jeg har ikke

noget imod at gifte mig, men Dumheder indlader jeg mig ikke paa."

„Naa, saa det har du ikke! Men du husker jo, at det er Forældrene, der bestemmer Giftermaalet. Nej, Marjanka, vis mig, at du elsker mig af egen fri Vilje," sagde Lukaschka, som, skønt han for lidt siden havde været saa mørk og forbitret, nu med ét blev kærlig og mild og saa' hende smilende ind i Øjnene.

Marjanka lænede sig op til ham og trykkede et Kys paa hans Læber. „Mit Hjertes Ven," hviskede hun og omfavnede ham lidenskabeligt. Saa rev hun sig pludselig løs, og skønt han indtrængende bad hende om at vente et Øjeblik endnu, ilede hun gennem Porten og ind i Gaarden uden at standse eller se sig tilbage.

„Gaa! Ellers opdager de os sammen," hviskede hun. „Jeg tror, at Russeren, det Utyske, gaar derhenne i Gaarden."

„Se mig til den Fændrikstøs!" sagde Lukaschka til sig selv, efter at Marjanka var forsvundet. „Naa, saa du vil gifte dig! Ja, men Giftermaal er ét, og Kærlighed et andet, og det er din Kærlighed, jeg forlanger."

Han traf Nasarka oppe hos Jamka. Efter at han havde drukket sammen med dem, gik han hen til Dunjajka og blev hos hende, uagtet han vidste, at hun havde været ham utro.

XIV

Det var virkelig Olenin, der gik ude i Gaarden, da Marjanka ilede ind ad Porten, og han havde ogsaa hørt hendes Bemærkning om Utysket. Hele Aftenen havde han siddet sammen med Jeroschka oppe paa Trappen, som førte ind til Hytten. Da Mørket faldt paa, lod han bringe en Samovar, Vin og et tændt Lys og lyttede ved Teen og Cigaren til, hvad den gamle, der sad i Nærheden af ham paa Dørtærskelen, havde at fortælle ham. Skønt det var ganske stille, viftede Lysets Flamme dog frem og tilbage som en flagrende Tunge, der kastede sit Skær, snart hen over Bordet med Samovaren og Glassene, snart ud over Trappens Rækværk, og saa helt hen over den gamle Jægers tætklippede, hvidhaarede Hoved. Natsværmerne kredsede rundt omkring dem. Dryssende Støvet af Vingerne stødte de mod Bordet og Glassene og fløj lige ind i Lyset eller forsvandt i Mørket uden for Lys-

kredsen. Sammen med Jeroschka havde Olenin efterhaanden tømt fem Flasker Vin. Hver Gang den gamle fyldte Glassene paa ny, rakte han Junkeren det ene og drak ham til. Munden stod ikke stille paa ham et Øjeblik. Han fortalte om Kosakkernes Liv i gamle Dage, om sin stærke Prygl af en Fader, der ganske alene uden andres Hjælp paa sin brede Ryg havde baaret en Vildsvinekrop, der vejede 400 Pund, og som havde stukket to Kander Vin ud i en eneste Slurk. Han fortalte om de Tider, da han selv var ung, om sin Ven Girtschik, sammen med hvem han i Kvægpestens Tid havde stjaalet Heste hinsides Terek, som de var svømmet over Floden med, om sine Jagtudflugter — paa én eneste Morgen havde han engang skudt to Hjorte — og om sin Elskerinde, der var kommet løbende til ham ved Nattetid, naar han var paa Grænsevagt. Og alt dette skildrede han paa saa veltalende en Maade, at Olenin slet ikke lagde Mærke til, hvor hastigt Tiden ilede af Sted.

„Ja, min Far, du har ikke kendt mig i mine Velmagtsdage. Dengang kunde jeg have ført dig rundt. Nu véd man kun om Far Jeroschka, at han kan drikke sig en Taar over Tørsten, men fordum gik der Ry af ham vidt og bredt. Hvem havde altid den bedste Hest og den smukkeste Krumsabel? Hvem kunde man gaa hen til, naar man vilde drikke og svire? Hvem maatte de sende op i Bjærgene, da de vilde have Achmet Khan slaaet ihjel? — Jeroschka! Hvem var det, der satte alle Pigebørnene Nykker i Hovedet? — Jeroschka og ingen anden! Ja, for jeg var en rigtig ægte Dhjigita, en Dranker paa en Hals og den behændigste Tyveknægt, man kunde tænke sig. Jeg stjal Tscherkessernes Heste, sang alle mulige Slags Viser, og der var ikke den Ting, jeg ikke kunde. Nu til Dags gives der ikke saadanne Kosakker mere. Jeg ærgrer mig, naar jeg ser paa dem. De naar ikke højere fra Jorden end som saa.“ — Far Jeroschka førte i det samme sin højre Haand ud til Siden i en Højde af omtrent tre Alen fra Jorden. — „De skaber sig som fjantede og har aldrig andet i Hovedet end Løjer og Fjas. Drikker en af dem for meget, opfører han sig som et umælende Bæst. Men hvordan tror du, at jeg var i gamle Dage? Jeg var Jeroschka, den dristige Tyv, kendt viden om, ikke alene i Stanitzaerne, men ogsaa i Bjærgene. De tscherkessiske Fyrster, som jeg havde sluttet Venskab med, kom og besøgte mig. Og jeg var Ven med alle mulige Slags Mennesker. Om vedkommende var Tatar eller Armenier, menig Soldat eller Officer, var mig

den ligegyldigste Sag, naar han blot forstod at drikke. Vi lærer jo nok: Sky de vantro, drik ikke med Soldaterne og søb ikke Kaal sammen med Tatarerne, men ...“

„Hvem lærer jer det?“

„De, som udlægger Skriften for os og synger for i Kirken. Men den tyrkiske eller tatariske Mullah lærer os noget helt andet. Han siger til os: „I er vantro Giaurer, hvad vil I her?“ Eller med andre Ord: enhver følger sine Love og sin Tro. Og efter min Mening er den enes Tro lige saa god som den andens. Alt, hvad vi ser her paa Jorden, har Gud skabt, for at Mennesket kan glæde sig derover, og der er ikke nogen Synd i at omgaas hverken den ene eller den anden. Se nu Dyrene for Eksempel. De boltrer sig ligesaa gerne i Tatarernes Siv som i Rørene paa denne Side af Floden. Hvor de kommer hen, har de Hus og Hjem, og de æder alt, hvad Gud sender dem paa deres Vej. Men bærer vi os ad paa samme Maade, siger vore Skriftfortolkere, at vi skal pines i den evige Ild. — Ja, jeg mener nu, at alt det er Løgn og Paahit,“ tilføjede han efter en lille Pavse.

„Hvad er Løgn?“ spurgte Olenin.

„Det, som Skriftfortolkerne lærer os. Jeg har engang kendt en Kosakmajor, han var en god Ven af mig og en rask Karl, ganske af samme Slags som jeg selv; han faldt for Resten i en Fægtning ovre i Tschetschnja. Det var nu hans Mening, at alt, hvad de skriftkloge sagde, kun var noget, de selv havde fundet paa. Han plejede altid at sige: Naar man først er død, vokser der Græs paa ens Grav, og dermed er det hele forbi. — Ja, en fortvivlet Karl var han,“ tilføjede Jeroschka leende.

„Hvor gammel er du egentlig?“

„Ja, Gud maa vide det, jeg kan vel have en halvfjerdsindstyve Aar paa Bagen. Dengang der endnu regerede en Kejserinde hos jer, var jeg allerede naaet til Skelsaar og Alder, saa kan du jo selv regne ud, om jeg er saa gammel. Men jeg mener dog, at det maa være omtrent saa.“

„Det er rimeligt nok! For Resten er du jo en Kraftkarl endnu.“

„Ja, jeg er Gud være lovet sund og frisk i alle Maader. Min Kone, den Heks, var rigtignok lige ved at tage Livet af mig.“

„Hvordan det?“

„Jo, ser du, hun ...“

„Altsaa naar du dør, gror der Græs paa din Grav, og saa er det forbi?“ afbrød Olenin ham.

Jeroschka syntes ikke oplagt til at gøre Rede for, hvorledes han tænkte i denne Sag. Han betænkte sig lidt og sagde saa:

„Ja, hvad er din Mening? — Drik!“ raabte han et Øjeblik efter, idet han rakte Olenin et Glas Vin.

XV

„Naa, hvad var det, jeg talte om før?“ vedblev Jeroschka, da han havde stukket sit Glas ud. — „Aa, nu véd jeg det! — Ja, nu skal du høre, hvad jeg er for et Menneske. Jeg er Jæger, og det saa dygtig en Jæger, at der ikke findes Mage til mig i hele Regimentet. Der er ikke et firbenet Dyr eller en Fugl, som jeg ikke kan faa fat i og vise dig. Jeg kender dem alle og véd, hvor de har deres Tilhold. Jeg har tre Hunde, to Bøsser, flere Net og en afrettet Høg. Jo, Gud være lovet, jeg har alt! Hvis du virkelig er Jæger og ikke giver dig ud for at være det, skal jeg nok vise dig rundt alle Steder. Tror du maaske ikke, at jeg er Karl for det? Jeg kan finde Dyrenes Spor, det kan du stole paa. Hvis nogen kender Vildtet, saa er det mig! Jeg véd, hvor Vildsvinene har deres Leje, og hvor de gaar hen for at drikke eller for at vælte sig i Mudderet. Jeg kan godt sidde hele Natten oppe i et Træ og lure paa Vildtet. Pokker skulde ogsaa være hjemme, dér bestiller man ikke andet end at drikke sig fuld, og saa faar man Landsbyens Koner paa Halsen med al deres Sludder og Vrøvl, Gadedrengene skriger efter en — og den næste Dag har man Hovedpine oven i Købet. Nej, saa holder jeg mere af at gaa ud ved Solnedgang og skjule mig inde mellem Sivene: der ligger jeg saa og venter paa Vildtet. Alt, hvad der sker i Skoven, véd jeg Besked om. Naar jeg er paa min Post derude, ser jeg mig om til alle Sider, eller ogsaa betragter jeg Stjernernes Vrimmel og tænker ved mig selv, at vi nok er langt henne paa Natten. Det suser sagte i Skovens Træer. Hvert Øjeblik venter jeg, at et Vildsvin, der vil ned og bade sig i Flodens Mudder, skal komme farende med et Brag gennem den tætte Underskov. Jeg lytter til Ørneungernes Skrig og hører Hanerne eller Gæssene kalde paa hinanden inde i Stanitzaen. Naar jeg hører Gæssene snakke, véd jeg, at det ikke er Midnat endnu. Se, alt det kender jeg meget nøje. Hører jeg et

Skud i det fjerne, vækker det ogsaa Tanker hos mig. Saa spørger jeg nemlig mig selv: „Hvem er det, der skyder? Er det en Kosak, der ligesom jeg ligger paa Lur efter Vildsvinene? Har han dræbt et Vildsvin, eller kun anskudt det, saa at det stakkels Dyr nu gaar inde mellem Sivene og farver disse med sit Blod.“ Det er det værste, jeg véd, naar saadan en Dumrian gaar hen og gør Ulykker paa Vildtet. „Eller,“ siger jeg til mig selv, „skulde det være en eller anden dum Kosaklømmel, der har dræbt en Abrek?“ Se, det er alle den Slags Tanker, der farer rundt i Hovedet paa mig. — Engang, allerbedst som jeg sad nede ved Vandet, saa' jeg en Vugge drive ned med Strømmen. Den var hel og uskadt, kun Kanten var lidt i Stykker. Naada, hvor Tankerne strømmede ind paa mig. „Hvis er den Vugge?“ tænkte jeg. „Det maa være de Djævle af Russere, der er trængt ind i Aulen. Kvinderne har de taget med sig, og det lille Barn, som nylig hvilede i Vuggen, har en eller anden af disse djævleblændte Soldater dræbt ved at tage det i Benene og slaa det med Hovedet op mod Væggen.“ — Bærer Soldaterne sig maaske ikke saaledes ad? Aa, der er ikke Medlidenhed skabt hos Menneskene! — Og som jeg sad i disse Grublerier, blev jeg helt vemodig og sagde til mig selv: „Vuggen har de smidt ud i Vandet, Moderen har de jaget fra Hus og Hjem, Hytten har de stukket Ild paa, og Manden, ja han har nu grebet sin Bøsse og gaar som en Dhjigita paa denne Side af Floden røvende og plyndrende, hvor han kommer frem.“ Saadan kan jeg sidde længe i mine egne Tanker. Men hører jeg da med ét en Flok Vildsvin bryde ud gennem Tykningen, mærker jeg Hjertet banke i Livet paa mig. — „Blot de vilde komme herhen i min Nærhed! De snuser og snøfter, de har nok lugtet mig,“ siger jeg til mig selv og sidder saa stille som en Mus, men Hjertet banker stærkere og stærkere og siger: Dik! Dik! Dik! Aa, hvor det saa kribler og krabler inden i mig. Engang i Foraaret, medens jeg laa paa min Post ude i Skoven, kom der med ét en stor Flok Vildsvin, der saa' ud som en eneste sort, bølgende Masse. „I Faderens og Sønnens Navn!“ fik jeg sagt og skulde allerede til at brænde løs. Men saa var der en stor So inde i Flokken, som snøftede til sine Grise: „Tag jer i Vare, Børn, dérhenne sidder et Menneske og lurer paa jer!“ Og i det samme brød hele Flokken ind i den tætte Underskov, saa at det raslede og bragede i Buske og Krat.“

„Sagde Soen virkelig det til Grisene?“

„Om den gjorde? Du mener nok, at Vildsvinene er dumme af Naturen. Nej, uagtet de kun bærer Svins Navn, er de dog meget klogere end Menneskene. De véd alting bedre end vi. Lad os tage et Eksempel. Gaar du i Vildsvinets Spor, mærker du det ikke, men støder Vildsvinet derimod paa dit Spor, snøfter det og farer bort i den modsatte Retning. Vildsvinet kan lugte dig, men du kan ikke lugte Vildsvinet, altsaa er Forstanden paa Svinets Side. Du vil dræbe Vildsvinet, men det vil have Lov til at spadsere frit og uhindret omkring i Skoven. Du følger dine Love, og det har sine at gaa efter. Ak ja, hvor er vi Mennesker dog dumme!“ gentog den gamle flere Gange. Derpaa sænkede han sit Hoved, lukkede Øjnene og faldt hen i en Døs.

Olenin blev helt tankefuld. Han gik ned ad Trappen og gav sig til at vandre frem og tilbage i Gaarden med Hænderne paa Ryggen.

Efter kort Tids Forløb løftede Jeroschka igen sit Hoved, slog Øjnene op og begyndte med Opmærksomhed at følge Natsværmerne, der omkredsede Lysets urolige Flamme og fløj ind i den.

„Tosse! Tosse! Hvor flyver du hen?“ brummede han halv højt. Derpaa rejste han sig og begyndte med sine tykke Fingre at jage Insekterne bort fra Lyset. „Du brænder jo op, din lille Tosse, flyv herhen, her er rigelig Plads,“ sagde han i en kærtegnende Tone, medens hans plumpe Fingre gjorde Forsøg paa at gribe en Natsværmer ganske let bag Vingerne for at slippe den ud i det mørke Rum.

Længe sad han og vrøvlede paa denne Maade og drak af sin Flaske. Olenin fortsatte derimod sin Vandring nede i Gaarden. Med ét hørte han hviskende Stemmer uden for Porten. Han lyttede med tilbageholdt Aandedræt og skelnede da en Kvindes Latter, en mandlig Røst, og derpaa Lyden af et Kys. Saa gik han over i den modsatte Ende af Gaarden og lod med Vilje sine Fødder slæbe i Græsset. Det knagede ovre i Hegnet. En Kosak i mørk tscherkessisk Kappe og med hvid Lammeskindshue listede sig langs Indhegningen. — Det var Lukaschka. Et Øjeblik efter skred den slanke Marjanka med Hovedet indhyllet i et hvidt Tørklæde forbi Olenin og hen over Gaarden. Hun satte sine Fødder saa bestemt til Jorden, som om hun dermed vilde sige: „Jeg har intet med dig, og du har intet med mig at gøre.“ Han fulgte hende med Øjnene, indtil hun naaede Trappen, og derefter kastede han et Blik ind gennem hendes Vindue. Han saa' hende tage

Tørklædet af Hovedet og sætte sig paa Løjbænken, og i samme Nu følte han sig greben af sin egen Ensomhed; og en Følelse af Misundelse samt en Række af uklare Ønsker og Forhaabninger dukkede op i ham.

I Landsbyens Hytter slukkedes de sidste Lys. Der blev stille. Hegnene, Rørtagene, de slanke Pyramidepopler, Kvæget, der skimtedes som noget hvidt inde i Gaardene — alt syntes at være indhyllet i en tryg Søvn, vederkvægende som den, der følger efter Arbejdet. Ganske svagt lød fra de fjerne Enge og Kær Frøernes vedholdende ensformige Kvækken. Paa den østlige Himmel syntes Stjernerne at forsvinde og at udviskes i det gryende Dagslys, men oppe i Zenit blev Stjernevrimmelen tættere og tættere. I Gaarden lige overfor galede en Hane. Med Hovedet støttet i begge Hænder tog gamle Jeroschka sig en Lur, medens Olenin blev ved at gaa frem og tilbage i dybe Tanker. Pludselig naaede en flerstemmig Sang hans Øren. Han gik hen til Hegnet for at lytte. Flere ungdomsfriske Mandsstemmer smeltede sammen til en munter Sang, men gennem de andre Stemmer og højest over alle klang en ung og kraftig Røst.

„Ved du, hvem det er, der synger?“ spurgte den gamle, idet han slog Øjnene op. „Det er Dhjigitaen Lukaschka. Han har for nylig dræbt en Tschetschentzer, og det er derfor han er saa glad. Jo, det er ogsaa noget at være glad over! Den Taabe!“

„Har du nogen Sinde slaaet et Menneske ihjel?“ spurgte Olenin.

Den gamle Jæger nærmede sit Ansigt helt hen til Olenins og raabte: „Naada, din Djævleunge, hvorfor spørger du om det? Det behøver jeg vel ikke at gøre dig Rede for. For Resten er det slemt at have et Mord paa sin Samvittighed; det er meget slemt. — Farvel, min Far, nu er jeg mæt og fuld,“ sagde han og rejste sig. „Skal jeg saa komme i Morgen tidlig og hente dig til Jagten?“

„Ja, gør det!“

„Men pas paa at staa tidlig op. Sover du over dig, skal du give Bøde.“

„Vær du rolig! Jeg staar vist op før du.“

Den gamle forsvandt ud af Gaarden. Sangen forstummede, og man hørte nu kun Skridt hen ad Gaden og en munter Passiar. Lidt efter begyndte Sangen igen, men i længere Afstand, og denne Gang deltog Far Jeroschka i den med sin kraftige Røst. „Hvil-

ket forunderligt Liv og hvilke forunderlige Mennesker!“ tænkte Olenin, og med et Suk vendte han tilbage til sin Hytte.

XVI

Far Jeroschka, der for længst havde aftjent sin Værnepligt som Kosak, boede ganske alene for sig selv. For en Snes Aar siden havde hans Kone vendt de gammeltroendes Lære Ryggen og sluttet sig til den græsk-katolske Kirke. Derpaa var hun rendt fra ham og havde giftet sig med en russisk Underofficer. Børn havde han ingen af. Det var ikke Praleri, naar han fortalte, at han i gamle Dage havde været den mest forvovne Knægt i hele Stanitzaen, og endnu den Dag i Dag gik der blandt Kosakkerne stort Ry af ham for hans Dristighed i fordums Tid. Han havde dræbt mere end én Tscherkesser og Russer og stjaalet og røvet baade fra Bjærgboerne og sine egne Landsmænd. Hele to Aar havde han siddet i Tugthuset. Den største Del af sit Liv havde han tilbragt paa Jagt i Skovene. Var han ude, kunde han godt ligge 24 Timer i Træk og lade sig nøje med en Brødskorpe og lidt Vand, men hjemme i Stanitzaen svirede og drak han fra Morgen til Aften.

Da Jeroschka kom hjem fra Olenin, lagde han sig i sin Seng, men han sov kun et Par Timer, og inden Daggry var han vaagen igen. Han blev liggende og gav sig til at tænke over, hvad det egentlig var for et Slags Menneske, han i Gaar havde gjort Bekendtskab med. Det tiltalte ham ikke alene, at Olenin gjorde saa faa Omstændigheder, naar det gjaldt om at traktere med Vin, men ogsaa i andre Henseender syntes han rigtig godt om sin ny Bekendt. Han fandt det mærkværdigt, at alle Russere havde saa mange Penge, og at de havde saa let ved at give dem ud, og han undrede sig over, at de til Trods for al deres Lærdom ikke vidste Besked om den simpleste Ting. Og alt imedens han fordybede sig i disse Betragtninger, tog han under Overvejelse, hvad han helst skulde tigge sig til hos Olenin.

Far Jeroschkas Hytte var temmelig ny og rummelig, men hvor man saa' hen, savnede man en Kvindes ordnende Haand. Skønt Kosakkerne ellers altid holder paa Orden og Renlighed, var Værelset snavset og i højeste Grad uordentligt. Paa Bordet

laa henslængt en blodig Jagtkittel, Halvdelen af en fedtet Pandekage og en sønderrevet, forplukket Allike, der brugtes som Lokkemad, naar Duehøgen skulde dresseres til Jagt. Paa Bænkene henne ved Ovnen laa hulter til bulter imellem hinanden Bøsse, Dolk, Jagttaske, Sko af ugarvet Læder, vaadt Linned og Klude. I et Hjørne stod en Strippe med snavset og stinkende Vand, og i dette noget Fodtøj, som skulde blødes ud. Paa Gulvet laa henkastet et Net og flere dræbte Fasaner. En Lokkefasan, der var tøjret i det ene Ben, spankede om i Smudset i Nærheden af Bordet. Der var ikke gjort Ild i Ovnen; inden i den stod et Skaar med noget i, der lignede Mælk, og oven paa den sled en hvæsende Falk i sin Snor, medens en forpjusket Duehøg skævede ned til Lokkefasanen, idet den skiftevis lagde Hovedet paa højre og venstre Side. Far Jeroschka selv laa paa Ryggen og i bar Skjorte i en lille kort Seng, der var slaaet op mellem Ovnen og Væggen. Han stemmede begge sine kraftige Ben mod Ovnen og pillede med sine tykke Fingre Skorpen af alle de Saar, som Høgens Kløer havde kradset i hans Hænder, naar han bar den ud paa Jagt. I hele Hytten, men især i Nærheden af den gamle Jæger, var Luften krydret med den stramme og ubehagelige Luft, der altid ledsagede ham.

„Er du hjemme, Far?“ spurgte en Stemme ind gennem Vinduet. Jeroschka kendte straks paa Røsten, at det var hans Nabo Lukaschka, som stod udenfor.

„Ja, vist er jeg hjemme. Træd indenfor. Kommer du for at se til mig, Lukaschka, eller skal du ud paa Grænsevagt?“

Saa snart Høgen hørte sin Herres Stemme, rystede den sine Fjer, baskede med Vingerne og rev og sled i Snoren.

Gamle Jeroschka foragtede alle de unge Kosakker. Der var kun én af dem, han virkelig holdt af, og det var Lukaschka, nærmest maaske, fordi denne ikke sjældent bragte ham Vin og andre gode Ting, som han kunde trænge til. Naar Far Jeroschka havde saadanne gode Bekendtskaber, laa det i, at han hele sit Liv igennem havde fulgt sine Indskydelser. Og han var altid heldig med disse, for han fik dem ikke, uden at han kunde sige til sig selv: „Naa, det er Folk, som har lidt til Bedste; jeg giver dem en Vildsvinekølle eller en Fasan, og saa glemmer de heller ikke mig, men forærer mig en anden Gang en Postej eller lidt Bagværk.“

„Goddag, Lukaschka! Det glæder mig at se dig!“ raabte

han muntert, da den unge Kosak traadte ind ad Døren. Derpaa svingede han hurtigt begge sine nøgne Ben ud af Sengen og gik et Par Skridt hen ad det knirkende Gulv, idet han saa' ned paa sine udadvendte Fødder og lo velbehageligt. Med ét stampede han med sin nøgne Hæl i Gulvet, stampede endnu en Gang, sprang op i Luften og faldt ned i bøjede Knæ. „Synes du ikke, at jeg er behændig?" spurgte han, idet hans smaa Øjne lyste af Stolthed.

„Jeg kommer her med den Tschikhir, gamle, som jeg lovede dig forleden ude paa Vagten," sagde Lukaschka, der havde ondt ved at holde sig alvorlig.

„Krist signe dig!" svarede Jeroschka. Han tog sine Bukser og Jakken op fra Gulvet, trak dem paa, spændte en Rem om Livet og hældte lidt Vand fra et gammelt Skaar ud over sine Hænder, som han tørrede af i Bukserne. Skægget bragte han i Orden med et lille Stykke af en Kam. Da det var besørget, stillede han sig op foran Lukaschka og sagde højt:

„Jeg er parat!"

Den unge Kosak tog et Drikkeglas, tørrede det af, hældte Vin deri og bød den gamle.

„Paa din Lykke og Sundhed! I Faderens og Sønnens Navn!" sagde Jeroschka højtideligt, idet han tog imod Vinen. „Gid dine Ønsker maa gaa i Opfyldelse! Gid du altid maa vise dig som en kæk Kosak, og gid Tapperhedskorset maa blive din Løn!"

Lukaschka drak paa samme højtidelige Maade og satte Glasset paa Bordet. Jeroschka rejste sig, hentede en tørret Fisk, lagde den paa Dørtærskelen og gav sig til at slaa løs paa den med en Stok for at faa den mør og blød. Da han mente, at den havde faaet nok, lagde han den med sine sammenskrumpede og uappetitlige Hænder paa en blaa Tallerken, den eneste, han ejede.

„Jeg har, Gud være lovet alt, hvad jeg trænger til; ogsaa noget at bide i til Vinen," udbrød han med Stolthed. — „Men hvad er det, jeg hører om Mosjev?" tilføjede han pludselig.

Lukaschka, der gerne vilde høre hans Mening i denne Sag, fortalte ham, hvorledes Underofficeren havde baaret sig ad med at tage Bøssen fra ham.

„Du skal ikke holde paa at faa den tilbage; han afleverer den dog ikke, og du udsætter dig for ikke at faa nogen Belønning for din Tapperhed."

„Aa, hvad Belønning tror du, jeg faar? Jeg er jo mindre-

aarig *). Og Bøssen var udmærket — af ægte krimsk Arbejde. Den var mindst sine 80 Sølvpenge værd."

„Lad være at røre ved den Sag. Jeg husker, at jeg selv engang lagde mig ud med min Ritmester, fordi han bad mig om min Hest. „Giver du mig den," sagde han, „indstiller jeg dig til Fændrik." Men jeg vilde ikke af med den, og saa blev jeg, hvad jeg var."

„Ja, men jeg er jo nødt til at købe mig en Hest, Far; og de siger, at man ikke kan faa den under 50 Sølvpenge, naar man skal have den ovre paa den anden Side af Floden. Hvor skal jeg skaffe de Penge fra? Mor har ikke solgt sin Vin endnu."

„Aa, den Slags Ting har aldrig sat mig graa Haar i Hovedet. Da jeg var i din Alder, stjal jeg allerede Heste fra Tatarerne i Nogaj Steppen og satte over Floden med dem. Ofte kunde det hændes, at jeg solgte en udmærket Hest for en Flaske Brændevin eller en Filtkappe.

„Var det ikke for billigt?"

„Spørg ikke saa dumt, Lukaschka," svarede den gamle. „Naar man stjæler, er man ikke gerrig med sine Tyvekoster. — Men du har vel aldrig set, hvordan man bærer sig ad med at drive en Flok stjaalne Heste bort. — Forstaar du den Kunst?"

„Nej, Far, jeg forstaar ingenting."

„Jeg forstaar ingenting," gentog den gamle Jæger spottende, idet han efterlignede Lukachkas Stemme og Udtryk. — „Det er dumt af dig at tale saadan, min Ven. Nej, nu skal du høre, hvad jeg var for en rask Kosak, da jeg var i din Alder."

„Ja, lad mig høre."

„Far Jeroschka gjorde ikke mange Omstændigheder og sparede ikke paa Pengene. Derfor var der ogsaa mange ovre i Tschetschnja, som sluttede Venskabspagt med mig. Naar en af mine Venner derovre besøgte mig, gav jeg ham Brændevin, snakkede ham efter Munden og redte ham et Leje ved Siden af mit. Tog jeg over Floden for at besøge en Ven, havde jeg altid en Gave med. Saadan bærer man sig ad, naar man er fornuftig, men det kender man jo ikke noget til nu til Dags. Nu tænker de unge Knøse kun paa Løjer og Fjas. De sidder sammen med Pige-

---

*) „mindreaarig" kaldes de Kosakker, som endnu ikke har begyndt at forrette Tjeneste til Hest. Mindreaarig er Kosakken fra sit 17de til sit 20de Aar, og i den Tid betragtes han som Rekrut. Naar han har tjent i disse 3 Aar, skal han selv anskaffe sig en Hest.

O. A.

børnene, spiser Solsikkekerner og spytter Skallerne ud," udbrød Jeroschka haanligt, idet han gjorde en Grimasse, der skulde betegne, hvorledes de unge Kosakker bar sig ad.

„Ja, det kender jeg. Det har du Ret i."

Begge tav. Lukaschka var den, der begyndte Samtalen igen.

„Hør véd du hvad, Far, der er saa kedeligt baade ude paa Vagten og hjemme i Stanitzaen. Vil man ud og tumle sig, er der ingen Steder at tage hen. Alle Kammeraterne er saa ængstelige af sig. Naar jeg endda kunde faa Nasarka med mig. Forleden var et Par Stykker af os ovre i Aulen hinsides Terek, og Ghirej-Khan opfordrede os saa til at stjæle Heste i Nogaj. Men da det kom til Stykket, vilde ingen tage med mig, og ene kan jeg dog ikke klare det Arbejde."

„Men du har jo mig! Mener du da, at jeg er aflægs. Skaf mig en Hest, saa tager jeg straks med til Nogaj."

„Aa Sniksnak! Sig mig hellere, hvordan jeg skal forholde mig overfor Ghirej-Khan. Han siger, at jeg blot behøver at føre Hestene ned til Terek, saa skal han nok skaffe mig af med dem, selv om der er en hel Flok. Jeg tror ham nu ikke rigtig, han er jo dog raget op til Issen ligesom de andre Tschetschentzere."

„Jo, ham kan du stole paa; han er ud af en brav Slægt. Hans Fader var en paalidelig Ven. Men lyt til det Raad, jeg nu giver dig: forlang af ham, at han skal tilsværge dig Venskab, saa vil han ikke svigte dig. Er du ude med ham, maa du passe altid at have din Pistol ved Haanden, fremfor alt, naar I skal til at dele de stjaalne Heste. Der var en Gang en Tschetschentzer, som paa et hængende Haar nær havde dræbt mig, skønt jeg kun forlangte ti Sølvpenge af ham for hver af de Heste, jeg havde stjaalet. Tro mig nu, om du vil, men læg dig ikke til at sove, uden at du har din Bøsse hos dig."

Lukaschka hørte opmærksomt paa, hvad den gamle fortalte. — „Sig mig engang, Far," sagde han, „er det sandt, hvad de siger om dig, at du ejer den Urt, som sprænger hver Laas og Slaa?"

„Nej, jeg ejer den ikke! — Men lad gaa, da du er en flink Fyr og nok vil huske mig det for en anden Gangs Skyld, skal jeg lære dig, hvorledes man skaffer sig den."

„Ja, gør det, Far!"

„Du kender jo Skildpadden og véd ogsaa, at den hører til Mørkets Aander."

„Ja, vist véd jeg det!“

„Gaa hen og opsøg dens Hule og flet saa et Hegn rundt om denne saa tæt, at Skildpadden ikke kan bryde igennem. Saa vil den komme frem fra sit Skjul, løbe rundt inden for Hegnet og straks ile bort igen for at opsøge Urten. Naar den vender tilbage med Urten og nærmer sig Hegnet, sprænges dette. Skynder du dig saa derhen næste Morgen tidlig, vil du finde Urten dér, hvor Hegnet er sønderbrudt. Saa tager du den, bærer den hos dig, hvor du gaar, og hverken Laas eller Slaa kan da holde for dig.“

„Har du prøvet det selv, Far?“

„Nej, det har jeg just ikke, men jeg véd det fra Folk, jeg kan stole paa. — Jeg kender ogsaa en Trylleformel, som man skal fremsige, idet man stiger til Hest; saa kan ingen undlive en.“

„Hvordan lyder den?“

„Du kender den ikke? I unge kender da heller ingenting. Nej, kom til den gamle, han véd Besked. Hør nu efter, og sig den sammen med mig. Her er den:

I Zion lever og bor
Vor Czar saa mægtig og stor.
I Sadelen svinger vi os,
Vi hyler: Sofrónij!
Vi synger: Zakhárij!
O Fader Arkimandrit,
Hjælp os lidt, hjælp os lidt, hjælp os lidt!

— Hjælp os lidt, hjælp os lidt, hjælp os lidt!“ gentog Jeroschka. — „Kan du den nu? Naa, lad mig høre!“

Lukaschka gav sig til at le og spurgte: „Er det virkelig den, der er Skyld i, at de ikke har slaaet dig ihjel?“

„Ja, I unge er nu altid saa kloge paa det. Lær du den blot udenad og fremsig den, det har du ingen Skade af.“ Og den gamle kom selv til at le. — „Du skulde alligevel ikke tage tage over til Nogaj, hører du,“ sagde han lidt efter.

„Hvorfor ikke?“

„Fordi Tiderne har forandret sig, og Kosakkerne med. De duer ikke til noget. Desuden er der nu jaget en Masse Russere ud i Steppen. Griber de dig, kommer du for Retten og bliver dømt. Opgiv det hellere. Det magter I unge ikke. Nej, du skulde have set mig og Girtschik ....“

Og Jeroschka skulde nu igen til at begynde paa en af sine evindelige Fortællinger. Men Lukaschka saa' ud af Vinduet og

afbrød ham ved at sige: „Det er helt lyst, Far! Nu maa jeg gaa; kom ud og se til mig siden.“

„Krist signe dig! Nu gaar jeg hen til Officeren, som jeg har lovet at føre ud paa Jagt. Han lader til at være et skikkeligt Menneske, som man kan komme ud af det med.“

XVII

Lukaschka gik hjem. Op fra Jorden hævede sig en fugtig Taage, der satte Dug overalt og indhyllede hele Stanitzaen. Rundt omkring i Gaardene begyndte Kvæget at røre sig, og Hanerne galede nu hyppigere og stærkere til hinanden end før. Hvor Taagen lettede, kom den klare og gennemsigtige Luft til Syne. Landsbyens Folk begyndte at komme paa Benene. Først da Lukaschka var naaet helt hen til sin Moders Gaard, kunde han skelne det dugvaade Hegn, som omgav den, Trappen op til Hytten og den aabne Lade. Gennem Taagen hørte han Lyden af Øksehug inde i Gaarden. Han gik ind i Hytten. Hans Moder, der allerede var staaet op, stod foran Ovnen og kastede Brænde ind i den, medens hans yngre Søster, en lille Pige, endnu laa og sov i Sengen.

„Naa, Lukaschka, har du nu muntret dig tilstrækkeligt?“ spurgte Moderen ham roligt. „Hvor har du tilbragt Natten?“

„I Stanitzaen,“ svarede Sønnen tvært, trak sin Bøsse ud af Hylsteret og undersøgte den.

Moderen rystede paa Hovedet.

Lukaschka hældte lidt Krudt paa Fængpanden, trak en Pose frem, tog nogle tomme Patronhylstre ud af den og gav sig til at fylde dem med Krudt. Derpaa satte han meget omhyggeligt en i en tællet Klud indsvøbt Kugle oven i hver af Ladningerne. Efter at have undersøgt alle Patronerne og prøvet med Tænderne, om Kuglerne sad rigtig fast, puttede han dem ned i Posen, som han stillede hen ved Siden af sig.

„Hør Moder, jeg bad dig om at lappe Madposen. Er det sket?“ spurgte han.

„Ja, vist saa! Den døvstumme gjorde den i Stand i Gaar. — Skal du allerede ud paa Grænsevagt? Jeg har jo slet ikke set noget til dig.“

„Saa snart jeg er færdig, maa jeg af Sted," svarede Lukaschka. — „Men hvor er den døvstumme? Er hun ikke hjemme?"

„Jo, hun staar nede i Gaarden og hugger Brænde. Hun længes altid efter dig. „Jeg faar ham nok aldrig mere at se," siger hun i sit Tegnsprog. Hun fører da sin Haand op og peger paa Ansigtet, smækker med Tungen og trykker begge sine Hænder mod Hjertet. Det er sørgeligt at se paa. Skal jeg gaa ud og kalde paa hende? Dit Eventyr med Abreken har hun fuldstændig forstaaet."

„Ja, faa hende ind. — Hør, bring mig det Fedt, jeg havde liggende. Jeg skal bruge det til at smøre min Sabel med."

Moderen gik ud af Døren, og nogle faa Øjeblikke efter kom den døvstumme op ad de knirkende Trappetrin og ind ad Døren. Lukaschkas Søster, der var seks Aar ældre end han, lignede ham overordentlig meget, men hendes Ansigt havde det sløve og pludselig skiftende Udtryk, der er ejendommeligt for alle døvstumme. Hendes Paaklædning bestod af en grov, lappet Særk og et gammelt, blaat Tørklæde om Hovedet. De nøgne Fødder var tilsølede af Gadesnavs. Hendes Ansigt, Hals og Hænder var kantede og muskelstærke, og baade hendes Paaklædning og Ydre røbede, at hun daglig maatte slide i det som den værste Bonde. Hun kom ind med en Dragt Brænde, som hun kastede hen foran Ovnen, og derpaa nærmede hun sig Broderen med et glad Smil, der fortrak hele hendes Ansigt, rørte ved hans Skulder og begyndte at gøre nogle hurtige Tegn, som ikke alene satte hendes Hænder og Ansigt, men endogsaa hele hendes Legeme i Bevægelse.

„Ja, det er godt, det er godt! Du er flink, Stepka!" svarede Broderen, idet han nikkede hen til hende. „Du har sørget for alt og gjort alt i Stand, hvad jeg bad dig om. Du er flink! Dér har du din Belønning!" tilføjede han og rakte hende to Honningkager, som han trak op af Lommen.

Hun rødmede over hele Ansigtet af Henrykkelse og udstødte et vildt Glædesskrig. Derpaa begyndte hun igen paa sine Tegn, men denne Gang fulgte de endnu hastigere efter hinanden end før. Lukaschka forstod hende og nikkede smilende til hende. Hun fortalte sin Broder, at han skulde traktere de unge Piger med lækre Sager, at de alle fandt ham uimodstaaelig, og at den dejlige Marjanka elskede ham. „Marjanka" betegnede hun ved først at pege hurtigt hen i Retning af Mor Ulitkas Gaard og dernæst

paa sine Bryn og sit Ansigt, medens hun samtidig bevægede Læberne til Kys og satte Hovedet i en vuggende Bevægelse. „At elske“ udtrykte hun ved at lægge sin Haand op mod Brystet, kysse den og derpaa at gøre en Bevægelse, som om hun omfavnede en eller anden. Imidlertid kom Moderen tilbage, og da Datteren gentog Tegnene for hende, smilede hun og rystede paa Hovedet. Den døvstumme viste hende Honningkagerne og udstødte atter et dumpt Glædeshyl.

„Forleden lod jeg Ulitka vide, at hun kunde vente Frierbud fra mig, og hun optog det godt,“ bemærkede Moderen til Lukaschka. Denne saa' tavs paa hende og sagde omsider: „Se at faa Vinen solgt, jeg maa have mig en Hest.“

„Giv blot Tid, saa faar du den nok, og lad du mig sørge for Vinen,“ svarede Moderen, der øjensynlig ikke ønskede, at Sønnen skulde blande sig i hendes Husholdningssager. — „Naar du gaar, saa tag den Pose med, som staar i Forstuen. Jeg har maattet laane hos andre for at kunne fylde den med Sager, som du har Brug for paa Vagten.“

„Det er godt! Hvis Ghirej-Khan kommer herover, saa send ham ud til mig, for det varer vist længe, inden jeg faar Orlov igen. — Jeg har noget at tale med ham om,“ tilføjede Lukaschka, medens han samlede sit Tøj sammen.

„Jeg skal sende ham ud til dig, Lukaschka, — Men sig mig, har du virkelig sviret hos Jamka hele Natten? Da jeg var oppe i Nat for at se til Kvæget, forekom det mig, at jeg hørte dig synge ude paa Gaden.“

Sønnen svarede ikke, men gik ud i Forstuen, kastede Posen og en Kittel over sin Skulder og tog sin Bøsse. Han gik ud af Huset og standsede ikke, før han kom til Porten, som han trak i efter sig.

„Farvel, Mor!“ sagde han. „Naar Nasarka kommer, saa giv ham et lille Fad Vin med. Jeg har lovet Kammeraterne at traktere dem.“

„Krist signe dig, Lukaschka! Gud være med dig! Jeg skal nok sende dig Vinen ud, du skal faa af den sidste Aftapning. — Hør, der er noget, jeg vil sige dig,“ tilføjede hun, idet hun bøjede sig ud over Hegnet.

Lukaschka, der allerede var i Begreb med at gaa, standsede igen.

„Du har slaaet Gækken løs herhjemme — naa, i Guds Navn,

lad det gaa! En ung Mand har vel Lov at more sig. Du har jo ogsaa været heldig; Vorherre har hjulpet dig. Det kan være godt alt sammen. Men ude paa Vagten maa det være anderledes, min Søn. Dér maa du fremfor alt gøre dine foresatte til Behag, ellers bliver der ikke noget af dig. Jeg skal nok sælge Vinen, skaffe Penge til Hesten og sørge for, at den unge Pige bliver din."

„Ja, det er godt, det er godt!" svarede Sønnen tvært.

Den døvstumme skreg for at tiltrække sig hans Opmærksomhed. Hun stak Hovedet frem og lagde Haanden oven paa det. Det skulde betyde en Tschetschentzers afragede Isse. Derpaa rynkede hun Brynene og lod, som om hun sigtede med et Gevær, skreg op og udstødte nogle korte, uartikulerede Lyde. Det var en Opfordring til Lukaschka om at dræbe endnu en Abrek.

Broderen forstod hende og smilede. Holdende fast paa sin Bøsse inde under Filtkappen fjernede han sig med hurtige og lette Skridt, og snart efter var han forsvundet i den tætte Taage.

Moderen blev staaende lidt ved Porten. Saa vendte hun tilbage til sin Hytte og tog straks fat paa sin Gerning igen.

XVIII.

Far Jeroschka fløjtede ad sin Hund, krøb over et Hegn og listede sig bag om Landsbyen hen til Olenin. Han var nemlig overtroisk og holdt ikke af at møde Fruentimmer, naar han gik paa Jagt.

Da den gamle i hele sin Jægerdragt og med Bøssen over Skulderen traadte ind i Olenins Hytte, sov denne endnu. Vanjuscha var nok vaagen, men han laa og saa' sig omkring til alle Sider, overvejende om han skulde staa op straks eller blive liggende lidt endnu.

„Brand!" raabte den gamle Jæger med sin dybe, mægtige Røst. „Hurtig Udrykning! Tschetschentzerne er her! Ivan! Tag Samovaren frem, og sæt den for din Herre. Op med dig! Skynd dig lidt! Saadan er det Skik hos os, min gode Mand. Pigebørnene er allerede paa Benene. Se engang ud af Vinduet. De er ved at hente Vand, og du ligger endnu og snuer."

Olenin vaagnede og kom i en Fart ud af Sengen. Hvor følte

han sig ikke frisk og vel til Mode ved at se den gamle og høre hans Stemme.

„Skynd dig lidt, Vanjuscha!“ raabte han.

„Naa, det kalder du at gaa paa Jagt. Alle andre Mennesker spiser allerede Frokost, og du ligger endnu og sover. — Ljam! Hvor skal du hen?“ raabte Jeroschka til sin Hund og tilføjede dernæst med saa høj en Røst, som om hele Hytten var fuld af Mennesker: „Har du din Bøsse i Orden?“

„Naa ja, jeg har sovet over mig, der er ikke noget ved det at gøre. Vanjuscha! Kom med Krudt og Forladninger!“

„Du skal give Bøde!“ raabte Jeroschka.

„*Dy té vulle vu?*“ spurgte Vanjuscha smilende.

„Hvor er du fra? Du snakker jo ikke i vort Maal!“ raabte Jeroschka og spærrede Munden saa højt op, at man kunde se alle hans Tandstumper.

„Da det er første Gang, slipper jeg vel for Bøde,“ sagde Olenin, der arbejdede sig ned i sine store Jagtstøvler.

„Lad gaa da! Men sker det én Gang til, skal du ud med seks Kander Tschikhir. — Det gælder om at komme tidligt af Sted; opad Dagen, naar det bliver varmere i Luften, faar vi ingen Hjorte at se.“

„Ja, men hvad nytter det ogsaa, at vi ser dem; Dyrene er jo klogere end vi!“ indvendte Olenin, idet han gentog Jeroschkas Ord fra den foregaaende Aften. „Dem kan vi altsaa ikke narre.“

„Ja værs'go! Gør dig kun lystig over mig. Men skyd først selv et Dyr, saa kan du tale med. — Dér har vi nok din Kvartervært,“ tilføjede Jeroschka seende ud af Vinduet. „Naa, hvor han har pyntet sig! Han har taget en splinterny Mundering paa for at vise dig, at han er Officer, Gud, hvor de Mennesker dog er tossede!“

I det samme meldte Vanjuscha, at Kvarterværten ønskede at faa Herren i Tale. „*Larsjang!*“ sagde han derefter med en dybsindig Mine for at forberede Olenin paa, hvad Hensigten var med Besøget. Et Øjeblik efter kom Fændrikken ind i ny Kappe med Distinktioner paa Skuldrene. Hans Støvler var endogsaa pudsede, hvilket er en Sjældenhed hos Kosakkerne. Han bukkede smilende og ønskede glædelig Fest.

Fændrikken Ilja Vasiljevitsch var en Kosak med Dannelse. Han havde opholdt sig i Rusland i længere Tid, og han var Skolelærer, men fremfor alt var han den fine Standsperson. Det sidste

bestræbte han sig for at vise ved enhver Lejlighed. Men skønt han var i Besiddelse af en vis grov Politur, bevægede sig med Utvungethed og Selvtillid og talte et forfærdelig opstyltet Sprog, mærkede man dog snart, at man havde en Fyr for sig ganske af samme Kaliber som Far Jeroschka. Hans solbrændte Ansigt, plumpe Hænder og røde Næse røbede ham ogsaa.

Olenin besvarede hans Hilsen og bad ham om at tage Plads.

„Goddag, Ilja Vasiljevitsch!“ sagde Jeroschka, idet han rejste sig og bukkede i den Grad dybt for Fændrikken, at Olenin var tilbøjelig til at antage det for Ironi.

„Goddag, Goddag! Naa er du allerede her?“ svarede den anden og nikkede hen til ham.

Fændrikken kunde vel være en fyrretyve Aar. Han havde graat, forneden tilspidset Skæg over hele Ansigtet. For øvrigt var han mager, slank af Vækst og alt i alt en ganske smuk Mand, der saa' yngre ud end sin Alder. Af Frygt for at Olenin skulde anse ham for en almindelig Kosak, skyndte han sig at vise ham, hvad det var for en dannet Personlighed han havde for sig.

„Han dér er vor ægyptiske Nimrod,“ sagde han med et selvtilfreds Smil til Olenin, idet han pegede paa Jeroschka. „Han er en Jæger for Herren! Ingen kan maale sig med ham. Men De behager maaske allerede at kende ham?“

Den gamle Jæger saa' ned paa sine Fødder, der var indhyllede i vaade Skindlapper, og rystede tankefuldt paa sit Hoved, som om han beundrede den andens Snille og Lærdom. „Vor gyptiske Nimrod,“ gentog han flere Gange. „Ja, hvad kan den Mand dog ikke hitte paa.“

„Vi skal ud paa Jagt,“ bemærkede Olenin.

„Naa saadan. Men jeg har en lille Sag, jeg gerne vilde have afgjort med Dem forinden.“

„Hvad ønsker De da?“

„Da De er en Standsperson ligesom jeg — jeg hører jo selv til Officersstanden — bliver vi vel nok efterhaanden enige om Sagen, saaledes som det sømmer sig for Standspersoner. Det var heldigt, om vi kunde afgøre Spørgsmaalet sammen, for min Kone er saare enfoldig og har ikke engang rigtig forstaaet endnu, hvad De mente med Deres Ord i Gaar. Da jeg lejede Kvarteret ud til Regimentsadjudanten, fik jeg 6 Sølvpenge for det, og saa fulgte der endda ikke Staldrum med, men da jeg er en nobel Mand, vil jeg lade det følge med for den samme Pris. Og da jeg har Offi-

cersrang, ønsker De vel personlig at aftale det hele med mig. Skønt jeg hører til denne Landsdels Indbyggere, følger jeg dog ikke deres Skikke. Nej, jeg overholder i ét og alt de Betingelser, vi bliver enige om."

„Han kan rigtignok tale for sig," brummede den gamle.

Fændrikken blev endnu længe ved at tale paa den Maade. Med nogen Anstrengelse fik Olenin ud af det hele, at den anden vilde have 6 Sølvrubler om Maaneden for Kvarteret. Han gik villig ind derpaa og bød saa Fændrikken et Glas Te, men denne svarede Nej.

„Efter vore dumme Skikke her," forklarede Fændrikken, „anses det for en Synd at drikke af eders Glas. Vi betragter dem som urene. Paa Grund af min Dannelse kan jeg naturligvis godt forstaa det latterlige heri, men min Kone har den menneskelige Svaghed ....."

„Aa, drik nu et Glas Te!"

„Med Deres Tilladelse vil jeg se at faa fat i mit eget Glas, mit særlige Glas," svarede Fændrikken og gik ud paa Hustrappen. „Kom med mit Glas!" raabte han.

Nogle Øjeblikke efter aabnedes Døren, og en ungdommelig, solbrændt Haand, der stak ud af et rødt Særkeærme, viste sig i Døraabningen med et Glas. Fændrikken gik hen til Døren, tog Glasset og hviskede noget til Datteren. Olenin skænkede saa Teen til ham i hans særlige Glas, medens Jeroschka fik et af hans egne urene.

„Jeg ønsker imidlertid ikke at opholde Dem," sagde Fændrikken, der skoldede sig paa den koghede Te, som han drak ud i én Slurk. „De skal vide, at jeg for min Part finder stort Behag i Fiskefangstens Glæder, og da jeg kun er i Besøg herhjemme for at søge Rekreation, som man siger, kan jeg ikke modstaa Ønsket om at prøve Lykken. Muligt nogle af Tereks Gaver vil blive mig til Del. Jeg haaber, at De engang ser op til mig, og at De da, som det er Skik og Brug i vor Stanitza, vil drikke et Glas af vor selvavlede Vin."

Fændrikken sagde Farvel, trykkede Olenins Haand og gik udenfor. Medens Olenin klædte sig paa til Jagten, hørte han, hvorledes Skolelæreren med lydelig Røst uddelte Befalinger til sine Husfæller, og faa Øjeblikke efter saa' han ham gaa forbi Vinduet med et Net paa Ryggen. Nu havde han en laset Kittel paa og vide Benklæder, der var opsmøgede til Knæene.

„En rigtig Skælm er han," sagde Far Jeroschka, idet han drak sin sidste Slurk Te. „Er det muligt, at du skal betale seks Sølvpenge? Har man nogen Sinde hørt Magen? Du kan jo leje den bedste Hytte i hele Stanitzaen for to Sølvpenge. Han er et Bæst! Du skal faa min for tre Sølvpenge."

„Nej, nu bliver jeg her," svarede Olenin.

„Seks Sølvpenge! Det er jo vanvittigt at give alle de Penge ud! — Aa—aah!" stønnede den gamle. „Hid med noget Tschikhir, Ivan!"

Klokken otte kom de omsider af Sted, efter at de forinden havde styrket sig med en Snaps og en Bid Brød. I Porten holdt en Karre, der var forspændt med Okser, og foran den stod Marjanka. I den ene Haand holdt hun en tynd Kæp, i den anden et Reb, der var bundet om Oksernes Horn. Hendes Underansigt var indhyllet i et hvidt Tørklæde, der naaede lige op til Øjnene, hendes Fødder stak i et Par høje Støvler, og over sin Særk bar hun en lang, snæver Jakke.

„Min lille Skat!" sagde Jeroschka til hende, idet han gjorde Mine til at omfavne hende.

Marjanka slog ham med Kæppen over Nakken og saa' muntert hen til dem begge med sine smukke Øjne.

Olenin, der mærkede, at den unge Piges Blik var rettet paa ham, følte sig endnu mere vel til Mode end før. Men ikke desto mindre kastede han sin Bøsse over Skulderen og sagde til Jeroschka: „Naa, lad os saa komme af Sted!" Han hørte Marjankas Latter bag sig og straks efter den knirkende Lyd af Vognhjulene, der satte sig i Bevægelse.

Saa længe Vejen gik bag om Landsbyen langs med Græsgangene, stod Munden ikke paa Jeroschka. Det var ham umuligt at glemme Fændrikken, hvem han hele Tiden skældte ud, det bedste han kunde.

Hvorfor er du egentlig saa vred paa ham?" spurgte Olenin.

„Jeg kan ikke lide ham, fordi han er saa gerrig. Kreperer han engang, faar han dog ikke selv noget godt af al sin Rigdom. Og til hvem skraber han egentlig alt det sammen? Se, nu har han bygget sig to Huse. Han har ogsaa to Frugthaver — den ene har han vundet i en Proces. Og hvad er han ikke for en dreven Hund i alt, hvad der angaar Pen og Blæk. Folk kommer til ham langvejs fra og betaler ham for, at han skal skrive deres Dokumenter. I samme Nu som han sætter Pennen til Papiret, har han

smurt hele Arket fuldt. Men til hvem puger han alle de Penge sammen? Han har kun en lille Dreng foruden Marjanka, og bliver hun først gift, er kun han tilbage."

„Han samler vel sammen til hendes Medgift."

„Medgift? Nej, saa smukt og stolt et Pigebarn faar han nok afsat uden den. Desuden er han saa gerrig en Djævel, at han kun vil af med hende til en rig Mand. Saa kan han trække sin tilkommende Svigersøn rigtig op. Se nu til min Nabo Lukaschka. Skønt han er den raskeste Kosak, man kan tænke sig — for nylig slog han jo en Tschetschentzer ihjel — har han dog gaaet og friet til hende i længere Tid. Faderen vil ikke af med hende; saa er der ét i Vejen og saa et andet. „Pigen er ung endnu," siger han; men jeg kender hans egentlige Tanke, han vil have, at de skal komme med Gaver til ham. Alt det Væsen, de dog gør af hende. Men Lukaschkas Frieri krones sikkerligt med Held, for han er den første Kosak i Stanitzaen og en ægte Dhjigita. Han faar ogsaa nok Tapperhedskorset, fordi han dræbte Abreken."

„Er det ikke underligt, at jeg i Gaar Aftes, da jeg gik ude i Gaarden, saa' Fændrikkens Datter kysse en ung Kosak?"

„Det vil du nok bilde mig ind!" raabte Jeroschka overrasket og standsede i det samme.

„Det er den rene Sandhed!"

„Ja, de Satans Fruentimmer," brummede den gamle tankefuldt. — „Hvordan saa' han ud?"

„Det var saa mørkt, at jeg ikke kunde se hans Ansigtstræk."

„Naa. Men hvad Farve havde da Skindbesætningen paa hans Hue? Var den hvid?"

„Ja!"

„Var han ikke paa din Højde?"

„Nej, han var højere."

„Saa er det ham!" sagde Jeroschka og brast i Latter. „Vist er det ham — min egen Lukaschka! Ham selv i egen Person! Naa, det kan jeg lide. Saadan var jeg selv, min Far, da jeg var ung. Jeg havde en Elskerinde, som delte Værelse med sin Moder og sin Svigerinde, men jeg krøb alligevel ind til hende gennem Vinduet. Hun boede højt til Vejrs, for Moderen, den Heks, kunde ikke udstaa mig og vilde gerne sikre sig mod mig. Jeg plejede at gaa hen til Hytten sammen med min Ven, Girtschik, og paa hans Skuldre krøb jeg saa op, aabnede Vinduet og listede mig hen til hende. Engang, da hun laa og sov paa Bænken, kom jeg bag paa

hende og vækkede hende saa pludseligt, at hun ikke straks kendte mig. Hun skreg op i sin Angest, og jeg turde ikke sige et Ord for ikke at vække Moderen, der begyndte at blive urolig. Saa tog jeg min Hue og stak den lige ind i Fjæset paa hende. Og da hun i det samme fik Øje paa Pelsbræmmen om Huen, genkendte hun mig straks, sprang op fra sin Bænk og fulgte mig. — Hun plejede at komme til mig med Mad og Vin," tilføjede Far Jeroschka, som saaledes fik Lejlighed til at lægge for Dagen, at han allerede dengang havde været praktisk. „Og hun var ikke den eneste. Ja, det kan nok hændes, at det var et muntert Liv, jeg førte."

„Men nu da?"

„Ja, lad os nu følge Hundene, og naar vi har faaet en Fasan jaget op i et Træ, skyder du."

„Kunde du ikke have Lyst til at lægge dig efter Marjanka?"

„Du skulde hellere se efter Hunden," svarede den gamle og pegede paa sin Yndlingsstøver, Ljam. — „Vent blot til i Aften, saa skal jeg nok vise dig, hvad jeg duer til," tilføjede han pralende.

Efter at de var gaaet omtrent hundrede Skridt videre i livlig Samtale, standsede Jeroschka og pegede paa en lille Kvist, der laa paa tværs af Vejen.

„Du mener vist, at alt er, som det skal være," sagde han. „Men du tager fejl. Denne Kvist ligger uheldigt."

„Hvordan det?"

„Du véd heller ingenting," vedblev Jeroschka smilende. „Naar en Kvist ligger saaledes, paa tværs af Vejen, maa du ikke gaa hen over den, for det bringer dig Ulykke. Du maa enten gaa uden om den eller flytte den. Og idet du løfter den op fra Jorden, skal du sige: „I Navnet Faderens, Sønnens og den Helligaands!" Saa kan du trøstigt gaa videre. Det har jeg lært af gamle Folk, mens jeg var Barn endnu."

„Hvad er det dog for noget Vrøvl! — Fortæl mig hellere lidt om Marjanka. Er det virkelig sandt, at hun føjter om med denne Lukaschka?"

„Tys! Nu maa du tie," hviskede den gamle. „Vi er jo midt inde i Skoven."

Jeroschka sneg sig lydløst frem ad den snævre Vej, der førte ind i den tætte, mørke Skov. Flere Gange vendte han sig med rynket Pande om mod Olenin, som gjorde en forfærdelig Støj

med sine store Jagtstøvler og bar sin Bøsse saa uforsigtigt, at den hvert Øjeblik fik fat i de lange Grene, der hang ud over Vejen.

„Ikke saa megen Støj! Stille, Soldat!“ hviskede Jeroschka vredt til ham.

Det mærkedes paa Luften, at Solen var oppe. Taagen begyndte at spredes, men i Træernes Toppe hang den endnu som et hvidt Slør hen over Skoven, der syntes saa umaadelig høj, at den gjorde et spøgelseagtigt Indtryk. Hvad der i nogen Afstand saa' ud som Træer, blev til Buske eller til Siv, naar man kom nærmere.

XIX

Taagen lettede og blottede Sivenes vaade Fjerduske, eller fortættede sig til en Dug, der vædede Græsset paa Vejen og langs Hegnene. Ud fra alle Landsbyens Skorstene væltede Røgen. Folk begyndte at begive sig ud af Stanitzaen. Nogle skulde til Arbejde i Marken, andre ned til Floden, og atter andre ud paa Grænsevagt. De to Jægere gik ved Siden af hinanden paa den fugtige, græsgroede Vej. Utallige Mængder af Myg sværmede oppe i Luften og forfulgte dem, idet de i tætte Sværme slog ned paa deres Arme og Ryg og tilklistrede deres Øjne. I Luften stod en krydret Duft af fugtigt Græs og af Skovens Væde. Olenin vendte sig hvert Øjeblik om efter Karren, som Marjanka sad i, og saa' hende drive Okserne frem med sin Kæp. Ingen Lyd fra Stanitzaen naaede mere Jægerens Øre. Den Stilhed, der herskede rundt om dem, afbrødes kun af Hundenes Raslen inde i Tjørnekrattet, og nu og da af Skovens Fugle, naar de kaldte paa hinanden. Olenin vidste, at det var farligt at opholde sig i Skovene her, fordi Abrekerne plejede at skjule sig i dem, men han vidste ogsaa, at Bøssen er et udmærket Forsvarsmiddel for den, der til Fods vandrer gennem den mørke Skov. Bange var han egentlig ikke, men han følte, at mangen en vilde have været det i hans Sted. Anspændende alle sine Sanser saa' han ud i den af Fugtighed dampende Skov og lyttede til de svage Lyd, som af og til naaede hans Øre. Hvert Øjeblik greb han fat i sin Bøsse og følte sig da gennemstrømmet af en ejendommelig behagelig Følelse, som han ikke før havde kendt. Far Jeroschka, der nu gik foran ham,

standsede ved enhver Vandpyt, hvor han saa' friske Dyrespor, og gjorde Olenin opmærksom paa dem, idet han samtidig kastede spejdende Blikke til alle Sider. Han listede sig frem med stor Forsigtighed og gjorde kun en Gang imellem en eller anden hviskende Bemærkning. Vejen, de fulgte, havde dybe Hjulspor, men disse var for længst tilgroede. Dværgelmene og Platanerne dannede paa begge Sider saa tæt og filtret et Net, at man ikke kunde se ind i Skoven. Næsten alle Træerne var fra øverst til nederst omrankede af vild Vin, og over hele Skovbunden bredte sig et mørkt, tæt og uigennemtrængeligt Tjørnekrat. I alle Lysningerne, selv de mindste, dannede Brombærbuskene et yppigt Krat, der var gennemvævet med Siv, hvis graa Fjerduske svajede sagte frem og tilbage. Ud fra Vejen førte hist og her gennem Underskoven Gange og lukkede Stier, der lignede Tunneler. Det var Dyrenes og Fasanernes Færdselsveje. For hvert Skridt, Olenin gjorde, blev han mere og mere slaaet af den yppige Plantevækst i denne Skov, som Kvæget endnu aldrig havde betraadt. Han havde ikke set noget lignende før. Skoven, Bjærgene, den gamle Jæger, der hviskede saa hemmelighedsfuldt til ham, og den skønne Marjanka med sin slanke Vækst og stolte Holdning — alt dette foresvævede ham som en Drøm.

„Den har jaget en Fasan op, som nu sidder i Træet derhenne," sagde Jeroschka seende sig om til alle Sider og trækkende Huen ned over Ansigtet. „Skjul dit Fjæs! Fasanen maa ikke se det. Den kan ikke udstaa Menneskenes Fjæs," hviskede han, idet han truede forbitret ad Olenin og krøb videre næsten paa alle fire.

Olenin var endnu et Stykke bagud, da den gamle standsede og saa' opmærksomt op i Træet, hvor Fasanen sad og slog vredt med Vingerne, medens Hunden stod nedenunder og halsede. Med ét lød der et Knald saa vældigt, som kom det fra en Kanon. Det var Jeroschka, der fyrede sin store, plumpe Bøsse af. I samme Nu fløj Fasanen op, Fjerene hvirvlede om den til alle Sider, og et Øjeblik efter faldt den til Jorden. Da Olenin gik hen til den gamle, skræmmede han nok en Fasan op fra Træet. I en Fart greb han sin Bøsse og kastede den til Kinden. Fasanen svingede sig til Vejrs i hurtige Vendinger, snurrede rundt som en Top og faldt, idet den tørnede mod Træets Grene, som en tung og livløs Masse ned i Tjørnekrattet.

„Det var godt gjort!“ raabte Jeroschka, der ikke selv kunde skyde i fri Flugt.

De samlede Fasanerne op og gik videre. Olenin, hvem den hurtige Bevægelse og Jægerens Ros havde gjort livlig, lod uafbrudt Munden løbe.

„Holdt! Kom herhen!“ afbrød Jeroschka hans Tale. „Paa dette Sted saa' jeg i Gaar Sporene af en Hjort.“

De forlod Vejen og gik ind i Tykningen. Efter at have tilbagelagt et Par Hundrede Skridt, stødte de paa en Lysning, der var bevokset med Siv og paa sine Steder laa under Vand. Olenin holdt sig hele Tiden en Snes Skridt bag sin Jagtfælle. Med ét dukkede denne sig ned og vinkede ham hen til sig.

„Kan du se?“ sagde den gamle, da Junkeren var kommet op paa Siden af ham. Og det forekom da Olenin, at han pegede paa noget, der lignede Fodsporet af et Menneske.

„Ja, vist kan jeg saa. Hvor kommer det fra?“ spurgte han bestræbende sig for at tale saa roligt som muligt: „Det er jo Fodsporet af et Menneske.“

Uvilkaarlig kom han til at tænke paa Coopers „Sporfinderen“, og Tanken om Abrekerne dukkede ogsaa op i ham. Skønt han var i Tvivl om, hvorvidt det var Jagten eller en anden Fare, der foraarsagede den gamle Jægers Hemmelighedsfuldhed, kunde han dog ikke bekvemme sig til at udspørge ham nærmere.

„Ja, det er mit eget Spor!“ sagde Jeroschka i en rolig Tone. — „Nej, se her!“ vedblev han, idet han bøjede en Græstue lidt til Side og viste Olenin de næppe synlige Spor af en Hjorts Klove.

Den gamle fortsatte sin Vandring, og Olenin holdt sig tæt op til ham. En Snes Skridt gik det fremad og nedad; saa nærmede de sig gennem et Krat til et stort Pæretræ, hvis knudrede Grene strakte sig vidt ud til alle Sider. Nedenunder, paa den sorte, nøgne Skovmuld, havde en Hjort for nylig kastet sin Losning. Til alle Sider var Træet saa tæt omslynget af den vilde Vins Ranker, at det forneden dannede et mørkt, svalt og hyggeligt Lysthus.

„Den har været her i Morges,“ sagde Jeroschka med et Suk, „man kan se, hvor den har ligget.“

Pludselig hørte de i en Afstand af en halv Snes Skridt et stærkt Brag, der kom fuldstændig bag paa dem. Det gav et Sæt i dem begge, saa at de uvilkaarlig greb til Bøsserne. Men der var intet at se, man hørte det kun knage og brage inde imellem

Træernes Grene, og derpaa fulgte en hurtig, regelmæssig og trampende Galop. Den varede kun et Øjeblik og gik saa over til en dump Larm, der, alt som den fjernede sig, syntes at brede sig videre og videre ud over den stille Skov. Et Øjeblik havde Olenin Fornemmelsen af, at hans Hjerte stod stille. Raadvild stirrede han først ind i den tætte grønne Skov, og derefter hen paa Jeroschka. Denne stod ubevægelig med Bøssen op mod Brystet; hans Hue var gledet helt ned i Nakken, Øjnene udskød Lyn, og hans Mund var spærret op paa vid Gab, saa at alle hans gule ormstukne Tænder kom til Syne.

„En Hjort!“ raabte han omsider. Fortvivlet smed han sin Bøsse og begyndte at trække sig i sit hvide Skæg. „Her stod den — lige ved Siden af os! Vi skulde have sneget os frem ad Stien. Jeg Dumrian! Jeg Fæ!“ skreg han og halede igen i sit Skæg. — „Et dumt Bæst er jeg! Et Asensbæst!“ gentog han og trak endnu stærkere i sine hvide Skægtotter. — Gennem Taagen troede man at høre dæmpede Vingeslag hen over Skoven. Lyden af den flygtende Hjort bredte sig mere og mere, blev stedse svagere og døde saa hen.

Det var alt Tusmørke, da Olenin vendte hjem med den gamle Jæger. Han var træt og sulten, men følte sig dog saa rask og stærk. Middagsmaden var færdig. Han spiste og drak sammen med Jeroschka og blev varm og oplivet derved. Derefter satte han sig udenfor paa Trappen. Atter saa' det ud, som om Bjærgenes Tinder hævede sig mod Himlen i den nedgaaende Sols Straaler. Atter fortalte den gamle sine evindelige Jagthistorier, pralede med sine Kærlighedseventyr og roste sig af det vilde Liv, han fordum havde ført. Atter gik den skønne Marjanka ind og ud af Forældrenes Hytte og bevægede sig hen over Gaarden i sit tynde Klædebon, gennem hvilket man skimtede Omridset af hendes jomfruelige Legeme.

XX

Næste Dag besluttede Olenin at gaa alene hen til det Sted, hvor han og den gamle havde skræmmet Hjorten op. For at skyde Genvej krøb han ligesom alle de andre i Stanitzaen over det høje Tjørnegærde, der omgav Landsbyen. Medens han endnu stod og

pillede Tornene ud af sin Kappe, havde hans Hund, der var løbet i Forvejen, allerede jaget to Fasaner op. Saa snart han selv kom ind i det tætte Tjørnekrat, der stødte op til Hegnet, fløj der Fasaner op, for hvert Skridt han gjorde. Da den gamle ønskede at beholde dette Sted for sig selv, havde han ikke ført ham derhen den foregaaende Dag. I tolv Skud skød han fem Fasaner, og da han maatte hente dem alle inde mellem Tjørnene, blev han saa træt, at Sveden haglede ned af ham. Han kaldte paa sin Hund, nedlagde Hanerne, satte en Kugle for hver af Hagelladningerne og gik saa ganske sindigt ad Skoven til, idet han søgte at værge sig mod Myggene med Ærmerne af sin Kappe. Undervejs var det ham umuligt at holde Hunden tilbage; den støvede uafladelig, og ved at følge den skød han endnu et Par Fasaner, hvilket opholdt ham saa meget, at Klokken næsten blev tolv, inden han naaede hen i Nærheden af sit Bestemmelsessted.

Det var en rigtig klar, stille og varm Sommerdag. Der var ikke Spor tilbage af Morgenens Kølighed; endogsaa i Skoven var der lummert. Tætte Skarer af Myg bedækkede Olenins Ansigt, Arme og Ryg. Hans sorte Støver var helt graa af Myg, der sad som et tæt Lag paa dens Ryg, og hans hvide tscherkessiske Kappe, som de graadige Insekter belejrede med deres Brod, havde antaget samme Farve. Han tænkte paa at unddrage sig denne Plage ved Flugten, og et Øjeblik fandt han endogsaa, at det var utaaleligt at bo i denne Egn om Sommeren. Han var allerede vendt om for at gaa hjem igen, men saa blev han enig med sig selv om, at Mennesket kan taale en Del, og besluttede da at holde Pinen ud og lade sig æde op af Myggene. Og underligt nok — efter kort Tids Forløb fandt han det ikke saa ubehageligt endda. Ja, det forekom ham endogsaa, at Skoven vilde tabe sin Ynde og sin ejendommelige Karakter, hvis han skulde undvære denne urolige Kløen og Kriblen over hele Legemet og ophøre at indaande denne Atmosfære af Myg, der var saa tæt, at de masedes til en Dejg, hver Gang han førte Haanden op til sit svedte Ansigt. Denne overvældende Masse Insekter passede saa udmærket til det yppige, vilde Planteliv, den umaadelige Mylder af Dyr og Fugle, som boede i den tætte, mørkegrønne Skov, den varme, krydrede Duft i Luften, og Gravene, der var fyldt med Tereks plumrede Vand *), som boblede og klukkede under det ned-

*) Da Terek er meget tilbøjelig til Oversvømmelser, er der med store Bekostninger gravet et helt System af Kanaler og Grave, som fra Floden fører op i Landet. O. A.

hængende Løv, at det, der for nylig forekom ham afskyeligt og utaaleligt, nu var ham en Behagelighed. Han gik uden om det Sted, hvor de havde jaget Hjorten op, og da han ikke stødte paa noget Vildt, besluttede han at hvile sig lidt. Solen, der stod lige over Skoven, sendte sine Straaler lodret ned og brændte hans Isse og Ryg, hver Gang han kom ud paa en Lysning eller en Vej. De syv Fasaner i hans Bælte tyngede ham i den Grad, at det gjorde ondt i hans Hofter. Han opsøgte de Spor, Jeroschka havde vist ham den foregaaende Dag, listede sig frem gennem Buskene, fandt Stedet, hvor Hjorten havde haft sit Leje, og lagde sig dér, idet han betragtede det grønne Løv, som omgav ham til alle Sider. Et Mærke, Hjortens Knæ havde efterladt i Jorden, en lille Klump Skovmuld, den havde løsnet i Springet, hans egne Fodspor fra den foregaaende Dag — intet undgik hans Opmærksomhed. Her var saa køligt og hyggeligt; han tænkte paa intet som helst og havde i Øjeblikket ingen Ønsker. Allerbedst som han laa, kom der over ham, uden at han selv vidste hvorfor, en saadan Følelse af Lykke og Kærlighed til alt, at han uvilkaarlig og følgende en Vane fra Barndommen gjorde Korsets Tegn og opsendte sin Tak til — ja til hvem det var, vidste han ikke rigtig selv. Her laa han, Dmitrij Olenin, et Væsen, der havde sin egen særlige Bestemmelse, netop paa det selvsamme Sted, hvor den gamle, smukke Hjort, der maaske aldrig havde set noget menneskeligt Væsen for sine Øjne, havde haft sit Leje. Her havde intet Menneske været før og tænkt, som han nu tænkte. „Her hviler jeg," sagde han til sig selv, „midt imellem de løvrige Træer. Nogle af dem er unge, andre gamle og vejrbidte; ét af dem er omranket af den vilde Vin. Rundt omkring mig tripper Fasanerne i deres Stier og lugter maaske deres dræbte Kammeraters Blod." Han følte paa sine Fasaner, betragtede dem nøje og tørrede sine varme blodige Hænder af paa Kappen. „De mærker maaske," tænkte han videre, „at Schakalerne snuser i deres Nærhed, og lister sig bort med bekymrede Miner. Hvor jeg ser hen, er der tætte Sværme af Myg. De flyver forbi Træernes Blade og bilder sig ind, at det er store Øer, eller ogsaa danser de summende i Luften. Der er én, to, tre, fire, hundrede, tusinde — nej, en Million Myg i Nærheden af mig, og alle summer de, ikke hen i Vejr og Vind, men noget, der er Mening i. Enhver af dem har sin særlige Bestemmelse ligesom jeg." Han kunde saa tydeligt forestille sig Myggenes Tankegang. „Kom her-

hen, Kammerater! Her er én, hvis Blod vi kan drikke!“ bildte han sig ind, at de summede til hinanden, idet de slog ned paa ham. Det stod klart for ham, at det intet havde at sige, at han var af adelig Byrd, hørte til det gode Selskab i Moskvá, var Ven med den og den og i Familie med den og den. Nej, han var et Væsen af samme Slags som Myggene, Fasanerne og Hjortene, som omgav ham. „Jeg vil leve og dø som Dyrene og Far Jeroschka,“ besluttede han. „Den gamle havde Ret, da han sagde: Der gror Græs paa vor Grav, og saa er det forbi.“

„Men selv om det nu forholder sig saaledes,“ fortsatte han sine Betragtninger, „maa man dog leve og se at blive lykkelig. Det eneste, jeg higer efter, er — Lykken. Og hvad enten jeg nu er som Dyrene, hvis Tilværelse ender med Døden, eller et Væsen skabt i Guds Billede, gælder det dog om, at faa saa meget ud af Livet som muligt. Men hvordan skal man egentlig leve for at blive lykkelig, og hvorfor har jeg ikke været det før?“ Her mindedes han sit tidligere Liv og blev led ved sig selv. — Saaledes laa han i dybe Tanker, betragtede afvekslende det grønne, gennemsigtige Løvhang, den dalende Sol, den klare Himmel og følte sig lykkelig. „Hvorfor er jeg nu lykkelig? Hvad har jeg tidligere levet for?“ spurgte han sig selv. „Hvor var jeg fordringsfuld dengang! Hvad kunde jeg ikke udtænke, naar det gjaldt min egen Bekvemmelighed! Og saa havde jeg dog ikke andet ud af det hele end Sorg og Skam.“ Med ét var det, som om en hel ny Verden aabnede sig for ham. „Lykken bestaar i, at man lever for andre!“ sagde han til sig selv. „Ja, det er soleklart. I ethvert Menneske er der nedlagt en Trang til Lykke; den maa altsaa være berettiget. Men tilfredsstiller man den paa en egenkærlig Maade, idet man tragter efter Livets Bekvemmeligheder, Rigdom, Hæder og Tant, kan det vel hændes, at Omstændighederne føjer sig saaledes, at man ikke opnaar, hvad man higer efter. Trangen til at være lykkelig er fuldt berettiget, men man maa vide at ønske det rette. Hvilke Ønsker kan jeg altid tilfredsstille, hvad enten jeg er rig eller fattig? Ønsket om at elske min Næste og ofre mig for ham.“ Saa glad og henrykt blev han over denne, som han selv troede, ny Sandhed, at han i en Fart sprang op for at finde én, han kunde ofre sig for, gøre godt imod og kaste sin Kærlighed paa. „Jeg behøver jo ingenting til mig selv,“ tænkte han, „hvorfor skal jeg saa ikke leve for andre?“ Han greb sin Bøsse og gik ud af Krattet for hurtigst muligt at komme hjem,

hvor han kunde overtænke Sagen nøjere og finde Lejlighed til at gøre noget godt. Lidt efter kom han til en Lysning og saa' sig om: Solen havde allerede skjult sig bag Træerne, Luften var køligere, og alle Omgivelserne forekom ham fremmede. De lignede ikke, hvad han før havde set i Omegnen af Stanitzaen. Alt havde pludselig forandret sig, baade Vejret og Skovens Karakter. Himlen var overtrukken med Skyer, Vinden susede hen over Trætoppene, og hvor han saa' hen, fik han kun Øje paa Sivtuer og gamle Træer med splintrede, knækkede Grene. Han kaldte paa sin Hund, der løb og støvede — hans Stemme gav en hul og uhyggelig Genlyd. Nu begyndte han at blive ilde til Mode. Han blev bange for Alvor. Tanken om Abrekerne og alle de Mord, der havde fundet Sted i disse Skove, satte ham i saa ængstelig en Stemning, at han var forberedt paa at se en Tschetschentzer springe frem fra hver Busk, han kom forbi. Skete det, maatte han enten sælge sit Liv saa dyrt som muligt eller fejgt gribe Flugten. Han tænkte paa Gud og Livet efter dette; det havde han ikke gjort i umindelige Tider. Hvor han saa' hen, var han omgivet af den mørke, vilde Natur. „Det er sandelig ikke værd at leve som en egenkærlig, der kun tænker paa sit eget Jeg," sagde han til sig selv. „Man kan jo gaa hen og dø, uden at nogen véd af det, og uden at man har udrettet noget godt." Jagten havde han opgivet, for han var dødtræt, men han saa' opmærksomt og næsten med Rædsel hen paa hver Busk og hvert Træ, han kom i Nærheden af, idet han hele Tiden var forberedt paa at skulle af med Livet. Endelig standsede han foran en stor Grøft med plumret og køligt Vand, og for ikke mere at strejfe rundt paa maa og faa besluttede han at følge den. Det gjorde han ogsaa, skønt han ikke havde Begreb om, hvor han kom hen. Pludselig hørte han det rasle i Sivene bag ved sig. Han fór sammen og greb fat i sin Bøsse. Men hvor skammede han sig ikke, da han saa', at det var hans Hund, som gispende og med Tungen ud af Halsen plumpede ned i det kolde Vand og gav sig til at labe deraf.

Han lagde sig med Hovedet ud over Grøften og drak sammen med Hunden. Derpaa fulgte han den, idet han gik ud fra, at den nok vilde finde Vej til Stanitzaen. Men skønt han havde denne trofaste Kammerat hos sig, fandt han dog Omgivelserne endnu mere mørke og uhyggelige end før. Skoven var nu næsten sort, og Blæsten, der tog til i Styrke, hylede og peb hen over de gamle halvt udgaaede Træer. Nogle store Fugle kredsede med

uhyggelige, gennemtrængende Skrig rundt om Trætoppene, hvor de havde deres Reder. Plantevæksten blev fattigere; hvor han gik, susede Vinden ham om Ørene, og alt imellem stødte han paa smaa, nøgne Sandpletter, gennemfurede paa Kryds og paa tværs af Dyrenes Spor. Gennem Blæstens Tuden skelnede han en ensformig, dump Larm, der stemte ham helt sørgmodig. Da han følte efter sine Fasaner, manglede der én. Hovedet og den blodige Hals stak endnu i Bæltet, men Kroppen var blevet hængende i en eller anden Tjørnebusk. Aldrig havde han følt sig saa rædselsslagen som nu. Han begyndte at bede til Gud og frygtede kun for at dø uden nogen Sinde at have udrettet noget godt og ædelt. Og han vilde dog saa gerne leve — leve for rigtig at kunne ofre sig for andre.

XXI

Med ét blev det lyst i hans Sjæl. Han hørte Stemmer, som talte Russisk, og i hans Nærhed brusede Tereks hurtigt henilende, stride Strøm. To Skridt foran sig saa' han Flodens mørke, bevægelige Overflade. Langs Bredderne og paa Bankerne ude i Strømmen skinnede det fugtige Sand med en brunlig Glans. Han fik Øje paa et Udkigstaarn, hvis Omrids tegnede sig skarpt mod Flodens Spejl, og en opsadlet Hest, der gik i Tjørnekrattet med sammenkoblede Ben; i Baggrunden laa Bjærgene, og i det fjerne strakte Steppen sig. Et Øjeblik traadte den lyse Sol frem foran de graa Skyer og kastede sine sidste gyldne Straaler hen over Terek, Sivene, Udkigstaarnet og Kosakkerne, der stod i en Klynge. Blandt disse var ogsaa Lukaschka, hvis kække, raske Skikkelse straks tiltrak sig Olenins Opmærksomhed.

Uden at kunne gøre sig Rede hvorfor, følte han sig nu helt lykkelig igen. Hans Vandring havde ført ham til Vagtposten Nishne-Protozk, der ligger ved selve Terek lige over for en Aul, hvis tatariske Indbyggere er fredelige russiske Undersaatter. Efter at have hilst paa Kosakkerne gik han ind i Vagthytten, uden at der endnu havde frembudt sig nogen som helst Lejlighed for ham til at gøre godt imod nogen. Dérinde frembød den sig heller ikke, da Vagtmandskabet modtog ham temmelig køligt. Derpaa traadte han ind i den Stue, hvor Kosakkerne nød deres

Maaltider, og satte sig ned og tændte en Cigaret, men paa dette Sted tog man heller ikke Notits af ham. For det første røg han Tobak, hvad der jo ikke var velset hos Kosakkerne, for det andet var der denne Aften noget, som særlig optog dem alle. Den dræbte Tschetschentzers Broder var nemlig ankommet fra Bjærgene med en Tolk for at løskøbe Liget, og nu ventede Kosakkerne blot paa, at deres foresatte skulde ankomme fra Stanitzaen, for at Sagen kunde blive ordnet. Tshetschentzeren, en høj og slank Mand med et kort, studset Skæg, der var farvet rødt, sad rolig og majestætisk som en Kejser, og det skønt hans Kappe og spidse Hue hang i Laser. Hans Ansigt lignede i høj Grad den dræbtes. Siddende i Halvmørket med Benene trukne op under sig røg han af sin korte Pibe og spyttede en Gang imellem, men han værdigede ingen af de tilstedeværende et Blik og saa' ikke en eneste Gang hen paa Broderens Lig. Nu og da udstødte han nogle gennemtrængende Strubelyde, der lød som Befalinger, og som hans Ledsager syntes at lytte til med den dybeste Ærefrygt. Det var utvivlsomt, at denne Dhjigita mere end én Gang havde set Russerne under helt andre Forhold end nu, og at intet af det, han saa' her, forbavsede eller interesserede ham. Da Olenin nærmede sig Liget for at tage det i Øjesyn, skævede Tschetschentzeren hen til ham under sine optrukne Bryn og sagde nogle faa Ord i en forbitret Tone. Hans Kammerat skyndte sig at tildække den døde med sin Kappe. Olenin, der følte sig slaaet og fængslet af det majestætiske og strenge Udtryk i Dhjigitaens Ansigt, vilde begynde en Samtale med ham og spurgte ham derfor, i hvilken Aul han hørte hjemme; men den anden saa' knap paa ham, spyttede paa Gulvet for at vise sin Foragt og vendte ham Ryggen. Olenin var forbavset over, at det ikke interesserede Tschetschentzeren at tale med ham, og mente, at det enten maatte være Dumhed eller Ukendskab til det russiske Sprog, der var Skyld i denne Mangel paa Interesse. Han henvendte sig da til Tolken. Denne, der tillige gav sig af med et være Spion, var lige saa laset som sin Kammerat. Han havde kulsort Skæg, mørke, spillende Øjne, skinnende hvide Tænder og var dertil saa livlig, at han ikke kunde holde sig rolig et Øjeblik. Han var villig nok til at indlade sig paa en Samtale med Olenin, hvem han bad om en Cigaret.

„De var fem Brødre i alt," fortalte han i et Sprog, der var en Blanding af Russisk og Tatarisk. „Han derhenne, er den

tredje, Russerne har slaaet ihjel; nu er der altsaa kun to tilbage. Broderen, som er her for at indløse ham, er en rigtig ægte Dhjigita," sagde Spionen, pegende paa sin Ledsager. „Da de skød Achmed Khan" — saaledes hed den dræbte — „sad han i Sivene lige overfor. Fra sit Skjul saa' han dem lægge Liget i Baaden og føre det i Land. Han blev siddende, til det blev mørkt, og vilde have skudt den gamle Jæger, hvis ikke de andre Tschetschentzere havde lagt sig imellem."

I det samme nærmede Lukaschka sig og satte sig hen hos dem.

„Fra hvilken Aul er du?" spurgte han Tolken.

„Jeg hører hjemme i Bjærgene hist ovre," svarede denne og pegede paa en Kløft, der i Frastand saa' ud som en blaalig Taage. „Kender du ikke Landsbyen Sujuk-su? Den ligger vel en halv Snes Verster herfra."

„Er Ghirej-Khan i Sujuk-su en af dine Bekendte?" spurgte Lukaschka, paa hvem man kunde mærke, at han var stolt af sit Venskab med denne Dhjigita.

„Om han er? Han er min Nabo."

„Han er en Perle af en Dhjigita!" udbrød Lukaschka, som nu begyndte at faa Interesse for Tolken og gav sig til at tale Tatarisk med ham.

Lidt efter ankom Sotnikken *) og en Kosakembedsmand fra Stanitzaen, efterfulgt af to Ordonnanser. Sotnikken, som hørte til Kosakofficererne af den nyere Skole, der sætter en Ære i at efterligne Hærens Officerer, hilste sine undergivne ved at tilraabe dem: „Goddag, Børn!" men disse svarede ikke som de rigtige Soldater: „Vi ønsker Dem Sundhed og Lykke, Deres Velbaarenhed!" **) En af Kosakkerne gengældte Hilsenen ved at bukke, og nogle af dem, deriblandt Lukaschka, rejste sig op og rettede sig. Underofficeren meldte derpaa, at Vagten var i Orden. Hele denne Ceremoni forekom Olenin latterlig; for ham saa' det ud, som om disse Mennesker morede sig med at lege Soldat. For Resten hørte disse Formaliteter snart op, og Forholdet mellem foresatte og undergivne blev da fuldstændig utvungent og

---

*) En Kaptajn eller Ritmester hos Kosakkerne benævnes Sotnik. Navnet svarer til Romernes Centurion. O. A.

**) I den russiske Hær er det Skik, at den foresatte hilser paa Folkene ved at tilraabe dem: „Goddag, Børn!" Denne Hilsen besvares ved, at Folkene alle som én istemmer et Leveraab. O. A.

frit. Sotnikken, der i ét og alt var lige saa rask en Kosak som de andre, gik hen til Tolken og talte saa flydende Tatarisk med ham, at man skulde tro, han var en indfødt Tschetchentzer. Tolken fik overleveret et Dokument og maatte betale nogle Penge. Saa var Sagen i Orden, og alle traadte hen til den døde.

„Hvor har vi Lukaschka Gavrilov?“ spurgte Sotnikken.

Lukaschka nærmede sig og tog Huen af.

„Jeg har fremhævet dig i min Indberetning til Obersten, men hvad der kommer ud af det, véd jeg ikke. Du er indstillet til Tapperhedskorset. Underofficer kan du ikke blive endnu, dertil er du for ung. Kan du læse og skrive?“

„Nej, det har jeg ikke Begreb om.“

„Du ser mig ud til at være en Pokkers Karl! Sæt kun Huen paa,“ vedblev Sotnikken; der igen gav den nedladende foresatte. — „Naa, tag nu fat, og hjælp at bære Liget bort,“ befalede han Kosakkerne.

Lukaschkas Ansigt straalede i den Grad af Glæde, at han saa' dobbelt saa godt ud som ellers. Han satte sin Hue paa og tog Plads i Nærheden af Olenin.

Efter at Liget var lagt i Baaden, gik Dhjigitaen ned til Flodbredden. Da han kom i Nærheden af Kosakkerne, veg disse uvilkaarlig til Side og gjorde Plads for ham. Han sprang hurtigt ned i Baaden. Først *da* — Olenin lagde udtrykkelig Mærke til, at det var første Gang — lod han sit Blik glide hen over alle Kosakkerne, medens han samtidig rettede et kort Spørgsmaal til sin Kammerat, der stod oppe paa Bredden. Denne svarede noget — hvad det var, kunde ikke høres tydeligt — og pegede paa Lukaschka. Tschetschentzeren sendte den unge Kosak et Blik fuldt af iskold, knusende Foragt, vendte sig langsomt om, saa' over paa den modsatte Flodbred og gjorde derpaa en kort Bemærkning til sin Kammerat.

„Hvad var det, han sagde?“ spurgte Olenin den urolige, vimse Tolk.

„Hans Ord var: I dræber vore, og vore stjæler og plyndrer fra eder; det gaar lige op,“ forklarede Tolken, der øjensynlig vilde bilde Olenin noget ind. Leende og visende sine hvide Tænder sprang han derpaa ned i Baaden.

Den dræbtes Broder sad saa ubevægelig som en Støtte og stirrede over paa den modsatte Bred. Han hadede og foragtede i den Grad alt, hvad der var paa denne Side af Floden, at intet

dér i fjerneste Maade kunde interessere ham. Hans Kammerat, som stod i Agterstævnen og bevægede Baaden frem med en Aare, styrede med stor Behændighed og lod samtidig Munden løbe. Det lille Fartøj, der gled skraat hen over Strømmen, blev mindre og mindre; Stemmerne i Baaden døde næsten hen. Man kunde se de to Bjærgboer stige i Land paa den modsatte Bred, hvor deres Heste stod og ventede paa dem. De bar Liget ud af Baaden, og skønt Dyret gjorde sig ud til Bens, lykkedes det dem dog at faa deres Byrde anbragt tværs over Sadelen. Derpaa red de i Skridt hen ad Vejen forbi Aulen, hvis Beboere kom myldrende ud for at se paa dem. Kosakkerne var overordentlig fornøjede og tilfredse. Overalt hørtes Spøg og Latter. Sotnikken og hans Ledsagere gik ind i Hytten for at lade sig traktere. Lukaschka satte sig hen ved Siden af Olenin med et fornøjet Ansigt, som han forgæves søgte at lægge i værdige Folder.

„Hvorfor ryger De? Er det saa behageligt?“ spurgte han, ikke fordi det interesserede ham videre at faa dette Spørgsmaal besvaret, men fordi han vilde opmuntre Olenin, der sad saa ene og forladt mellem alle Kosakkerne.

„Ja, naar man som jeg er vant til at ryge, er det en Nydelse. Vil du ikke prøve det?“

„Hm! Hvis en af os indlod sig paa det, vilde Fanden være løs. — Se Bjærgene hist ovre! De ligger ikke langt borte,“ vedblev han pegende paa den blaalige Kløft hinsides Floden, „og dog kan man ikke komme derover. — Gaar De ene hjem? Det skal De ikke; husk paa, at det er mørkt. Ønsker De det, skal jeg ledsage Dem. Beder De Underofficeren derom, giver han nok Tilladelse dertil.“

„Han ser rigtignok rask og forvoven ud,“ sagde Olenin til sig selv, idet han saa' hen paa Kosakkens fornøjede Ansigt. Men i det samme kom han til at tænke paa Marjanka og Scenen med Kysset, som han havde været Vidne til, og han fandt da, at det var sørgeligt og beklageligt, at Lukaschka stod paa saa lavt et Dannelsestrin. „Hvor det egentlig er vanvittigt!“ tænkte han. „Et Menneske gaar hen og slaar et andet ihjel, og i den Anledning er han lige saa fornøjet og tilfreds, som om han havde udført en saare fortjenstfuld Handling. Mon han dog ikke kan sige sig selv, at han ingen synderlig Grund har til at være glad, og at Lykken ikke bestaar i at dræbe andre, men i at ofre sig selv.“

„Naa, Lukaschka, pas nu paa, at han ikke faar fat i dig,“

sagde en af de Kosakker, der havde ledsaget Baaden. „Jeg hørte tydeligt, at han spurgte, om det var dig, der havde slaaet hans Broder ihjel.“

Lukaschka hævede Hovedet og svarede: „Var det min Gudsøn, der spurgte efter mig?“ — Han mente dermed den dræbte Abrek.

„Nej, han staar ikke op fra de døde igen. Det var din Gudsøns Broder, ham med det røde Skæg, jeg taite om.“

„Ja, lad ham takke Gud for, at han selv er sluppet helskindet derfra,“ sagde Lukaschka.

„Hvorfor er du saa fornøjet?“ spurgte Olenin. „Hvis nu en af dine Kammerater var bleven dræbt, vilde du saa ogsaa glæde dig?“

Kosakken saa' hen paa Olenin med smilende Øjne og med et Udtryk, der syntes at sige: „Jeg véd paa Forhaand alt, hvad du kan have at sige mig, men jeg føler mig hævet over dine Meninger og Anskuelser.“

„Jeg kan ikke andet end være fornøjet!“ svarede han. „Tschetschentzerne slaar jo ogsaa mine Kammerater ihjel, naar de kan komme til det.“

XXII

Sotnikken og hans Ledsagere var redne bort. For at glæde Lukaschka og for ikke at gaa alene gennem den mørke Skov bad Olenin Underofficeren, om den unge Kosak maatte forlade Vagten, og han opnaaede denne Tilladelse. Olenin mente, at han derved skaffede Lukaschka en kærkommen Lejlighed til at se Marjanka, og var tillige glad over at faa et behageligt Følgeskab i den unge, meddelsomme Kosak, der havde saa tiltalende et Ydre. Uvilkaarlig forestillede han sig Lukaschka og Marjanka som to uadskillige Væsener, og hans Tanker dvælede med Glæde ved dem. „Han elsker Marjanka,“ tænkte Olenin, „og jeg føler, at jeg kunde elske hende.“ Denne Tanke hensatte ham i en rørt og løftet Stemning, der fulgte ham, medens han gik gennem Skoven sammen med Lukaschka. Skønt de to unge Mennesker var saa forskellige, fløj deres Hjerter dog hinanden i Mø-

de, og hver Gang deres Øjne mødtes, trak det op til et Smil i deres Ansigter.

„Ad hvilken Vej gaar du hjem?“ spurgte Olenin.

„Ad den, der fører gennem den midterste Port; det er den nærmeste for mig. Men jeg skal nok følge Dem lige til Sumpen uden for Stanitzaen. Dér har De intet at frygte mere.“

„Tror du maaske at jeg er bange?“ spurgte Olenin leende. „Tak for godt Følgeskab! Vend du kun om; jeg gaar gerne alene.“

„Vist ej! Hvad skal jeg saa bestille? De har da Lov til at være bange; det kan jeg ogsaa være,“ sagde Lukaschka, for at den anden ikke skulde føle sig saaret.

„Følg med hjem! Saa faar vi os en Passiar og et Bæger Vin, og i Morgen tidlig tager du ud paa Vagt igen.“

„Tror De maaske, at jeg er forlegen for Natteleje?“ spurgte Lukaschka leende. „Jeg takker for Tilbudet, men til i Morgen kan jeg ikke blive, da Underofficeren har bedt mig om snarest at vende tilbage.“

„I Gaar Aftes hørte jeg dig synge paa Gaden sammen med de andre Kosakker; jeg saa' for Resten ogsaa et Glimt af dig.“

„Det lader til, at alle Mennesker véd, hvad jeg tager mig for,“ sagde Lukaschka og rystede ærgerligt paa Hovedet.

„Er det sandt, at du skal giftes?“

„Ja, min Moder vil have det, men det bliver der ikke noget af, før jeg faar mig en Hest.“

„Har du da ikke begyndt at forrette Tjeneste til Hest?“

„Hvor vil De hen? Jeg er mindreaarig endnu og oven i Købet først for nylig mødt til Tjeneste. Nej, jeg ejer ingen Hest og har ikke Raad til at anskaffe mig nogen. Derfor kan jeg heller ikke gifte mig.“

„Hvad koster en Hest?“

„Forleden Dag købslog jeg om én hinsides Floden. Det var en Steppehest fra Nogaj. — De vilde have 60 Sølvpenge for den.“

„Kunde du have Lyst til at være min Ordonnans, naar Regimentet rykker ud mod Fjenden? — Jeg skal nok skaffe dig Tilladelsen; og saa forærer jeg dig en Hest, for jeg har selv to og behøver dem ikke begge.“

„Behøver dem ikke?“ gentog Lukaschka leende. „Hvorfor skulde De forære mig noget. Med Guds Hjælp faar jeg nok selv engang Raad til at anskaffe mig en Hest.“

„Ja, jeg staar ved mit Ord! Men du vil maaske ikke være Ordonnans hos mig?“ spurgte Olenin, der, skønt han var umaadelig glad over, at han havde faaet den Idé at forære Lukaschka en Hest, dog følte sig saa underlig genert til Mode, at han ikke rigtig vidste, hvad han skulde sige.

„Er det sandt, at De ejer Deres eget Hus i Rusland?“ spurgte Lukaschka efter en kort Pavse.

Olenin kunde ikke bare sig for at fortælle, at han ikke ejede ét, men flere Huse hjemme i Rusland.

„Er de smukkere og større end Hytterne her?“ vedblev Lukaschka troskyldigt.

„Meget større! De er paa 3 Etager.“

„Har De ogsaa Heste hjemme?“

„Om jeg har! Jeg har hundrede Heste, og hver af dem er 3 eller 400 Rubler værd. Det er Væddeløbsheste. Har du hørt Tale om den Slags? Jeg foretrækker dog dem, I har her.“

„Hvad vil De egentlig hos os? Er De her af egen fri Vilje eller af Tvang?“ spurgte Lukaschka, der saa' ud, som om han i sit stille Sind morede sig over Olenin. — „Men hvor vil De hen?“ sagde han og pegede paa en Vej, de lige var gaaet forbi. „De skal jo til højre!“

„Jeg er taget herned, fordi jeg ønskede at lære disse Egne at kende og gerne vilde i Felten.“

„For Øjeblikket er jeg ogsaa rigtig oplagt til at drage i Felten. — Hør, hvor Schakalerne hyler!“

„Er det ikke uhyggeligt for dig at tænke paa, at du har dræbt et Menneske?“

„Nej, hvorfor det? Aa, hvor jeg er oplagt til at drage ud mod Fjenden! Hvor jeg dog kunde have Lyst dertil!“

„Maaske vi kan rykke ud sammen. Vort Kompagni skal af Sted om nogle Dage og eders Sotnie *) ligeledes.“

„Og De, som har Hus, Heste og livegne, har virkelig haft Lyst til at tage herned. I Deres Sted vilde jeg være bleven hjemme for at more mig og nyde Livet. — Hvad Grad har De?“

„Jeg er Junker; men jeg er indstillet til Officer.“

„Hvis det virkelig er sandt, hvad De fortæller mig om Deres Herligheder hjemme, kan jeg ikke forstaa, at De er taget derfra. Synes De da, at det er saa godt at være hos os?“

„Ja, jeg finder, at man har det udmærket her.“

*) Kosakkernes Eskadron eller Kompagni benævnes Sotnie. O. A.

Det var bælgmørkt, da de kom til Stanitzaen. Til alle Sider var de endnu omgivne af den skumle, uhyggelige Skov. Vinden fór tudende hen over de høje Trætoppe. Med ét hørte de lige i Nærheden Schakalernes Hyl, der lød, snart som en jamrende Graad, snart som en fæl og skingrende Latter. Foran dem laa Landsbyens Tage. De kunde skelne Kvindernes Stemmer og Hundenes Gøen. Hytternes Omrids traadte skarpere frem, alle Vegne blinkede Lysene dem i Møde, og den stramme Lugt af Gødningerøgen steg dem op i Næsen. I dette Øjeblik følte Olenin rigtig, at her i Stanitzaen var hans Hjem, hans Familie — hele hans Lykke. I dette Øjeblik holdt han af alle Mennesker, men især af Lukaschka. Saa snart han kom hjem, trak han egenhændig den ene af sine to Heste ud af Stalden og overleverede den til den forbavsede unge Kosak. Det var den, han havde købt i Kavkasus, og som han ikke red til daglig. Ganske vist var den ikke ung mere, men den saa' dog godt ud endnu.

„Hvorfor forærer De mig den?" spurgte Lukaschka. „Jeg har jo aldrig haft Lejlighed til at gøre Dem nogen Tjeneste!"

„Tag den kun! Den har ingen Værdi for mig. En anden Gang kan du forære mig noget. — Nu kan vi da drage sammen ud i Felten."

Lukaschka stod, som om han havde tabt baade Næse og Mund. Omsider sagde han uden at se paa Hesten:

„Men hvor kan det dog falde Dem ind? Den maa dog ikke være saa lidt værd."

„Tag den; hører du! Vægrer du dig, betragter jeg det som en Fornærmelse."

„Naa ja, saa siger jeg Tak! Det havde jeg rigtignok ikke ventet," udbrød Lukaschka gribende den ved Tøjlerne.

Olenin følte sig glad og lykkelig som et Barn. „Bind den her udenfor," sagde han. — „Hesten er god, jeg har købt den i Grosnoj. Den galoperer udmærket. — Vanjuscha, skaf os noget Tschikhir! Kom, skal vi saa gaa op i Hytten!"

Der kom Vin paa Bordet. Lukaschka satte sig ned og tog et Bæger.

„Jeg haaber nok, at jeg engang skal kunne gøre Gengæld," sagde han, idet han drak ud. „Sig mig, hvad hedder De?"

„Dmitrij Andreitsch."

„Naa, Dmitrij Andreitsch, Gud være med dig! Lad os to slutte Venskabspagt. Du skulde besøge os; skønt vi ikke er rige Folk,

har vi dog altid Raad til at traktere vore Venner. Min Moder skal nok bringe dig Fløde og Vindruer, naar du trænger dertil, og kommer du ud til Grænsevagten, staar jeg altid til din Tjeneste, hvad enten det gælder Jagt eller Fiskeri. Du skulde have set det Vildsvin, jeg skød forleden. Jeg delte det ud til Kosakkerne. Havde jeg kendt dig dengang, vilde du ogsaa have faaet din Part."

„Ja, Tak skal du have. — Husk, at du ikke bruger Hesten til at køre med; det er den ikke vant til."

„Nej, det kunde aldrig falde mig ind. — Nu skal jeg sige dig noget," hviskede Lukaschka. „Skal vi ikke tage over til min Ven Ghirej-Khan. Han har foreslaaet mig, at vi lægger os i Baghold i Nærheden af Vejen, som fører ned fra Bjærgene. Tag med! Jeg skal ikke lade dig i Stikken, men trofast staa dig bi."

„Ja, engang ved Lejlighed kan vi jo tage derover."

Det lod til, at Lukaschka nu var fuldstændig beroliget og paa det rene med Grunden til Olenins Handlemaade. Denne var forbavset over den unge Kosaks rolige og ligefremme Væsen, men fandt for Resten, at hans Ligefremhed gik noget vel vidt. De sad og talte saa længe sammen, at Klokken blev mange, inden Lukaschka fik sagt Farvel. Skønt han havde drukket tæt, var han dog ikke beruset — det plejede han aldrig at blive.

Olenin kiggede ud af Vinduet for at se, hvad Lukaschka vilde foretage sig, inden han red bort. Kosakken gik langsomt og med sænket Hoved ned ad Trappen. Derpaa trak han Hesten uden for Porten, rystede kækt med Hovedet, sprang som en Kat op paa Dyrets Ryg og fik fat i Tøjlerne. Saa udstødte han et vildt, gennemtrængende Skrig og fór i en susende Fart ned ad Gaden. Skønt Olenin blev skuffet i sin Forventning om, at Lukaschka vilde delagtiggøre Marjanka i sin Glæde, følte han sig dog usædvanlig fornøjet og vel til Mode. Han var saa glad, at han ikke kunde bare sig for at meddele Vanjuscha, ikke alene, at han havde foræret Lukaschka Hesten, men ogsaa, hvorfor han havde gjort det, og han satte sin Tjener ind i hele sin ny Teori om Lykken. Vanjuscha billigede ikke denne Teori. Han erklærede: „*il ni a pa larsjang* i den," og fandt derfor, at det var noget rigtigt Vrøvl.

Lukaschka kom hjem i en Fart, sprang af Hesten, og afleverede den til Moderen, hvem han gav Ordre til, at den straks skulde slippes ud paa Engen, hvor Kosakkernes Heste græssede i Fællesskab; selv var han nødt til endnu samme Nat at vende til-

bage til Vagten. Den døvstumme forklarede ham ved Tegn, at hun, hvis hun nogen Sinde fik hans Velgører at se, vilde kaste sig for hans Fødder, og trak derpaa af med Dyret. Den gamle Moder rystede derimod paa Hovedet, da hun hørte Sønnens Fortælling, for i sit Indre var hun overbevist om, at han havde stjaalet Hesten, og at det var derfor, han vilde have den jaget ud paa Engen før Daggry.

Medens han gik alene gennem Skoven, grublede han uafladelig over, hvad Grunden kunde være til Olenins Handlemaade. Skønt Hesten efter hans Mening ikke hørte til de bedste, var den dog altid sine 40 Sølvpenge værd og saaledes ikke til at foragte. Men hvorfor havde han faaet den? — Ja, det kunde han ikke forstaa, og som Følge deraf følte han heller ikke den ringeste Taknemmelighed overfor Olenin. Nej, tværtimod. En uklar Mistanke om, at denne havde noget slemt i Sinde med ham, rendte rundt i Hovedet paa ham, uden at han dog kunde blive klog paa, hvori Junkerens slette Hensigter bestod. Det var jo fuldstændig utænkeligt, at et Menneske, som han ikke kendte det mindste til, af ren og bar Godhed kunde gaa hen og forære ham en Hest til 40 Sølvpenge. Hvis Olenin endda havde været fuld, kunde han have forstaaet det, men Junkeren var fuldstændig ædru, da han gav ham Dyret. „Han vil sikkert have mig til at begaa en eller anden slet Handling. Naa, men det skal blive Løgn! Nu har jeg Hesten, lad der saa komme, hvad der vil. Jeg er Karl for min Hat. Vi skal dog se, hvem af os to, der tager den anden ved Næsen," tænkte Lukaschka, der følte Trang til at være paa sin Post overfor Olenin og derfor gjorde sig Umage for at blive rigtig uvillig stemt imod ham. Han fortalte ikke en eneste af sine Kammerater, hvorledes han havde faaet Hesten. Nogle bildte han ind, at han havde købt den, og andre gav han et undvigende Svar, naar de spurgte ham ud. I Stanitzaen fik de dog snart den sande Sammenhæng at vide. Og ikke alene Lukaschkas Moder, Marjanka og Ilja Vasiljevitsch men alle Kosakkerne i Stanitzaen blev betænkelige ved denne Junker, som uden fjerneste Grund havde foræret sin Hest bort, og de begyndte halvvejs at frygte ham. Men paa samme Tid fik de rigtignok store Tanker om hans Rigdom og Gavmildhed.

„Du har vel hørt, at Junkeren, som ligger i Kvarter hos Ilja Vasiljevitsch, har foræret Lukaschka en Hest til 50 Sølvrubler,"

sagde en Kosak til en af sine Kammerater. „Det kan man kalde at smide Pengene ud af Vinduet! Han maa være rig.“

„Jo, jeg har nok hørt det,“ svarede den anden og satte et dybsindigt Ansigt op. „Lukaschka maa have vist ham en eller anden Tjeneste. Han har Held med sig, den Vovehals, du skal se, han driver det nok til noget engang.“

„Den Junker er vist en rigtig dreven Fyr,“ blandede en tredje sig i Samtalen. „Jeg er vis paa, at han ender med at tænde Ild paa Landsbyen, eller finder paa andre Ulykker.“

XXIII

Det var et ensformigt og regelmæssigt Liv, Olenin førte. Med sine foresatte og Kammeraterne kom han kun sjældent i Berøring. En rig Junker, der gør Tjeneste i Kavkasus, kan i det hele taget leve, som han lyster. Olenin blev hverken kommanderet til Arbejde eller til Eksercits og havde saaledes Tiden fuldstændig til sin Raadighed. Paa Grund af hans Forhold under den sidste Ekspedition havde hans Oberst indstillet ham til Officer, og indtil denne Udnævnelse kom, lod man ham have Ro. Officererne betragtede ham som en Aristokrat og behandlede ham derfor med en vis tilbageholden Værdighed. Han holdt sig ogsaa fjernt fra dem og deres Sammenkomster i Stanitzaen; da Kortspil og Drikkegilder med Sang, som han kendte saa godt, forinden han drog herned, ingen Tillokkelse havde for ham. I Stanitzaen lever Officererne det ene Aar som det andet. Medens de i Fæstningen morer sig med at drikke Porter, spiller Hasard og drøfter de sidste Udnævnelser, fordriver de Tiden i Stanitzaen med at drikke Kvarterværterne til og kure til de unge Piger, hvem de trakterer med Peberkager og Honning. Undertiden ender alt dette med et Giftermaal. Olenin, der var vant til at indrette sit Liv, som han selv fandt for godt, og hvem det af Naturen var imod at følge den slagne Landevej, slog ikke ind paa den samme Bane som Kammeraterne, men foretrak at leve sit eget Liv.

Han vaagnede gerne ved Solopgang. Naar Teen var drukket, gik han ud paa Trappen for at fryde sig over Morgenbelysningen

og over Marjanka. Derefter trak han sin forrevne Jagtbluse paa, iførte sig sine vaade, ugarvede Hjorteskindssko — de saakaldte Porschni*) — stak en Jagtkniv i Bæltet, tog sin Bøsse og en Pose med Mad og Tobak, kaldte paa sin Hund og gik ud i Skoven — i Almindelighed paa Slaget seks. Klokken syv Aften plejede han saa at vende hjem igen, træt og sulten med 5—6 Fasaner, undertiden ogsaa med en Hjort, og uden at have rørt ved Indholdet af Posen. Han følte sig da frisk og stærk paa Legeme og Sjæl og fuldstændig lykkelig. Men hvis nogen havde spurgt ham om, hvad han havde tænkt paa i al den Tid, han havde været ude, vilde han ikke have kunnet besvare det. Havde Tankerne ligget ordnede i Hovedet paa ham ligesom Cigaretter i et Etui, vilde det ogsaa have vist sig, at ikke en eneste af dem havde rørt sig af Stedet. Løsrevne Erindringer, taagede Drømmebilleder og Tilløb til Tanker hvirvlede rundt i hans Hoved i al den Tid, han var ude i Skoven. Et Øjeblik kunde han vaagne op til klar Bevidsthed og spørge sig selv: „Hvad tænker du paa?“ Og saa greb han sig i at være en Kosak, der arbejdede sammen med sin Hustru i Haven ,eller en Abrek, der strejfede rundt i Bjærgene, eller et Vildsvin, der flygtede gennem Skoven. Men medens han gik rundt i denne forunderlige, drømmende Tilstand, brugte han dog uafladelig sine Øjne og Øren, idet han hvert Øjeblik ventede at faa en Fasan, et Vildsvin eller en Hjort paa Skud.

Hver eneste Aften var Far Jeroschka hans Gæst. Vanjuscha bragte dem Tschikhir, og saa sad de og passiarede hyggeligt, indtil de fornøjede gik hver til sit og lagde sig til at sove. Den næste Dag begyndte Olenin forfra. Han gik igen paa Jagt og kom hjem træt, men stærk og sund, passiarede og drak igen med den gamle Jæger og følte sig lige saa lykkelig som den foregaaende Aften. Om Søndagen, eller naar han vilde hvile sig ud, blev han hjemme hele Dagen. Saa sad han gerne ved Vinduet eller paa Trappen og saa' uafbrudt paa Marjanka, hvis mindste Bevægelser han fulgte ivrigt med Øjnene. Naar han betragtede hende, var det, fordi han beundrede og elskede hendes Skønhed, ligesom han elskede Bjærgenes glimrende Farver og Luftens dybe Blaa. — Det mente han i det mindste selv. — Han brød sig kun om at

*) En Fodbeklædning, som bestaar af et Stykke Læder, der bindes om Anklerne med Remme. Man bløder Læderet i Vand, for at det skal slutte bedre om Foden.

O. A.

beskue hende. Mellem ham og hende kunde der ikke opstaa et Forhold som det, der fandt Sted mellem hende og Lukaschka, og endnu mindre et af den Natur, som kunde tænkes mellem en rig Officer og en ung Kosakpige. Det forekom ham, at den rene og ublandede Nydelse, han nu følte, hver Gang han betragtede Marjanka, vilde forsvinde og give Plads for Anger, Skuffelser og Samvittighedsnag, hvis han følgende sine Kammeraters Eksempel søgte at forlokke hende ved glatte Ord. Desuden havde han jo ved at forære sin Hest til Lukaschka vist en Offerberedvillighed, for hvilken han havde høstet den skønneste Løn i sin Tilfredshed med sig selv, og endelig havde han saa megen Ærefrygt for hende, at han ikke for nogen Pris vilde kunne sige et eneste leflende Ord til hende.

En Dag, da Olenin sad hjemme, traadte en af hans tidligere Bekendte, den unge Fyrst Bjeletzkij, som han kendte fra Selskabslivet i Moskvá, aldeles uventet ind i hans Værelse.

„Ah, mon cher, hvor jeg blev glad, da jeg fik at vide, at De var her," begyndte Fyrsten i dette halvt russiske, halvt franske Sprog, som er saa almindeligt i visse Kredse af Moskvá. „Olenin er her," sagde man til mig. „Hvilken Olenin?" spurgte jeg. — Og De kan ikke tænke Dem min Glæde, da jeg fik at vide, at det virkelig var Dem. Det var da morsomt, at Skæbnen atter skulde føre os sammen. Naa — hvordan har De det? Hvad tager De Dem for? Hvorfor er De her?"

Fyrst Bjeletzkij gjorde derpaa Rede for sine egne Forhold. Han fortalte, at han kun midlertidig skulde forrette Tjeneste i dette Regiment, at Generalen havde taget ham til sin Adjudant, og at han om kort Tid skulde indtræde i denne ny Stilling, der ikke interesserede ham det fjerneste.

„Naar man gør Tjeneste i en Afkrog som denne, maa man i det mindste se at gøre Karriere. Det gælder om at avancere, at faa en Orden og at blive forsat til Garden. Det er ligefrem nødvendigt, om ikke for ens egen, saa for ens Slægts eller Bekendtes Skyld. Fyrsten modtog mig overordentlig godt; han lader til at være en meget behagelig Mand," sagde Bjeletzkij, der blev ved at lade Munden løbe. „For min Deltagelse i den sidste Ekspedition er jeg indstillet til Ridder af St. Anna Ordenen. Og nu bliver jeg her, til vi rykker ud. Her er ogsaa udmærket. Kvinderne — de er dejlige! — Naa, hvordan har De det egentlig? Min Kaptajn — De kender ham — Startzev, en skikkelig, men

noget indskrænket Fyr, fortæller mig, at De lever her som en fuldstændig Vildmand og ikke kommer sammen med en eneste af Officererne. Jeg kan saa godt forstaa, at De ikke gider have noget med disse Mennesker at gøre. Men jeg er glad over, at vi to nu kan omgaas. Jeg bor i Nærheden af Dem, hos en Kosakunderofficer. Hans Datter Ustjenka er ligefrem fortryllende."

Og saadan blev han længe ved i en Blanding af Russisk og Fransk, hvor Ordene var hentede fra en Verden, som Olenin troede at have sagt Farvel for bestandig til. Bjeletzkij gik for at være en godmodig og elskværdig ung Mand. Nok muligt, at han var det, men der hang ved ham en Duft af den urene Atmosfære, som Olenin for bestandig havde vendt Ryggen, og derfor fandt han ham til Trods for hans kønne og godmodige Ansigt højst ubehagelig. Hvor harmeligt, at han ikke kunde blive af med dette Menneske, som kom fra hin forhadte Verden, der nu atter syntes at kræve ham tilbage. Han ærgrede sig ikke alene over Bjeletzkij, men ogsaa over sig selv, for mod sin Vilje spækkede han sin Tale med franske Udtryk; og han greb sig i at spørge med Interesse til Generalen og sine Bekendte i Moskvá. Paa samme Tid som han omtalte Kosakkerne og sine Kammerater med en vis Foragt, viste han sig meget venlig overfor Bjeletzkij, lovede at besøge ham og bad ham om at gøre Gengæld. Og saaledes bar han sig ad, ene og alene fordi han og Fyrsten sad her i Stanitzaen og talte sammen i en Slags fransk Dialekt. — Det blev dog ikke til noget med hans Besøg hos Bjeletzkij; han kunde ikke bekvemme sig til at se op til ham. Vanjuscha derimod priste Fyrsten i høje Toner og sagde om ham, at man nok kunde mærke, at han var en rigtig fornem Herre.

Bjeletzkij indrettede straks sit Liv her i Stanitzaen efter de rige russiske Officerers sædvanlige Vis. I Løbet af en Maaned var han saa fuldstændig indlevet i Landsbyen, at man skulde tro, han havde boet i den hele sit Liv. Han drak de gamle Kosakker fulde, gjorde smaa Aftenselskaber for de unge Piger, mødte ved deres Sammenkomster, pralede af sine Triumfer og opnaaede endogsaa, at Landsbyens Koner og unge Piger — uvist af hvilken Grund — kaldte ham „Bedstefar". Det gik snart op for Kosakkerne, at de her havde en Mand for sig, der holdt af Kvinder og Vin. De vænnede sig derfor hurtigt til ham og syntes langt bedre om ham end om Olenin, der var og blev dem en Gaade.

XXIV

Klokken var fem om Morgenen. Vanjuscha stod paa Trappen uden for Hytten og pustede til Samovaren gennem et Støvleskaft. Olenin var allerede redet ned til Floden for at bade. I den sidste Tid havde han nemlig fundet paa at forfriske sig og sin Hest med et Bad i Terek. Mor Ulitka opholdt sig i Mælkehytten, ud af hvis Skorsten der væltede en tæt, sort Røg, og inde i Stalden var Datteren i Færd med at malke Bøffelkoen. „Kan du staa, dit Utyske!“ lød det gennem Staldlaagen, og et Øjeblik efter begyndte den regelmæssige Lyd af Malkningen. Paa Gaden lød Hestetrampen. Olenin, som sad uden Sadel paa Ryggen af sin smukke, mørkegraa Hest, der efter Badet skinnede som et Spejl, nærmede sig Porten. Indhyllet i et rødt Tørklæde viste Marjankas skønne Hoved sig et Øjeblik i Stalddøren og forsvandt straks igen. Olenin bar en høj, spids Hue, rød Silkeskjorte og en hvid tscherkessisk Kappe, der var spændt sammen om Livet med en bred Rem, i hvilken der stak en lang Dolk. Han sad med en noget søgt Holdning paa den vaade Ryg af sin velnærede Hest. Holdende med den ene Haand fast paa Bøssen, der hang over hans Ryg, bøjede han sig forover for at lukke Porten op. Hans Haar var vaadt endnu, og Ansigtet skinnede af Ungdom og Sundhed. Han mente selv, at han saa' godt ud, sad smukt til Hest og lignede en Dhjigita. Men det sidste var en Fejltagelse, for intet øvet Øje kunde være i Tvivl om, at det var en Russer, man havde for sig. Saa snart han saa' den unge Pige, lagde han sig behændigt helt forover, slog Portfløjen op, strammede Tøjlerne, gav sin Hest et Slag med Pisken og red ind i Gaarden. „Er Teen færdig, Vanjuscha?“ spurgte han muntert, uden at se hen til Stalddøren. Han følte med Glæde, at hans smukke Hest, lystrende Tøjlerne, anspændende hver en Muskel og med Bagparten ind under sig veg et Par Skridt tilbage, parat til hvert Øjeblik at sætte over Hegnet. „*Ce pré!*“ svarede Vanjuscha. Olenin havde Fornemmelsen af, at Marjankas smukke Hoved hele Tiden kiggede ud af Stalddøren, men han blev ved at se ligeud. Idet han sprang ned af Hesten, fik hans Bøsse fat i Trappens Rækværk, saa at han kom til at træde forkert. Han kastede et forfærdet Blik hen til Stalddøren, men der var ingen at se; man hørte kun Lyden af Malkningen indenfor.

Han gik ind i sin Hytte, men vendte kort efter tilbage og satte sig med en Bog, en Pibe og et Glas Te paa Trappen helt ind under Taget, hvorhen Solens skraa Straaler endnu ikke var naaede. Det var hans Agt at blive hjemme hele Formiddagen for at faa nogle Breve fra Haanden, som han længe havde opsat at skrive. Men det faldt ham saa vanskeligt at forlade sin lille, hyggelige Plads paa Trappen; han vilde saa nødig ind i Hytten, der forekom ham som et Fængsel. Mor Ulitka opholdt sig stadig i Mælkehytten, hvor hun blev ved at fyre i Ovnen. Marjanka drev Kvæget ud paa Græs, og da hun havde besørget det, samlede hun med en Skovl den tørre Gødning, som laa i Gaarden, og lagde den langs Hegnet. Olenin forstod ikke et Ord af, hvad han læste i Bogen. Hvert Øjeblik løftede han sine Øjne op for at betragte den skønne Marjanka, der gik og syslede i hans Nærhed. Hvad enten hun bevægede sig i den kølige Skygge af Hytten eller midt ude i Gaarden, beskinnet af Morgensolen, der kastede en varm Glans over hendes slanke Skikkelse i den lyse Dragt, fulgte han hende ivrigt med Øjnene, ængstelig for at gaa Glip af en eneste af hendes Bevægelser. Hvor frydede det ham at betragte hende! Bøjede hun sig frit og yndefuldt forover, lagde hendes rosenrøde Særk sig i maleriske Folder hen over Brystet og ned over det slanke Legeme. Rettede hun sig op og trak Vejret, saas Barmens bølgende Linjer under det stramme Klædebon. Hvor fast til Jorden satte hun ikke sine smaa Fødder i de gamle røde Sko, og hvor anspændte hun ikke hver en Muskel i sine kraftige nøgne Arme, hver Gang hun gjorde et Kast med Skovlen. Hvor han følte sig lykkelig, naar hun en Gang imellem tilkastede ham et Blik. Skønt hun da rynkede sine fine Bryn, læste han dog i hendes sorte Øjne, at hun var tilfreds, og at hun kendte sin Skønhed.

„Naa, Olenin, har De været længe oppe?“ spurgte Bjeletzkij, der kom gaaende ind i Gaarden iført en let og vid Uniformsfrakke af den Slags, som Officererne i Kavkasus bruger.

„Aa, er det Dem, Bjeletzkij!“ udbrød Olenin og strakte Haanden ud imod ham. „Hvor kan det være, at De er saa tidlig paa Benene?“

„Ja, hvad skulde jeg gøre! Jeg er bleven jaget hjemmefra, fordi der skal være Bal i Gaarden. Naa, Marjanka! — Du skal vel ogsaa hen til Ustjenka?“

Olenin var forbavset over hans ugenerte Maade at tale til

hende paa. Marjanka, der lod, som om hun ikke havde hørt, hvad Bjeletzkij sagde, sænkede Hovedet, kastede Skovlen over Skulderen og gik med raske og stolte Skridt ind i Moderens Hytte.

„Du er nok undselig, min Putte!“ raabte Bjeletzkij efter hende, og idet han løb op ad Trappen til Olenin, sagde han smilende til ham: „Det er Dem, hun generer sig for!“

„Skal De virkelig have Bal hjemme?“ spurgte Olenin.

„Ja, Ustjenka, min Kvarterværts Datter gør Bal i Dag. De er ogsaa indbuden. Her hos Kosakkerne betyder et Bal for Resten kun, at de unge Piger kommer sammen og spiser Kager og andre søde Sager.“

„Men hvad skal vi da bestille der?“

Bjeletzkij smilede, blinkede listigt med Øjnene og gjorde en lille Bevægelse med Hovedet hen mod Hytten, i hvilken Marjanka lige var forsvundet.

„De er dog et højst besynderligt Menneske! Jeg forstaar Dem ikke,“ sagde Olenin rødmende, idet han trak paa Skulderen.

„Aa, bild mig det ind!“

Olenin rynkede Panden. Bjeletzkij, som lagde Mærke dertil, hviskede med et indsmigrende Smil: „Men betænk dog, at De bor i Hus med hende. Hun er jo mageløs — ligefrem en Skønhed.“

„Ja, hun er vidunderlig skøn. Aldrig har jeg set saa dejlig en Kvinde!“ udbrød Olenin.

„Men hvad er der da i Vejen?“ spurgte Bjeletzkij, der ikke forstod et Ord af det hele.

„Ja, det forekommer Dem maaske besynderligt,“ svarede Olenin, men hvorfor ikke sige Dem Sandheden, som den er. Det er, som om Begrebet Kvinde ikke har eksisteret for mig i al den Tid, jeg har boet hernede. Og jeg forsikrer Dem for, at jeg befinder mig vel derved. Naa, og hvad Tilknytningspunkt tror De ogsaa, der kan være mellem os og disse Kvinder? Med Jeroschka er det en hel anden Sag, han har den samme Lidenskab som vi — Jagten.“

„Nu har jeg hørt det med. Tilknytningspunkt? Hvad tror De, der knytter mig til Amalie Ivanovna? Hvis De endda havde sagt, at De ikke brød Dem om Kvinderne her, fordi De ikke fandt dem renlige nok, saa kunde jeg have forstaaet det. I den Henseende er mit Standpunkt for Resten: *A la guerre comme à la guerre!*“

„Jeg har aldrig kendt nogen Amalie Ivanovna og aldrig forstaaet at omgaas den Slags Kvinder. Dem kan man ikke have Agtelse for, og det har jeg for de unge Piger her i Stanitzaen."

„Naa, ja. Agt dem, saa meget De vil! Hvem forbyder Dem det?"

Olenin tav. Det var tydeligt, at han gerne vilde udtale sig nærmere i denne Sag, men tillige, at den laa ham saa meget paa Hjerte, at det faldt ham vanskeligt over for Bjeletzkij.

„Ja, jeg véd, at jeg i den Henseende er anderledes end andre," erklærede han omsider forvirret. „Men mit Liv her har formet sig saaledes, at jeg ikke alene ikke føler Trang til at forandre mine Principper, men ogsaa føler, at jeg ikke kunde leve her — i det mindste ikke saa lykkeligt, som nu — hvis jeg vilde føre det samme Liv som De. Jeg søger desuden noget helt andet i disse Kvinder og ser noget mere i dem end De."

Bjeletzkij trak sine Øjenbryn tvivlende i Vejret. „Kom nu alligevel i Aften," sagde han i en overtalende Tone. „Marjanka møder ogsaa. Jeg skal nok sørge for, at De gør hendes Bekendtskab. Keder De Dem, kan De jo gaa Deres Vej. Ser jeg Dem saa?"

„Jeg kunde nok have Lyst til at være med. Men oprigtig talt — jeg er bange for, at jeg skal blive forelsket."

„Aa!" raabte Bjeletzkij. „Kom De kun, jeg skal nok slaa koldt Vand i Blodet paa Dem. Giv mig saa Deres Æresord paa, at De møder!"

„Ja, naar jeg blot vidste, hvad vi skal der."

„Kom nu, naar jeg beder Dem derom. Lov mig det saa!"

„Ja, det kan nok være, at jeg gaar med."

„At tænke sig, at De har Lyst til at leve som en Munk her, hvor der er de dejligste Kvinder! Hvorfor vil De dog gøre Dem Livet saa surt og ikke benytte Dem af de Goder, det byder? — Nu skal vi jo snart bort herfra. Har De ikke hørt, at vort Kompagni skal til Vosdvishensk?"

„Det er da ikke muligt? Jeg mente, at det var 8de Kompagni, som skulde derhen."

„Nej, jeg har min Meddelelse fra Regimentsadjudanten. Han skriver, at Fyrsten selv rykker med ud. Det bliver morsomt at træffe sammen med ham; jeg er allerede led og ked af at være her."

„Jeg hører, at vi snart skal ud paa Rekognoscering."

„Saa? — Det véd jeg intet om. Men jeg kan fortælle Dem, at Krinovitzin har faaet St. Anna Ordenen for sin Deltagelse i den sidste Rekognoscering. Han havde nok ventet at avancere til Løjtnant, og saa fik han en Orden," sagde Bjeletzkij leende. „Nu er han forsat til Staben."

Da Tusmørket faldt paa, begyndte Olenin at tænke paa, at han skulde sammen med de unge Piger. Indbydelsen, han havde faaet, pinte ham. Han havde nok Lyst til at tage hen til Bjeletzkij, men han følte sig alligevel helt underlig og uhyggelig til Mode ved Tanken om, hvorledes dette Selskab vilde løbe af. Han vidste, at der hverken vilde komme Mænd eller gifte Koner, men kun unge Piger. „Hvad vil de bestille?" tænkte han. „Hvordan skal jeg forholde mig imellem dem? Hvad skal jeg sige? Hvad skal de andre sige? Hvad skal jeg og disse unge halvvilde Kosakpiger finde paa at tale om?" Han kunde slet ikke forestille sig, at han skulde være i Stue sammen med Marjanka, og at han maaske oven i Købet vilde komme til at veksle Ord med hende. Det forekom ham umuligt at nærme sig denne unge Kvinde, hvis majestætiske Holdning og Gang indgød ham saa stor en Ærefrygt. Bjeletzkij havde rigtignok sagt, at det var den simpleste Sag af Verden. — „Mon han vilde behandle Marjanka som alle de andre? Det skal dog interessere mig at se ham over for hende," sagde han til sig selv. „Nej, jeg maa hellere blive hjemme. Det er urigtigt og daarligt af mig at gaa derhen, og det fører desuden ikke til noget." Og atter pintes han ved Tanken om, hvorledes dette Gilde, som han halvvejs havde lovet at være med til, vilde løbe af. Han gik hjemmefra uden at have fattet nogen Beslutning, men han endte dog uden for Bjeletzkijs Bolig og gik derind.

Fyrstens Hytte lignede Olenins i ét og alt. Den var bygget paa Pæle, som ragede et Par Alen op over Jorden, og bestod kun af to Stuer. I den forreste, som man kom ind i efter at være klatret op ad en stejl Trappe, laa der bløde Puder, Tæpper, Dækkener og Hynder smukt og pynteligt lagt til Rette langs Væggene ud til Gaden; Sidevæggene var prydede med Vaaben og Bækkener af drevet Messing, og under Ovnbænken var der et helt Oplag af Vandmeloner og Græskar. I den næste Stue, hvor der fandtes en mægtig Ovn, bestod Møblementet af et Bord og nogle Stole. Rundt om paa Væggene hang der Billeder af de gammeltroendes Helgener. Her havde Bjeletzkij opslaaet sin Bopæl og anbragt sine Ejendele: en Jærnseng, nogle Kofferter, et Tæppe, der

tjente som Underlag for hans Bøsse, og en Mængde Toiletsager og Portræter, der fyldte hele Bordet. Paa en af Bænkene havde han henslængt sin Silkeslobrok. Selv laa han fin og pyntelig i Skjorteærmer paa Sengen og læste i „De tre Musketerer."

„Naa, der kan De se, hvor hyggeligt jeg har indrettet mig," sagde Bjeletzkij, som sprang op fra sit Leje, saa snart han fik Øje paa Olenin. „Har jeg det ikke udmærket? De kan ellers tro, at Pigebørnene har ordentlig travlt. De er ved at lave Postejer. Véd De, hvordan det gaar til? Man tager Svinekød og Vindruer og bager det hele ind i en Dejg. Naa — men det kan nu være lige meget. Se engang, hvor ivrige de er derovre!"

De saa' ud af Vinduet. Det kunde ikke nægtes, at der herskede en ualmindelig Travlhed i Kvarterværtens Hytte. De unge Piger løb uafladelig ind og ud af Forstuen, snart med ét og snart med et andet.

„Er I snart færdige?" raabte Bjeletzkij.

„Straks! Er du maaske sulten, Bedstefar?" lød det derovrefra, og et Øjeblik efter hørtes en lydelig Latter.

Med opsmøgede Ærmer kom den buttede, rødmossede Ustjenka løbende ind i Bjeletzkijs Hytte for at hente Tallerkener.

„Naa, lad mig være! Jeg taber jo Tallerkenerne," sagde hun fnisende til Bjeletzkij. „Du skulde hellere komme over og hjælpe os!" raabte hun og lo hen til Olenin. — „Ja, I sørger vel for de søde Sager!"

„Hør, véd De hvad!" udbrød Bjeletzkij, efter at hun var gaaet, „hvis man klædte denne Ustjenka ordentlig paa, vadskede hende og fiksede hende lidt op, saa vilde hun være kønnere end alle de Skønheder, vi har derhjemme. Har De aldrig set den unge Kosakpige, som blev gift med Oberst Nikolajev? Hun fører sig med en dignité, der er henrivende. Hvor faar dog de unge Piger her dette Væsen fra?"

„Nej, jeg har aldrig set hende. Men efter min Mening kan ingen Dragt være skønnere og klædeligere end den, de gaar i her."

„Ak ja!" sagde Bjeletzkij og trak Vejret med Velbehag. „Gud være lovet, at jeg kan tage Livet, som det er. Nu tror jeg for Resten, at jeg vil se, hvordan det staar til derovre."

Han kastede sin Slobrok om sig og løb ud af Værelset, idet han raabte: „Vil De sørge for Konfekten!"

Olenin sendte Fyrstens Oppasser efter Pebernødder og Hon-

ning. Han væmmedes ligefrem ved at give ham Penge til disse søde Sager, for han fik med ét en Følelse af, at de skulde tjene til at bestikke de unge Piger med, og han kunde derfor ikke bekvemme sig til at give Oppasseren et bestemt Svar, da denne spurgte ham om, hvor mange Penge han skulde give ud til Pebermyntekager og hvor mange til Pebernødder.

„Det kan du gøre, som du vil," brummede han endelig.

„Skal jeg købe for dem alle?" spurgte den gamle Soldat igen. „Pebermyntekagerne er de dyreste; de koster 15 Kopeker Pundet."

„Ja vist, ja vist. Tag bare for alle Pengene," svarede Olenin, forbavset over, at hans Hjerte bankede, som om han var i Færd med at indlade sig paa noget forkert. Med ét hørte han de unge Piger skrige op og le, og et Øjeblik efter saa' han Bjeletzkij komme farende ud af Hytten og ned ad Trappen, leende og skabende sig.

„De jog mig ud!" sagde han til Olenin.

Lidt efter tradte Ustjenka ind ad Døren, meldte at alt var færdigt, og indbød dem højtideligt til at give Møde.

Da de kom ind i Hytten, viste det sig ogsaa, at alt var saa vidt, at Gildet kunde begynde. Ustjenka gik dog først hen og ordnede Hynderne, der laa langs Væggen. Paa Bordet, som var dækket med en meget lille Dug, stod en Karaffel med Tschikhir og et Fad tørret Fisk. Hele Stuen lugtede af Bagværk og Vindruer. Fem, seks unge Piger i pyntelige, stramtsiddende Jakker og uden det ellers uundgaaelige Tørklæde om Hovedet stod hviskende og tiskende i Krogen henne ved Ovnen.

„Maa jeg bede Dem om at drikke et Glas i Anledning af min Navnedag," sagde Ustjenka, der bød Gæsterne til Bords.

Olenin fik Øje paa Marjanka, der stod inde mellem de andre unge Piger, som alle uden Undtagelse saa' godt ud. Hvor ærgrede han sig ikke over, at han skulde mødes med hende under saa latterlige Forhold! I Følelsen af, at han gjorde en dum og kejtet Figur, besluttede han at redde sig ud af det ved at gøre som Bjeletzkij. Denne skred med en højtidelig Mine, men rask og selvtillidsfuldt hen til Bordet og tømte et Glas paa Ustjenkas Sundhed, idet han opfordrede alle tilstedeværende til at gøre det samme. Men Ustjenka erklærede paa de unge Pigers Vegne, at de ikke drak Vin.

„Hvis vi fik lidt Honning i Glassene, lod det sig vel nok gøre," lød det henne fra Krogen.

Bjeletzkij kaldte paa Oppasseren, der lige var kommet med Honningen og de søde Sager. Denne skævede med en Blanding af Misundelse og Foragt hen til Herskaberne, som efter hans Mening nu var i Færd med at slaa Gækken løs for Alvor, og afleverede derpaa omhyggeligt og samvittighedsfuldt sit Indkøb, der var indsvøbt i et Stykke graat Papir. Men da han vilde til at gøre Rede for Prisen og Pengene, som han havde faaet tilbage, jagede Bjeletzkij ham udenfor.

Efter at Fyrsten havde kommet Honning i Glassene, kastede han alle Pebernødderne flot hen ad Bordet, trak de unge Piger ud fra Krogen og fik dem til at tage Plads. Olenin lagde Mærke til, at Marjankas lille solbrændte Haand greb to runde Pebermyntekager og en brun Pebernød, som hun vendte og drejede mellem Fingrene uden at vide, hvad hun skulde gøre med dem. Endskønt Ustjenka og Bjeletzkij gjorde alt for at faa de tilstedeværende i godt Humør, var Stemningen dog saa trykket, at Samtalen ikke rigtig vilde gaa. Forgæves brød Olenin sit Hoved for at finde paa et eller andet, han kunde sige. Han blev rød i Hovedet, for han følte, at de andre betragtede ham med Nysgerrighed, og han troede at mærke, at de lo af ham. Det forekom ham, at hans Forlegenhed smittede de unge Piger, og han fandt, at disse, men især Marjanka, saa' noget trykkede ud. „De venter sikkert, at vi skal give dem Penge," tænkte han. „Hvordan skal jeg kunne overvinde mig til at gøre det? Gid det var overstaaet, og jeg saa kunde slippe herfra hurtigst muligt."

XXV

„Du kender vel ikke noget til ham derhenne?" spurgte Bjeletzkij Marjanka.

„Nej, han besøger os aldrig," svarede hun og saa' hen paa Olenin.

Blodet fór op i Olenins Kinder. „Jeg er bange for din Moder," stammede han forfærdet og uden ret at vide, hvad han sagde. „Hun gav mig saa grov en Medfart, da jeg var ovre hos eder."

Marjanka saa' igen hen paa ham og lo.

„Blev du virkelig saa bange?“ spurgte hun.

For første Gang saa' Olenin hele hendes Ansigt. Tidligere havde han kun set hende indhyllet lige op til Øjnene. Med Rette gik hun for at være den første Skønhed i Stanitzaen. Ustjenka var en køn lille Pige, fyldig og rødmosset, med spillende brune Øjne og et evigt Smil paa de røde Læber. Hun lo fra Morgen til Aften, og Munden stod ikke stille paa hende. Marjanka var vidt forskellig fra hende. Hun var ikke køn — nej, hun var en blændende Skønhed. Hendes udprægede Træk sluttede sig harmonisk til hendes høje, slanke Skikkelse, yppige Bryst og kraftige, men formskønne Skuldre. Henrivende skønt var det alvorlige, men blide Udtryk i hendes sorte, mandelformede Øjne, der skyggedes af de mørke, fine Bryn. Dejligt var hendes Smil og det milde Udtryk om Munden. Smilede hun — lyste det ind i ens Sjæl. Alle i Stuen havde kun Øje for den stolte, skønne Marjanka, der straalede som en Dronning mellem de andre unge Piger.

Bjeletzkij, der gjorde sig al mulig Umage for at sætte Liv i Selskabet, lod uophørlig Munden løbe, nødte de unge Piger til at byde Tschikhir rundt, gantedes med dem og kom hele Tiden med upassende Bemærkninger paa Fransk om Marjankas Skønhed. Talte han til Olenin om hende, kaldte han hende *„la vôtre“*, idet han opfordrede ham til at tage sig lignende Friheder. Olenin følte sig mere og mere trykket. Medens han sad og søgte at finde et Paaskud til at slippe bort, forkyndte Bjeletzkij højt og lydeligt, at Ustjenka skulde byde dem Tschikhir og derefter give hver af dem et Kys. Hun gik ind paa Spøgen, men kun paa den Betingelse, at hun fik Penge paa sin Tallerken, saaledes som det er Skik ved Bryllupper, naar der samles ind til Brudefolkene. „Gid Fanden havde dette afskyelige Gilde!“ tænkte Olenin og rejste sig for at gaa sin Vej.

„Hvorhen?“ spurgte Bjeletzkij.

„Jeg vil hente mig noget Tobak,“ svarede han og gjorde Forsøg paa at løbe sin Vej, men Bjeletzkij greb ham ved Haanden og sagde paa Fransk: „Bliv her! Jeg har Penge.“

„Jeg slipper ikke. Jeg maa kysse hende og betale derfor,“ tænkte Olenin og ærgrede sig over sin egen Forlegenhed. „Hvorfor kan jeg dog ikke være som Bjeletzkij? Jeg behøvede ikke at gaa herhen, men er jeg nu engang kommet, bør jeg ikke forstyrre deres Lystighed. Jeg vil drikke for at faa Mod,“ sagde han til sig

selv, og idet han greb et Træbæger, der rummede otte almindelige Glas, fyldte han det med Vin og tømte det næsten helt. De unge Piger saa' forbavsede og næsten forfærdede paa ham, medens han drak. Det fandt de dog var for galt. Ustjenka bød ham og Bjeletzkij Vin og kyssede dem. „Skal vi saa være lystige!" sagde hun til de unge Piger, idet hun klingrede med de fire Sølvpenge, som hun havde faaet paa sin Tallerken.

Olenin glemte sin Undselighed og begyndte at faa Munden paa Gled.

„Nu skal du byde Vin og kysse os, Marjanka," sagde Bjeletzkij og tog hende i Armen.

„Der har du et Kys," svarede hun og slog for Spøg efter ham.

„Bedstefar kysser vi gerne uden at faa Penge derfor," lød det fra en af de unge Piger.

„Sikken en sød lille en!" raabte Bjeletzkij, idet han fór hen og kyssede hende til Trods for hendes Modstand. „Naa, Marjanka, byd os saa Vin. Gaa først hen til Olenin."

Han tog hende ved Haanden, førte hende hen til Bænken, hvor Olenin sad, og tvang hende ned ved Siden af ham.

„Hvor hun er smuk," sagde han og drejede hendes Hoved saaledes, at hun vendte Profilen til Olenin.

Marjanka fandt sig rolig deri, fæstede sine skønne Øjne paa Olenin og smilede stolt.

„Hvor hun er smuk!" gentog Bjeletzkij.

„Se, hvor jeg er dejlig!" syntes Marjankas Blik at sige. Olenin, der nu ikke mere var Herre over sig selv, omfavnede hende og vilde kysse hende. Men hun sled sig løs, væltede Bjeletzkij, rev Bordpladen ned og fór hen til Ovnen. Alle gav sig til at skrige og le i Munden paa hinanden. Bjeletzkij hviskede noget til de unge Piger, og med ét løb de alle ud i Forstuen og lukkede Døren i Laas efter sig.

„Hvorfor vil du ikke kysse mig?" spurgte Olenin, der nu var ene med Marjanka. „Du vilde jo dog nok kysse Bjeletzkij."

Hun trak Øjenbrynene og Underlæben i Vejret. „Jeg kysser ikke alle og enhver. — Med ham er det en hel anden Sag," sagde hun smilende, „han er jo vor Bedstefar." Derpaa ilede hun hen til Døren og dundrede løs paa den, idet hun raabte: „Hvorfor har I lukket af, I Uhyrer?"

„Lad dem kun blive derude, saa bliver vi her," sagde Olenin og gik tæt hen til hende.

Hun rynkede Brynene og strakte sin Arm alvorligt og afværgende ud imod ham. Da hun stod der foran ham skøn og majestætisk, kom han til sig selv igen og skammede sig over sin Adfærd.

„Luk op, Bjeletzkij! Hvad er det for Dumheder?“ raabte han.

Hun lo med sin velklingende, barnlige Latter og spurgte: „Er du maaske bange for mig?“

„Ja, jeg er, du har jo lige saa heftigt et Sind som din Moder.“

„Du skulde sidde noget mere sammen med Far Jeroschka, saa vilde de unge Piger komme til at holde rigtig meget af dig,“ sagde hun, og idet hun nærmede sine Øjne til hans, saa' hun ham lige ind i dem.

Han vidste ikke, hvad han skulde finde paa at sige. — „Men hvis jeg nu kom og besøgte eder?“ spurgte han omsider.

„Ja, det var noget andet,“ hviskede hun og gjorde en lille Bevægelse med Hovedet.

I det samme stødte Bjeletzkij Døren op. Marjanka fór saa pludseligt tilbage, at hun stødte til Olenin med sin Hofte.

„Alt, hvad jeg tidligere har tænkt — baade det om Kærligheden, om Selvopofrelsen og om Lukaschka, er der ikke Spor af Mening i. Der er kun én Maade at være lykkelig paa. — Den, der har Lykken med sig, har altid Ret,“ fór det igennem ham, og han drog Marjanka til sig med en Styrke, der forbavsede ham selv, og kyssede hende gentagne Gange paa Kinden og paa Panden. Hun blev ikke fornærmet, men lo højt og løb ud til de andre unge Piger.

Og dermed endte Gildet; thi i det samme kom Ustjenkas Moder hjem fra Marken. Hun skældte de unge Piger ud og jagede dem paa Porten.

XXVI

„Ja,“ tænkte Olenin, da han var kommet hjem, „det vilde være mig den letteste Sag af Verden at blive vanvittig forelsket i denne Kosakpige.“ Og derpaa lagde han sig til at sove, trøstende sig med, at det nok vilde gaa over igen altsammen, og at han saa atter kunde begynde sit tidligere rolige Liv.

Men han tog fejl; med hans Rolighed var det forbi. Forholdet

mellem ham og Marjanka var nu et andet end før. Muren imellem dem var brudt. Hver Gang han mødte hende, hilste han og sagde Goddag, og hun besvarede hans Hilsen.

Dagen efter Gildet kom Fændrikken hjem, og da han fik at vide, hvor rig og gavmild Olenin var, bød han ham over til sig. Mor Ulitka modtog ham venligt, og det varede ikke længe, inden han kom hver Aften og blev siddende til ud paa Natten. Udadtil gik hans Liv ligesom tidligere, men i hans Indre var der sket en Forandring. Hele Dagen tilbragte han i Skoven, men Klokken otte, naar Mørket faldt paa, begav han sig over til Fændrikkens Hytte, enten alene eller sammen med Far Jeroschka. Marjankas Forældre vænnede sig snart saadan til hans Selskab, at de savnede ham, naar han udeblev. De saa' ham gerne, for han var et roligt og fredeligt Menneske, der betalte godt for Vinen, han drak. Den ene Aften gik som den anden derovre. Naar Vanjuscha havde bragt ham Teen, satte han sig hen i Krogen ved Ovnen. Mor Ulitka blev ved med sin Gerning uden at lade sig forstyrre, og medens der blev drukket Te og Tschikhir, fik man sig en Passiar om Dagens Begivenheder. Olenin fortalte om Rusland, og de andre spurgte ham ud. Undertiden tog han en Bog med for at have noget at læse i. Oppe paa Ovnen *) eller henne i en mørk Krog sad Marjanka, sky som en Hind og med Fødderne trukne op under sig. I Samtalen deltog hun ikke. For Olenin var det en Nydelse at se hendes smukke Ansigt og dejlige Øjne og at lytte til hendes sagte Bevægelser. Saa' han ned i sin Bog, følte han hendes Nærværelse, og talte han, kunde han mærke, at hun lyttede med spændt Opmærksomhed. Undertiden, medens han sad og talte, forekom det ham, at hendes Øjne hvilede paa ham. Naar han da mødte hendes straalende Blik, gik han i Staa, og hun vendte straks sit Ansigt bort. Saa lod han, som om han var meget optaget af sin Samtale, men i Virkeligheden lyttede han til hendes Aandedræt, idet han ventede paa at faa et nyt Blik. Undertiden kom han, inden Marjanka var vendt hjem fra Marken. Hvor hoppede Hjertet da ikke i Livet paa ham, naar han hørte hendes faste Skridt og opdagede hendes røde Særk henne i den aabne Dør. Kom hun saa ind i Stuen og saa' venligt paa ham med et næsten umærkeligt Smil i Øjet, følte han sig lykkelig og betaget.

*) I Rusland hviler og sover man oven paa den store Ovn. O. A.

Han ønskede intet af hende — attraaede intet, og dog blev hendes Nærværelse ham uundværligere for hver Dag, der gik.

Olenin var i den Grad optaget af sit nuværende Liv, at Fortiden stod for ham som noget helt fremmed, og at Fremtiden, for saa vidt den laa uden for den Verden, han levede i, aldeles ikke interesserede ham. Han kunde mærke paa de Breve, han fik fra Slægt og Venner, at man sørgede over ham som over en fortabt, og det ærgrede ham, for han mente, at alle de var fortabte, der ikke levede som han. Han var sikker paa, at han ikke vilde angre, at han havde sagt Farvel til Fortiden og var slaaet ind paa det ejendommelige Eneboerliv, han førte her i Landsbyen. Naar han var paa Ekspedition eller laa et Par Dage i en af de smaa Grænsefæstninger, befandt han sig vel, men tænkte aldrig paa Fortiden. Det var kun, naar han var under Far Jeroschkas beskyttende Vinger, i Skoven eller i sin Hytte, men især naar han havde Marjanka eller Lukaschka i sine Tanker, at det stod klart for ham, at han havde været hildet i en Løgn — en modbydelig, latterlig Løgn. For hver Dag, der gik, følte han sig mere og mere frigjort, mere og mere som et Menneske. Her var helt anderledes, end han havde tænkt sig det. Hvor var det Kavkasus, han havde hørt, læst og drømt saa meget om? — Det eksisterede ikke. „Her er ingen Afgrunde, ingen af de tscherkessiske Fyrster, Heste og Skurke, som jeg har læst saa meget om i Romanerne," tænkte han. „Menneskene her lever et rent Naturliv. De fødes, forplanter sig, slaas, drikker, spiser, glæder sig ved Livet og dør saa. Det gaar med dem som med Solen, Græsset, Træerne og Dyrene — de er kun afhængige af Naturens Love." Han fandt, at disse Mennesker var langt stærkere og friere end han, og følte sig skamfuld og sørgmodig, naar han sammenlignede sig med dem. Undertiden tænkte han for Alvor paa at forlade alt. Han vilde være Kosak, købe sig en Hytte og gifte sig med en ung Kosakpige — kun ikke med Marjanka; hende havde han jo afstaaet til Lukaschka. Far Jeroschka skulde da være hans Omgang. Han vilde fiske og jage med ham og deltage i Kosakkernes Ekspeditioner mod Bjærgboerne. „Hvorfor gør jeg det ikke? Hvad venter jeg paa?" spurgte han sig selv og søgte at opmuntre sig til at tage en afgørende Beslutning. „Er jeg da saa bange for at gøre, hvad jeg finder fornuftigt og godt? Er det da taabeligere at tænke paa at blive en simpel Kosak og at leve et harmløst Liv i Naturens Skød, kun med sine Medmenneskers Liv for Øje, end at ønske at

blive Minister eller General, hvad jeg tidligere ofte har drømt om?“ Men en Stemme inden i ham hviskede, at han skulde give Tid. Hvad der afholdt ham fra at bestemme sig, var en dunkel Anelse om, at han dog ikke kunde leve ganske som Lukaschka og Jeroschka — skulde han blive lykkelig, maatte han kunne ofre sig for andre. Hans Gavmildhed over for Lukaschka var ham endnu stadig en Kilde til Glæde og Tilfredshed. Han ventede bestandig paa en Lejlighed til at vise sin Offerberedvillighed, men Lejligheden udeblev. Undertiden glemte han rent sin selvopfundne Recept for Lykken og mente, at han nok kunde slaa sit Liv sammen med Far Jeroschkas. Men i det næste Øjeblik hægtede han sig igen fast ved Tanken om at ofre sig for andre, og da saa' han med Foragt ned paa sine Medmennesker og deres Maade at være lykkelige paa.

XXVII

Kort før Vinhøstens Tid kom Lukaschka ridende ned til Olenin. Han saa' om muligt endnu mere kæk og forvoven ud end ellers.

„Naa, skal du saa giftes?“ spurgte Olenin, som muntert kom ham i Møde.

„Jeg har været ovre paa den anden Side af Floden og byttet Deres Hest med denne her,“ svarede Lukaschka, der ikke vilde rigtig ud med Sproget. Se engang paa Brændetegnet; den er fra det bedste Stutteri i Kabardiet.“

De saa' paa den ny Hest, medens de lod den tumle sig i Gaarden. Det var en usædvanlig smuk Vallak, blankbrun med lang, tæt Hale og fin Man og Pandelok. Den var saa godt i Stand, at man kunde lægge sig hen og sove paa Ryggen af den, som Lukaschka sagde. Dens fyrige Øjne og fine Hove lod en ikke være i Tvivl om, at der var Race i den. Olenin kunde ikke faa sine Øjne fra den. Han fandt, at det var den smukkeste Hest, han havde set i Kavkasus.

„Og De kan tro, at den traver godt,“ sagde Lukaschka, idet han klappede den paa Halsen. „De gør Dem ikke Begreb om, hvor klog den er. Den følger sin Herre som en Hund.“

„Har du givet meget i Bytte?“

„Jeg har ikke talt de Penge, jeg gav. Det var en Ven, jeg handlede med," svarede Lukaschka.

„Det er dog en dejlig Hest! Hvad vil du have for den?"

„Den er sine 150 Sølvpenge værd, men De skal faa den for intet, som den gaar og staar. Sig et Ord, og den er Deres. Nu tager jeg Sadelen af den, saa kan De trække af med den."

„Nej, det kunde ikke falde mig ind."

„Ja ja da, saa har jeg her en Gave til Dem, som jeg har faaet hinsides Floden," sagde Lukaschka, og idet han løste sit Bælte, rakte han Olenin den ene af de to Dolke, som hang i det.

„Naa, lad gaa da. Tak!"

„Og Mor har sagt, at hun vil bringe Dem Vindruer."

„Det behøves ikke. Vi bliver nok kvit uden det. Jeg har ikke i Sinde at give dig Penge for Dolken."

„Penge! Vi har jo sluttet Venskabspagt. Og desuden har jeg selv faaet den forærende. Ghirej-Khan førte mig ind i sin Hytte og sagde: „Vælg, hvad du vil." Saa tog jeg denne Dolk. Saaledes er det Skik og Brug hos os."

De gik ind i Hytten og drak sig et Glas.

„Bliver du her i længere Tid?" spurgte Olenin.

„Nej, jeg er blot kommet herned i Dag med Nasarka for at sige Farvel. Jeg er nemlig kommanderet til Sotnien, der gør Forposttjeneste hinsides Terek."

„Naar skal da dit Bryllup staa?"

„Jeg kommer tilbage med det første, saa skal Trolovelsen fejres. Og naar det er sket, tager jeg straks bort igen," svarede Lukaschka tvært.

„Vil du da slet ikke se til din Brud?"

„Nej, hvorfor skulde jeg det? — Hør, hvis Deres Kompagni skulde komme i Nærheden af vor Sotnie, skal De blot spørge efter mig. Der er Masser af Vildsvin i den Egn. Forleden skød jeg to. Kom kun, jeg skal nok vise Dem, hvor der er Vildt at finde."

„Naa, Farvel! Krist være med dig!"

Lukaschka satte sig op paa sin Hest og red ud af Gaarden uden at have set til Marjanka. Derpaa fór han af Sted i et vildt, forvovent Ridt. Ude paa Gaden ventede Nasarka paa ham.

„Skal vi ikke dérhen?" spurgte Nasarka og blinkede med Øjnene i den Retning, hvor Jamka boede.

„Tag min Hest," befalede Lukaschka, „og træk den hen til

hende. Varer det længe, inden jeg kommer, giver du den lidt Hø. Men jeg bliver i alt Fald ikke længere borte, end at jeg kan være ved Sotnien i Morgen."

„Har Junkeren ikke foræret dig noget mere?"

„Nej, men jeg gav ham en Dolk, ellers havde han maaske tigget mig om Dyret her," svarede Lukaschka, idet han steg af Hesten og smed Tøjlerne til Nasarka.

Langs med Olenins Hytte listede Lukaschka sig ind i Gaarden og hen til Marjankas Vindue. Det var allerede helt mørkt. Marjanka, der skulde til at gaa i Seng, sad indenfor og redte sit Haar.

„Det er mig," hviskede han.

Saa snart hun hørte hans Stemme, kom der Liv i hendes alvorlige og rolige Ansigt. Hun aabnede Vinduet og stak Hovedet ud, glad, men dog noget ængstelig.

„Hvad er der? Hvad vil du?" spurgte hun sagte.

„Lad mig komme et Øjeblik ind til dig. Du skulde vide, hvor jeg har længtes efter dig," svarede han, og idet han tog hendes Hoved mellem begge sine Hænder kyssede han hende. — „Naa, lad mig saa komme ind til dig, hører du!"

„Det nytter dig ikke noget. Jeg siger dig én Gang for alle, at du ikke kommer indenfor. — Bliver du her længe?"

Han svarede ikke, men blev ved at kysse hende, og saa spurgte hun ham ikke mere.

„Jeg kan ikke engang rigtig komme til at omfavne dig, naar jeg skal staa her udenfor," sagde Lukaschka.

„Marjanka!" raabte Moderen med ét inde fra sin Stue. „Hvem taler du med?"

Lukaschka tog sin Hue af, for at den ikke skulde forraade ham, og dukkede sig ned under Vinduet.

„Gaa straks, hører du," hviskede Marjanka til ham. — „Lukaschka var her og spurgte efter Far," tilføjede hun højt.

„Hvorfor bad du ham ikke om at komme ind til mig?"

„Han gik straks igen. Han sagde, at han ikke havde Tid til at vente."

Langs Hytten, neden under Vinduerne, ilede den unge Kosak ud af Gaarden og hen til Jamka. Olenin var den eneste, der saa' ham liste sig bort. Efter at Lukaschka og Nasarka havde tømt to Bægre Tschikhir, red de ud af Landsbyen. Det var en lummer, mørk og stille Nat. Hestenes Hovslag var den eneste Lyd,

man hørte. Da de havde redet noget, begyndte Lukaschka at synge Visen om den berømmelige Kosak Mingal, men han holdt op midt i det første Vers og sagde:

„Hun lod mig ikke komme ind."

„Aah!" svarede Nasarka, „det kunde jeg have sagt dig i Forvejen. Jamka har fortalt mig, at Junkeren har begyndt at faa sin Gang i Huset, og Far Jeroschka gaar og praler af, at han har faaet en Bøsse af ham for at besnære Marjanka."

„Han lyver, den Satan!" raabte Lukaschka forbitret. „Nej saadan er hun ikke. Det gamle Bæst! Jeg skal garve hans Rygstykker, kan du tro."

Et Øjeblik efter begyndte han at synge sin Yndlingsvise:

Fra Ismájlovo, fra den skønne By,
Hvor den grønne Lund skænker Læ og Ly,
Svinger sig en Falk op mod Himlens Blaa,
Og en Jægersmand søger den at naa.
Paa sin højre Haand lokker han den ned;
Den med Vingen slaar, siger ham Besked:
Ej du mægted før at stænge mig inden gyldne Baand,
Ej du mægter end at holde mig paa din højre Haand.
Op jeg svinger mig i dristig Flugt over Havets Blaa,
Ned paa Svanen jeg med Næb og Kløer vil som Lynet slaa.

XXVIII

Hos Fændrikkens højtideligholdt de Trolovelsen. Lukaschka, som i den Anledning var ankommet til Stanitzaen, besøgte ikke Olenin, og denne gik heller ikke med til Gildet, skønt Fændrikken havde indbudt ham. Olenin havde aldrig følt sig saa nedtrykt i al den Tid, han havde boet i Stanitzaen. Da han om Eftermiddagen saa' den pyntede Lukaschka gaa over til Fændrikkens, spurgte han sig selv, hvor det kunde være, at den unge Kosak var blevet saa kølig overfor ham. Saa lukkede han sig inde i sin Stue og begyndte at tage fat paa sin Dagbog.

„Jeg har tænkt og grundet meget i den sidste Tid," skrev han, „og dog er jeg ikke naaet videre end til det, jeg kender fra min ABC. Skal man være lykkelig, maa man elske, men saaledes, at man ofrer sig selv. Som et Edderkoppespind maa man kaste sin Kærlighed ud til alle Sider og fange hver den, der

kommer i det. Det er saaledes jeg har fanget Vanjuscha, Far Jeroschka, Lukaschka og Marjanka."

Saa vidt var Olenin, da Far Jeroschka traadte ind til ham.

Jeroschka var i det mest straalende Humør. En Aftenstund for nogle Dage siden havde Olenin truffet ham i Færd med at flaa Skindet af et Vildsvin. Hundene, og deriblandt hans Yndling Ljam, laa omkring ham logrende med Halen og betragtede hans Gerning. Drengene drillede ham ikke som sædvanlig, men kiggede ærbødigt og nysgerrigt over Hegnet. Kvinderne, som ellers ikke var videre velsindede over for ham, hilste venligt paa ham og bragte ham baade Spise- og Drikkevarer. Næste Dag sad Jeroschka i sin Stue helt tilsølet med Blod og solgte Vildsvinekød i Pundevis. Af nogle fik han Penge, af andre Vin. I hans Ansigt stod skrevet: „Gud har givet mig Held til at skyde et Svin. Nu har de Brug for Far Jeroschka." I sin Glæde over, at Lykken havde været ham saa gunstig, gav han sig selvfølgelig til at drikke, og det havde han nu gjort fire Dage i Træk, i hvilken Tid han ikke havde sat sine Ben uden for Stanitzaen. I Dag havde han desuden drukket tæt i Anledning af Forlovelsesgildet, og han var derfor fuldstændig beruset, da han kom ind til Olenin. Hans Ansigt var rødt, og Skægget sammenfiltret, men han var festligt klædt paa i rød Kaftan med Guldgaloner. Under Armen havde han en Balalajka *). Han havde allerede længe lovet Olenin at synge og spille for ham, og i Dag var han rigtig oplagt dertil. Da han opdagede, at Junkeren skrev, blev han i høj Grad nedtrykt.

„Skriv, skriv, min Ven," hviskede han saa sagte, som om han troede, at der mellem ham og Papiret svævede en Aand, som han frygtede for at forstyrre. Derefter satte han sig lydløst ned paa Gulvet. Det var Far Jeroschkas Yndlingsstilling, naar han var fuld. Olenin bad Vanjuscha om at komme med noget Vin og skrev videre. Men det kedede Jeroschka at drikke alene; han vilde gerne have sig en lille Passiar.

„Jeg kommer fra Fændrikkens," sagde han, „men hvad skal jeg ovre hos de Asener? Jeg gider ikke være der. Derfor har du mig her."

„Hvor har du faaet den Balalajka fra?" spurgte Olenin og blev ved med at skrive.

*) En to- eller trestrenget Guitar, der i Kavkasus forfærdiges af et Græskar.

„Jeg har hentet den hinsides Floden," svarede den gamle stadig hviskende. „Du kan ellers tro, at jeg er dygtig til at synge Viser. Vil du have en Kosakvise, en Soldatervise eller en af dem, Tatarerne synger? — Jeg er parat!"

Olenin saa' hen paa ham og smilede, men vedblev at skrive.

„Hvad skriver du?" spurgte Jeroschka, opmuntret af hans Smil. „Hvad skal alt det Skriveri til?"

Og han efterabede Olenin, idet han bankede med sine tykke Fingre paa Gulvet og fortrak sit Fjæs til en foragtelig Grimasse. „Hvad er det for Rænkespil, du har for? Drik hellere med mig, saa kommer du i Humør."

Efter hans Begreber var alt, hvad der hed Skriveri, ikke andet end det fuleste Rænkespind.

Olenin lo. Far Jeroschka sprang op og forberedte sig paa at vise sin Kunst i at spille paa Balalajka og i at synge Viser.

„Hold op at skrive, gode Menneske! Hør hellere, hvad jeg nu synger for dig!" raabte han. „Naar du først er kreperet, er det forbi med Viserne. Drik og vær lystig!"

Først sang han en Vise, han selv havde digtet, og medens han sang, dansede han rundt paa Gulvet. Den lød saaledes:

A di di di di di li,
Hvor er Fyren? spørger vi.
Han i Boden hænger i,
Sælger alskens Krammeri.

Derpaa fulgte en Vise, han havde lært, medens han endnu stod i Tjenesten.

Mandag bragte Elskovs Smerte,
Tirsdag gik jeg saa og led.
Onsdag aabned jeg mit Hjerte,
Torsdag vented jeg Besked.
Jeg i Fredags fik at vide,
At hun ej mig kunde lide.
Jeg i Lørdags vilde ende
Livet og min Sjælekval.
Jeg i Søndags mig betænkte,
Frelste Sjælen — ej mig hængte.

Og næppe var han færdig, før han igen begyndte med sit:

A di di di di di li,
Hvor er Fyren? spørger vi.

Saa gav han sig med ét til at blinke med Øjnene og at trække paa Skulderen, og samtidig dansede han rundt og sang:

Jeg kysser dig i Elskovs Leg,
Med Roser jeg bestrør din Vej;
Mit „lille Haab" jeg kalder dig.
Mit Haab, mit lille Haab er du;
Sig! Staar til mig din ganske Hu?

Og den gamle blev nu saa lystig, at han gjorde de vildeste Krumspring rundt i Værelset, medens han slog i Strengene og sang dertil.

Hidtil havde han kun sunget for Olenin, men da han havde faaet sig tre Glas Tschikhir, kom han til at mindes gamle Dage, og saa gav han de rigtig ægte Kosak- og Tatarviser til Bedste. Medens han var midt inde i sine Yndlingsviser, begyndte hans Stemme pludselig at skælve. Han tav, men blev ved med at klimpre paa Balalajkaen.

„Ak ja, min Ven!" udbrød han med ét.

Olenin vendte sig om, for det forekom ham, at den gamles Stemme havde en hel besynderlig Klang. — Jeroschka græd. Hans Øjne var vaade, og en Taare randt ned ad hans Kind.

„Borte er du, min Ungdomstid; du vender aldrig tilbage igen!" hulkede han. Men et Øjeblik efter raabte han med tordnende Røst og uden at aftørre Taarerne: „Drik! Hvorfor drikker du ikke?"

Blandt de næste Viser var der især én, som hensatte ham i en rørt Stemning. Det var en af Bjærgboernes ejendommelige, sørgmodige Sange. Der var kun faa Ord i den, men det melankolske Omkvæd: Aj, daj, dalalaj! gjorde en forunderlig gribende Virkning. Jeroschka oversatte Indholdet for Olenin: En Ungersvend har drevet Hjorden ud af Aulen og op i Bjærgene. Imidlertid kommer Russerne, stikker Ild paa Landsbyen, dræber alle Mændene og fører Kvinderne med sig i Fangenskab. Han kommer tilbage og finder Landsbyen jævnet med Jorden. Hans Moder er borte, hans Broder er dræbt, og hans Hjem er lagt øde. Kun et eneste Træ knejser mellem Ruinerne. Han sætter sig under det og græder: „Jeg er ene i Verden ligesom dette Træ. Aj, daj, dalalaj!" — Den gamle gentog flere Gange det klagende, gribende Omkvæd, fór hen og snappede en Bøsse, som hang paa Væggen,

og ilede udenfor, hvor han skød begge Løbene af i Luften. Derpaa sang han endnu mere klagende end før: „Aj, daj, dalalaj!“

Olenin stod ude paa Trappen og saa' op mod den dybe Stjernehimmel, hen i den Retning, hvor Skuddene glimtede. I Fændrikkens Hus var der Lys, Liv og Røre. Udenfor paa Trappen og ved alle Vinduerne stod de unge Piger. Nogle Kosakker kom springende ud af Forstuen, da de hørte Skuddene, og i deres Begejstring udstødte de vilde Skrig og sang Omkvædet med.

„Hvorfor er du ikke med til Gildet?“ spurgte Olenin den gamle.

„Ja, Gud tilgive dem!“ raabte denne med saa krænket en Mine, at man ikke kunde være i Tvivl om, at han var bleven fornærmet ovre hos Fændrikkens. „Jeg holder ikke af dem! Nej, jeg gør ikke. Der er ikke noget ved de Mennesker. Lad os gaa ind til dig. De kan drikke for sig, saa drikker vi for os selv.“

Olenin gik atter ind i Stuen.

„Naa, er Lukaschka fornøjet?“ spurgte han, „Tror du ikke, at han kommer op og besøger mig?“

„Lukaschka? — De andre har jo bildt ham ind, at jeg vil føre Pigen i dine Arme,“ hviskede den gamle. „Hvis du ønsker det, skal hun for Resten nok blive vor. Spar blot ikke paa Mønten, saa er hun din.“

„Nej, Far, Penge nytter ikke noget her; dem bryder hun sig ikke om. Lad hellere være at tale om det.“

„Aa, hvor vi to Stakler dog er forladte og ulykkelige!“ sagde Jeroschka med ét og gav sig saa igen til at hyle og græde.

Olenin drak mere end ellers, medens han hørte paa den gamles Viser og Fortællinger. „Saa, nu er min Lukaschka lykkelig,“ tænkte han; men denne Tanke fyldte ham med Vemod. Jeroschka drak sig saa fuld, at han faldt om paa Gulvet, hvor han blev liggende, og Vanjuscha, der maatte kalde en Soldat til Hjælp for at faa ham slæbt bort, var saa forbitret over den gamles upassende Opførsel, at han rent glemte at tale Fransk.

XXIX

Det var i August Maaned. I flere Dage havde der ikke været en eneste Sky paa Himlen. Solen brændte utaaleligt, og en lum-

mervarm Blæst hvirvlede Steppehøjenes glødende Sand hen over Sivene, Træerne og Stanitzaen. Græsset og Løvet var bedækket med et tykt Lag Støv. Vandet i Terek stod saa lavt, at det ikke gik op i Gravene og Kanalerne. I Landsbydammen, hvis mudrede, nedtrampede Bredder nu laa fuldstændig tørre, plaskede og støjede Børnene hele Dagen. Græsset i Steppen var vissent, og det sultne, brølende Kvæg tyede derfor om Dagen hen i Markerne. Vildtet var draget bort for at søge Græsning andre Steder; det var gaaet over Floden og op i Bjærgene. Fluer og Myg dansede i tætte Sværme over Sumpene og Landsbyerne. Snebjærgene var indhyllede i en graalig Taage, Luften var kvalm og ildelugtende. Det hed sig, at Abrekerne var vadet over Floden og nu laa i Baghold paa denne Side. Hver Aften gik Solen ildrød ned. Det var i Høstens travleste Tid, Stanitzaens Beboere arbejdede alle i Melonmarkerne eller i Vinhaverne. I de yppige, skyggefulde Haver tittede de unge Vindrueklaser frem gennem det lyse Løvværk. Hen ad den støvede, opkørte Vej kom den ene tohjulede Karre efter den anden, belæsset op til Randen med mørke Druer. Børn, hvis Klæder var plettede af Druesaft, løb bag efter deres Mødre med Klaser i Hænderne og i Munden. Lasede tatariske Daglejere bar store fyldte Kurve paa deres stærke Skuldre. Kvinder, tilbundne lige op til Øjnene, førte Okserne, der trak de tungt belæssede Karrer, og Soldater gik forbi dem og bad om Vindruer. En Kvinde steg op i sit Køretøj og kastede Klaser ned med begge Hænder. Persningen var allerede begyndt; Lugten af de gærede Skaller fyldte Luften. Tatariske Arbejdsfolk gik frem og tilbage i Gaardene med opsmøgede Benklæder, og Lægge, der var røde af Druesaft. Svinene aad gryntende af Skallerne og væltede sig i dem. Paa Hytternes flade Tage laa de mørke, halvt gennemsigtige Druer for at tørres i Solen. Krager og Alliker flokkedes i tætte Skarer om dem, pikkede i Kernerne og flagrede fra Sted til Sted.

I Aar var Druehøsten usædvanlig rig og god, og alle arbejdede derfor med Glæde. Men det var ogsaa Frugterne af et helt Aars Flid, man nu plukkede ned og førte hjem. Inde mellem Vinstokkenes tætte Rækker hørtes der Latter, Sang og glade Kvindestemmer, og gennem Vinløvet skimtede man de unge Pigers lyse, brogede Dragter.

Det var lige i Middagsstunden. Inde i Haven, i Skyggen af et Ferskentræ, sad Marjanka foran den fraspændte Karre i Færd

med at pakke Middagsmaden ud. Fændrikken, der var hjemme i Ferien, laa lige over for hende paa et Hestedækken og vadskede sine Hænder i en Skaal. Marjankas lille Broder, som for et Øjeblik siden var vendt hjem fra Dammen, tørrede Ansigtet i sit Ærme og trak Vejret hurtigt og dybt. Han saa' uroligt og utaalmodigt hen paa Moderen og Søsteren, for han længtes efter Middagsmaden. Mor Ulitka lagde Vindruer, tørret Fisk, Skørost og Brød hen paa et lavt Bord. Fændrikken tog sin Hue af, gjorde Korsets Tegn og rykkede hen til Bordet. Drengen greb efter Kruset, der stod foran ham, og drak med Begærlighed, og Moder og Datter satte sig ned med korslagte Ben og begyndte Maaltidet. Det var utaaleligt varmt, endogsaa i Skyggen, og Luften var beklumret og kvalm. Den varme, gennemtrængende Blæst, som satte Toppen af Pære-, Fersken- og Morbærtræerne i en regelmæssig gyngende Bevægelse, førte ingen Kølighed med sig. Fændrikken gjorde endnu en Gang Korsets Tegn og greb saa et Krus Tschikhir, der stod bag ved ham. Han drak sig en Slurk og rakte derpaa Kruset til Mor Ulitka. Ilja var i bar Skjorte, som var opknappet i Halsen, saa at man kunde se hans kraftige, lodne Bryst. Hans listige Ansigt havde for Øjeblikket et usædvanlig fornøjet Udtryk. Den paatagne og beregnede Høflighed, der ellers prægede hans Manerer og Tale, var som blæst bort. Han var naturlig og munter.

„Vi bliver færdige med Stykket bag Laden inden Aften," sagde han, idet han tørrede sit vaade Skæg med Haanden.

„Det tænker jeg ogsaa," mente Mor Ulitka. „Naar blot Vejret vil holde sig. Demkins har ikke plukket Halvdelen af deres Druer endnu. De har ikke andre til at arbejde end Ustjenka, og hun maa derfor gaa og slide i det fra Morgen til Aften."

„Ja, hvordan skulde det være anderledes hos dem?" udbrød Fændrikken stolt.

„Drik, Marjanka!" sagde Moderen, idet hun rakte sin Datter Kruset. „Med Guds Hjælp bliver Høsten nok saa god i Aar, at vi kan bekoste dit Bryllup."

„Ja, det kan vi altid tale om," brummede Fændrikken.

Marjanka sænkede Hovedet.

„Hvorfor vil du ikke tale derom nu?" spurgte Mor Ulitka. „Sagen er jo afgjort, og Brylluppet staar for Døren."

„Hver Ting til sin Tid! Nu er vi ved at høste," svarede Fændrikken.

„Har du set Lukaschkas ny Hest?“ begyndte hans Kone for at tale om noget andet. „Den, han fik forærende af Dmitrij Andreitsch, har han allerede byttet bort.“

„Nej, jeg har ikke. — Men véd du, at Junkeren igen har faaet tusinde Rubler sendt. Hans livegne har selv fortalt mig det.“

„Hvor han maa være rig!“ sagde Ulitka.

Hele Familien var glad og tilfreds, men det var ikke saa underligt, for Høsten skred godt fremad og lovede et rigeligt Udbytte.

Efter at Marjanka havde spist, fodrede hun Okserne og lagde sig ved Siden af Broderen i det friske, bløde Græs under Karren. Skønt hun ikke havde andet paa end en Særk og et Silketørklæde om Hovedet, fandt hun det dog utaaleligt varmt. Hendes Ansigt glødede, Benene kunde ikke finde Hvile, og Øjnene var halvt tillukkede af Træthed og Søvn. Hun aandede tungt og med aabenstaaende Læber.

Vinhøsten var begyndt for fjorten Dage siden, og i al den Tid havde Marjanka fra Morgen til Aften været fuldstændig optaget af det anstrengende Arbejde i Marken. Den ene Dag gik som den anden: hun stod op ved Daggry og vadskede sit Ansigt med koldt Vand, derpaa kastede hun et Tørklæde om sig og løb barfodet ud til Kvæget, og naar hun var færdig med Fodringen, tog hun sine Sko og sin Jakke paa, stak et Stykke Brød til sig, spændte Okserne for og kørte hen til Vinhaven. Derude skar hun Druer af og slæbte paa de tunge Kurve hele Dagen. Henad Aften vendte hun tilbage til Stanitzaen piskende paa Okserne, som hun trak efter sig i et Reb, og kom saa hjem lige saa frisk og vel til Mode, som da hun drog ud. Saa snart Kvæget var bragt til Hvile, puttede hun nogle Solsikkekerner i sit vide Særkeærme og ilede ud til det nærmeste Gadehjørne for at faa sig en lystig Passiar med de andre unge Piger. Men naar Mørket faldt paa, skyndte hun sig hjem og satte sig efter at have spist til Aften hen bag Ovnen, hvor hun i halvvaagen Tilstand lyttede til, hvad Olenin fortalte. Næppe var han ude af Døren, før hun laa paa sit Leje, og dér sov hun fast og trygt indtil Morgenstunden. Lukaschka havde hun ikke set siden Trolovelsesdagen, men det foruroligede hende ikke. Hun havde vænnet sig til Olenins Selskab, og det var med Tilfredshed og Glæde, at hun mærkede, at hans Blik altid hvilede paa hende.

XXX

Det var utaalelig varmt. Myggene dansede summende i Skyggen af Karren, og den lille Dreng, der kastede sig uroligt frem og tilbage i Græsset, puffede idelig til sin Søster. Desuagtet var Marjanka, der havde trukket Tørklædet helt op over Ansigtet, faldet i Søvn. Længe fik hun dog ikke Lov til at ligge uforstyrret, da Ustjenka kom springende ind i Haven, smuttede ind under Køretøjet og lagde sig ved Siden af hende.

„Naa, nu skal vi to have det rigtig hyggeligt her," sagde hun og gjorde sig det bekvemt. — „Nej, holdt! Det maa vi have indrettet anderledes!" udbrød hun et Øjeblik efter, og idet hun sprang op igen, brækkede hun i en Fart nogle grønne Grene af, hængte dem paa Hjulene og anbragte nogle Klædningsstykker ovenpaa. „Gaa væk!" raabte hun til Drengen, da hun krøb ind under Karren igen. „Tror du maaske, at din Plads er hos os?"

Da Ustjenka var blevet ene med sin Veninde, omfavnede hun hende, trykkede hende op til sig og kyssede hende paa Kinder og Hals. „Min lille Ven, min Elskede," hviskede hun leende.

„Det har du nok lært af Bedstefar! — Naa, slip mig!" raabte Marjanka og sled sig løs.

Begge gav sig nu til at le saa højt, at Mor Ulitka skreg til dem, at de skulde være rolige.

„Misunder du mig ikke?" hviskede Ustjenka igen.

„Hvad er det for noget Vrøvl? lad mig sove! Hvad vil du egentlig?"

„Ja, hør nu efter, hvad jeg vil sige dig."

Marjanka rejste sig halvt op, idet hun støttede sig paa sin Albue og rettede paa Tørklædet, der var ved at glide af Hovedet. „Hvad har du at sige mig?" spurgte hun nysgerrigt.

„Jeg véd noget om Junkeren."

„Aa, hvad véd du?"

„Din Skælm!" lo Ustjenka og puffede til hende. „Du vil nok ikke ud med Sproget. Sidder han ikke hos jer hver eneste Aften?"

„Jo! Og hvad saa?" spurgte Marjanka rødmende.

„Ser du, jeg er ærlig og indlader mig ikke paa Hemmeligheder. — Hvorfor skulde jeg skjule noget?" sagde Ustjenka, og hendes lystige, rødmossede Ansigt fik pludselig et alvorligt Udtryk. „Er der maaske noget ondt i, at jeg elsker ham?"

„Hvem elsker du? Er det Bedstefar, du mener?“

„Ja, vist er det saa.“

„Men det er dog en Synd, du begaar.“

„Ak ja, Marjanka! Men skal man da ikke more sig, saa længe man er ung? Bliver jeg først gift med en Kosak, lærer jeg nok Nøden at kende. Og naar du faar din Lukaschka, er det forbi med din Glæde; saa kommer der Børn og Slid og Slæb.“

„Aa hvad? Man kan vel ogsaa have det godt som gift. Det gaar nok,“ svarede Marjanka roligt.

„Fortæl mig, hvad der er foregaaet mellem dig og Lukaschka.“

„Ja, det er ganske simpelt. Han friede til mig, og saa sagde Fader, at han skulde vente et Aar. Men nu er Sagen afgjort, og til Efteraaret skal vi giftes.“

„Kan jeg ikke faa at vide, hvad han siger til dig, naar I er ene?“

„Han fortæller mig naturligvis, at han elsker mig,“ svarede Marjanka smilende, „og saa tigger han mig om at mødes med ham i Haven.“

„Nej, se mig til den paatrængende Fyr! Men det har du vel ikke indladt dig paa. Hvor er han for Resten bleven kæk og rask! Han er den første Dhjigita i Stanitzaen. Kosakken Kirka var her forleden. Han fortalte, at Lukaschka gik og længtes efter dig. — Naa, men hvad siger han saa mere til dig?“

„Du vil nu ogsaa vide alting,“ sagde Marjanka leende. „En Gang ved Nattetide kom han ridende hen under mit Vindue. Han var fuld og bad om at komme ind til mig.“

„Og du forbarmede dig ikke over ham?“

„Nej! Jeg har sagt ham én Gang for alle, at jeg ikke indlader mig paa den Slags Ting. Og jeg holder mit Ord; jeg lader mig ikke røre.“

„Aa, den kække Ungersvend! Naar han vil det, kan ingen Pige modstaa ham.“

„Saa kan han jo gaa til andre,“ udbrød Marjanka stolt.

„Har du da ikke Medlidenhed med ham?“

„Vist har jeg saa, men Dumheder indlader jeg mig ikke paa.“

Ustjenka trykkede med ét sit Hoved op mod Venindens Bryst, lagde begge Armene om hendes Hals, og idet hun formelig rystede af indeklemt Latter, hviskede hun næsten aandeløs: „Din

Tosse, du vil ikke din egen Lykke.“ Derpaa gav hun sig til at kilde Marjanka.

„Av! Av! Lad mig være!“ skreg denne leende.

„Se til de Tøse! De leger nok med hinanden i Stedet for at sove,“ brummede Mor Ulitka halvt i Søvne.

„Du vil ikke din egen Lykke,“ gentog Ustjenka sagte. „Ja, Gud skal vide, at du er lykkelig. Skønt du er saa streng af dig, er du elsket som faa. Hør, véd du hvad, hvis jeg var i dit Sted, vilde jeg prøve at sætte Junkeren Fluer i Hovedet. Den Dag han var ovre hos mig, slugte han dig hele Tiden med Øjnene. Du skulde blot vide, hvor mange Gaver jeg har faaet af Bedstefar! Hvad kan du saa ikke vente af din Junker, der jo er meget rigere. Hans Oppasser fortæller, at han har en Mængde livegne hjemme i Rusland.“

Marjanka løftede Hovedet og smilede tankefuldt. „Nu skal du høre, hvad Junkeren engang sagde til mig,“ hviskede hun, idet hun tyggede paa et Græsstraa. „Han sagde: Jeg vilde ønske, at jeg var Lukaschka eller din lille Broder Lasutka. — Hvad mon hans Mening var med det?“

„Aa, den Slags Mennesker siger, hvad der lige falder dem ind. Du skulde blot vide alt, hvad min fortæller mig. Undertiden skulde man tro, at han var tosset.“

Marjankas Hoved faldt tilbage. Hun lagde sin Arm om Ustjenkas Nakke og lukkede Øjnene. — „Han kommer her i Haven i Dag og hjælper os med Arbejdet. Far har indbudt ham,“ sagde hun lidt efter og faldt i Søvn.

XXXI

Solen, der før havde været skjult bag Pæretræet, som skyggede over Karren, var nu traadt frem og sendte sine skraa, brændende Straaler gennem Grenene, der bedækkede Hjulene, og ned paa de sovende unge Pigers Ansigter. Marjanka vaagnede, saa' sig om og fik Øje paa Olenin, som med Bøssen paa Ryggen stod og talte med hendes Fader. Hun puffede til Ustjenka og pegede smilende paa ham.

„Da jeg var ude i Gaar, opdagede jeg ikke en eneste Hare,“

sagde Olenin og saa' sig urolig om efter Marjanka, som han ikke kunde faa Øje paa.

„Naar De gaar hen i den Retning, lige ud i en Cirkelbue, kommer De til en gammel, forladt Have, et saakaldt Vildtnis. Der er De altid sikker paa at træffe Harer," sagde Fændrikken, som nu talte i sit sædvanlige opstyltede Sprog.

„Hvad ligner det at gaa paa Harejagt i Vinhøstens Tid," blandede Mor Ulitka sig i Samtalen. „Kom hellere og hjælp os med at skære Druer af. — Gaa De hen til de unge Piger, og arbejd sammen med dem," tilføjede hun muntert. — „Naa, Pigebørn! Ud med jer!"

Ustjenka og Marjanka, der laa og hviskede til hinanden, kunde næppe bare sig for at le højt.

„Jeg forstaar mig jo slet ikke noget paa det Arbejde," svarede Olenin, gørende sig Umage for ikke at se hen til Karren. under hvilken han skimtede Marjankas røde Særk og blaa Tørklæde bag Grenene.

„Kom herhen og faa nogle tørrede Ferskener," sagde Mor Ulitka venligt til Olenin.

„Det er saa en gammel Skik hos Kosakkerne, naar de vil vise Gæstfrihed, at byde Ferskener," forklarede Fændrikken. „Men jeg mener nu, at denne Skik er noget Kællingesnak. Og jeg kan tænke mig, at De hjemme i Rusland er vant til at delikatere Dem ikke alene med Ferskener, men ogsaa med Ananas."

„Naa, saa dér er Harer," sagde Olenin. „Ja saa vil jeg gaa." Og idet han lettede paa sin Hue og kastede et hurtigt Blik ind under Karren, forsvandt han mellem Vinstokkenes regelmæssige, grønne Rækker.

Da Olenin vendte tilbage til Haven, var Solen saa langt nede paa Himlen, at den kun kastede enkelte, spredte Straaler gennem Løvet. Blæsten havde lagt sig, og en forfriskende Kølighed havde afløst den brændende Hede. Allerede langt borte skimtede han noget rødt inde mellem Ranker og Vinløv, og hans Instinkt sagde ham, at det maatte være Marjanka. Medens han gik langs Vinstokkene, afrev han ganske mekanisk de Druer, der strejfede hans Haand. Hans trætte, gispende Hund snappede ogsaa en Gang imellem med sin savlende Mund efter de Klaser, som hang i dens Nærhed. Rød af Anstrengelse, med opsmøgede Ærmer og Tørklædet trukket helt ned til Hagen, gik Marjanka ivrig ved sit Arbejde. Hun afskar de tunge Drueklaser og lagde dem for-

sigtigt i sin Kurv. Da hun fik Øje paa Olenin, holdt hun et Øjeblik op, smilede venligt til ham, og tog saa straks fat igen. Han nærmede sig og kastede Bøssen over Skulderen for at have Hænderne fri. „En god Høst! Hvor er dine Forældre? Er du ene?“ vilde han have sagt, men det var ham ikke muligt at faa Ordene frem. Skønt han følte sig trykket og genert, naar han var ene med Marjanka, underkastede han sig nu frivillig denne Pinsel, idet han traadte helt hen til hende.

„Du skyder mig da ikke?“ lo Marjanka.

„Nej, vær kun rolig.“

De tav begge.

„Du skulde hjælpe mig,“ sagde hun endelig.

Han svarede ikke, men trak sin Lommekniv frem og begyndte at arbejde. Inde under Bladene fik han fat i en stor tung Klase — den vejede vist tre Pund. Druerne sad saa tæt, at der næsten ikke var Plads til dem. Han viste den til Marjanka og spurgte: „Skal jeg tage dem alle med? Denne her er vel ikke moden?“

„Giv mig den.“

Deres Hænder mødtes. Olenin greb hendes, og hun saa' smilende hen paa ham.

„Skal du snart giftes?“

Hun svarede ikke, sendte ham et strengt Blik og vendte sig bort.

„Elsker du Lukaschka?“

„Hvorfor vil du vide det?“

„Jeg misunder ham!“

„Bild mig det ind!“

„Jo jeg gør! Du er saa vidunderlig dejlig.“ Han fortrød straks, at han havde sagt disse Ord, som han selv fandt yderst taabelige, blev rød i Hovedet og greb i sin Forvirring begge hendes Hænder.

„Ja, hvordan jeg saa er, er jeg ikke for dig og dine Lige. Du gør jo Nar af mig,“ sagde Marjanka; men hendes Blik fortalte tydeligt, hvor nøje hun vidste, at intet laa fjernere for ham.

„Gør jeg Nar af dig! — Aa, hvis du vidste, hvor jeg ...“

Denne afrevne Sætning forekom ham endnu latterligere og endnu mindre i Overensstemmende med, hvad han følte, end hans forrige Udbrud. Men ikke desto mindre vedblev han: „Jeg véd ikke, hvad jeg kunde gøre for din Skyld.“

„Gaa! Lad mig være!“ raabte Marjanka; men hendes milde

Ansigt, lysende Øjne og bølgende Barm talte et helt andet Sprog. Han havde Indtrykket af, at ogsaa hun fandt hans Udbrud taabelige og latterlige, men at hun kunde hæve sig derover. Hun maatte længe have vidst, hvad der laa ham paa Hjertet, og hvad han nu ikke kunde finde Udtryk for. „Hun lader kun, som om hun ikke forstaar mig, og vil ikke svare mig," tænkte han.

„Av!" skreg Ustjenka pludselig henne bag en Vinstok og lo i det samme. „Kom herhen og hjælp mig, Dmitrij Andreitsch! Jeg er ganske alene!" raabte hun og stak sit lille runde Ansigt frem.

Han rørte sig ikke af Stedet og svarede ikke. Marjanka tog igen fat paa sit Arbejde, men saa' stadig hen paa Olenin. Han vilde sige noget, men det var ham ikke muligt, og trækkende paa Skulderen gik han hurtigt ud af Haven.

XXXII

To Gange standsede han og lyttede til de unge Pigers klare Latter. Derpaa ilede han ind i Skoven, strejfede rundt dér Resten af Eftermiddagen og vandrede hjem i Tusmørket uden at have skudt noget. Da han gik over Gaarden, saa' han et Glimt af Marjanka henne i den aabne Dør. Han kaldte med høj Stemme paa Vanjuscha, for at denne kunde vide, at han var kommet hjem, og satte sig som sædvanlig paa Trappen. Fændrikkens, der allerede var vendt tilbage fra Vinhaven, bad ham ikke om at se over til sig. Marjanka smuttede flere Gange ind og ud af Porten, og saa vidt han kunde skelne i Halvmørket, saa' hun hen til ham den ene Gang. Hans Øjne veg ikke fra hende, men han dristede sig dog ikke til at gaa ned til hende. Da hun var forsvundet inde i Hytten, forlod han sit Sæde og begyndte at spadsere frem og tilbage i Haab om at faa hende at se igen. Men hun viste sig ikke mere. Hele Natten vandrede han om i Gaarden, spidsende Øre til hver en Lyd i Fændrikkens Hytte. Han kunde høre dem tale sammen derinde, medens de spiste til Aften. Saa trak de Fjerdynerne frem og lagde sig til Hvile. Marjanka lo lidt, Fændrikken snakkede med Ulitka — og alt blev stille. Han gik ind i sin Stue; dér laa Vanjuscha og sov i Klæderne. Olenin

misundte ham. Atter begyndte han at vandre frem og tilbage i Gaarden, ventende paa, at Marjanka skulde vise sig; men ingen i Hytten rørte sig, han hørte kun de sovende trække Vejret. Han mente at kunne skelne Marjankas Aandedræt og lyttede til dette og til sit eget Hjertes urolige Banken. I Stanitzaen herskede der Tavshed. Maanen stod sent op og kastede sit blege Lys hen over det snøftende og uroligt blundende Kvæg, der overnattede i Gaardene. Ærgerlig spurgte han sig selv: „Hvad vil jeg egentlig?“ Men han kunde ikke komme til Klarhed herom. Pludselig mente han at høre knirkende Trin inde hos Fændrikkens. Han ilede hen til Døren, alt var stille derinde. Bøffelkoen, som laa i Gaarden, vendte sig pustende og rejste sig op, først paa Forbenene og saa paa alle fire. Piskende med Halen gik den et Par Skridt frem paa det tørre Ler og lagde sig derpaa tungt og stønnende ned igen. Han spurgte sig selv: „Hvad skal jeg gøre?“ og besluttede at lægge sig til at sove. Men atter hørte han forskellige Lyde, og i det samme fremtryllede hans Indbildningskraft Marjankas Skikkelse, trædende ud i den taagede Maaneskinsnat. Atter ilede han hen til hendes Vindue, atter troede han at høre hendes Skridt indenfor. Saaledes tilbragte han hele Natten. Lige før Daggry listede han sig for sidste Gang hen under Vinduet, bankede paa og løb hen til Døren. Nu var han da vis paa at høre Marjankas Skridt. Trædende ganske sagte med sine nøgne Fødder nærmede hun sig; Klinken løftedes, Døren gik knirkende op, en krydret Duft af Græskar og Merian slog ham i Møde, og Marjankas Skikkelse viste sig paa Tærskelen. Kun et Øjeblik saa' han hende i det svage Maanelys. Saa slog hun Døren i med et sagte Udraab og ilede tilbage med lette Skridt. Olenin bankede atter sagte paa, men til ingen Nytte. Han løb hen til Vinduet og begyndte at lytte. Medens han stod der, naaede en pibende, gennemtrængende Røst hans Øre.

„Jo, det er nydeligt!“ raabte en lille, spinkel Kosak, idet han traadte tæt hen til ham. „Jeg har set det hele. Det er nydeligt!“

Olenin genkendte Nasarka, men tav, da han ikke vidste, hvad han skulde finde paa at sige.

„Det er kønt! Jeg gaar hen og melder det til Øvrigheden, og hendes Fader skal ogsaa have det at vide. Se til den Fændrikstøs! Hun har ikke nok i én.“

„Hvad vil du mig? Hvad ønsker du?“ fik Olenin endelig sagt.

„Intet! — Jeg melder det til Øvrigheden!“ raabte Nasarka, der med Vilje hævede sin Stemme. „Jo, det er en rask Junker!“

Olenin skælvede og blev bleg. „Kom herhen! Hører du!“ sagde han, idet han greb ham ved Haanden og førte ham hen til sin Hytte. — „Der er jo ikke sket noget. Hun lod mig ikke komme ind,“ forsikrede han. „Hun er ren og uskyldig.“

„Ja, nu faar vi at se.“

„Vent her, medens jeg gaar ind og henter Penge.“

Nasarka tav. Olenin løb ind i sin Hytte og kom tilbage med en Tirubelseddel, som han gav Nasarka. „Der er ikke sket noget,“ gentog han, „men jeg indrømmer, at jeg har baaret mig forkert ad. Tag disse Penge, og ti for Guds Skyld stille med, at du har set mig her.“

„Ærbødigste Tjener,“ lo Nasarka og gik ud af Gaarden.

Den unge Kosak var kommet samme Nat for at faa en Hest anbragt, som Lukaschka havde stjaalet. Da han skulde hjem, hørte han Skridt inde i Fændrikkens Gaard. Han gik ind og opdagede da Olenin. Om Morgenen vendte han tilbage til Sotnien og fortalte sine Kammerater, paa hvilken listig Maade han havde tjent de ti Sølvpenge. Da Olenin den Dag mødte Fændrikken og hans Kone, kunde han mærke, at de ikke vidste, hvad der var sket. Med Marjanka talte han ikke, men hun lo, hver Gang hun saa' paa ham. Hele Natten vandrede han igen frem og tilbage i Gaarden. Den følgende Dag gik han tidlig paa Jagt blot for at være hjemmefra, og om Aftenen besøgte han Bjeletzkij for ikke at være ene med sine Tanker. Han var bange for sig selv og besluttede ikke mere at besøge Fændrikkens. Næppe var han kommet hjem og faldet i Søvn, før han blev vækket af Oversergenten, der meldte ham, at Kompagniet straks skulde rykke ud til en Ekspedition. Han var glad ved at slippe bort og tænkte halvt om halvt paa ikke mere at vende tilbage til Stanitzaen.

Ekspeditionen varede fire Dage. Chefen, der var i Familie med Olenin, ønskede at beholde ham i sin Nærhed og foreslog ham derfor at blive ved Staben. Men da det kom til Stykket, sagde Olenin Nej. Han kunde ikke mere undvære sin Stanitza og bad om at maatte blive ved Kompagniet. For sit Forhold under Ekspeditionen fik han Tapperhedskorset. Tidligere havde han i høj Grad ønsket denne Udmærkelse, nu var den ham ligegyldig, og endnu ligegyldigere var det ham, at hans Udnævnelse til Officer stadig lod vente paa sig. Ledsaget af Vanjuscha red han tilbage til

Stanitzaen og kom hjem nogle Timer før Kompagniet. Hele Aftenen sad han paa Trappen og fulgte Marjanka med Øjnene. Hele Natten vandrede han om i Gaarden uden Maal og Med.

XXXIII

Næste Morgen vaagnede han sent. Marjanka og hendes Forældre var allerede ude i Haven. Han gik ikke paa Jagt, men blev mod Sædvane hjemme. Det var ham ikke muligt at finde Ro. Først tog han en Bog og gjorde Forsøg paa at læse, saa satte han sig ud paa Trappen, og derpaa gik han ind igen og lagde sig paa Sengen. Vanjuscha troede, at hans Herre var syg. Henad Aften sprang Olenin resolut op fra sit Leje og satte sig til at skrive flere Timer i Træk. Hans Betragtninger, der kun var bestemte for ham selv, var følgende:

„Af de Breve, jeg faar fra Rusland, kan jeg mærke, at man beklager mig og har Medlidenhed med mig. Alle nærer de Frygt for, at jeg skal gaa til Grunde i denne Afkrog, som jeg frivillig har begravet mig i. De mener, at jeg bliver sær og indesluttet, og frygter for, at jeg skal slaa mig til Flasken eller — hvad der er værre endnu — tage en Kosakpige til Ægte. Jermolov*) har jo sagt: Den, der ligger ti Aar i Kavkasus, drikker sig enten fra Sans og Samling eller gifter sig med sin Elskerinde. Jeg skulde ikke ødelægge min Fremtid, jeg, der kunde opnaa den store Lykke at blive Komtesse B's Mand, Kammerherre eller noget andet stort. Aa, I véd ikke, hvor jeg finder jer alle usle og beklagelsesværdige! I har ikke Begreb om, hvad det vil sige at leve og at være lykkelig. Nej, saa maa man først have prøvet Livet i hele dets ukunstlede Skønhed. Man maa have set, hvad jeg daglig ser: de utilgængelige Bjærge med deres evige Sne og Kvinden saa skøn og ophøjet, som hun oprindelig udgik fra Skaberens Haand. Først da kan man dømme om, hvem af os der gaar Fordærvelsen i Møde, hvem af os der lever i Sandhed — I eller jeg. Aa, hvis I vidste, hvor ynkelige jeg finder jer, hildede som I er i Salvbedrag! Naar jeg kommer til at tænke paa disse kede-

*) En berømt russisk General, der i en Aarrække førte Kommandoen i Kavkasus.
O. A.

lige Saloner, disse Kvinder med deres pomadiserede Haar og forlorne Lokker, disse unaturligt fortrukne Læber, disse halvt vanskabte, svage Lemmer, hvis Mangler skjules ved Kunst, denne hviskende Salonkonversation, der gør Fordring paa at være Samtale — saa gribes jeg af en ubeskrivelig Væmmelse og fryder mig over min Hytte, min Skov og min Kærlighed. Jeg ser for mig disse sløve, intetsigende Ansigter, disse rige, unge Piger, der sidder og ser paa en, som om de vilde sige: Jeg er et godt Parti, men derfor kan du godt komme nærmere. Du maa nok! Jeg mindes disse frække Intriger, der gaar ud paa at stifte Partier, al den Bagtalelse og Forstillelse, alle disse Regler, om hvem man skal give Haanden, hvem man skal affærdige med et Nik, og hvem man maa tale til, og denne fra Slægt til Slægt nedarvede Livslede, der saa at sige ligger i Blodet. Naar man véd, hvad der er sandt og skønt, falder alt, hvad I tænker og taler om, og al den Lykke, I søger for eder selv og for mig, til Jorden som Støv. At leve i Naturens Skød, se den paa nært Hold og gaa op i den — det er den sande Lykke. „Han ender maaske med at tage en simpel Kosakpige til Hustru, og saa er han fuldstændig tabt for Verden," siger I om mig med en Medlidenhed, der vistnok er oprigtig; men jeg har intet højere Ønske end at gaa til Grunde i den Forstand I mener det. Jeg ønsker at gifte mig med en simpel Kosakpige, men vover det ikke, fordi jeg føler, at jeg ikke fortjener en saadan Lykke.

Da jeg for tre Maaneder siden første Gang saa' Marjanka, var jeg endnu opfyldt af Ideer og Fordomme, som jeg førte med mig fra Moskvá. Dengang troede jeg ikke, at jeg kunde elske hende. Jeg frydede mig over hendes Dejlighed, som man fryder sig ved Synet af Bjærgenes og Himlens Skønhed. Og hun er skøn som disse; intet Under derfor, at jeg ikke kunde blive træt af at betragte hende. Inden ret længe var Beskuelsen af hendes Skønhed blevet en Livsbetingelse for mig. Jeg begyndte da at spørge mig selv: „Elsker jeg hende ikke?" Men jeg fandt intet i mig, der lignede Kærlighed, saaledes som jeg havde tænkt mig denne Følelse. Jeg sørgede jo ikke over at være ene, nærede intet Ønske om at gifte mig. Hvad jeg følte, kunde ikke være platonisk og end mindre sanselig Kærlighed. Jeg trængte blot til at se hende, høre hende og vide, at hun var i min Nærhed. Fra den Aften jeg traf hende hos Ustjenka, mærkede jeg, at jeg var knyttet til hende ved stærke og uløselige Baand. Men jeg kæmpede dog

endnu for at frigøre mig og spurgte mig selv: Kan jeg virkelig elske et Væsen, der aldrig vil kunne dele mine aandelige Interesser, en Kvinde, der aldrig vil være andet for mig end en skøn Statue?“ Og medens jeg gjorde mig selv dette Spørgsmaal, elskede jeg hende allerede, skønt jeg ikke selv vilde tro derpaa.

Fra den Aften indtraadte der en Forandring i mit Forhold til hende. Tidligere havde jeg set paa hende som paa en fremmed, men ophøjet Skikkelse, der dannede et Led af den mig omgivende Natur, nu blev hun med ét legemliggjort — hun blev til et Menneske. Jeg søgte at møde hende saa ofte som muligt, talte til hende og gik undertiden over til hendes Forældre, hvor jeg kunde blive siddende hele Aftenen. Men jeg kom hende ikke nærmere; hun vedblev at være lige saa ren, utilgængelig og ophøjet for mig som før. Naar jeg talte til hende, svarede hun mig altid ens: fornøjet, men ligegyldig og med den Ro og Stolthed, der er et Særkende for hende. Undertiden kunde hun være venlig, men som oftest var hendes Væsen præget af en Ligegyldighed, der virkede lammende og dæmpende paa mig. Jeg nærmede mig hende daglig med et Smil paa Læberne, medens Lidenskaben rasede i mit Hjerte. Hun gennemskuede mig, men var rolig, fornøjet og ligefrem som altid. Det var mere, end jeg kunde udholde. Det maatte have en Ende med denne Forstillelse, jeg maatte sige hende, hvad jeg tænkte og følte. En Dag mødte jeg hende i Haven. Mit Sind var i stærkt Oprør, og jeg begyndte at tale til hende om min Kærlighed i Ord og Udtryk, som jeg skammer mig over. Ja, jeg skammer mig over dem! Hun staar saa højt, at jeg aldrig burde have aabenbaret mine Følelser for hende, og det allermindst i saadanne Ord. Jeg fik ikke talt ud, og fra det Øjeblik blev min Stilling endnu utaaleligere. Jeg følte nemlig, at jeg ikke kunde vedblive at nærme mig hende med en Spøg paa Læberne, og det var mig umuligt at være naturlig og ligefrem over for hende. I min Fortvivlelse spurgte jeg mig selv: „Hvad skal jeg dog gøre?“ I det ene Øjeblik tænkte jeg mig hende som min Elskerinde eller som min Hustru, og i det næste viste jeg disse Tanker tilbage med Uvilje. At gøre hende til min Elskerinde, det vilde jo være forfærdeligt — det samme som et Mord. At tage hende til min Hustru og gøre hende til en fin Dame, vilde være næsten endnu værre. Hvis jeg kunde blive som Lukaschka, stjæle Heste, drikke mig fuld, synge Viser, slaa mine Medmennesker ihjel og krybe ind ad hendes Vindue ved Natte-

tid uden at tænke paa, hvem jeg var, og hvorfor jeg var her paa Jorden, saa kunde hun og jeg forstaa hinanden, og jeg blive lykkelig. Jeg prøvede paa at leve det raske Liv, Kosakkerne fører, men følte kun endnu mere min egen Brist og Svaghed. Jeg kunde ikke glemme hverken mig selv eller min forfejlede Fortid. Ogsaa min Fremtid synes mig mørk og haabløs. Daglig ser jeg for mig de fjerne Snebjærge og denne ophøjede Kvinde, som er saa lykkelig i sin Ubevidsthed. Jeg føler, at jeg aldrig kan opnaa den eneste for mig tænkelige Lykke paa Jorden, thi denne Kvinde er ikke bestemt for mig. Det, der piner mig mest, er, at jeg forstaar hende, og at hun aldrig vil forstaa mig. Hun er lykkelig. Ligesom Naturen er hun altid i Ligevægt med sig selv. Hvor kan jeg forlange, at hun skal forstaa al min Kval og Jammer. De sidste Nætter har jeg ikke sovet; jeg har vandret frem og tilbage under hendes Vindue uden selv at kunne gøre mig Rede for, hvad der foregik med mig. For fire Dage siden rykkede Kompagniet ud mod Bjærgboerne. Medens jeg var borte fra Stanitzaen, var jeg nedslaaet og ligegyldig for alt. Drikkegilderne, Kortspillene, Kammeraternes Viser og deres evindelige Samtaler om Forfremmelse og Udmærkelse var mig endnu ubehageligere end ellers. Efter at jeg nu er kommet hjem og atter har set hende, Far Jeroschka og de fjerne Snebjærge, er jeg bleven grebet af en saa stærk Følelse af Lykke, at jeg har faaet Øjnene op: jeg elsker denne Kvinde med en oprigtig og sand Kærlighed, saaledes som man kun elsker én Gang i sit Liv. Nu er jeg fuldstændig klar paa mig selv. Jeg frygter ikke for, at denne Kærlighed skal nedværdige mig, og skammer mig ikke over den, men er stolt af den. Det er ikke min Skyld, at jeg elsker hende; jeg har længe nok stridt imod. Jeg vilde flygte for min Kærlighed, ofre den og glæde mig over Lukaschkas Lykke, men det havde kun til Følge, at min Lidenskab voksede. Denne Gang er min Kærlighed ikke grundet paa Forestillinger alene; ikke heller rummer den nogen egenkærlig Glæde over, at den har sit Udspring i mig selv og skyldes mine egne Anstrengelser. Den er ogsaa fri for hvert Ønske om Nydelse eller Begær. — Muligt, at jeg i hende elsker en Legemliggørelse af alt det skønne i Naturen. Jeg føler, at jeg ikke er afhængig af min egen, men af en højere Vilje. Det er Alnaturen selv, der har indblæst denne Følelse i mig og siger: Elsk! Min Forstand og min Fantasi har intet at gøre med denne Kærlighed, der fylder hele mit Væsen. De Overbevisninger, jeg med saa

megen Møje har tilkæmpet mig i min Ensomhed, og som var mig dyrebarere end alt, har Kærligheden jaget paa Flugt; og jeg beklager ikke engang, at jeg har mistet dem. Skønheden kom og nedrev hele den kunstige Bygning, som det har kostet mig saa megen Umage at opføre. Hvad er Selvopofrelse? — Vrøvl og Unatur; en maskeret Form for Stolthed, noget, man tyer til, fordi man ikke tør se sin egen Ulykke i Øjnene; et Middel til at jage Misundelsen paa Flugt. Hvorfor skal man gøre godt og leve for andre? Hele min Sjæl er jo kun opfyldt af Kærlighed til mig selv og af Ønsket om at elske hende, leve for hende og i hende. Nu gaar jeg ikke mere og ønsker, at Lukaschka og alle andre Mennesker skal blive lykkelige. Jeg bryder mig ikke mere om alle disse andre. Tidligere vilde jeg have bebrejdet mig en saa egenkærlig Tænkemaade. Ængstelig vilde jeg have spurgt mig selv: Hvad skal der blive af hende, af mig og af Lukaschka? Nu er det mig ligegyldigt. Ikke jeg, men en Vilje, der er stærkere end min, leder mit Liv og mine Handlinger. Ganske vist lider jeg; men jeg lever dog — før var jeg død. Jeg vil straks gaa over til hende og sige hende alt."

XXXIV

Olenin gjorde Alvor af sin Beslutning og gik endnu samme Aften over til Fændrikkens. Moder og Datter var begge hjemme. Ulitka havde travlt med at tørre Silkespind, og Marjanka sad henne ved Lyset og syede. Mod Sædvane havde hun intet Tørklæde om Hovedet. Saa snart hun saa' Olenin, tog hun Tørklædet, der laa ved Siden af hende, og flygtede hen til Ovnen.

„Sæt dig hos os, Marjanka," sagde Moderen.

„Nej, jeg er jo barhovedet," svarede hun og sprang op paa Ovnen, hvor hun satte sig saaledes, at man kunde se hendes Knæ og det ene Ben, som hun lod hænge ned.

Han trakterede Mor Ulitka med Te, og hun lod Marjanka hente oplagt Mælk. Saa snart den unge Pige havde sat Tallerkenen hen foran ham, ilede hun tilbage til sin tidligere Plads. Skønt Olenin ikke saa' derhen, havde han dog Fornemmelsen af, at hun fulgte ham med sine Blikke. Han bragte Mor Ulitka i den

Grad i Aande ved at tale med hende om Husets Anliggender, at hun fik Lyst til at vise sig rigtig gæstfri. Hun diskede op for ham med Vindruer, Smaakager og den bedste Vin, hun havde i Huset, og bød ham alt det med den Stolthed og ligefremme Gæstfrihed, som man kun træffer hos Folk, der tjener Brødet i deres Ansigts Sved.

„Tag for dig af Retterne, min Far. Vi har Gud være lovet fuldt op af alt. Vinhøsten har været saa rigelig, at vi kan sælge tre Fade Vin og endda har nok til os selv. Du maa ikke gaa endnu, hører du! — Naa, nu skal vi snart have Bryllupsgilde, saa skal vi have det lystigt sammen."

„Naar skal Brylluppet staa?" spurgte Olenin, der følte, at hans Hjerte bankede heftigt og uroligt, og at alt Blodet fór ham til Hovedet.

Oppe paa Ovnen begyndte det at røre sig. Marjanka fik travlt med at knække Solsikkekerner.

„Jeg har tænkt mig i næste Uge," svarede Mor Ulitka saa ligefremt og roligt, som om Olenin slet ikke eksisterede. „Alt er i Orden. Jeg har sørget for Marjankas Udstyr. Hun drager velforsynet bort fra sit Hjem. Det eneste, der ikke huer mig, er, at Lukaschka muntrer sig saa meget. Han lever i Sus og Dus og gør gale Streger. Forleden fortalte en af hans Kammerater, at han var redet over til Nogaj for at stjæle Heste."

„Blot det ikke ender galt med ham," bemærkede Olenin.

„Ja, jeg har ogsaa advaret ham. „Ingen Dumheder!" har jeg sagt til ham mere end én Gang. Naa ja, Ungdommen er gerne noget kry paa det. Men nu maa han dog have raset ud. Han har skudt en Abrek, gjort Bytte og stjaalet Heste, og har altsaa vist, at han har Hjertet paa rette Sted. Nu skulde han se at faa lidt Ro paa sig. I den sidste Tid har det ogsaa været helt galt fat med ham."

„Jeg saa' ham et Par Gange, medens jeg var ude mod Bjærgboerne. Han havde sviret og drukket som sædvanlig. Sin Hest har han ogsaa solgt," oplyste Olenin og saa' hen til Ovnen.

To store, sorte Øjne sendte ham et strengt og alvorligt Blik, og han fortrød da, hvad han havde sagt.

„Ja, hvad gør det; han fornærmer jo ikke nogen, og det er for sine egne Penge, han drikker," sagde Marjanka. Derpaa forlod hun sit Stade og gik ud, idet hun smækkede Døren i efter sig.

Olenin fulgte hende med Øjnene, saa længe hun var i Stuen,

og efter at hun var forsvundet, saa' han hen til Døren, ventende paa, at hun skulde vise sig igen. Mor Ulitka vedblev at tale til ham, men han hørte ikke et Ord af, hvad hun sagde. Det varede ikke længe, saa aabnede Døren sig atter, og ind traadte Far Jeroschka sammen med Mor Ulitkas gamle Broder, og bag dem Marjanka og Ustjenka.

„Goddag! Hvordan har I det?" spurgte Ustjenka. „Du er nok altid paa Farten?" tilføjede hun henvendende sig til Olenin.

„Ja, jeg er altid paa Farten," svarede han skamfuld og med et beklemt Hjerte.

Han vilde gaa, men det var ham umuligt, og at blive siddende uden at sige noget forekom ham lige saa umuligt. Men heldigvis hjalp Far Jeroschka ham ud af Forlegenheden ved at forlange noget at drikke. Saa kom der Vin paa Bordet, og Olenin bænkede sig sammen med de to gamle Kosakker. Han drak først med Jeroschka, saa med den anden og saa med Jeroschka igen. Og jo mere han drak, desto sørgmodigere følte han sig. De to gamle kom derimod i godt Humør. Marjanka og Ustjenka sad oppe paa Ovnen, hviskede til hinanden og saa' til. Olenin blev ved med at drikke, men sagde ikke et Ord. Jeroschka og hans Ledsager begyndte at gøre saa megen Støj, at Ulitka ikke vilde give dem mere Vin og jagede dem paa Porten. Olenin skyndte sig ud sammen med de to gamle, der bød sig selv til Gæst hos ham for at kunne svire videre, Ustjenka ilede hjem, og Mor Ulitka gik over i Mælkehytten. Fuldstændig klar i Hovedet til Trods for alt, hvad han havde drukket, lagde han Mærke til, at Marjanka var blevet ene tilbage i Stuen, og besluttede da at gaa ind til hende. Han nærmede sig hende og vilde sige noget, men Stemmen svigtede ham. Hun satte sig i Sengen, trykkede sig ind i en Krog og saa' tavs paa ham med sky og ængstelige Blikke. Han kunde mærke, at hun var bange for ham, og skønt han skammede sig over sig selv, følte han dog samtidig en vis Tilfredsstillelse over, at han i det mindste indgød hende Frygt.

„Marjanka," sagde han omsider, „vil du da aldrig forbarme dig over mig? Hvis du vidste, hvor højt jeg elsker dig!"

Hun trykkede sig endnu tættere ind i Krogen og svarede: „Det er nok Vinen, der taler ud af dig. Gaa! Med mig kommer du ingen Vegne."

„Nej, det er ikke Vinen, men mig selv, der taler, Marjanka! Lad Lukaschka fare, hører du! Gift dig med mig!" — „Men hvad

er det, jeg siger? Mon jeg ogsaa vil staa ved det i Morgen?" tænkte han i det samme. „Ja, vist vil jeg saa!" svarede en Stemme inden i ham. — „Vil du gifte dig med mig?" spurgte han derpaa igen.

Hun saa' alvorlig og rolig paa ham. Hendes Frygt syntes nu at være forsvunden.

„Marjanka, jeg bliver vanvittig, hvis dette skal vare ved. Jeg er helt ude af mig selv. Forlang af mig, hvad du vil ..."

„Hvad er alt det, du staar og binder mig paa Ærmet?" afbrød hun ham, idet hun pludselig greb den Haand, som han strakte ud imod hende, og trykkede den kraftigt med sine stærke Fingre. — „Vil du bilde mig ind, at en fornem Herre som du gifter sig med en simpel Kosakpige? Gaa!"

„Vil du være min Hustru? Jeg ..."

„Naa, og hvor vil du have, at jeg skal gøre af Lukaschka?" lo hun.

Han drog sin Haand ud af hendes og omfavnede hende lidenskabeligt. Men hun rev sig løs og ilede let som en Hind paa sine nøgne Fødder hen over Gulvet og ud paa Trappen. I det samme kom han til Bevidsthed og ræddedes over sig selv. Nu følte han atter, at han stod uendelig langt under hende. Men han angrede dog ikke et eneste Øjeblik, hvad han havde sagt til hende. Han ilede hjem, saa' ikke hen til de to gamle Kosakker, der sad og drak i hans Stue, gik til Sengs og sov saa fast som en Sten.

XXXV

Den næste Dag var en Helligdag. Om Aftenen var hele Landsbyens Befolkning paa Benene. Den nedgaaende Sol kastede et livligt Skær hen over alle de mange Mennesker, der straalede i deres bedste Pynt. Overalt saa' man glade Ansigter, for Vinhøsten havde været ualmindelig rig, og de anstrengende Arbejder i Mark og Have var tilendebragte. Om en Maaned skulde alle vaabenføre Kosakker drage i Felten, og i mange Familier havde man derfor travlt med at træffe Forberedelser til Bryllup.

Paa Torvet, især i Nærheden af de tre Boder, var der en Mylder af Mennesker. Oppe paa Jordvolden foran Regimentschefens Bopæl stod eller sad de gamle Kosakker. I deres lange,

mørke Kitler saa' de helt adstadige ud. Med rolig og værdig Røst talte de sammen om Høsten, og Ungdommen nu til Dags og om ny og gamle Tider. Overlegne og selvbevidste saa' de ned paa den unge Slægt, der bevægede sig omkring dem. Alle, der kom forbi dem, viste dem den skyldige Ærefrygt. Konerne og de unge Piger standsede et Øjeblik, sænkede Hovedet og gik saa videre. De unge Kosakker sagtnede deres Gang og løftede ærbødigt paa deres lange, spidse Huer. De gamle besvarede disse Hilsener tavst og med afmaalt Værdighed. Nogle saa' strengt og alvorligt, andre venligt paa de forbigaaende.

De unge Piger havde endnu ikke begyndt at træde Runddansen. Leende og passiarende muntert sammen sad de i deres lyse Dragter og hvide Tørklæder i Skyggen af Husene, hvorhen Solens skraa Straaler ikke kunde naa. Børnene løb larmende og skrigende hen over Torvet efter Boldene, der fløj højt op mod den klare Himmel. Hist henne dansede de halvvoksne Pigebørn rundt i en Kreds og sang dertil med deres gennemtrængende, men tynde og usikre Stemmer. De unge Kosakker, der havde taget Orlov for at være med til Festen, skinnede i guldgalonerede, røde eller hvide Kapper. Glade og fornøjede gik de Haand i Haand to eller tre sammen fra en Gruppe Kvinder til en anden, spøgende og leende, hvor de kom frem. Stolt som enhver Købmand i Østerland og gennemtrængt af Bevidstheden om sin egen Betydning stod den armeniske Kræmmer i Døren til sin Bod, ventende paa, at der skulde komme Kunder. I Baggrunden af Boden saa' man Hylder med Stabler af brogede Tøjer. To rødskæggede, barfodede Bjærgboer, der var kommet for at se paa Festen, sad paa Hug foran deres Gæstevens Hus. Sorgløst røg de af deres korte Piber, spyttede en Gang imellem, saa' paa Menneskevrimmelen og tilkastede hinanden Bemærkninger, der indskrænkede sig til korte Strubelyde. Hist og her lød der allerede drukne Sange. Alle Hytter var lukkede, Trapperne vadskede og skurede, og ikke en Sjæl var hjemme. Selv de gamle Koner deltog i Glæden. Himlen var blaa og gennemsigtig; ikke en Vind rørte sig. Det saa' ud, som om de fjerne, mathvide Bjærgtoppe, der farvedes røde i den nedgaaende Sols Straaleglans, laa lige bag Landsbyens Tage. Igennem al den forvirrede Larm og festlige Jubel, der, smeltende sammen til én eneste summende Lyd, bares hen over Stanitzaen, lød en Gang imellem det rullende Drøn af et Kanonskud i det fjerne.

Hele Formiddagen havde Olenin vandret om i Gaarden i Haab om at faa Marjanka at se. Men hun var ikke hjemme. Efter at have pyntet sig var hun gaaet i Kirke og derfra hen paa Torvet for at passiare med de andre unge Piger. Én Gang var hun kommet ilende hjem med nogle af sine Veninder og havde da tilkastet ham et venligt Blik, men han gik ikke hen til hende, da han frygtede for at tale med hende i andres Nærværelse og ikke kunde bekvemme sig til at nærme sig hende med en Spøg paa Læberne. Han vilde fortsætte, hvor han slap i Gaar, og se at faa et afgørende Svar. Naar han blot kunde komme til at tale med hende i Enrum, for det var næsten uudholdeligt for ham at skulle gaa længer i Uvished. Hun gik atter hjemmefra, og lidt efter forlod han ogsaa sit Kvarter og fulgte efter hende. Da han kom forbi Gadehjørnet ved Torvet, saa' han hende sidde dér sammen med Veninderne. Han ilede videre og følte et smerteligt Stik i sit Hjerte, da han hørte de unge Pigers klare Latter bag sig.

Da han kom i Nærheden af Bjeletzkijs Hytte, som laa paa Torvet, kaldte Fyrsten paa ham, og han gik da ind. De talte lidt sammen og satte sig saa begge hen ved Vinduet. Lidt efter dumpede Far Jeroschka ogsaa ind og tog Plads ved Siden af dem paa Gulvet.

„Dérhenne har vi den aristokratiske Gruppe," sagde Bjeletzkij smilende og pegede med sin Cigaret paa de unge Piger, som Marjanka havde sluttet sig til. „Min er ogsaa med. Det er hende i den røde Kjole. Den er splinterny, det er første Gang hun har den paa. — Hvor kan det være, at Runddansen endnu ikke er begyndt?" raabte han ud af Vinduet. — „Naar Tusmørket falder paa, maa vi ogsaa derned. Saa vil vi bede de unge Piger op til Ustjenka og se at faa et Bal sat i Scene."

„Der vil jeg med!" sagde Olenin resolut. „Marjanka kommer vel ogsaa med?"

„Selvfølgelig gør hun det! Ja, kom!" svarede Bjeletzkij. — „Ikke sandt? Det er virkelig et smukt Skue," vedblev han, idet han pegede paa de brogede Grupper, der bevægede sig frem og tilbage paa Torvet.

„Ja, det er meget smukt," indrømmede Olenin, gørende sig Umage for at se ligegyldig ud. — „Der er for Resten én Ting, som altid har forbavset mig ved den Slags Folkefester, og det er, at alle Mennesker uden nogen egentlig Grund med ét bliver

saa fornøjede og veltilfredse. Man kan se paa Folk, at det er Fest i Dag. Det lyser ud af alles Øjne og Ansigter, det høres paa Stemmerne, ses paa Bevægelserne og kendes paa Dragterne; det ligger i Luften, og om det saa er Solen, synes den endnu lysere og venligere end ellers. Kun De og jeg, vi kender ikke noget til Festdage mere."

„Ja, vist saa," svarede Bjeletzkij, der ikke holdt af den Slags Udgydelser. — „Naa, gamle, hvorfor drikker du ikke?" spurgte han derpaa Jeroschka.

Den gamle Jæger blinkede hen til Olenin og bemærkede: „Din Ven er nok noget stolt af sig. Han vil ikke drikke med mig."

„Allah birdi!" *) sagde Bjeletzkij i det samme, løftede sit Glas og drak ud.

„Sau bul!" *) svarede Jeroschka nu smilende og tømte sit. „Du kalder dette her for en Fest," henvendte han sig derpaa til Olenin, idet han stod op og saa' ud af Vinduet. „Jo, det er en rask Fest! Nej, saa skulde du have set, hvordan det gik til i gamle Dage! Dengang plejede Kvinderne at vise sig i Kjoler og med Hovedtøjer, der struttede af Guldbroderi, og om Halsen havde de to Rækker Guldmønter, som hang helt ned paa Brystet. Naar saadan en kom gaaende, gjorde hun i den Grad Opsigt, at alle blev staaende og gloede paa hende. De saa' ud som Fyrstinder alle sammen. I hele Skarer kom de syngende, saa at man kunde høre det langt borte, og saaledes drog de om hele Natten. Kosakkerne trillede Vinfade ud paa Gaden, satte sig om dem og drak til den lyse Morgen. Haand i Haand løb de i Kæde gennem Landsbyen, og hvem de mødte maatte med. Der hjalp ingen Vrøvl! Saadan kunde det godt gaa hele tre Dage i Træk. Jeg husker endnu, hvordan min gamle plejede at komme hjem ved den Slags Lejligheder: rød i Hovedet, oppustet af Drik, uden Hue og med Klæderne i Laser. Det første han gjorde var, at han smed sig paa Sengen. Men Mor vidste nok, hvad hun havde at gøre, hun gav ham frisk Kaviar og Tschikhir, for at han skulde komme lidt til Hægterne igen, og løb saa gennem hele Landsbyen for at finde hans Hue. Den gamle brugte gerne to Dage til at sove Rusen ud. Ja, saadan var vi nu dengang; det var noget andet end nu til Dags."

*) Allah birdi!: Det er Guds Gave. — Tscherkessernes sædvanlige Hilsen, naar de drikker med hinanden. Herpaa svares, Sau bul! : Paa din Sundhed! F. A.

„Naa, men Pigebørnene i de fine Kjoler, hvad bestilte de da?“ spurgte Bjeletzkij. „Holdt de Fest for dem selv?“

„Ja, det gjorde de. Men saa kom de unge Kosakker, nogle til Fods og andre til Hest, for at bryde gennem deres Kreds, medens de dansede. De unge Piger var dog ikke raadvilde. Kom en Ungersvend dem for nær, slog de løs paa ham med Stokke og Knipler. Lykkedes det ham alligevel at trænge ind i Kredsen, greb han sin Hjertenskær og førte hende med sig — og saa var hun hans. Ja, dengang var der Piger til! Det var Prinsesser allesammen.“

XXXVI

I dette Øjeblik saa' man to Kosakker komme ridende over Torvet. Det var Lukaschka og Nasarka. Den første sad sidelængs paa sin velnærede, brune Hest, der dansede let hen over Jorden, idet den kastede uroligt med Hovedet og rystede sin fine, glinsende Pandelok. Bøssen og Pistolen, der hang paa hans Ryg, og den bag Sadelen oprullede Filtkappe tydede paa, at han kom fra en langvarig og farefuld Udflugt. Hans flotte Stilling, den skødesløse Maade, hvorpaa han lod sin Pisk strejfe Hestens Bug, og de stolte Blikke, som hans sorte, lynende Øjne sendte til alle Sider, røbede, at han var sig sin Kraft og Behændighed bevidst, og at han ejede Ungdommens hele Selvtillid. „Kan I se, hvad jeg er for en rask og behændig Ungersvend!“ syntes hans Blik at sige. Den smukke Kosak med den statelige Hest og de kostbare Vaaben tiltrak sig alles Opmærksomhed, men den lille, magre Nasarka, som ikke var synderlig godt klædt paa, lagde ingen Mærke til. Da Lukaschka kom hen i Nærheden af de gamle Kosakker, standsede han et Øjeblik og løftede sin hvide, spidse Lammeskindshue op over Hovedet, saa at man kunde se hans sorte, kortklippede Haar.

„Naa, fik du mange Heste i Nogaj?“ spurgte en af de gamle Kosakker og saa' mørkt og fortrædeligt hen paa ham.

„Aah, bild mig ind, at du ikke véd, hvor mange jeg fik. Du har sikkert talt dem,“ svarede Lukaschka og vendte sig bort fra ham.

„Du har vist ikke haft megen Nytte af din Kammerat paa den

Udflugt," begyndte den gamle igen og saa' endnu mørkere ud end før.

„Se, til den gamle Satan, han véd ogsaa alt," sagde Lukaschka til sig selv og saa' ganske bekymret ud. Da han i det samme fik Øje paa de unge Piger, der stod henne ved Hjørnet, red han derhen, standsede lige foran dem og raabte med høj Røst: „Goddag Piger! Hvor I har skæmmet jer, siden jeg saa' jer sidst!"

„Goddag, Lukaschka! Goddag! Goddag!" lød det ham i Møde. „Har du mange Penge med dig? Køb noget godt til os! — Bliver du her længe?"

„Nej! Nasarka og jeg er kun kommet herned for at more os i Nat," svarede den unge Kosak og drev sin Hest endnu nærmere hen til dem med Pisken.

„Du har været saa længe borte, at Marjanka rent har glemt dig," lo Ustjenka og puffede sin Veninde i Siden.

Marjanka, der stod stille foran Hesten, veg lidt tilbage og saa' roligt op paa ham med sine store, udtryksfulde Øjne. „Ja, du har været længe borte," gentog hun. — „Hvorfor lader du din Hest staa saadan og stampe?" sagde hun derpaa koldt og vendte ham Ryggen.

Marjankas Kulde gjorde et stærkt Indtryk paa Lukaschka. Det glade og kække Udtryk i hans Ansigt forsvandt; han rynkede Brynene og tumlede sin Hest inde imellem de unge Piger. „Stig op i Bøjlen, saa fører jeg dig med mig til Bjærgene, min lille Skat!" raabte han piudselig, ligesom for at forjage de mørke Tanker, der strømmede ind paa ham. — „Saa kan du tro, jeg skal kysse dig," hviskede han bøjende sig ned mod hende. „Jeg skal kysse dig, som du aldrig er bleven kysset før."

Marjankas Blikke mødte hans. Hun rødmede og veg et Par Skridt tilbage.

„Gid Pokker havde dig! Din Hest knuser jo mine Fødder," svarede hun og saa' ned paa sine blaa, sviklede Strømper og de røde, sølvbræmmede Sko, der omsluttede hendes smaa Fødder.

Lukaschka gav sig i Lag med Ustjenka, og Marjanka satte sig hen paa Jordvolden ved Siden af en Kone, der holdt en Patteglut i Armene. Det spæde Barn rakte sig over mod den unge Pige og greb med sin lille, buttede Haand efter Sølvmønterne, der hang om hendes Hals. Hun bøjede sig hen mod Barnet, men fulgte samtidig Lukaschka med Øjnene.

Den unge Kosak tog en lille Pose med Sukkergodt op af

Lommen. „Dér! Det er til jer alle," sagde han, idet han rakte den til Ustjenka og smilede til Marjanka, hvis Øjne fik et underlig taaget, forvirret Udtryk. Hun trak Tørklædet ned og begyndte med ét at kysse Barnet lidenskabeligt. Den lille stemmede begge Armene mod hendes fyldige Bryst og aabnede skrigende sin tandløse Mund.

„Men du kvæler jo Ungen," sagde Moderen bebrejdende og knappede sin Trøje op for at lægge Barnet til Brystet. „Du skulde hellere kysse Ungersvenden derhenne."

„Naar jeg har faaet min Hest sat ind i Stalden, kommer jeg og Nasarka tilbage, og saa skal vi more os hele Natten!" raabte Lukaschka og fjernede sig, idet han slog løs paa Dyret med sin Pisk. Han og hans Kammerat drejede derpaa ind i den Gyde, hvor de begge boede.

„Naa, endelig slap vi da bort, min Bror. Rap dig, det bedste du kan, og kom saa!" sagde han bydende til Nasarka og steg af sin Hest, som han trak forsigtigt ind i Gaarden. Idet han nikkede venligt til den døvstumme Stepka, som iført sin bedste Stads kom ilende fra Gaden for at tage imod Hesten, gjorde han hende ved Tegn forstaaelig, at hun skulde give den Hø, men ikke maatte tage Sadelen af den.

Den døvstumme udstødte et dumpt Hyl, smaskede med Munden, pegede paa Hesten og kyssede den paa Mulen. Det skulde betyde, at hun fandt den smuk og havde den kær.

„Goddag, Mor! Hvorfor er du ikke gaaet ud endnu?" spurgte han Moderen, der kom ham i Møde, medens han gik op af Trappen.

„Nej, hvad ser jeg! Jeg havde jo ikke fjerneste Anelse om, at du kom!" udbrød Moderen forbavset og lukkede Døren op for ham. „Kirka sagde forleden, at vi ikke kunde vente dig hjem til Festen."

„Hent en Kande Tschikhir, Mor! Nasarka kommer om lidt for at drikke med mig i Anledning af Festen."

„Ja, nu gaar jeg, Lukaschka. Nu gaar jeg lige paa Minutten," svarede hun og ilede ud med Nøglerne for at hente Vinen..

Et Øjeblik efter traadte Nasarka ind i Stuen.

XXXVII

„Paa din Sundhed!“ raabte Lukaschka, idet han forsigtigt førte et stort Bæger Tschikhir, som Moderen rakte ham, op til sine Læber.

„Det bliver en ubehagelig Historie,“ sagde Nasarka. „Jeg hørte den gamle Kosak spørge dig om, hvor mange Heste du har stjaalet. Han véd altsaa alt.“

„Han er en Heksemester!“ svarede Lukaschka kort. „Men hvad gør det for Resten, at han véd saa god Besked. Hestene er allerede paa den anden Side af Floden. Dem finder de ikke.“

„Ja, jeg holder dog ikke rigtig af det.“

„Du holder ikke af det! Naar vi sender ham noget Tschikhir i Morgen, er der intet i Vejen. Naa, men nu vil vi more os og være lystige. — Drik!“ raabte han, idet han betonede dette Ord, akkurat som Far Jeroschka plejede at gøre. „Vi vil ud paa Gaden og være lystige sammen med de unge Piger. Gaa hen efter Mjød. Nej, det er bedre den døvstumme gaar. Vi vil svire til den lyse Morgen.“

„Bliver vi her da længe?“ spurgte Nasarka smilende.

„Ja, vi tager ikke bort, før vi har muntret os til Gavns. Løb hen efter Brændevin, hører du! Her er Penge!“

Nasarka adlød og ilede hen til Jamka.

Far Jeroschka og Jerguschov kom tumlende ind i Stuen den ene efter den anden, og begge fulde. Som Rovfugle, der lugter Byttet, havde de faaet snuset op, at de her kunde komme med til et lystigt Lag.

„Lad os faa noget mere Tschikhir, Mor!“ raabte Lukaschka, da de to Kosakker havde ønsket ham en glædelig Fest.

„Naa, fortæl mig saa, hvor du har stjaalet Hestene, din Satan!“ skreg Jeroschka. „Du er en rask Fyr! Dig holder jeg af!“

„Jo, jeg skal love for, at du holder af mig,“ lo Lukaschka. „Det er dig, der gaar Junkerens Ærinder til de unge Piger. Sikken en gammel Synder!“

„Det er Løgn, skal jeg hilse og sige dig. Du skulde blot vide, hvor det Bæst har tigget mig om at hjælpe sig. „Gaa hen og virk for mig,“ sagde han, og saa gav han mig en Bøsse. Jeg kunde have ordnet det hele for ham, men jeg vilde ikke, for jeg fandt, at det var Synd imod dig. — Naa, fortæl mig saa, hvor du har været henne,“ vedblev den gamle, der nu begyndte at tale Tatarisk.

Lukaschka svarede ham rask og flydende i det samme Sprog, men Jerguschov, der ikke kunde Tatarisk, indskrænkede sig til en Gang imellem at give sit Besyv med paa Russisk.

„Vi begav os paa Vej sammen med Ghirejka," fortalte Lukaschka. — For at være rigtig rask paa det satte han et russisk Sving paa Navnet Ghirej-Khan og døbte det om til Ghirejka. — „Saa længe vi var hinsides Floden, roste han sig hele Tiden af, at han kendte Steppen ind og ud, og at han vilde føre mig lige hen til Stedet, hvor vi skulde have fat i Hestene. Men da vi saa red ud i den mørke Nat, fór min Ghirejka vild og kunde ikke finde ud af, hvor vi var, skønt han spejdede og kiggede til alle Sider. Der var ingen Aul at se; vi var øjensynlig kommet for langt til højre. Saadan blev vi ved at ride rundt til Midnat, men saa hørte vi heldigvis Hundene hyle i Nærheden af os."

„Aa, I Tosser!" sagde Far Jeroschka. „Jeg har ogsaa været med til at forvilde mig i Steppen om Natten. Men saa red jeg blot op paa en Høj og gav mig til at hyle som en Ulv. — Se, saadan bar jeg mig ad," forklarede han, idet han satte Hænderne for Munden og udstødte et langtrukkent Hyl, der lød, som om en hel Flok Ulve tudede. „Saa snart Hundene hørte det, begyndte de straks at gø. Naa, hvordan gik det saa videre? Fik I fat i Hestene?"

„Ja, men vi maatte af Sted i en Fart, og Kvinderne i Landsbyen var lige ved at fange Nasarka."

„De var lige ved det, men de fik dog ikke fat i mig," sagde denne fornærmet.

„Da vi red derfra, forvildede Ghirejka sig atter og havde nær ført os helt ind i Steppen. Vi troede hele Tiden, at vi nærmede os Terek, og saa fjernede vi os, alt hvad vi kunde."

„I skulde have set efter Stjernerne," bemærkede Far Jeroschka.

„Det siger jeg med," blandede Jerguschov sig i Samtalen.

„Ja, det er nemt nok sagt, men der var ikke en Stjerne paa Himlen. Længe lagde jeg mit Hoved i Blød. men saa fandt jeg endelig paa et Middel. Jeg satte mig op paa en af de Hopper, jeg havde fanget, og slap min egen Hest løs. Prustende og snøftende med Næsen mod Jorden fór den af Sted og førte os lige hen til Stanitzaen. Da vi kom derhen, var det allerede saa lyst, at vi næppe fik Tid til at skjule de stjaalne Heste i Skoven. Lidt efter kom Nagim fra den anden Side af Floden og førte dem med sig."

Jerguschov nikkede bifaldende og sagde: „Det var godt gjort. Fik du mange Penge for dem?“

„Jeg har dem alle her,“ svarede Lukaschka og slog sig paa Lommen, men da Moderen i det samme viste sig i Døren, holdt han pludselig inde og raabte: „Drik!“ saa det rungede i Stuen.

„Saadan red jeg ogsaa engang sammen med Girtschik. Det var sent om Aftenen, ...“ begyndte Jeroschka.

„Nej, dig kan man ikke holde ud at høre paa,“ afbrød Lukaschka ham. „Nu gaar jeg min Vej!“ Og efter at have tømt sit Bæger og strammet Bæltet gik han ud paa Gaden.

XXXVIII

Da han kom udenfor, var det allerede helt mørkt. Aftenen var kølig og stille. Den gyldne Fuldmaane dukkede op bag de høje Pyramidepopler, der begrænsede Torvet paa den ene Side. Blandende sig med Taagen lagde Røgen fra Hytterne sig som et Tæppe hen over Stanitzaen. Fra alle Sider lød en forvirret Summen af Tale, Sang og Latter, og hvor man saa' hen, skimtedes Kvindernes hvide Tørklæder og Kosakkernes Huer langs Hegnene og uden for Hytterne.

Paa Torvet lige over for den aabne, oplyste Bod havde der samlet sig en Mængde af Ungdommen. Haand i Haand bevægede de unge Piger sig i en hvirvlende Kreds hen over den støvede Plads, og én af dem, som var paafaldende mager og styg, sang, medens hun dansede:

Fra den mørke Skov, fra den drømmende,
Aj da luli!
Fra den svale Lund, fra den grønnende,
Kom med raske Fjed Ungersvende to,
Ingen Pigelil havde deres Tro.
Men med ét de vredt mod hinanden fór,
Mod hinanden fór, talte haarde Ord.
Thi en Kvinde skøn let kom ilende,
Let kom ilende, sagde smilende:
Én af eder to jeg tilhøre vil. —
Saa blev Pigen hans med den blege Kind,
Med det gyldne Haar, med det milde Sind.

Han ved højre Haand griber hende fat,
Og langs Kredsen han fører rundt sin Skat,
Siger stolt og glad: Brødre, ser I ej,
Hvilken Hjertenskær, jeg har fundet mig.

De gamle Koner stod i Nærheden og lyttede til Sangen; Drengene og Smaapigerne løb og legede Tagfat. De unge Kosakker morede sig med at gribe fat i de dansende Piger, og en Gang imellem brød en af dem ind i Kredsen. Henne i Mørket stod Olenin og Bjeletzkij og talte sammen med dæmpet Røst. Skønt de begge var i Kosakdragt, følte de dog, at deres fremmede Tale tiltrak sig alles Opmærksomhed. Medens den buttede Ustjenka og den skønne, majestætiske Marjanka traadte Dansen ved Siden af hinanden, drøftede Fyrsten og hans Ledsager, hvorledes de bedst skulde faa de to unge Piger lokket bort. Bjeletzkij stod i den Formening, at Olenin kun vilde have lidt Morskab for, og anede ikke, at han ventede Afgørelsen af sin Skæbne. Olenin havde nemlig fuldt og fast besluttet, at han i Dag vilde tale i Enrum med Marjanka og spørge hende, om hun vilde og kunde blive hans Hustru. Skønt han for længst havde afgjort med sig selv, at hun aldrig vilde blive hans, haabede han dog at faa Styrke nok til at tolke hende sine Følelser, og at hun da i det mindste vilde forstaa ham.

„Hvorfor har De ikke anmodet mig derom før, saa skulde jeg have arrangeret det hele gennem Ustjenka?“ sagde Bjeletzkij. „De er dog et besynderligt Menneske!“

„Ja, lad det nu være godt! Engang i den allernærmeste Fremtid skal jeg sige Dem alt. Men nu beder jeg Dem indstændigt om at indrette det saaledes, at hun kommer med Ustjenka i Aften.“

„Stol paa mig! Det er den letteste Sag af Verden,“ svarede Fyrsten. Naa, skal det saa være ham med den blege Kind eller Lukaschka?“ spurgte han derpaa Marjanka, og uden at oppebie hendes Svar gik han hen til Ustjenka og søgte at overtale hende til at tage sin Veninde hjem med sig. Men inden han havde faaet Sagen afgjort, tog Sangen og Dansen atter sin Begyndelse, og alle de unge Piger drog saa rundt i en bølgende Kreds, idet de sang:

Op ad Gaden, op og ned
Langs den høje Havemur,
Gaar en Ungersvend paa Lur.

Og den første Gang han gaar,
Slaar han ud med Haanden brat,
Og den anden Gang han gaar,
Svinger han sin Fjederhat,
Men den tredje Gang han gaar,
Pludselig han stille staar,
Retter sig og taler saa:
„Ej med søde Ord, min lille,
Er jeg kommet dig at fange.
Hvorfor gaar du dog, min lille,
Aldrig mer i Havens Gange?
Hvorfor vil du dog, min kære,
Stikke Næsen højt i Sky?
Bliver du først min, du kære,
Siger du vist ej et Kny.
Du faar mit Bud,
Mit Frierbud;
Jeg til Hustru tager dig,
Taarestrøet bli'er da din Vej."
Skønt mit Svar paa Læben laa,
Ej jeg frem det kunde faa.
Jeg i Lunden iled hen,
Hilste paa min Hjertensven.
Denne kærligt taler saa:
„Jomfru skøn, jeg hilser dig!
Sig ej til min Gave Nej.
Tag den i din hvide Haand,
Lille, søde Liljevaand.
Der er ikke den Ting til,
Som jeg ej dig skænke vil;
Dette Shavl tilhører dig,
Hvis tre Kys du giver mig."

Lukaschka og Nasarka brød nu gennem Kredsen og bevægede sig med stor Frihed inde mellem de unge Piger. Den første gestikulerede stærkt med Armene og faldt ind i Sangen med sin høje, gennemtrængende Tenor. „Naa, kom saa hen til mig, én af jer!" sagde han. De unge Piger puffede til Marjanka, men hun vilde ikke frem. Gennem Sangen hørte man uafladelig en forvirret Blanding af Hvisken, Fnisen, Haanddask, Latter og Kys.

Da Lukaschka fik Øje paa Olenin, som havde nærmet sig Kredsen, nikkede han venligt til ham og sagde: „Naa, Dmitrij Andreitsch, er du kommet her for at se paa Lystigheden?"

„Ja!" svarede denne kort og tørt.

Bjeletzkij hviskede noget til Ustjenka. Hun vilde svare, men naaede det ikke, da Kredsen i det samme bevægede sig videre.

Først da hun dansede forbi ham næste Gang, fik hun sagt: „Ja, det er godt. Vi kommer."

Olenin nærmede sig Marjanka og hviskede: „Kommer du saa? Jeg beder dig derom, selv om du kun kan ofre mig et Minut. Jeg maa tale med dig."

„Ja, naar de andre unge Piger møder, saa kan *jeg* vel ogsaa."

„Vil du besvare mig det Spørgsmaal, jeg gjorde dig i Gaar?" spurgte han atter og bøjede sig helt hen imod hende. — „Du ser ud, som om du var i godt Humør i Dag."

Hun fjernede sig med Kredsen; han fulgte efter.

„Faar jeg saa Svar?" hviskede han bønfaldende.

„Svar?"

„Ja, paa det, jeg spurgte dig om i Gaar. Vil du gifte dig med mig?"

Marjanka betænkte sig lidt. — „Du skal faa Svar i Dag," sagde hun sagte, og hendes Øjne straalede ham i Møde gennem Mørket.

Han fulgte efter hende, thi det var ham en Fryd at være i hendes Nærhed.

Lukaschka, der stadig sang, gik pludselig hen til hende og drog hende heftigt ind i Midten af Kredsen. Olenin fik kun Tid til at hviske til hende: „Kom endelig til Ustjenka," og gik saa hen til sin Kammerat. Sangen ophørte. Lukaschka tørrede sig om Munden, Marjanka ligeledes, og derpaa kyssede de hinanden. „Nej, tre Kys!" sagde den unge Kosak, der ikke vilde lade sig nøje med ét. Spøg, Latter og ivrig Jagen og Renden efter hinanden afløste nu Sangens og Dansens bølgende Rytmer. Lukaschka, som allerede havde drukket godt, begyndte at dele søde Sager ud til de unge Piger. „Dér, det er til jer alle!" forkyndte han med en stolt Selvbevidsthed, som gjorde et lidt komisk Indtryk. „De, der holder sig til Soldaterne, kan gaa ud af Kredsen," tilføjede han pludselig, idet han tilkastede Olenin et vredt Blik.

De unge Piger sloges leende om Konfekten, og Bjeletzkij og Olenin gik deres Vej.

Lukaschka, der saa' ud, som om han fortrød sin Gavmildhed, tog Huen af, tørrede Sveden af Panden og nærmede sig Ustjenka og Marjanka.

„Hvorfor vil du dog, min kære, stikke Næsen højt i Sky?" spurgte han Marjanka med Sangens Ord. „Stikker Næsen du i

Sky?“ sagde han derpaa vredt, og idet han tilføjede: „Jeg til Hustru tager dig, taarestrøet bli'er da din Vej!“ omfavnede han begge de unge Piger paa én Gang. Ustjenka rev sig dog straks løs og slog saa stærkt til ham, at det sved i hendes Haand.

„Skal der danses mere?“ spurgte han.

„Det kommer an paa de unge Piger,“ svarede Ustjenka. „Jeg gaar hjem nu, og Marjanka har sagt, at hun vil med mig.“

Lukaschka, der endnu stadig holdt Armene om Marjankas Liv, førte hende bort fra Menneskemængden og hen til et mørkt Hjørne af Boden.

„Gaa ikke med hende, min egen Marjanka,“ sagde han overtalende. „Vi to vil være lystige sammen for sidste Gang inden Brylluppet. — Gaa hjem, saa kommer jeg straks til dig.“

„Hjem? Hvad skal jeg dér? Det er jo Festdag, for at vi skal more os. Nej, jeg følger med Ustjenka.“

„Ja ja da. Vent blot, til vi bli'er gifte.“

„Aa, den Tid, den Sorg.“

„Naa, gaar du saa?“ spurgte han alvorlig, idet han trykkede hende helt ind til sig og kyssede hendes Kind.

„Gaa væk! Plag mig ikke!“ svarede Marjanka ærgerligt, sled sig løs fra ham og gik.

„Hør min Pige, det ender ilde,“ sagde Lukaschka bebrejdende. „Jeg skal faa dig til at græde Øjnene ud af Hovedet,“ tilføjede han vredt. Og idet han vendte sig mod de unge Piger, raabte han: „Naa, syng! Hører I!“

Forfærdet og fortørnet over hans Ord standsede Marjanka og spurgte: „Hvorfor ender det ilde?“

„Fordi . . .“

„Hvorfor?“

„Fordi du spiller Kæreste med Soldaten, der er indkvarteret hos eder. — Du elsker mig ikke mere.“

„Kærligheden kan ikke vare evigt! Jeg behøver for Resten ikke at aflægge dig Regnskab. Du er hverken min Far eller min Mor. Jeg elsker, hvem jeg har Lyst til.“

„Naa saadan!“ svarede Lukaschka. „Ja, du skal komme til at mindes denne Stund. — „Hør Piger!“ skreg han derpaa. „Hvad gaar der af jer? Lad os faa nok en Runddans! Nasarka! Hen i en Fart efter Tschikhir.“

XXXIX

Sent om Natten traadte Olenin ud af Bjeletzkijs Hytte, lige efter at Marjanka og Ustjenka havde forladt den. Fra Trappen kunde han skimte de to unge Pigers Tørklæder som noget hvidt ude i Mørket. Maanen, der sænkede sig ned mod Steppen, indhyllede hele Stanitzaen i en Sølvtaage. Lysene var slukkede overalt, og det var saa stille, at man kun hørte den hendøende Lyd af de to unge Pigers Skridt ned ad Gaden. Olenins Hjerte bankede heftigt, og hans Kinder glødede endogsaa herude i den kølige, fugtige Natteluft. Han saa' op mod Himlen, derfra hen paa det døsige Lys, der skinnede ud af Hyttens Vindue, og saa paa den lange Slagskygge, som de to Kvindeskikkelser kastede tværs over Vejen. De hvide Tørklæder forsvandt nu næsten helt i Taagen. Olenin følte sig saa lykkelig, at han ikke kunde holde ud at være alene. Han skyndte sig derfor ned ad Trappen og efter de unge Piger.

„Naa, det er dig! Pas paa, at ingen ser dig sammen med os," sagde Ustjenka.

„Hvad gør det!" svarede Olenin, som løb hen til Marjanka og omfavnede hende, uden at hun satte sig til Modværge.

„Jeg troede, I havde kysset hinanden nok," lo Ustjenka. „Vent nu, til I bli'er gifte, saa kan I kysse hinanden, saa meget I lyster."

„Farvel, Marjanka! I Morgen gaar jeg til din Fader og fortæller ham alt. Du maa ikke sige noget til ham."

„Nej, hvad skulde jeg sige ham?"

De unge Piger ilede videre, og Olenin gik alene hjem, idet han i Tankerne gennemgik, hvad han havde oplevet denne Aften. Han havde siddet og hvisket sammen med hende, medens Ustjenka havde fjaset med sine Veninder og med Bjeletzkij. Han kunde huske hvert Ord, der var faldet mellem ham og Marjanka.

„Vil du gifte dig med mig?" var hans første Spørgsmaal.

„Du narrer mig, du vil ikke have mig," svarede hun da rolig og fornøjet som altid.

„Jeg beder dig for Guds Skyld om at svare mig. Elsker du mig?"

„Hvorfor skulde jeg ikke det? Du er jo hverken krum eller skæv," lo hun og trykkede hans Hænder kraftigt med begge

sine. — „Nej, hvor dine Hænder er hvide og bløde; man skulde tro, at de var af Fløjel."

„Jeg spørger dig for fuldt Alvor: Vil du være min Hustru?"

„Hvorfor ikke det? Naar blot Fader vil give sit Minde dertil."

„Husk paa, at jeg gaar fra Forstanden, hvis du narrer mig. Saa møder jeg altsaa som Frier i Morgen hos dine Forældre."

Hun lo højt.

„Hvorfor ler du?"

„Aa, det hele er saa pudsigt at tænke sig."

„Ja, det er nu alligevel mit ramme Alvor. Jeg køber mig Hus og Have og bliver Kosak."

„Én Ting vil jeg sige dig: Indlad dig saa ikke paa at elske andre Kvinder, for det finder jeg mig ikke i."

Det var en Nydelse for Olenin at genkalde alle hendes Ord i sin Erindring. Men der manglede noget i hans Lykke. Det berørte ham smerteligt, at hun havde været lige saa rolig som ellers, da hun talte med ham, og at hun, skønt en hel ny Fremtid aabnede sig for hende, ikke havde vist den ringeste Sindsbevægelse. Han havde Indtrykket af, at hun ikke troede ham og ikke tænkte ud over den Dag i Dag. Det forekom ham, at hun elskede ham i Øjeblikket, men at hun ikke havde nogen Tanke for en Fremtid sammen med ham. Han følte sig lykkelig, fordi hun, hvis mindste Ord bar Præget af Sandhed, havde lovet at ville være hans. „Ja," sagde han til sig selv, „vi vil først komme til at forstaa hinanden, naar hun helt bliver min. En Kærlighed som vor kan ikke udtrykkes i Ord; den maa staa sin Prøve i Livet. I Morgen vil det hele klare sig. Og det er heldigt, for dette er ikke til at udholde mere. I Morgen skal ikke alene hendes Fader og Bjeletzkij, men hele Landsbyen have det at vide."

Lukaschka, der ikke havde sovet de to foregaaende Nætter, drak sig for første Gang i sit Liv saa fuld, at han ikke kunde staa paa Benene. Natten tilbragte han hos Jamka.

XL

Næste Morgen vaagnede Olenin tidligere end ellers, og i samme Nu som han slog Øjnene op, fremstillede Tanken om,

hvad der ventede ham, sig for hans Bevidsthed. Med Glæde mindedes han hendes Kys, hendes faste Haandtryk og hendes Beundring af hans bløde, hvide Hænder. Han fór ud af Sengen for straks at gaa over til Fændrikkens og anmode om hendes Haand. Skønt Solen endnu ikke var staaet op, forekom det ham dog, at der var et ualmindeligt Liv og Røre udenfor, og at han hørte Hestetrampen og Menneskestemmer. I en Fart kastede han sin Kappe om sig og ilede ud paa Trappen. Ovre hos Fændrikkens sov de alle endnu. Han saa' ud paa Gaden. Fem Kosakker kom ridende i højrøstet Samtale. Forrest red Lukaschka paa sin store, brede Hest. De raabte og skreg lige ivrigt alle fem, men det var vanskeligt at blive klog paa, hvad de talte om.

„Rid hen til den nærmeste Vagtpost!" raabte en af dem.

„Læg Sadelen paa og kom med os andre!" skreg en anden.

„Vi skal den Vej! Det er den nærmeste!" oplyste en tredje.

„Aa Vrøvl!" indvendte Lukaschka. „Vi skal den anden!"

„Ja, det er rigtigt, det er den nærmeste!" bekræftede en støvet Kosak, der sad paa et kraftigt Dyr.

Lukaschkas Ansigt var ildrødt og oppustet efter Gaarsdagens Svir. Hans Hue sad helt bag i Nakken paa ham. Han skreg op paa saa befalende en Maade, som om han var Fører for dem alle.

„Hvad er der i Vejen? Hvor skal I hen?" spurgte Olenin, hvem det kun med Nød og næppe lykkedes at tiltrække sig Kosakkernes Opmærksomhed.

„Vi skal hen og have fat i Abrekerne; de har lagt sig i Baghold ude i Steppen. Vi tager straks af Sted, men vi er for faa endnu til at binde an med dem," svarede endelig en af dem.

Og Kosakkerne red videre, idet de vedblev at skrige og skraale i Munden paa hinanden og fik flere og flere Kammerater med sig. Olenin mente, at han ikke godt kunde være andet bekendt end at tage med. Han kunde jo snart være hjemme igen. Efter at have taget Tøjet paa og ladet sin Bøsse sprang han i en Fart op paa Hesten, som Vanjuscha næppe fik Tid til at sadle, og indhentede Kosakkerne lige uden for Stanitzaen. Deres Heste var sammenkoblede, og selv stod de om et lille Fad Tschikhir, som de havde taget med sig, og drak hinanden til paa et lykkeligt Udfald af Foretagendet i et stort Træbæger, der gik fra Mund til Mund. Midt i Flokken fik han Øje paa en ung Laps af en Kosakfændrik, som, fordi han tilfældigt opholdt sig i Stanitzaen, havde fundet Anledning til at tage Befalingen over de ni Kosakker, der

havde samlet sig her. Skønt Fændrikken satte et i høj Grad bydende Ansigt op, hørte de andre dog ikke efter hans, men efter Lukaschkas Befalinger. Den russiske Junker agtede ingen paa. Da de alle var stegne til Hest, red Olenin hen til Fændrikken for at spørge ham om, hvorledes Sagerne stod, men den unge Kosakofficer, der ellers var en skikkelig Fyr, saa' ned paa ham fra Højden af sin Værdighed. Det var kun med stor Møje, at Olenin fik at vide af ham, hvad der var sket: en ridende Patrouille paa en Underofficer og to Mand, som var udsendt for at opspore Abrekerne, var stødt paa en lille Flok af disse, der havde lagt sig i Baghold ude i Steppen omtrent otte Verster fra Stanitzaen. De havde sat sig fast bag en Sandhøj, havde skudt paa Patrouillen, da den nærmede sig, og erklæret, at de ikke vilde overgive sig. Underofficeren havde sendt den ene Mand tilbage for at hente Hjælp og var selv blevet derude med den anden for at passe paa Abrekerne.

Nu stod Solen op. Foran dem — omtrent tre Verster fra Stanitzaen og strækkende sig til alle Sider — laa Steppen som en ensformig, trist og tør Sandflade, gennemfuret paa Kryds og paa tværs af Kvægets Spor. Hist og her noget vissent, gult Græs, og lave Sivtotter i de udtørrede Vandhuller; paa sine Steder næsten umærkelige Stier; langt ude i Horisonten Nogaj-Tatarernes Græsgange; intet Sted Spor af Skygge, og overalt en barsk og vild Natur. Solen dukkede op som en blodrød Ildkugle; det gør den altid i Steppen, og paa samme Maade gaar den ned i disse Egne. Naar det blæser herude, flytter Blæsten de løse Flyvesandshøje og hvirvler dem hen et andet Sted. Er det stille — og det var det denne Morgen — er denne Stilhed langt kendeligere her end alle andre Steder. Man hører ikke den mindste Lyd, ikke den mindste Bevægelse. Skønt Solen var oppe, laa Steppen i en saa dæmpet og blød Belysning, at den syntes endnu mere øde end ellers. I den store Stilhed hørte man kun Hestenes Trampen og Prusten, men ogsaa disse Lyde naaede kun Øret afdæmpet og hendøende. Kosakkerne sagde næsten ikke et Ord, medens de red, og ikke en eneste af deres Krumsabler klirrede. De anbringer nemlig altid deres Vaaben saaledes, at disse ikke rasler eller klirrer. Sker dette, betragtes det som en stor Skam for vedkommende. Undervejs indhentedes de af to Kosakker fra Stanitzaen, og ved denne Lejlighed veksledes der nogle faa Ord. Lukaschkas Hest traadte forkert; den fik Fødderne ind under

noget Græs og var lige ved at snuble. Dette anser Kosakkerne for et ilde Varsel. De saa' alle derhen, men trak hurtigt Øjnene til sig, idet de gjorde sig Umage for ikke at lægge Mærke til denne Omstændighed, der efter deres Mening kunde have en saa skæbnesvanger Betydning i et Øjeblik som dette. Lukaschka strammede Tøjlerne, rynkede Brynene, bed Tænderne sammen og svingede Pisken over Hestens Hoved. Det flinke Dyr dansede uroligt paa alle fire, som om det pludselig var i Tvivl om, paa hvad Ben det skulde træde, og saa' ud, som om det kunde have Lyst til at flyve af Sted gennem Luften. Tre Gange faldt hans Pisk saa kraftigt ned paa Hestens velnærede Sider, at den rejste sig op paa Bagbenene, prustede, viste Tænder og piskede voldsomt med Halen.

„Det er en flink Hest!" udbrød Fændrikken beundrende.

„Den er stolt som en Løve," bemærkede en gammel Kosak.

I Tavshed red de alle videre, snart i Skridt og snart i Trav, og det var den eneste Afveksling i dette ensformige, højtidelige Ridt.

Paa en Strækning af otte Verster saa' de kun nogle faa Nogaj-Tatarer; først en hel Familie, som følgende den tunge Karre, der rummede deres Filttelt og Bohave, langsomt drog hen til en anden Græsgang, og derpaa to lasede, bredkindede Kvinder, som gik i en Fordybning og samlede Kogødning. Fændrikken, der ikke kunde tale deres Sprog ordentlig, begyndte at spørge dem ud, men de forstod ham ikke og tilkastede hinanden ængstelige Blikke.

Lukaschka nærmede sig, standsede sin Hest og tilraabte dem den raske Velkomsthilsen, som Tatarerne bruger indbyrdes. De to Kvinder blev øjensynlig glade og talte nu lige saa frit og ugenert med ham, som om han kunde være en af deres egne. Da han spurgte dem ud om Fjenden, pegede de begge hen i den Retning, ad hvilken Kosakkerne red frem, og raabte paa Tatarisk: „Dérhenne er mange Abreker!"

Olenin, der aldrig havde været Øjenvidne til den Slags Foretagender, som han kun kendte gennem Far Jeroschkas Fortællinger, vilde ikke staa tilbage for de andre, men blive og se alt. Han vilde glæde sig over de raske Kosakker, bruge sine Øjne og Øren og gøre sine Iagttagelser. Skønt han havde taget sin Bøsse og sin Sabel med sig, besluttede han dog, da han mærkede, at Kosakkerne skyede ham, ikke at deltage i selve Kampen, saa

meget mere som han efter sin egen Mening havde haft tilstrækkelig Lejlighed til at lægge sin Tapperhed for Dagen paa den sidste Ekspedition. Men hans væsentligste Grund var dog den, at han for Øjeblikket var saa lykkelig, at han ikke vilde udsætte sig for nogen Fare.

Pludselig lød der et Skud i det fjerne.

Fændrikken blev urolig og begyndte at træffe forskellige Anordninger om, hvorledes Kosakkerne skulde fordele sig, og fra hvilke Sider de skulde ride frem mod Fjenden. Men de brød sig ikke om hans Befalinger, hørte kun efter, hvad Lukaschka sagde, og saa' kun hen paa denne, hvis Skikkelse bar Præg af en overlegen Ro. Lukaschka førte Toget an paa sin raske Hest, som ingen af de andre Dyr kunde skridte med, og saa' stadig ud i det fjerne.

„Dér kommer en Rytter," udbrød han med ét og holdt sin Hest an, saa at den kom i Højde med de andres.

„Skønt Olenin spærrede sine Øjne vidt op, kunde han intet se. Men Kosakkerne kunde nu allerede skelne to Ryttere og red hen imod dem.

„Er det Abrekerne?" spurgte Olenin, da han omsider fik Øje paa Rytterne.

Kosakkerne besvarede ikke dette Spørgsmaal, der forekom dem vanvittigt. Abrekerne vilde da være gale, hvis de tog deres Heste med over paa denne Side af Floden.

„Det maa vist være Far Rodjka, der vinker til os," bemærkede Lukaschka, idet han pegede paa de to Skikkelser, hvis Omrids nu viste sig ganske tydeligt.

Nogle Minutter efter var der ikke Tvivl om, at det var Patrouillen, som de saa' foran sig, og at det var Underofficeren, Far Rodjka, der kom ridende hen imod dem.

„Er de langt borte?" spurgte Lukaschka.

I samme Nu knaldede der omtrent tredive Skridt fra dem et Skud. Underofficeren trak lidt paa Smilebaandet.

„Det er Gurka, der brænder løs paa dem," forklarede han, idet han gjorde en lille Bevægelse med Hovedet hen i den Retning Skuddet kom fra.

De red et Par Skridt frem og fik saa Øje paa Gurka, der sad bag en Sandhøj og ladede sin Bøsse. Tiden faldt ham lang, og derfor udvekslede han Kugler med Abrekerne, der havde taget Stade bag en anden Sandhøj lige over for ham. Det varede ikke længe, saa kom der en Kugle svirrende derovrefra.

Fændrikken blev bleg og forvirret. Lukaschka steg af Hesten, kastede Tøjlerne til en Kosak og gik hen til Gurka. Olenin sprang ogsaa ned af sit Dyr og fulgte ham, idet han dukkede sig helt forover. Lige som de havde naaet Højen, peb to Kugler dem om Ørene. Lukaschka saa' sig tilbage, lo hen til Olenin og dukkede sig. „Pas paa, at de ikke skyder dig," sagde han. „Gaa hellere din Vej, her har du intet at gøre."

Men Olenin var saa opsat paa at se Abrekerne, at det ikke kunde falde ham ind at gaa.

Bag en Sandhøj, der laa omtrent 200 Skridt derfra, fik han Øje paa nogle Huer og Bøssepiber. Med ét viste der sig en lille hvid Røgsky derovre, og et Øjeblik efter kom en Kugle hvinende gennem Luften. Abrekerne sad bag den indvendige Skraaning af Højen, hvor de var dækkede. Det forekom Olenin, at det Sted, de havde valgt sig, havde noget fremtrædende og iøjnefaldende ved sig. Men det var kun Indbildning; i Virkeligheden saa' det ud som alle de andre Steder i Steppen. Det var kun den Omstændighed, at Abrekerne havde sat sig fast dér, som gjorde, at det sprang ham saa stærkt i Øjnene. Han fandt endogsaa, at de ikke kunde have valgt noget andet Tilflugtssted end netop denne Høj. — Lukaschka gik nu tilbage til Hestene, og Olenin fulgte ham.

„Vi maa have fat i Køretøjet derhenne, ellers skyder de os ned alle sammen, sagde Lukaschka og pegede paa en Karre med Hø, der var kørt op paa en Sandhøj i Nærheden af dem.

Fændrikken hørte paa ham uden at sige noget, og Underofficeren gav sin Indvilligelse. Karren blev trukket bort fra Højen, og Kosakkerne skubbede den frem, idet de dækkede sig bag den. Olenin red op paa en Høj, hvorfra han kunde overse det hele. Karren bevægede sig stadig fremad, og Kosakkerne trykkede sig sammen i en Klump bagved. Abrekerne — der var ni i alt — sad i en tæt Række, Knæ ved Knæ. Ingen af dem løsnede et Skud.

Alt var stille. Pludselig lød der henne fra Tschetschentzerne en sørgmodig og langtrukken Klagesang med et Omkvæd, der lignede Far Jeroschkas „Aj, daj, dalalaj!" — Bjærgboerne, som vidste, at de ikke kunde undgaa deres Skæbne, havde for ikke at fristes til at flygte bundet sig fast til hinanden med Remme, som de havde spændt fra Knæ til Knæ, og istemmede nu Dødssangen.

Kosakkerne nærmede sig dem mere og mere, og Olenin ventede hvert Øjeblik, at der skulde falde et Skud, men han hørte ikke andet end Abrekernes melankolske Sang. Pludselig ophørte denne. En Kugle klaskede mod Karrens Forsmække, og nu fulgte der Skud paa Skud, og den ene Kugle efter den anden borede sig ind i Hølæsset, medens Tschetschentzerne udstødte høje Hyl og Forbandelser. Men Angriberne skød endnu ikke, skønt de kun var fem Skridt fra Højen.

Endnu et Øjeblik, saa sprang Kosakkerne med et vildt Skrig frem fra begge Sider af Køretøjet. Lukaschka var forrest. Olenin hørte Skud, Skrig og Stønnen. Det forekom ham, at han saa' Blod og Røg. Han lod sin Hest staa og løb halvt bevidstløs hen til de andre. Rædselen tilslørede hans Øjne. Alt løb i ét for ham, men han forstod, at det hele var forbi. Lukaschka, der var hvid som et Lagen, holdt en Tschetschentzer fast om Haandleddene og raabte: „Slaa ham ikke ihjel! Jeg vil fange ham levende!" Det var med den rødskæggede Dhjigita, der i sin Tid havde hentet sin Broders Lig, at han brødes. Medens Lukaschka var i Færd med at surre Hænderne sammen paa ham, rev han sig pludselig løs, trak en Pistol frem og skød. Lukascha faldt om. Der flød Blod ud af hans Underliv. Han sprang op, men styrtede straks omkuld igen og blev liggende i sit Blod, idet han bandede paa Russisk og Tatarisk. Kosakkerne gik hen til ham og løste hans Livbælte. Nasarka var saa længe om at stikke sin blodige Sabel i Skeden — han stak udenfor hele Tiden — at han kom bag efter de andre.

Tschetschentzerne, som alle havde rødt Haar og kortklippet Mundskæg, laa døde og lemlæstede ved Siden af hverandre. Kun én af dem var levende endnu. Det var ham, der havde skudt paa Lukaschka. Som han sad dér: bleg, skummel, med sammenbidte Tænder, blødende af et dybt Saar under højre Øre og kastende rasende Blikke om til alle Sider, lignede han en anskudt Høg. I Haanden holdt han en lang Dolk, parat til at sælge sit Liv saa dyrt som muligt. Fændrikken nærmede sig ham, lod, som om han vilde gaa videre, men affyrede saa med en lynsnar Bevægelse sin Pistol lige ind i hans Øre. Tschetschentzeren vilde springe op, men Kræfterne svigtede ham, og han faldt til Jorden saa død som en Sten.

Kosakkerne, der var ganske forpustede, slæbte Ligene til Side og samlede Vaabnene sammen. Enhver af de rødhaarede

Tschetschentzere, der nu laa her som stivnede Lig, havde for faa Øjeblikke siden været et Menneske; enhver af dem havde sit eget for ham ejendommelige Udtryk. Lukaschka blev lagt hen paa Karren. Han blev ved at skælde og bande paa Russisk og Tatarisk.

„Det er Løgn! Jeg kvæler dig i mine Hænder! Du slipper ikke!“ hylede han. Men lidt efter lidt blev han saa svag, at han ikke kunde sige noget.

Olenin red hjem. Om Aftenen fortalte de ham, at Lukaschka laa for Døden. En Tatar var kommet ovre fra den anden Side af Floden for om muligt at helbrede ham med lægende Urter.

Ligene blev transporterede ind i Stanitzaen, og Kvinderne og Drengene ilede hen for at tage dem i Øjesyn.

Det varede flere Timer, inden Olenin kunde komme rigtig til sig selv efter alt, hvad han havde set den Dag. Men ud paa Aftenen dukkede dog Erindringen om, hvad han havde oplevet den foregaaende Dag, atter op i ham. Han stak Hovedet ud af Vinduet. Marjanka gik frem og tilbage i Gaarden og syslede med sine huslige Pligter. Moderen var ude i Vinhaven, og Faderen havde Forretninger i Landsbyen. Olenin ilede over i Fændrikkens Hytte og saa' ind i Stuen. Marjanka stod derinde med Ryggen til ham og forandrede ikke sin Stilling, skønt hun hørte ham komme. Han mente, at det var af Undseelse, at hun ikke vilde se hen til ham.

„Marjanka!“ sagde han. „Marjanka! Kan jeg komme ind til dig?“

Hun vendte sig pludselig om. Hendes Øjne var vaade, og hendes Ansigt havde et Udtryk af Sorg, som gjorde det endnu smukkere end ellers.

Stolt og tavs saa' hun hen paa ham.

Olenin begyndte atter: „Marjanka, jeg er kommet ...“

„Lad mig være ene,“ svarede hun. Hendes Udtryk var uforandret, men Taarerne strømmede ud af hendes Øjne.

„Hvorfor græder du? Hvad sørger du over?“

„Hvad jeg sørger over?“ gentog hun med en Stemme, der havde saa haard og barsk en Klang, at den skurrede i hans Øren. „Der er jo flydt Blod!“

„Er Lukaschka død?“

„Gaa! Hvad vil du?“

„Marjanka,“ hviskede Olenin og nærmede sig hende.

„Det nytter dig intet. Jeg vil aldrig tilhøre dig.“

„Marjanka, tal dog ikke saaledes,“ bønfaldt han.

„Gaa! Jeg hader dig!“ raabte den unge Pige, idet hun stampede med Foden mod Jorden og gik truende hen imod ham. Og hendes Ansigt udtrykte en saadan Modbydelighed, Foragt og Harme, at det pludselig gik op for Olenin, at der ikke var noget Haab for ham, og at det, han før havde tænkt sig om denne Kvindes Utilgængelighed, var den rene Sandhed.

Han ilede ud af Stuen uden at sige et eneste Ord.

XLI

Han gik hjem, kastede sig paa sin Seng og blev liggende der to Timer uden at røre sig. Derpaa skyndte han sig hen til Kompagnichefen og anmodede om at blive forsat til Regimentsstaben. Han tog ikke Afsked med nogen, afgjorde sin Regning med Kvarterværten gennem Vanjuscha og traf straks de fornødne Forberedelser til at afrejse til Fæstningen, hvor hans Regiment laa i Garnison. Der var ikke andre oppe hos ham end Far Jeroschka, som drak det ene Afskedsbæger med ham efter det andet. Ligesom da han rejste fra Moskvá, holdt der ogsaa nu et Trespand uden for Døren og ventede paa ham, men denne Gang anstillede han ikke Betragtninger over Fortiden og undersøgte ikke, om alle hans Tanker og Handlinger her havde været, som de skulde og burde. Han følte, at han elskede Marjanka endnu højere end før, og vidste, at denne Følelse aldrig vilde blive besvaret.

„Naa, Farvel, min Far,“ sagde Jeroschka. „Bær dig nu fornuftigt ad, naar du kommer i Felten, og lyt til de Raad, jeg giver dig. Du skal nemlig vide, at jeg er en gammel Ulv, der har set alt. Er du med, hvor de angriber, eller ved andre Lejligheder, hvor det gaar varmt til, skal du ikke søge derhen, hvor de klumper sig sammen. Naar I Soldater bliver ængstelige af jer, samler I jer nemlig altid i en Klynge, fordi I mener, at det er hyggeligst at være mellem Kammeraterne. Men det er det værste, I kan gøre, for saa er I netop mest udsat for Kuglerne. Naar jeg har været i Fægtning, har jeg altid holdt mig for mig

selv, og derfor er jeg heller aldrig bleven saaret. Og jeg kan tale med, for jeg har set mer af den Slags Ting end de fleste andre."

„Har du aldrig været saaret? Du har jo en Kugle siddende i Ryggen," bemærkede Vanjuscha, som gik og pakkede sin Herres Sager ind.

„Ja, den har Kosakkerne givet mig i et lystigt Lag."

„Har Kosakkerne givet dig den?" spurgte Olenin.

„Ja, nu skal du høre, hvordan det gik til. Vi sad og drak, og saa blev Vanka Sitkin saa fuld, at han morede sig med at skyde sin Pistol af lige i Ryggen paa mig."

„Gjorde det ondt?" spurgte Olenin atter og tilføjede: „Vanjuscha, er du snart færdig?"

„Aa, hvor du har Hastværk. Lad mig dog fortælle Historien ud. — Han jagede altsaa Kuglen ind i min Ryg, men den slog lige mod Skulderbladet og blev siddende der. Saa sagde jeg til ham: Du har jo slaaet mig ihjel, min Bror. Tror du, at du slipper saadan. Nu skal du give Vin."

„Naa, men gjorde det ondt?" gentog Olenin, der ikke hørte synderlig efter, hvad den anden fortalte.

„Lad mig dog fortælle færdig! — Han trakterede med Vin, og vi drak tappert. Men Blodet blev ved at strømme ud af mig, og tilsidst var hele Stuen fuld af Blod. Saa sagde Far Burlak til Vánka: „Hør, Fyren her, han kreperer. Du maa ud med mere Vin, og det af den bedste Sort, ellers holder vi Dom over dig." Saa kom der flere Drikkevarer paa Bordet, og vi drak i det uendelige."

„Gjorde det ondt?" spurgte Olenin endnu en Gang.

„Om det gjorde ondt? Lad være at afbryde mig, det kan jeg ikke lide. — Vi drak og svirede lige til den lyse Morgenstund. Og saa blev jeg døddrukken og faldt i Søvn paa Ovnen. Da jeg vaagnede, var jeg helt krum; der var ikke Tale om, at jeg kunde rette mig."

„Gjorde det meget ondt?" spurgte Olenin i Haab om, at han dog engang vilde faa dette Spørgsmaal besvaret.

„Har jeg maaske sagt, at det gjorde ondt? Nej, det gjorde ikke ondt, men jeg kunde ikke rette mig, og det kneb med at gaa."

„Blev Saaret lægt?" spurgte Olenin, der følte sig saa tung om Hjertet, at han ikke kunde le af den gamles pudsige Svar.

„Ja, vist blev det lægt! Men Kuglen sidder der endnu. Føl

du dig for dig selv, kan du dristig gaa i Fægtning, for saa faar Fjenden ikke Kig paa dig. Husk det nu!"

„Naa, ja. Tak skal du have! Farvel da, Far. Med Guds Hjælp ses vi maaske engang igen," sagde Olenin og gik hen til Døren.

„Siger man da Farvel til hinanden paa den Maade? Taabe! Taabe, som du er!" skændte den gamle. „Nej, der er ikke noget ved Folk nu til Dags. Se nu har vi to levet som Kammerater næsten et helt Aar, og saa siger du Farvel og vil gaa uden videre. Og saadan behandler du mig, der har dig saa kær og nærer den største Medlidenhed med dig! Ja, jeg har ondt af dig, for jeg har lagt Mærke til, at du er saa sørgmodig, og at du altid gaar ene omkring. Du er jo ligefrem menneskesky. Mangen en Nat har jeg ikke kunnet sove, fordi jeg var bedrøvet paa dine Vegne. Det passer saa godt paa dig, hvad der staar i Visen:

Ak, jeg sørger, kære Bror,
Thi i fremmed Land jeg bor.

Se, det er netop det, der er i Vejen med dig."

„Naa, Farvel!" sagde Olenin igen.

Den gamle stod op og gav ham Haanden. Han trykkede den og vilde gaa.

„Nej, hid med Fjæset! Hid med det!" kommanderede Far Jeroschka, og idet han tog ham om Hovedet med sine tykke, plumpe Hænder, begravede han hans Ansigt i sit store fugtige Skæg og gav ham tre vaade Smækkys. Saa brast han i Graad.

Olenin tog Plads i Teljegaen.

„Naa, og paa den Maade vil du køre herfra! Du skulde da i det mindste give mig noget til Erindring, min Far. — Forær mig din ene Bøsse! Hvad skal du med to?" hulkede den gamle med Øjnene fulde af oprigtige Taarer.

Olenin tog sin ene Bøsse og rakte ham den.

„Hvorfor gav De ham den dog?" brummede Vanjuscha. „Saadan en gammel Tigger! — De er Stoddere her alle sammen!" tilføjede han, idet han svøbte sig ind i sit Slag og satte sig op paa Bukken.

„Hold Mund, Svin!" raabte den gamle leende. „Sikken en gerrig Djævel!"

Marjanka kom gaaende over Gaarden. Hun saa' ligegyldig hen paa Køretøjet, nejede og gik ind i Hytten.

„*La fill!*“ sagde Vanjuscha, idet han blinkede med det ene Øje og saa' idiotisk ud.

„Kør!“ raabte Olenin forbitret.

„Farvel, min Far! Farvel! Jeg skal aldrig glemme dig!“ skreg Jeroschka efter ham.

Olenin vendte sig om. Uden for Hytten stod Far Jeroschka og talte med Marjanka. Den gamle var øjensynlig aldeles optaget af sine egne Sager, og hverken han eller den unge Pige saa' efter ham.

UDVALGTE FORTÆLLINGER

LEO TOLSTÒY

UDVALGTE FORTÆLLINGER

OVERSATTE FRA ORIGINALSPROGET

AF

W. GERSTENBERG

GYLDENDALSKE BOGHANDEL
NORDISK FORLAG

MDCCCCXI

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

KØBENHAVN — FORLAGSTRYKKERIET

EN FORTÆLLING OM DØDEN

I

Det var sludfuldt Efteraar. Ude paa den brede Landevej rullede to Ekvipager hurtigt af Sted gennem Søle og Ælte. I den forreste, en stor og rummelig Postkaret, sad to Kvinder i Rejsedragt. Den ene af dem — Fruen — var mager og bleg; den anden — Kammerjomfruen — struttede af Sundhed og havde friske røde Kinder. Jomfruen tog sig hvert Øjeblik med sin røde Haand op til det korte, tjavsede Haar, men saa snart hun havde strøget det tilbage, listede det sig ned i Panden igen. Hendes livlige, sorte Øjne vandrede uroligt rundt til alle Sider: i det ene Øjeblik fulgte de Markerne, som fløj forbi, i det næste dvælede de ængsteligt ved Fruen, og derpaa afsøgte de alle Hjørner og Kroge i Vognen. Lige foran hendes Næse hang Fruens Hat og dinglede i Vognnettet, og paa hendes Skød tronede Herskabets fede Moppe. Hendes Fødder, der hvilede paa et helt Regiment Vadsække, Kofferter og Æsker, trommede løs paa disse i Takt med Vognens Bevægelser, som et sagte Akkompagnement til Fjedrenes Knirken og Vinduesrudernes Klirren.

Med lukkede Øjne og Hænderne foldede i Skødet vuggedes Fruen blidt i det Bjærg af Puder, der var stablet op bag hendes Ryg. Hun hostede hvert Øjeblik med en uhyggelig halvkvalt Lyd, der kom helt inde fra Brystet, og hver Gang det skete, fortrak hendes Ansigt sig af Smerte. Sart og skrøbelig saa' hun ud i den hvide Natkappe og med det blaa Silketørklæde om den tynde, magre Hals. Den lige, brede Skilning, der delte det lyse, glatstrøgne Haar i Midten og forsvandt inde under Kappen, viste en Hovedbund, tør som en Mumies og uhyggelig hvid. Trækkene var fine og smukke, men skæmmedes af en sygelig, gusten Ansigtsfarve og to store hektiske Pletter højt oppe paa Kinderne.

De tørre Læber sitrede uroligt, Øjenhaarene hang slapt ned over de lukkede Øjne, og Rejsekaaben laa i lige Folder over det indfaldne Bryst. Hun saa' træt, forpint og overanstrengt ud.

Oppe paa Bukken sad Tjeneren lænende sig paa sin Albue og sov, og ved Siden af ham Postkusken, der smældede med Pisken og raabte til sine fire svedte Heste for at faa dem frem. En Gang imellem vendte han sig om for at se, om hans Kammerat, der kørte Kalechen bagved, naaede ind paa ham. Vognhjulene rullede hurtigt af Sted, dragende lige og dybe Spor i Vejens gule, lerede Ælte. Himlen var graa og kold, og en tæt, fugtig Taage lagde sig hen over Mark og Vej. Inde i Vognen var der kvalmt; der lugtede af Støv og Eau de Cologne.

Den syge lagde Hovedet tilbage og slog Øjnene op. De var store og straalende og havde en smuk mørk Farve.

„Naa, er du nu dér igen, Matroscha!" sagde hun med et smerteligt Træk om Munden og fjernede nervøst en Flig af Kammerjomfruens Slag, der strejfede Spidsen af hendes Fod.

Matroscha blev blussende rød. Hun samlede Slaget om sig med begge Hænder, rejste sig halvt op og flyttede sig længere bort.

Fruens smukke, mørke Øjne fulgte med en vis Misundelse enhver af Kammerjomfruens Bevægelser. Hun vilde ogsaa rejse sig for at komme lidt højere op i Sædet, men Kræfterne svigtede hende, og hun sank mat tilbage i Puderne. Hendes Mund fortrak sig atter, og hendes Ansigt fik et Udtryk af Ironi og afmægtig Harme.

„Men saa hjælp mig dog," sagde hun vrippent. — „Nej, nej, det behøves ikke. Tag blot nogle af alle de Puder bort, du har stablet op bag min Ryg. Nej, rør mig ikke. Bliv borte med dine kejtede Fingre."

Fruen lukkede Øjnene, men aabnede dem straks igen og saa' hen paa Kammerjomfruen. Matroscha besvarede hendes Blik og bed sig i sin tykke, røde Underlæbe.

Den syges Bryst hævede sig til et tungt Suk, men Sukket kvaltes paa Halvvejen i en uhyggelig Hoste. Saa vendte hun sig bort, rynkede Panden og tog sig med begge Hænder op til Brystet. Efter at hun havde faaet Bugt med Hosten, lukkede hun Øjnene og sad længe uden at røre sig.

Kareten og Kalechen kørte ind i en Landsby. Matroscha stak sin tykke Arm frem under Slaget og gjorde Korsets Tegn.

„Hvad er der nu?“ spurgte Fruen.

„Vi er ved en Poststation, naadige Frue.“

„Ja, men hvorfor slaar du Kors for dig?“

„Vi kører forbi en Kirke, naadige Frue.“

Den syge fik sig vendt om mod Vinduet, gjorde langsomt og andægtigt Korsets Tegn og saa' ufravendt hen paa Kirken, saa længe den var synlig.

Begge Vognene holdt foran Stationsbygningen. Ud af den bageste steg den syges Ægtefælle og Lægen, og begge gik hen til Kareten.

„Hvordan gaar det?“ spurgte Lægen og følte den syges Puls.

„Hvordan har du det? Er du ikke træt, min Ven?“ sagde Ægtemanden paa Fransk. „Tror du ikke, du kunde have godt af at komme lidt ud af Vognen?“

Matroscha, der havde samlet alle sine Pakkenelliker, trykkede sig op i Hjørnet for ikke at genere Herskabet.

„Aa, jeg har det som altid, hverken daarligere eller bedre,“ svarede den syge. — „Nej, jeg bliver her.“

Hendes Mand blev staaende lidt og gik saa ind i Stationsbygningen. Matroscha sprang ud af Vognen og løb paa Taaspidserne over den sølede Vej og hen til Porten.

„De behøver da ikke at give Afkald paa Deres Frokost, fordi jeg ikke har det godt,“ sagde den syge med et Smil til Lægen, der var blevet staaende uden for Vognen.

„Ingen af dem bryder sig det ringeste om mig,“ tænkte hun, da hun saa' Lægen, der havde fjernet sig med langsomme Skridt, tage Trappen op til Stationsbygningen i hurtige Spring. „Naar de blot selv har det godt, er hele Resten dem ligegyldig. Ak Gud! Ak Gud!“

„Naa, Doktor!“ sagde den syges Ægtefælle, der kom Lægen i Møde gnidende sig i Hænderne og med et fornøjet Smil. „Nu kommer Flaskekurven. Hvad siger De til et Glas Vin?“

„Aa ja, det var ikke det værste.“

„Og hvad mener De saa om hende?“ vedblev han med dæmpet Stemme og løftende Øjenbrynene med et Suk.

„Ja, jeg har jo allerede sagt Dem, at hun ikke kan taale Rejsen. Der er ikke Tale om, at vi faar hende til Italien, og jeg betragter det endogsaa som et Guds Under, hvis vi naar til Moskvá med hende. Betænk dog dette skrækkelige Vejr og ...“

„Ak, hvad skal jeg dog gribe til? Aa Gud! Aa Gud!“ støn-

nede den fortvivlede Ægtemand og lagde Haanden for Øjnene. — „Herhen!“ kommanderede han til Tjeneren, som viste sig i Døren med Flaskekurven.

„Vi skulde være blevet, hvor vi var,“ sagde Lægen og trak paa Skulderen.

„Ja, men jeg var jo nødt til at føje hende. Jeg gjorde virkelig alt, hvad jeg kunde, for at faa hende til at blive. Jeg forestillede hende, at vi ikke havde Raad til at rejse, at vi ikke kunde tage fra Børnene, og at jeg ikke kunde lade Forretningen passe sig selv — men lige meget hjalp det. Hun bygger Luftkasteller for Fremtiden, som om hun var fuldstændig sund og frisk, og at sige hende ligeud, hvorledes Sagerne staar, vilde jo være det samme som at slaa hende ihjel.“

„Slaa hende ihjel, siger De. Men hun er jo allerede Dødens visse Bytte. De maa vide, min bedste, at vi Mennesker ikke kan leve uden Lunger. Og har man først mistet dem, kommer de ikke igen. Det er sørgeligt — tungt, men der findes ingen Hjælp for det. Nu maa vi blot sørge for, at hun lider saa lidt som muligt. Her er Lægen overflødig; det er Præsten, hun trænger til.“

„Aa Gud! Aa Gud! Men De kan da nok tænke Dem, hvor skrækkeligt det er for mig at skulle sige hende det. Nej, det er mig umuligt — komplet umuligt! De véd jo, hvor blid og god hun er, men ...“

„Men prøv alligevel paa at faa hende til at opsætte Rejsen,“ afbrød Lægen ham. „Vi risikerer ellers, at hun dør for os undervejs.“

„Aksjuscha! Aksjuscha!“ skreg Stationsforstanderens lille Tøs, der stod og trippede ude paa den sølede Bagtrappe med et Tørklæde over Hovedet. „Kom med ud og se paa Godsejerens Frue. De siger, at hun skal til Udlandet, fordi hun er brystsyg. Kom, skynd dig lidt! Jeg har endnu aldrig set, hvordan en svindsottig ser ud.“

Aksjuscha kom springende, og begge Smaapigerne løb ud Haand i Haand. Langsomt gik de forbi Kareten og tittede ind. Den syge drejede Hovedet om imod dem, men da hun saa' deres nysgerrige Ansigter, rynkede hun Panden og vendte sig hurtigt bort.

„Ih, du forbarmende,“ hviskede Stationsforstanderens Datter og trak i en Fart Hovedet til sig. „Før var hun noget af det dejligste, man kunde se, og nu ligner hun jo et Fugleskræmsel. Hu

ha! Det var dog et gyseligt Syn! Saa' du hende, Aksjuscha? Saa' du hende?"

„Ja, hvor var hun dog mager!" sagde Aksjuscha. „Kom, lad os se paa hende endnu en Gang. Vi lader, som om vi vil hen til Brønden. — Aa, nu vender hun Ryggen til. Men jeg fik dog et lille Glimt af hende at se. Det var rigtignok et sørgeligt Syn, Mascha."

„Ja, det har du Ret i, og hvor her er snavset og sølet," svarede Mascha, og saa løb de begge ind igen.

„Jeg maa jo se skrækkelig ud," tænkte den syge. „Naar jeg blot hurtigst muligt kunde komme ned til Italien; er jeg først dér, bliver jeg nok rask igen."

„Naa, hvordan har du det nu, min Ven?" spurgte hendes Mand, som nærmede sig Vognen, endnu tyggende paa Maden.

„Stadig det samme Spørgsmaal," tænkte den syge. „Og saa har han oven i Købet Munden fuld af Mad. — Aa jo, det gaar an," hviskede hun med sammenbidte Tænder.

„Véd du hvad, min Ven; jeg er bange for, at du ikke kan taale at rejse i dette Vejr. Lægen siger det samme. Skal vi ikke vende om?"

Hun svarede ikke, men saa' vredt paa ham.

„Lad os vente, til Vejret bliver lidt mildere. Du har det maaske ogsaa bedre til den Tid, og saa kunde vi jo rejse hele Familien sammen."

„Nej, du maa have mig undskyldt. Aa, havde jeg blot fulgt mit eget Hoved og ikke dit, saa vilde jeg nu have været i Berlin. Ja, var det gaaet, som jeg ønskede, vilde jeg maaske nu have været fuldstændig rask."

„Men, min egen Engel, du véd jo, at det var umuligt. Naa, hvad siger du saa om at opsætte Rejsen blot en Maaned endnu? Saa er du kommet til Kræfter, jeg er færdig med mine Forretninger, og Børnene kan rejse med os."

„Børnene fejler ingenting, men jeg ..."

„Ja, men hvordan skal det dog gaa, min Ven, hvis du bliver alvorlig syg, medens vi ligger her paa Landevejen? Betænk dog det skrækkelige Vejr! Nej, lad os hellere tage hjem igen."

„Hvad skal jeg hjemme? Skal jeg dø dér?" svarede den syge vredt. Men Tanken om Døden fyldte hende med en saadan Rædsel, at hun saa' spørgende og bønfaldende hen paa sin Mand. Han slog Øjnene ned og tav. Hendes Mund fortrak sig pludselig

som et Barns, der skal til at græde, og hun fik Taarer i Øjnene. Han skjulte sit Ansigt i Lommetørklædet og gik uden at sige et Ord.

„Nej, jeg vil rejse!“ sagde den syge, og idet hun løftede sine Øjne mod Himlen, begyndte hun at hviske Ord uden Sammenhæng eller Mening. „Ak Gud, hvorfor skal jeg dog dø?“ udbrød hun med ét højt, og hendes Taarer flød endnu rigeligere. Saa begyndte hun at bede, og hun bad længe og inderligt, men følte sig ikke lettet derved; hendes Bryst pinte og smertede hende lige saa meget som før, Himlen, Markerne og Vejen var mørke og graa som før, og Efteraarstaagen lettede ikke, men sænkede sig tæt som før ned over den sølede Vej, Landsbyens Tage, Vognene og de pelsklædte Kuske, som passiarede højlydt og muntert sammen, medens de smurte Hjulene og spændte for. —

II

Hestene havde faaet Seletøjet paa, men Kusken gav sig god Tid med at komme af Sted. Han gik ind i Folkestuen; dér var kvælende varmt, og en blandet Lugt af sammenstuvede Mennesker, nybagt Brød, Kaal og vaade Faareskindspelse fyldte hele Rummet. Henne ved det lange Bord sad Kuskene og talte sammen, Kokkepigen havde travlt ved Ovnen, og oven paa denne laa en gammel syg Postkusk indhyllet i en Faareskindspels *).

„Fedor! Farbror Fedor!“ raabte den unge Knøs, som kom ind i sin Pels og med Kørepisken i Bæltet. — „Farbror Fedor!“ raabte han endnu en Gang og saa' op til den syge.

„Hvad gaar du her og spørger efter Fedja*) for, din Landstryger?“ sagde en af Kuskene henne ved Bordet. „Herskabet sidder jo ude i Vognen og venter paa dig.“

„Aa, jeg vil kun bede ham om hans Støvler, for mine egne er i Laser,“ svarede Fyren og gjorde et Kast med Hovedet, saa hans lange Haar fløj tilbage. „Men han sover maaske. — Halløj, Farbror!“ gentog han og gik helt hen til Ovnen.

„Hvad vil du?“ spurgte en svag Stemme, og et udtæret An-

---

*) I Rusland sover man paa den store Ovn. O. A.

**) Fedja = Diminutiv af Fedor. O. A.

sigt med rødt Skæg bøjede sig ned imod ham oppe fra Ovnen, medens en skindmager, haaret og gulbleg Arm trak Pelsen op over Skulderen. „Aa, giv mig en Slurk Vand, lille Ven. Hvad vil du mig saa, Serega?“

Knøsen rakte ham en Øse med Vand.

„Ja, ser du, Fedja,“ sagde han uden rigtig at vide, hvordan han skulde faa begyndt. — „Du faar vel sagtens ikke mere Brug for dine ny Støvler. Giv dem hellere til mig. Du kommer vist aldrig til at gaa i dem mere.“

Den syge bøjede sit trætte Hoved ned mod den blanke Øse, vædede sine tørre Læber i det grumsede Vand og tog et langt og begærligt Drag. Hans filtrede, uredte Skæg var fuldt af Støv og Smuds, og hans indfaldne, matte Øjne aabnede sig med Møje for at se paa den, der stod lige foran ham. Efter at have sluppet Øsen vilde han løfte sin Haand for at tørre sig om Munden, men det kunde han ikke, og saa nøjedes han med at stryge sit Skæg hen over Ærmet af Pelsen. Trækkende Vejret tungt gennem Næsen stirrede han Knøsen lige ind i Ansigtet og søgte at komme saa meget til Kræfter, at han kunde svare ham.

„Maaske du allerede har lovet dem bort,“ vedblev Serega. — „Ja, saa kunde jeg jo have sparet mig Ulejligheden. Men jeg skal sige dig, det er saa vaadt og koldt udenfor, og jeg maa køre hele Dagen. Saa tænkte jeg: Jeg kunde jo bede Fedja om hans Støvler; han trænger vist ikke til dem selv. Men kanske du har Brug for dem alligevel. Er det saa? Sig mig det kun ligeud.“

Det begyndte at ralle og klukke i den syges Bryst. Han bøjede sig forover. Hosten vilde ikke ud; den klemte ham i Struben og var lige ved at kvæle ham.

„Hvad Brug skulde han vel have for dem?“ lød Kokkepigens arrige Røst pludselig skingrende gennem Stuen. „Nu har han jo ligget to Maaneder deroppe uden at kunne røre sig. Og saa hoster han, som om Brystet skulde sprænges paa ham. Det gør formelig ondt i en, naar man hører derpaa. Hvad skulde han vel med sine ny Støvler? Han vil da aldrig begraves i dem? Ja, det er maaske syndigt at sige det, men han burde rigtignok forlængst have taget Rejsepas. — Saa, nu hoster han igen! De maatte hellere se at faa ham flyttet herfra. Inde i Byen har de jo disse hersens Hospitaler. Lad ham komme ind paa et af dem. Her ligger han blot og tager Plads op, og saa skal vi oven i Købet holde ham med Renlighed.“

„Naa, Serega, kom saa! Herskabet venter paa dig!“ raabte Stationsforstanderen ind gennem Døren.

Serega vilde gaa uden at afvente Svar, men den syge, som var midt i et Hosteanfald, gav ham ved Tegn at forstaa, at han havde noget at sige ham.

„Tag du kun Støvlerne, Serega,“ sagde han, da han havde faaet Bugt med Hosten og igen kunde trække Vejret. — „Men lov mig saa at sætte en Sten paa min Grav, naar jeg er død,“ tilføjede han med hæs Røst.

„Tak, Farbror! Saa tager jeg dem. Og Stenen skal du faa, det kan du være vis paa.“

„Ja, I har vel hørt det, Godtfolk,“ havde den syge endnu Kraft til at sige, og saa bøjede han sig igen helt forover og kæmpede med et nyt Hosteanfald.

„Ja vist, det har sin Rigtighed,“ sagde en af Kuskene. „Gaa nu Serega, ellers kommer der igen Bud efter dig. Du skulde nødig glemme, at Fruen derude er syg.“

Serega fik i en Fart sit gamle lasede Fodtøj af og slængte det hen under Ovnbænken. Et Øjeblik efter havde han Forbror Fedors Støvler paa. De sad, som om de var syede til ham. Han kastede et beundrende Blik ned paa sine Ben og skyndte sig derpaa ud.

„Det var da et Par dejlige Støvler, du har faaet dig der; skal jeg ikke give dem lidt Fedtelse?“ sagde en af hans Kammerater, som stod ved Vognen med Smørelsedaasen i Haanden.

Serega krøb op paa Bukken og tog Tømmerne. — „Du er da vel aldrig misundelig,“ sagde han lettende sig i Sædet og samlende Pelsen om sine Fødder. — „Hyp! Naa, kan I humme jer, I Bæster!“ raabte han, idet han slog Knald med Pisken; og Kareten og Kalechen, med hvad der var indeni, baade af Mennesker, Kofferter og Pakker, rullede hurtigt hen ad den sølede Vej og forsvandt i den graa Efteraarstaage.

Den syge blev liggende, hvor han laa, oven paa Ovnen i den kvalme Stue. Uden at kunne faa hostet ud vendte han sig med meget Besvær om paa Siden og faldt til Ro. Folk gik ind og ud, spiste og passiarede, og det blev ved lige til Aften. Gamle Fedor tænkte ingen paa. Lidt før Sengetid krøb Kokkepigen op paa Ovnbænken og trak sit Sengetæppe frem over Fødderne paa ham.

„Vær ikke vred paa mig mere, Nastasja," hviskede han. „Jeg rømmer snart Krogen her."

„Ja ja, det kommer vi vel nok ud af," brummede Nastasja. „Men hvor er det egentlig, du har ondt, Fedor? Sig mig det kun, hører du?"

„Aa, det brænder som Ild indeni mig. Vorherre maa vide, hvad det er."

„Og det klemmer dig vel ogsaa i Halsen, naar du skal af med Hosten."

„Ja, det klemmer mig alle Vegne. Aa — aah! Jeg gør det ikke længe."

„Men hvordan er det dog, du ligger? Du har jo ingenting over dig," sagde Kokkepigen, trak Pelsen hen over Fødderne paa ham og steg ned af Bænken.

Det var Nat. Inde i Folkestuen brændte Lampen svagt og dunkelt. Nastasja og en halv Snes andre Tjenestefolk laa og snorkede af fuld Hals, nogle paa Gulvet og andre paa Bænkene. Kun den syge fandt ingen Hvile. Han stønnede sagte, hostede fra Tid til anden og kastede sig uroligt frem og tilbage paa sit Leje. Henad Morgenstunden blev han stille og gav ikke en Lyd fra sig mere.

„Det var da en løjerlig Drøm, jeg havde i Nat," sagde Kokkepigen til selv, da hun næste Morgen lidt før Daggry laa og rækkede sig for at blive rigtig vaagen. „Allerbedst som jeg ligger og sover, ser jeg gamle Fedor rejse sig og gaa hen i Krogen, hvor Øksen og Brændet ligger. — Hør, lille Nastasja, siger han, nu skal jeg give dig en Haandsrækning. — Du? siger jeg; det vil jeg da se, inden jeg tror det. Men jeg fik Syn for Sagen, for han havde allerede faaet fat i Øksen og huggede løs, saa Spaaner og Splinter fløj om Ørene paa ham. — Hvad? siger jeg; jeg troede, at du var syg. — Nej, svarer han, jeg er saa frisk som en Fisk, og i det samme svingede han med Øksen saa jeg blev angest og bange. Jeg giver et Skrig fra mig og vaagner. — Han skulde da vel aldrig være død? Fedor! Farbror Fedor!"

Men Fedor svarede ikke.

„Skulde han virkelig være død? Jeg skal dog hen og se, om der er Liv i ham endnu," sagde en af Postkuskene og gik hen til Ovnbænken.

„Naa, Serega, kom saa! Herskabet venter paa dig!“ raabte Stationsforstanderen ind gennem Døren.

Serega vilde gaa uden at afvente Svar, men den syge, som var midt i et Hosteanfald, gav ham ved Tegn at forstaa, at han havde noget at sige ham.

„Tag du kun Støvlerne, Serega,“ sagde han, da han havde faaet Bugt med Hosten og igen kunde trække Vejret. — „Men lov mig saa at sætte en Sten paa min Grav, naar jeg er død,“ tilføjede han med hæs Røst.

„Tak, Farbror! Saa tager jeg dem. Og Stenen skal du faa, det kan du være vis paa.“

„Ja, I har vel hørt det, Godtfolk,“ havde den syge endnu Kraft til at sige, og saa bøjede han sig igen helt forover og kæmpede med et nyt Hosteanfald.

„Ja vist, det har sin Rigtighed,“ sagde en af Kuskene. „Gaa nu Serega, ellers kommer der igen Bud efter dig. Du skulde nødig glemme, at Fruen derude er syg.“

Serega fik i en Fart sit gamle lasede Fodtøj af og slængte det hen under Ovnbænken. Et Øjeblik efter havde han Forbror Fedors Støvler paa. De sad, som om de var syede til ham. Han kastede et beundrende Blik ned paa sine Ben og skyndte sig derpaa ud.

„Det var da et Par dejlige Støvler, du har faaet dig der; skal jeg ikke give dem lidt Fedtelse?“ sagde en af hans Kammerater, som stod ved Vognen med Smørelsedaasen i Haanden.

Serega krøb op paa Bukken og tog Tømmerne. — „Du er da vel aldrig misundelig,“ sagde han lettende sig i Sædet og samlende Pelsen om sine Fødder. — „Hyp! Naa, kan I humme jer, I Bæster!“ raabte han, idet han slog Knald med Pisken; og Kareten og Kalechen, med hvad der var indeni, baade af Mennesker, Kofferter og Pakker, rullede hurtigt hen ad den sølede Vej og forsvandt i den graa Efteraarstaage.

Den syge blev liggende, hvor han laa, oven paa Ovnen i den kvalme Stue. Uden at kunne faa hostet ud vendte han sig med meget Besvær om paa Siden og faldt til Ro. Folk gik ind og ud, spiste og passiarede, og det blev ved lige til Aften. Gamle Fedor tænkte ingen paa. Lidt før Sengetid krøb Kokkepigen op paa Ovnbænken og trak sit Sengetæppe frem over Fødderne paa ham.

„Vær ikke vred paa mig mere, Nastasja," hviskede han. „Jeg rømmer snart Krogen her."

„Ja ja, det kommer vi vel nok ud af," brummede Nastasja. „Men hvor er det egentlig, du har ondt, Fedor? Sig mig det kun, hører du?"

„Aa, det brænder som Ild indeni mig. Vorherre maa vide, hvad det er."

„Og det klemmer dig vel ogsaa i Halsen, naar du skal af med Hosten."

„Ja, det klemmer mig alle Vegne. Aa — aah! Jeg gør det ikke længe."

„Men hvordan er det dog, du ligger? Du har jo ingenting over dig," sagde Kokkepigen, trak Pelsen hen over Fødderne paa ham og steg ned af Bænken.

Det var Nat. Inde i Folkestuen brændte Lampen svagt og dunkelt. Nastasja og en halv Snes andre Tjenestefolk laa og snorkede af fuld Hals, nogle paa Gulvet og andre paa Bænkene. Kun den syge fandt ingen Hvile. Han stønnede sagte, hostede fra Tid til anden og kastede sig uroligt frem og tilbage paa sit Leje. Henad Morgenstunden blev han stille og gav ikke en Lyd fra sig mere.

„Det var da en løjerlig Drøm, jeg havde i Nat," sagde Kokkepigen til selv, da hun næste Morgen lidt før Daggry laa og rækkede sig for at blive rigtig vaagen. „Allerbedst som jeg ligger og sover, ser jeg gamle Fedor rejse sig og gaa hen i Krogen, hvor Øksen og Brændet ligger. — Hør, lille Nastasja, siger han, nu skal jeg give dig en Haandsrækning. — Du? siger jeg; det vil jeg da se, inden jeg tror det. Men jeg fik Syn for Sagen, for han havde allerede faaet fat i Øksen og huggede løs, saa Spaaner og Splinter fløj om Ørene paa ham. — Hvad? siger jeg; jeg troede, at du var syg. — Nej, svarer han, jeg er saa frisk som en Fisk, og i det samme svingede han med Øksen saa jeg blev angest og bange. Jeg giver et Skrig fra mig og vaagner. — Han skulde da vel aldrig være død? Fedor! Farbror Fedor!"

Men Fedor svarede ikke.

„Skulde han virkelig være død? Jeg skal dog hen og se, om der er Liv i ham endnu," sagde en af Postkuskene og gik hen til Ovnbænken.

Den magre, haarede Arm, som hang ned fra Ovnen, var kold og stiv.

„Han er vist saa død, som han kan være," sagde Kusken. „Det er nok bedst, at jeg gaar hen og melder det til Forvalteren."

Tredjedagen efter blev gamle Fedor begravet paa den ny Kirkegaard henne bag Lunden. Han var hurtig glemt. Kun Nastasja fortalte i flere Dage, til hvem der gad høre det, om den mærkværdige Drøm, hun havde haft, og glemte ikke at tilføje, at det var hende, der først havde opdaget, at der ikke var Liv i gamle Fedor.

III

Det var Foraar; Solen skinnede varmt. Inde i Byen rislede hurtige Smaavæld hen over den vaade Stenbro mellem Bunker af Snavs og halvtøet Is. Overalt saa' man Folk i lyse Foraarsklæder, og Luften genlød af deres glade Stemmer. Inde i Haverne stod Træer og Buske med svajende Grene og svulmende Knopper. Alle Vegne fra dryppede det med store og smaa gennemsigtige Vanddraaber, der skinnede som Perler i Solen. Graaspurvene pippede og skreg, saa man fik ondt i Ørene, fløj her og der og baskede med deres smaa Vinger. Paa Solsiden laa alt — Tage, Hegn og Træer, i et straalende, spillende Lys. Der var Glæde og Ungdom baade paa Himlen, paa Jorden og i Menneskenes Hjerter.

Uden for et stort, herskabeligt Hus i en af Byens Hovedgader var der strøet med frisk Halm for at dæmpe Vognenes Rumlen. I dette Hus laa den syge Frue — hun, der for et halvt Aar siden var paa Vejen til Udlandet — og kæmpede med Døden.

Inde i Kabinettet, ved Døren til den syges Værelse, stod hendes Mand og talte med en ældre Dame. I Sofaen sad en Præst med sænket Blik og Hænderne foldede over sin Messesærk. Henne i Hjørnet ved Kaminen laa den syges gamle Moder hensunken i en Lænestol og aldeles opløst i Taarer. Ved Siden af hende stod en Kammerjomfru med et rent Lommetørklæde i Haanden, parat til at aflevere det, saa snart det skulde blive for-

langt, og foran hende knælede et andet kvindeligt Væsen, der gned hendes Tindinger med Eau de Cologne og pustede hende ind under de sølvgraa Krøller.

„Naa, Vorherre staa Dem bi, kære Veninde," sagde den bedrøvede Ægtemand til Damen, som han stod og talte med. „Hun har jo saadan Tillid til Dem, og De forstaar saa udmærket at tage hende. Gaa nu ind til hende, kæreste Veninde, og forbered hende, hører De."

Han havde allerede Haanden paa Laasen for at aabne Døren, men hun holdt ham tilbage og fór flere Gange med Lommetørklædet hen over Øjnene.

„Saa, nu ser jeg vel ikke forgrædt ud mere," sagde hun lidt efter, aabnede selv Døren og gik ind til den syge.

Stakkelen, der blev tilbage, lod til at være helt ude af sig selv. Han gjorde først et Par Skridt hen mod den gamle Dame, men saa betænkte han sig pludselig og gik tværs over Gulvet og hen til Præsten. Denne saa' paa ham, løftede Øjenbrynene mod Himlen og sukkede. Hans tætte, graasprængte Skæg løftedes ogsaa, og sænkede sig atter, da han trak Brynene ned.

„Ak Gud! Ak Gud!" udbrød Ægtemanden i sin dybe Vaande.

„Ja, hvad skal vi dog gribe til?" sukkede Præsten, og paa ny hævede hans Øjenbryn og Skæg sig.

„Og hendes stakkels Moder, som sidder derhenne," vedblev den anden endnu mere fortvivlet. „Blot hun ikke tager sin Død over det. Hun elsker sin Datter saa højt, saa højt, at der ingen Grænser er for det. Søg at berolige hende, ærværdige Fader, og faa hende endelig bort herfra."

Præsten rejste sig og gik hen til den syges Moder.

„Ja, visselig er det saa," begyndte han, „at Moderhjertets Ømhed ingen Grænser kender, men Gud er barmhjertig og . . ."

Den gamle Dames Ansigt fortrak sig pludselig, og hun brast i en hysterisk Graad.

„Ja, Gud er barmhjertig," vedblev Præsten, da hun var blevet lidt roligere, „og jeg skal nu fortælle Dem et Eksempel derpaa. Blandt mine Sognebørn var der en syg, som havde det endnu daarligere end Marja Dmitrjevna. Hun var allerede fuldstændig opgivet, men saa fik de opspurgt en Mand — en simpel Mand uden Spor af Lægekundskaber — og han kurerede hende med nogle Urter i Løbet af ganske kort Tid. Og nu træffer det sig netop saa heldigt, at denne Vidunderdoktor for Øjeblikket er i

Moskvá. Jeg har sagt til Vasilij Dmitritsch, at man i det mindste kunde prøve paa at tilkalde ham. Det vilde dog altid være en Trøst for den syge. For Gud er alt muligt!"

„Nej, hun kan ikke leve!" hulkede Moderen. „Gid Vorherre vilde tage mig i Stedet for hende." — Og hendes hysteriske Graad blev nu saa stærk, at hun fuldstændig tabte Bevidstheden.

Den syges Mand skjulte sit Ansigt i Hænderne og ilede ud af Værelset. Ude i Gangen løb han paa sin tiaarige Søn, der kom springende i Hælene paa sin lille Søster.

„Skal Børnene ikke ind til deres Mama?" spurgte Barnepigen.

„Nej, hun vil ikke se dem; hendes Humør lider for meget derved."

Drengen blev et Øjeblik staaende og saa' sin Fader opmærksomt ind i Ansigtet, men pludselig sparkede han ud med den ene Fod og løb videre.

„Papa! Kan du se min sorte!" raabte han fornøjet og pegede paa sin Søster.

Imidlertid sad Veninden inde hos den syge og søgte ved snild Tale at forberede hende paa Tanken om Døden. Lægen stod henne ved Vinduet og blandede en Mikstur.

Den døende sad oprejst i Sengen i hvid Natkjole og helt omgivet af Puder. Hun saa' paa Veninden og lyttede til, hvad denne havde at sige.

„Ak, min Ven," afbrød hun hende pludselig, „søg dog ikke at forberede mig paa Døden. Jeg er jo ikke noget Barn; jeg er en Kristen og forstaar at bære min Skæbne. Jeg véd alt. Jeg véd, at jeg ikke har langt tilbage, og jeg véd, at hvis min Mand havde villet høre mig før, saa havde jeg nu været i Italien, og saa vilde jeg maaske — nej, ganske sikkert — have været rask nu. Alle sagde de til ham, at han burde lade mig rejse, men han vilde absolut følge sit eget Hoved. Naa, men nu er der intet ved det at gøre; det var sikkert Vorherres Vilje, at det skulde være saa. Jeg véd, at vi alle er Syndere — store Syndere, men jeg stoler paa Guds Naade, haaber paa, at vi alle vil finde Tilgivelse. Tro mig, jeg stræber efter at se mig selv, som jeg er. Jeg har mange Synder paa min Samvittighed, bedste Veninde, men hvor har jeg ikke ogsaa maattet lide derfor. Vist er det imidlertid, at jeg har bestræbt mig for at bære mine Lidelser med Taalmodighed, og at ..."

„Skal vi ikke bede Præsten om at komme ind til dig? Du vil vist føle dig lettet, naar du har modtaget Syndsforladelsen."

Den syge bøjede Hovedet som Tegn paa Samtykke. „Store, barmhjertige Gud!" hviskede hun. „Tilgiv mig mine Synder!"

Veninden gik ind i det andet Værelse og betydede Præsten, at den syge ventede ham.

„Hun er en Engel!" sagde hun med Taarer i Øjnene til Manden, og saa begyndte han at græde, Præsten gik ind. — Efter fem Minutters Forløb vendte han tilbage, afførte sig Messesærken og ordnede sit Haar.

„Nu er hun Gud være lovet roligere, "sagde han. „Hun ønsker at se Dem."

Manden og Veninden gik ind til den syge. Hun laa stille og saa' med taarefyldte Øjne paa Helgenbilledet foran Sengen.

„Til Lykke, min Ven!" sagde hendes Mand.

„Tak! — Aa, hvor jeg har det godt nu," hviskede hun med et blidt Smil. „Jeg føler mig saa lettet, saa lettet! Ja, Gud er naadig, ikke sandt? Han er naadig og almægtig." — Og atter fæstede hun sine Øjne paa Helgenbilledet og bad længe og andægtigt. Men pludselig, midt i Bønnen, vinkede hun sin Mand hen til sig og hviskede med svag, bebrejdende Røst: „Du vil da heller aldrig gøre, hvad jeg beder dig om."

Hendes Ægtefælle bøjede sig ned over hende for at opfange hendes Røst. — „Hvad mener du, min kæreste Ven?" sagde han blidt.

„Hvor ofte har jeg ikke sagt dig," vedblev hun, „at disse Læger ikke har Begreb om noget som helst. Men der gives andre, som kan helbrede en. For lidt siden talte Præsten til mig om en klog Mand. — Send Bud efter ham."

„Efter hvem, min egen Ven?"

„Aa Gud, ingenting kan han forstaa," sukkede hun, rynkede Panden og lukkede Øjnene.

Lægen gik hen til hende og følte hendes Puls. Det var ikke til at tage fejl af: den slog svagere og svagere. Han vinkede hendes Mand hen til sig. Hun lagde Mærke dertil og saa' sig forskrækket om til alle Sider. Veninden vendte sig bort og begyndte at græde.

„Græd ikke. Du piner mig, og du piner dig selv," sagde den syge. „Berøv mig dog ikke den Smule Ro og Fatning, jeg har tilbage."

„Du er en Engel," hviskede Veninden og kyssede hendes Haand.

„Nej, ikke dér, men her. Paa Kinden! Det er kun de døde, man kysser paa Haanden. Ak Gud! Ak Gud!" —

Samme Dags Aften var hun Lig, og Liget laa i en Kiste i en af Salene i det store Hus. Midt i det høje Værelse sad en Diakon ganske alene for Enden af den aabne Kiste og læste med snøvlende, syngende Røst op af Davids Psalmer. Skæret af Lyset fra de høje Sølvkandelabre faldt ned paa den hensovedes blege Pande, paa hendes tunge, voksgule Hænder, og paa de stive Folder af Liglagenet, der højnede sig uhyggeligt over hendes Knæ og Fodspidser. Uden selv at forstaa Teksten læste Diakonen stadig videre og videre med sin slæbende Røst. Ordene klang sælsomt gennem det store Rum, og sælsomt hviskende døde de hen i Krogene. En Gang imellem hørtes svagt fra et fjerntliggende Værelse Lyden af Barnestemmer, Trampen og Leg.

„Skjuler du dit Aasyn, da forfærdes de," lød Psalmens Ord. „Tager du Aanden bort fra dem, da dør de og vender tilbage til Støvet, hvorfra de kom. Udsender du din Aand, da vaagner de til Liv og fornyer Jordens Aasyn. Herrens Ære blive evindeligt! Herren glæde sig over sine Gerninger!"

Udtrykket i den dødes Ansigt var strengt og næsten majestætisk. Over hendes rene, kolde Pande var der nu ikke mindste Spor af Bevægelse, og hendes fast tillukkede Læber sitrede ikke mere. Hun saa' ud, som om hun var lutter Opmærksomhed. Forstod hun da nu Psalmistens hemmelighedsfulde, mægtigt gribende Tale? —

IV

Et Par Maaneder senere hævede der sig et smukt og pynteligt Kapel paa den hensovede Frues Grav. Men over gamle Fedor var der ingen Ligsten sat endnu, og kun Græsset dækkede den Jordhøj, som nu var det eneste Tegn paa en svunden Menneske-tilværelse.

„Det gaar dig ilde, hvis du ikke sætter en Sten over Fedor," sagde Kokkepigen en Aftenstund til Serega, medens han sad og spiste sin Nadver inde i Folkestuen. „Du har stadig sagt: Ja, til

Vinter, saa skal den nok komme, og nu er det Foraar, og vi er ikke en Smule videre. Hvorfor holder du dog ikke dit Ord? Han har jo allerede én Gang vist sig for dig for at spørge dig om, hvor Stenen bliver af. Næste Gang han kommer, vilde jeg nødig være i dit Sted."

„Har jeg maaske tænkt paa at gaa fra mit Ord?" svarede Serega ærgerligt. „Vær du rolig, jeg skal nok købe en Sten til ham, og det oven i Købet en til halvanden Rubel. Men der skal Tid til alt. Saa snart der bliver Lejlighed ind til Byen, skal den nok blive hentet."

„Et simpelt Trækors kunde du da i det mindste sætte over ham," brummede en gammel Postkusk henne fra den anden Ende af Bordet. „Du maa skamme dig, maa du. Du gaar jo og slider hans Støvler hver eneste Dag."

Ja, hvor skal jeg faa det Kors fra? Af et Stykke almindeligt Favnebrænde kan jeg da ikke lave det."

„Hvem siger ogsaa det. Tag du din Økse, og gaa ind i Skoven i Morgen tidlig. Dér er da Træer nok, skulde jeg mene. En lille Ask har du vel Kræfter til at fælde. Men pas paa, at Skovløberen ikke faar fat i dig, for saa kommer du til at give Brændevin, og det skulde Pokker gøre, naar det ikke er nødvendigt. Forleden Dag knækkede en af Vognhamlerne for mig; saa gik jeg ind i Skoven og huggede mig en anden. Den var meget bedre end den gamle, og ingen sagde et Ord til mig derfor."

Tidligt den næste Morgen, lige som det begyndte at dages, tog Serega sin Økse og gik ind i Skoven.

Duggen faldt endnu tæt. Ubelyst af Solen laa den som et koldt og glansløst Dække over alt. I den østlige Horisont viste der sig en rødlig Stribe, der kastede et svagt Skær hen over den let overtrukne Himmel. Ikke et Græsstraa forneden, ikke et Blad foroven, rørte sig. Kun nu og da afbrød Lyden af Vingeslag oppe mellem Træerne eller en sagte Raslen inde i Krattet Skovens højtidelige Stilhed. Pludselig lød der inde i Tykningen en sælsom, gjaldende Lyd, der bredte sig videre og videre og tabte sig langt borte i Skovens Udkant. Atter den samme Lyd! Gentagende sig med regelmæssige Mellemrum tog den sit Udspring helt nede fra Stammen af et af de ubevægelige Træer. Det bævede i alle Træets Grene, de friske grønne Blade hviskede sagte til hverandre, og en lille Sangfugl, der sad helt oppe i Toppen, flagrede først et Par Gange frem og tilbage med et ængsteligt

Kvivit og satte sig saa vippende med Halen hen paa et andet Træ noget borte derfra.

Øksens Hug lød dumpere og dumpere, saftige hvide Splinter fløj hen over det duggede Græs, og mellem hvert Hug hørtes en let Knagen. Træet skælvede og begyndte at hælde, men rettede sig atter hurtigt op igen, vaklende raadvildt frem og tilbage paa Roden under sine Forsøg paa at genvinde Ligevægten. Et Øjeblik var alt stille, saa hældede Træet igen; det knagede og bragede helt inde i Stammen, og med sænkede Grene styrtede det hovedkulds ned paa Jorden, knækkede Kvistene i Faldet. Fuglen fløjtede og flagrede højere til Vejrs. En Gren, som den strejfede med sin Vinge, gyngede lidt og faldt saa til Ro. Men det døde Træs Kammerater rundt omkring frydede sig over, at de havde faaet Lys og Luft og strakte Grenene ud mod det Rum, der nu var frit.

Blinkende paa Himlen brød Solens første Straaler gennem Disen og bredte sig over Jorden. Fra alle Folder og Lavninger bølgede Taagen frem; Duggen glimtede paa Straa og paa Blad, og gennemsigtige hvide Smaaskyer spredte sig over den blaanende Himmel. Inde i Tykningen kom der Liv i de fjedrede Sangere; de kvidrede og jublede om Kap aldeles ellevilde af Glæde. Oppe i Trætoppene hviskede Bladene til hverandre, og de levende Træers Grene bevægede sig langsomt og majestætisk over det døde Træ, som laa udstrakt paa Jorden.

SNESTORMEN

I

KLOKKEN 6 om Aftenen, lige som jeg havde drukket min Te, kørte jeg bort fra Stationen. Hvad den hed, har jeg glemt; jeg husker kun, at den laa et eller andet Sted i de donske Kosakkers Land og — mindes jeg ret — i Nærheden af Novotscherkask. Det var allerede mørkt, da jeg svøbte mig i min Pels og satte mig ind i Slæden ved Siden af Aleschka. Saa vidt jeg kunde se, var det Tø og Stille. Skønt der ikke faldt Sne, var der ingen Stjerner paa Himlen, der laa lav og mørk over den store snelagte Flade, som strakte sig foran os.

Næppe var vi kommet ud af Landsbyen og forbi nogle mørke, spøgelsesagtige Vejrmøller, af hvilke én baskede paa en underlig klodset Maade med sine Vinger, førend jeg lagde Mærke til, at Slæden gik tungere gennem Sneen, der laa i store Driver hen over Vejen. Det blæste; Vinden kom fra venstre Side, tog fat i Hestenes Hale og Man, løftede Sneen, som rodedes op af Slædens Kælker, og hvirvlede den som et fint Støv gennem Luften. En kold Luftstrømning, som banede sig Vej gennem et lille Hul bag i mit Pelsærme, listede sig ind paa min Ryg og fik mig til at gyse. Uvilkaarlig kom jeg til at tænke paa, at Stationsforvalteren havde raadet mig fra at tage af Sted, da jeg kunde risikere at køre rundt hele Natten og oven i Købet at fryse ihjel.

„Naa, hvordan gaar det?“ spurgte jeg Kusken, men da jeg intet Svar fik, stillede jeg Spørgsmaalet noget tydeligere og sagde: „Tror du, vi naar Stationen? Er vi ikke fejl paa det, Kusk?“

„Ja, Gud maa vide det,“ svarede han uden at vende sig om. „Nej, se blot, hvor det fyger, man kan snart hverken se Vej eller Sti. Aa, Gud hjælpe os!“

„Ren Besked, min Ven: tror du, vi naar Stationen?“ spurgte jeg atter.

„Ja, vi skal jo naa den,“ svarede han og brummede noget i Tilgift, som jeg ikke kunde høre paa Grund af Blæsten.

At vende om havde jeg ikke Lyst til, men paa den anden Side var Udsigten til at køre rundt hele Natten i Snestorm og Kulde heller ikke synderlig tiltalende. Det var en højst ubehagelig Situation, og dertil kom, at Kusken, skønt jeg paa Grund af Mørket ikke kunde skelne hans Ansigt, ikke gjorde noget godt Indtryk paa mig. Der var noget ved ham — jeg véd ikke selv, hvad det var — som jeg ikke ret kunde bruge. Han sad ikke sidelængs og med Benene ud over Kanten som den rigtig ægte Jamtschik*), men lige midt paa Sædet, og sagde han noget, kom det saa langsomt og drævende, at man skulde tro, han sad og sov. Huen, som Kuskene ellers plejer at bære paa Sned, var saa stor, at den hvert Øjeblik gled ham ned over Næsen. Han forstod heller ikke at sætte Liv i sine Heste, og han holdt paa Tømmerne som en Klodrian af en Lakaj, der af Vanvare er kommet op paa Kuskesædet. Men det værste var dog, at han havde bundet sit Hoved ind som en gammel Kælling. Kort sagt, han hørte ikke til mine Folk, og det forekom mig endogsaa, at der var noget ildespaaende ved hans krumme, tvære Ryg, der ragede op lige foran Næsen af mig.

„Ja, jeg mener nu, at det var bedst, hvis vi vendte om, Herre,“ sagde Aleschka til mig. „Hvad Glæde har vi vel af at køre rundt uden Nytte hele Natten?“

„Aa, Gud hjælpe os! Sikken en Snestorm! Det pisker en jo i Øjnene, saa man ikke kan se en Haand for sig,“ brummede Kusken.

Da vi havde kørt endnu et Kvarter, standsede han Hesten, gav Tømmerne til Aleschka, dumpede ud af Slæden og tradskede hen over Sneen, der knirkede under hans store Støvler.

„Hvor vil du hen? Er vi fejl paa det?“ spurgte jeg ham, men han svarede ikke og fjernede sig med Ansigtet bortvendt fra Vinden.

„Fandt du saa Vejen?“ raabte jeg til ham, da han vendte tilbage.

„Nej, der er ikke mer Vej end bag paa min Haand,“ svarede han mut og tvært, som om jeg var Skyld i, at vi nu sad saa-

*) Jamtschik: en Kusk, der kører i Post- eller Fragtfart. O. A.

dan i det, og efter at han havde faaet sine store, klodsede Ben praktiseret ind i Slæden, begyndte han at ordne Tømmerne mellem de stivfrosne Kørehandsker.

„Hvad skal vi da nu gøre?“ spurgte jeg, da vi atter havde sat os i Bevægelse.

„Hvad vi skal gøre?“ brummede han. „Vi skal køre videre og lade Vorherre raade for Resten.“

Og af Sted gik det i samme kluntede Trav som før, snart gennem høje Snedriver, og snart hen over den nøgne, frosne Jord.

Koldt var det, men det maatte være Blæstens Skyld, for Sneen smeltede næsten lige saa hurtigt, som den faldt ned paa min Krave. Det fygede værre og værre hen over Jorden, og fra oven begyndte der ogsaa at falde smaa bitte fine Fnug. Vi kørte et helt Kvarter uden at faa Øje paa en eneste Vejpæl*), og jeg var saaledes ikke i Tvivl om, at Kusken ikke havde Spor af Begreb om, hvor vi kørte hen.

„Naa?“ spurgte jeg ham atter. „Tror du saa, vi naar Stationen?“

„Stationen? — Ja, det kommer an paa, om Herren mener den, vi kom fra, eller den, vi skal til. Lader vi Dyrene løbe, som de selv vil, skal vi nok snart være hjemme igen. Ret langt naar vi vel næppe i dette Hundevejr. Vi risikerer kun at spolere Bæsterne og os selv.“

„Godt — saa vender vi.“

„Vil Herren have, at vi skal vende?“

„Ja, ja,“ sagde jeg utaalmodigt. „Skynd dig blot lidt!“

Kusken gav frie Tømmer, og Hestene satte straks mere Fart paa. Jeg mærkede ikke, at vi vendte, men vi maatte have gjort det, for Vinden kom nu fra den anden Side, og da vi havde kørt en halv Times Tid, skimtede jeg Vejrmøllerne i det fjerne. Nu begyndte Tværdriveren foran mig at komme i Humør og at lade Munden løbe.

„Det er slet ikke saa lang Tid siden,“ fortalte han, „at de kom kørende fra den Station, som vi skulde have været til. Et forrygende Vejr var det ligesom i Dag, og saa blev de nødt til at overnatte i et af de smaa Hyrdehuse, som findes hist og her i Steppen; og heldigt var det, at de fandt Læ, for ellers vilde de

*) I Rusland er Vejene for hver Verst afmærkede med Pæle. En Verst er 1/7 dansk Mil.

O. A.

være frosset ihjel alle som én. — En af dem fik Koldbrand i Fødderne og døde deraf 3 Uger senere.“

„Men i Aften er det da ikke synderlig koldt,“ sagde jeg. „Og Blæsten har jo ogsaa lagt sig noget. — Hvad mener du om at vende om igen?“

„Nej, det er rigtigt nok, Herre; det fryser ikke,“ indrømmede Kusken. „Men det staar saa forbandet med Sne i Øjnene. Nu, da vi har Blæsten omtrent bagfra, mærker vi ikke stort til den, men det fyger alligevel meget værre end før. Ja, kørte jeg med Kurérslæden, som skal igennem, hvad det saa koster, eller var jeg alene, vilde jeg ikke betænke mig et Øjeblik paa at gøre omkring. Men som det nu er, gør jeg det ikke. Det er sandelig ingen Spøg for mig, hvis den, jeg har paa, fryser ihjel. Tror De, jeg kan svare for Dem, naadige Herre, naar De vil videre i det Hundevejr?“

II

I dette Øjeblik hørte vi bag os Lyden af Bjældeklang, som hurtigt kom nærmere. Det lød, som om der kom flere Slæder efter hverandre.

„Det er Klokken paa Kurérslæden,“ oplyste min Kusk. „Vi har kun en eneste af den Slags paa Stationen.“

Det var ualmindelig smukke Klokketoner, Vinden bar ind paa os. De var rene, fyldige, klare, og havde en dyb, og bølgende Klang. Senere har jeg faaet at vide, at dette opnaas ved, at den største Klokke — den i Midten af Bjældetøjet — stemmes i Kvint, medens de to andre lyder i Terts. Og denne dybe, malmfulde Terts, der smeltede sammen med den høje, bølgende Kvint, lød vidunderlig skønt og gribende i den øde, ensomme Steppe.

„Dér har vi Kurérslæden!“ sagde min Kusk, da den forreste af de tre Trojkaer, der kom kørende bag efter hinanden, jagede forbi os i susende Fart. — „Hvordan er Vejen? Kan man komme igennem?“ spurgte han Kusken paa den bageste Slæde, men denne havde saa travlt med at raabe til sine Heste, at han ikke indlod sig paa at svare. — Baaret bort af Vinden døde Klokkernes Klang hen, saa snart den sidste Slæde var kommet forbi.

Det lod til, at min Kusk begyndte at skamme sig over sit

Kujoneri, for da der var gaaet en lille Stund, vendte han sig om imod mig og sagde: „Ja, vi kunde jo godt gøre omkring igen, Herre. Er de andre kommet igennem, kan vi vel ogsaa. Vi behøver blot at følge Sporene; de er jo ganske friske."

Jeg gik ind paa hans Forslag, og atter slæbte vi os frem mod Vinden gennem den dybe Sne. Jeg saa' ud over Slæderanden og fremefter for at sikre mig, at vi fulgte Sporene. De to første Verster var de tydelige og skarpe nok, men saa blev de mere og mere udviskede, og det endte da med, at jeg ikke kunde afgøre, om det var Spor, vi kørte efter, eller en tilfældig Fordybning i Sneen. Mit Øje blev træt af denne evindelige Stirren paa den blændende hvide Flade, og til Slutningen havde jeg en Fornemmelse, som om Slæden stod stille, og Sneen flygtede ind under den. Den tredje Vejpæl fandt vi kun med Nød og næppe, men den fjerde lykkedes det os ikke at faa Øje paa. Vi kørte mod Vinden og med Vinden, og havde den baade fra venstre og højre. Og hvad havde vi saa ud af det? — Kusken paastod, at vi var kommet for langt ud til venstre; jeg holdt paa, at vi var til højre for Vejen, og Aleschka var vis paa, at vi kørte i den modsatte Retning af den, vi skulde. Atter standsede vi flere Gange; Kusken vippede hver Gang sine lange Ben ud af Slæden og stolprede af Sted for at lede efter Vejen — men alt var forgæves. Jeg var ogsaa en Gang ude paa Opdagelse, men næppe havde jeg med stor Møje kæmpet mig en halv Snes Skridt frem mod Blæsten og overbevist mig om, at det, jeg havde troet var Vejen, ikke var andet end en lang, hvid Snedrive, før Slæden var forsvundet. „Kusk! Halløj, Kusk! — Aleschka!" raabte jeg og mærkede i samme Nu, hvorledes Vinden fangede mine Ord, lige som de kom ud af Munden, og førte dem langt, langt bort. Jeg løb hen i den Retning, hvor jeg mente, jeg havde forladt Slæden — men der var ingen Slæde at se. Saa gik jeg til højre — dér var den heller ikke. „Kusk!" raabte jeg igen, og jeg skammer mig endnu, naar jeg kommer til at tænke paa, at jeg var lige ved at skrige Livet af mig, medens den, jeg søgte, i Virkeligheden kun stod et Par Skridt fra mig. Pludselig, og medens jeg skreg, dukkede nemlig Kuskens mørke Skikkelse med Kørepisken og den vældige Pelshue op lige foran Næsen af mig.

„Det er endda godt, at det tøer endnu," sagde han, medens vi fulgtes ad hen til Slæden. „Falder det i med Frost, bliver det en slem Historie. Aa, Gud hjælpe os!"

„Lad os give Hestene frie Tømmer, saa render de nok hjem med os igen," foreslog jeg ham. — „Hvad mener du? Er det ikke det fornuftigste?"

„Jo, det er det vel nok," gryntede han. Han slap Tømmerne, gav Stanghesten et Par Smæk med Pisken, og saa gled vi videre uden selv at vide hvorhen.

Da vi havde kørt en halv Times Tid, hørte jeg den samme ejendommelige Klokkeklang som før, men denne Gang lød den foran os. Det var de tre Trojkaer, som havde afleveret Post og Passagerer og nu var paa Tilbagevejen med Returhestene bundne til Bagsmækken. Forrest kom Kurérslæden i en susende Fart. Kusken sad oppe paa Bukken og raabte og skreg til sine tre kraftige Dyr for at faa dem frem. I den næste Slæde sad to Postkuske, men helt nede i Bunden, saa man kun saa' Hovederne af dem. Jeg kunde høre dem snakke højrøstet og muntert sammen. Den ene af dem røg en lille Næsevarmer, og en Gnist, som fløj op for Vinden, oplyste hans Ansigt i Forbifarten.

Da jeg saa', hvor roligt de derovre tog Sagen, skammede jeg mig pludselig over min Frygt, og min Kusk maa vel have følt noget lignende, for vi sagde begge to paa én Gang: „Lad os køre efter dem!"

III

Inden den sidste Trojka endnu var forbi, begyndte min Kusk at vende, men han bar sig saa klodset ad dermed, at han rendte Stængerne ind mellem Hestene, som var bundne til Bagsmækken. De stejlede, rev sig løs og fór af Sted i Galop.

„Naada, din skeløjede Satan! Er du blevet blind paa Øjnene! Du render jo lige ind paa os, dit Asen!" skældte Kusken i den bageste Slæde med hæs og sprukken Røst. Efter Skikkelsen og Stemmen at dømme maatte det være en Olding. Han sprang hurtigt ud af Slæden, kastede Tømmerne til en anden, der sad indeni, og løb skældende og bandende efter Hestene. Men disse havde ikke Lyst til at lade sig fange; de galoperede videre, og et Øjeblik efter var baade den gamle og Dyrene forsvundne i den tætte, hvide Snetaage.

„Vasilij! Sæt dig op paa den graa! Ellers faar jeg ikke fat i dem!“ hørte jeg endnu hans Stemme i det fjerne.

Ud af den forreste Slæde sprang en høj og kraftig Fyr; han løb hen til Bagsmækken, løste en af Hestene, svingede sig op paa den og forsvandt i Galop hen over Sneen i samme Retning som den gamle.

Vi fik imidlertid vendt og fulgte saa Kurérslæden og de to andre Slæder, som kørte foran i rask Trav. Af Sted gik det under lystig Klokkeklang ind i den dybe Sne, hvor der hverken var Vej eller Sti.

„Aa, han faar vel nok fat i dem igen,“ mente min Kusk, som nu, da han kørte i Halen paa de andre, blev mere kry paa det og fik Munden paa Gled. Jeg benyttede mig deraf og begyndte at spørge ham ud. Saa fik jeg da at vide, at han var fra Tula ligesom jeg selv. Han hørte hjemme i Landsbyen Kirpitschnoje, hvor han havde Hus og Jord, men for Resten havde det kun været smaat med Høsten i de sidste Par Aar. De var to Brødre hjemme; den tredje, der var Soldat, laa i Garnison i Moskvá. Kornet plejede at slippe op for dem henad Juletid, og derfor maatte han se at tjene til Føden, saa godt han kunde. Broderen derhjemme var gift og stod for Styret; selv var han Enkemand. Han var ikke Kusk af Profession, men havde taget Tjeneste ved Postvæsenet for at hjælpe sin Familie. Han tjente 120 Rubler om Aaret, og de 100 sendte han hjem. Livet her kunde nok gaa an, men Kammeraterne var der ikke stort ved, og saa bandede de saa nederdrægtigt.

„Hvorfor bandede han saadan, det Bæst?“ udbrød han i sin dydige Harme. „Det var da ikke med Vilje, at jeg fik hans Heste til at løbe fra ham. Jeg er det skikkeligste Menneske under Solen og har aldrig gjort en Kat Fortræd. Og hvor gider han dog rende efter dem med Tungen ud af Halsen; de kommer jo nok igen af sig selv. — Naa, og hvad opnaar han saa ved sin tossede Ivrighed? Ikke andet end at jage Livet af Bæsterne og af sig selv,“ sluttede han sine interessante Betragtninger.

„Hvad er det sorte derhenne?“ spurgte jeg og pegede paa en mørk Stribe, som bevægede sig i det fjerne.

„Det er Fragtvogne; de kører altid en halv Snes Stykker i Følgeskab,“ oplyste Kusken. — „Det er ellers en morsom Fart at være paa,“ begyndte han igen, da vi indhentede en lang Række kæmpemæssige, tungt læssede Vogne, indhyllede i Maat-

ter fra øverst til nederst. „De skal lægge Mærke til, Herre, at der ikke er et Menneske at se; de sover alle. Hestene er saa kloge, at de selv finder Vej; intet kan bringe dem ud af den. — Jo, vi har selv været med til den Kørsel, saa vi kender den," tilføjede han med Stolthed.

Det var underligt at se disse umaadelig høje Vogne, der var hvide af Sne, bevæge sig frem uden Spor af Styr. Kun da vore Klokker lød forbi den forreste Vogn, løftedes en af Maatterne fortil et Par Tommer, og Spidsen af en lodden Hue viste sig et Øjeblik i Aabningen. Vi saa' den store Skimmel, som trak Vognen, skride jævnt hen over Sneen; Halsen var strakt, Ryggen krummet, og dens lodne Hoved bevægede sig regelmæssigt op og ned under Kumtens Træbue *). Da vi kom i Nærheden af den, spidsede den sit ene tilsnete Øre, men det var ogsaa det eneste Tegn paa, at den havde lagt Mærke til vor Nærværelse.

Vi kørte en halv Time, uden at Kusken sagde et Ord. Saa vendte han sig pludselig om imod mig og sagde:

„Naa, hvad mener De, Herre? Tror De, vi kører som vi skal?"

„Ja, hvor véd jeg det?" svarede jeg.

„Før kom Vinden fra den Side, og nu kommer den fra den," sagde han og pegede først til højre og saa til venstre. — „Vi er fejl paa det; vi kører rundt," tilføjede han med den største Sindsro.

En stor Kujon var han, det havde han sandelig vist, men fra det Øjeblik, vi havde faaet Selskab, og han ikke mere havde Ansvaret, var han fuldstændig rolig. Om det saa er Døden, siger man jo, at den er let at gaa paa, naar man blot er i godt Selskab. Han, som for lidt siden ikke turde køre videre, fortalte nu med den største Sindsro og Ligegyldighed, at Kusken, der førte an, kørte Fanden i Vold.

Nu lagde jeg ogsaa Mærke til, at den forreste Slæde bevægede sig frem i Zigzag, og jeg havde Indtrykket af, at den og vi andre kørte rundt i en stor Kreds. Men for Resten kunde det jo godt være et Sansebedrag, thi undertiden forekom det mig ogsaa, at den forreste Slæde kørte op ad Bakke eller ned ad en Skraaning, og jeg vidste jo dog godt, at Steppen var saa flad som en Pandekage.

---

*) Paa den russiske Kumte er der anbragt en Bue af Træ, der støtter Føringen af Tømmerne; under Buen er Bjældetøjet anbragt. O. A.

Noget efter skimtede jeg i det fjerne, helt ude i Horisonten, en lang, mørk Stribe, der bevægede sig langsomt frem gennem Sneen, og næsten i samme Nu stod det klart for mig, at det var de Fragtvogne, som vi for lidt siden var kørt forbi. Da vi kom derhen, fik jeg Syn for Sagen: de tunge Hjul rullede knirkende gennem Sneen som før, Folkene laa endnu og sov inde under Maatterne, og forrest gik min gamle Bekendt, Skimmelen, prustende af Anstrengelse og spidsende Ørene, da vi kom i Højde med den.

„Kan De se, Herre, hvor nydeligt vi kører! Der har vi Vognene igen," sagde min Kusk med gnaven Røst. „Ja, Kurérhestene, de holder nok; dem kan han godt piske rundt med hele Natten, uden at det gør dem noget, men mine, de styrter, hvis dette her bliver ret længe ved. — Skal vi ikke vende om, Herre?" foreslog han lidt efter og hostede forlegent, „for dette her, det gaar galt!"

„Hvorfor skal vi det?" indvendte jeg. „Vi klarer os vel nok."

„Naa, saa det mener Herren. Nej, vi kommer til at overnatte her i Steppen. Se, hvor det fyger! Aa, Gud hjælpe os!"

Skønt det forbavsede mig, at den forreste Kusk, der øjensynlig var kørt fejl baade af Vej og Retning, slet intet gjorde for at finde Kursen igen, men jagede videre, alt hvad Remmer og Tøj kunde holde, raabende og skrigende nok saa fornøjet til sine Heste, besluttede jeg dog at følge ham gennem tykt og tyndt.

„Nej, vi følger de andre," sagde jeg til Kusken. Og saa kørte han videre, men fra nu af værdigede han hverken mig eller Hestene et eneste Ord.

IV

Stærkere og stærkere fygede det, og fra oven dryssede Sneen nu ogsaa ned i tætte Flokke. Det lod til, at det begyndte at fryse, for det prikkede mig som med Synaalespidser paa Næse og Mund, og Luften, som trængte ind under Pelsen, var i den Grad isnende, at jeg maatte knappe helt til. Paa de Steder, hvor Sneen var fyget bort, skumplede Slæden hen over den nøgne, frosne Jord. Skønt jeg unægtelig var noget spændt paa, hvad dette skulde ende med, lukkede jeg dog uvilkaarlig Øjnene og

faldt hen i en Døs. Og det var ikke saa underligt, for jeg havde kørt 60 Verster uden at overnatte et eneste Sted. Jeg sov ikke længe. Da jeg atter slog Øjnene op, blev jeg slaaet af det — saaledes forekom det mig da i det første Øjeblik — stærke, blændende Lys, der hvilede over den store, hvide Sneflade. Horisonten havde udvidet sig betydeligt, den sorte, lave Himmel var pludselig forsvundet, og Luften var fuld af fine Dun, der hvirvlede ned i skraa Retning. Saa' jeg opad, forekom det mig, at Skyerne havde spredt sig, og at det kun var den faldende Sne, der tilhyllede Himlen. Medens jeg sov, var Maanen staaet op, og nu sendte den sit klare, kolde Lys gennem Sneens tætte Slør. Det eneste jeg saa' tydeligt i al denne Snetaage var min egen Kusk, Hestene og de tre Trojkaer foran os. I den forreste Slæde — Kurérslæden — sad Kusken endnu og raabte til sine Heste. Op over Randen af den næste tittede ligesom før Hovederne af de to Kuske. De havde sluppet Tømmerne, lavet sig et Slags Skærmtag af deres Kitler og røg nu deres Piber i Læ af dette. Jeg kunde tydeligt se Gnisterne flyve af Sted gennem Luften i lange Glimt. I den tredje Slæde var der ingen at se; Kusken havde sandsynligvis lagt sig til at sove paa Bunden. En Gang imellem standsede den forreste Kusk for at lede efter Vejen, og saa gjorde alle vi andre ogsaa Holdt. Hver Gang det skete, hørte jeg først rigtig Blæsten hyle og tude, og jeg saa' da, i hvilken Mængde Sneen hvirvlede ned fra Himlen. I det af Snestormen tilhyllede Maaneskin kunde jeg se den lille, undersætsige Kusk stavre om mellem Driverne, føle sig for med sin store Kørepisk, atter nærme sig Slæden og springe op i den. Og gik det saa fremad igen, hørte jeg gennem Vindens ensformige Tuden Kuskenes skingrende Stemmer og Klokkernes høje Klang.

Hver Gang Kusken i den forreste Slæde sprang ned for at faa Klarhed paa Situationen, hørte jeg en af de to, der sad i den næste, raabe til ham med sejg og selvbevidst Røst.

„Halløj, Ignaschka!“ lød det saaledes, første Gang vi gjorde Holdt. „Vi er jo kommet helt ud til venstre. Hold længere til højre, lige ind under Vinden!“

„Til højre! Til højre, min Ven!“ hed det næste Gang. — „Kan Du ikke se den sorte Prik derhenne? Det maa vist være en Vejpæl.“

„Hvorfor bliver du ved at køre rundt, dit Fjols?“ hørte jeg

noget efter gennem Blæsten. „Følg Driverne, saa kommer vi nok hen, hvor vi skal.“

„Hvor kan du ogsaa køre saadan hen i Vejret!“ skreg Stemmen, da Slæden atter standsede. „Spænd Skimmelen fra, og lad den gaa forrest, saa kommer vi nok paa rette Vej! Det er det fornuftigste, du kan gøre!“

Han, der gav alle disse gode Raad — jeg vil kalde ham Raadgiveren — gjorde intet for selv at finde Vejen og stak ikke engang Næsen ud af sin Pels, medens han gav dem. Og da Ignaschka, ked af hans evige Indblandinger, raabte til ham, at han jo selv kunde køre foran, naar han vidste saa god Besked, skreg han tilbage, at hvis han havde Kurérhestene, saa skulde han nok være forrest og vise Vej, men det havde han nu engang ikke, og desuden duede hans egne Bæster ikke til at føre an i en Snestorm.

„Ja, lad mig saa være i Ro!“ svarede Ignaschka og fløjtede nok saa fornøjet til sine Heste.

Fyren, der sad ved Siden af Raadgiveren, forholdt sig rolig og blandede sig ikke i Sagen. „Men at han var vaagen, sluttede jeg af Gnisterne, der uafladelig fløj ud af hans Pibe, og desuden kunde jeg høre ham snakke uafbrudt, naar vi gjorde Holdt. Det lød, som om han sad og gav en Fortælling til Bedste. Først da Ignaschka standsede for sjette eller syvende Gang, raabte han ærgerlig over de hyppige Forstyrrelser:

„Naa, hvorfor gør du nu Holdt igen? Hvorfor vil du med Djævelens Vold og Magt have fat i den Vej? Hvem Pokker tror du kan finde den i et Vejr som dette? Var det mig, vilde jeg lade Hestene raade! Vil du da have, at vi skal blive her og fryse ihjel? Fremad! Bare fremad!“

„Ja, det er rigtigt nok, hvad han siger,“ brummede min Kusk. „Forgangen Aar var der en Postkusk, som frøs ihjel, fordi han smølede undervejs.“

Han i Slæden foran os laa og sov hele Tiden. En af de mange Gange vi gjorde Holdt raabte Raadgiveren: „Filip! Hejda, Filip!“ Og da han ikke fik noget Svar, skreg han fremefter og hen til Ignaschka: „Han skulde da vel aldrig være frosset ihjel? Aa, løb hen og se, hvordan det har sig med ham!“

Ignaschka, der nok var sat til at sørge for alt, skyndte sig straks hen til den bageste Slæde og gav den sovende et Par dygtige Knubs.

„Det er Brændevinen, der har taget Magten fra ham," sagde han. — „Er du frosset ihjel, kan du da gerne sige det," tilføjede han og ruskede i ham."

Han, som laa og sov, brummede noget, der lød som en Ed.

„Han lever, Brødre!" raabte Ignaschka og løb hen til sin Slæde. Og atter gik det fremad, og det saa hurtigt, at vi knap kunde følge med. Den lille brune Sidehest til højre slog hvert Øjeblik over i en tung Galop for at klare Hammelen, der idelig daskede den over Haserne.

V

Det kunde vel være Midnat eller saa, da den gamle og Vasilij kom tilbage med Hestene, der havde revet sig løs. Hvordan de har baaret sig ad med at fange dem og finde os i den mørke Snestorm, maa Gud vide, jeg har aldrig kunnet forstaa det. Den gamle kom travende paa Stanghesten med dinglende Knæer og huggende med Albuerne i Siderne; de to andre Heste førte han ved Grimetøjlerne. Saa snart han fik Øje paa os, begyndte han at skælde min Kusk ud.

„Sikken en skeløjet Satan!" raabte han. „Man skulde tro, at . . ."

„Halløj, Far Mitritsch!" lød det henne fra ham, der sad og fortalte. „Er du levende endnu? Kom over til os!"

Men Mitritsch svarede ikke og blev ved at bruge Mund. Først da han havde udtømt al sin Galde, red han hen for at efterkomme Indbydelsen.

„Fik du fat i dem alle?" spurgte Raadgiveren.

„Ja, vel gjorde jeg det," svarede den gamle, og læggende sig forover under Travet lod han sig dejse ned i Sneen. Derpaa løb han uden at standse hen til Slæden og kastede sig ind i den, saa Benene røg op over Kanten. Vasilij bandt Hestene til Bagsmækken og satte sig atter hen i den forreste Slæde ved Siden af Ignaschka.

„Gud fri og bevare os! Sikken Mund han kan bruge!" brummede min Kusk i højeste Grad indigneret.

Saa kørte vi længe — meget længe og uden at standse en

eneste Gang, gennem fygende Hvirvler hen over den store, hvide Flade. Skjult af Snetaagens Forhæng sendte Maanen et koldt og uroligt skiftende Lys gennem de dansende Fnug. Aabnede jeg Øjnene, saa' jeg lige foran mig den samme vældige Pelshue og den samme krumme Ryg, og lidt længere forude mellem de strammede Tømmer Stanghestens Hoved, der bevægede sig regelmæssigt op og ned under Træbuen, med flagrende Man. Til højre for Kuskens Ryg skimtede jeg Krydset af den lille brune og Enden af Hammelen, der huggede i regelmæssig Takt mod Slæden. Forneden det samme fine Snestøv, som Kælkerne rodede op i og Vinden bar ud til Siden; forude de tre Slæder stadig i én og samme Afstand fra os, og til højre og venstre blændende hvidt, der flimrede for Øjet. Forgæves søgte dette, noget at fæste sig ved — der var hverken Huse, Vejpæle eller Hegn at se. I det ene Øjeblik syntes Horisonten uendelig langt borte, i det næste saa' det ud, som om den var rykket hen fra alle Sider paa to Skridts Afstand. Med ét voksede der op til højre en stor hvid Væg, der gled langs Slæden; saa forsvandt den pludselig, viste sig igen forude og forsvandt atter. Vendte jeg Blikket opad, forekom alt mig i første Øjeblik lyst og klart. Jeg troede, at jeg kunde se Stjernerne gennem Snetaagen, men jo længer jeg stirrede derop, desto mere unddrog de sig mit Blik: det var, som om de svævede højere og højere op i Rummet, og til Slutningen saa' jeg kun den hvide Sne, der faldt lige forbi Øjnene og ned paa mit Ansigt og Pelskraven. Nej, der var ingen Stjerner: Himlen var overalt lige lys, lige hvid, glansløs, ensformig og bestandig i Bevægelse. Vinden syntes at slaa om hvert Øjeblik: snart kom den forfra, piskede mig ind i Ansigtet og klistrede mine Øjne til med Sne, snart kom den hylende fra Siden, slog Pelskraven op om Øret paa mig og satte Snippen af den drilsk op i min Næse, og snart tudede den bagfra ind gennem Slædens Bagsmække. Uafladelig hørte jeg Sneens Knirken under Kælkerne og Klokkernes Klingklingeling, der kun døde hen, naar vi kørte gennem en rigtig høj Drive. Gik det mod Vinden, over den nøgne, frosne Jord, skelnede jeg tydeligt Ignaschkas skingrende Fløjten og Tertsens dybe Malm, der smeltede sammen med den dirrende, bølgende Kvint, og skønt det var ét og samme Motiv, der hele Tiden ringede for mine Øren, det samme Tema, der idelig vendte tilbage med en saa pinlig Nøjagtighed, at jeg endnu den Dag i Dag ikke kan faa det ud af mit Hoved, spredte

denne Musik dog lidt af det Øde og den Uhygge, der hvilede over den store, hvide Sneflade. En af mine Fødder begyndte at blive stiv og følesløs af Kulde, og da jeg bøjede mig forover for at dække den til, faldt Sneen, der havde samlet sig paa min Hue og Krave, ned paa min Hals. Det gøs i mig, men i det hele taget havde jeg det dog endnu saa varmt under den lune Pels, at Kulden ikke hindrede mig i at give efter for Søvnen.

VI

Jeg sov ikke endnu: jeg var i denne underlige, halvt bevidstløse Tilstand, som gaar forud for Søvnen. Erindringer og Forestillinger af enhver Art strømmede ind paa mig og afløste hinanden med en forbavsende Hastighed.

„Hvordan mon han egentlig ser ud, Fyren med de mange Raad?“ faldt det mig med ét ind. — „Aa, det er vel sagtens en rødhaaret, firskaaren Karl i Smag med Fedor Filippitsch, min Faders gamle, betroede Hushovmester.“

Og pludselig — som ved et Trylleslag — ser jeg Trappen til vort store Hus foran mig, og paa de nederste Trin af den fem af vore Folk, som kommer slæbende paa et Fortepiano, der er helt indsvøbt i Maatter. Foran dem løber Fedor i Nankingsfrakke, med opsmøgede Ærmer og med Pedalen i Haanden. Han aabner Fløjdørene, iler tilbage, trækker lidt i Maatterne, giver en Haandsrækning, hvor det ikke behøves, og ender med at krybe ind under Benene paa de andre. Munden staar ikke paa ham; han raaber og skriger og generer Folkene paa alle mulige Maader.

„Denne Vej med det, I dér foran! Op med Bagsiden!“ kommanderer han. „Op med den, siger jeg! Saa-danne! Nu gaar den! Saa-aa-danne!“

„Tag os det ikke ilde op, Fedor Filippitsch, men jeg tror, vi klarer os bedst selv,“ siger Gartneren, som staar klemt op mod Rækværket, højrød af Anstrengelse og med Skulderen inde under Instrumentet.

Men Fedor har alt for travlt til at høre paa ham.

„Hvad er dog det?“ tænkte jeg. „Tror han virkelig, at han gør Nytte, og at Arbejdet ikke kan gaa uden ham? — Nej, det

er umuligt! Han véd godt, at han er fuldstændig overflødig her. Det er simpelt hen sin egen uimodstaaelige Veltalenhed, den, Vorherre har givet ham i Vuggegave, han er glad over at kunne svælge i."

I samme Nu forsvinder det hele i en Taage, og jeg ser foran mig Dammen, som jeg kender saa godt fra mine Drenge- og Ungdomsaar. Trætte Arbejdere, som gaar i Vand til Knæet, trækker Vod, og oppe paa Bredden tripper Fedor uroligt frem og tilbage med en Blikspand i Haanden raabende og kommanderende til dem dernede. Vupti! Nu er han henne hos dem og fylder sin Spand med Karusser. Han hælder det plumrede Vand ud, kommer nyt paa og holder de gyldne Smaafisk nede med Haanden, for at de ikke skal smutte ud for ham. —

Scenen skifter. Det er Sommer; midt paa Dagen. Jeg kommer gaaende hen over Græsplænen, der nylig er slaaet, og Solens brændende Straaler falder ned paa min Isse. Jeg er ung endnu — meget ung og fuld af Higen og Ønsker. For Øjeblikket er jeg rigtig ugidelig; véd ikke, hvor jeg skal gøre af mig selv. Saa slentrer jeg da ned ad Dammen til, hen til min Yndlingsplads mellem Rosenbuskadset og Birkealleen og lægger mig saa lang jeg er i Græsset. Med en vis Selvtilfredshed, blandet maaske med lidt Melankoli, glider mit Blik gennem Rosenbuskenes saftige, røde Aarsskud med de seglkrummede Torne, ud over den sorte, smuldrende Jord og derfra hen over Dammens klare, blaa Spejl. Hvor jeg ser hen, er der skønt, og al denne Skønhed paavirker mig i den Grad, at jeg uvilkaarlig finder, at jeg selv er noget af det skønneste og fortræffeligste, der eksisterer. Sørgeligt kun, at ingen forstaar at vurdere mig tilstrækkeligt.

Puh, hvor det er varmt! Sove vil jeg — søge Trøst og Glemsel i Søvnen. Men Fluerne, de utaalelige, næsvise Fluer, vil ikke lade mig have Ro; de fylker sig om mig i tætte Skarer, og det kribler og krabler paa min Pande og min Haand. I Nærheden af mig, ude i Solen, summer Bierne, og store, hvidgule Sommerfugle flagrer langsomt og dvask fra Græsstraa til Græsstraa. Jeg ser opad; Solen blænder mig gennem det lyse Birkeløv. Déroppe er svalt: Grenene svajer frem og tilbage over mit Hoved, men hernede er stegende hedt som i en Bagerovn. Jeg lægger Lommetørklædet over mit Ansigt. Jo, det nytter stort: jeg gisper af Varme, og Fluerne bliver hængende ved min Haand, der er klæbrig af Sved. Inde i Rosenbuskadset sidder to Graaspurve

hyggeligt sammen. Den ene af dem hopper ned, nipper et Par Gange til et vissent Blad og flagrer saa kvidrende gennem de raslende Grene. Vips! Der er den anden! Den vipper med sin lille Hale, lægger Hovedet paa Siden, glipper med Øjet, pipper og flyver efter sin Kammerat. Nede fra Dammen hører jeg Banketærskelens Slag paa det vaade Linned; bredende sig videre og videre lyder de hen over Vandfladen og blander sig med de badendes Latter, Skrig og Plasken. Det suser oppe i Birketræernes Toppe — nærmere og nærmere kommer det; Bladene nikker og svajer, og det hvisker i Græsset. Løftende en Flig af mit Tørklæde kildrer et let Pust mit svedte Ansigt; en Flue forvilder sig ind gennem Aabningen og spræller surrende om min Næse og Mund. Nej, jeg kan ikke holde det ud længer — jeg vil ned og bade mig. Jeg rejser mig, men i det samme hører jeg travle, ilsomme Skridt og Lyden af Kvindestemmer.

„Aa, Gud! Aa, Gud! Det er dog skrækkeligt! Og ikke en eneste Mand i Nærheden!“ er der en der skriger.

„Hvad er der? Hvad er der?“ spørger jeg og skynder mig ud i Sollyset og hen til en Bondekone, som hulkende og jamrende løber forbi mig. Hun svarer ikke, men vender sig blot om imod mig, slaar Hænderne sammen og løber videre. Saa kommer den gamle Matrona humpende paa de bare Hosesokker og holdende paa Tørklædet, som er ved at glide af Hovedet paa hende. Et Sekund efter kommer to unge Piger løbende Haand i Haand; og hægtende sig til den enes Skørt, en tiaars Dreng, der næsten forsvinder i sin Faders store Trøje.

„Hvad er der i Vejen?“ spørger jeg de unge Piger.

„Han drukner! Han drukner!“ lyder Svaret.

„Hvem? — Er det en af vore egne?“

„Nej! — Han er andetsteds fra!“

Og borte er de i det samme. Men dér har vi to til: forrest Kusken Ivan, der løber saa hurtigt han kan for sine store Støvler, og i Hælene paa ham den tykke Forvalter, som puster og stønner af Anstrengelse. — Jeg løber med.

„Ud med dig i Vandet og træk ham op! Red ham!“ hvisker en Stemme indeni mig. „Gør det! Saa falder alle paa Knæ for dig af lutter Beundring, og det er jo det, du ønsker saa højt.“

„Hvor er det? Hvor er det?“ spørger jeg dem, der har samlet sig nede ved Bredden.

„Dérovre! — Lige ved Siden af Badehuset, hvor der er aller-

dybest," svarer en Kone, som staar og lægger vaadt Linned op i et Trug. Jeg følger Retningen af hendes Finger og opdager da et Hoved, som er i Færd med at dukke under Vandskorpen. Det viser sig atter, forsvinder og dukker op igen. „Jeg drukner! Hjælp! Hjælp!" lyder det derovre fra. Vandet lukker sig, det bobler i Overfladen, og saa — ja, saa gaar det op for mig, at det er paa højeste Tid at komme til Hjælp, og jeg brøler af alle Livsens Kræfter: „Han drukner! Han drukner!"

„En forbandet Historie!" siger Forvalteren ærgerligt. „Nu faar vi vor Hyre med Retten. Det slipper vi ikke godt fra."

En Bondemand, der kommer gaaende med Leen paa Nakken, puffer sig gennem alle de gamle Mænd, Kællinger og Børn, der har samlet sig ovre paa den anden Bred. Han hænger Leen op i et Piletræ og begynder ganske sindigt at trække Støvlerne af.

„Hvor var det han sank? Hvor var det?" spørger jeg den ene Gang efter den anden, skønt jeg selv lige har set, hvor Stakkelen forsvandt. Endnu har jeg ikke opgivet at styrte mig i Vandet — endnu er jeg opsat paa at udføre det vidunderlige, der skal hæve mig i alles Øjne.

De andre peger paa den glatte Vandflade, som nu og da kruses af et let Pust. Jeg kan ikke faa det i mit Hoved, at han virkelig er druknet. Vandet staar saa smukt, saa glat og roligt over ham og glinser som Guld i Middagssolens Straaler. Men skønt jeg for et Øjeblik siden var betænkt paa at springe ud, beslutter jeg dog nu at blive, hvor jeg er, saa meget mere, som jeg ikke kan svømme, og Bonden allerede har faaet Støvlerne af.

Nu har Manden kastet Tøjet. Alles Øjne følger ham med ængstelig Spænding. Han sjokker ned til Dammen og begynder at vade ud, men da han er kommet saa langt, at Vandet naar ham til Skulderen, vender han om, gaar langsomt tilbage og trækker igen Skjorten paa. — Han kan ikke svømme.

Der strømmer flere og flere til, men ingen tænker paa at hjælpe. De, som lige er kommet, giver Raad eller fylder Luften med Jammerskrig; de som har været her hele Tiden, har sat sig i Græsset, fordi de er trætte af at staa. Enkelte, som er kede af at vente, lister af. Den gamle Matrona spørger sin Datter, om hun har husket at lukke for Ovnen, og Drengen, som kom løbende i sin Faders Trøje, morer sig med at slaa Smut.

Jeg hører en Bjæffen bag ved mig. Det er Fedors Hund, den vævre Tresorka, der kommer løbende ned ad Skraaningen. Lidt

efter viser dens Herres Skikkelse sig ud for Rosenbuskadset. Fedor er i fuld Fart, han raaber — nej, brøler ned til os, medens han styrter af Sted.

„Hvad staar I der og glor efter?“ skriger han og kaster Frakken under Løbet. „Hvor kan I staa roligt og se paa, at Manden drukner? — Rap jer; skaf mig et Tov!“

I samme Nu er han nede hos os. Vest og Hue flyver gennem Luften, og støttende sig til en tjenstvillig Mands Skulder sparker han Støvlerne af.

„Han ligger hist ovre, en lille Kende til højre for Piletræet,“ lyder det inde i Mængden, der følger enhver af hans Bevægelser med Spænding og Forventning.

„Ja, jeg véd det,“ svarer Fedor og rynker Brynene, for han ærgrer sig over de Tegn paa krænket Blufærdighed, der viser sig hos den kvindelige Del af Forsamlingen. Derpaa trækker han Skjorten af, afleverer Korset, som han ellers aldrig skiller sig ved, til Gartnerdrengen, der staar ærefrygtsfuld foran ham, og gaar med faste, værdige Skridt hen over Græsset og ned til Dammen.

Tresorka, der staar og tygger paa et Græsstraa, ser først lidt forbavset paa sin Herre, men saa gøer den pludselig højt op og styrter sig ud sammen med ham. Et Plask! Det skummer; Vandet sprøjter til alle Sider — helt hen til mig, der staar et Stykke inde paa Land, og et Øjeblik efter kommer Fedors Hoved til Syne. Hævende og sænkende Nakken strækker han Armene frem og skiller dem i kraftige Tag. Tresorka, der holder mest af den sikre Landjord, vender straks om og skynder sig op paa Bredden. Gylpende Vand op i Mængde ryster den sig og ruller sig paa Ryggen i Græsset. Medens Fedor svømmer over mod den anden Bred, løber Gartneren og Kusken hen til Piletræet med et stort Net, der er rullet op paa en Stang. Fedor stikker begge Armene i Vejret og dukker under — én Gang — endnu en Gang — og én Gang til — og hver Gang han kommer op, farer der et lille Vandspring ud af Munden paa ham. Det regner ned over ham med Spørgsmaal, men han besvarer dem kun ved at ryste sit lange, vaade Haar. Saa svømmer han i Land og gaar hen til Piletræet. Lidt efter spreder de Nettet, kaster det ud og trækker det gennem Dammen, men alt hvad de faar, er lidt Mudder og nogle sprællende Smaakarusser. Medens de lægger det ud for anden Gang, gaar jeg over til den modsatte Bred.

Fedor kommanderer, de vaade Tov plasker i Vandet, og Luften genlyder af ængstelige Raab og Skrig. De dryppende Liner kommer længer og længer op, bedækkede med Siv og Vandplanter.

„Tag fat! Alle paa én Gang! Hæng i!“ raaber Fedor.

„Noget er der i det, hvad det saa er,“ siger en af dem, der haler. „Det gaar saa tungt.“

Siderne af Nettet hales op paa Land. Maskerne, under hvilke der spræller et Par Karusser, ligger hen over Græsset, væder det og trykker det ned. Inde i Garnet skimter jeg gennem det tynde, bølgende Mudder noget hvidt. Et dæmpet Udbrud af Rædsel lyder gennem Mængden — som et sagte Suk og dog tydeligt i den dybe Tavshed.

„Hæng i! Alle paa én Gang! Helt op med det!“ kommanderer Fedor, og den druknede slæbes hen over Skræpper, Burrer og Græs.

Saa ser jeg min skikkelige gamle Tante komme anstigende i sin tærnede Silkekjole og med den velbekendte frynsede Parasol over Hovedet. Gud skal vide, at hun ikke passer ind i denne uhyggelige, gribende Scene. Hun er dybt rystet over, hvad der møder hendes Blik, og lige ved at briste i Graad, men paa samme Tid i højeste Grad skuffet over, at hendes Kamferspiritus og hollandske Salve er overflødig her. „Lad os gaa min Ven!“ siger hun til mig i sin egenkærlige Ømhed. „Aa, hvor det er skrækkeligt! Og at tænke sig, at du altid bader ganske alene!“ — Tante, Tante, hvor det piner mig at høre dig tale saadan!

Solens varme, lyse Straaler falder brændende ned paa den tørre, smuldrende Jord og spiller paa Vandfladen. I Kanten af Dammen plasker de store, sølvglinsende Karper, og længere ude kruser Stimer af Smaafisk den blanke Flade. Højt oppe i Luften kredser en Høg. Nu staar den som en sort Prik over Ænderne, der farer skræppende gennem Sivene og ud til Midten, hvor der er dybest. Henne i Horisonten trækker det op med smaa hvide Uvejrsskyer.

Jeg gaar hjem, men Banketærskelens Slag, der lyder langt ud over Dammen, følger mig. Og hvor forunderligt! Disse Slag lyder i mit Øre næsten som Klokkeklang og saa stærkt, at det gør ondt langt inde i mit Hoved. Er det Klokker, jeg hører, eller en Banketærskel? Er det Tærskelen, der hugger løs paa

min Hæl, eller Kulden, der stikker og prikker i den? Jeg véd det ikke. Mine Tanker løber ud i ét. — Jeg falder i Søvn.

Da jeg atter vaagnede — det forekom mig selv, at det var den stærke Fart, vi kørte i, der vækkede mig — hørte jeg to Stemmer lige i Nærheden af mig.

„Ignaschka! Hejda, Ignaschka!“ skriger min Kusk. „Tag saa min Passager. Du skal jo dog videre, hvordan det saa gaar. Men med mig er det en anden Sag. Hvorfor skal jeg spolere mine Heste uden Nytte? Tag ham, hører du!“

„Ja, hvad gi'er du?“ svarer Ignaschka. — „En Pot?“

„En Pot! — En Pægl kan vel gøre det!“

„En Pægl!“ raaber en Stemme bagude. „Det er ogsaa noget at jage Livet af sine Heste for!“

Jeg aabner Øjnene. Ligesom før blændes jeg af det utaalelige Snestøv, der danser omkring mig i fygende Hvirvler, men jeg opdager nu en Slæde til højre for mig. Min Kusk har indhentet den forreste Trojka og kører Side om Side med den. Skønt Stemmen bagude raader Ignaschka til ikke at tage mig for mindre end en Pot, standser han dog pludselig sin Slæde og siger:

„Naa, lad gaa da! Kom saa med ham! Du er en Lykkens Pamphilius, er du. Naar vi ses i Morgen, skal du give din Pægl. Har han meget Tøj med sig?“

Med en Livlighed, der ligefrem forbavser mig, springer min Kusk ud af Slæden, bukker for mig og beder mig om at flytte over til Ignaschka. Det gaar jeg gerne ind paa, og i Overmaalet af sin Glæde bukker han saa atter, ikke alene for mig, men ogsaa for Aleschka og Ignaschka, og takker os alle tre.

„Naa, Gud være lovet, at det kom i Orden,“ siger han henrykt, „for ellers var det nok endt med Forskrækkelse. Jo, det er kønt, nu har vi snart pisket rundt det halve af Natten, og saa véd vi ikke engang, hvor vi er. Han dér, han bringer Dem nok hen, hvor De skal, Herre, for han har gode Heste, men mine Krikker er saa udasede, at de knap kan staa paa Benene mere.“

Og han fik nu travlt med at læsse mine Sager over i den anden Slæde. Medens dette stod paa, gik, eller rettere talt blæste jeg hen til Slæden bagved. Paa Vindsiden var den næsten helt fyldt med Sne, som strakte sig hen over Skærmtaget, men inde under dette var der lunt og hyggeligt. Bag i Slæden laa den gamle, og foran ham sad de to Kuske, af hvilke den ene var midt

i sin Fortælling. „Lige som Generalen træder ind i Maries Fængsel, i Czarens Navn begribeligvis," hørte jeg ham fortælle, „siger hun til ham: Min Hu staar ikke til dig, General! Dig tager jeg aldrig til Kæreste. Min Kærest, skal jeg sige dig, det er Prinsen i egen høje Person! — Medens hun nu ..." vedblev han, men da han i det samme opdagede mig, standsede han midt i Sætningen og tog nogle stærke Drag af Piben.

„Naa, gode Herre, er De kommet for at høre ham fortælle?" spurgte Raadgiveren.

„Hvor Godtfolk er, kommer Godtfolk til," svarede jeg. „I har det for Resten rigtig hyggeligt og gemytligt her."

„Ja, vi gør, hvad vi kan, for at faa Bugt med Tiden."

„Hvor er vi egentlig?" spurgte jeg.

„Det maa Gud vide," svarede Raadgiveren tvært. „Muligvis er vi helt inde i Kalmukkernes Steppe."

„Hvad skal vi da nu gøre?"

„Hvad vi skal gøre? — Vi skal køre videre, saa kommer vi vel nok engang ud af den igen," svarede han mut.

„Ja, men hvis vi nu bliver stikkende i Sneen — midt ude i Steppen, hvad saa?"

„Hvad saa? — Ingenting!"

„Men vi risikerer jo at fryse ihjel."

„Ja, vel gør vi det, for her er hverken Hus eller Hytte, hvor vi saa ser hen. Det er for Resten Tegn til, at vi er helt ude i Steppen. Nu har vi kun Sneen at rette os efter."

„Herren er maaske bange for at fryse ihjel?" bemærkede den gamle med skælvende Røst.

Han rystede som et Espeløv, og dog havde jeg Indtrykket af, at han kun gjorde dette Spørgsmaal for at gøre sig lystig over mig.

„Ja," sagde jeg, „men det er da ogsaa en forbistret Kulde."

„Gør De som jeg, Herre; rør Lemmerne, saa faar De nok Varme i Kroppen," raadede den gamle.

„Løb bag efter Slæden, saa kommer Varmen af sig selv," sagde Raadgiveren overlegent.

VII

„Vi er færdige, Herre!“ raabte Aleschka henne fra den forreste Slæde.

Det fygede nu saa stærkt, at jeg maatte bøje mig helt forover og samle Pelsens Skøder om mig med begge Hænder for at kæmpe mig frem over Sneen, der gled bort under mine Fødder, og hen til Slæden, som holdt en halv Snes Skridt foran mig. Kusken, som var saa glad over at være blevet af med mig, laa paa Knæ i den tomme Slæde, men saa snart han fik Øje paa mig, rejste han sig, tog sin store Pelshue af og tiggede mig om en Drikkeskilling. Jeg sagde naturligvis nej, men det lod ikke til at skuffe ham synderligt, for han takkede mig lige venligt og ønskede mig lykkelig Rejse. Saa trykkede han Huen ned over det flagrende Haar, trak i Tømmerne, smækkede med Tungen og forsvandt med Heste og Slæde inde i de fygende Hvirvler. Et Øjeblik efter satte vi os ogsaa i Bevægelse. Og atter lød Kuskenes Raab og Skrig og Bjældernes Kling-klingeling lysteligt gennem den tudende Vind.

I det første Kvarterstid morede jeg mig med at studere min ny Kusk og hans Heste. Ignaschka sad rask og flot oppe paa sit Sæde, fulgte Slædens Bevægelser med smaa bitte kviksølvagtige Hop og huggede Fødderne imod hinanden for at holde dem varme. Hussa! Hvor han smældede med Pisken over sine Heste, og saa raabte og skreg han uafladeligt til dem for at holde dem i Aande. En Gang imellem bøjede han sig forover og rettede paa Stanghestens Rumperem, der hele Tiden gled til højre. Ignaschka var af Middelhøjde eller lidt derunder, og saa vidt jeg kunde se en velbygget, tætsluttet Fyr. Over sin korte Pels bar han en vid Kaftan, paa hvilken Kraven var slaaet ned, saa at Halsen var fuldstændig blottet. Helt oppe paa hans Isse sad en lille Pelshue, som han hvert Øjeblik tog af og satte paa igen, og da den ikke gik ned over Ørene, skærmedes disse kun af det lange, nedhængende Haar. Alt det Spræl, han gjorde deroppe, var vel egentlig ikke et Udslag af hans Energi, men nok snarere et Forsøg paa at stramme sig selv op. Og dog — jo længer vi kørte, desto livligere blev han i sine Bevægelser, og desto hyppigere gav han sig i Snak med Aleschka og mig, men det var altsammen kun for at holde

Humøret og Modet oppe. Og Situationen var ogsaa alvorlig nok, for Slæden gik tungere og tungere gennem Sneen, og det begyndte at knibe for Hestene, skønt det var gode og kraftige Dyr. Ignaschka maatte endogsaa bruge Pisken for at faa dem frem *). Stanghesten, en kraftig, langhaaret Kleppert, snublede idelig, men kom hver Gang straks op igen og kastede da Hovedet saa langt tilbage, at det tørnede mod Bjældetøjet. Sidehesten til højre løb for slappe Skagler og trængte hvert Øjeblik til Pisken, men da den var af en god og fyrig Natur, ærgrede den sig over, at den ikke kunde følge med, og bevægede Hovedet op og ned for at komme ind paa Bidet. Snefoget tog til, og Kulden med; Hestene blev mere og mere udasede, Føret næsten ufremkommeligt, og vi anede ikke, hvor vi kørte hen, eller om vi overhovedet vilde naa — ikke Stationen, for det havde vi vel alle opgivet, men blot et eller andet Sted, hvor vi kunde finde Ly for os selv og Hestene. Og saa at skulle høre paa dette evige Kling-klingeling og Ignaschkas Hujen og Hallo. Man skulde tro, at vi kørte til Julefest i det dejligste klare Vejr, og ikke at vi jagede af Sted ved Nattetid i en forrygende Snestorm uden selv at vide hvorhen. Saa begyndte Ignaschka at synge en Vise — Gud maa vide, hvad det var for en — med den afskyeligste Fistelstemme, men saa højt og med Pavser i, under hvilke han fløjtede saa lystigt, at man ligefrem skammede sig over sin egen Ængstelighed.

„Hejda! — Aa, hold op med den Vrælen, Ignaschka!“ lød Raadgiverens Stemme. „Gør Holdt et Øjeblik!“

„Hvad?“ brølte Ignaschka.

„Ho . . . ldt!“

Saa gjorde Ignaschka Holdt. Atter hørte man kun Vindens Hylen og Tuden, og endnu tættere end før fygede den hvirvlende Sne ned i Slæden. — Raadgiveren kom hen til os.

„Naa, hvad nu?“ spurgte Ignaschka.

„Ja, hvad nu? — Hvor kører vi hen?“

„Ja, hvor véd jeg det.“

„Du fryser nok paa Fødderne, siden du sidder saadan og hugger dem mod hinanden.“

„Ja, de er helt stive af Kulde.“

„Saa har du godt af at faa dem rørte. Kan du se det lyse

*) Jamtschiken bruger kun i yderste Nødstilfælde Pisken. Han smælder med den i Luften, men slaar saa godt som aldrig sine Dyr med den. O. A.

Skær derhenne? Løb derhen ad og se, hvad det er, saa faar du Varme i Fødderne med det samme."

„Godt, hold du saa Hestene," svarede Ignaschka og løb hen i Retning af Lysskæret.

„Ja, man maa bruge sine Øjne og se sig godt om, saa kommer man nok hen, hvor man skal," sagde Raadgiveren til mig. — „Nej, se engang, hvor svedte hans Heste er!"

Medens Ignaschka var borte, og det var han saa længe, at jeg begyndte at blive bange for, at han havde forvildet sig, fortalte Raadgiveren mig i en rolig og overlegen Tone, hvorledes man skulde klare sig i en rigtig forrygende Snestorm. Det bedste var at lade Hestene gaa, som de selv vilde, men om Natten, naar der var Stjerner paa Himlen, kunde man ogsaa tage dem til Hjælp. — Havde han været Fører, vilde vi for længe siden have naaet Maalet.

„Naa, hvad fik du saa ud af det?" spurgte han Ignaschka, da denne kom tilbage vadende i Sne til op over Knæene.

„Ja, det er rigtigt nok; det maa være en Lejr," svarede Ignaschka forpustet. „Men hvad det er for en, skal jeg ikke kunne sige. Jeg bilder mig ind, at vi er kommet helt hen ad Prolgovskaja til. — Vi maa holde til venstre."

„Passiar! Skæret, du ser, kommer fra Lejren paa den anden Side Stationen," indvendte Raadgiveren.

„Nej, vist gør det ej!"

„Jo, vist gør det saa! Vi skal holde til højre, saa kommer vi lige ind paa den store Bro, der ligger en Mils Vej herfra."

„Nej, vi skal ikke," svarede Ignaschka. „Jeg har da ogsaa Øjne i Hovedet."

„Jo, du er mig en rask Kusk!" lo den anden haanligt.

„Naa, saa det er jeg. Ja, kør du saa foran!"

„Hvorfor skal jeg det? Jeg skal nok finde Vej foruden."

Ignaschka var nu saa fornærmet, at han ikke sagde et Ord mere. Han sprang op i sin Slæde, og atter gik det fremad i susende Fart.

„Fødderne er som Istapper; jeg kan ikke holde dem varme," sagde han til Aleschka, medens han huggede Hælene mod hinanden og ragede Sneen ud af Støvleskafterne.

Jeg følte atter en næsten uimodstaaelig Trang til at sove.

VIII

„Mon jeg allerede er i Færd med at fryse ihjel?“ tænkte jeg halvt i Søvne. „Man siger jo, at det altid begynder med, at man bliver søvnig. Nej, saa hellere drukne, selv om man skal hales op af Mudderet i et Net. — Naa, for Resten er det mig ligegyldigt, om jeg skal fryse ihjel eller drukne, naar jeg blot kan blive fri for denne ubehagelige prikkende Fornemmelse i Ryggen og faa Lov til at sove!“

„Hvordan skal det dog ende?“ spurgte jeg mig selv, da jeg efter at have blundet et Øjeblik atter slog Øjnene op og saa' ud over den store, hvide Sneflade. „Hvis nu Hestene bliver stikkende i Sneen, og det gør de vel inden ret længe, hvad saa? — Ja, saa fryser vi ihjel.“ Jeg maa tilstaa, at skønt denne Tanke gjorde mig lidt ængstelig, saa var Ønsket om at komme til at opleve noget usædvanligt — selv om dette usædvanlige skulde blive af en tragisk Natur — dog stærkere i mig end min Frygt. Det forekom mig endogsaa, at det kunde være ganske morsomt, om Hestene næste Morgen førte os ind i en eller anden ubekendt Landsby som en Bunke halvt eller helt ihjelfrosne Mennesker.

Men hvad er det? Hestene standser, Sneen hober sig mere og mere op om dem, og til Slutningen ser jeg kun Ørene af dem. Og hvor mærkeligt! Ignaschka, som for et Øjeblik siden sad foran mig, jager nu forbi mig i en Slæde. Vi tigger og beder ham om at tage os med, men Vinden griber vore Stemmer og fører dem langt bort. Ignaschka ler haanligt, raaber til sine Dyr, fløjter, saa det skingrer i Ørene paa os, og forsvinder med sin Trojka i en dyb Kløft, der er fyldt med Sne til Randen. Den gamle kommer op paa sin Hest og arbejder med Arme og Ben for at faa den i Galop, men den rører sig ikke af Stedet. Min forrige Kusk — han, der gav en Pægl for at blive af med mig — styrter sig over ham, river ham af Hesten og trykker ham ned i Sneen. „Forbandede Trold!“ brøler han. „Jeg skal lære dig at skælde ud! Nu er det min Tur!“ Men den gamle stikker Hovedet op gennem Sneen, bliver til en Hare og sætter af Sted i fuldt Firspring. Et helt Kobbel Hunde kommer jagende efter ham. Raadgiveren, der nu er identisk med Fedor Filippitsch, raader os til at sætte os i en Kreds. Det gør ingenting, siger han, at Sneen lægger sig ned over os, vi skal nok holde Varmen alligevel. Og vi sidder rigtig lunt og hyggeligt inde

under Sneen, kun pines vi alle af en ulidelig Tørst. Jeg faar Flaskefoderet frem, trakterer med Rom og Sukker og tager mig selv en ordentlig Slurk. Fyren, der kan fortælle saa godt, er heller ikke ledig, han møder med et langt Eventyr om Regnbuen.

„Nu graver vi os hver et Værelse, og saa lægger vi os til at sove," foreslaar jeg, saa snart han er færdig.

Sneen er saa blød og saa varm — næsten som Bomuld. Jeg laver mig en stor Hule og vil krybe ind i den, men Fedor, der har set, at jeg gemmer mine Penge paa Bunden af Flaskefoderet, raaber: „Stop! Hid med Moneterne!" og tager fat i mit ene Ben. Jeg afleverer alle de Penge, jeg har og beder ham om at give Slip, men han og de andre — den gamle er ogsaa med — tror, at jeg har flere endnu, og vil slaa mig ihjel. Jeg griber den gamles Haand og giver mig til at kysse den. Og det er mig en Nydelse at trykke den til mine Læber, for den er fin og blød som en Jomfrus. Først vil han trække den til sig, men saa betænker han sig, tillader mig at beholde den og klapper mig oven i Købet kærligt med den anden. I det samme kommer Fedor og truer ad mig. Jeg slider mig løs og farer ind i min Hule, der forvandler sig til en lang, smal Gang. Saa mærker jeg et Tag i mit højre Ben. Jeg river mig atter løs. Mine Benklæder og en Del af mit Skind gaar i Løbet, men jeg glemmer det ved Synet af min Tante, der kommer mig i Møde med sin Parasol og sit Husapotek under den ene Arm og den druknede under den anden. Jeg vinker til dem, for at de skal komme hen og hjælpe mig, men de forstaar mig ikke og ler mig lige op i Ansigtet. Jeg farer videre, kommer ud af Gangen og styrter efter en Slæde, der jager forbi. Det lykkes mig at komme ind i den, men mine Ben bliver hængende ud over Randen og slæber i Sneen. Den gamle sætter efter mig til Hest med dinglende Knæer. Han kommer nærmere og nærmere — nu er han kun et Par Alen fra mig, men jeg hører Klokkernes Klang og véd, at jeg er frelst, hvis jeg kan faa fat i dem, inden han naar mig. Stærkere lyder Klangen af dem ind i mit Øre. Blot en Kraftanstrengelse endnu, saa er jeg derhenne! — For sent! Han indhenter mig og lægger sig med hele sin Vægt over mit Ansigt, saa jeg hverken kan høre eller se. Atter griber jeg hans Haand og vil kysse den, men i det samme forvandler han sig og bliver til den druknede. „Ignaschka!" raaber han. „Vi er fejl paa det! Kom selv og se!" — Jeg gyser af Rædsel og beslutter at vaagne.

Jeg aabner Øjnene: Vinden har blæst en Flig af Aleschkas

Kappe hen over mit Ansigt, og mit ene Knæ stikker op over Tæppet, der er gledet ned. Vi skumpler hen over den nøgne, frosne Jord, og Klokkespillets klirrende Musik, dybe Toner og høje Toner, der smelter sammen i Luften, lyder hen over mit Hoved.

Søgende strejfer mit Blik rundt til alle Sider, og jeg bilder mig ind, at jeg ser et Hus med Balkon og en lang takket Mur; men for Øjeblikket interesserer det mig slet ikke, jeg længes kun efter at høre den frelsende Klokkeklang, efter at kysse den gamles Haand ...

Og atter lukker jeg Øjnene og falder i Søvn.

IX

Jeg sov fast, men selv under min Søvn lød Klokkernes dybe, bølgende Terts ind i mit Øre, og i Drømme hjemsøgte den mig snart som en gøende Hund, der kastede sig over mig, snart som et Orgel, i hvilket jeg selv var et af Piberne, og snart som et fransk Digt, hvis klingende Rytmer jeg skabte paa staaende Fod. Saa endte det med, at Tonerne formede sig til et Marterinstrument, der klemte og pressede min stakkels højre Hæl. Pinen var saa stærk, at jeg vaagnede. Jeg aabnede Øjnene og gned min Fod; og det var paa høje Tid, for den var næsten følesløs.

Alt var som før: Sne alle Vegne, en dæmpet uklar Belysning, og jeg selv midt i den slingrende, skumplende Slæde. Lige foran mig Ignaschka, der sad sidelængs og huggede Fødderne mod hinanden; saa Stanghestens Hoved, der bevægede sig med flagrende Man op og ned under Buen, og til højre for den Sidehesten, der travede tungt og med fremstrakt Hals gennem den dybe Sne. Kun var alt dette endnu mere hvidt og overpudret end før. Foran os dansede Sneen i fygende Hvirvler, fra Siden kom den væltende ind paa Slædens Kælker og Hestenes Ben, og fra oven dryssede den ned paa min Hue og Pels. Blæsten kom snart fra højre og snart fra venstre, legede med min Pelskrave og med Skøderne af Ignaschkas Kaftan, ruskede i Hestenes Hale og Man og peb og tudede hen over Slæden.

Hu, hvor det var koldt! Da jeg vovede mit Ansigt ud af Pels-

kraven, trængte det fine, isnende Snestøv straks ind i Øjenhaar, Næse og Mund og fandt endogsaa Vej helt ned til min Hals. Hvor jeg saa' hen ikke andet end Sne og den samme, trøstesløse, dæmpede Belysning. Jeg begyndte at blive bange for Alvor. Naar jeg endda havde haft Aleschka at tale med, men han laa paa Bunden af Slæden og sov. Jeg saa' kun hans Ryg, der var bedækket med et tykt Lag Sne. Ignaschka lod derimod ikke til at have tabt Modet. Han arbejdede ufortrødent med Tømmerne, hujede og skreg dobbelt saa højt som før og huggede Hælene mod hinanden, som om han vilde slaa dem i Stykker. Men Hestene begyndte at blive trætte: de snøftede og prustede, snublede hvert Øjeblik og havde kun ringe Fart paa. Med ét gav Ignaschka sig igen til at hoppe i Sædet; han slog ud med sin Kørehandske og trallede en Vise med sin tynde, skingrende Falset. Men inden han endnu var kommet til Ende med den, standsede han sine Heste, kastede Tømmerne hen over Sædet og sprang ned. Vinden tudede nu paa den uhyggeligste Maade, og Sneen faldt — ja, jeg kan godt sige skovlevis ned paa min Pels. Jeg vendte mig om: den bageste Trojka var forsvundet; formodentlig var den blevet stikkende i en eller anden Drive. Gennem Snetaagen kunde jeg se den gamle hoppe om i Nærheden af sin Slæde, snart paa et Ben og snart paa et andet. Det kneb for ham at holde Varmen, den Stakkel.

Ignaschka fjernede sig et Par Skridt, kastede sig ned i Sneen og begyndte at hale sine Støvler af.

„Hvad er det du gør?“ spurgte jeg forbavset.

„Jeg maa af med Støvlerne et Øjeblik, ellers fryser Fødderne af mig,“ svarede han og arbejdede videre.

Det var saa koldt, at jeg ikke følte mig fristet til at stikke min Næse ud af Pelskraven for at se, hvordan han klarede den Historie. Mit sløve Blik faldt paa Hesten yderst til højre, der stod med ludende Hoved og det ene Forben ud til Siden, spjættende mat og ynkeligt med sin kort opbundne Hale. Jeg skulde lige til at falde i Søvn, da jeg blev vækket af et Bump. Det var Ignaschka, der kastede sig ind i Slæden igen.

„Naa, hvor er vi nu henne?“ spurgte jeg. „Kan vi være der inden Daggry?“

Vær De rolig, Herre. Jeg bringer Dem nok hen, hvor De skal,“ svarede han. — „Nu er Fødderne varme igen; det hjalp, at jeg fik Støvlerne af.“

Han trak i Tømmerne, og saa gled vi videre gennem dette Hav af Sne, der aldrig syntes at ville faa Ende.

X

Jeg faldt atter i Søvn, og da jeg vaagnede — det var Aleschka, der kom til at støde til mig med Foden — var det Morgen. Det sneede ikke, men Kulden var endnu mere bidende end før, og en stærk, iskold Blæst fygede det fine Snestøv hen over den flade Steppe og ind under Hestenes Hove og Slædernes Kælker.

Til højre — imod Øst — mødte mit Blik en mørk, blygraa Himmel med skraa, orangefarvede Striber, der blev lysere og klarere for hvert Sekund. Oppe i Zenit tittede en Stump lyseblaat frem gennem hvide, drivende Skyer, og til venstre flygtede lette Strimer ned mod Horisonten. Til alle Sider, saa langt Øjet rakte, laa Sneen i lange, hvide bølgeformede Lag. Der var ikke et eneste Slædespor at se. Skarpt og bestemt tegnede Kusk og Heste sig mod den blændende hvide Grund. Kanten af Ignaschkas Hue, hans Krave, Haar og hans store Støvler — alt var som overpudret. I Stanghestens Hale og Man hang Sneen i store Plamaser, og paa Sidehesten til højre sad den i Kager helt op ad Benene og paa det svedte Kryds. Det stakkels, udasede Dyr løb endnu, men dens hængende Øren og dens slunkne Bug, der bevægede sig op og ned som en Blæsebælg, viste noksom, hvor ødelagt den var.

Det eneste ny, der fængslede min Opmærksomhed, var en Vejpæl, der ragede op over en Bunke bevægelig Sne. Saa var vi altsaa inde paa Vejen igen! Hvor forbavsende, at vi virkelig havde fundet den efter at have pisket rundt hele Natten uden selv at vide hvorhen.

Da vi havde kørt en tusind Alen til, fik vi Øje paa friske Slædespor, og inde mellem disse saa' vi hist og her smaa røde Stænk af Blod, der tydede paa, at en af Hestene havde strøget sig.

„Det er Filip. Der er ikke Tvivl om det, for det var galt fat med den ene af hans graa, da vi kørte hjemmefra," sagde Ignaschka. — „Saa er han altsaa kommet foran os."

Et Øjeblik efter opdagede vi paa højre Side af Vejen, og

næsten begravet i Sneen, et lille Hus med Skilt over Døren, og foran det en Slæde med tre dampende Heste, alle med ludende Hoveder og Benene vidt fra hinanden. Uden for Indgangen var der skuffet og fejet, men ned fra Taget styrtede Sneen endnu i store Dynger.

Døren aabnedes, og en smuk, lyshaaret Knøs traadte ud med et stort Glas Brændevin i Haanden og raabte noget til os — hvad det var, kunde jeg ikke høre. Ignaschka vendte sig om imod mig og bad mig om Tilladelse til at gøre Holdt.

Det var første Gang jeg fik Lejlighed til at se hans Ansigt, og det var helt anderledes end jeg havde forestillet mig det efter hans Haar og Legemsbygning at dømme. Jeg havde troet, at han var mager og sortsmudset, og saa var det et fornøjeligt Fjæs med stor Mund og runde, lyseblaa Øjne, der grinede mig i Møde. Hans Kinder og Hals var saa røde, som om han lige var kommet op af et Dampbad, og Brynene, de lange Øjenhaar og de fine, lyse Dun, der laa hen over Hage og Kind, var hvide af Sne. Jeg lod gøre Holdt, skønt der kun var en tusind Alen til Stationen.

„Men vi tager straks af Sted igen," tilføjede jeg efter at have givet Tilladelsen.

„Ja, vi holder kun et Øjeblik," svarede Ignaschka og gik saa hen til ham, der stod i Døren. — Det var Filip.

„Kom med den, lille Ven!" sagde han, idet han trak Kørehandsken af sin højre Haand og slængte den og Pisken hen ad Sneen. Derpaa lagde han Hovedet tilbage, smækkede med Tungen og hældte den store Snaps ned gennem Halsen.

Saa viste Kroværten, en gammel Kosak, sig i Døren med en Brændevinsflaske i Haanden. — „Hvem maa jeg skænke for?" spurgte han.

Den høje Vasilij, der viste sig at være en mager, lyshaaret Fyr, og Raadgiveren, en tyk Mand med rødt Ansigt og hvidt Skæg, gik hen til ham og fik sig hver en Snaps. Den gamle saa' ud, som om han havde den største Lyst til at gaa med derhen, men da ingen tilbød at traktere ham, traskede han hen til en af Hestene og gav sig til at klappe den paa Ryggen.

Far Mitritsch saa' akkurat ud, som jeg havde tænkt mig det. Han var lille og mager, havde et rynket og blaafrossent Fjæs, tyndt Skæg, spids Næse og gule, ormædte Tænder. Hans Hue var splinterny, men hans korte Pels, der ikke engang naaede ham til Knæene, var tilsmurt med Tjære og laset paa flere Steder

Helt sammenkrøben og skælvende som et Espeløv stod han og trampede i Sneen for at holde Varmen.

„Naa, Mitritsch, skal du ikke have dig en Opstrammer? — Du kan trænge til den," sagde Raadgiveren.

Det gav et Sæt i den gamle. Først stod han lidt og pillede ved Seletøjet, og saa gik han hen til mig.

„Hør, rare, gode Herre," klynkede han, idet han blottede sit graahaarede Hoved og bukkede dybt for mig. „Nu har vi kørt hele Natten, som om vi var gale, blot for Deres Skyld. Gi'er De ikke en Pægl? Gør det, Farlil! Gør det, Deres Excellence! — Jeg trænger til at varme min gamle Krop," tilføjede han med et underdanigt, indsmigrende Smil.

Jeg gav ham 25 Kopeker. Værten skænkede en Snaps og rakte den hen imod ham. Han tog sin Kørehandske af og stak sin snavsede, blaafrosne Næve ud for at tage imod den; men hans Tommelfinger vilde ikke lystre ham: han tabte Glasset og Brændevinen spildtes i Sneen.

Alle de andre Kuske brast i en Skoggerlatter.

„Se til Mitritsch," sagde en af dem. „Han er saa forfrossen, at han ikke engang kan holde paa en Snaps."

Den gamle lo ikke med; han ærgrede sig næsten sort over, at den dejlige Brændevin var gaaet i Løbet.

Kroværten skænkede ham nok en Snaps og hældte den ind i Munden paa ham. Det hjalp paa den gamle; der kom straks Humør i ham. Han løb ind i Krostuen, fik Fyr paa sin Pibe og kom ud igen, grinende, saa man saa' alle hans gule ormstukne Tænder, og bandende ved hvert Ord han sagde.

Efter at hver af Kuskene havde faaet sig endnu et Glas paa Falderebet, løb de hen til deres Slæder, og lidt efter gik det igen af Sted i susende Fart.

Sneen var nu saa gnistrende hvid, at den formelig gjorde ondt i Øjnene. De orangefarvede, rødlige Striber gled højere og højere op paa Himlen og fik et lysere Skær. Solens røde Skive tittede op over Horisonten gennem blaalige Skyer og kastede sin Glans vidt ud over disse. Jeg følte mig saa frisk og let i den rene, kolde Frostluft.

Min Trojka fløj af Sted. Stanghestens Hoved og Hals med den flagrende Man bevægede sig i hurtig Takt op og ned under Klokken, som paa Grund af Farten hang bag ud med skurrende Knevel. De to yderste Heste, der trak samtidigt i de krumme,

stivfrosne Skagler, galoperede energisk hen over Sneen. Nu og da fik en af dem Bagparten ind i en af de mange Driver, der laa langs Vejen, og naar den saa hastigt arbejdede sig ud af den, fik jeg Øjnene fulde af Snestøv. Foran mig skreg Ignaschka med sin glade, skingrende Røst, forneden knirkede den tørre Frostsne under Slædekælkerne, og bag ved os hørte jeg Kuskenes halvdrukne Raab og Skrig.

Jeg vendte mig om: Bagved løb Hestene med strakt Hals og med løse Tømmer hen over Sneen. Filip smældede med Pisken og rettede paa sin lille Hue, og den gamle laa ligesom før med optrukne Knæ midt i sin Slæde.

Et Par Minutter efter rumlede Slæderne hen over den brædelagte Indkørsel foran Stationsbygningen.

„Kan De se, Herre, saa kom vi der dog alligevel!“ sagde Ignaschka fornøjet, idet han vendte sit tilsneede Ansigt, der dampede i Kulden, om imod mig.

FADER OG SØN

. . . . Jomini og Jomini
Og ikke et Ord om Brændevin.
D. Davidov *).

I Tyverne, da der endnu ikke eksisterede Jærnveje eller Chausseer, Gas eller Stearinlys, lave elastiske Sofaer eller opretstaaende Fortepianoer, blaserede Ynglinge med Lorgnet i Øjet, filosoferende Kvinder eller henrivende Kameliadamer, i hine Tider, hvor man kørte i Karet fra Moskvá til St. Petersborg, førte et helt Rejsekøkken med sig og rullede 8 Dage i Træk indhyllet i tætte Støvskyer eller gennem Snavs og Ælte; da man sværmede for Koteletter à la Posharskij og hjemmebagte Tekringler; da Familier paa tyve eller tredive Personer sad hyggeligt sammen de lange Vinteraftener ved Tællelysenes osende Skær, og Voks- og Spermacetlys kun kendtes som Luksus paa Ballerne; da man opstillede Møblerne symmetrisk langs Væggene; da vore Fædre, der ikke alene var unge, fordi de ikke havde Rynker eller graat Haar, sloges paa Kaarder og Pistoler for det første det bedste Skørt og fór som rasende fra den ene Ende af Værelset til den anden for at kunne have den Lykke at tage et Lommetørklæde op, som en Dame havde tabt eller ladet falde; da vore Mødre gik med kort Liv og store Pufærmer og talte paa Knapperne, naar de skulde tage en vigtig Beslutning; da tvivlsomme Damer skyede Dagens Lys — i hine naive Tider, hvor Frimurerloger og andre hemmelige Selskaber skød op som Paddehatte, i Miloradovitsch's **), Davidovs og Puschkins Tid, var der stort Møde i

*) Jomini; en berømt Militærforfatter og Strateg, der forlod Napoleon d. I. og gik i russisk Tjeneste. — Denis Davidov; russisk Militærforfatter og Digter fra Tyverne.
O. A.

**) En russisk General, der udmærkede sig i Krigen mod Napoleon I. — O. A.

Byen K., hvor alle Guvernementets Godsejere var samlede for at vælge deres Repræsentanter for de næste 3 Aar.

I

„Ja, ja da, er der ikke Plads andre Steder, saa lægger jeg mig ind i Gæstestuen," sagde en ung Officer i Pels og med Husarhue paa, idet han sprang ud af Postslæden, der holdt uden for det fineste Gæstgiversted i K.

„Jeg skal nemlig sige Deres Excellence, at vi har hele Huset fuldt," oplyste Karlen, der allerede havde faaet at vide, at det var den højbaarne Grev Turbin, han havde for sig. — „Men Fru Afremov med Døtre, der bor i Nr. 11, rejser vist i Aften, og saa snart deres Værelse bliver ledigt, skal De faa det," tilføjede han, medens han løb foran Greven for at vise ham Vej.

Inde i Gæstestuen sad nogle af Byens Honoratiores under et stort Billede af Kejser Alexander i Legemsstørrelse og drak Champagne, og i ærbødig Afstand fra dem stod nogle pelsklædte Købmænd og talte sammen.

Saa snart Greven var kommet indenfor, kaldte han sin Blücher, en vældig graa Bulbider, hen til sig, slængte sin Pels, der endnu var hvid af Rim, hen over en Stol og forlangte et Glas Brændevin. Derpaa gik han hen til Herrerne og gav sig i Samtale med dem, og disse blev straks saa indtagne i hans smukke, aabne Ansigt, at de bød ham med paa et Glas Champagne. Greven drak først sin Snaps og forlangte saa selv en Flaske Champagne, for han vilde dog ikke lade sig traktere af sine ny Bekendte uden at gøre Gengæld. Lige som han skulde til at skænke i Glasset, kom Postkusken ind og bad ham om Drikkepenge.

„Saschka!*)" raabte Greven til sin Oppasser. „Vil du besørge det!"

Postkusken gik udenfor med Saschka, men kom straks efter ind igen med Pengene i den aabne Haand.

„Kære, naadige Hr. Greve," stammede han. „Har De da ikke været tilfreds med mig? De lovede mig 50 Kopeker, og han har kun givet mig 25."

*) Diminutiv af Alexander.

O. A.

„Saschka, giv ham en Rubel!“ befalede Greven.

Saschka saa' mørkt ned for sig.

„Aa, han har vel nok i, hvad han har faaet,“ brummede han med dyb Stemme. „Og desuden har jeg ikke flere Penge.“

Greven tog to Femrubelsedler ud af sin Tegnebog — det var alt, hvad han havde i den — og gav den ene til Postkusken, som kyssede hans Haand og forsvandt ud af Døren.

„Der gik den!“ sagde han. „Nu har jeg kun én tilbage.“

„Det er rigtig paa Husarmanér, Greve,“ sagde en af Herrerne henne ved Bordet, hvis store Overskæg, grove Røst og krumme Ben røbede den forhenværende Kavalerist. — „Bliver De her nogen Tid, Greve?“

„Ja, jeg er nødt til at gøre Penge her, ellers blev jeg ikke et Sekund i dette Hul. Der er jo ikke engang et Værelse ledigt i denne forbandede Kro.“

„Tillad mig, Greve,“ skyndte Kavaleristen sig at sige. „Skulde De ikke have Lyst til at opslaa Deres Kvarter hos mig; jeg bor i Nr. 7. Tror De ikke, De kunde tage til Takke dermed blot for i Nat. Bliv her et Par Dages Tid; De vil ikke fortryde det. I Aften er der Bal hos Adelsmarskallen; det vil sikkert være ham en stor Glæde at se Dem.“

„Ja, bliv dog, Greve!“ søgte en anden af de tilstedeværende, en smuk ung Mand, at overtale ham. „Hvorfor haster det saadan? Det er kun hvert tredje Aar, vi har Valg her. Bliv og se paa vore unge Damer — de er det nok værd.“

„Hm, nu faar vi se! Saschka, en ren Skjorte! Jeg vil i Bad!“ befalede Greven og rejste sig. — „Saa lader jeg min Koffert bringe op paa Deres Værelse,“ tilføjede han, idet han gik hen mod Døren.

„Ja, gør det, Greve! Gør mig endelig den Tjeneste! Glem ikke, at det er Nr. 7,“ sagde Kavaleristen, der fulgte ham helt ud paa Gangen.

Da Grevens Skridt ikke mere kunde høres, vendte Kavaleristen tilbage til sin Plads, og idet han flyttede sig nærmere hen til den unge Mand, saa' han ham smilende ind i Øjnene og hviskede:

Det er ham.“

„Hvem?“ spurgte den anden.

„Ham, den forsorne Husar; du véd: Turbin, der er saa bekendt — ja, jeg kan godt sige berømt — for alle sine gale Stre-

ger og Dueller. Han kendte mig! Jeg kunde se det paa ham! Skal vi vædde om, at han kendte mig? Han og jeg har jo sviret tre Uger sammen, da vi laa i Lebedjanj for at købe Remonter. Du kan tro, det var raske Løjer, vi havde for dernede, vi to. Kan man ikke se paa ham, at han er en allerhelvedes Karl?"

„Jo, vist kan man det," svarede den anden. „Og saa er han saa behagelig og ligefrem; en af dem, man straks gør Bekendtskab med. Han kan da ikke være mere end 25 Aar eller deromkring?"

„Jo, han er ældre, men han ser yngre ud end sin Alder. — Ja, du skulde blot vide, hvad han er for en Pokkers Fyr! Hvem var det, der rendte bort med Fru Migunov og skød Sablin? Hvem var det, der kastede Matnev ud af Vinduet og vandt 300,000 Rubler fra Fyrst Nesterov? — Det var ham, du, og ingen anden. Han er en gudsforgaaen Karl — Kortspiller, Forfører og Duellant paa en Hals. Med andre Ord: Husar i Sind og Skind. Ja, I andre har saa travlt med os Kavalerister; aa, men I forstaar jer ikke paa det raske Husarliv! Ak ja, det var en lykkelig Tid, da jeg selv stod i Tjenesten!"

Og Kavaleristen gav nu den anden en udførlig Skildring af det vilde Liv, han og Turbin havde ført sammen, en Skildring, som fuldstændig var hentet fra Fantasiens Verden. Han havde nemlig aldrig set Greven før og havde endogsaa taget sin Afsked to Aar førend denne var traadt ind i Tjenesten. Selv havde han heller aldrig staaet i Kavaleriet, men kun tjent 4 Aar som en beskeden Junker i Infanteriregimentet Bjelev. Men for en halv Snes Aar siden var han rejst ned til Lebedjanj med nogle Penge, han havde arvet, og havde sat 700 Rubler over Styr sammen med nogle Kavaleriofficerer, som laa der for at købe Remonter. Et Øjeblik havde han virkelig ogsaa tænkt paa at træde ind i et Kavaleriregiment og i den Anledning ladet sig sy en Ulanuniform med gule Opslag, men det var aldrig blevet til Alvor med hans Beslutning. Dette Ophold i Lebedjanj og hans Drøm om at træde ind i Kavaleriet hørte imidlertid til de lyseste Erindringer i hans Liv, og lidt efter lidt havde hans livlige Fantasi ført ham saa vidt, at han selv fuldt og fast troede paa sin kavaleristiske Fortid. Men til Trods for denne lille Svaghed var han en rigtig hæderlig og skikkelig Mand med det bedste Hjerte af Verden.

„Ja," sukkede han, „den der ikke selv har staaet i Kavaleriet,

fatter ikke, hvad det er for en Fryd at være Kavalerist.“ — Her satte han sig overskrævs paa en Stol, stak Underkæben frem og vedblev med dyb Stemme: „Du skulde have set mig, naar jeg red foran Eskadronen, tumlende min Djævel af en Hest, der gjorde de værste Luftspring for at faa mig smidt af. Jo, god Morgen — nej, jeg sad som støbt! Skulde vi saa til Revu, kom Eskadronschefen ridende hen til os og sagde: Løjtnant! Gud være lovet, at vi har Dem, Løjtnant! Hvad skulde vi ellers gøre? Aa, vil De føre Eskadronen frem til Parade! — Det skal jeg! svarede jeg saa og vendte mig om mod mine skæggede Hugaf'er. Og saa skulde du have hørt mig kommandere! Jo, det var Fanden gale mig en brillant Tid!“

Greven vendte tilbage fra Badet, rød i Hovedet og med vaadt Haar, og gik lige ind i Nr. 7, hvor Kavaleristen allerede laa i Slobrok og med Pibe i Munden tænkende med skrækblandet Fryd paa, at han skulde have den Lykke at huse den bekendte Grev Turbin. „Men,“ faldt det ham med ét ind. „hvis han nu trækker Klæderne af mig, haler mig uden for Byen og dypper mig i Sneen, eller hvis han smører mig ind i Tjære, eller .... nej, det gør han ikke,“ beroligede han sig selv; „det er han for god en Kammerat til.“

„Saschka!“ raabte Greven ud gennem Døren. „Lad Blücher faa noget at æde!“

Saschka kom ind temmelig omtaaget af al den Brændevin, han havde sat til Livs efter sin Ankomst til Hotellet.

„Naa, nu er det nok galt med dig igen!“ skreg Greven. „Du har jo drukket dig fuld, Kanaille! Giv Blücher noget at æde!“

„Aa, han kreperer vel ikke af at vente; han er da fed nok,“ svarede Saschka og klappede Bulbideren.

„Hold Mund! Skrup af! Giv den at æde!“

„Ja, er Hunden mæt, saa er De fornøjet, men ta'er en skikkelig Karl sig en Taar over Tørsten, skal han straks have Grovheder derfor.“

„Tag dig i Agt! Nu vanker der!“ brølede Greven med saa dundrende en Røst, at alle Ruderne klirrede, og selv den tapre Kavalerist blev noget ængstelig derved.

„De skulde hellere spørge, om Saschka har faaet noget at spise i Dag,“ brummede Oppasseren med tykt Mæle. „Ja, slaa mig kun, hvis De bryder Dem mere om en Hund end om et Menneske!“ — Men i det samme fik han sig saadan en Næse-

styver, at han tumlede baglængs over mod Væggen. I et Spring var han ude af Værelset, og et Øjeblik efter laa han og vred sig som en Orm paa en af Bænkene ude i Gangen.

„Han har slaaet Tænderne ud af Munden paa mig," jamrede han sig, idet han tørrede sin blodige Næse med den ene Haand og kløede Blücher, der gnuppede sig op ad ham, med den anden. „Han har slaaet Tænderne ud paa mig, lille Blüchermand," gentog han, „men det er det samme, for han er dog alligevel min Greve, og for hans Skyld kunde jeg gerne gaa gennem Ild og Vand. Ja, for han er min Greve, forstaar du det, lille Blücher. — Er du sulten, hvad?"

Da han havde ligget lidt, rejste han sig, gav Blücher at æde og gik saa næsten ædru ind til sin Herre for at byde ham Te.

„Jeg betragter det ligefrem som en Fornærmelse, hvis De ikke tager imod mit Tilbud," sagde Kavaleristen lidt ængsteligt til Greven, der laa paa hans Seng med Benene i Vejret og dunkede med Fødderne mod Skærmbrædtet, der stod for Enden af det. „Hvorfor vil De gaa til andre? Jeg siger Dem jo, at det skal være mig en stor Glæde at laane Dem 300 Rubler. Lige i Øjeblikket har jeg ganske vist kun 100, men jeg skal nok skaffe Resten i Løbet af Dagen. De fornærmer mig virkelig, Greve, hvis De siger Nej."

„Ja, saa siger jeg Tak, min Ven," svarede Greven og slog Kavaleristen gemytligt paa Skulderen, for han opdagede hurtigt, hvad Tone han skulde slaa ind paa over for den anden. „Tak, min Ven! Og skal vi absolut paa Bal, saa for min Skyld gerne. Men hvad i Alverden skal vi tage os for i Mellemtiden? Fortæl mig lidt om Byen. Hvor har I jeres smukke Damer? Hvem skal man gaa hen til, naar man vil slaa en Basseralle af, og hvor skal man faa sig et Slag Kort?"

Kavaleristen oplyste, at der vilde komme en Guds Velsignelse af smukke Damer paa Ballet, og at Kredsdommeren ubetinget var Byens første Svirebroder. Ganske vist havde Dommeren ikke det Tag paa at slaa til Skaglerne som Husarerne, men alt i alt var han dog en rigtig flink og gemytlig Fyr. Den meddelsomme Kavalerist fortalte endvidere, at Iljuschkas Zigeunerkor opholdt sig i Byen, saa længe Valgene stod paa, at den smukke Stjoschka sang for, og at alle Herrerne vilde hen og høre paa hende i Aften efter Ballet. Spil var der ogsaa Lejlighed nok til. Luchnov, en Godsejer som var paa Gennemrejse, lagde Bank

op hver Aften med Kontanter paa Bordet, og Iljin, en ung Ulanløjtnant, som boede paa Nr. 8, pointerede imod ham og tabte, saa det peb efter. „Spillet er vist allerede ved at begynde," sluttede han sin Beretning. „De plejer at samles paa denne Tid inde hos Iljin, der lader til at være en ualmindelig prægtig Karl — ikke Spor af paaholdende, Greve! Han trak gerne Skjorten af, hvis De bad ham derom."

„Lad os gaa ind til ham," foreslog Greven. „Jeg kunde have Lyst til at se, hvad det er for Fyre, der sidder inde hos ham."

„Ja lad os det!" skyndte Kavaleristen sig at sige. „De vil blive modtaget med Begejstring, Greve!"

II

Sekondløjtnant Iljin var lige vaagnet. Han havde sat sig til Spillebordet den foregaaende Dags Aften Kl. 8 og havde saa spillet 15 Timer i Træk. Lykken havde været ham ugunstig, men hvor meget han havde tabt, vidste han ikke. Han var kommet hertil med 3000 Rubler af sine egne og 15000, der tilhørte Staten, og da han havde haft alle disse Penge liggende imellem hinanden, havde han ikke turdet undersøge, hvor meget der var tilbage, af Frygt for, at det skulde være gaaet ud over Statens Penge.

Henad Middag var han faldet i en dyb, tung Søvn, af hvilken han først vaagnede Kl. 6 om Eftermiddagen, netop i samme Øjeblik som Grev Turbin ankom. Saa snart hans Blik faldt paa det snavsede Spillebord midt i Værelset og paa Kortene og Kridtstumperne, der laa spredt over hele Gulvet, mindedes han med Rædsel Gaarsdagens Spil og det sidste Kort — det var en Knægt — som han havde tabt 800 Rubler paa. Endnu troede han ikke rigtig paa Virkeligheden, men for at faa Vished, trak han sin Tegnebog frem under Hovedpuden og begyndte at tælle sine Penge. Han genkendte flere af Sedlerne, som var krøllede af at gaa fra Haand til Haand, og lidt efter lidt huskede han ogsaa Spillets Gang. Jo, desværre; hans Formodning bekræftede sig: hans egne tre Tusinde havde faaet Ben at gaa paa, og af de andre manglede der halvfjerde Tusinde.

Iljin havde spillet 4 Nætter i Træk. Han kom fra Moskvá, hvor han havde hævet 15000 Rubler, som han skulde tage med til Regimentet, og da han skulde skifte Forspand i K., havde Postmesteren holdt ham tilbage under Paaskud af, at han ingen friske Heste havde, men i Virkeligheden, fordi det var en fast Aftale mellem ham og Gæstgiverne, at han skulde opholde alle rejsende saa længe, at de kunde blive en Dag i Byen. Da Iljin var ung, i godt Humør og havde Penge paa Lommen, var han meget glad over at kunne blive et Par Dage i K., hvor han haabede at skulle more sig brillant. Han kendte en Godsejer, der var her i Anledning af Valgene, vidste at han havde smukke voksne Døtre og glædede sig allerede til at gøre Kur til dem. Men saa var det at Kavaleristen — uden nogen som helst Bagtanke for Resten — havde præsenteret sig for ham og ført ham sammen med Lukhnov og nogle andre Herrer, der dyrkede det ædle Hasardspil, og fra det Øjeblik havde Iljin bogstavelig talt ikke tænkt paa andet end paa at spille. Han opgav at gaa til Godsejeren, glemte rent at spørge, om han kunde faa friske Heste, og forlod ikke sit Værelse fire Dage i Træk.

Efter at have klædt sig paa og drukket sin Te, gik han hen til Vinduet. Saa fik han den Idé, at det kunde være rart at gaa sig en lille Tur for at jage de ubehagelige Erindringer paa Flugt, trak sin Kappe paa og gik ud paa Gaden.

Det var Tusmørke. Solen havde allerede skjult sig bag de røde Tage, og Tøsneen faldt i store, bløde Fnug ned paa den snavsede Gade. Han følte sig med ét helt sørgmodig ved Tanken om, at han havde sovet hele denne Dag bort. „Det var den Dag af mit Liv," tænkte han bedrøvet, „og den kommer aldrig mere igen."

„Jeg har ødelagt min Ungdom!" sagde han pludselig halvhøjt; men det var kun en Frase, der fløj ham ud af Munden; for Alvor troede han ikke derpaa.

„Hvad skal jeg nu gøre?" sukkede han. — „Jeg maa se at laane nogle Penge, og saa tage bort herfra." Men da en Dame i det samme gik forbi ham hen ad Fliserne, tog hans Tanker pludselig en anden Retning. — „Aa, det tossede Fruentimmer!" brummede han ærgerligt, skønt Damen ikke havde tænkt paa at fornærme ham. „Ak nej, der er ingen, der vil laane mig Penge! — Jeg har forspildt mit Liv!"

Han gik videre og kom forbi en Række Smaabutikker. Uden for en af disse stod en Købmand i Ræveskindspels og søgte at

lokke Kunderne til sig. Iljin gik forbi ham og tænkte: „Var jeg blot bleven ved at sætte paa Otten, saa vilde jeg have sprængt Banken!“ En gammel Tiggerske fulgte klynkende efter ham. — — „Der er ingen, der vil laane mig Penge!“ sukkede han atter. En Herre i Bjørneskindspels gik forbi ham, og lidt efter passerede han en Politibetjent, som stod paa Post. „Hvad skal jeg dog finde paa?“ spurgte han sig selv. „Skal jeg skyde paa ham der? — Nej, det er en daarlig Idé, og den er ikke engang morsom. Ak, jeg har forspildt mit Liv!“

„Det er dog noget dejligt Seletøj!“ tænkte han et Øjeblik efter og standsede foran et Butiksvindue. „Beslagene ser ud til at være ægte forsølvede. Ak, hvem der nu jagede hen over Sneen i en let Slæde med tre raske Heste foran.... Nej, jeg vil hjem. Lukhnov kommer om lidt, og saa skal vi igen til at spille.“

Saa gik han hjem og talte atter sine Penge. Nej, han havde ikke taget fejl; der manglede 3500 Rubler i de 15000. „Jeg sætter 25 Rubler ind som første Indsats,“ besluttede han, „saa slaar jeg Paroli*), og derpaa besætter jeg 7 Kort: det første med 15 Rubler, det næste med 30 .... paa den Maade bliver jeg ved dobbelt op — og inden jeg véd af det, har jeg vundet 300 Rubler. Saa køber jeg Seletøjet og kører min Vej. Ak ja, ak ja! Men desværre, han lader mig ikke vinde, den Slubbert. Nej — jeg har forspildt mit Liv!“

Saa vidt var han i sine Betragtninger, da Døren aabnedes, og Lukhnov traadte ind.

„Er det lang Tid siden De stod op?“ spurgte denne, idet han løftede Guldbrillerne ud over sin spidse Næse og tørrede dem omhyggeligt med sit røde Silkelommetørklæde.

„Nej, det er kun et Øjeblik siden. — Jeg har for Resten sovet rigtig godt.“

„Der skal være kommet en Husarofficer hertil, som har opslaaet sit Kvarter hos Savalschevskij. Har De ikke hørt noget om det?“

„Nej. — Men kommer de andre ikke snart?“

„Jo, jeg saa' dem for lidt siden. De maa være her straks.“

Lidt efter indfandt de længselsfuldt ventede sig. Der var tre i alt: En Infanteriofficer af Garnisonen, der fulgte Lukhnov som en Skygge overalt, en græsk Købmand med brungult Ansigt, dybt

*) Betegner i Faraospillet, at man, naar et Kort har vundet, vil vove Gevinsten i Forening med Indsatsen. O. A.

liggende sorte Øjne og stor krum Næse, og en tyk Godsejer, som godt kunde sidde en hel Nat og spille med ganske smaa Indsatser. Alle havde de Lyst til at begynde Spillet snarest muligt, men ingen lod sig mærke dermed, og Lukhnov, der var den af dem, som var mest opsat paa at faa fat i Kortene, begyndte paa en lang, vidtløftig Historie om nogle Kæltringestreger, der for nylig havde fundet Sted i Moskvá.

„De kan tænke Dem," fortalte han, „at i Moskvá, Rigets første Stad, der render de omkring om Natten, forklædt som Djævle, kyser den dumme Pøbel og plyndrer Folk paa Gaden. Og ikke en Kat gøer deraf. — Jo, det er nydeligt!"

Iljin hørte tilsyneladende opmærksomt paa Fortællingen, men med ét rejste han sig, ringede og hviskede til Opvarteren, at han skulde komme med Kort. Da den tykke Godsejer hørte dette, kunde han ikke dy sig længer.

„Naa, mine Herrer!" sagde han. „Hvorfor spilde den kostbare Tid? Nu til Arbejdet! Lad os lige saa godt begynde straks!"

„De har nok Lyst til at vinde paa smaa Indsatser ligesom i Gaar," bemærkede Grækeren spydigt.

„Ja, det kunde vist være paa Tiden at begynde," mente Infanteriofficeren nu ogsaa.

Iljin saa' hen paa Lukhnov. Denne lod som ingenting og fortalte videre om Djævlene, der forskrækkede Folk paa Gaden med deres lange Kløer.

„Skal vi saa ikke lægge op?" spurgte Iljin utaalmodigt.

„Er det ikke for tidligt?" indvendte Lukhnov.

„Opvarter! Bring mig min Middagsmad!" raabte Iljin rød i Hovedet af Ærgrelse. — „Jeg har endnu ikke faaet noget at spise, mine Herrer ... Og kom saa med de Kort og en Flaske Champagne!"

I det samme traadte Greven og Savalschevskij ind. Det viste sig, at Iljin og Turbin stod i én og samme Division. De var ikke længe om at gøre hinandens Bekendtskab; først klinkede de med hinanden, saa drak de ud, og fem Minutter efter var de dus. Greven smilede velvilligt, hver Gang han saa' hen paa Iljin, men han kunde dog ikke lade være at gøre lidt Løjer med ham i Anledning af hans ungdommelige Ydre.

„Du er virkelig en usædvanlig Kraftkarl af en Ulan!" lo han. „Og man bliver jo næsten bange for din Knevelsbart!"

Iljin havde nogle enkelte lyse Knurhaar over Munden; det var hele hans Overskæg.

„Naa, I skal nok til at spille," sagde Greven. „Jeg haaber, at du maa vinde, Iljin. — Du er vel en hel Mester," tilføjede han smilende.

„Ja, nu skal vi til det," svarede Lukhnov og rev Omslaget af Kortene. — „Spiller De ikke med, Greve?"

„Nej, ikke i Dag. Og vær I glade over det, for det skulde være mig en let Sag at blanke jer af. Naar jeg først pointerer, ryster hele Banken i sin Grundvold. Men jeg er ikke ved Mønt for Øjeblikket — jeg blev grundig klædt af paa Stationen ved Volotschok. Det var en elendig Infanterist med alle Fingrene fulde af Ringe, der besørgede det Stykke Arbejde. — Jeg er vis paa, at han har snydt."

„Var du da længe paa den Station?" spurgte Iljin.

„Næsten 24 Timer. Jeg skal ikke glemme det forbandede Hul; men for Resten tror jeg heller ikke, at Stationsforvalteren glemmer mig saa let."

„Hvordan det da?"

„Jo, du skal vide, lige som jeg kommer, viser han mig sit Slyngelansigt og erklærer, at han ingen Heste har. Men naar jeg faar den Besked, bruger jeg altid at beholde min Pels paa og at gaa ind i Forvalterens Værelse — i hans eget, forstaar du, og ikke i Venteværelset — og der aabner jeg saa alle Vinduer og Døre, akkurat som om jeg var ved at kvæles af Varme. Saadan bar jeg mig ogsaa ad her, skønt det frøs en Snes Grader. Forvalteren vilde gøre Vrøvl, men jeg slog ham med knyttet Næve lige i Ansigtet. Saa var der en gammel Kælling og nogle Fruentimmer og Børn, der begyndte at skrige, og de tog deres Krukker og Potter og vilde til at smøre Haser. Men jeg spærrede dem Vejen og sagde til Forvalteren: Skaf mig Heste, saa gaar jeg straks. Gør du det ikke, slipper ingen af jer ud, og saa kan I fryse ihjel alle sammen."

„Ja Metoden er god nok," sagde den trivelige Godsejer med en fed Latter. „Det er paa den Maade, man fryser Kakerlakker ud."

„Men jeg var saa dum et Øjeblik at vende Ryggen til, og det benyttede Forvalteren og alle hans Fruentimmer sig af til at smøre Haser. Kun den gamle Kælling lykkedes det ikke at echappere; jeg beholdt hende som Gidsel, og hun laa hele Tiden og nøs oven

paa Ovnen og bad til Gud. Saa kom Forvalteren tilbage. Han underhandlede med mig paa Afstand og søgte at overtale mig til at slippe den gamle ud; men jeg pudsede Blücher paa ham — han gaar saa udmærket paa Forvaltere. Men tror du alligevel, Slubberten vilde rykke ud med Heste før næste Morgen? Saa var det denne elendige Infanterist kom kørende. Jeg gik ind med ham i det andet Værelse, og der spillede vi. Har De set Blücher? Blücher, her!"

Blücher kom løbende hen til Bordet, og Herrerne gav sig pligtskyldigst til at klappe den og kæle for den, skønt deres Tanker var helt andre Steder henne.

„Men hvorfor spiller De ikke? Lad Dem dog ikke forstyrre af mig!" sagde Turbin. „Det morer mig at sidde og snakke og se paa Spillet. — Ja, havde man ikke de velsignede Kort, hvad skulde man saa tage sig for!"

III

Lukhnov trak Lysene hen til sig, lagde en stor velspækket Tegnebog paa Bordet, aabnede den langsomt og andægtigt, tog to Hundredrubelsedler ud af den og puttede dem ind i Taillen *).

„Det er vel bedst, at vi ligesom i Gaar gør Banken paa to Hundrede til at begynde med," foreslog han, idet han satte sine Briller til Rette og blandede Kortene.

„Ja, lad os det," sagde Iljin uden at se paa ham og fortsættende sin Samtale med Turbin.

Spillet begyndte. Lukhnov lagde op, regelmæssig som en Maskine. En Gang imellem holdt han et Øjeblik op for at gøre

---

*) Det Hasardspil, der her er Tale om, er Farao. For Forstaaelsens Skyld vil det være nødvendigt at anføre enkelte af dette Spils Hovedregler. En af Spillerne overtager Banken og sætter en større Sum kontant i den. De, der spiller mod Banken — dette kaldes at pointere — faar hver 13 Kort fra Toen til Esset og besætter et eller flere af disse efter Behag. Derefter lægger Bankøren op; dette bestaar i, at han af et fuldstændigt Spil afvekslende lægger Kortene til venstre og højre for Stammen. Kommer ved Oplægningen et af de Kort, Modspilleren har besat, til venstre, har denne tabt sin Indsats, kommer det til højre maa Bankøren betale ham den. Ved forskellige Bøjninger af Kortene betegner den, der pointerer, at han vil vove Indsatsen én eller flere Gange. Den pointerede er berettiget til at flytte baade Insats og Gevinst fra et Kort til et hvilket som helst andet. O. A.

sine Notitser eller for at kaste et spejdende Blik ud over sine Briller. Den tykke Godsejer anstillede hele Tiden højrøstede Betragtninger over Spillets Gang og vædede sine tykke Fingre, hver Gang han skulde bøje et af sine Kort. Infanteriofficeren sagde ikke et Ord, besatte fordækt og bøjede Kortene under Bordet. Grækeren sad ved Siden af Bankøren og fulgte Spillet opmærksomt med sine sorte, dybtliggende Øjne. Savalschevskij, der i Begyndelsen kun stod og saa' til, fik pludselig travlt, trak et Par Femrubelsedler op af Bukselommen, lagde dem ind under et af sine Kort og blev ved at banke paa det med Knoerne, idet han gentog den ene Gang efter den anden: „Syven vinder! Faar vi snart en lille Syv! Syven vinder!" Han blev mere og mere rød i Hovedet, bed sig i sit Overskæg og var i den største Uro og Spænding, lige indtil hans Skæbne blev afgjort. Iljin spiste af en Tallerken, der stod ved Siden af ham paa Hestehaarssofaen. Da han havde faaet et Par Mundfulde ned, tørrede han i en Fart sine Fingre af i Vaabenfrakken og besatte det ene Kort efter det andet.

Turbin sad i Sofaen og saa' til. Han lagde Mærke til, at Lukhnov nu og da kastede sijaalne Blikke ud over Brillerne og hen paa Iljin, der tabte den ene Indsats efter den anden.

„Blot jeg kunde vinde det lille Kort der," hviskede Lukhnov skævende hen til en Fire, som Godsejeren havde besat med 50 Kopeker.

„Skaan mig, og lad det hellere blive ved at gaa ud over Iljin," bad den tykke for sig.

Sikkert var det, at det næsten hele Tiden gik ud over Iljin. Han sønderrev med rystende Fingre de Kort, han havde tabt paa, og satte saa ind paa andre. Turbin rejste sig og bad Grækeren om at overlade ham sin Plads ved Siden af Bankøren. Grækeren flyttede, Greven tog hans Stol og fulgte saa Bankørens Hænder med den største Opmærksomhed.

„Iljin!" sagde han pludselig med sin sædvanlige Stemme, der var saa høj og gennemtrængende, at den fuldstændig overdøvede alle de andres. „Hvorfor bliver du ved at sætte paa Knægten? Du har jo ikke Begreb om at spille!"

„Hvad skal det sige? — Det er jo Hasard det hele," svarede Iljin lidt ærgerlig.

„Ja, paa den Maade er du da vis paa at tabe. Lad mig pointere for dig."

„Nej, det gaar jeg ikke ind paa. Det strider mod mine Principper. Spil for dig selv, hvis du ønsker at være med.“

„Det har du jo hørt, at jeg ikke vil. Men jeg ønsker at pointere for dig — jeg ærgrer mig sort over at se dig sidde og tabe hele Tiden.“

„Det er Lykken, der ikke er mig huld.“

Greven svarede ikke, men støttede Hovedet i begge Hænder og fulgte Bankørens Fingre med endnu større Opmærksomhed end før.

„Føj!“ sagde han pludselig højt og langtrukkent.

Lukhnov vendte sig om imod ham.

„Føj! Føj!“ gentog han endnu højere og saa' Lukhnov lige ind i Øjnene.

Spillet vedblev.

„Fy for Pokker!“ raabte Turbin, lige efter at Lukhnov havde taget en af Iljins største Indsatser hjem.

„Hvad er det, der vækker Deres Mishag, Greve?“ spurgte Bankøren høfligt og roligt.

„De lader Iljin vinde alle de smaa Indsatser og tager hans store hjem.“

Lukhnov trak Øjenbrynene og Skuldrene i Vejret, som om han derved vilde antyde, at det fremfor alt gjaldt om at blive ved med Spillet og finde sig i Skæbnens Gang.

„Blücher her!“ raabte Greven. — „Puds ham!“

Blücher, som laa inde under Sofaen, fór saa hurtigt ud, at den nær havde væltet Infanteriofficeren. I ét Spring var den henne hos sin Herre, og knurrende og bevægende sin lille Halestump saa' den sig om til alle Sider, som om den vilde sige: „Hvem af jer er det, jeg skal have fat i?“

Lukhnov lagde Kortene og rykkede lidt til Siden med sin Stol.

„Nej, paa den Maade kan man virkelig ikke spille,“ sagde han. „Jeg hader Hunde! Hvor skal man kunne holde Tankerne sammen, naar man har en hel Meute rendende mellem Benene paa sig.“

„Ja, og især den Slags Hunde; det er jo rene Blodigler!“ kom Infanteriofficeren ham til Undsætning.

„Skal vi saa spille, eller skal vi ikke?“ henvendte Lukhnov sig ærgerligt til Iljin.

„Aa, Greve, forstyr os ikke,“ bad denne.

„Kom, Iljin!“ sagde Turbin og gik med ham hen bag Skærmbrættet. „Er du gal!“ raabte han saa højt, at man vilde have kunnet høre det gennem tre Skærmbrætter. „Kan du da ikke se, at han med Brillerne er en Snyder af første Skuffe?“

„Hvad behager? Hvad siger du?“

„Nej — ikke hvad behager! Hold op at spille, siger jeg dig! Ja, det kommer jo egentlig ikke mig ved, og til andre Tider kunde det maaske endogsaa have moret mig selv at blanke dig af. Men jeg kan ikke holde ud at se dig blive trukken op paa den Maade. Er det dine egne Penge, du spiller for?“

„Hvad behager? Hvor kan det dog falde dig ind, at ...“

„Aa, min Ven, jeg har selv været med paa den Historie. — Men følg du mit Raad: jeg kender alle Knebene i dette Spil, og jeg siger dig, at han med Brillerne er en Snyder. Hold op nu — hører du! Jeg beder dig derom som Kammerat.“

„Blot dette ene Parti!“

„Jo, det kender jeg. Ja, nu faar vi at se.“

De vendte tilbage. Iljin forcerede Spillet og tabte atter.

„Naa, nu kan det være nok,“ sagde Turbin, da Taillen var spillet til Ende, og lagde Haanden midt paa Bordet. „Saa gaar vi!“

„Nej, ikke endnu. Lad mig dog have Lov til at spille,“ brummede Iljin og blandede sine Kort uden at se hen paa Turbin.

„Aa, gid Pokker havde dig! Saa tab da alle dine Penge, naar du har saadan en Lyst dertil, men jeg gider ikke se paa dette her mere,“ sagde Greven. „Kom Savalschevskij, lad os tage hen til Ballet!“

Saa gik de. Der blev almindelig Tavshed, og Lukhnov begyndte først Spillet igen, da Lyden af Herrernes Skridt og af Blüchers Poter tabte sig i det fjerne.

„Han er en hidsig Krabat!“ sagde Godsejeren leende.

„Saa, nu kan vi spille i Ro,“ hviskede Infanteriofficeren og saa' sig forsigtigt om til alle Sider.

Og Spillet fortsattes.

IV

Ballet var lige begyndt. Oppe paa den store Buffet, der var ryddet i Dagens Anledning, stod Adelsmarskallens livegne Musi-

kantere med opsmøgede Ærmer og spillede op til en gammeldags Polonaise. To og to skred Gæsterne frem over det spejlblanke, tavlede Gulv, hen over hvilket Vokskærterne kastede deres røde, flammende Skær. Forrest gik Generalguvernøren, en bestjernet Olding fra Katarina den Stores Tid, med Husets magre Frue under Armen, derpaa kom Adelsmarskallen med Guvernørens Gemalinde, og saa fulgte de øvrige Honoratiores i forskellige Kombinationer. Lige som Polonaisen var begyndt, traadte Savalschevskij ind i sin bedste Puds: blaa Kjole med umaadelig høj Krave og Pufærmer, Silkestrømper og udringede Sko, og sammen med ham den smukke, flotte Husar i snævre, himmelblaa Ridebenklæder, rød, guldlidset Dolman, og med Vladimirskorset og Medaillen for 1812 paa Brystet. Greven var kun af Middelhøjde, men han havde en ualmindelig smuk og elegant Figur. Hans funklende blaa Øjne og hans fyldige, mørkeblonde Haar, der snoede sig i tætte Krøller om Panden, gav hans Skønhed et karakteristisk Præg. Han kom ikke uventet: den smukke unge Mand, der havde drukket Champagne med ham i Gæstestuen, havde allerede underrettet Marskallen om, at Greven vilde møde, og Rygtet var hurtigt naaet videre. Det var med blandede Følelser, at man modtog Efterretningen om, at Husaren vilde beære Ballet med sin Nærværelse. „Han kommer naturligvis kun for at gøre Løjer med os, den Flab," tænkte alle Herrerne og de gamle Damer. — „Tænk, hvis han nu bortførte mig!" sukkede alle de unge Frøkener med skrækblandet Fryd.

Saa snart Polonaisen var til Ende, og Parrene havde hilst paa hinanden, trak Damerne sig hen i den ene Ende af Salen og Herrerne i den anden. Stolt som en Triumfator præsenterede Savalschevskij Greven for Husets Frue. Denne, som inderst inde følte en vis Frygt for, at Greven skulde blamere hende i hele Selskabets Nærværelse, slog med Nakken, da han blev forestillet for hende, vendte sig bort og sagde i en overlegen Tone: „Glæder mig at se Dem, Greve .... Jeg haaber, De danser," hvorefter hun tilkastede ham et imponerende Blik, der skulde sige: „Fornærmer du en Kvinde, saa er du en gemen Karl og ikke andet." Grevens Elskværdighed, galante Væsen og smukke Ansigt jagede imidlertid hurtigt hendes Ængstelse paa Flugt, og da hun havde talt fem Minutter med ham, sagde hendes Ansigt til alle i Salen: „Kan I se, jeg véd, hvorledes man skal tage den Slags Fyre. Han fik hurtig at mærke, med hvem han havde at gøre."

Da saa Guvernøren, som havde kendt Turbins Fader, gik hen til ham og trak ham til Side med et velvilligt Ansigt, følte alle de tilstedeværende sig fuldstændig beroligede og fik nu den bedste Mening om Greven. Savalschevskij førte ham hen til sin Søster, en fyldig ung Enke, hvis store sorte Øjne havde fulgt den elegante Husar med Interesse lige fra hans Indtræden i Salen. Turbin bød hende op til Valsen, hvis første Toner Musikken netop spillede, og den Behændighed og Ynde, hvormed han bevægede sig hen over Gulvet, bortjagede den Rest af Fordom, der muligvis endnu kunde herske imod ham.

„Han danser jo mesterligt — som en ren Balletdanser," læspede en tyk Godsejerfrue, medens hendes Øjne fulgte hans Bens rytmiske Bevægelser. Og saa talte hun i Tankerne: „Én to tre — én to tre."

„Sikke Kruseduller han slaar med Benene!" sagde en anden Dame, som man beskyldte for at mangle god Tone. „Og tænk, han ikke saa meget som rører Damernes Kjoler med sine Sporer! Det er jo aldeles forbavsende! Han er mageløs behændig!"

Greven fordunklede Byens tre bedste Dansere: Guvernørens lange, lyshaarede Adjudant, der udmærkede sig ved sine hurtige Bevægelser og ved at klemme sin Dame helt op til sig under Dansen, og Kavaleristen, der havde sin Styrke i en blød, yndefuld Vuggen i Hofterne og hyppige smaa Battements med Hælene, og en civil Løve, der ganske vist var saa dum som en Østers, men dansede glimrende og var Sjælen paa alle Ballerne. Den civile Løve engagerede efterhaanden alle Damerne, i den Orden de sad, var ikke fra Gulvet et Øjeblik og standsede kun en Gang imellem for at tørre sit røde, fornøjede Ansigt med et pjaskvaadt Kammerdugslommetørklæde. Greven fordunklede dem alle og dansede med de tre mest feterede Damer: med en høj Dame, der var smuk og rig, men dum; med en af Middelhøjde, der var smagfuldt klædt paa, men kun saa' taalelig godt ud, og med en lille, der glimrede ved sin Forstand, men ikke ved sit Ydre. Han dansede ogsaa med andre — med alle de kønne Damer, og dem var der ingen Mangel af paa Ballet. Men den, Greven syntes bedst om, var den unge Enke, Savalschevskijs Søster. Med hende traadte han baade Kvadrillen, Ekossaisen og Mazurkaen. Under Kvadrillen gjorde han hende mange Komplimenter og sammenlignede hende først med Venus og saa med Diana og saa med en Rose og saa med nok en Blomst. Enken vidste ikke rigtig, hvad

hun skulde svare paa alle disse smukke Ting; hun bøjede sin hvide Hals, lagde Hovedet paa Siden, slog Øjnene ned og flyttede sin Vifte fra den ene Haand til den anden. Og da hun omsider sagde: „Hold op, Greve! Det er Deres Spøg!“ saa' hun i højeste Grad naiv og enfoldig ud, hvad der klædte hende allerkæreste.

Den unge Enkes friske Skønhed, Naivetet og Naturlighed gjorde saa stærkt et Indtryk paa Greven, at han flere Gange, naar han saa' hende ind i Øjnene eller fortabte sig i Beskuelsen af hendes Arme og Hals, fik en saa ubændig Lyst til at omfavne og kysse hende, at det kostede ham den største Anstrengelse at holde sig i Skindet. Enken lagde med Glæde Mærke til det Indtryk, hun gjorde paa den smukke Husar, men der var noget i hans Væsen, der ængstede hende, og det skønt han var yderst elskværdig og opmærksom over for hende og behandlede hende med den overdrevne Ærbødighed, som de Tider krævede. Han løb efter Mandelmælk til hende, greb hendes Lommetørklæde i Flugten, hver Gang hun tabte det, og rev Stolen ud af Haanden paa en Yngling med Filipenser, der vilde gøre sig elskværdig over for hende.

Da han lagde Mærke til, at denne Maade at gøre Kur paa ikke gjorde tilstrækkeligt Indtryk paa hans Dame, slog han ind paa en anden Taktik. Han fortalte hende forskellige morsomme Anekdoter og erklærede hende, at han paa hendes mindste Vink var villig til at staa paa Hovedet, gaie som en Hane, springe ud af Vinduet eller gøre en hvilken som helst anden Dumhed. Det slog bedre an: den unge Enke kom i Humør, lo af fuld Hals, viste sine smukke, hvide Tænder og var henrykt over sin Kavaler. Greven blev ogsaa mere og mere indtaget i hende, og mod Slutningen af Kvadrillen var han forelsket i hende til op over Ørene.

Da hendes ungdommelige Beundrer med Filipenserne efter Kvadrillen kom hen til hende for at gøre sig behagelig for hende, modtog hun ham med den største Kulde og viste ikke Spor af den Forvirring, hun havde følt over for Greven.

„Jo, De er et net Menneske!“ sagde hun, medens hun saa' hen paa Turbins Ryg og i Tankerne regnede ud, hvor mange Alen Guldlidser der var gaaet med til hans Trøje. „De lovede mig at køre mig en Tur i Deres Slæde og at sende mig Konfekt, og ingen af Delene har De gjort.“

„Jeg var virkelig hos Dem i Formiddags, Anna Fedorovna, men da var De allerede kørt ud, og der ligger en hel Æske af de

dejligste Bonbons hjemme hos Dem," forsikrede den unge Mand med en pibende Røst, der kun daarligt passede til hans høje Skikkelse.

„Ja, Undskyldninger, dem er De aldrig i Forlegenhed for! Behold De Deres Bonbons for Dem selv, og tro ikke, at ..."

„Naa saadan, Anna Fedorovna! Ja, jeg mærker jo nok, at De har forandret Dem over for mig, og jeg véd godt hvorfor," sagde hendes Tilbeder. — „Det er for Resten slet ikke pænt af Dem, at De ..." tilføjede han, men hans Sindsbevægelse var saa stærk, at han ikke kunde fuldende Sætningen.

Anna Fedorovna hørte ikke et Ord af, hvad han sagde, og blev ved at følge Turbin med Øjnene.

Værten i Huset, en stor, majestætisk Olding med tandløse Gummer, gik hen til Greven, tog ham under Armen og foreslog ham at gaa med ind i Kabinettet, hvor der blev røget og drukket. Saa snart Turbin var gaaet, brød Anna Fedorovna sig ikke mere om at være i Balsalen, og hun tog derfor en af sine Veninder, en gammel vindtør Frøken, under Armen og gik med hende ind i Damernes Boudoir.

„Naa, hvordan er han saa? Er han elskværdig?" spurgte Frøkenen, saa snart de var ene.

„Ja men han er for slem til at gøre Kur," svarede Anna Fedorovna, som stod foran Spejlet og saa' sig i det. Pludselig straalede hendes Ansigt, hun rødmede let, og idet hun efterlignede de Danserinder, som hun havde set give Forestillinger i K. under Valgene, drejede hun sig hurtigt rundt paa den ene Fod, gjorde et lille, yndefuldt Hop, lo med en indtagende, sølvklar Latter og faldt let ned paa Taaspidserne igen.

„Tænk dig! Han har bedt mig om en Souvenir! Men han faar in...gen! Han faar in...gen!" sagde hun koket, idet hun udtalte det sidste Ord i en syngende Tone og satte sin lille Pegefinger skælmsk op til Næsen.

I Kabinettet, hvorhen Værten førte Turbin, var der dækket op med kolde Retter, Likører og Champagne. Indhyllet i en tæt Sky af Tobaksrøg sad Herrerne og debaterede Dagens brændende Spørgsmaal: Valgene. Kredsdommeren, der saa' ud til at have taget dygtigt til sig af de vaade Varer, førte næsten uafbrudt Ordet.

Grevens Ankomst afbrød Samtalen, og alle rejste sig for at gøre hans Bekendtskab. Kredsdommeren trykkede længe hans

Haand med begge sine og bad ham gentagne Gange om dog endelig at tage med ham hen til det ny Gæstgiversted, hvorhen han havde inviteret alle Herrerne efter Ballet for at høre paa Zigeunerne. Turbin gav bestemt Løfte om at komme og drak flere store Pokaler Champagne med ham.

„Men hvorfor danser De dog ikke, mine Herrer?“ spurgte Greven, da han skulde til at forlade Kabinettet for at gaa ind i Balsalen.

„Nej, det giver vi os ikke af med!“ svarede Kredsdommeren leende. „Vi holder os til Vinen, Greve, det er meget bedre. De skal vide, at jeg har set alle disse Frøkener vokse op fra smaa bitte af, Greve. En Skotsk kan jeg for Resten nok være med til, Greve ... jeg kan ... Greve.“

„Naa, lad os saa gaa ind og røre Benene lidt!“ foreslog Turbin. „Vi maa se at komme i Humør, inden vi gaar til Zigeunerne.“

„Ja, lad os sætte lidt Liv i Dansen; det skylder vi Værten,“ kom Kredsdommeren ham til Undsætning.

Tre vakre Adelsmænd med røde Ansigter — de havde siddet og drukket i Kabinettet lige fra Begyndelsen af Ballet — rejste sig nu og trak i deres Silkehandsker for at gaa ind i Salen sammen med Greven, men i det samme kom den unge Mand med Filipenserne bleg og næsten grædende hen til denne og stillede sig foran ham.

„De tror nok, Greve, at De kan puffe til Folk, ligesom naar De gaar nede paa Torvet mellem Bønderne,“ snøftede han. „Jeg vil dog lade Dem vide, at Deres Uhøflighed ...“ Men videre kom han ikke, for hans Læber skælvede saa stærkt, at han ikke kunde sige et Ord mere.

„Hvad!“ raabte Turbin, idet han pludselig rynkede Panden. „Hvad! — Gadedreng!“ skreg han endnu højere, greb den unge Mands Haand og klemte den saa stærkt, at Synderen blev ildrød i Hovedet, ikke af Vrede, men af Frygt. „Vil De slaas? — Jeg staar til Deres Tjeneste!“

Næppe havde Greven sluppet sit Tag, førend to af Herrerne allerede havde fat i hver sin Arm af den fornærmede Yngling for at ekspedere ham udenfor.

„Er De gal?“ sagde den ene af dem til ham. „Eller er De fuld? Tag Dem i Agt for, at vi ikke fortæller det til Deres Papa. Hvad er der dog i Vejen med Dem?“

„Nej, jeg er ikke fuld, men han puffer til mig og vil ikke

engang gøre mig en Undskyldning bagefter. Han er et Bæst — et Asen!" kvækkede den unge Mand, der nu begyndte at flæbe.

Men de andre vilde ikke høre paa ham og slæbte ham udenfor.

„Bryd Dem ikke om, hvad han siger," sagde Kredsdommeren beroligende til Greven. „Han er en Dreng og ikke andet; han faar Ris hjemme, ældre er han ikke. Hans Fader er den hæderligste Mand under Solen, det er ham, vi stemmer paa, og ..."

„Ja, Fanden skal tage ved ham, hvis han ikke gør mig en Undskyldning," afbrød Turbin ham hurtigt.

Saa gik Greven ind i Salen og dansede Ekossaisen med den smukke Enke. Han lo af fuld Hals, da han saa' de tre Herrer med de røde Ansigter springe omkring som vanvittige, og han var lige ved at dø af Latter, da Kredsdommeren med ét lagde sig, saa lang han var, mellem alle de dansende Par.

V

Medens Greven var inde hos Herrerne, gik Anna Fedorovna hen til sin Broder og sagde til ham med et tilsyneladende ligegyldigt Ansigt: „Hvad er det egentlig for en Husar, ham jeg dansede med før?" Kavaleristen forklarede hende da, at Husaren var en i høj Grad fremragende Mand, der kun var her, fordi man havde stjaalet hans Penge fra ham undervejs, og at han selv havde laant ham hundrede Rubler, men at Søsteren maatte skaffe to Hundrede til. Han bad hende om endelig ikke at omtale det for nogen, og da allermindst for Greven. Anna Fedorovna lovede sin Broder at sende ham Pengene endnu samme Aften og at holde Sagen hemmelig. Men under Ekossaisen fik hun med ét en uimodstaaelig Lyst til selv at tilbyde Greven Pengene. Det kostede hende en svær Kamp at komme frem med det, men endelig begyndte hun efter en Kraftanstrengelse saaledes:

„Min Broder har fortalt mig, at De har haft et lille Uheld undervejs, Greve. Trænger De til Penge, maa De endelig laane dem hos mig. De vil gøre mig en umaadelig Glæde derved." — Men hvor forfærdet blev hun ikke, da hun saa' de mørke Skyer, der lagde sig over Grevens Ansigt.

„Deres Broder er et Fæ!“ sagde han højt og med Eftertryk. — „Ja, De véd vel, at naar en Mand fornærmer en anden, saa afgør man Sagen med Pistoler; men naar en Kvinde fornærmer en Mand, véd De saa, hvad man gør?“

Den stakkels Anna Fedorovna blev rød lige fra Halsen og op til Tindingerne. Hun slog Øjnene ned og svarede ikke.

„Man kysser hende i alles Paasyn,“ sagde Greven rolig. — „Tillad mig at kysse Deres lille Haand,“ vedblev han, forbarmende sig over sin Dames Forvirring.

„Ja, men kun ikke nu,“ hviskede hun, trækkende Vejret dybt.

„Hvornaar da? Jeg rejser i Morgen. — Og De skylder mig det Kys.“

„De spøger; det kan selvfølgelig ikke lade sig gøre,“ sagde Anna Fedorovna smilende.

„Men hvis jeg nu fandt Lejlighed til at kysse Dem i Aften, uden at nogen saa' det?“

„Hvorledes vil De bære Dem ad med det?“

„Det bliver min Sag. Saa giver De mig altsaa Lov til ...“

„Ja!“ svarede Enken og nikkede.

Ekossaisen endte, og derpaa fulgte en Mazurka, i hvilken Greven gjorde Vidundere. Han greb Damernes Lommetørklæder i Luften, slog Knæet mod Gulvet og lod Sporerne klirre mod hinanden paa ægte Polsk. Hans Dans gjorde saa megen Opsigt, at alle de gamle Herrer forlod deres Spilleborde for at se paa ham, og Kavaleristen følte sig nu fuldstændig besejret. Saa spiste man til Aften, dansede endnu en gammeldags Runddans og brød derpaa op. Grevens Øjne veg ikke et Sekund fra Enken: han var saa forelsket i hende, at han virkelig var parat til at gøre alle mulige Dumheder for hendes Skyld. Saa snart han saa', at hun gik hen til Husets Frue for at sige Farvel, skyndte han sig ud i Forværelset, snappede sin Hue og løb uden Pels ned paa Gaden, hvor alle Køretøjerne holdt.

„Fru Sajtzovs Vogn!“ raabte han med sin gennemtrængende Røst.

En stor, gammeldags Karosse med Lygter paa Siderne kørte ud af Rækken og nærmede sig rumlende. „Holdt!“ skreg han til Kusken og løb ud i Sneen lige til Knæene. „Ho ... ldt!“

„Hvad vil De?“ spurgte denne og kørte videre.

„Hvad jeg vil? Jeg vil ind i Vognen!“ svarede Greven, sprang

op paa Trinnet og ruskede i Døren. — „Men saa gør dog Holdt, dit dumme Fæ!“

„Vaska! Holdt!“ skreg Kusken til Forrideren og halede i Tømmerne. — „Men hvad vil De i Kareten, Herre?“ spurgte han Greven. „Det er jo ikke Deres!“

„Aa, hold Mund, dit Dyr! Der har du en Rubel! Skrup saa ned med dig, og luk Døren efter mig!“ sagde Turbin. Men da Kusken ikke rørte sig, slog han selv Vinduet ned og smækkede Døren i. Der var mørkt og uhyggeligt derinde, og der lugtede som i alle ærværdige Kareter af Mug og gammelt Krølhaar. Grevens Ben var vaade af Tøsne helt op til Knæene, og han frøs i den Grad i sine tynde, lakerede Støvler og snævre Ridebenklæder, at han rystede over hele Kroppen. Kusken brummede noget oppe fra sit Sæde og gjorde Mine til at stige ned, men Greven hørte og saa' intet. Hans Ansigt glødede, og hans Hjerte bankede voldsomt. Hagende sig krampagtigt fast i Vinduesrammen stak han Hovedet udenfor og ventede med Længsel og Spænding paa, at hun skulde komme. Saa hørte han endelig en Stemme, der raabte paa Fru Sajtzovs Vogn; Kusken trak i Tømmerne, Kareten gyngede paa sine høje Fjedre, og Husets oplyste Vinduer gled forbi Turbin det ene efter det andet.

„Siger du et eneste Muk til Tjeneren, skal jeg garve dine Rygstykker,“ sagde Greven op til Kusken gennem det forreste Vindue, „men holder du ren Mund, faar du 10 Rubler.“ I det samme gyngede Kareten endnu stærkere end før og standsede derpaa pludselig med et Ryk. Turbin trykkede sig helt op i Hjørnet og kneb endogsaa Øjnene til af Frygt for, at hans Ønske ikke skulde gaa i Opfyldelse. Døren aabnedes, en Silkekjole raslede hen over Trinnet, en stærk Duft af Jasminer trængte ind til ham, og strejfende hans Fod med sin aabenstaaende Pelskaabe sank Anna Fedorovna tungt aandende ned paa Sædet ved Siden af ham.

Saa' hun ham, eller saa' hun ham ikke? Ja, det vidste hun knap selv, men da han greb hendes Haand og sagde: „Naa, saa fik jeg dog alligevel Lejlighed til at være ene med Dem,“ viste hun sig saa lidt ængstelig, at hun ikke alene lod ham beholde Haanden, men ogsaa Armen, som han kyssede højt oppe over Albuen.

Vognen satte sig atter i Bevægelse.

„Men saa tal dog til mig,“ hviskede han. „Du er da ikke vred paa mig?“

Hun svarede ikke og trykkede sig helt op i Krogen. Men pludselig, og uden selv at vide hvorfor, brast hun i Graad og faldt med Hovedet mod hans Bryst.

VI

Kredsdommeren og de andre Herrer fra Ballet havde allerede længe siddet og drukket i det ny Gæstgiversted og hørt paa Zigeunerne, da Greven traadte ind i en gammel, blaa Bjørneskindspels, der havde tilhørt Anna Fedorovnas salig Mand.

„Naa, Farlil! Naa, Deres Excellence! De kan ellers tro, at vi har ventet Dem med Længsel!“ sagde en skeløjet Zigeuner, der løb ham i Møde og hjalp ham Pelsen af. „Vi har jo ikke set Dem, siden De var i Lebedjanj. —Stjoschka har ligefrem været syg af Længsel efter Dem,“ tilføjede han grinende og viste alle sine skinnende hvide Tænder.

Stjoschka, en smuk, ung Zigeunerske med nøddebrunt Ansigt, teglstensrøde Kinder og dybe, mørke Øjne, der funkede under de lange, sorte Øjenhaar, ilede ham ogsaa i Møde.

„Goddag, lille søde Greve! Det kalder jeg rigtignok en glad Overraskelse!“ raabte hun med et glædestraalende Ansigt.

Om det saa var hendes Gemal Iljuschka, løb han hen til Greven og lod, som om han var yderst henrykt over hans Ankomst. De gamle Kællinger, Konerne og Børnene sprang nu ogsaa op fra deres Pladser og overvældede Turbin med alle mulige Kælenavne.

Greven kyssede alle de unge Zigeunerinder paa Munden og lod Kællingerne og Mændene kysse sig paa Haanden. Saa hilste han paa Herrerne, der ogsaa var yderst glade over hans Ankomst, fordi de haabede paa, at han skulde faa Lystigheden, der var ved at gaa ned ad Bakke, op paa Højdepunktet igen. Stemningen var mat — alle sad og saa' paa hinanden uden at sige noget. Zigeunerne havde sunget alle deres Viser, og Tonerne summede endnu i Hovedet paa Tilhørerne, der var helt tummelumske af Vinen og Sangen. Selv om en af dem vilde have begyndt paa de værste Krumspring og Løjer, vilde ingen af de andre have fundet noget morsomt deri.

Kredsdommeren havde sig en ordentlig Perial. Han laa og væltede sig foran Fødderne af en gammel Kælling og raabte:

„Champagne! — Greven er kommet! — Champagne! Han er kommet! Naa, op med Champagne! Et Badekar fuldt af Champagne! Saa tager jeg mig en Dukkert deri. Mine Herrer — vi er Adelsmænd alle sammen ... dejligt at være i godt, adeligt Selskab. Stjoschka, op med den, du véd: Aa, du lille Vej! Didlum, didlum dej!“

Kavaleristen var ogsaa paavirket af Vinen, men paa en helt anden Maade. Han sad med vaklende Hoved i Hjørnet af en Sofa, tæt op til den smukke Ljubaschka, glippende med Øjnene for at holde dem aabne, og hviskede den ene Gang efter den anden til Zigeunersken, at hun dog endelig maatte flygte med ham. Kun da Greven traadte ind, holdt han et Øjeblik op og raabte Hurra. Ljubaschka hørte paa ham med et Smil, men kastede samtidig urolige Blikke hen til sin Gemal, den skeløjede Saschka, der stod lige over for hende støttende sig til en Stol. En Gang imellem, naar Kavaleristen blev meget indtrængende i sine Bønner, bøjede hun sig hen mod hans Øre og bad ham om Parfumer og Silkebaand.

Den smukke unge Mand gik op og ned med Skridt, der skulde være faste og bestemte, nynnende en Melodi af „Bortførelsen fra Serailet“ og saa' umaadelig dybsindig ud.

En gammel Familiefader, der blot var gaaet med, fordi de andre gentagne Gange havde forsikret ham, at det hele vilde være fuldstændig mislykket uden ham, laa saa lang han var paa Sofaen, hvor han havde ligget aldeles uænset, lige siden han kom. En anden ældre Herre, der havde trukket sin Kjole af, sad med Benene oppe paa Bordet og purrede sig i Haaret for rigtig at vise, at han forstod at være med. Saa snart han opdagede Greven, knappede han sin Skjorte helt op og indtog en endnu flottere Stilling end før. Han fandt ligesom de andre, at der burde gøres noget i Anledning af Turbins Ankomst.

Zigeunerinderne, der havde spredt sig over hele Værelset, satte sig atter i en Kreds. Greven tog Stjoschka paa sit Skød og forlangte Champagne.

Iljuschka stillede sig op foran hende med sin Guitar, og saa begyndte den ene glade Zigeunersang efter den anden, lige fra: „Naar jeg paa Gaden gaar, naar jeg paa Gaden gaar!“ og: „Der har vi de raske Husarer! Snaderadæng! Snaderadæng! Snadera-

dæng!“ til: „Naar du mig hører ret, forstaar du det saa let!“ og flere af samme Slags.

Stjoschka sang udmærket for, og hun lagde hele sin Sjæl ind i Sangen. Hendes rige og fyldige Brysttoner, Smilet i hendes lidenskabelige, tindrende Øjne og hendes vilde, jublende Skrig, hver Gang Koret skulde til at falde ind, virkede ligefrem elektriserende paa Tilhørerne. Iljuschka, der akkompagnerede hende, gengav Musikkens Idé ved sine rytmiske Bevægelser med Overkroppen og Benene. Følgende hende opmærksomt med Øjnene fangede han enhver af hendes Toner, som om han hørte dem for første Gang. Naar hun saa sang Slutningsstrofen, rettede han sig op, stolt som en Konge, stødte Knæet mod Guitaren, saa den vendte rundt, stampede med Foden i Gulvet, rystede sit lange Haar og saa' sig bydende om i Koret. Liv og Bevægelse var der i ham: hver en Nerve, hver en Muskel i ham dirrede og spillede. Og i samme Nu som han gav Tegnet, faldt tyve energiske Stemmer, der alle søgte at overgaa hinanden i Ustyrlighed og Vildskab, ind i et vældigt brusende Kor. De gamle Zigeunerkællinger sprang op paa deres Stole, svingede med Lommetørklæderne, skreg i Takt med skingrende Hyl og spærrede Munden saa højt op, at man saa' alle deres skinnende hvide Tænder. Bassangerne lagde Hovedet paa Siden, fyldte Struben med Luft og faldt saa ind med dybe, brummende Røster.

Én Gang, da Stjoschka tog en af sine allerhøjeste Toner, og Iljuschka hældede sig helt over imod hende med sin Guitar, ligesom for at hjælpe hende med at faa Tonen frem, blev den smukke unge Mand saa begejstret, at han raabte: „Det er jo B-Moll! Nej, hvor det er dejligt!“

Da saa Guitarerne spillede op til en Dans, og Dunjaschka svævede let hen over Gulvet med sitrende Skuldre og Bryst og drejede sig i smidige Vendinger foran Greven, sprang denne op fra sin Stol og kastede sin Dolman. Og idet han saa svingede sig rundt med hende i dristig og taktfast Flugt, slog han saa vidunderlige Volter med Benene, at alle Zigeunerne saa' forbavsede paa hverandre og nikkede bifaldende med Hovedet.

Kredsdommeren satte sig ned paa Gulvet med Benene over Kors, slog sig med den knyttede Haand i Brystet og raabte: „Hurra for Grev Turbin!“ Derpaa tog han fat i Grevens Ben, betroede ham, at han ikke havde mere end 500 Rubler tilbage af de 2000, han havde haft ved Valgenes Begyndelse, og for-

sikrede, at han var villig til at gøre de værste Dumheder, naar blot Greven vilde tillade ham det. Den gamle Familiefader vaagnede op og vilde liste sig bort, men blev stoppet i Farten. Den smukke unge Mand gik hen til en af Zigeunerinderne og bad hende om at danse en Vals med sig. Kavaleristen, der vilde gøre sig vigtig af sit Venskab med Greven, gik hen til Turbin fra sit Sofahjørne og omfavnede ham.

„Hør gamle Ven!“ sagde han i en fortrolig Tone. „Hvor kunde det dog falde dig ind at svigte os?“ Og da Greven, der øjensynlig tænkte paa noget helt andet, ikke svarede, vedblev han: „Hvor har du dog været henne? — Aa, du er en Skælm, Greve! Du kan tro, jeg kender dine Veje!“

Turbin havde vel sine Grunde til ikke at synes godt om den andens fortrolige Væsen. Han maalte Kavaleristen med et iskoldt Blik og slyngede ham et Par saa plumpe Skældsord lige ind i Ansigtet, at den skikkelige Savalschevskij blev helt betuttet og ikke rigtig vidste, om han skulde optage det som Alvor eller Løjer. Men til Slutning kom han dog til det Resultat, at det vist var bedst at opfatte det hele som en Spøg. Han satte derfor Ansigtet op til et Smil, traskede atter hen til sin Zigeunerinde og forsikrede hende, at han vilde gifte sig med hende til Paaske.

Saa blev der sunget endnu et Par Viser, og derpaa fulgte en Dans. Alle var fornøjede, og Stemningen var glimrende. Champagnen flød i Strømme, og Greven drak, saa det stod efter. Hans Øjne fik nok efterhaanden et fugtigt Skær, men der var ikke Spor af Usikkerhed eller Vaklen i hans Bevægelser, og han dansede om muligt endnu bedre end før. Hans Tunge lystrede ham ogsaa fuldstændig, og da Stjoschka sang: „Søde Venskab, du mit Hjerte rører!“ faldt han ind med en forbavsende Sikkerhed.

Midt under Dansen kom Værten og bad Gæsterne om at trække sig tilbage, da Klokken var over 3. Men Greven gjorde kort Proces med ham, tog ham i Kraven og befalede ham at danse Nationaldansen; og da Værten vægrede sig, greb han en Flaske Champagne, vendte op og ned paa Synderen og hældte under almindelig Jubel Flaskens Indhold ud over ham.

Det var næsten lyst — Dagskæret faldt allerede ind gennem Vinduerne. Alle saa' blege og forsvirede ud undtagen Greven, paa hvem der ikke var Spor af Træthed at se.

„Naa, men det er sandt, jeg skulde jo til Moskvá,“ sagde han

pludselig og rejste sig. — „Følg mig hjem, Børnlille, og drik en Kop Te hos mig.“

Alle gik ind paa hans Forslag undtagen Familiefaderen, der blev liggende paa Sofaen og sov videre. Hele det øvrige Selskab — baade Herrer og Zigeunere — klemte sig sammen i de tre Slæder, der holdt udenfor, og fulgte hjem med til Turbin.

VII

„Saschka! Sørg for, at der bliver spændt for! Om lidt rejser vi!“ raabte Greven, saa snart han kom ind i Hotellets Gæstestue, hvor hans Oppasser sad og ventede paa ham. „Og sig til Stationsforvalteren, at jeg skal varme hans Rygstykker, hvis jeg ikke faar gode Heste. — Men nu skulde vi have noget Te,“ sagde han, da hele det øvrige Selskab kom myldrende ind efter ham. „Aa, Savalschevskij, sørg du for Teen, saa gaar jeg ind til Iljin for at se, hvordan han har det.“ — Og i det samme var han ude af Døren igen.

Iljin var lige bleven færdig med Spillet og laa nu med Ansigtet nedad paa Hestehaarssofaen. Fuldstændig mekanisk trak han det ene Haar efter det andet ud af Betrækket, tyggede lidt paa hvert enkelt og spyttede det saa ud igen. To Tællelys, af hvilke det ene var brændt helt ned i Stagen, stod paa Bordet midt mellem Bunker af Kort og kæmpede med Dagslyset.

Han kunde ikke tænke en eneste fornuftig Tanke. Spillelidenskaben havde gjort ham aldeles ør i Hovedet, og han følte sig endnu saa omtaaget af den, at han ikke engang var i Stand til at angre. Alting løb rundt for ham. Hvordan skulde han komme videre uden en Kopek i Lommen, og hvor skulde han skaffe de 15000 Rubler fra, som han havde tabt paa saa letsindig en Maade? Og hvad vilde hans Moder sige — og Regimentschefen — og alle Kammeraterne? Aa, det var skrækkeligt — han kunde ikke holde ud at tænke derpaa! Og han følte en saadan Rædsel og Lede for sig selv, at han sprang op fra Sofaen og gik hurtigt op og ned i Værelset for at glemme det hele. Men det var ham umuligt. Hele Spillet stod for ham, lige indtil de mindste Enkeltheder, og nu spillede han det om igen i Tankerne. Han havde

sat 1000 Rubler paa en Ni, og dem havde han flyttet over paa en Konge og fordoblet Indsatsen. Bankøren lagde op: til højre kom en Dame, til venstre et Es, til højre en Konge — og saa var de 2000 tabt. Hvis blot Seksen, som kom lige bagefter, havde ligget over Kongen og ikke under den, vilde han have vundet og Bankøren tabt. Og havde han saa ladet Indsats og Gevinst blive staaende paa Kongen — de tre næste Gange faldt den til venstre — vilde han have haft sine 15000 igen og mere til — nok til at købe baade Ridehest og Køreheste og en elegant Faeton. Nej, det var ikke til at holde ud at tænke paa!

Og saa lagde han sig igen paa Sofaen med Næsen nedad og begyndte atter at trække Haar ud af Sofaryggen og at tygge paa dem.

„Hør, hvor de synger inde i Nr. 7!“ sagde han med ét til sig selv. „Det er nok Turbin, der morer sig. Skulde jeg ikke gaa ind og drikke med?“

Men inden han endnu havde faaet Tid til at fatte en Beslutning, traadte Greven ind.

„Naa, er du bleven blanket af for alt, min Bror?“ raabte han, saa snart han havde faaet lukket Døren.

„Jeg vil lade, som om jeg sover,“ tænkte Iljin. „Ellers bliver jeg nødt til at tale med ham, og det gider jeg ikke.“

Turbin gik hen til ham og klappede ham venligt paa Hovedet.

„Naa, lille Ven, har du saa tabt alle dine Penge?“ spurgte han atter. — „Ud med Sproget, hører du!“

Iljin svarede ikke.

„Naa, hvad bliver det til,“ sagde Turbin og trak ham i Ærmet.

„Ja, vist har jeg saa,“ brummede Iljin med søvnig og misfornøjet Røst og uden at røre sig. „Men hvad kommer det dig ved?“

„Har du virkelig tabt hver eneste Skilling?“

„Ja, ja! — Men hvad saa? Kan det ikke være dig ligegyldigt?“

„Ud med Sproget! Jeg er jo din Kammerat, og jeg holder af dig som af en Ven,“ vedblev Greven, hvis Følelser for den anden under Indflydelse af Vinen næsten steg til Ømhed. „Er det Statens Penge, du har tabt? Sig mig Sandheden, inden det bliver for sent, saa skal jeg nok hjælpe dig ud af Klemmen. Ikke sandt, det er Statens Penge? Har jeg ikke Ret?“

„Tal ikke til mig!“ stønnede Iljin og fór op fra Sofaen. „Jeg kan ikke — jeg kan ikke faa det bragt over mine Læber. Spørg

mig ikke mere ud — Jeg beder dig, jeg bønfalder dig derom. — Jeg skyder mig en Kugle for Panden, det er det eneste, der er tilbage for mig!“ raaabte han fortvivlet, skjulte sit Ansigt i Hænderne og brast i Taarer, skønt han for et Øjeblik siden havde tænkt paa at købe baade Heste og Vogn.

„Sid ikke der og flæb som en lille Pige,“ sagde Turbin. „Hvem har vel ikke oplevet det! Det er ikke saa stor en Ulykke som du tror; det klarer vi nok. — Bliv her, saa kommer jeg straks,“ tilføjede han og gik ud af Værelset.

„Hvor bor Hr. Lukhnov?“ spurgte han en Opvarter, der gik ude paa Gangen.

Opvarteren løb i Forvejen for at vise ham Vej, men da de kom til Lukhnovs Værelse, stod Tjeneren udenfor og meldte, at hans Herre lige var kommet hjem og var i Færd med at klæde sig af. Turbin skubbede ham uden videre til Side og gik ind.

Lukhnov sad i Slobrok og talte nogle Bunker Seddelpenge, som laa foran ham paa Bordet. Midt paa dette stod en Flaske Rhinskvin. — Det var hans Yndlingsdrik, og han plejede gerne at gøre sig til gode med den, naar han havde vundet. Da Greven traadte ind, saa' han fremmed paa ham ud over sine Briller.

„De kender mig nok ikke,“ sagde Turbin og gik resolut hen til ham.

„Hvad ønsker De, Hr. Greve?“ spurgte Lukhnov, der nu opdagede, hvem han havde for sig.

„Jeg vil spille med Dem,“ svarede Turbin og satte sig uden videre hen i Sofaen ved Siden af ham.

„Nu?“

„Ja — netop nu!“

„En anden Gang skal det være mig en stor Fornøjelse, men nu er jeg træt og vil i Seng. Drikker De ikke et Glas Vin. Den er god — jeg tør svare for den.“

„Nej, jeg vil have mig et Slag Kort med Dem.“

„Ja, men jeg er ikke rigtig oplagt for Øjeblikket. Maaske en af de andre Herrer vil spille med Dem, Greve, men mig faar De ikke til det. De vil sikkert undskylde mig, naar .....“

„De vil altsaa ikke!“

Lukhnov trak paa Skulderen, som for at udtrykke sin Beklagelse over, at han ikke kunde opfylde Grevens Ønske.

„Der er altsaa slet ikke Tale om, at De vil spille?“

Lukhnov trak atter paa Skulderen.

„Men naar jeg nu beder Dem indstændigt derom, saa gør De det nok, ikke sandt?“

Lukhnov svarede ikke, men kastede et hastigt Blik ud over Brillerne og hen paa Grevens Ansigt, der begyndte at se noget mørkt ud.

„Naa, hvad bliver det saa til? Vil De spille med mig?“ skreg Greven med truende Røst og slog i Bordet med den knyttede Haand, saa Flasken væltede, og al Vinen flød ud paa Gulvet. „De snød før — ikke sandt? Vil De spille, spørger jeg Dem nok en Gang?“

„Jeg har jo sagt Nej. De forbavser mig, Greve. Det er virkelig højst upassende af Dem at trænge herind og sætte mig Kniven for Struben,“ svarede Lukhnov uden at løfte Øjnene.

Saa blev der en Pavse, under hvilken Greven blev mere og mere bleg. Pludselig fik Lukhnov saa voldsomt et Slag lige midt i Ansigtet, at han trillede om i Sofaen. Han strakte Armene ud efter sine Penge og hylede og skreg som en vanvittig.

Turbin snappede i en Fart alle de Sedler, der laa paa Bordet, rendte Tjeneren, som vilde ile sin Herre til Hjælp, omkuld og gik med hurtige Skridt ud af Værelset.

„Ønsker De Satisfaktion, staar jeg til Deres Tjeneste,“ sagde han, idet han vendte sig om i Døren. „Jeg bliver endnu en halv Time i mit Værelse.“

„Skurk! Røver! Kæltring!“ raabte den anden efter ham. „Jeg skal faa dig for Retten, kan du tro!“

Iljin, der ikke havde tillagt Grevens Løfte nogen som helst Betydning, laa endnu stadig paa Sofaen inde i sit Værelse og udgød Fortvivlelsens Taarer. Grevens Venlighed havde kaldt Bevidstheden om den sørgelige Virkelighed til Live hos ham, og denne Bevidsthed forlod ham ikke mere. Ja, nu stod det klart for ham, at han kunde sige Farvel til sin Ungdom, der var saa rig paa Forhaabninger, og til alle sine Drømme om Venskab og Kærlighed. Han var vanæret for bestandig! Taarekilden begyndte at udtørres; en sløv Følelse af Haabløshed bemægtigede sig ham mere og mere, og Tanken om Selvmord, der indfandt sig hos ham med stedse voksende Styrke, fik ham ikke engang til at gyse.

Netop som hans Fortvivlelse var paa det højeste, hørte han faste Skridt i Nærheden af sig. Han saa' op: det var Turbin. Grevens Ansigt og Hænder dirrede endnu af Harme, men hans Øjne lyste af Glæde og Selvtilfredshed.

„Dér! Du har vundet dine Penge igen!“ sagde han og slængte nogle Bunker Sedler hen ad Bordet. Og idet han lod, som om han ikke lagde Mærke til det Udtryk af Glæde og Taknemmelighed, som viste sig i Iljins Ansigt, gav han sig til at fløjte en Zigeunervise og gik saa ud af Værelset.

VIII

Saschka kom ind i Gæstestuen og meldte, at Hestene holdt udenfor, men bad samtidig om, at han maatte faa Tid til at lede efter Grevens Pels, for det var dog bedst, mente han, at den Slubbert, som havde taget den, fik sin gamle Bjørneskindspels igen. Men Greven sagde, at det kunde være det samme, og gik ind paa sit Værelse for at klæde sig om.

Inde i Gæstestuen var Stemningen noget mat. Kavaleristen sad og hikkede ved Siden af sin Zigeunerinde og sagde ikke et Ord. Kredsdommeren raabte paa Brændevin og inviterede hele Selskabet til Frokost. Han forsikrede, at hans gamle var saa gemytlig, at det vilde være hende en ren Svir at danse med Zigeunerne. Den smukke unge Mand forklarede Iljuschka, at Klaveret var det sjælfuldeste Instrument af alle, og paastod, at det var umuligt at spille i B-Moll paa en Guitar. Den ældre Herre, der havde været saa kry paa det hos Zigeunerne, sad med et ynkeligt Ansigt henne i en Krog og drak sin Te, og nu ved Dagslyset saa' han ud, som om han skammede sig over Nattens Udskejelser. Zigeunerne skændtes saa smaat paa deres Rotvælsk; nogle af dem vilde synge og danse, men Stjoschka gjorde Indvendinger og paastod, at Baroraj'en *) vilde blive vred, hvis de gjorde Spektakler.

„Naa, nu en Sang til Afsked, og saa enhver hjem til sit!“ sagde Greven, der traadte ind i Rejsedragt, frisk og straalende som altid.

Zigeunerne stillede sig op i Kreds og skulde lige til at begynde paa en Sang, men i det samme kom Iljin løbende ind med en Bunke Seddelpenge i Haanden og kaldte Greven til Side.

---

*) I Zigeunnersproget: Prins, Greve eller simpelthen fornem Herre. F. A.

„Jeg skal kun svare til 15000," hviskede han, „og du har givet mig 16300; følgelig er disse dine."

„Ja, det er godt! Kom med dem," svarede Turbin og stak Haanden ud.

Iljin afleverede Pengene, saa' ængsteligt hen til Greven og aabnede Munden for at sige noget. Men han var saa rørt, at han ikke kunde faa et Ord frem; han rødmede, fik Taarer i Øjnene og nøjedes med at gribe Turbins Hænder og trykke dem.

„Kom Iljuschka! Her er Penge til dig!" raabte Greven. „Men saa skal du ogsaa følge mig ud af Byen med hele din Bande." Og uden at tænke paa, at han selv den foregaaende Aften havde laant 100 Rubler af Kavaleristen, kastede han alle Sedlerne hen paa Zigeunerens Guitar.

Klokken var nu bleven 10, og Solen tittede allerede op over Byens Tage. Gaderne var fulde af Mennesker, og Købmændene havde for længe siden aabnet deres Butikker. Adelsmændene, der kørte gennem Gaden i deres Ekvipager, og Damerne, som var henne i Basaren for at gøre Indkøb — alle havde de den Nydelse at se Zigeunerbanden, Kredsdommeren, Kavaleristen, den smukke unge Mand, Iljin og Greven, den sidste i en gammel blaa Bjørneskindspels, træde samlede ud paa Gæstgivergaardens store Trappe for at begive sig af Sted. Solen skinnede varmt, og det tøede stærkt. De tre Slæder kørte frem foran Trappen gennem Snesjap og Søle, og hele det muntre Selskab begyndte at fordele sig i dem. Greven, Iljin, Stjoschka og Saschka — ikke Zigeuneren, men Oppasseren — tog Plads i den forreste. Blücher var aldeles ellevild af Glæde; den slog med sin lille, korte Halestump og sprang gøende op mod Stanghestens Hoved. Resten af Selskabet satte sig ind i de to andre Slæder; disse kørte op i Højde med den forreste, og derpaa gik det af Sted under lystig, jublende Sang og i saa voldsom en Fart, at alle de Slæder og Køretøjer, som de mødte paa deres Vej, skyndsomt maatte søge ind paa Fortovet for ikke at blive kørt sønder og sammen. Og alle Mennesker var ude af sig selv af Forbavselse over at se disse fine Adelsmænd køre ved højlys Dag gennem Byens Gader sammen med en skraalende, halvdrukken Zigeunerbande.

Saa snart man var naaet uden for Byen, standsede Toget, og alle begyndte at sige Farvel til Greven.

Iljin, der havde drukket temmelig meget til Afsked, blev

pludselig sørgmodig. Han søgte at overtale Greven til at blive endnu en Dag, men da han mærkede, at hans Bestræbelser var frugtesløse, faldt han sin ny Ven om Halsen, kyssede ham og forsikrede ham under Taarer, at han vilde søge Forsættelse til Husarerne for at kunne komme til at tjene i samme Regiment som han. Turbin var i sit mest glimrende Humør. Han puffede Kavaleristen, der hele Morgenstunden ikke havde sagt andet end du til ham, ind i en Snedrive, og pudsede Blücher paa Kredsdommeren. Stjoschka løftede han op i sine Arme og svor paa, at han vilde tage hende med til Moskvá. Endelig satte han sig da ind i sin Slæde og anbragte Blücher, der absolut vilde staa paa Sædet, ved Siden af sig. Efter at Saschka endnu en Gang indstændig havde anmodet Kavaleristen om at sende Grevens Pels efter dem til Moskvá, sprang han op og satte sig ved Siden af Kusken. Greven raabte: „Kør til!“ svingede med Huen, fløjtede til Hestene paa rask Kuskemanér og gled bort fra det øvrige Selskab, der kørte ind til Byen igen.

Foran ham, saa langt Øjet naaede, laa den store ensformige Sneflade, hen over hvilken den gullige, snavsede Vej bugtede sig. De gyldne Straaler funklede og spillede paa den glitrende Tøsne og varmede Ansigt og Ryg paa en behagelig Maade. De svedte Heste dampede, og Bjælderne klang gennem Luften. Fremad gik det i susende Fart, og alt hvad de mødte, skyndte sig at komme af Vejen. En Bonde, som kom gaaende ved Siden af et stort Læs Halm, der gyngede paa den vaklende Slæde, undgik kun at blive kørt over ved at springe gennem det klaskende Søle og dukke sig ind under Læsset. Lidt efter kom der nok en Slæde. Inden i den sad et sværlemmet, rødmosset Bondefruentimmer med et Barn inden for sin Faareskindspels og daskede med Enden af Tømmerne paa en stakkels hvid Krik, der med Besvær asede sig gennem det tunge Føre. Ved Synet af hende kom Greven pludselig til at tænke paa Anna Fedorovna.

„Vend om!“ raabte han til Kusken.

Denne forstod ham ikke straks og kørte videre.

„Vend om, siger jeg! Vi skal tilbage til Byen igen! Skynd dig lidt!“ skreg Greven.

Saa vendte de og kørte atter ind til Byen, og hen foran Fru Sajtzovs Hus. Greven løb hastigt op ad Trappen og trængte gennem Forværelset og Dagligstuen ind i Enkens Sovekammer. Han ilede hen til Sengen, hvor hun laa og sov, løftede hende op i sine Arme, kyssede hende paa de lukkede Øjne og løb saa hurtigt ud igen. Anna Fedorovna bevægede Læberne halvt i Søvne og spurgte sig selv om, hvad der var sket. Turbin sprang atter ind i sin Slæde, raabte til Kusken, at han skulde køre, alt hvad Remmer og Tøj kunde holde, og forlod saa Byen for bestandig uden at skænke hverken Lukhnov, den unge Enke eller Stjoschka en eneste Tanke mere. — Han tænkte nu kun paa Moskvá og paa, hvad der ventede ham der.

IX

Tyve Aar er gaaede; meget Vand er løbet i Stranden i den Tid. Mange Mennesker er døde, mange er fødte, og mange er voksede op og bleven gamle. Mange nye Tanker har set Dagens Lys, og lige saa mange er gaaede ud af Verden igen uden at efterlade noget Spor. Meget godt og meget daarligt af det gamle er glemt og begravet for bestandigt, og meget skønt og fortræffeligt, men endnu mere hæsligt og ufuldkomment af det ny er traadt ind i Livet.

Grev Fedor Turbin eksisterer ikke mere; han er for længe siden bleven dræbt i en Duel af en Udlænding, som han havde slaaet paa offentlig Gade med sin Ridepisk, og hans Søn, der ligner ham som den ene Draabe Vand den anden, er en smuk ung Mand, der allerede i flere Aar har tjent i Garden. Men hvad de indre Egenskaber angaar, ligner den unge Grev Turbin aldeles ikke sin Fader. Hos Sønnen var der ikke Spor af det ubændige Vildskab og den Hang til Tøjlesløshed, som — det nytter ikke at nægte det — var et Særkende for vore Fædres Tid. Ved Siden af sin Aand og Dannelse og en Begavelse, som han havde arvet efter Faderen, var han i Besiddelse af en stærkt udviklet Sans for Livets Behageligheder, et praktisk Blik paa Ting og Mennesker, en ualmindelig Dømmekraft og et Skarpsyn, der sjældent svigtede ham. Hans Udsigter i militær Henseende var glimrende;

han var kun 23 Aar og allerede Premierløjtnant i Garden til Hest.

I Foraaret 48, da en Del af den russiske Hær blev sat paa Krigsfod og trukket til Grænsen, ansaa Turbin det for heldigst at træde ud af Garden og ind i et Husarregiment. Ved sin Forsættelse avancerede han til Ritmester *) og fik kort efter Eskadron.

I Maj Maaned marscherede Husarregimentet S. gennem Guvernementet K., og det traf sig da, at den Eskadron, som Grev Turbin kommanderede, skulde overnatte i Landsbyen Morosovka, hvor Anna Fedorovna residerede som Godsbesidderinde. Fru Sajtzov levede nemlig endnu, men hun var allerede saa gammel, at hun ikke længere betragtede sig som ung, og der skal meget til, at det kommer saa vidt med Kvinderne. Hun var blevet noget fyldig, og man holder jo paa, at det gør de gode Damer yngre; men for hendes Vedkommende slog det ikke rigtig til, thi hendes blege, fedladne Ansigt var fuldt af Rynker og bløde Folder. Nu tog hun aldrig mere ind til Byen, og hun var saa ubevægelig, at det endogsaa kneb for hende at komme op i sin Vogn. Men skønt hun saaledes havde forandret sig i legemlig Henseende, havde hun dog bevaret sin gamle Godmodighed, og hun saa' ogsaa lige saa dum og indskrænket ud som for 20 Aar siden, men nu, da hendes Skønhed var borte, sprang hendes Dumhed mere i Øjnene end før.

Hun boede sammen med sin 22-aarige Datter Lise, en ægte russisk Landsbyskønhed, og sin Broder, vor gamle Bekendt Kavaleristen, hvis Godmodighed og Letsindighed havde hjulpet ham af med de faa Skillinger, han havde, og som derfor nu nød Tilhold hos Anna Fedorovna. Haaret var blevet graat og Munden indfalden, men hans Knevelsbarter var lige saa omhyggeligt sværtede som i gamle Dage. Ansigtet var fuldt af Rynker og Ryggen krumbøjet, men de svage, vaklende Ben røbede dog endnu den gamle Kavalerist.

Hele Familien var samlet i den lille Dagligstue, hvis aabne Balkondør og Vinduer vendte ud mod den gammeldags Have, der overskyggedes af høje Lindetræer. Anna Fedorovna sad i Sofaen og lagde Kabale op, og hendes gamle Broder, der var iført hvide Sommerbenklæder og en let blaa Jakke, sad og file-

*) I den russiske Garde rangerede Officererne dengang en eller flere Grader over deres Kammerater i Linjen. Først i den allersidste Tid har de mistet en Del af disse Rettigheder.
O. A.

rede ved et af Vinduerne. Hans Øjne var med Alderen bleven saa svage, at han ikke kunde se at læse Aviserne mere, og derfor havde hans Søsterdatter lært ham at filere, hvilket efterhaanden var blevet hans kæreste Beskæftigelse. Ved det andet Vindue stod Pimotschka, en lille Bondepige, som Anna Fedorovna havde taget sig af, og læste under Tilsyn af Lise, der strikkede paa et Par Strømper til sin Onkel. Den nedgaaende Sol titted gennem Lindetræerne og kastede sine skraa, spredte Straaler ind gennem Vinduet og hen paa den gamle Kavalerist. Baade udenfor og inde i Værelset var der saa stille, at man kunde høre Svalernes Flugt langs Tagskægget, og nu og da Anna Fedorovnas stille Suk eller Kavaleristens Gammelmandshoste.

„Aa, Lise, her er noget, jeg ikke kan finde ud af," udbrød Moderen med ét og standsede Oplægningen af sin Kabale.

Lise gik hen til hende og kastede et Blik paa Kortene.

„Men du har jo lagt dem helt forkert, søde Moder," sagde hun og flyttede et Par af dem. „Saa, nu er det rigtigt. — Kan du se, nu gaar det op," tilføjede hun og fjernede hurtigt et af Kortene.

„Hør, du narrer mig bestemt. — Naar du kommer, gaar det altid op."

„Nej, hvor falder det dig ind. Jeg forsikrer dig for; at ...."

„Ja vist, ja vist ..... nej, du er en stor Skælm, er du. Men skal vi ikke snart have Te?"

„Jo, jeg har sagt det i Køkkenet; nu skal jeg sørge for, at den kommer. Vil du have den herind? — Se nu at blive færdig, Pimotschka, saa tager vi os en lille Tur sammen i Haven," sagde den unge Pige og gik hen mod Døren.

„Lise, Lise," sukkede hendes Morbroder, idet han kastede et prøvende Blik paa sit Arbejde. „Jeg har vist igen tabt en Maske; tag den op for mig, lille Ven."

„Ja, straks .... straks. Jeg skal kun ud for at tale med Pigerne."

Et Øjeblik efter kom hun ind igen, kneb sin Onkel i Øret og hviskede leende til ham:

„Jeg skal lære dig at tabe dine Masker. — Og hvad er det? Du er jo ikke blevet færdig med det, jeg gav dig for?"

„Naa, hold nu op, hold nu op?" bad Kavaleristen for sig. „Du skulde hellere hjælpe mig. Der maa have været Knude paa Traaden, det er jeg vis paa."

Lise tog Maskerne op for ham, og stak derpaa sin friske, røde Kind hen imod ham og sagde: „Naa, kys mig saa for min Ulejlighed. — I Dag skal du have Rom i din Te — det er Torsdag," tilføjede hun venligt og gik atter ud.

„Aa, lille Onkel, skynd dig lidt! Husarerne kommer!" raabte hun et Øjeblik efter inde fra Stuen ved Siden af.

Anna Fedorovna og hendes Broder gik ind i Spisestuen, hvis Vinduer vendte ud mod Gaden. Endnu saa' de ikke andet end en Støvsky, der kom nærmere og nærmere.

„Hvor det er Skade, lille Søster, at vi har saa lidt Plads," bemærkede Kavaleristen. „Blot Fløjen havde været i Stand, saa kunde vi have bedt Officererne op til os. Husarofficererne er saadan raske Folk, og de er altid i godt Humør. Det kunde have moret mig at se dem paa lidt nærmere Hold."

„Ja, mig vilde det ogsaa have været en Glæde at huse dem," svarede Anna Fedorovna, „men du véd jo godt, at vi ikke kan have dem. Hvor skulde vi gøre af dem? Vi har kun de Par Værelser, vi selv benytter. Men for Resten faar de det ganske hyggeligt, for Mikhajlo har gjort Starostens *) Hytte i Stand til dem, og han siger, at der er nogenlunde rent og ordentligt."

„Men det havde alligevel været morsomt, hvis vi kunde have skaffet dig en Kæreste, lille Lise," sagde Onkelen. „For en rigtig rask og flot Husar vilde du da ikke sige Nej til?"

„Aa, bliv mig fra Livet med dine Husarer," svarede Lise rødmende og lo. „Nej, maa jeg bede om Ulanerne! Du har jo tjent i Ulanerne, ikke sandt, Onkel? Husarerne kan jeg ikke udstaa; de er mig for raske paa det. — Men der kommer jo Ustjuschka løbende nede. Jeg tror dog, jeg skal have spurgt hende lidt ud."

Anna Fedorovna lod Ustjuschka kalde op.

„Du kan heller aldrig blive ved dit Arbejde," sagde hun til Pigen, da denne traadte ind. „Hvad skal det til, at du render efter Soldaterne? Naa, blev saa Officererne indkvarterede hos Starosten, som det var bestemt?"

„Ja, de blev, Frue," svarede Ustjuska. „Der er to Officerer, og de bor der begge to. Aa, hvor de er kønne! Den ene af dem er Greve, siger de."

„Hvad hedder han?"

„Ja, hvad var det nu? — Det var vist saadan noget som

*) Starosta: En Slags Bondefoged. O. A.

Kurbinov eller Turbinov. Ja, undskyld mig, Frue, men nu kan jeg ikke rigtig komme paa det."

„Aa, din Tosse, du kan jo ikke gøre Rede for det mindste. Du kunde da gerne have husket Navnet."

„Men jeg kan jo løbe ned og faa det at vide," foreslog Ustjuschka.

„Jo, du var ogsaa den rette at sende. Nej, lad Danilo gaa. Og vil du ikke sige til ham, lille Broder, at han skal spørge Officererne, om der er noget, de ønsker. Man skal altid være høflig. Men han maa endelig ikke glemme at sige, at det er mig, der sender ham."

De to gamle satte sig til Tebordet, og Lise gik ind i Spisekammeret for at fylde Sukkerskaalen. Ustjuschka fulgte efter hende og plaprede videre om Husarerne.

„Kære, lille Frøken, hvor han dog er yndig, den Greve!" sagde hun begejstret. „Han ligner grandgivelig en Engel, og saa har han de dejligste sorte Øjenbryn, man kan tænke sig! Det var en for Dem, Frøken! De og han vilde blive et yndigt Par. Ak, hvem der kunde opleve det!"

De andre Piger ude i Køkkenet smilede bifaldende, og Lises gamle Barnepige, som sad med sin Strikkestrømpe henne ved Vinduet, sukkede, og bad til Himlen om, at Ustjuschkas Ønske maatte gaa i Opfyldelse.

„Det lader til, at Husarerne har gjort Indtryk paa dig; du er jo formelig veltalende," sagde Lise og gik leende ud i Køkkenet med Sukkerskaalen.

„Ja, det kunde unægtelig interessere mig at faa den smukke Greve at se," tænkte hun. „Han er naturligvis høj, slank, med store mørke Øjne og et lille sort Overskæg. Og jeg er vis paa, at det ogsaa vilde more ham at gøre vort Bekendtskab. Men i Morgen drager han videre uden at ane, at jeg har tænkt paa ham. Ak ja! Saadan gaar det! Her lever jeg som i et Fængsel: jeg ser ingen, og ingen ser mig. — Og hvordan jeg saa sætter mit Haar, og hvad jeg tager paa, er der ingen, som lægger Mærke dertil," sagde hun til sig selv og saa' med et Suk ned paa sin lille fyldige Arm. „At tænke sig, at jeg er fyldt 22 Aar og kun har haft én Frier, der oven i Købet var grim og koparret! Og det er endda 4 Aar siden — og dengang saa' jeg bedre ud end nu. Ak, min Ungdom, min Ungdom, den er gledet bort uden Spor af Glæde

hverken for mig selv eller for andre. Aa, jeg er saa ulykkelig, saa ulykkelig ...."

Da hun var kommet saa vidt, kaldte Moderen paa hende inde fra Spisestuen. Hun rystede paa sit lille Hoved og gik derind. —

Det, man tænker mindst over, lykkes i Regelen bedst. Ude paa Landet lader man gerne Børnenes Opdragelse gaa, som den bedst kan, og dog lykkes den næsten altid. Den indskrænkede og sorgløse Anna Fedorovna havde ikke ladet sin Datter lære hverken Musik eller Fransk; men lille Lise havde en god og sund Natur, og den bragte hende sikrere gennem Livet, end den omhyggeligste Opdragelse vilde have gjort. I de første Aar havde hun været overladt til Ammen og Barnepigen, der havde ladet hende tumle sig i Mark og i Skov, og senere havde en Seminarist lært hende at læse, skrive og regne. Men skønt hun saaledes til Dels havde maattet skøtte sig selv, voksede hun dog op til en indtagende og elskværdig ung Pige, og i Sekstenaarsalderen var hun allerede sin Moders Veninde og tog virksom Del i Husets Styrelse. Og ikke nok dermed: hun tog sig af Landsbyens fattige Børn, lærte dem at læse og gik i Kirke med dem, og naar Bønderne eller Husets Tjenestefolk var syge, kom de til hende for at søge Raad og Hjælp. Da saa den gamle, skikkelige Onkel kom i Huset, maatte hun ogsaa pleje og passe ham, og være om ham fra Morgen til Aften. Men under alt dette følte hendes unge Hjerte en stærk Trang til Kærlighed, og den søgte hun at tilfredsstille ved at fordybe sig i Naturen og Religionen. Og saaledes skete det da, at hun lidt efter lidt voksede op til en virksom og selvstændig Kvinde, med et rent Sind og en stærkt udviklet religiøs Følelse. Selvfølgelig havde hun ogsaa sine Svagheder: hun kunde saaledes føle noget, der lignede Misundelse, naar de unge Damer fra Nabolaget var bedre klædt paa end hun selv, og ærgre sig mere, end det var værd, naar Moderen var i sit gnavne Lune. Men hendes sunde og nyttige Virksomhed, der efterhaanden var blevet hende uundværlig, bragte hurtigt hendes Sind i Ligevægt igen.

Lise saa' godt ud. Hun var af Middelhøjde og fyldig, havde smukke, brune Øjne, der tittede frem under de mørke Øjenhaar, og lyst Haar, der laa i gyldne Fletninger over Panden. Hendes Gang var rolig og harmonisk — maaske lidt vuggende. Naar hun var beskæftiget, og intet satte hendes Sind i Bevægelse, havde hendes Ansigt et mildt og kærligt Udtryk, og selv i Øjeblikke,

hvor hun var bedrøvet, kunde Taarerne ikke dæmpe den Livsglæde, der tittede frem af hendes Smilehuller, eller formørke Glansen i hendes straalende Øjne, ud af hvilke et godt og kærligt Hjerte lyste en i Møde.

X

Solen var allerede nede under Horisonten, men Luften var varm endnu, da Eskadronen rykkede ind i Morosovka. Foran den, midt i den støvede Landsbygade, galoperede en brølende Ko, der en Gang imellem standsede og saa' sig ængsteligt om til alle Sider. Den var bleven skilt fra sine Kammerater og kunde ikke faa ind i sit dumme Hoved, at den blot behøvede at vige ud til Siden for at undslippe sine Forfølgere. Landsbyens Beboere, baade gamle og unge, stod paa begge Sider af Gaden og saa' nysgerrigt efter Husarerne, der kom travende forbi dem i en tæt Støvsky. I Spidsen for Eskadronen red to Officerer, der sad frit og let paa deres sorte Gangere. Det var Eskadronchefen, Grev Turbin, og den unge Løjtnant Polosov, der først for nylig var avanceret fra Junker.

Da Eskadronen var naaet et godt Stykke ind i Byen, kom Foureren den springende i Møde. Han skyndte sig hen til Officererne og meldte sig med Haanden til Huen.

„Hvor skal jeg ligge?" spurgte Greven, idet han standsede sin Hest.

„Jeg har gjort i Stand til Deres Excellence her hos Starosten," svarede Foureren og pegede paa en Hytte, der saa' lidt stadseligere ud end de andre Rønner. „Jeg vilde have indkvarteret de Hrr. Officerer hos Godsejerfruen, men der er ikke Plads. Og hun skal desuden være gnaven og vanskelig ..."

„Ja ja, det er godt," sagde Greven, idet han sprang af Hesten og rettede Benene. — „Er min Vogn kommet?"

„Den staar derhenne, Deres Excellence," svarede Foureren og pegede paa Ruffet af en Kaleche, som man kunde skimte inde i Starostens aabne Lade.

„Gaa i Forvejen og vis mig Vej!“ befalede Grev Turbin.

Foureren styrtede op ad Trappen og ind i Hyttens Forstue, der var fuld af Koner og Børn, som vilde se paa Officererne. I sit Hastværk for at aabne Døren til den inderste Stue rendte han en gammel Kone omkuld, men han ænsede det ikke og sprang kun skyndsomt til Side for at give Plads for sin Chef.

Stuen var rummelig nok, men ikke synderlig ren. Grevens tyske Kammertjener, der var klædt paa som en fin Herre, stod derinde. Han havde allerede stillet Jærnsengen op og var nu i Færd med at pakke Kofferten ud.

„Fy for Pokker! Det var da et nederdrægtigt Kvarter!“ raabte Greven, saa snart han var kommet indenfor. „Hør, Dadjenko,“ henvendte han sig til Foureren, „kunde du ikke faa os anbragt oppe hos Fruen, for her er ikke til at være?“

„Hvis Deres Excellence befaler det, skal jeg snart skaffe Plads deroppe. Men for Resten er der ikke stort bedre end her,“ svarede Foureren ærbødigt.

„Ja, saa kan det være det samme! Gaa!“ befalede Greven og lagde sig oven paa Sengen med begge Hænder under Hovedet.

„Johan, nu ligger jeg igen med en hel Bulk under Ryggen!“ raabte han vredt. „Kan du da aldrig lære at rede en Seng ordentlig?“

Tjeneren løb hen for at rette Fejlen.

„Nej, nu kan det være det samme,“ sagde Greven ærgerligt. „Hvor er min Slobrok?“

Johan kom springende med den.

„Ja, naturligvis! Alle Pletterne sidder der endnu! Det er da ogsaa umuligt at gøre sine Sager slettere end du,“ skændte han, idet han rev Slobrokken fra Kammertjeneren og trak den paa. „Hør sig mig, er det med Vilje, at du bærer dig saadan ad? Er Teen færdig?“

„Nej, ikke endnu. Jeg har ikke kunnet naa det.“

„Fæ!“

Saa tog Greven en fransk Roman og gav sig til at læse. Han saa' højst fortrædelig ud, men det var ikke saa underligt, for han var baade træt, støvet og sulten.

„Johan!“ raabte han pludselig til Tjeneren, der stod ude i Forstuen og pustede til Samovaren for at faa den i Kog. „Kom og gør

Regnskab for de ti Rubler, jeg gav dig til at lægge ud af. Hvad har du købt inde i Byen?"

Greven undersøgte de enkelte Poster i Regnskabet og kom til det Resultat, at alt var købt for dyrt.

„Du glemmer Rommen," sagde han til Johan, da denne bød ham Teen.

„Den er sluppet op, Hr. Greve."

„Det er mageløst! Hvor tidt har jeg ikke sagt dig, at vi altid skal have Rom i Huset!"

„Ja, men Pengene slog ikke til."

„Hvorfor har Polosov da ikke sørget derfor?"

„Ja, det véd jeg ikke. Løjtnant Polosov har købt Te og Sukker, og . . . ."

„Gaa, dit Fæ!" afbrød Greven ham. „Der er ingen, som i den Grad kan bringe mig ud af Humøret som du. Du véd jo, at jeg ikke kan undvære Rom i min Te, naar vi lever paa Feltfod."

Johan gik, men vendte straks efter tilbage.

„Her er to Breve, som kom lige i dette Øjeblik," meldte han.

Greven brød det ene og begyndte at læse det. Lidt efter traadte Løjtnant Polosov, der nu var blevet færdig med at indkvartere Eskadronen, ind ad Døren.

„Naa, hvordan gaar det, Turbin?" spurgte han med et fornøjet Ansigt. „Her ser jo ganske hyggeligt ud. Nej, hvor jeg er træt! Men det var ogsaa en varm Tur."

„Jo, jeg skal love for, at her er hyggeligt," svarede Greven ærgerligt. „En væmmelig, stinkende Stue — og ikke en Draabe Rom, blot fordi din Klodrian af en Oppasser ikke gider huske sig om. Men du kunde ogsaa gerne have sagt det til ham."

Løjtnant Polosov gik ud i Forstuen, og Greven gav sig til at læse videre i sit Brev. Da han var færdig, krøllede han det sammen og kastede det hen ad Gulvet.

„Hvorfor har du ikke købt Rom?" hviskede Løjtnanten til sin Oppasser, der stod udenfor. „Du havde jo Penge nok."

„Ja, men hvorfor skal vi altid betale Gildet?" undskyldte Karlen sig. „Jeg maa besørge alle Indkøbene, og imedens sidder Tyskeren med Hænderne i Skødet og ryger Tobak."

Det andet Brev lod til at være af et mere behageligt Indhold, for Grevens Ansigt opklaredes mere og mere, jo længer han kom ind i det.

„Hvem er det fra?" spurgte Polosov, der atter var kommet

ind og nu redte sit Leje paa Gulvet i Nærheden af den store Ovn.

„Det er fra Minna," svarede Greven fornøjet. — „Dér! Læs det kun, hvis du har Lyst. Hun er sød, er hun — fortryllende ... meget mere værd end alle disse snerpede Frøkener, som man maa trækkes med i Selskabslivet. Det eneste kedelige er, at hun beder om Penge."

„Ja, det er kedeligt nok," bemærkede Polosov.

„Ser du, jeg har jo lovet hende Penge," vedblev Greven, „men saa kom denne Udkommando. For Øjeblikket kan jeg ikke undvære en eneste Skilling, men faar jeg Lov at beholde Eskadronen tre Maaneder endnu, skal vi se, hvad vi kan gøre for hende. — Naa, hvad siger du saa? Er hun ikke det mest fortryllende Væsen, man kan tænke sig?" spurgte han og fulgte Udtrykket i Polosovs Ansigt, medens denne læste Brevet.

„Ja, hun staver ganske vist ikke et Ord rigtigt, men elskværdig, det er hun sikkert," svarede Løjtnánten. „Og det lader til, at hun virkelig holder af dig."

„Hm, mener du? — Ja, naar den Slags Kvinder først holder af en, saa er det for Alvor, det kan du være vis paa."

„Og hvem var det andet Brev fra?" spurgte Polosov, idet han rakte det tilbage, som han lige havde læst.

„Aa, det er fra .... fra en Idiot, der kræver mig for en Spillegæld. Det er tredje Gang han rykker mig, men det hjælper ham ikke, for jeg kan ikke betale ham nu. Gid Fanden havde det fjollede Brev!" sagde Greven ærgerligt og sprang op og satte sig hen ved Vinduet.

Saa sad de begge to i længere Tid uden at sige et Ord. Polosov, der øjensynlig var trykket af Grevens slette Humør, drak sin Te i Tavshed og saa' en Gang imellem hen paa Turbin, der sad og stirrede ud af Vinduet med et mørkt Ansigt. Den unge Løjtnant dristede sig ikke til at begynde Samtalen.

„Hør, véd du hvad, Polosov," sagde Greven med et pludselig oplivet Ansigt. „Bliver det Alvor med Krigen, saa naar jeg maaske at blive Oberstløjtnant i Aar og at springe mine gamle Kammerater i Garden forbi."

De sad endnu og drøftede dette interessante Spørgsmaal, da Danilo traadte ind og overbragte Anna Fedorovnas Budskab.

Den gamle, der havde faaet at vide hos Johan, hvad Ritmesteren hed, mindedes endnu levende Grev Fedor Turbins Be-

søg i K. — Efter at have udrettet sit Ærinde tog han sig derfor den Frihed at tilføje for egen Regning:

„Og saa skulde jeg hilse og spørge fra Fruen, om den naadige Hr. Greve ikke var en Søn af Grev Fedor Ivanovitsch Turbin. Ham har Fruen nemlig kendt godt i gamle Dage."

„Jo, det er min afdøde Fader," svarede Greven. „Og vil du saa hilse og sige din Frue, at vi er hende meget taknemmelige for hendes Tilbud, men at vi ikke trænger til noget. — Ja, det eneste skulde da være, hvis hun kunde skaffe os et Værelse, der var lidt bedre end dette."

„Hvor kunde det dog falde dig ind at sige det!" sagde Polosov, saa snart Danilo var gaaet. „Er det ikke ligegyldigt, hvor vi er, naar det kun gælder en Nat? Nu gør de sig maaske Ulejlighed for vor Skyld deroppe."

„Hvad behager!" tog Greven ivrigt til Genmæle. „Har du da ikke faaet nok af alle de elendige, tilrøgede Bondehytter, vi har maattet trækkes med i den sidste Maaned. Nej, praktisk, det er du ikke, det mærker man straks. Det kan da være ganske rart at ligge blot én Nat som andre ordentlige Mennesker. Og det vil selvfølgelig ikke genere dem, men kun være dem en Glæde at have os. — Det eneste, jeg ikke holder rigtig af, er, hvis denne Dame virkelig skulde have kendt min Fader," tilføjede han og smilede, saa man saa' alle hans smukke, hvide Tænder. „Det er mig altid ubehageligt, naar man bringer min afdøde Hr. Papa paa Tapetet, for der er gerne en eller anden Skandale med i Spillet. Derfor undgaar jeg ogsaa saa vidt muligt alle dem, der har kendt ham. — Naa, for Resten var han kun et tro Billede af sin Tid."

„Men det har jeg jo rent glemt at fortælle dig!" sagde Polosov. „Da jeg forleden var sammen med Chefen for Ulanbrigaden, General Iljin, omtalte han din Fader i høje Toner og udtalte sin Beklagelse over, at han endnu ikke havde faaet Lejlighed til at gøre dit Bekendtskab."

„Denne Iljin er et gammelt Vrøvl," erklærede Greven haanligt. „Ja, der er mange, som tror at gøre sig behagelige for mig ved at opvarte mig med Historier om min afdøde Fader, men disse er i Regelen af den Natur, at jeg skammer mig over dem. — Jeg bliver nemlig ikke let begejstret og ser koldt og lidenskabsløst paa Tingene; i den Henseende er jeg en komplet Modsætning til min Fader, der var lutter Fyr og Flamme og ofte gik over Stregen.

Naa, men det hørte jo ogsaa med til Tiden: havde han levet i vore Dage, vilde der maaske være blevet noget virkelig dygtigt ud af ham; for store Evner havde han, det maa man lade ham.“ —

Et Kvarterstid efter at Danilo var gaaet, kom han tilbage og meldte, at det vilde være hans Frue en Glæde, hvis de Hrr. Officerer vilde tage til Takke med hendes Hus for Natten.

XI

Da den gamle Tjener vendte tilbage med den Efterretning, at Eskadronchefen var en Søn af Grev Fedor Turbin, fik Anna Fedorovna umaadelig travlt.

„Ih du forbarmende!“ skreg hun. „Skynd dig ned til ham og sig, at din Frue beder ham om at flytte herop!“ — Derpaa fór hun ind til sin Datter og sagde: „Hør, Lise, vi maa gøre dit Værelse i Stand til dem, saa sover du i din Onkels, og du, lille Broder, maa ligge i Dagligstuen. Det er jo blot for en Nat; det kan du nok finde dig i.“

„Gerne, Søster, gerne; jeg kan jo ligge paa Gulvet,“ svarede den skikkelige Kavalerist.

„Ja, ligner han sin Fader, saa skal jeg love for, at han er smuk!“ udbrød Anna Fedorovna begejstret. „Faderen var noget af det smukkeste, man kunde tænke sig, Lise. — Nej, hvor vil du hen med det Bord? Lad det blive her, min Pige. Sørg hellere for, at der kommer to Senge herind; den ene har vi jo, og den anden laaner vi hos Forvalteren. Og Lysestagen, som staar paa Etageren i Dagligstuen maa ogsaa herind, men der skal et nyt Lys i.“

Lise lod Moderen snakke og indrettede sit Værelse til de to Officerer, som hun selv fandt det rigtigt. Hun redte Sengene med blændende hvide Lagener, der duftede af Lavendler, satte en Karaffel og et Par Lys hen paa det lille Toiletbord, brændte med Røgelsepapir og flyttede selv sin lille Seng ud.

Anna Fedorovna genvandt lidt efter lidt sin sædvanlige Ro. Hun satte sig hen i Sofaen og fik endogsaa Kortene frem for at lægge sin Kabale; men da hun havde blandet dem, faldt hun i saa dybe Tanker, at hun rent glemte Oplægningen.

„Ak ja, ak ja, hvor Tiden dog gaar!“ sukkede hun og støttede

sig paa sin fede Albue. „Er det da virkelig saa lang Tid siden? At tænke sig, at jeg skal se ham i Dag, saadan som han saa' ud dengang! . . . Ja, en Galning, det var han, men saa elskværdig." — Her fik Minderne en saadan Magt over hende, at hendes Øjne fyldtes med Taarer. — „Og hvor jeg saa' godt ud dengang. Lise er jo nok en køn ung Pige, men hun er rigtignok ikke, hvad jeg var i min Ungdomsvaar. — Aa, Lise, du skulde tage din lyse Musselinskjole paa i Aften," sagde hun højt.

„Du vil da ikke invitere dem ind, lille Moder? Jeg synes hellere du skulde lade være," svarede den unge Pige, hvis Hjerte bankede uroligt ved Tanken om det forestaaende Besøg.

„Synes du? — Men de kommer vel ogsaa uden det, for jeg antager, at de har Lyst til at gøre vort Bekendtskab," sagde Anna Fedorovna, idet hun strøg sin Datter hen over Haaret og samtidig tænkte: „Nej, det er ikke det Haar, jeg havde i hendes Alder. — Ser du, Lise, jeg kunde ønske for dig, at . . ." vedblev hun hviskende, men standsede pludselig. Hun vidste nemlig selv ikke rigtig, hvad hun ønskede sin Datter. Et Ægteskab mellem Greven og Lise var for usandsynligt, til at hun for Alvor kunde haabe derpaa, og et Forhold som det, der havde eksisteret mellem hende selv og Grev Fedor, kunde hun ikke ønske hende. Alt i alt skyldtes hendes Udbrud vel kun et uklart Ønske om at se de Følelser, hun kunde mindes fra sin egen Ungdom, leve op i Datteren.

Den gamle Kavalerist kom ogsaa i Bevægelse, da han hørte, at de skulde have Greven til Gæst. Han gik ind i sit Værelse og lukkede Døren af. Et Kvarterstid efter viste han sig igen i ungarsk Snorefrakke og himmelblaa unævnelige, og saa' lige saa lykkelig og generт ud som en ung Pige, der første Gang prøver sin Balkjole.

„Vi skal dog se, hvad Husarerne duer til nu til Dags, lille Søster," sagde han, idet han gik hen mod Døren. „Kan du huske Grev Fedor; han var af den rigtige Slags. — Ja, ja, nu faar vi se, hvad disse duer til."

Officererne var allerede kommet; de var gaaet op ad Bagtrappen og havde straks begivet sig ind i deres Værelse.

„Naa, hvad siger du saa?" sagde Greven, idet han smed sig oven paa Sengen med sine støvede Støvler. „Er her ikke bedre end i en snavset Bondehytte, hvor der vrimler med Kakerlakker?"

„Jo, vist er her bedre," svarede Polosov. „Men det gør mig kun ondt, at de har haft saa megen Ulejlighed for vor Skyld."

„Aa, Vrøvl! Det gælder fremfor alt at være praktisk. De er sikkert umaadelig fornøjede derinde over at have os. — Johan, gaa ind og bed om noget til at hænge for Vinduet, ellers trækker det paa os i Nat."

Saa kom den gamle Kavalerist for at hilse paa Herrerne. Han begyndte — ganske vist ikke uden at rødme lidt — med at fortælle, at han og den afdøde Greve havde været Kammerater i Ungdommen, at han havde nydt den afdødes Velvilje og Sympati, og at Grev Fedor endogsaa flere Gange havde vist ham væsentlige Tjenester. Men om disse bestod i, at Greven havde undladt at tilbagebetale de 100 Rubler, eller deri, at han havde skældt ham ud og bagefter puffet ham ind i en Snedrive — det oplyste han ikke.

Grev Turbin optraadte yderst høfligt og belevent over for den gamle og takkede ham venligt for det gode Kvarter.

„Ja, De undskylder nok, at det er saa tarveligt .... Greve!" sagde Kavaleristen, der i de senere Aar havde været saa lidt i Berøring med fornemme Folk, at han nær havde sagt: Deres Excellence! — „Min Søsters Hus er jo kun lille, og Plads er der ikke meget af. Men Vinduet derhenne, det skal vi nok faa noget hængt op for." Og under Paaskud af, at han vilde ud og sørge for, at det blev gjort, men i Virkeligheden, fordi han længtes efter at fortælle sin Søster og Lise, hvorledes Besøget var løbet af, gjorde han nogle Skrabud med Benene og forsvandt.

Et Øjeblik efter kom den kønne Ustjuschka ind med sin Frues Shavl og hængte det op for Vinduet. Da hun var færdig dermed, spurgte hun Herrerne, om de ønskede Te.

Det gode Kvarter havde øjensynlig haft en heldig Indflydelse paa Grevens Humør. Han spøgte med Ustjuschka, saa han fik hende til at fnise, og spurgte hende, om hendes Frøken var smuk. Da hun gentog sit Spørgsmaal om Teen, svarede han, at han helst saa', at hun først kom med en Snaps og lidt Aftensmad, og — hvis det fandtes i Huset — et godt Glas Sherry.

Da den gamle Kavalerist aflagde sin Rapport, udbredte han sig i høje Toner om den unge Greves Høflighed og Belevenhed. Han hævede Nutidens unge Mennesker til Skyerne og holdt paa, at de var langt mere værd end den ældre Slægt.

Anna Fedorovna vilde ikke rigtig gaa ind herpaa; efter hendes

Mening kunde ingen i Verden maale sig med Grev Fedor Turbin. Det endte med, at hun blev alvorlig vred og erklærede sin Broder, at han altid syntes bedst om dem, der sidst havde sagt et venligt Ord til ham. Folk var maaske klogere og bedre oplært nu end i gamle Dage, men ingen kunde danse Ekossaise som Grev Fedor Turbin eller maale sig med ham i Elskværdighed. Alle havde ogsaa været ude af sig selv af Henrykkelse over ham, men han havde kun givet sig af med hende; alt andet i Balsalen havde været Luft for ham. Jo, der havde rigtignok ogsaa været elskværdige Folk til i gamle Dage.

Hendes Veltalenhed blev afbrudt ved, at Ustjuschka kom ind og meldte, at Herrerne ønskede Brændevin, Sherry og Aftensmad.

„Hør, lille Broder, du skulde jo have spurgt dem om, hvad de ønskede," skændte Anna Fedorovna. „Du kan da heller ingenting huske! Havde vi faaet det at vide lidt før, kunde vi have haft Aftensmaden færdig nu. — Aa, Lise, gaa ud og sørg for den, min Ven!"

Lise gik ud i Spisekammeret for at stikke Smør og gøre i Stand til Aftensbordet, og i Køkkenet fik de travlt med at stege Karbonade.

„Men Sherryen, det er det værste!" sukkede Anna Fedorovna. „Har du Sherry endnu, lille Broder?"

„Nej, hvor skulde jeg faa den fra?" spurgte Kavaleristen forbavset.

„Jeg synes, du drikker noget af den Slags i din Te."

„Det er jo Rom, lille Søster. — Rom!"

„Naa ja, det kommer vel ud paa ét. Saa giver vi dem Rom. Men var det ikke bedst at bede dem om at spise til Aften herinde? Jeg antager ikke, at de bliver fornærmede derover."

Kavaleristen forsikrede, at Greven var alt for elskværdig til at tage Invitationen ilde op, og humpede saa ud, idet han lovede at komme tilbage med Officererne. — Anna Fedorovna skyndte sig at tage sin bedste Silkekjole og en struttende Kappe paa, men Lise, der gik i sin tarvelige lyserøde Dagligkjole, havde saa travlt med Forberedelserne til Aftensmaaltidet, at hun ikke kunde faa Tid til at klæde sig om. Og hendes Sind var desuden i saa stærk en Bevægelse, at hun slet ikke tænkte derpaa. Hun havde hele Tiden en Forudfølelse af, at hun skulde opleve noget overordentligt — noget usædvanligt; men paa samme Tid var det, som om

en truende, uheldsvanger Sky sænkede sig ned over hende og indhyllede hende i Mørke. Den smukke, fornemme Husarofficer var i hendes Fantasi vokset op til et næsten vidunderligt Væsen, som hun udstyrede med alle mulige Fuldkommenheder. Alt, hvad han gjorde, maatte være rigtigt, alt, hvad han sagde og tænkte, klogt og træffende, og hun var vis paa, at han var en ren Adonis. Hvis han i Stedet for at indskrænke sine Fordringer til Sherry og Aftensmad havde forlangt et Badekar med Eau de Cologne, vilde hun ikke have fundet noget urimeligt deri, i den Grad var hun paa Forhaand overbevist om, at han ikke kunde fejle.

Greven sagde straks Ja til den gamle Kavalerists Indbydelse. Han pyntede lidt paa sin Frisure, stak sit Cigarfoderal til sig, kastede Kappen om sig og var saa færdig til at gaa.

„Naa, hvad bliver det til?“ sagde han til Polosov, der ikke lod til at ville med.

„Ja, synes du det er rigtigt?“ svarede denne. „Ils feront des frais pour nous recevoir.“

„Sottises ..... Au contraire, cela les rendra heureux,“ forsikrede Turbin. „D'ailleurs j'ai pris mes renseignements: La demoiselle est jolie. — Viens!“

„Je vous en prie, messieurs!“ sagde Kavaleristen, for han vilde lade dem vide, at han ogsaa kunde Fransk, og at han havde forstaaet, hvad de sagde.

XII

Lise rødmede, da Officererne traadte ind, slog Øjnene ned og lod, som om hun var aldeles optaget af at skænke Vand paa Tepotten. Anna Fedorovna ilede derimod Greven i Møde og nejede for ham. Uden at tage sine Øjne bort fra hans Ansigt begyndte hun med at fortælle ham, at han var sin Faders udtrykte Billede, og skyndte sig derpaa at forestille sin Datter for ham, og at byde ham Te og Syltetøj. Polosov var der ingen, der tog Notits af, og han selv var meget glad derover, da han saa i Ro kunde nyde Lises Skønhed, som straks gjorde et stærkt Indtryk paa ham. Den gamle Kavalerist stod og lyttede til sin Søsters Samtale med

Greven og ventede utaalmodigt paa en Lejlighed til at komme frem med sine kavaleristiske Erindringer.

Efter at Greven havde drukket en Kop Te, tændte han sig en Cigar, der var saa stærk, at det kostede Lise den største Anstrengelse ikke at hoste. Han udfoldede hele sin Elskværdighed og blev mere og mere konversabel. I Begyndelsen nøjedes han med at udfylde de Pavser, der opstod, naar Anna Fedorovna var nødt til at standse sin Veltalenheds Strøm for at trække Vejret; men det endte med, at han bemægtigede sig hele Samtalen. — Det eneste, der forbavsede Damerne lidt, var, at der undertiden undslap ham Ord, som, skønt de ikke vilde have stødt nogen i hans egen Kreds, dog maatte lyde lidt dristigt i deres uerfarne Øren. Anna Fedorovna saa' ængstelig ud, og Lise rødmede, hver Gang det skete, men Greven lagde ikke Mærke dertil og talte videre paa sin ligefremme og elskværdige Maade. Lise, der skænkede Teen, bød den ikke rundt til Gæsterne, men satte Glassene hen i Nærheden af dem. Hun var endnu ikke kommet ud over sin Ængstelse, dækkede sig, saa godt hun kunde, bag Temaskinen og slugte ethvert af Grevens Ord. Men hans Fortællinger var saa harmløse, at hun lidt efter lidt genvandt sin Sindsligevægt. Hun fik ingen af alle de Aandrigheder at høre, som hun havde ventet sig af ham, og intet hos ham syntes at røbe den ophøjede Aand, som hun i Tankerne havde udstyret ham med. Og da hendes ængstelige Øjne én Gang mødte hans, og han ikke trak sine til sig, men med den største Sindsligevægt og lidt smilende vedblev at se ind i hendes, følte hun sig næsten lidt fjendtligt stemt over for ham og fandt pludselig, at der ikke var noget usædvanligt ved ham, at han var som alle dem, hun tidligere havde kendt, og at hun ikke behøvede at være bange for ham. Det eneste mærkværdige hos ham var hans lange soignerede Negle, men noget særlig smukt hos ham kunde hun ikke opdage. Saa sagde hun med et lille Suk Farvel til sin Drøm og blev atter rolig; det eneste, der generede hende lidt, var den tavse Løjtnants Blik, som hun hele Tiden følte rettet paa sig. „Muligt, det er ham," tænkte hun, „og ikke den anden."

XIII

Efter Teen bød Anna Fedorovna sine Gæster ind i det andet Værelse. Hun fik Greven anbragt i Sofaen og satte sig selv i Lænestolen.

„Men trænger De ikke til Ro, Greve? Er De ikke træt?“ spurgte hun Turbin, og da denne gav et benægtende Svar, vedblev hun: „Blot jeg dog kunde finde paa noget at underholde mine kære Gæster med! Spiller De ikke Kort, Greve? Hør, lille Broder, du skulde se at faa et Parti i Stand.“

„Ja, naar du spiller med, Søster, saa er vi fire til en Whist,“ svarede Kavaleristen. „Hvad siger De, Greve? Og De, Hr. Løjtnant?“

Officererne erklærede begge, at de med Glæde vilde gaa ind paa alt, hvad deres elskværdige Værter foreslog.

Lise gik og kom lidt efter ind igen med et gammelt Spil Kort, som hun plejede at raadspørge, naar hun vilde vide, om Moderens Snue snart gik over, om Onkelen kunde ventes tilbage til rette Tid, naar han var taget ind i Byen, eller om der var Udsigt til Besøg fra Nabolaget. Skønt hun havde benyttet dette Spil i næsten et Fjerdingaar, var det dog renere end det, Anna Fedorovna brugte til sin Kabale.

„Men vi spiller vist for lavt for de Hrr. Officerer,“ mente Kavaleristen. „Vi plejer sjælden at gaa højere end til en halv Kopek Pointet, naar vi har med Anna Fedorovna at gøre; hun er saa slem til at trække os op.“

„Ja, jeg spiller som De vil,“ erklærede Greven.

„Naa ja, saa sætter vi Pointet til en Kopek — lidt maa man da gøre for de kære Gæsters Skyld. Lad dem kun vinde fra mig gamle Stakkel,“ sagde Anna Fedorovna resigneret, idet hun satte sig til Rette i Lænestolen og samlede Shavlet om sig. Men i sit stille Sind tænkte hun: „Maaske jeg er heldig og vinder en Rubel,“ for hun var blevet en ivrig Kortspiller paa sine gamle Dage.

„Hvis det kan more Dem, skal jeg lære Dem at spille Whist med Misère og med Tabel ligesom ved Boston*), foreslog Greven.

---

*) Spilles der Misère, gælder det om ingen Stik at faa; Tabellen tjener til at fastsætte Omkostningerne ved de forskellige Boston-Spil. O. A.

Alle gik ind paa Forslaget, og denne Maade at spille Whist paa, der først for nylig var bleven indført i St. Petersborg, lod til at gøre almindelig Lykke. Kavaleristen paastod endogsaa, at han godt kendte det Spil fra gamle Dage, og hvis han nu syndede mod enkelte af Reglerne, saa laa det kun i, at det var saa lang Tid siden, at han havde dyrket det. Anna Fedorovna forstod ikke et Ord af det hele, men hun generede sig for at tilstaa det og forsikrede smilende, at hun var fuldstændig med i enhver Henseende. Det vakte derfor almindelig Munterhed, da hun lidt efter meldte Misère med Knægt og Konge blank og fik 6 Stik. Hun gik fuldstændig fra Koncepterne, smilede forlegent og skyndte sig at erklære, at hun dog ikke følte sig rigtig hjemme i Spillet endnu. Men det hjalp hende ikke: alle hendes Beter blev skrevet op, og hun samlede sig efterhaanden en god Portion, for Greven spillede baade fint og forsigtigt, og vilde ikke forstaa hverken den unge Løjtnants Spark under Bordet, eller alle de Bommerter han gjorde for at faa den gamle Dame til at vinde.

Midt under Spillet kom Lise ind, bød Syltetøj og Marmelade rundt og stillede sig bag Moderens Stol, hvorfra hun iagttog Spillets Gang. Nu og da faldt hendes Øjne hen paa Officererne og dvælede da især ved Grevens smalle, hvide Hænder, som behandlede Kortene med en Lethed og en Sikkerhed, der røbede den øvede Spiller.

Atter meldte Anna Fedorovna Misère og denne Gang endogsaa uden at være i Forhaanden. Hun købte 7 Kort, fik 10 Beter og blev aldeles ude af sig selv derover.

„Bryd dig ikke om det, lille Moder, du kan godt vinde endnu," sagde Lise venligt, nærmest vel for at trøste hende.

„Men du kunde da ogsaa gerne hjælpe mig, Lise," skændte Anna Fedorovna, idet hun sendte sin Datter et fortvivlet Blik. „Jeg sidder jo og taber hele Tiden."

„Det er mig umuligt, søde Moder, for jeg kender ikke det mindste til det Spil," svarede Lise, der i Tankerne regnede ud, hvor meget Moderen havde tabt. — „Men bliver du ved, som du er begyndt, kan Pimotschka nok skyde en hvid Pind efter sin ny Kjole," tilføjede hun smilende.

„Ja, paa den Maade risikerer Fruen at tabe en halv Snes Sølvrubler," bemærkede Polosov og saa' hen til Lise, som han gerne vilde i Samtale med.

„Sølvrubler? Spiller vi da ikke om Papirrubler*)?“ spurgte Anna Fedorovna forfærdet.

„Jeg aner ikke, hvad vi spiller om,“ svarede Greven. „Jeg véd kun, at jeg ikke forstaar mig paa disse Papirpenge. Hvor meget gælder en Papirrubel?“

„Nej, nu til Dags regner man altid med Sølv og ikke med Papir,“ bemærkede den gamle Kavalerist, der sad i Held.

Anna Fedorovna lod Stikkelsbærvinen gaa rundt, drak selv et Par Glas, blev ildrød i Hovedet og syntes at hengive sig til Skæbnen. En af hendes graa Krøller listede sig frem under Kappen, men hun strøg den ikke engang tilbage. Det forekom hende vistnok selv, at hun havde sat Millioner over Styr, og at hun var fortabt. Løjtnanten sparkede hyppigere og hyppigere til Greven, men denne vilde ikke forstaa ham og opførte den ene Bet efter den anden for den gamle Dame. Til sidst fik Spillet da Ende, og ved Regnskabets Opgørelse viste det sig, at Anna Fedorovna havde tabt 920 Points.

„Er det ikke 9 Rubler i Sedler?“ spurgte hun gentagne Gange og blev aldeles ude af sig selv af Forfærdelse, da hendes Broder forklarede hende, at hun havde tabt næsten det firdobbelte, og at hun skulde ud med det straks.

Greven undersøgte ikke engang, hvor meget han havde vundet, men rejste sig straks efter Spillets Ophør og gik hen til Vinduet, hvor Lise stod med en Bakke foran sig og ordnede de kolde Retter til Aftensbordet; og saa gjorde han, hvad Løjtnanten hele Aftenen havde ønsket, men ikke turdet: han begyndte at tale til den unge Pige om Vejret.

Den stakkels Polosov befandt sig slet ikke vel, for da Greven var gaaet, gav Anna Fedorovna, der ikke havde Lise hos sig til at hjælpe paa Humøret, sin Harme frit Løb.

„Ja, det er kedeligt, at vi har vundet saa meget fra Dem,“ sagde han for at trøste hende lidt. „Det er virkelig en stor Skam af os.“

„Hvad skulde det ogsaa til med de dumme Misèrer?“ brummede den gamle Dame. „Den Slags Spil forstaar jeg mig ikke paa. Naa, hvor meget er det saa, jeg har tabt?“

„32½ Rubel! 32½ Rubel!“ gentog Kavaleristen, hvem Held det havde sat i godt Humør, den ene Gang efter den anden med

---

*) Papirrublen havde en langt ringere Værdi end Sølvrublen. O. A.

triumferende Røst. „Naa, kom saa med Pengene, lille Søster! Kom saa med dem!“

„Ja, jeg skal nok betale, hvad jeg skylder jer; men det er sidste Gang, I faar mig med til det Spil. Det er skrækkeligt. Jeg har jo tabt saa meget, at jeg aldrig i mit Liv vinder det tilbage igen,“ sukkede Anna Fedorovna og skyndte sig ind i sit Værelse. Lidt efter kom hun tilbage med 9 Rubelsedler, og først paa Kavaleristens indtrængende Forlangende lod hun sig bevæge til at betale alt, hvad hun skyldte.

Polosov, der frygtede for, at den gamle Dame skulde lade det gaa ud over ham, hvis han blev længer i hendes Nærhed, listede sig ganske sagte bort og gik hen til Greven og Lise.

Henne paa det dækkede Aftensbord stod to Lys, hvis Flammer bugtede sig og kastede et uroligt Skær til alle Sider, hver Gang den milde Aftenluft sendte et Pust ind gennem det aabne Vindue. Udenfor laa alt derimod i en rolig og klar Belysning. Fuldmaanen, der allerede havde tabt lidt af sit gyldne Skær, sendte sit blege Lys gennem de lette, hvide Skyer, der gled forbi den. Henne fra Dammen, hvis sølvhvide Spejl tittede frem mellem Lindetræerne, lød Frøernes ensformige og vedholdende Kvækken, og i den duftende Syrenhæk lige under Vinduet raslede det svagt, hver Gang en eller anden Smaafugl rørte sig inde mellem Grenene.

„Det er dog en dejlig Aften,“ sagde Greven, idet han satte sig op i det aabne Vindue og rykkede tæt hen til Lise. „Rigtig en Aften til at spadsere i. For De spadserer vel meget, kan jeg tænke.“

„Ja, det gør jeg,“ svarede hun med fuldstændig rolig Stemme, for hun følte sig nu slet ikke mere forvirret over for Greven. „Hver Morgen Kl. 7, naar jeg har besørget min Gerning i Huset, gaar jeg mig en Tur med den lille Pimotschka.“

„Det maa være dejligt at bo paa Landet,“ bemærkede Greven, idet han klemte Lorgnetten ind i det ene Øje og saa' afvekslende ud i Haven og hen paa Lise. „Men gaar De Dem da aldrig en Tur om Aftenen — i Maaneskin?“

„Nej, ikke mere. Men for 3 Aar siden spadserede Onkel og jeg ofte sammen om Aftenen. Han led nemlig dengang af den Svaghed ... Sygdom ... eller hvad man nu vil kalde det, at han ikke kunde sove, naar det var Fuldmaane. Hans Værelse — det

er det, vi var inde i før — vender ud mod Haven ligesom dette, og Vinduet er saa lavt, at Maanen skinner helt ind i Stuen."

„Det var da en mærkværdig Sygdom!" udbrød Greven. „Men jeg troede, at det var Deres Værelse, vi drak Te i."

„Nej, jeg sover der kun i Nat; De og Løjtnanten ligger i mit Værelse."

„Er det muligt! — Jeg vil aldrig nogen Sinde tilgive mig selv, at De har haft al den Ulejlighed," sagde Greven, og som Tegn paa, at han mente det oprigtigt, lod han Glasset falde ud af sit Øje. „Havde jeg vidst, at det skulde gaa ud over Dem, saa ..."

„Aa, det er jo ingen Ulejlighed at tale om," afbrød den unge Pige ham. „Og min Onkels Værelse er desuden saa lyst og saa venligt. Jeg glæder mig ligefrem til at sidde ved Vinduet og se ud i Haven, inden jeg gaar i Seng. Skulde jeg faa Lyst dertil, kan jeg ogsaa svippe udenfor, Karmen ligger nemlig lige over Jorden."

„En allerkæreste lille Pige," tænkte Greven, som atter klemte Glasset ind i sit Øje og saa' paa hende, medens han satte sin Fod i en gyngende Bevægelse for om muligt at komme til at berøre hendes. „Og hvor fint gav hun mig ikke til Kende, at jeg kunde faa et Stævnemøde med hende i Nat enten i Haven eller ved Vinduet." — Saa let fandt han sin Sejr, at den unge Pige endogsaa tabte noget af sin Tillokkelse derved.

„Hvor det maa være dejligt at kunne vandre dernede en Nat som denne med den man elsker," vedblev han, idet han kastede et tankefuldt Blik over mod de mørke Alleer.

„Ja vist er det dejligt at spadsere om Aftenen i Maaneskin," svarede Lise, der blev saa forvirret ved Grevens Ord og den gentagne Berøring af hans Fod, at hun slet ikke vidste, hvad hun selv sagde. Hun følte sig ilde og beklemt til Mode og vilde gaa, men i det samme nærmede Løjtnanten sig, og hun besluttede da at blive for at komme lidt paa det rene med, hvad der boede i den tavse unge Mand.

„Det er dog en dejlig Aften!" begyndte Polosov.

„Det lader til, at de ikke kan tale om andet end om Vejret," tænkte Lise.

„Og hvilken henrivende Udsigt! — Men De kender den vel saa godt, at De er ked af den," tilføjede han, for han havde den Vane, naar han var genert, at sige Ting, som der ikke var synderlig Mening i.

„Hvorfor tror De dog det?“ svarede Lise. „Man kan blive ked af Mad og af Klæder, men af en smuk Udsigt bliver man aldrig ked. Inde fra Onkels Værelse har man den dejligste Udsigt til Dammen; jeg glæder mig til at sidde og se derned i Aften.“

„Der er nok ingen Nattergale i Haven,“ sagde Greven, der ærgrede sig over, at Polosov ved sin Nærværelse hindrede ham i at træffe nærmere Aftale om Stævnemødet.

„Jo, vi plejer ellers altid at have Nattergale,“ oplyste Lise. „I Aar har der ogsaa været en, og den sang saa dejligt lige til for en Uges Tid siden, men saa hørte den med ét op. Den er formodentlig bleven skræmmet bort af en eller anden. For 3 Aar siden sad Onkel og jeg ofte timevis nede i det lukkede Lysthus og hørte paa den dejlige Nattergalesang.“

„Hvad er alt det, den lille Skælm staar der og fortæller Dem?“ sagde Onkelen, som kom humpende hen til dem. — „Naa, mine Herrer, hvad siger De saa om at faa lidt at leve af?“

Efter Aftensbordet, under hvilket Turbin spiste med saa stærk en Appetit og roste Maden i saa høje Toner, at det til Dels lykkedes ham at forjage Værtindens slette Humør, anbefalede Officererne sig. Greven trykkede Anna Fedorovnas Haand, men kyssede den ikke, hvilket forbavsede den gamle Dame i høj Grad. Han gav ogsaa Lise Haanden og saa' hende ind i Øjnene med et betydningsfuldt Smil, der atter forvirrede den unge Pige.

„Han ser godt ud,“ tænkte hun, „men han er vist meget indtaget i sig selv.“

XIV

„Det er en stor Skam af dig,“ begyndte Polosov, saa snart han og Greven atter var inde i deres Værelse. „Jeg gjorde mig jo al mulig Umage for at tabe og sparkede hele Tiden til dig under Bordet. Hvor kunde du dog nænne det? Saa' du da ikke, at den gamle Dame var helt ude af sig selv over sit Tab?“

„Nej, Magen til grinagtigt gammelt Fruentimmer har jeg aldrig set! Hvor blev hun dog gal i Hovedet, fordi hun tabte!“ raabte Greven og brast i saa ubændig en Latter, at Johan, der stod i Nærheden af ham, blev revet med af hans Munterhed og vendte sig bort for at kunne fnise i Smug. — „Ha ha ha! Ho ho,

ho!“ lo Turbin. „Og saa var det oven i Købet en Søn af Familiens gamle Ven, der gjorde hende al den Tort!“

„Ja, jeg finder nu ikke, at det var rigtigt af dig,“ vedblev Polosov. „Jeg vil sige dig, at jeg ligefrem havde ondt af hende.“

„Aa Vrøvl! Hvor du dog er ung endnu! Hvorfor vilde du absolut have, at jeg skulde tabe? Hvorfor? Tror du da ikke, at jeg ogsaa har maattet bløde, inden jeg lærte at spille. Nej, man skal være praktisk, du, ellers kommer man ingen Vegne.“

Polosov svarede ikke. Han længtes kun efter at faa Ro til at tænke uforstyrret paa den smukke unge Pige, der havde gjort saa dybt et Indtryk paa ham. Han klædte sig derfor af og strakte sig i den rene, bløde Seng, som Lise havde redt op.

„Fanden i Vold med det dumme Soldaterliv og al den tomme Hæder og Ære, som man gør saa meget Væsen af!“ tænkte han og saa' op mod Vinduet, hvor Maanens blege Straaler tittede ind gennem Shavlet. „Nej, Lykken — den bestaar i at leve i en stille Afkrog som denne, sammen med en kærlig, forstandig og trofast Ægtemage. Det er den sande — den varige Lykke!“

„Hvorfor klæder du dig ikke af?“ spurgte han Greven, da han saa', at denne vedblev at gaa op og ned ad Gulvet.

„Jeg kan ikke sove endnu. Sluk du kun Lyset, hvis du har Lyst dertil; jeg kan godt gaa i Seng i Mørke,“ svarede Turbin og fortsatte sin Vandring.

„Naa, saa du kan ikke sove,“ tænkte Polosov. I Aften, mere end nogen Sinde før, følte han sig misfornøjet med den Indflydelse, Greven havde over ham, og var rigtig oplagt til at gøre Oprør imod ham. „Jeg kan saa levende forestille mig, hvad det er for Tanker, der for Øjeblikket render rundt i dit friserede Hoved. Tror du da ikke, at jeg lagde Mærke til, hvor godt du syntes om hende? Men du forstaar ikke at vurdere denne rene, uskyldige unge Pige, som hun fortjener det. Nej, hvad du trænger til, det er en Minna og et Par Oberstepauletter.“

„Hvor skal du hen?“ spurgte han Greven, da denne tog sin Hue paa og nærmede sig Døren.

„Jeg vil ud i Stalden for at se, om alt er i Orden,“ svarede Turbin.

„Det var da besynderligt!“ tænkte Løjtnanten, og idet han gjorde sig Umage for at forjage de skinsyge Tanker, som han selv fandt latterlige, slukkede han Lyset og vendte sig om paa Siden.

XV

Efter at Anna Fedorovna havde gjort Korsets Tegn og kysset sin Broder, sin Datter og den lille Pimotschka, gik hun ind i sit Sovekammer.

Den gamle Dame havde ikke længe været i saa stærk en Sindsbevægelse som i Dag, og hun var endnu i et saadant Oprør, at hun knap kunde samle sig til at bede sin Aftenbøn. Erindringen om den afdøde Greve vedblev at spøge rundt i hendes Hoved, og hun kunde ikke glemme, hvor ubarmhjertigt hans Laps af en Søn havde trukket hende op i Spillet. Hun klædte sig imidlertid af, drak sig sit sædvanlige Glas Kvas og gik i Seng. Lige som hun havde lagt Hovedet til Puden, kom hendes Yndlingskat listende ind; hun tog den op til sig, strøg den hen over Ryggen og hørte paa dens ensformige, snurrende Spinden uden dog at kunne falde i Søvn. Hun mente, at det var Kattens Skyld, og jagede den bort. Mis faldt blødt ned paa sine Poter, viftede med Halen og sprang op paa Løjbænken. Lidt efter kom Ustjuschka, der laa her paa Gulvet om Natten, slæbende med sin Madras; hun slukkede Lyset, tændte Natlampen og gik til Ro. Anna Fedorovna lyttede til hendes rolige, langtrukne Aandedræt, der lidt efter lidt gik over til en lydelig Snorken, og ærgrede sig over, at Søvnen ikke vilde komme til hende selv. Hvad enten hun lukkede Øjnene eller holdt dem aabne, saa' hun Grev Fedors og hans Søns Ansigter for sig. Hun kunde ikke finde Ro: snart var det Fjerdynen, der tyngede hende, snart Uret uden for Sengen, der dikkede hende ind i Øret, og snart Ustjuschka, der snorkede paa den mest irriterende Maade. Hun vækkede hende, men lige meget hjalp det: Tanker og Forestillinger af enhver Art vedblev at danse rundt i Hovedet paa hende og holdt hende vaagen. I det ene Øjeblik saa' hun sig selv i en stærk forynget Skikkelse danse rundt med Grev Fedor Turbin og følte hans Kys paa sine fyldige, hvide Skuldre, i det næste troede hun at se sin Datter i den unge Greves Arme. Men saa snorkede Ustjuschka med ét saa højt, at alle disse Syner forsvandt.

„Nej, Tiderne har forandret sig og Menneskene med," tænkte Anna Fedorovna. „Grev Fedor Turbin vilde være gaaet i Ilden for mig, hvis det havde været nødvendigt. Og det forstaar jeg saa godt, for jeg var ualmindelig indtagende dengang. Men Sønnen,

han ligger nu og sover paa sit grønne Øre, glad over, at han har vundet mine Penge fra mig, og tænker ikke paa galante Eventyr. Nej, Grev Fedor, han var rigtignok en hel anden Slags. Aldrig skal jeg glemme, da han faldt paa Knæ for mig og sagde: „Vil De have, at jeg skal springe ud af Vinduet, saa gør jeg det straks.“ Og han vilde ogsaa have gjort det, hvis jeg havde forlangt det.“

Pludselig hørte hun hurtige og lette Skridt ude i Gangen. Døren gik op, og Lise kom farende ind i Natdragt og kastede sig bleg og skælvende hen over Moderens Seng. —

Efter at Lise havde sagt Godnat til sin Moder, gik hun ind i sin Onkels Værelse og iførte sig sin Natdragt. Derpaa slukkede hun Lyset, satte sig hen ved det aabne Vindue og fæstede sit drømmende Blik paa Dammen, der straalede som Sølv i det blege, klare Maaneskin.

Alt det, der tidligere havde givet hendes Liv Indhold og Værd, syntes hende nu med ét at svinde ind til intet. Hendes blinde Kærlighed til Moderen, hendes varme Omsorg for den skikkelige Onkel, de stærke Baand, der i saa mange Aar havde knyttet hende til Landsbyens Befolkning, den levende Følelse, hvormed hun omfattede en Natur, hun var vokset op i og kendte til Bunds — alt det forekom hende nu kedeligt, unyttigt og betydningsløst. Det var, som om en Stemme uafladeligt hviskede hende ind i Øret: „Taabe! Taabe! I tyve Aar har du ofret dig uden at vide hvorfor — uden at vide, hvad Lykken er.“ Og jo længere hendes Blik fordybede sig i den ubevægelige, maanebelyste Have, desto stærkere blev disse Tanker hos hende. Men det var ikke nogen pludselig Forelskelse i Greven, der fremkaldte dem; nej, tværtimod, ham syntes hun ikke om. Den tavse Løjtnant, der ikke saa' synderlig godt ud, vilde snarere have kunnet interessere hende. Derfor var det saa ærgerligt, at Grevens Billede atter og atter dukkede op i hendes Fantasi, og det skønt hun hele Tiden sagde til sig selv: Det er ikke ham! Det er ikke ham! Hun følte det ret i denne tavse, maaneklare Nat, at *hendes* Ideal, det Ideal *hun* skulde kunne elske, maatte være ophøjet og fuldkomment som det Billede af Naturen, der nu mødte hendes Blik.

„Aa Gud! Skulde jeg da virkelig have levet min Ungdom forgæves? Skulde det være muligt?“ sukkede hun og saa' op mod den høje, klare Himmel, som var bedækket med smaa, hvide Skyer, der gled hen mod Maanen. „Dersom det øverste af den

hvide Strime derhenne lægger sig foran Maanen," sagde hun til sig selv, „saa har jeg Ret i min Tro." Hun saa' op: den lange, flossede Skystribe kom sejlende og gled hen over den nederste Halvdel af den lyse, gyldne Skive. En let Skygge lagde sig over Græsset, Lindetræernes Toppe og Dammen; og samtidig med denne pludselige Formørkelse gik der en sagte Luftning gennem Træer og Buske, som førte Duften af Syrener, dugget Løv og Græs ind mod det aabne Vindue.

„Nej, jeg tror det alligevel ikke," sagde hun til sig selv for at trøste sig. „Og hvis nu Nattergalen giver sig til at synge i Nat, saa betyder det, at alt, hvad jeg har siddet og tænkt her i Aften, kun er Daarskab, og at jeg ingen Grund har til at fortvivle."

Længe sad hun endnu og ventede, og Lys og Skygge skiftede med hinanden, alt efter som Maanen var fremme mellem Skyerne eller skjult mellem disse. Hun var allerede begyndt at blunde, da hun blev vækket af Nattergaletriller, der lød helt nede fra Dammen. Det var, som om disse Toner bragte hende Budskab om en hemmelighedsfuld Forbindelse mellem hendes Væsen og den Natur, der laa saa rolig foran hende i Maanens stille, drømmende Lys. Hendes Bryst hævede sig til et Suk, og al hendes Sorg og Tvivl flygtede bort i lindrende Taarer. Saa lagde hun Hovedet paa Karmen, bad sin Aftenbøn og faldt atter i Søvn med fugtige Øjne.

Hun vaagnede ved, at en Haand rørte ved hendes, og denne Berøring, der først var let og blid, gik lidt efter lidt over til et fast Haandtryk. Pludselig huskede hun, hvor hun var; hun fór op med et Skrig og opdagede da en Skikkelse lige foran sig. Forfærdet veg hun tilbage, og idet hun gjorde sig Umage for at tro, at det ikke var Greven, der stod udenfor, belyst af Maanens blege Straaler, styrtede hun ud af Værelset.

XVI

Hun havde ikke taget fejl; det var virkelig Greven. Saa snart denne hørte den unge Piges Skrig, der besvaredes af Vægterens hæse Raab henne bag Havehækken, styrtede han som en Tyv, der gribes paa fersk Gerning, hen over Græsplænen og ind i den mørke Allé.

„Jeg Fæ! Jeg Fæ!“ gentog han den ene Gang efter den anden næsten fuldstændig mekanisk. „Jeg gjorde hende jo bange. Hvorfor vækkede jeg hende ogsaa saa pludselig? Nej, hvad er jeg dog for en Klodrian!“ Han blev staaende og lyttede: Vægteren aabnede Laagen og gik ind i Haven, slæbende sin tunge Stok efter sig i Grusgangen. Greven, der ikke troede sig sikker, hvor han var, løb ned til Dammen for at skjule sig der. Saa ængstelig var han, at han rystede som et Espeløv, da en Frø, som han skræmmede op, plumpede ud i Vandet. Han krøb sammen helt inde under Bredden for ikke at blive opdaget, og i denne ubekvemme Stilling gennemgik han i Tankerne, hvad han nys havde oplevet. Han var krøbet over Havehegnet og havde straks opdaget hendes Skikkelse i det aabne Vindue. Flere Gange havde han listet sig hen mod dette, men Modet havde svigtet ham hver Gang, og saa var han løbet sin Vej igen. I det ene Øjeblik havde han været overbevist om, at hun ventede ham med Længsel, i det næste havde han sagt til sig selv, at der var noget mistænkeligt i, at hun var gaaet saa glat ind paa dette Stævnemøde. Endelig havde han da faaet Bugt med sin tossede Ængstelighed, var løbet lige hen til Vinduet og havde taget fat i hendes Haand. —

Vægteren gik hostende ned ad Grusgangen, knirkede med Laagen og forsvandt bag Hækken. Vinduet, hvor den unge Pige havde siddet, blev smækket i og Skodderne lukket for indvendig fra. Greven forlod sit Skjul. Han var rasende. Hvad vilde han ikke have givet til at kunne begynde forfra, saa skulde han nok bære sig klogere ad. „Saadan en allerkæreste, sød lille Pige! Saa frisk og saa nydelig! Og hende har jeg ladet løbe! Aa, jeg er et Bæst!“ tænkte han og gik med forbitrede Skridt op og ned i den mørke Lindeallé.

Men denne dejlige, maaneklare Nat virkede ogsaa beroligende paa hans Sind, og hans Ophidselse tabte sig lidt efter lidt og gav Plads for blidere Følelser.

Maanens blege Straaler tegnede sig i Smaakredse i den mørke Gang, spillede i det hvide, frynsede Lav, der bedækkede Stammer og Grene, og kastede et Sølvskær over de sitrende Blade. Oppe i Huset slukkedes Lysene; alt var stille, og kun Nattergalens Triller fyldte det store, lyse Rum.

„En dejlig Nat! En ganske henrivende Nat!“ tænkte Greven, medens han i lange Drag indaandede den liflige Duft og Friskhed, der strømmede ud fra Havens Buske og Træer. Et Øjeblik

var han endogsaa lige ved at fortryde sin Opførsel og ikke utilbøjelig til at tro paa Muligheden af, at han kunde have krænket den unge Pige. Men i det næste tænkte han sig gaaende med hende her i Havens Gange, kyssende og omfavnende hende, som om hun kunde være hans Minna. „Nej, jeg er et rigtigt Bæst!“ sagde han saa atter til sig selv. „Jeg skulde naturligvis straks have taget hende om Livet og kysset hende paa Munden.“ Og fuld af denne Anger vendte Greven tilbage til sit Værelse.

Polosov var vaagen endnu. Saa snart han hørte Turbin, vendte han sig om imod ham.

„Sover du?“ spurgte denne.

„Nej.“

„Har du Lyst til at høre mine Oplevelser?“

„Ja, hvad har du oplevet?“

„Nej, jeg tror hellere, jeg lader være. Skønt — jeg kan lige saa godt fortælle dig dem. Aa, tag Benene lidt til dig!“

Og Greven, der nu havde faaet fuldstændig Bugt med sin Ærgrelse over det mislykkede Stævnemøde, satte sig smilende paa Kanten af Løjtnantens Seng.

„Du kan tænke dig,“ sagde han, „at den lille Frøken derinde var saa venlig at love mig et Stævnemøde.“

„Hvad siger du?“ raabte Polosov, idet han rejste sig halvt op i Sengen.

„Naa, naa! Hør dog roligt paa mig!“

„Et Stævnemøde! Naar lovede hun dig det? — Det er umuligt?“

„Ja, nu skal du høre. Medens I sad og gjorde Whistregnskabet op, fortalte hun mig, at hun vilde sidde ved Vinduet i Aften, og lod mig tillige vide, at det var den letteste Sag af Verden at smutte ind og ud af det. Ser du, jeg er praktisk: medens du sad og snakkede med den gamle, fik jeg aftalt et Stævnemøde. Du hørte jo ogsaa, at hun fortalte, at hun vilde sidde ved Vinduet i Aften og se ned paa Dammen.“

„Aa, det har hun vist sagt uden nogen som helst Hensigt!“

„Ja, det véd jeg ikke. Maaske det blot var et fint lille Vink, hun vilde give mig. Men nu skal du høre hvordan det gik mig. — Jeg har baaret mig ad som et rigtigt Fæ,“ sagde Greven og smilede haanligt ad sin egen Dumhed.

„Men hvad er der da sket? Hvor har du været henne?“

Turbin fortalte ham sit Eventyr, men berørte ikke sin Tøven

og Ængstelighed med et Ord. „Jeg maa imidlertid have grebet Sagen forkert an," sluttede han, „for hun skreg op og løb sin Vej."

„Naa, saa det gjorde hun," sagde Løjtnanten med et tvungent Smil.

„Ja. — Men nu er det paa Tiden at sove."

Polosov vendte sig ind mod Væggen og laa saa en halv Snes Minutter uden at sige noget. Da han atter vendte sig om, havde hans Ansigt et smerteligt, men bestemt Udtryk.

„Grev Turbin!" sagde han med en Stemme, der dirrede af Harme.

„Hvad behager? Drømmer du?" spurgte Greven roligt. „Hvad er der i Vejen, Løjtnant Polosov?"

„Grev Turbin! De er en Slyngel!" raabte Polosov og sprang ud af Sengen.

XVII

Næste Morgen rykkede Eskadronen videre. Turbin og Polosov forlod Huset uden at sige Farvel til deres Kvarterværter, og talte ikke et Ord med hinanden hverken denne eller de følgende Dage. Saa snart Eskadronen stødte til Regimentet, blev Duellen fastslaaet. Den flinke, elskværdige Ritmester Schultz, som Greven havde valgt til sin Sekundant, fik det imidlertid maget saaledes, at der ikke alene ikke blev noget af Duellen, men at hele Sagen blev fuldstændig dysset ned; og skønt Forholdet mellem Turbin og Polosov blev noget køligere end før, vedblev de dog at være dus og mødtes ligesom tidligere ved kammeratlige Middage og Sammenkomster.

POLIKUSCHKA

I

Det var Aften, sent ud paa Efteraaret; Forvalteren stod inde hos sin Frue og aflagde Rapport.

„Som De behager at befale, naadige Frue," sagde han. „Men det gør mig kun ondt for Dutlovs, for det er flinke Folk, og hvis vi ikke tager en af Hovbønderne, kan de ikke undgaa deres Skæbne. Hele Miren *) peger paa dem. — Men for Resten maa det jo blive, som Deres Naade vil have det."

Da Forvalteren havde talt, foldede han Hænderne over Maven, vendte Øjnene mod Himlen og lagde Hovedet paa Siden med et resigneret Udtryk, der syntes at antyde, at han nu var parat til at høre paa alt det Vrøvl, hans Herskerinde maatte møde med.

Efter Fruens Mening bestod en Forhandling som denne i, at hun fik Melding om, hvad der forelaa, og derefter tog Beslutning om, hvad der skulde ske; men Forvalteren, Jegor Mikhajlitsch, mente, at det der foregik her, bestod i, at han underkastede sig den Ceremoni at staa i Krogen, stirre hen paa Sofaen og høre paa Fruens lange Snak, medens han samtidig ved alle de Midler, der stod til hans Raadighed, fik hende til at sige Ja og Amen til alt, hvad han foreslog.

Det Spørgsmaal, der forelaa i Dag, var, hvem der skulde udtages til Rekrut. Pokrovskoje skulde stille tre ialt. For de tos Vedkommende kunde der ikke være nogen Vaklen eller Tvivl hverken fra Fruens eller Mirens Side; de var selvskrevne efter Loven. Det var den tredje, man ikke kunde blive enig om. Forvalteren traadte i Skranken for Dutlovs og vilde have, at Fruen skulde udtage Hovbonden Polikuschka **), som ganske vist havde

---

*) Mir (Verden) er den russiske Betegnelse for Landkommunen. Miren har en stor Selvstændighed og afgør de foreliggende Spørgsmaal ved Stemmeafgivning blandt de ældste.
O. A.

**) Diminutiv af Polikej.
O. A.

Kone og fem Børn at forsørge, men var yderst ilde set af alle, fordi han ikke kunde lade være med at rapse. Fruen holdt derimod paa Polikuschka, baade for hans smaas Skyld, og fordi hun var i Færd med at hjælpe paa hans slappe Moral med Religionens Styrkemidler. Men paa den anden Side ønskede hun heller ikke noget ondt over Dutlovs, som hun slet ikke kendte og aldrig havde set. Og nu kunde hun ikke faa det ind i sit Hoved, og Forvalteren vilde ikke sige hende det ligeud, at hvis Polikuschka ikke blev taget til Soldat, saa gik det ud over en af Dutlovs. „Jeg vil ikke styrte dem i Ulykke," gentog hun den ene Gang efter den anden salvelsesfuldt, og Jegor burde da have svaret: „Ja, saa betal 300 Rubler for en Stedfortræder, saa er hele Sagen i Orden," men det var han alt for fin en Politikus til at gøre.

Jegor Mikhajlitsch gjorde sig det altsaa saa bekvemt som muligt henne i sin Krog og støttede sig endogsaa lidt op mod Væggen. Han saa' med et underdanigt Udtryk hen paa Fruen og fulgte opmærksomt hendes Læbers Bevægelser og den skælvende Skygge af hendes Kappestrimmel under Maleriet, men han fandt ingen Anledning til at høre efter, hvad hun sagde, og det skønt hun talte længe og meget. Han kæmpede mod den Gaben, der trak op bag hans Øren og forandrede den behændigt til en Hosten, idet han holdt Haanden for Munden og rømmede sig.

Jeg har set Lord Palmerston sidde ubevægelig og med Hatten paa Hovedet, medens et Medlem af Oppositionen tordnede løs mod Ministeriet, og saa pludselig rejse sig og holde en Tale paa tre Timer, i hvilken han Punkt for Punkt gendrev alle Modstanderens Paastande. Men jeg, der mange Gange har set Jegor Mikhajlitsch optræde paa en aldeles lignende Maade over for sin Herskerinde, blev ikke forbavset eller imponeret.

Om Jegor nu frygtede for at falde i Søvn eller fandt, at Fruen havde snakket tilstrækkeligt, nok er det, at han med ét vaagnede op af sin Dvale og tog til Genmæle.

„Som De befaler, naadige Frue," begyndte han med sin sædvanlige Indledningsfloskel. „Men der er kun det i Vejen, at Miren for Øjeblikket er samlet uden for mit Kontor, og at vi maa have en Afgørelse paa Sagen. Loven siger nemlig, at Rekrutterne skal give Møde i Byen inden Midten af Oktober. Skal Miren vælge, bliver det en af Dutlovs, for der er ingen anden at tage. Miren bryder sig ikke om Deres Naades Interesser, og det er den ogsaa

fuldstændig ligegyldigt om Dutlovs gaar til Grunde. De stakkels Mennesker — jeg har set, hvordan de har maattet kæmpe for at komme igennem; de har levet i Fattigdom, saa længe jeg har været Forvalter, og nu, da den gamle Dutlov er kommet saa vidt, at han kan faa lidt Støtte hos Brodersønnen, skal han styrtes i Ulykke igen. Ja, Deres Naade véd jo, at jeg varetager Deres Tarv, som om det kunde være min egen; derfor maa jeg ogsaa have Lov til at sige: Det er sørgeligt, Frue, men ske, som De vil! Mig kan det være det samme; jeg er ikke i Slægt med Dutlovs og er ikke bleven betalt for at tale deres Sag."

„Det har jeg jo heller aldrig sagt, Jegor!" afbrød Fruen ham, men tænkte samtidig: „Gud véd, om han ikke skulde have ladet sig smøre af Dutlovs."

„Det er den bedste Familie i hele Pokrovskoje," vedblev Jegor. „De er baade gudsfrygtige og arbejdsomme. Den gamle Dutlov har været Kirkeældste i 30 Aar, han rører ikke Brændevin, bander aldrig og gaar i Kirke hver eneste Søndag." — Jegor vidste nok, hvordan han skulde tage sin Frue. — „Og dertil kommer, at han kun har to Sønner, den tredje Arbejder i hans Familie er hans Brodersøn. Miren har udpeget Dutlov, men skulde det gaa retfærdigt til, burde han trække Lod sammen med alle de Familier, der kun har to Sønner. Der er endogsaa dem med tre Sønner der er bleven helt fri for at afgive Rekrutter, fordi de sidder daarligt i det, og saa skal det gaa ud over Dutlovs, blot fordi det er hæderlige og flinke Folk *)."

Fruen var ikke med mere. Hun forstod ikke, hvad Jegor men-

---

*) Før 1874 var Rekrutteringen i Rusland hovedsagelig lagt i Kommunernes Haand. Hver Kommune fik at vide, hvor mange Rekrutter den skulde stille, og disse udtoges da efter en vis Rækkefølge eller ved Lodtrækning. Om den ene eller den anden Fremgangsmaade skulde finde Sted, var i Regelen overladt Kommunen; undertiden anvendtes en Kombination af begge. Skete Udtagelsen efter en vis Rækkefølge, forelaa der som Grundlag en af Miren vedtaget Liste, i hvilken alle Familier i Kommunen var indført i en Orden, der var afhængig af Antallet af deres værnepligtige Medlemmer. De Familier, som havde det største Antal Sønner (Arbejdere), stod først for Tur til at stille Rekrutter; de som kun talte én Arbejder, var helt fritagne. Skete Udtagelsen efter Lodtrækning, gjorde et lignende Princip sig gældende. Familierne blev i saa Fald forinden Lodtrækningen henført til tre Kategorier. Til den første hørte de, der havde 4 Sønner (Tschetverniki); til den anden og trejde de, der havde 3 Sønner (Trojniki) eller 2 Sønner (Dvojniki). Var det Antal Rekrutter, som skulde stilles af Kommunen, mindre end Tallet af de Familier, der hørte til første Kategori, afgjorde Loddet Indkaldelsen mellem disse; var det større, fandt Lodtrækning Sted blandt dem, der hørte til anden eller tredje Kategori. Individer, som var til Besvær for Kommunen eller Godsejeren, kunde forlods udtages. Denne Rekrutteringsmaade medførte ofte store

te med al sin Snak om Lodtrækningen og om Hæderligheden, og hørte kun Lyden af hans Stemme, medens hendes Øjne dvælede aandsfraværende ved Knapperne i hans Nankingsfrakke. Men hvad gjorde det ogsaa, at hun ikke fulgte ham med Opmærksomhed: i en Forretningssamtale er det jo ligegyldigt, om man forstaar, hvad der bliver sagt til en, naar man blot véd, hvad man selv vil sige. Og det vidste Fruen.

„Hvorfor vil du dog ikke forstaa mig, Jegor Mikhajlitsch?“ sagde hun utaalmodigt. „Jeg ønsker jo slet ikke, at nogen af Dutlovs skal tages til Soldat. Du maa da kende mig saa meget, at du véd, at jeg gør alt for at hjælpe mine Bønder, og at jeg ikke vil deres Ulykke. — Du véd jo, at jeg gerne vilde ofre alt for at blive fri for den sørgelige Nødvendighed at skulle afgive nogen af mine, det være sig den ene eller den anden,“ tilføjede hun og glemte rent, at hun ikke behøvede at ofre alt, men kun 300 Rubler *). „Men det vil jeg blot sige dig, at Polikej, ham afgiver jeg ikke. Da han havde den Historie med Uret, gik han straks til Bekendelse for mig og svor paa, at han vilde forbedre sig. Og da jeg saa talte alvorligt og indtrængende til ham, blev han saa rørt, at han græd, og jeg kunde mærke, at hans Anger var oprigtig.“

„Naa, nu begynder hun nok forfra igen,“ tænkte Jegor og fortabe sig i Beskuelsen af en klar, gul Skive, som svømmede i Fruens Vandglas. „Er det Appelsin eller Citron?“ spurgte han sig selv og kom til det Resultat, at der sikkert maatte være noget i, der kradsede.

„Se nu er der næsten gaaet et halvt Aar,“ vedblev hun, „og i al den Tid har han opført sig rigtig godt og ikke været fuld en eneste Gang. Hans Kone har selv sagt til mig, at han er blevet et helt andet Menneske. Og hvor kan du saa forlange, at jeg skal straffe ham? Vilde det ikke være ligefrem umenneskeligt at afgive en Mand, der har fem Børn og kun sine to Arme at ernære dem med? — Nej, nej, Jegor, lad mig ikke høre mere om det,“ tilføjede hun og tog sig en Slurk af Glasset.

Jegor fulgte opmærksomt dens Nedgliden gennem Halsen og sagde derpaa kort og tørt:

„Det skal altsaa være en af Dutlovs.“

Uretfærdigheder, idet Bestemmelserne var saa elastiske, at Miren og Godsejeren for en stor Del havde frie Hænder. O. A.

*) Ifølge de gældende Bestemmelser kunde den, der var udtaget til Rekrut, løskøbes for en bestemt Sum, hvis Størrelse fastsattes hvert Aar. O. A.

„Men Herregud, kan du da slet ikke forstaa mig?“ raabte Fruen og slog Hænderne fortvivlet sammen. „Ønsker jeg da at gøre den gamle Dutlov ulykkelig? Har jeg maaske det allerfjerneste imod ham? Gud er mit Vidne til, at jeg er villig til at gøre alt for ham og hans!“ — Hun løftede Øjnene mod Helgenbilledet i Krogen, men trak dem hurtigt til sig igen, da hun kom i Tanker om, at det ikke var Gud, men en almindelig Helgen, som var afbildet derhenne. Men underligt nok faldt det hende endnu ikke ind, at 300 Rubler kunde hjælpe hende ud af Pinen. — „Ak, hvad skal jeg dog gøre?“ sukkede hun. „Jeg forstaar mig jo slet ikke paa det Rekrutvæsen, og det er da heller ikke saa løjerligt. Men jeg stoler paa dig, Jegor; du véd, hvad jeg vil. Sørg for, at det gaar efter Loven, og at alle bliver tilfredse. Hm! Det kan være slemt nok for Dutlovs, men vi andre har jo ogsaa haft vore tunge Øjeblikke. Nej, jeg kan ikke forsvare at afgive Polikej. Du maa selv kunne indse, at det vilde være syndigt og umenneskeligt af mig.“

Hun var nu kommet saa stærkt i Aande, at hun kunde have talt mange Timer til, men heldigvis kom Stupigen ind i det samme.

„Hvad vil du, Dunjaschka?“ spurgte Fruen.

„Der staar en Bonde udenfor, som spørger, om Miren skal vente længer paa Jegor Mikhajlitsch,“ svarede Pigen og saa' forbitret hen paa Forvalteren, idet hun tænkte: „Se til ham, nu har han bragt Fruen i et saadant Oprør, at hun ikke lader mig sove før Kl. 2 i Nat.“

„Ja, ja, gaa saa, Jegor,“ sagde Fruen og sank mat tilbage i Puderne.

„Som De befaler, Deres Naade,“ svarede Forvalteren, der nu havde opgivet Dutlovs. — „Og hvem skal hente Pengene hos Gartneren?“

„Er Petruschka ikke kommet tilbage fra Byen?“

„Nej, ikke endnu.“

„Men kan Nikolaj da ikke besørge det?“

„Nej, min Fader ligger syg af Gigt i Lænderne,“ oplyste Dunjaschka.

„Skal jeg da ikke tage derind i Morgen?“ spurgte Forvalteren.

„Du? — Nej dig kan vi ikke undvære her, Jegor,“ svarede Fruen og saa' ud, som om hun tænkte sig om. — „Hvor mange Penge er det, der skal hentes?“

„462 Rubler *), Deres Naade."

„Send Polikej," sagde Fruen og satte sit mest bestemte Ansigt op.

„Som Deres Naade befaler," svarede Jegor med et næsten umærkeligt Smil.

„Lad ham komme op til mig snarest."

„Som Deres Naade befaler," gentog Jegor og begav sig over til sit Kontor.

II

Den usselige og snavsede Polikej, der oven i Købet ikke var barnefødt i Landsbyen, havde aldrig været i Kridthuset hverken hos Husholdersken, Hushovmesteren eller Forvalteren. Intet Under derfor, at hans *Krog* var lille og daarlig, skønt han havde Kone og fem Børn.

Krogene var bleven indrettet af den afdøde Herre paa følgende Maade:

Midt i en Murstenshytte paa 15 Alens Diameter var der opført en Fællesovn, og rundt om denne gik der en „Kolidor" — som Bønderne kaldte den — der ved Træskillevægge var delt af i 4 *Kroge*. Der var ikke megen Plads i nogen af dem, men især ikke i Polikejs, som laa nærmest ved Indgangsdøren, og skønt hele Møblementet kun bestod af en bred Seng, en Vugge til Pattebarnet og et lille trebenet Bord, der tjente baade som Vadske-, Spise- og Arbejdsbord, kunde man næsten ikke røre sig herinde, saa meget mere som Fade, Stripper, Familiens Pjalter, en halv Snes Høns og en lille Kalv optog den Smule Plads, der var tilbage. Polikej og hans Familie vilde slet ikke have kunnet være her, hvis ikke den til *Krogen* hørende Fjerdedel af Ovnen, oven paa hvilken der var Plads baade til Mennesker og Husgeraad, havde bødet lidt paa det indskrænkede Rum. Kneb det, kunde man jo ogsaa opholde sig udenfor, paa Trappen, skønt det rigtignok var noget koldt at sidde under aaben Himmel i Oktober Maaned, navnlig naar der som her kun var én Pels til 7 Mennesker. Men Børnene kunde i alt Fald holde sig varme ved at løbe

*) Her menes Sølvrubler; hvor der senere i Fortællingen er Tale om disse Penge, nævnes deres Værdi i Sedler, der beløber sig til mere end det tredobbelte. O. A.

rundt og lege, og Manden og Konen ved at arbejde. Blev det for koldt, kunde de alle krybe op paa Ovnen, hvor der var 40 Graders Varme. Man skulde synes, at det maatte være drøjt at leve under saadanne Betingelser, men Familien fandt sig godt i det og forlangte ikke bedre. Akulina vadskede om Manden og Børnene, spandt og vævede, blegede sit Lærred, stegte og kogte i den fælles Ovn og skændtes med de andre Koner eller førte Sladder med dem. Familien led ingen Mangel: der var Føde til voksne og Børn og Strøelse til Koen. Brændsel fik den leveret frit, lidt Hø faldt der ogsaa af fra Herskabsstalden, og saa havde den oven i Købet en lille Strimmel Køkkenhave. Koen havde givet en Kalv, og Hønsene lagde de Æg, der brugtes. Polikej, der havde to Hingste at passe oppe i Herskabsstalden, aarelod Heste og Køer, kurerede med Salver, som han selv havde opfundet, og fik til Gengæld baade Penge og Levnedsmidler.

Familien havde altsaa kunnet haft det godt, hvis der blot ikke havde været en stor Sorg, som trykkede den. Polikej havde som ung tjent i et Stutteri, hvor Staldmesteren var saa stor en Tyveknægt, at han endte med at blive sendt til Sibirien. Hos ham fik han sin første Opdragelse, og derved vænnede han sig fra Ungdommen af til at rapse. Han var næsten Dreng endnu, da han begyndte derpaa, og dertil kom, at han var svag af Karakter, hverken havde Fader eller Moder, der kunde lære ham bedre, og nok holdt af at tage sig en Taar over Tørsten. Alt hvad der laa og flød, alt hvad der ikke var Laas og Slaa for, hvad enten det havde Værdi eller ej, det havde Polikej Brug for. Og alle Vegne traf han paa Folk, som var villige til at tage imod disse Sager og give Brændevin og Penge i Stedet. Det er en nem Maade at tjene Penge paa, for den kræver hverken Lærdom eller Kløgt, og er man først slaaet ind paa den Vej, gider man ikke tage fat paa noget andet. Det er ogsaa en let og billig Maade at friste Livet paa, men der er kun det ubehagelige ved den, at der en skønne Dag kan komme et eller andet ildesindet Menneske, som sætter en Stopper for Haandteringen, og saa gaar det saa grundigt ud over en, at man skal have ondt ved at glemme det igen.

Polikej giftede sig, og det var en ren Skat, han fik i sin Kone. Akulina var kun Fattigfolks Barn, men et raskt og smukt Fruentimmer: nævenyttig, fornuftig og med Lyst til at tage fat. Hun skænkede ham det ene Barn efter det andet, og kønne og raske var de alle. Polikej opgav imidlertid ikke sit *Erhverv*, og det gik

længe godt. Men saa havde han omsider det Uheld at blive grebet paa fersk Gerning, og det var en ren Ubetydelighed, en gammel Tømme, der laa og flød i Stalden, som voldte hans Ulykke. Men han blev som sagt grebet, fik sine Stryg, maatte møde for Fruen og kom paa det sorte Bræt. Og fra det Øjeblik havde han Uheld med sig og blev nappet den ene Gang efter den anden. Hele Landsbyen uglesaa' ham, Forvalteren truede ham med, at han vilde blive taget til Soldat, Fruen skændte paa ham, Akulina græd og sørgede, og alt gik saa skævt som muligt. Og det var egentlig Synd, for han var en god og skikkelig Fyr, men han manglede Energi og kunde ikke undvære Brændevin. Kom han hjem fuld, og hans Kone skældte ham ud og pryglede ham, plejede han at sige: „Ak, jeg arme Stakkel! Hvad skal jeg dog gøre? Men nu skal det ogsaa være allersidste Gang, det lover jeg højt og helligt!" Og naar der saa var gaaet en Maanedstid, gik han igen hjemmefra, drak sig fuld og blev borte i flere Dage. „Gud maa vide, hvor han faar Pengene fra?" tænkte Naboerne. Sidste Gang, han havde haft det Uheld at blive nappet, var det i Anledning af et gammelt Væggeur, som han havde *fundet* i Forvalterens Kontor. Han var kommet derind, medens ingen var til Stede, havde faaet Lyst til Uret og havde saa puttet det til sig og solgt det for en Spotpris inde i Byen. Men saa traf det sig saa uheldigt, at den, der havde købt det, tilfældig kom i Besøg i Landsbyen og fortalte om Uret han havde faaet for saa billig en Penge. Der blev straks anstillet en Undersøgelse, og takket være Forvalteren, som havde et Horn i Siden paa Polikej, blev den skyldige udfundet og fornøden Rapport afgivet til Fruen.

Denne lod Polikuschka møde for sig. Han kastede sig straks for hendes Fødder og tilstod rørt og angerfuld sin Brøde, saaledes som hans Kone havde raadet ham. Saa begyndte Fruen at formane ham og tale til ham om Pligten og Dyden, Gud og det tilkommende Liv, og han blev da saa sønderknust, at han gav sig til at græde. Det endte med, at hun sagde til ham:

„Jeg tilgiver dig, men lov mig aldrig at gøre det mere."

„Ja, det lover jeg højt og helligt," svarede Polikej og græd gudsjammerligt. „Gid jeg maa synke i Jorden, og mine Tarme maa briste i Livet paa mig, hvis jeg nogen Sinde gør det mere!"

Polikej gik hjem, lagde sig oven paa Ovnen og hylede ynkeligt hele Dagen som en Gris, der skal stikkes. Og fra det Øjeblik tog han sig sammen og gjorde sig ikke mere skyldig i at rapse.

Men hvad hjalp det: Folk var nu engang paa Nakken af ham, og da Indkaldelsestiden nærmede sig, pegede alle paa ham.

Polikej havde endnu et *Erhverv,* og det var Hestedoktoriet. Men hvor han havde lært sig den Kunst, det vidste hverken han selv eller andre. Da han som ung var ansat i Stutteriet, blev han kun brugt til at feje i Stalden, vande Hestene og muge under dem. Dér havde han altsaa ikke faaet sin Lærdom fra. Senere havde han givet sig af med Væveriet og Gartneriet, og derpaa var han for sine Misgerningers Skyld blevet sat til at hugge Sten paa Landevejen. I disse Stillinger havde han altsaa heller ikke lært, hvordan man kurerer Heste. Det var først, efter at han havde taget Ophold her, at han lidt efter lidt havde erhvervet sig et Navn for sin næsten overnaturlige Dygtighed som Hestedoktor.

Hans Fremgangsmaade var gerne følgende: han aarelod Hesten én eller flere Gange, væltede den derefter om paa Siden og stak den saa med et spidst Instrument i Laaret. Derpaa lod han den spænde fast og gav sig til at snitte i Straalen, indtil det blødte, idet han forklarede, at han gjorde dette, for at Blodet, der havde samlet sig under Hovene, kunde faa frit Løb. Naar det var besørget, erklærede han, at Patienten maatte have en Generalaareladning til, og behandlede saa atter sit Offer med en stump Lancet. Han endte Kuren med at komme Vitriol paa Saarene, og undertiden gav han ogsaa det stakkels Dyr, der vrinskede og vred sig af Smerte, noget ind, som han selv havde lavet sammen. Og jo flere Heste han pinte og slog ihjel paa den Maade, desto mere steg Tilliden til hans Dygtighed, og desto flere Ofre kom de trækkende med til ham.

Der er ikke noget forbavsende i, at Bønderne kunde lade sig føre bag Lyset af en saadan Metode. De Midler, som Polikej anvendte for at indgyde dem Tillid, er de samme som virkede paa vore Fædre, som gør Virkning paa os, og vil gøre det paa vore Børn. Bonden, som er fortvivlet over sin syge Hoppe, hans eneste Rigdom og næsten et Medlem af hans Familie, og som med en Blanding af Tillid og Rædsel følger Polikej, der staar med et alvorsfuldt Ansigt og flænger i Dyrets Kød uden at ane, om hans Kniv støder paa en Sene eller en Aare, kan naturligvis ikke tænke sig, at denne Vindmager skærer løs uden at have mindste Begreb om, hvad han gør. Selv vilde han aldrig bære sig ad paa den Maade, og derfor tror han heller ikke, at hans Næste kan det. Har du ikke, saa har jeg følt noget lignende, naar jeg har bedt en Læge

om at pine en af mine kære. Polikejs Lancet, hans hvide Flaske med Sublimat, hans Aareladninger og al hans Snak om Kuller og Forfangenhed har vel lige saa megen Art i sig som de gode Lægers Tale om Nerver, Reumatisme, Organisme o. s. v.

III

Medens Miren var samlet for at tage Beslutning om, hvem der skulde udtages til Rekrut, sad Polikej paa Sengekanten foran det trebenede Bord og blandede forskellige Sager sammen til en kraftig Hestemedicin, hvis Virkninger han selv ikke kendte. Der var baade Sublimat og Svovl og engelsk Salt, og Urter som han havde samlet paa Marken i den Tro, at de kunde kurere for Kolik, Forfangenhed og andre Sygdomme. Børnene var allerede gaaet til Hvile. To af dem laa paa Ovnen, to i Sengen og den mindste i Vuggen, ved hvilken Akulina sad og spandt. En Stump Lys, som Polikej i sin Tid havde *fundet,* brændte i en Trælysestage henne i Vinduet, og for at han ikke skulde forstyrres i sit vigtige Arbejde, gik Akulina hen og pudsede det med sine Fingre, saa ofte det gjordes fornødent.

Der var enkelte stærke Aander, som mente, at Polikuschka var en slet Hestedoktor, og at han ikke duede synderlig som Menneske. Andre — og det var de fleste — mente, at der ikke var stort ved ham selv, men at han var en fremragende Mester i sit Fag. Akulina, der saa ofte skældte ham ud og pryglede ham, indtog en Særstilling: hun betragtede ham ikke alene som den første Hestedoktor i Verden, men ogsaa som det bedste af alle Mennesker.

Polikuschka tog en Pose og hældte noget Pulver ud i Haanden for at blande det med det Miskmask, som laa paa Bordet. Vægtskaal brugte han aldrig, og han foragtede i høj Grad Tyskerne, fordi de benyttede dette Apparat, der efter hans Mening kunde være godt nok til Apotekere, men ikke til Læger. Han vejede Pulveret i Haanden, og da Portionen forekom ham for lille, hældte han omtrent ti Gange saa meget ud paa Bordet. „Lad det kun komme i alt sammen," brummede han halvhøjt, „saa virker det bedre."

Da Akulina hørte sin Herre og Mesters Stemme, løftede hun Hovedet og saa' hen paa ham, men da hun mærkede, at Sagen ikke angik hende, trak hun atter Øjnene til sig og mumlede med et Udtryk af Beundring: „Hvor han dog er dygtig! Gud maa vide, hvor han dog har lært alt det fra!" — „Men Anjutka dog!" raabte hun, da Polikej i det samme tabte Posen paa Gulvet. „Har du da ikke Øjne i Hovedet? Skynd dig hen og hjælp din Fader!"

Anjutka stak sine smaa Pusselanker frem under Tæppet, smuttede ind under Bordet og tog Posen op.

„Dér, lille Far!" sagde hun, skyndte sig op i Sengen igen og trak sine smaa, kolde Fødder op under sig.

„Av, av! Du puffer til mig!" peb hendes yngre Søster halvt i Søvne.

„Ja jeg skal komme efter jer," brummede Akulina, og i samme Nu forsvandt begge Smaapigernes Hoveder under Tæppet.

„Tre Rubler tjener jeg da ved den Historie," sagde Polikej, medens han kom Blandingen paa en Flaske og satte Prop for. „Og det er oven i Købet billigt, jeg gør det, for der skal Hovedbrud til det Doktorvæsen. Aa, Akulina, løb ud og bed Nikita om lidt Tobak. — Du kan sige til ham, at han skal faa Pengene i Morgen," tilføjede han, trak en lille Træpibe op af Lommen og begyndte at kradse den ud med Fingrene.

Akulina standsede Spindehjulet og gjorde det Kunststykke at gaa ud uden at vælte noget af alt det Skrammel, der fyldte det lille Rum. Polikej satte Flasken ind i Skabet og tog en Lærke, som stod derinde, og førte den op til Munden. Men ak, den var tom — der var ikke en Draabe Brændevin i den! Han gjorde en ærgerlig Grimasse, men da Akulina kom ind med Tobak, opklaredes hans Ansigt igen, og da han havde faaet Fyr paa sin Pibe, saa' han ud, som om han var rigtig fornøjet med sit Dagværk. Hvad enten han nu tænkte paa, hvordan han den næste Dag skulde hale i Tungen paa den syge Hest, medens han hældte sin vidunderlige Medicin ned i den, eller han glædede sig over, at Nikita ansaa' ham for saa vederhæftig, at han overlod ham Tobakken paa Kredit — nok er det, at han for Øjeblikket befandt sig rigtig vel.

Pludselig blev den skrøbelige Dør smækket op paa vid Gab, og en af Pigerne *deroppefra,* en ung Tøs, som blev brugt til at rende Herskabets Ærinder, kom styrtende næsten hovedkulds ind i *Krogen.* Med *deroppe* betegner Bonden Herskabets Hus,

selv om dette ligger helt nede i et Hul. Aksjutka kom altid farende som skudt ud af en Kanon, og naar hun løb, bevægede hendes Arme sig som Perpendikler foran hendes Krop. Hendes Kinder plejede at være endnu rødere end hendes højrøde Kjole, og Tungen gik gerne lige saa hurtigt paa hende som Benene. Hun kom flyvende ind i en saadan Fart, at hun tørnede mod Ovnen, og var dertil saa forpustet, at hun maatte holde inde hvert Øjeblik for at trække Vejret, medens hun afleverede sin Besked til Akulina.

„Jeg skulde hilse og sige fra Fruen, om Polikej vilde komme op," begyndte hun, men standsede for at snappe efter Vejret. — „Jegor Mikhajlitsch har været oppe hos os for at tale om, hvem der skulde tages til Rekrut. Fruen har sagt ..." — Her trak hun atter Vejret dybt. — „at ... at det skulde være lige paa Minutten."

Saa snart Aksjutka var færdig, saa' hun først et Øjeblik hen paa Polikej og Akulina og saa paa de to Smaapiger, hvis Hoveder tittede frem under Sengetæppet. Derpaa kastede hun en Nøddeskal, som laa paa Randen af Ovnen, i Hovedet paa Anjutka, og efter at hun endnu en Gang havde sagt, „at det skulde være straks," fór hun ud af *Krogen* og pilede af Sted svingende med sine Perpendikler.

Akulina rejste sig, gav sin Mand hans snavsede, lasede Støvler, rakte ham Kaftanen, der hang paa Ovnen, og sagde uden at se paa ham:

„Skal du ikke skifte Skjorte, Iljitsch?"

„Nej," svarede Polikej kort.

Akulina saa' ikke en eneste Gang hen paa sin Ægtefælle, medens han klædte sig paa, og det var godt, at hun ikke gjorde det. Polikejs Ansigt var blegt, hans Læber sitrede, og hans Øjne havde det dybt fortvivlede Udtryk, som man kun træffer hos stakkels forkuede Syndere, der skælver for Straffen. Da han havde kæmmet sig, vilde han til at gaa, men Akulina standsede ham, stoppede hans Skjortelinning ned og satte ham Huen paa Hovedet.

„Er det sandt, Polikej Iljitsch, at Fruen vil tale med jer?" lød Snedkerkonens Stemme gennem Bræddevæggen, saa snart Polikej var kommet udenfor.

Snedkerkonen havde haft en varm Bataille paa Morgenstunden med Akulina i Anledning af, at dennes Børn havde væltet en Krukke Lud for hende, og hun frydede sig derfor højligt, da

hun hørte, at Polikej skulde op til Herskabet, idet hun gik ud fra, at det ikke var for det godes Skyld. Og da hun var en udspekuleret, ondskabsfuld Kælling, var det hende en ren Glæde at kunne saare og pine ham under Venskabs Maske.

„I skal vel ind i Byen og gøre Indkøb for hende," vedblev hun. „Jeg antager, at hun har Brug for en sikker Mand og derfor vil sende jer. Kommer I derind, saa køb mig et Fjerdingspund Te med det samme, Polikej Iljitsch."

Akulina holdt Taarerne tilbage, men hendes Læber fortrak sig til et hadefuldt Smil. Hun havde den største Lyst til at fare ud og trække den afskyelige Snedkerkone i Haarene; men da hun saa kom til at tænke paa, at hendes Børn maaske snart skulde miste deres Støtte, og at hun selv vilde komme til at staa ene og forladt i Verden, glemte hun sin slemme Fjende, skjulte sit Ansigt i Hænderne og sank om paa Sengen.

„Av, av, lille Mor, du klemmer mig jo helt flad," klynkede en af Smaapigerne og søgte at frigøre sig for Moderens Albue.

„Aa, gid I var kreperede alle sammen! Det var kun til Ulykke, at jeg fødte jer!" skreg Akulina og hulkede højt, til stor Glæde for Snedkerkonen, der endnu ikke havde glemt den Ærgrelse, hun havde haft paa Morgenstunden.

IV

Der gik en halv Time. Den lille i Vuggen begyndte at skrige, og Akulina rejste sig og gav den at drikke. Hun græd nu ikke længer, men støttende sit Hoved i Haanden fæstede hun sine Øjne paa det nedbrændende Lys og hengav sig til sørgmodige Betragtninger. Hun spurgte sig selv, hvorfor hun havde giftet sig, undrede sig over, at de hvert Aar havde Brug for saa mange Soldater, og tænkte paa, hvordan hun bedst skulde faa Hævn over Snedkerkonen.

„Da hun hørte sin Mands Skridt udenfor, aftørrede hun sine Taarer og gjorde Plads for ham paa Sengekanten. Polikej traadte ind med en sejrstolt Mine, kastede sin Hue paa Sengen, trak Vejret dybt og knappede sin Kaftan op.

„Naa?" spurgte Akulina. „Hvad vilde hun dig saa?"

„Hvad hun vilde? — Ja, du véd jo nok, at Polikej han duer til ingenting, men skal de have noget gjort, kommer de alligevel til ham.“

„Hvad skal du da?“

Polikej gav sig god Tid med at svare. Han tændte sin Pibe, tog et Par Drag og sagde saa rolig og langsomt:

„Jeg skal hente Penge for hende.“

„Hvad for noget, skal du hente Penge?“ raabte Akulina forbavset.

Polikej smilede og nikkede med Hovedet.

„Du skulde ellers have hørt, hvor kønt hun kunde tale for sig. — „Du staar paa det sorte Bræt, fordi man ikke kan stole paa dig,“ sagde hun, „men jeg har alligevel mere Tillid til dig end til alle de andre.“ — Polikej hævede Stemmen, for at Naboerne skulde høre ham. — „I Morgen skal du tage ind til Byen og hæve Penge for mig.“ — „Naadige Frue,“ svarede jeg, „jeg er jo Deres ydmyge Slave ligesom alle de andre her paa Godset, og det er min Pligt at tjene baade Vorherre og Dem. Jeg føler ogsaa, at jeg kan gaa i Ilden for Deres Skyld, og jeg er villig til at udrette alt, hvad De paalægger mig. Som sagt, jeg er Deres lydige Tjener og Slave, og ikke andet.“ — Han smilede atter med dette lidt fortrykte og godmodige Smil, som man træffer hos Stakler, der selv føler Byrden af deres Synd. — „Naa, saa stoler jeg paa, at du forretter mit Ærinde rigtigt,“ sagde hun, da jeg havde talt, „og du forstaar vel nok, at din Skæbne afhænger deraf.“ — „Ja vel gør jeg det,“ svarede jeg. „Men hvis nogen har sat ondt for mig, saa skal jeg dog hilse og sige, at ingen kan vare sig for, hvad der bliver sagt bag ens Ryg, og vist er det, at jeg aldrig med en Tanke har tænkt paa at gøre Deres Naade imod.“ — Kort sagt, jeg snakkede saadan for Fruen, at hun blev helt blød om Hjertet og endte med at sige mig, at jeg nok vilde blive en af hendes trofasteste Tjenere.“

„Er det mange Penge, du skal hente?“ spurgte Akulina.

„Tre Gange fem Hundrede Rubler,“ svarede Polikej i en let henkastet Tone.

„Naar tager du af Sted?“ spurgte hun atter og rystede paa Hovedet med en betænkelig Mine.

„I Morgen tidlig. Fruen sagde, at jeg kunde tage, hvilken Hest jeg vilde, og ønskede mig Lykke paa Rejsen.“

„Naa, Gud være lovet!“ udbrød Akulina, idet hun rejste sig

og gjorde Korsets Tegn. — „Og Vorherre hjælpe og styrke dig," tilføjede hun hviskende, for at det ikke skulde høres gennem Bræddevæggen, og tog fat i Ærmet paa ham. „Iljitsch, sværg mig til ved Kristi Kors, at du ikke vil smage Brændevin hverken i Byen eller undervejs."

„Hvor kan du dog tro, at jeg skulde falde paa at drikke med saa mange Penge i Lommen," svarede han lidt ærgerligt. — „Du skulde for Resten have hørt, hvor kønt de spillede paa Fortepiano deroppe," sagde han lidt efter med et fornøjet Smil. „Det var Frøkenen, som sad og morede sig inde i Værelset ved Siden af. Nej, hvor hun kunde bruge Fingrene, og sikke Toner hun fik ud af det! Jo, det var kønt, kan du tro! Jeg kunde for Resten have Lyst til at lægge mig efter det Spillevæsen. Du kan være vis paa, at jeg vilde ikke være længe om at lære det, saa dygtig som jeg er til alt. — Og husk saa at give mig en ren Skjorte i Morgen."

Akulina lovede det, og begge Ægtefællerne gik til Hvile, opfyldte af Glæde over den heldige Dag.

V

Imidlertid gik det temmelig støjende til uden for Forvalterens Kontor, hvor Miren holdt Raad. Da det var en alvorlig Sag, der var paa Dagsordenen, havde næsten alle Bønderne givet Møde, og medens Jegor Mikhajlitsch var inde hos sin Herskerinde, blev Stemningen mere og mere højrøstet. En summende Lyd af Menneskestemmer, afbrudt nu og da af hæs og skrigende Tale, lød som Havets hule Dønninger gennem Luften og hen til Fruens Vinduer, saa at hun blev helt ængstelig og nervøs og følte sig til Mode, som om et Uvejr nærmede sig. Frygt og Uhygge greb hende; det forekom hende, at Stemmerne blev mere og mere truende, og hun havde en Fornemmelse af, at der passerede noget ubehageligt dernede. „Hvorfor skal de dog absolut skændes og skrige op?" tænkte hun. „Hvorfor kan de ikke afgøre Sagen roligt og fredeligt som gode Kristne, og som Kærligheden til Næsten byder det?"

Pludselig var der en hel Del, der gav sig til at skrige op og tale i Munden paa hinanden, men den, der raabte højest, var dog Tømmermanden Peter Rjesun. Han hørte til Dvojnikierne *) og

*) Se Anmærkningen Side 119.

gik løs paa Dutlov. Den gamle Dutlov forsvarede sin Sag, saa godt han kunde. Staaende foran Mængden gestikulerede han ivrigt med Armene og trak sig hvert Øjeblik i Skægget. Han talte saa hurtigt, at han var lige ved at faa Ordene forkert i Halsen, og snøvlede saa stærkt, at han havde ondt ved at forstaa, hvad han selv sagde. Hans to Sønner og Brodersønnen, alle tre smukke og kraftige unge Mænd, stod bag ved ham. Den gamle mindede om Hønen i den bekendte Leg: „Jeg snurrer mine Kyllinger tre Gange rundt!“ Rjesun var „Høgen“, men for Resten var der flere Høge her end han, thi alle de i Forsamlingen, der kun havde én eller to Sønner, eller med andre Ord næsten hele Miren, var imod Dutlov.

Sagen var den, at gamle Dutlovs Broder for 30 Aar siden var taget til Soldat, og nu vilde han, skønt han hørte til Trojnikierne *), i Betragtning heraf gaa ind under Dvojnikierne og holdt paa, at den tredje Rekrut skulde udtages blandt alle disse ved Lodtrækning.

Foruden Dutlov var der endnu fire Trojnikier. Først Starosten, men ham havde Fruen fritaget, og saa en Familiefader, der havde stillet en Rekrut forrige Efteraar og som derfor var fri i Aar. De to tilbageværende Trojnikier skulde derimod af med en af deres Sønner. Den ene af disse Fædre havde ikke givet Møde, men hans Kone stod bag Mængden med et bedrøvet Ansigt haabende svagt paa, at Lykken vilde vende sig, saa at hun slap for at afgive en af sine. Den anden, en rødhaaret Bonde, hvis Kittel hang i Laser, stod med sænket Hoved og lænede sig op til Kontortrappen. Kun en Gang imellem hævede han sit Blik, saa' hen paa den, der talte højest og sænkede det saa straks igen. Han var et levende Billede paa Sorg og Modløshed.

Den gamle Sjemen Dutlov hørte til dem, som enhver med Glæde vilde betro ikke alene Hundreder, men ogsaa Tusinder af Rubler. Han var en værdig Olding, der frygtede sin Gud og betalte enhver sit, og for disse Dyders Skyld havde Menigheden valgt ham til Kirkeældste. Til daglig var han rolig og afmaalt i sit Væsen, og derfor var det helt underligt at se ham saa ophidset som nu. Rjesun var en høj, sortsmudset Fyr, løs paa Næverne og lige flink til at bruge Munden, hvad enten han var i Møde eller paa Kroer. For Øjeblikket var han fuldstændig rolig, men giftig og hvas i sin Tale. Seende fra sin Højde ned paa den stak-

*) Se Anmærkningen Side 119. O. A.

kels Olding søgte han at trykke ham til Jorden ved sine Talegavers Vægt og Klangen af sin mægtige Røst.

I Forhandlingerne deltog endvidere Garaska Kopilov, en undersætsig Fyr med lyst Skæg og firkantet Hoved. Han var en Del yngre end Rjesun, godt skaaret for Tungebaandet som denne, og saa skarp og bidende, at han til Trods for sin unge Alder allerede havde erhvervet sig en vis Indflydelse i Miren. Han støttedes af Fedor Melnitschnij, en lang og mager ung Mand med tyndt Skæg og smaa Øjne. Fedor var altid mørk og bitter, havde den Evne at kunne finde Skyggesiden ved alt, og kom som oftest bag paa sine Modstandere ved sine uventede Spørgsmaal og Bemærkninger. Begge disse Talere var paa Rjesuns Parti. Foruden dem var der endnu to, som hyppigt tog Ordet. Den ene, Krapkov, havde et dumt og godmodigt Fjæs og indledede gerne enhver Sætning med et: „Hør min rare Ven!“ Den anden, Shitkov, var en lille, spidsnæset Spirrevip, som altid begyndte sin Tale med: „Ja, nu skal I se, Brødre, det gaar som jeg siger.“ Han henvendte sig aldrig til en enkelt, men til hele Forsamlingen, og lod sin Tunge have frit Løb uden at tænke sig om. Han og Krapkov var snart paa den ene og snart paa den anden Side, men ingen brød sig om, hvad de sagde. Der var endnu flere af samme Kaliber som disse to, men ingen gjorde saa meget Spektakel; det var, som om Larmen og Tummelen, der omgav dem, satte Humør i dem og hidsede dem til at lade Munden løbe.

Miren frembød endnu mange andre Typer. Der var baade mørke, ligegyldige og modløse Ansigter, og bag Mændenes Kreds stod der en hel Skare Koner, som lyttede med Interesse til Forhandlingerne. De fleste Mænd mødte her af samme Grund, som de mødte i Kirken, nemlig for at tale sammen om deres Sager og Anliggender. Enkelte af dem var saa velstillede, at det kunde være dem fuldstændig ligegyldigt, hvad Miren besluttede. Der var for Eksempel Jermil med det store, glinsende Fjæs, som gik under Navnet „Tykvom“, fordi han havde saa mange Penge, og Starostin, hvis selvtilfredse Ansigt syntes at sige til alle: „Ja, snak I bare væk; mig er der alligevel ingen, der vover at komme nær. Jeg har 4 Sønner, men der er ingen af dem, der bliver taget.“ Undertiden blev dog ogsaa disse formaaende Mænd angrebne af urolige Hoveder som Rjesun og Kopilov, men i Bevidstheden om deres Uangribelighed mødte de ethvert Forsøg paa at komme dem til Livs med Fasthed og overlegen Ro.

Hvis Dutlov lignede „Hønen“, saa mindede de tre unge Mænd, som stod bag ved ham, ikke i fjerneste Maade om de urolige, ængstelige Kyllinger. Baade hans ældste Søn, Ignat, og hans yngste, Vasilij, syntes at tage Sagen med stor Ro, skønt de begge var gifte; de rørte sig ikke af Stedet og sagde ikke et Ord. Brodersønnen, Iljuschka *), der ligeledes var gift og kun havde været Ægtemand et Par Maaneder, var en frisk og rødmosset ung Fyr, der tog sig udmærket ud i sin lange Faareskindspels. Han stod og kløede sig i Nakken med et fuldstændig ligegyldigt Ansigt, og dog var det netop ham, Høgene vilde til Livs.

„Ja, min Bedstefar har ogsaa været Soldat!“ lød Rjesuns gennemtrængende Røst inde i Mængden. „Saa maa jeg jo paa den Maade kunne blive fri for at trække Lod. — Nej, min Far, saadan er Loven ikke. Sidste Efteraar maatte Mikheitsch af Sted, og det skønt hans Farbror laa inde i Tjenesten endnu.“

„Hverken din Far eller din Farbror har tjent Czaren,“ tog Dutlov til Genmæle. „Og selv har du heller aldrig gjort Gavn hverken paa den ene eller den anden Maade. Du har aldrig bestilt andet end at sværme og svire, og alle dine Børn er rendt fra dig. Sammenlign dig ikke med mig! Jeg er en betroet Mand. Jeg har været Kirkeældste i 10 Aar, og Starosta har jeg ogsaa været. To Gange er det brændt for mig, og hver Gang har jeg maattet hjælpe mig selv. Og nu vil I mig til Livs, blot fordi jeg lever skikkeligt og hæderligt. Giv mig min Broder tilbage, hvis I kan, men det lader I nok være med, for han er død i Tjenesten, er han. Hør, I gode Mænd af Miren! Lad Dommen falde paa rette Vis, som Gud har befalet det, og hør ikke efter, hvad den Fuldsnude møder op med!“

„Du taler om din Broder,“ faldt Kopilov ham i Flanken. „Men det skulde du nødig gøre, for det var ikke Miren, der udpegede ham, men hans Herskab, som sendte ham af Sted, fordi han var en Døgenigt.“

Da han var færdig, traadte den lange Fedor Melnitschnij frem for Forsamlingen og sagde i en hadsk og bitter Tone:

„Ja, Herskabet udtager, hvem det vil, og saa bliver det vor Sag at klare Resten. Miren har udpeget dig, og hvis du ikke er tilfreds, kan du jo gaa til din Frue. Hvem véd, om hun saa ikke befaler mig at sende min eneste Søn af Sted. — Jo, det er en

*) Diminutiv af Ilja (Elias). O. A.

yndig Lov, vi har," tilføjede han, slog ud med Haanden og traadte tilbage.

Den rødhaarede Bonde, hvis ene Søn var udpeget, løftede Hovedet og brummede: „Ja, det er rigtigt, som han siger — meget rigtigt!" og derpaa satte han sig fuldstændig tilintetgjort ned paa Trappen.

Imidlertid gik Passiaren lystigt i de bageste Rækker, og Vrøvlere som Shitkov og Krapkov glemte heller ikke deres Pligt og Skyldighed.

„Ja, I gode Mænd af Miren! Lad Dommen falde paa rette Vis!" raabte Shitkov, idet han gentog Dutlovs Ord. „Vi maa dømme som Kristne, hører I det, Brødre!"

„Vi maa dømme efter vor Samvittighed, min rare Ven," sagde den godmodige Krapkov og trak Dutlov i hans Pels. „Husk, at det ikke var Miren, der udpegede din Broder, men Herskabet, der sendte ham af Sted."

„Ja, det er rigtigt! Saadan er det!" lød det fra alle Sider.

„Hvem var det, der sagde Fuldsnude før?" raabte Rjesun og stillede sig op foran Dutlov. „Er det dine Penge, jeg drikker for, eller mine egne, hvad? Har du maaske noget at lade mig høre? Din ældste Søn ligger jo i Rendestenen hvert Øjeblik. — Hør, Brødre, vi maa tage en Beslutning! Skaaner I Dutlov, vil det gaa ud over en af Dvojnikierne. Skal han da have Lov til at le os lige op i Ansigtet?"

„Nej, Dutlov skal af med en af sine! Der er ikke Tale om andet!" lød det inde i Mængden.

„Ja, først maa vi da vide, hvad Fruen bestemmer," var der en, der sagde. „Jegor Mikhajlitsch har talt noget om, at hun vilde udtage en af sine egne."

Denne Bemærkning standsede Forhandlingerne for et Øjeblik, men lidt efter begyndte disse atter og antog en endnu mere personlig Karakter end før.

Dutlovs ældste Søn Ignat, om hvem Rjesun havde sagt, at han altid var fuld, beskyldte sin Modpart for at have stjaalet en Sav og lod ham tillige høre, at han i drukken Tilstand havde pryglet sin Kone halvt fordærvet.

Rjesun svarede til almindelig Glæde, at han pryglede sin Kone, hvad enten han var ædru eller fuld, og at hun for Resten kunde trænge til endnu flere Prygl, end dem hun fik. Men den

anden Beskyldning vilde han ikke lade sidde paa sig. Han gik helt hen til Ignat og sagde i en barsk og truende Tone:

„Hvem har stjaalet? Sig det endnu en Gang!“

„Det har du!“ svarede den stærke Ignat, parat til at bruge Næverne.

„Sagde du stjaalet!“ skreg Rjesun. „Det er vel dig, der er Tyven!“

„Nej, det er dig!“ raabte Ignat endnu højere.

Det ene Ord tog det andet, og det endte med en saadan Regn af Beskyldninger fra begge Sider, at hvis blot en Hundrededel af dem havde været sande, saa vilde det have været nok til at skaffe baade Rjesun og Ignat fri Rejse til Sibirien.

Den gamle Dutlov syntes ikke godt om dette Skænderi og bød sin Søn at tie. Derpaa søgte han at udvikle for Forsamlingen, at til Trojnikierne hørte alle de, der havde tre Sønner, hvad enten disse boede hjemme eller var bosiddende for sig selv. Da han var færdig, pegede han paa Starostin, hvis ene Søn havde Foden under eget Bord.

Starostin smilede overlegent, strøg sig selvtilfreds over Skægget og svarede, at naar Herskabet havde bestemt, at ingen af hans Sønner skulde tages, saa var det vel, fordi det skulde være saadan.

„Køb dig en Stedfortræder, hvis du vil være fri!“ raabte Rjesun til Dutlov. „Det har du vel nok Raad til!“

Dutlov knappede fortvivlet sin Kaftan til og traadte atter tilbage i Forsamlingen.

„Har du maaske talt mine Penge?“ sagde han rasende. „Men der har vi Jegor Mikhajlitsch, saa faar vi da at vide, hvad Fruen har bestemt.“

VI

Saa snart Jegor viste sig, løftedes Huerne, og efterhaanden som han nærmede sig, blottedes alle Hovederne. Lidt efter lidt blev der stille i Forsamlingen. Jegor Mikhajlitsch gik op ad Kontortrappen, standsede paa det øverste Trin og gjorde Tegn til, at han vilde tale. Som han stod deroppe med skrævende Ben, Hænderne flot i Lommen, Huen i Nakken, og seende fra sit høje Stade

ned paa alle disse Hoveder, der alle var vendte imod ham, saa' han ganske anderledes sikker og selvtillidsfuld ud end for lidt siden, da han aflagde Rapport for Fruen. Der var næsten noget majestætisk udbredt over ham.

„Naa Børn, nu skal I høre, hvad jeres Frue har besluttet," begyndte han. „Hun vil ikke tage nogen af sine egne, men bestemmer at den, I vælger, skal gaa. Denne Gang skal vi af med tre i det hele."

„Ja, det er rigtigt nok! Saadan er det!" lød det rundt i Kredsen.

„Se Khoroschkin og Mitjukhin, de maa først og fremmest til det; dem kan der efter min Mening ikke være Tvivl om."

„Det er rigtigt! Det er sandt!" raabte hele Forsamlingen.

„Den tredje maa enten være en af Dutlovs eller ogsaa tages ved Lodtrækning mellem alle Dvojnikierne."

„Nej, Dutlov skal af med en af sine! Han hører til Trojnikierne!" skreg næsten hele Miren.

Der begyndte nu atter en øredøvende Skrigen, Larmen og Raaben inde i Forsamlingen. Støjen blev stærkere og stærkere, og det regnede ned med Personligheder og Beskyldninger til højre og venstre. Men Jegor Mikhajlitsch var en klog og erfaren Mand og havde ikke for intet været Forvalter i 20 Aar. Han stod ganske rolig og hørte et Kvarterstid paa Spektaklet, bød saa pludselig Forsamlingen at holde Mund og sagde, at en af Dutlovs skulde til det, og at Loddet skulde afgøre, hvem af dem, der skulde tages. Strimlerne blev skaaret i Stykker, rystet rundt i en Hat, og Krapkov, der besørgede Lodtrækningen, trak den, hvorpaa Iljuschkas Navn stod. Der blev almindelig Tavshed over hele Forsamlingen.

„Er det mig? Maa jeg se?" raabte Iljuschka med skælvende Røst.

Ingen sagde et Ord. Jegor Mikhajlitsch gav Ordre til, at Rekrutpengene *), 6 Kopeker for hver Familie, skulde indbetales paa Kontoret den næste Dag, og erklærede derpaa Mødet for hævet. Huerne kom paa Hovedet, og Mængden gik støjende og larmende fra hinanden.

Jegor blev staaende oppe paa Trappen og saa' efter de bort-

*) De enkelte Familier i Kommunen skulde sammenskyde saa stort et Beløb, at enhver Rekrut fik 90 Kopeker.

dragende. Da alle var gaaede, kaldte han den gamle Dutlov, som var bleven ene tilbage, op til sig og gik med ham ind i Kontoret.

„Jeg har ondt af dig, gamle," sagde han, idet han tog Plads i sin Lænestol foran Bordet. „Men det var din Tur — du kunde ikke slippe. Naa, vil du saa købe Ilja fri, eller vil du ikke?"

Dutlov svarede ikke, men saa' spejdende hen paa Jegor Mikhailitsch.

„Ja, du slipper ikke," sagde denne som Svar paa hans Blik.

„Jeg vilde sandelig hellere end gerne købe ham fri, naar jeg blot havde Pengene," forsikrede den gamle. „Men jeg har dem desværre ikke. I Sommer kreperede begge Hestene for mig, og min Brodersøns Giftermaal har ogsaa kostet mig Penge. Ak ja, jeg mærker jo nok, at det skal gaa ud over os, fordi vi lever som hæderlige og skikkelige Folk — for det gør vi, hvad han saa siger," tilføjede han, tænkende paa Rjesun.

Jegor Mikhajlitsch strøg sig med Haanden over Ansigtet og gabede. Han var ked af at snakke længer og længtes efter sin Te.

„Naa, gamle," sagde han, „led i din Pengekiste, saa finder du maaske de Par Hundrede Rubler, det koster at købe ham fri. Ønsker du det, skal jeg skaffe dig en paalidelig Stedfortræder. Der var en hos mig forleden, som tilbød sin Tjeneste. — Naa, vil du saa købe ham fri?"

„Ja, Gud skal vide, at det er mit højeste Ønske, men ...."

„Hør, Sjemen," afbrød Jegor ham strengt, „pas vel paa, at Ilja ikke gør en Ulykke paa sig selv. Sender jeg Bud efter ham i Dag eller i Morgen, saa møder I straks med ham. Glem det ikke — du har Ansvaret! Og skulde der ske noget, hvad Gud forbyde, saa tager jeg din ældste Søn. Forstaar du det?"

„Men hvorfor kan der dog ikke trækkes Lod blandt Dvojnikierne, Jegor Mikhajlitsch?" sagde Dutlov efter en lille Pavse. „Min Broder er død i Tjenesten, og saa tager man oven i Købet hans Søn. — Ak, hvorfor skal dog al den Sorg og Trængsel overgaa mig?" klynkede han og vilde til at smide sig for Jegors Fødder.

„Naa, gaa nu, gaa nu," skyndte denne sig at sige. „Der er ikke noget ved den Ting at gøre. Det er efter Loven. Men pas paa Iljuschka! Du er ansvarlig for ham!"

Gamle Dutlov gik hjem i dybe Tanker og slog undervejs med sin Stok til Stenene, saa at de røg langt ud til højre og venstre.

VII

Den næste Dag, tidlig om Morgenen, holdt der uden for Polikejs Hytte en lille Teljega, der var forspændt med en knoklet, brun Vallak, som, Gud maa vide hvorfor, bar det besynderlige Navn Baraban*). Skønt det haglede, regnede og blæste, stod Polikejs ældste Datter, Anjutka, barfodet foran Dyret og holdt det i Tømmen, medens hun skærmede sit Hoved med en gammel, grøn Jakke, der gjorde Tjeneste i Familien som Lagen, Pels og Tæppe og samtidig benyttedes som Overfrakke af Polikej.

I *Krogen* herskede der en usædvanlig Travlhed. Der var mørkt endnu derinde; Morgenrøden, som tilsløredes af en regnfuld Himmel, havde ondt ved at finde Vej gennem det lille smudsige Vindue. Akulina var mod Sædvane ikke beskæftiget i Køkkenet eller med Børnene; hun havde nok at gøre med at samle sin Mands Tøj og bringe det i Orden til Rejsen. Skjorten var der intet i Vejen med, den var ren og nogenlunde hel, men Strømper havde Polikej ingen af, og hans Støvler var saa lasede, at det voldte hende alvorlig Bekymring. Akulina vidste imidlertid Udvej for alt. Hun trak sit eneste Par uldne Strømper af for at give dem til sin Mand, og ved Hjælp af et gammelt Filtdækken, som Polikej for nogen Tid siden havde *fundet* i Stalden og anvist en bedre Plads i sin Hytte, stoppede hun de værste Huller i Støvlerne.

Polikej selv sad med Benene oppe i Sengen og søgte at forbedre lidt paa et Livbælte, der nærmest lignede et gammelt, snavset Stykke Reb. Hans næstældste Datter, Maschka, var rendt over til Nikita for at laane dennes Hue til Faderen. Enhver havde nok at tage Vare paa, og det voldte derfor ikke liden Forstyrrelse, at Naboerne indfandt sig den ene efter den anden for at bede Polikej om at gøre Indkøb til dem i Byen. Til én skulde han købe Synaale, til en anden Te, og til en tredje og fjerde Bomolie og Tobak. Snedkerkonen, der søgte at vinde hans Hjerte ved at traktere ham med en varm Drik, som hun kaldte Te, bad ham om at købe Sukker til sig. Og skønt der indtraf den ene Forhindring efter den anden: Nikita nægtede at laane sin Hue ud, saa at Polikejs maatte syes sammen i Pulden med en Stoppenaal, Støvlerne viste sig at være saa lasede, at det var et rent Kunst-

*) Baraban = Tromme.

stykke at trække dem paa, og Akulina maatte selv ud og holde Baraban, — saa endte det dog med, at Polikej efter at have iført sig et Udvalg af Familiens Klæder kom saa vidt, at han kunde sætte sig op i Teljegaen. Han samlede sine Laser om sig, saa godt det lod sig gøre, spredte Høet i Vognbunden, tog Tømmerne, saa' sig om med en vigtig Mine og satte Køretøjet i Bevægelse. Maschka og Mischka *), som stod ude paa Trappen, bad om at maatte køre et lille Stykke med, og Polikej standsede saa straks Baraban og smilede med sit underlige, ubestemte Smil. Akulina løftede Børnene op til ham og bad ham hviskende om at huske sit Løfte — ikke at smage Brændevin undervejs. Polikej kørte sine Unger lige til Smedjen, dér satte han dem af, svøbte sig tættere i sit Tæppe, rettede lidt paa Huen og jollede saa videre i det brøstfældige Køretøj, der skumplede saa stærkt, at hans Kinder rystede, og Fødderne trommede lystigt løs mod Bundfjælen. Maschka og Mischka skyndte sig hjem paa deres bare Fødder og skreg og hvinede saa højt, at en af Landsbyens Køtere i sin Forfærdelse stak Halen mellem Benene og gøende og bjæffende tog Flugten, hvilket havde til Følge, at Polikejs Arvinger skreg endnu højere op end før.

Det var et nederdrægtigt Vejr. Den skarpe Blæst bed Polikej i Ansigtet, og en ubehagelig Blanding af Sne, Hagl og Regn piskede ham ind i Øjne og Mund og prikkede ham paa de nøgne Hænder, som han skærmede saa godt han kunde, ved at trække dem op i Ærmerne paa sin Kittel tilligemed de stive, frosne Tømmer. Barabans gamle Hoved fik ogsaa en ilde Medfart, og Dyret tilkendegav sit Mishag ved at lægge Ørene tilbage og knibe Øjnene i.

Pludselig begyndte det at klare op. De blaalige Sneskyer tegnede sig skarpt og bestemt paa Himlen, og Solen forsøgte at titte frem, men dens Smil var ængsteligt og ubestemt som Polikejs. Denne hengav sig imidlertid til de behageligste Drømmerier. Ham, som de havde truet med at ville tage til Rekrut, ham, som de alle var paa Nakken af — ham betroede de nu at hente en stor, stor Sum Penge. Hans Frue havde Tillid til ham, han kørte i Forvalterens egen Teljega, og Baraban, Herskabets gamle Kørehest, trak den. Han, den stakkels livegne, kom kørende flot hen ad Landevejen, og som han sad dér med rigtige Lædertømmer i Haanden, maatte enhver jo tro, at han var en velhavende Køb-

*) Diminutiver af Marie og Mikhael. O. A.

mand eller i det mindste en Dvornik *). Og han rettede sig uvilkaarlig i Sædet, strammede sit Bælte og samlede sine Pjalter om sig.

Stakkels Fyr, du tager fejl! Ethvert blot nogenlunde erfarent Øje vil, naar det ser dit snavsede Ansigt, dit Stubskæg, dine sorte Hænder og dit lasede Bælte, ikke et Øjeblik være i Tvivl om, at du kun er en sølle Pjalt af en livegen.

Polikej fik imidlertid Lov til at blive i sine Illusioner og hengav sig uforstyrret til sine glade Tanker. At tænke sig, at han skulde hæve tre Gange fem Hundrede Rubler! Hvis han vilde det, kunde han, saa snart han havde faaet dem, lade Baraban sætte Kaasen til Odessa, og var han først der, kunde han drage ud i den vide Verden. Men det vilde han ikke. Han var fast besluttet paa at bringe Pengene sikkert til Fruen og fortælle hende, at de ikke havde fristet ham et eneste Minut. Da han kom i Højde med Kroen, begyndte Baraban at skæve derhen og hale stærkere i den venstre Tømme, men skønt Polikej havde de Penge i Lommen, han skulde gøre Indkøb for, svippede han til Dyret med Pisken og kørte videre. Det samme gjorde han, da han kom til den næste Kro, og da han lidt før Middag naaede Byen, kørte han lige hen til Købmanden, hos hvem alle Fruens Folk plejede at tage ind. Han spændte straks fra, og efter at have givet Baraban Hø satte han sig til at spise sammen med Købmandskarlene og undlod ikke at fortælle dem, at han var kommet hertil i et meget vigtigt Ærinde. Derpaa gik han med Forvalterens Brev i Huen hen til Gartneren, hos hvem han skulde hæve Pengene. Denne, der kendte Polikej, læste først Brevet flere Gange og spurgte derpaa med øjensynlig Mistillid, om det ogsaa virkelig var ham, der skulde hente Beløbet. Polikej vilde sætte et fornærmet Ansigt op, men kom ikke videre end til sit sædvanlige ynkelige Smil. Gartneren læste endnu en Gang Brevet og gav ham saa endelig Pengene i en forseglet Konvolut. Polikej stak den ind paa Brystet og begav sig hjemad. Han gik forbi den ene Brændevinsbod efter den anden, men følte sig ikke fristet til at gaa ind i nogen af dem. Han var i en forunderlig løftet Stemning. Flere Gange standsede han uden for Butikker, hvis fristende Indhold af Støvler, Kitler, Hatte og Fødevarer lokkede ham, og naar han saa havde staaet lidt, gik han bort med den behagelige Følelse, at han var Mand

*) Gaardskarl eller Købmandskarl.

O. A.

for at købe alle disse Herligheder, hvis han vilde. Han drev hen til Basaren for at besørge sine Indkøb, rørte ved alt, hvad han saa', og endte med at handle om en Pels, som Købmanden vilde have 25 Rubler for. Den handlende lod Polikej mærke, at han tvivlede om hans Evne til at købe saa kostbart et Stykke; men Polikej slog sig paa Brystet, erklærede, at hvis han vilde, kunde han købe hele Butikken, og forlangte at prøve Pelsen. Han krammede og fingererede den fra øverst til nederst og trak den saa omsider af igen. „Det er for meget, De vil have for den," sagde han med et Suk, „men for 15 Rubler er jeg villig til at tage den. Købmanden slængte forbitret Pelsen hen over Disken, og Polikej gik hjem. Efter at han havde spist til Aften og givet Baraban at æde og drikke, krøb han op paa Ovnen, tog Konvolutten frem, saa' først længe paa den og bad saa en af Købmandskarlene om at fortælle ham, hvad der stod udenpaa. Denne læste til Polikejs store Henrykkelse: „Indlagt i Sedler et Tusinde, seks Hundrede og halvfjerdsindstyve Rubler." Konvolutten var af graat Papir, og der var fem rødbrune Segl paa Bagsiden, ét i Midten og ét i hvert Hjørne. Polikej saa' paa alt dette, saa længe til han kunde det udenad, og følte en barnlig Glæde ved Tanken om, at han havde denne Skat mellem Hænderne. Derpaa stak han Konvolutten ind under Foret af sin Hue, lagde denne under Hovedet og faldt saa i Søvn; men mindst hver halve Time vaagnede han og undersøgte da, om Brevet var der endnu. Og hver Gang han havde forvisset sig om, at det var i Behold, følte han den samme Stolthed over, at han, Polikej, dette Udskud af Samfundet, var betroet til at have saa mange Penge mellem Hænderne, og nød atter og atter Bevidstheden om, at han vilde bringe dem lige saa sikkert til deres Bestemmelsessted, som Forvalteren vilde kunne gøre det.

VIII

Henad Midnat blev Polikej og Købmandskarlene vækkede ved en heftig Banken paa Porten og Lyden af Menneskestemmer. Det var Rekrutterne fra Pokrovskoje, som de kom kørende med til Byen. Der var en halv Snes Mennesker i alt: Starosten, gamle

Dutlov, tre Rekrutter og deriblandt Ilja, to Erstatningsmænd og de Folk, der skulde ledsage Rekrutterne og aflevere dem *).

Inde i Folkestuen brændte Natlampen kun svagt og dunkelt, og Kokkepigen, som laa og sov paa Bænken under Helgenbillederne, sprang derfor op og tændte Lys. Polikej vaagnede ogsaa, stak Hovedet frem og gav sig til at se paa de indtrædende Bønder. Disse gjorde Korsets Tegn, efterhaanden som de kom ind, og bænkede sig saa om Bordet. Nogle af dem var tavse og sørgmodige, men andre i en lystig Stemning, der tydede paa, at de havde drukket tæt undervejs. Ilja, som ellers ikke plejede at tage Brændevin i sin Mund, var en af dem, der gjorde mest Støj.

„Naa Børn, skal vi saa spise til Aften, eller skal vi lægge os til at sove?" spurgte Starosten.

„Sagde du sove? — Nej, vi vil have noget at leve af," erklærede Ilja, idet han knappede sin Pels op og satte sig paa Bænken ved Ovnen. „Og skik saa Bud efter Brændevin, hører du!"

„Aa, du har vist faaet Brændevin nok," skyndte Starosten sig at sige og tilføjede henvendende sig til de andre: „Skal vi ikke nøjes med en Bid Brød, Børn? Hvorfor skal vi vække Folkene til ingen Nytte?"

„Nej, vi vil have Brændevin!" gentog Ilja seende mørkt hen for sig og i en Tone, der tydede paa, at han ikke havde i Sinde at give efter for det første.

De andre lyttede til Starostens Raad, tog Madposerne frem, fik Kvas hos Kokkepigen og lagde sig til at sove.

Ilja blev siddende, hvor han sad, og gentog fra Tid til anden: „Jeg vil have Brændevin! Hid med Brændevin, siger jeg!" Pludselig fik han Øje paa Polikej og raabte: „Hvad, er det dig, Iljitsch? Er du her, min rare Ven? Ja, du véd vel nok, at jeg skal ind og være Soldat. Det er drøjt, kan du tro, at sige Farvel baade til sin Moder og til sin Kone. Du skulde blot have hørt, hvor den gamle hylede og græd. Og nu skal jeg altsaa i Trøjen. — Brændevin! Jeg vil have Brændevin!"

„Ja, jeg har ingen Penge, saa jeg kan ikke hjælpe dig," sagde Polikej. — „Men maaske Vorherre giver dig Held til at blive kasseret," tilføjede han for at trøste ham.

---

*) Naar Kommunerne afsendte Rekrutter, maatte de tillige afgive Erstatningsmandskab, der skulde dække en mulig Afgang. De til Udskrivning bestemte Folk overleveredes til Autoriteterne af Mænd, som Kommunerne særlig udvalgte dertil. O. A.

„Nej, min Ven, jeg er sund og stærk og har aldrig fejlet noget. Kan Czaren ikke bruge mig til Soldat, kan han ingen bruge.“

Polikej fortalte saa en Historie om en Bonde, der var sluppen fri ved at stikke Lægen en Femrubelseddel i Haanden.

„Nej, du,“ sagde Ilja og rykkede nærmere hen til Ovnen, „jeg slipper ikke, og jeg vilde ikke engang blive hjemme, selv om jeg kunde. Ser du min Farbror, han vil gerne af med mig, for ellers havde han naturligvis stillet for mig, men han holder af sine Penge, og derfor ofrer han mig. — Mest ondt gør det mig for min lille Mor,“ vedblev han sagtere og saa' bedrøvet op paa Polikej. „Du skulde blot have set, hvor hun sørgede og græd, det gamle Skind, da hun sagde Farvel til mig. Og min stakkels Kone — hvad skal der blive af hende? Ak ja, jeg skulde ikke have giftet mig! Men det var Farbror, der vilde have det.“

„Hvorfor er de taget saa tidlig af Sted med jer?“ spurgte Polikej. „Rekrutterne skal jo først give Møde i Morgen.“

„Jo, ser du, de er bange for, at jeg skal gøre en Ulykke paa mig selv,“ svarede Ilja med et Smil. „Men de kan være rolige, det gør jeg ikke. Saa galt er det da heller ikke at være Soldat. — Men min stakkels, gamle Moder, hende gør det mig ondt for,“ tilføjede han blidt og sørgmodigt. „Ak ja, ak ja! Og saa skulde jeg ikke have giftet mig.“

Døren aabnedes, smækkedes i med et Brag, og den gamle Dutlov traadte ind. Han rystede Regnen af sin Hue og sjokkede hen over Gulvet i sin store Bastsko.

„Afanasij,“ sagde han til Gaardskarlen og gjorde Korsets Tegn. „Har du ikke en Stump Lys? Hestene skulde gerne have lidt at æde.“

Uden at se hen paa Ilja gav Dutlov sig til med største Sindsro at tænde den Praas, som Karlen rakte ham. Hans Ansigt var roligt og fredeligt som altid, og han saa' ud, som om han kun tænkte paa den Gerning, han havde for.

Saa snart Ilja fik Øje paa sin Farbroder, tav han, saa' ned for sig og sagde mørkt og vredt til Starosten:

„Lad mig faa Brændevin, Jermil! Jeg vil have Brændevin, hører du!“

„Aa, hvad vil du med Brændevin nu,“ svarede denne, der sad ved Bordet og drak sin Te. „Alle de andre har spist og lagt sig til at sove, og du sidder her og er krakilsk.“

Dette Ord lod til at virke i høj Grad irriterende paa Ilja.

„Hør, Starosta," sagde han, „faar jeg ikke Brændevin, saa bliver jeg krakilsk, og det for Alvor."

„Aa, snak ham dog lidt til Fornuft," henvendte Starosten sig til Dutlov, som stod med Lygten i Haanden, og saa' medlidende og forbavset paa sin Brodersøn.

„Giv mig Brændevin," brummede Ilja mørkt, „ellers gør jeg en Ulykke paa jer alle."

„Vær nu fornuftig, lille Ven," sagde Starosten blidt og rolig. „Vær nu fornuftig, hører du. Det er vist bedst for dig selv."

Men Ilja hørte ikke paa ham. Han sprang op fra Bænken, slog den nærmeste Rude ud med sin knyttede Næve og brølte himmelhøjt: „Naa, saa I vil ikke høre mig! Ja, jeg skal give jer!" Og derpaa fór han videre for at fortsætte sit Ødelæggelsesværk.

Polikej trillede sig et Par Gange rundt om sig selv og gemte sig saa pludseligt i den mørkeste Krog af Ovnen, at Kakerlakkerne flygtede forfærdet til alle Sider. Dutlov satte Lygten fra sig, tog sit Bælte af og gik hen mod Ilja, som droges med Starosten og Gaardskarlen, der søgte at trække ham bort fra Vinduet. Tilsyneladende havde de et rigtig godt Tag i ham, men saa snart Ilja fik Øje paa sin Farbroder, der kom gaaende hen imod ham med Bæltet i Haanden, voksede hans Kræfter til det tidobbelte. Han sled sig løs og vendte sig med rullende Øjne og knyttede Hænder mod den gamle.

„Kommer du i Nærheden af mig, dit Utyske, saa slaar jeg dig ihjel!" skreg han. „Du har styrtet mig i Ulykke! Du og dine to Banditter af Sønner! Gaa væk, eller jeg smadrer Hovedet paa dig!"

Iljuschka var forfærdelig at se paa. Hans Ansigt var ildrødt, Øjnene rullede vildt, og hans unge, kraftige Legeme sitrede som i en Febergysen. Han saa' ud, som om han baade vilde og kunde gøre det af med de tre, der gik hen imod ham.

„Blodhund! Morder!" hylede han ude af sig selv.

Det dirrede i Dutlovs ellers saa rolige Ansigt, hans Øjne lynede, og han gik et Skridt frem.

„Naa, saa du vil ikke høre Fornuft," sagde han. Og med en Kraft og en Energi, som man ikke skulde have tiltroet hans Alder, tog han et Tag i Ilja, smed ham omkuld og rullede rundt paa Gulvet med ham. Omtrent fem Minutter brødes de, men saa lykkedes det Dutlov ved de to andres Hjælp at komme op og frigøre sig for

Iljas Hænder, der havde hægtet sig fast i hans Pels. Ved forenede Anstrengelser fik de ham derpaa bagbunden og lagt hen paa Ovnbænken.

„Ja, hvorfor vilde du ikke høre Fornuft," sagde den gamle forpustet, medens han bragte sin Skjorte i Lave. „Skam dig! Livet er kort, derfor maa vi føre os vel op, mens vi er her. — Aa, læg en Kaftan ind under ham, for at Blodet ikke skal løbe ham for meget til Hovedet," tilføjede han henvendende sig til Gaardskarlen, og tog derpaa sin Lygte og gik ud til Hestene.

Ilja laa med dødblegt Ansigt og Haaret i Uorden og saa' sig forvildet om til alle Sider. Karlen samlede Glasstumperne op og stoppede en Klud i Hullet, og Starosten tog atter fat paa sin Te.

„Ja, det gør mig ondt for dig, Iljuschka," sagde han, „men det kan nu engang ikke være anderledes. Og for Resten er det ikke værre for dig end for Khoroschkin, han er jo gift ligesom du, og . . ."

„Det er den Skurk af en Farbroder, der har bragt mig i Ulykke," afbrød Ilja ham forbitret. „Han bryder sig kun om sine egne. Mor har fortalt mig, at Forvalteren vilde have ham til at købe mig fri. Men det vil han ikke; han siger at han ikke har Raad dertil. Og det er Løgn, for min Mor og jeg har bragt ikke saa lidt Penge i Huset. Nej, han er en Røver, er han. En rigtig Skurk!"

Dutlov kom tilbage, bad foran Helgenbillederne, trak sin Pels af og satte sig ved Siden af Starosten. Kokkepigen bragte ham en Skaal Kvas. Ilja tav, lukkede Øjnene og lagde Hovedet paa Kaftanen. Starosten pegede paa ham uden at sige noget og rystede medlidende paa Hovedet.

„Tror du da ikke, at jeg har ondt af ham," sagde Dutlov og trak paa Skulderen. „Han er jo min kødelige Brodersøn. Og skønt jeg holder af ham, som om han kunde være en af mine egne, har de dog bildt ham ind, at jeg er en gammel Skurk, der ofrer ham. Det er hans Kone, en rigtig listig Tingest til Trods for sin Ungdom, der har snakket ham for, at jeg har Penge nok til at købe ham fri. — Ja, jeg har sandelig ondt af ham, for han er en rigtig flink Fyr."

„Vist er han saa," sagde Starosten.

„Men jeg kan ikke tumle ham. I Morgen sender jeg Ignat, og saa kan han tage hans Kone med, for at hun kan se ham endnu en Gang."

„Ja, gør du det, min Ven, det er fornuftigt af dig," erklæ-

rede Starosten og krøb op paa Ovnen. „Aa de Penge, de Penge! Dem har Fanden skabt!“

„Men ham dernede kunde de dog have hjulpet,“ bemærkede en Karl, som laa ved Siden af ham.

„Ak ja, de Penge, de Penge! De er Skyld i meget,“ sukkede Dutlov. „Intet har gjort saa megen Skade her i denne Verden som de, og det staar der for Resten ogsaa i den hellige Skrift.“

„Ja, det gør der,“ sagde Karlen. „Og nu skal I høre, hvordan det kan gaa. Forleden var der en, som fortalte mig om en Købmand, der havde skrabet en vældig Masse Penge sammen og ikke vilde efterlade nogen af dem. Han holdt saa meget af sine Penge, at han vilde have dem med sig i Graven. Inden han døde, syede han dem derfor ind i sin Hovedpude og bad, om de vilde lade Puden følge med Kisten. Og det gjorde de, og der var ingen som fattede Mistanke. Da han saa var begravet, gav hans Sønner sig til at lede efter Pengene, men der var ingen — ikke en eneste Skilling. Den ene af dem gættede da paa, at han havde taget dem med sig i Hovedpuden. De gik lige til Czaren, og han tillod, at Liget blev gravet op igen. Det gjorde de saa og sprættede Puden op. Men hvad fandt de i den? Ikke andet end Orme og Kryb! Og saa gravede de ham i en Fart ned igen. Og se alt det var nu Pengene Skyld i.“

„Ja, der er meget Synd til her i Verden,“ sukkede Dutlov, som atter lagde sig paa Knæ og begyndte at bede. Da han var færdig, saa' han hen paa Brodersønnen. Denne sov. Den gamle gik hen til ham, løste hans Hænder og lagde sig saa selv paa en af Bænkene. Gaardskarlen gik derimod ud for at lægge sig mellem Hestene.

IX

Saa snart alt var blevet stille, listede Polikej sig sagte som en Tyv ned fra Ovnen og sneg sig ud af Stuen. Han befandt sig slet ikke vel mellem alle disse Mennesker og vilde derfor væk herfra snarest muligt. Det begyndte allerede at dages, og Hanerne galede hyppigere og hyppigere til hinanden. Da han kom ud i Stalden, havde Baraban ædt al sin Havre og stod nu med fremstrakt Hals og slubrede Vand i sig. Polikuschka spændte for, trak

Hest og Køretøj ud af Stalden, og et Øjeblik efter raslede Teljegaens Hjul hen over den frosne Stenbro. Saa længe han kørte i Gaderne, havde han hele Tiden en Fornemmelse af, at han blev forfulgt. „Der er de!“ gøs det i ham. „Nu kommer de og tager mig i Nakken, binder Hænderne paa mig ligesom paa Ilja og slæber af Sted med mig for at putte mig i Munderingen!“ Hans Uro steg endnu mere, da han mødte en Pope, som kom gaaende med sin Karl bag efter sig *). Det løb ham koldt ned ad Ryggen baade af Kulde og Frygt, og han svippede hvert Øjeblik til Baraban med sin Pisk.

Men saa snart han kom uden for Byen, følte han sig lettet, og Baraban havde vist samme Fornemmelse, for den holdt øjeblikkelig op med at trave og bevægede sig videre i rolig Skridtgang. Det var nu saa lyst, at Polikej kunde skelne Vejen. Han tog sin Hue af og følte, om Brevet var der. Jo, det laa under Foret. „Skulde jeg tage det ud og putte det ind paa Brystet?“ tænkte han. „Ja, men saa maa jeg først spænde mit Bælte fastere. Jeg tror dog, jeg vil vente med det, til vi er kommet over Bakken, saa stiger jeg af og gør det. — Aa nej, lad det ligge, hvor det ligger. Huen er jo hel udvendig, og ud af Foret kan Brevet ikke slippe, saa længe jeg har den paa.“ Da Baraban var kommet til Foden af Bakken, slog den af sig selv over i Galop, og Polikej, der længtes lige saa meget efter at komme hjem som den, lod Dyret have sin Vilje. Alt var, som det skulde være — i det mindste forekom det ham saaledes — og han hengav sig derfor til de behageligste Drømme, forestillede sig levende Fruens Taknemmelighed, der formodentlig vilde give sig Udslag i en Femrubelseddel, og sin Kones og Børnenes Glæde, naar de saa' ham træde ind. Han tog atter Huen af, følte igen, om Brevet var der, puttede det endnu længere ind under Foret, trykkede Kabudsen helt ned over Ørene og smilede fornøjet. Og dog havde han ingen Grund til at være glad, thi netop fordi Akulina den foregaaende Dag saa omhyggeligt havde rimpet den skøre, slidte Puld sammen, var den løbet op i Syningen et andet Sted, og idet Polikej troede at stikke Brevet længere ind under Foret, stak han i Virkeligheden det ene Hjørne af det ud gennem Hullet i Pulden.

Det var nu næsten lyst, og Polikej, som ikke havde lukket et

*) I Rusland mener man, at det bringer Ulykke at møde en Præst paa Morgenstunden; her hjemme betakker Sømanden sig for at have Præster om Bord, og Jægeren for at møde en gammel Kælling. O. A.

Øje hele Natten, begyndte at blive søvnig. Han besluttede at tage sig en Lur; men forinden trykkede han Huen endnu længere ned over Ørene, og ved denne Bevægelse arbejdede Brevet sig et godt Stykke videre ud. Medens han sov, bumsede hans Hoved hvert Øjeblik mod Ryggen af Agestolen. Da han vaagnede, var han næsten hjemme. Hans første Bevægelse var at gribe op til Huen. Jo, den sad der endnu, og han tog den ikke af, da han var fast overbevist om, at Brevet var, hvor det skulde være. Han gav Baraban frie Tømmer, rettede sig op i Sædet, saa' sig om med en vigtig Mine og rullede videre i sit skumplende Køretøj.

Se saa, nu var han hjemme — eller saa godt som hjemme. Han kunde allerede se sin egen Hytte og Snedkerkonen, der gik og syslede udenfor. Lidt længere tilbage og til højre laa Fruens Hus, hvor han om faa Øjeblikke skulde træde ind og godtgøre, at han var en ærlig Mand, hvad man saa sagde om ham. Han tænkte sig allerede staaende foran hende: „Naa, Tak skal du have, Polikej," vilde hun sige. „Her har du tre ... nej fem ... nej ti Rubler." Og maaske der saa bagefter vankede en Kop Te; og en Snaps var vel heller ikke helt utænkelig. Ah! Den skulde gøre godt i denne Kulde! Fik han de ti Rubler, kunde han baade more sig i Helligdagene og købe sig et Par ny Støvler. Og der blev vel endda saa meget tilovers, at Nikita, som begyndte at blive noget paatrængende, ogsaa kunde faa de fire Rubler, han havde til gode. Polikej knaldede med Pisken, rettede paa sit Bælte, tog Huen af, strøg Haaret fra Panden og stak langsomt Haanden ind under Foret. Den bevægede sig derinde, hurtigere og hurtigere, og den anden kom ogsaa derind. Polikej blev blegere og blegere, og den ene Haand fór ud gennem Pulden. Han sprang op, faldt ned paa Knæ, standsede Hesten og gav sig til at vende op og ned paa alt i Teljegaen. Han undersøgte Høet, de Sager, han havde købt, stak Hænderne ind paa Brystet og vendte sine Lommer, men Pengene var og blev borte.

„Men hvad er dog det? Ak Gud hjælpe mig arme Menneske!" hylede han fortvivlet og rev sig i Haaret. Men da han i det samme kom til at huske paa, at de maaske kunde se ham henne fra Gaarden, vendte han Køretøjet, satte atter Huen paa Hovedet og piskede løs paa den forbavsede og misfornøjede Baraban.

„Jeg kan ikke udstaa at køre med Polikej," tænkte det stakkels Dyr. „En eneste Gang i sit Liv har han givet mig Foder i rette Tid, og saa har det kun været for bagefter at narre mig paa den

skammeligste Maade. Og jeg, der har galoperet som vanvittig for at komme hjem! Jeg tror han er gal! Lige som jeg skal til at høste Lønnen for mine Anstrengelser — jeg kunde allerede lugte Høet i Stalden — gør han omkring med mig og dænger mig til med Piskeslag."

„Naa, af Sted med dig, dit forbandede Øg!" raabte Polikej med Taarer i Øjnene, medens han stod oprejst i Teljegaen, halede i Tømmerne og tærskede løs paa Baraban.

X

Dagen gik, men der var ingen paa Pokrovskoje, der saa' noget til Polikej. Fruen spurgte flere Gange efter ham, og Aksjutka løb saa ned til Akulina, men hun svarede, at hun ikke havde set noget til ham, og mente, at han enten maatte være bleven opholdt hos Købmanden, eller at Hesten maatte være kommet noget til. „Det forekom mig, at den trak lidt paa den ene Ben, da han kørte herfra i Gaar," sagde hun, „og sidste Gang Maksim var inde i Byen med den, brugte han 24 Timer om Turen og maatte gaa ved Siden af Vognen hele Tiden." Svingende med sine Perpendikler løb Aksjutka saa atter hjem, og Akulina gav sig til at spekulere over, hvad Grunden vel kunde være til, at Polikej endnu ikke var kommet, og søgte at berolige sig. Men det lykkedes hende ikke; hendes Hjerte var fuldt af bange Anelser, og hendes Gerning vilde ikke gaa fra Haanden som ellers. Børnene ventede ogsaa med Uro og Utaalmodighed paa deres Fader, men af en helt anden Grund end Moderen. Anjutka og Maschka savnede nemlig Pelsen, der satte dem i Stand til skiftevis at rende ned i Landsbygaden. De maatte nøjes med at gøre nogle smaa Afstikkere ud paa Trappen i deres tynde Klæder, hvorved de generede Hyttens Beboere betydeligt, naar disse skulde ind og ud. Én Gang rendte Maschka mod Snedkerkonen, der kom gaaende med en Spand Vand fra Brønden, og skønt hun hylede paa Forhaand for at undgaa Strygene, blev hun dog trukket i Haarene og skreg saa endnu højere op.

Fruen og Akulina var de eneste, der ængstede sig for Polikejs egen Skyld; Børnene savnede kun hans Pels, og Forvalteren var endogsaa glad over, at han blev borte. Da Jegor aflagde sin Rapport til Fruen, og hun spurgte ham om, hvor Polikej dog kunde

være henne, svarede han smilende: „Ja, hvor skal jeg vide det," glad over, at hans Mistillid til Fruens Yndling viste sig berettiget. — „Han skulde have været her til Middag," tilføjede han i en skadefro Tone.

Hele Dagen gik, uden at man hørte det ringeste til Polikej. Først senere fik man at vide, at Folk havde set ham løbe med bart Hoved hen ad Landevejen, spørgende alle han mødte, om de ikke havde fundet et Brev. En havde truffet ham sovende i Grøften ved Siden af Baraban, der stod med ludende Hoved foran Teljegaen. „Jeg troede, at han var fuld," fortalte den, der havde set ham, „og Dyret saa' ud, som om det ikke havde faaet noget at æde i de sidste 24 Timer."

Akulina lukkede ikke et Øje hele Natten. Hun laa og ventede og ventede, men der kom ingen Polikej. Hvor hun led! Men hun vilde dog have lidt endnu mere, hvis ikke hun havde haft sine Børn om sig, eller hvis hun havde været en fornem Dame med Kok og Kammerjomfru. Som det nu var, maatte hun op og gøre Ild paa, saa snart Hanerne havde galet tredje Gang, for at Snedkerkonen ikke skulde komme hende i Forkøbet og lægge Beslag paa hele Ovnen. Der var ogsaa nok at gøre, for det var Helligdag. Brødene skulde tages ud af Ovnen, der skulde laves Kvas og bages Pandekager, Koen skulde malkes, alt Tøjet ses efter og Børnene vadskes. Men midt i al sin Travlhed lyttede Akulina dog stadig efter, om hun ikke skulde faa sin Mands Skridt at høre ude paa Trappen. Det blev Dag, Klokkerne ringede til Fromesse, Børnene var oppe alle sammen, men Polikej havde endnu ikke indfundet sig. Aarets første Sne var falden, den laa som et fint, hvidt Tæppe hen over Marker, Veje og Tage, og i Dag var det stille, klart Frostvejr, saa man kunde høre den mindste Lyd langt borte. Men Akulina, der stod med Hovedet helt inde i Ovnen, var saa optaget af sine Pandekager, at hun først mærkede sin Mands Komme, da Børnene skreg, at han var der. Polikej gik gennem Forstuen og lige ind i *Krogen*. Det forekom hende, at han var bleg, og at hans Ansigt saa' anderledes ud end ellers, men hun havde ikke Tid til at se nærmere paa ham.

„Naa, Polikej, har du haft Lykke paa Rejsen?" spurgte hun henne fra Ovnen.

Polikej brummede noget, som hun ikke kunde forstaa.

„Hvad er det, du siger?" spurgte hun atter. „Har du været hos Fruen?"

Polikej, der sad paa Sengekanten, saa' sig omkring med forvildede Blikke og smilede skyldbevidst. Han svarede ikke.

„Du har været længe borte!" lød Akulinas Stemme lidt efter.

„Jeg, Akulina? — Jeg har afleveret Pengene til Fruen, og hun sagde Tak," fik han Kraft til at sige og saa' sig endnu urroligere om, men stadig smilende. Medens hans krampagtigt opspilede Øjne rendte rundt i Rummet, var der dog to Genstande, som de særlig dvælede ved: Vuggebaandet og Barnet i Vuggen. Han rejste sig, løste i en Fart Baandet og stirrede paa Barnet, men da Akulina i det samme kom ind med en Pandekage paa en Tallerken, skjulte han hurtigt Baandet inde paa sit Bryst og satte sig atter hen paa Sengekanten.

„Hvad er der i Vejen med dig, Polikej?" spurgte hun bekymret. „Du har det vist ikke rigtig godt."

„Jeg har ikke sovet i Nat," svarede han.

En Skygge gled forbi Vinduet, og et Øjeblik efter kom Aksjutka farende ind som en Pil.

„Jeg skulde hilse og sige fra Fruen, om Polikej vilde komme straks," meldte hun. „Det skulde være straks — lige paa Minutten."

Polikej saa' afvekslende paa sin Kone og paa Aksjutka.

„Naa, saa det skal være straks. Gud véd, hvad hun nu vil mig igen?" sagde han i saa naturlig en Tone, at Akulina følte sig beroliget og tænkte: „Aa, hun vil vel give ham en Drikkeskilling."

„Sig til hende, at jeg kommer straks," svarede Polikej og stod op og gik ud.

Akulina tog et stort Trug, stillede det paa Bænken, fyldte det med varmt Vand fra Vadskerkedelen og smøgede Ærmerne op.

„Kom saa, Maschka," sagde hun. „Nu skal du vadskes."

Den lille genstridige Tøs gav sig til at hyle og gemte sig bag Sengen.

„Vil du komme din snavsede Unge, for at jeg kan faa dig skrubbet og givet rent paa. Naa, skynd dig lidt! Din lille Bror skal ogsaa vadskes."

Polikej gik ikke op til Fruen, men et helt andet Sted hen. Ude i Forstuen, tæt op til Muren, stod der en stejl Hønsestige, som førte op til Loftet. Han saa' sig forsigtigt om til alle Sider, og efter at have forvisset sig om, at ingen kunde se ham, dukkede han sig og løb hurtigt og behændigt op ad Trinnene.

„Hvorfor kommer Polikej dog ikke?" sagde Fruen utaal-

modigt til Dunjascha, som var i Færd med at sætte hendes Haar. „Hvor er han henne? Hvor bliver han af?“

Aksjutka fløj atter ned til Hytten, fór ind i Forstuen og meldte, at Polikej øjeblikkelig skulde komme op til Fruen.

„Ja men det er jo længe siden han gik,“ svarede Akulina, som lige var bleven færdig med Maschka og nu havde sin lille mindste under Behandling i Truget. Med den ene Haand støttede hun Drengens buttede Ryg, og med den anden vadskede og gned hun ham ubarmhjertigt. Sjemka skraalede, skar Ansigter og virrede med sine smaa, hjælpeløse Arme, men der hjalp ingen kære Mor, han skulde være ren, hvad enten han vilde eller ikke.

„Se efter, om han ikke skulde være faldet i Søvn,“ tilføjede Akulina og saa' sig uroligt om til alle Sider.

Imidlertid var Snedkerkonen rendt op ad Hønsestigen for at hente noget Tøj, som hun havde hængende paa Loftet. Pludselig lød der et Rædselsskrig deroppefra, og lidt efter kom hun kørende paa alle fire og med lukkede Øjne ned ad Trappen.

„Iljitsch!“ skreg hun.

Akulina slap Barnet.

„Hu . . . uh! Han har hængt sig!“ hylede Snedkerkonen.

Uden at lægge Mærke til, at Sjemka trillede rundt i Truget og blev liggende med Ansigtet nedad og sprællende Ben, fór Akulina ud i Forstuen.

„Han hænger . . . oppe paa Bjælken! Han hæn . . .“ hylede Snedkerkonen, men standsede, da hun fik Øje paa Akulina.

Denne styrtede hen til Stigen og ilede op ad Trinnene, inden nogen kunde forhindre hende deri, men da hun var naaet med Hovedet op over Loftshullet, udstødte hun et forfærdeligt Skrig, tumlede baglængs ned og vilde sikkert have slaaet sig ihjel, hvis ikke Hyttens Beboere var kommet farende til fra alle Sider og havde grebet hende.

XI

I det første Par Minutter herskede der en saadan Støj og Forvirring, at man ikke kunde høre Ørenlyd. Mændene raabte og skreg i Munden paa hinanden, Konerne og Børnene græd. Efter at man havde sundet sig lidt, gik Snedkeren og Forvalteren, som nu ogsaa var kommet til, op paa Loftet, og imedens fortalte Sned-

kerkonen mindst for tyvende Gang, hvordan det var gaaet hende, da hun skulde op og hente sin Kjole.

„Jeg saa' op i Luften uden at tænke paa noget, akkurat ligesom nu," forklarede hun, „og saa fik jeg Øje paa en Mandsperson lige for Næsen af mig. Hans Hue laa ved Siden af ham med krænget For, og da jeg skulde se nærmere til, dinglede Benene frem og tilbage paa ham. Det løb mig koldt ned ad Ryggen, for det er ingen Spøg, kan I tro, at se saadan en hængt Mandsperson. Gud maa vide, hvordan jeg kom ned ad Trappen — jeg kan ikke engang huske det mere selv. Det er et rent Mirakel, at jeg slap derfra med Livet, saa høj og stejl den er. Jeg kunde jo have slaaet mig ihjel paa Stedet."

De der kom ned fra Loftet gav en Beskrivelse, der stemmede overens med hendes. Polikej hang paa Loftsbjælken i Bukser og Skjorte. Hans Hue laa ved Siden af ham med Foret krænget udad, og Blusen og Pelsen havde han taget af og lagt nok saa pænt hen over Bjælken. Taaspidserne rørte ved Gulvet, og der var ikke Spor af Liv i ham.

Akulina kom til sig selv og fór atter hen mod Stigen, men de andre holdt paa hende.

„Mor! Sjemka kvæles!" raabte Maschka pludselig ud fra *Krogen*. Akulina sled sig løs og styrtede derind. Barnet laa med Ansigtet nedad helt under Vandet, og dets smaa Ben sprællede ikke mere. Hun rev det hurtigt op, men det rørte sig ikke og aandede ikke. Saa kylede hun det hen paa Sengen, tog sig med begge Hænder op til Hovedet og gav sig til at le med en saa uhyggelig og skingrende Latter, at Maschka, som i Begyndelsen lo med, pludselig stak Fingrene i Ørene og løb ud. Naboerne kom stormende ind i *Krogen* og fyldte Stuen med Hyl og med Graad. Barnet blev baaret ud, og de gned det alle Vegne, men lige meget hjalp det. Akulina laa og væltede sig paa Sengen og lo og lo med saa skrækkelig en Latter, at alle, der hørte den, ræddedes. Baade Forstuen og *Krogen* var fuld af Mennesker. Først nu, da man saa' denne brogede Forsamling af Oldinge, Kvinder, Mænd og Børn, der saa godt som alle hørte til Huset, kunde man gøre sig Begreb om, hvor mange Mennesker der var sammenstuvet i denne usle lille Hytte. Alle var i Bevægelse: nogle talte, andre græd, og ikke én forholdt sig rolig. Snedkerkonen, der endnu stadig fandt taknemmelige Tilhørere, fortalte atter og atter om, hvor rystet hun var blevet ved det uventede Syn, og hvor vidunderligt

Forsynet havde frelst hende fra at styrte ned af Trappen. En gammel Mand, som var ansat i Fruens Vinkælder, beskrev omstændeligt, hvorledes en Bondekone havde druknet sig i Dammen i den salig Herres Tid. Forvalteren sendte Folk af Sted efter Politi og Præst og satte Vagt i Forstuen. Aksjutka gloede, som om Øjnene skulde springe ud af Hovedet paa hende, op mod Loftshullet, hvor der intet var at se, og havde saa ondt ved at løsrive sig, at hun rent glemte at vende tilbage til sin Frue. Agafja Mikhajlovna, den afdøde Frues tidligere Kammerjomfru, græd og forlangte Te, for at hendes Nerver kunde blive beroligede. Bedstemor Anna lagde det lille Lig paa Bordet og klædte det med sine øvede Hænder. Kvinderne stod rundt om Akulina og saa' paa hende uden at sige noget. Børnene, der havde trykket sig op i en Krog, kastede forskræmte Blikke hen paa Moderen og skreg, saa det var en Ynk at høre derpaa.

Uden for Hytten havde der ogsaa samlet sig en Mængde Mennesker, som endnu ikke vidste Besked om, hvad der var foregaaet. Voksne og Børn stod imellem hverandre med forskrækkede Ansigter, saa' nysgerrigt op til Vinduerne og gættede paa, hvad der kunde være i Vejen. Én fortalte, at Snedkeren havde hugget det ene Ben af sin Kone, en anden, at Vadskerkonen havde faaet Trillinger, og en tredje, at Bagerens Kat var bleven gal og havde bidt alle Hyttens Beboere. Men lidt efter lidt naaede Sandheden ogsaa ud til dem og bredte sig hurtigt videre. Den naaede ogsaa Fruens Øren. Uden nogen som helst Forberedelse fortalte den plumpe Jegor hende, hvad der var sket, og rystede derved hendes Nerver saa stærkt, at det varede lang Tid, inden hun forvandt det.

Folk blev roligere. Snedkerkonen, der nu havde fortalt sin Historie til alle, gjorde Ild paa Samovaren og lavede Te, og da der ikke vankede nogen Indbydelse til de tilstedeværende, fandt disse det upassende at blive længer og begyndte at fortrække. Mængden var allerede i Færd med at sprede sig, da det pludselig gik som en Løbeild fra Mund til Mund: „Fruen kommer! Fruen kommer!“ Alle samlede sig saa igen i og uden for Hytten for at se, hvad hun vilde, men veg ærbødigt til Side, da hun kom. Fruen, der var bleg og forgrædt, gik gennem Forstuen og ind i Akulinas Krog. Alle pressede paa for at komme til at se. En frugtsommelig Kone blev klemt saa stærkt, at hun skreg, og benyttende sig af den Forvirring, der opstod, trængte hun sig frem i forreste Række. Alle vilde se Fruen inde i Akulinas Krog. Paa disse Menne-

sker gjorde dette Skue den samme Virkning, som de bengalske Blus i Slutningen af Fyrværkeriet gør paa Publikum. Ligesom disse Blus lyser vidt ud til alle Sider, saaledes kastede ogsaa Fruens Silke og Kniplinger Glans over *Krogen*. Fruen nærmede sig Sengen og greb Akulinas Haand, men Stakkelen rev den hurtigt til sig. Flere af de gamle Mænd, som stod ved Døren, rystede misbilligende paa Hovedet, da de saa' det.

„Akulina!" sagde Fruen. „Husk, at du har Børn!"

„Ja vist har jeg Børn, og de er af Sølv alle sammen," svarede hun hurtigt og tonløst. „Sedler, dem holder jeg ikke. Jeg sagde ogsaa til Iljitsch, at han ikke skulde tage Sedler. Og nu har de smurt ham ind med Tjære ... med Tjære og Sæbe, Frue. Alt det Skurv, der sidder paa ham, det skal nok gaa af ham nu. Ha ha ha! Hi hi hi! Hu ... uh!"

Fruen vendte sig bort og gav Ordre til, at der skulde sendes Bud efter Lægen og Sennepsplaster. Derpaa forlangte hun koldt Vand, og da det ikke kom hurtigt nok, gav hun sig selv til at lede efter det. Men da hun saa fik Øje paa det døde Barn, begyndte hun at ryste, og alle saa' hvorledes hun skjulte sit Ansigt i Lommetørklædet og græd. Bedstemor Anna fik pludselig travlt: hun foldede Barnets smaa Hænder over Brystet og dækkede det til, vendte Øjnene mod Himlen og sukkede dybt, for at alle kunde se, hvor godt og kærligt et Hjerte hun havde. Men Fruen, for hvis Skyld hun gjorde alt dette, saa' det ikke og kunde ikke se det. Hun hulkede, som om Brystet skulde sprænges paa hende, fik et hysterisk Anfald og maatte føres hjem. „Det er egentlig hendes Skyld det hele," tænkte mange, og saa gik enhver til sit. Akulina laa stadig og lo og talte vildt. De flyttede hende ind i en anden *Krog,* aarelod hende, gav hende et Sennepsplaster i Nakken og lagde Is paa hendes Hoved, men hun blev ved at snakke over sig, og lo og lo uden at kunne holde op igen. Og hun teede sig saa naragtigt og sagde saa mange grinagtige Ting, at de, der passede hende, maatte le med, hvad enten de vilde eller ikke.

XII

Det var rigtignok en sørgelig Festdag den, for hele Pokrovskoje. Skønt det var det dejligste Vejr, saa' man næsten ingen

Folk i Landsbyens Gader. De unge Piger samledes ikke for at synge deres Sange, Fabrikarbejderne, som var komne i Besøg inde fra Byen, rørte hverken Harmonika eller Balalajka*), og Legestuerne stod tomme. Hver sad i sin Krog, og der taltes ikke højt, men hviskedes, som om man frygtede for, at den lede Satan var til Stede og kunde høre det.

Saa længe det var Dag, gik det endda nogenlunde, men saa snart Tusmørket faldt paa, og Hundene begyndte at hyle, opstod der en sand Rædsel blandt Hyttens Beboere. De, der havde Lys, skyndte sig at anbringe dem foran Helgenbillederne; de, der var alene, søgte Gæstfrihed hos Naboerne, og de, der skulde ud i Stalden for at fodre, blev hjemme og lod Kvæget staa og brøle af Sult. Alt det indviede Vand, der havdes i Behold, blev brugt i Løbet af denne Nat.

Flere af Hyttens Beboere hørte tunge Skridt oppe paa Loftet, og Smeden saa' med egne Øjne, hvorledes en gloende Drage fløj ind gennem Loftslugen. Inde i Akulinas *Krog* — hun og Børnene var blevet bragt andetsteds hen — sad to gamle Koner og holdt Vagt ved det døde Barn, medens en from Vandrerske læste Psalmer over det. Det var efter Fruens Vilje. Og hver Gang hun var færdig med en Psalme, hørte alle tre en underlig Knagen og Stønnen oppe paa Loftet. Men naar hun saa tog fat paa at læse: „Krist opstanden er fra Døden!“ blev der straks stille igen.

Snedkerkonen, der havde budt en af sine Veninder til Gæst, vaagede sammen med hende hele Natten, og de drak den ene store Spølkum Te efter den anden. Ogsaa de hørte tydeligt, at det knagede oppe i Bjælken, og at der blev slæbt med noget tungt hen over Loftsgulvet.

Alle i Hytten vilde sikkert være omkomne af Skræk, hvis ikke de havde haft Bønderne, der holdt Vagt i Forstuen, at stole paa. Disse tapre Mænd, der laa paa Gulvet i Halm, fortalte nok senere, at det havde spøget slemt oppe paa Loftet, men sikkert er det, at de tilbragte Natten paa en rolig og hyggelig Maade. De snakkede sammen, om hvad der laa for, spiste deres Mad med god Appetit og fyldte hele Forstuen med saa stram en Lugt, at Snedkerkonen, hver Gang hun gik igennem, holdt sig for Næsen og lod dem vide, at de var nogle rigtige Bondelømler.

*) En primitiv Guitar med lang Hals, to eller tre Strenge og trekantet Sangbund. Strengene anslaas gerne med flere Fingre ad Gangen. O. A.

Oppe i Herskabshuset herskede der den samme Rædsel som i Hytten. I Fruens Værelse lugtede der af Medicin og Eau de Cologne, og i Pigernes Kammer sad Dunjascha og smeltede Voks over Lyset *). Det gjorde hun, hver Gang Fruen havde et af sine nervøse Anfald, og i Dag havde hun et af sine allerværste. Ved Siden af Dunjascha sad hendes Tante, der var kommet for at sætte Mod i hende, og lige over for hende Stupigen og Aksjutka. Alle fire talte hviskende sammen.

„Hvem vil gaa efter Olie?“ spurgte Dunjascha.

„Jeg ikke! — Ikke for aldrig det!“ erklærede Stupigen i en bestemt Tone.

„Ja, men du kan jo tage Aksjutka med dig.“

„Jeg gaar saa gerne alene — jeg er ikke bange,“ sagde Aksjutka og mærkede i det samme, at det gøs i hende.

„Det var Ret, Aksjutka; det kan jeg lide dig for,“ sagde Dunjascha. „Løb saa ned til Bedstemor Anna, og bed hende om at fylde dette Glas med Olie. Men pas paa, at du ikke spilder det halve undervejs.“

Aksjutka fór ud og pilede af Sted svingende endnu stærkere med sine Arme end ellers. Hendes Hjerte sad helt oppe i Halsen paa hende, og hun følte, at hvis hun mødte nogen undervejs, selv om det var hendes egen Moder, vilde hun dø af Skræk. Med bankende Hjerte og lukkede Øjne fløj hun hen ad den kendte Sti, der førte til Hytten.

XIII

„Er Fruen at faa i Tale, eller er hun gaaet til Hvile?“ spurgte pludselig en dyb Stemme i Nærheden af hende. Aksjutka aabnede Øjnene og saa' en Skikkelse lige foran sig, der forekom hende at rage op over Taget af Hytten. Hun skreg, gjorde omkring og løb tilbage i vild Flugt. I ét Spring var hun oppe paa Trappen, og et Øjeblik efter kom hun styrtende ind i Pigernes Kammer og kastede sig med et gennemtrængende Hvin paa Sengen. Dunjascha, Tanten og Stupigen var lige ved at besvime, og inden de fik Tid

*) Af smeltet Voks, der røres ud i Olie og Vand, tilbereder Almuen i Rusland en Salve, der skal kurere for Hovedpine og Gigt. O. A.

til at komme rigtig til sig selv, hørte de tunge, slæbende Skridt ude paa Gangen. Dunjascha tabte sit Glas med Voks og løb ind i Fruens Værelse, Stupigen skjulte sig under en Kjole, der hang paa Væggen, og Tanten, som var den mest resolutte, styrtede hen mod Døren for at holde paa den. Men inden hun naaede saa vidt, aabnedes Døren, og en høj, bondeklædt Skikkelse traadte ind. Det var gamle Dutlov, der kom sjokkende i sine Bastsko. Uden at lægge Mærke til al den Skræk, han foraarsagede, tog han sin Hue af, lagde den paa Stolen ved Siden af sig og trak et Brev frem — et stort Brev med fem rødbrune Segl. Tanten tog sig med begge Hænder op til Brystet og stønnede ganske stakaandet af Skræk:

„Nej, hvor du gjorde mig bange, Sjemen! Jeg kan knap faa Vejret endnu. Jeg troede, min sidste Stund var kommen."

„Hvorfor banker du ikke paa?" spurgte Stupigen, idet hun kom frem af sit Skjul.

„Du har gjort Fruen ganske forskrækket!" raabte Dunjascha ind gennem Døren. „Hvorfor render du og spøger ude paa Trappen? Du er en rigtig Bonde, det mærker man straks."

Dutlov indlod sig ikke paa nogen Undskyldning, men sagde blot, at han nødvendigvis maatte tale med Fruen.

„Hende kan du ikke faa i Tale; hun er syg," svarede Dunjascha.

Aksjutka, der morede sig over al denne Forskækkelse, begyndte at fnise paa en højst upassende Maade. Hun begravede Hovedet i Puden for at kvæle Latteren, men det lykkedes hende ikke, skønt baade Tanten og Dunjascha truede ad hende for at faa hende til at holde op.

Dutlov, der ikke kunde begribe, hvad der gik af hende, saa' forbavset paa hende, men da han ikke blev klogere deraf, henvendte han sig atter til Dunjascha.

„Jeg maa tale med Fruen," sagde han, „det er aldeles nødvendigt. Du kan blot sige, at der er kommet en Bonde, som har fundet Brevet med Pengene."

„Hvilke Penge?" spurgte Dunjascha og tog Brevet. Hun læste Udskriften og spurgte om, hvordan det var gaaet til, at han havde fundet det. Efter at have faaet Besked derom jagede hun den lattermilde Aksjutka ud paa Gangen og gik selv ind til Fruen. Lidt efter vendte hun tilbage og meddelte den forbavsede Dutlov, at Herskabet ikke vilde modtage ham.

„Jeg véd intet og vil intet vide," havde Fruen sagt. „Hvad er det for en Bonde, og hvad er det for Penge, du taler om? Jeg vil ingen se. Jeg vil have Ro."

„Ja, hvad skal jeg saa gøre," mumlede Dutlov og vendte og drejede Brevet i sine Hænder. — „Hvad er det, der staar udenpaa?" spurgte han Dunjascha, der igen læste Udskriften for ham.

Dutlov blev staaende lidt og ventede, stak saa Brevet med et Suk ind paa Brystet og beredte sig til at gaa.

„Der bliver vist ikke andet for end at aflevere det til Politiet," bemærkede han, da han var i Døren.

„Vent lidt, saa skal jeg prøve min Lykke endnu en Gang," sagde Dunjascha, der opmærksomt havde fulgt Brevets Forsvinden inde paa hans Bryst. „Kom med det!"

Dutlov trak atter Brevet frem, men tøvede med at lægge det i hendes fremstrakte Haand.

„Husk at sige hende, at det er Sjemen Dutlov, der har fundet det," bad han.

„Ja, kom blot med det."

„Jeg troede først, at det var et ganske almindeligt Brev, men saa var der en Soldat, som læste Udskriften og fortalte mig, at der var Penge i."

„Naa ja, men kom nu med det."

„Og sig til hende, at jeg ikke turde tage hjem med det, men straks skyndte mig herhen for at aflevere det," vedblev Dutlov uden at slippe det kostbare Brev.

Dunjascha tog det ud af hans Haand og gik atter ind til sin Herskerinde.

„Herregud, Dunjascha," sagde Fruen i en bebrejdende Tone, „lad mig dog være fri for at høre mere om de Penge. Aa, Gud! Aa, Gud! Jeg tænker hele Tiden paa det stakkels lille Barn, og ..."

„Ja, men Bonden véd ikke, til hvem han skal aflevere Brevet," afbrød Dunjascha hende.

Fruen aabnede Konvolutten, kom til at ryste ved Synet af Sedlerne og faldt i dybe Tanker.

„Aa, de skrækkelige Penge!" sagde hun. „Hvor megen Ulykke har de ikke gjort!"

„Det er Dutlov, der har fundet dem, naadige Frue. Kan han gaa, eller vil De tale med ham først? — Er de der alle?"

„Nej, jeg vil hverken eje eller have disse Penge! Det gyser i mig, blot naar jeg ser dem. — Sig til ham, at han kan beholde dem, hvis han vil," sagde Fruen pludselig og stak Haanden med Brevet ud mod Dunjascha. Ja, lad ham beholde dem og gøre med dem, hvad han lyster."

„Der er over femten Hundrede Rubler," bemærkede Dunjascha smilende og i en Tone, som om hun talte til et lille Barn.

„Har du ikke forstaaet mig!" sagde Fruen utaalmodigt. „Naa, gaa nu! Skynd dig!"

Dunjascha gik atter ind i Pigernes Kammer.

„De var der vel alle," sagde Dutlov.

„Ja, tæl selv efter," svarede hun. „Fruen har sagt, at jeg skulde give dig dem."

Dutlov puttede sin Hue ind under Armen, bøjede Hovedet og tog Sedlerne ud en for en. Han troede, at det var Fruens Mening, at han skulde tælle dem for hende.

„Ja, det kan du gøre hjemme! Det er jo dine Penge," sagde Dunjascha i en arrig Tone. „Fruen forærer dig dem."

„Dutlov blev staaende med bøjet Hoved og saa' spørgende paa hende. Tanten slog Hænderne sammen og skreg: „Ih du forbarmende! Det kan man rigtignok kalde at have Lykken med sig!"

Stupigen vilde ikke tro sine egne Øren. „Det er vel Spøg, Dunjascha, er det ikke?" spurgte hun.

„Spøg? — Nej, det er ramme Alvor; hun sagde, at jeg skulde give dem til ham," svarede Dunjascha. — „Naa, tag saa Pengene og skrup af," tilføjede hun ude af Stand til at skjule sin Ærgrelse. „Ja, saadan gaar det, nogen skal altid være heldige."

„Femten Hundrede Rubler!" raabte Tanten.

„Og mere end det!" sagde Dunjascha. — „Naa, nu har du da Raad til at tænde et rigtig stort Vokslys til Ære for den hellige Nikolaj," tilføjede hun i en spodsk Tone. „Men se nu at komme til dig selv, hvordan er det du staar?"

Dutlov forstod endelig, at det ikke var Spøg, og begyndte at samle Sedlerne og lægge dem i Konvolutten. Men hans Hænder rystede, og han saa' hele Tiden hen paa de unge Piger for at overbevise sig om, at de ikke havde ham til Bedste.

„Han er saa glad, at han hverken kan sanse eller samle," sagde Dunjascha i en haanlig Tone, der skulde vise hendes Foragt baade for Bonden og for den Bagatel, han holdt i Haanden. „Kom med Sedlerne, saa skal jeg putte dem ind for dig."

Hun vilde tage dem, men Dutlov trak sin Haand til sig, krammede dem sammen og puttede dem ned i sin Lomme.

„Naa, er du nu rigtig glad?“ spurgte Dunjascha.

„Om jeg er! Ja jeg véd knap, hvordan ... jeg véd knap ...“

Han kunde ikke tale videre for Bevægelse, hans Mund fortrak sig krampagtigt, og han skyndte sig ud.

Fruen ringede. Dunjascha løb derind.

„Naa, har du saa givet ham dem?“ spurgte Fruen.

„Ja.“

„Blev han meget glad?“

„Ja, han blev helt tosset af Glæde.“

„Aa, lad ham komme herind. Jeg vil gerne høre af hans egen Mund, hvordan han fandt dem.“

„Dunjascha løb ud og traf Dutlov nede paa Trappen. Han stod med Sedlerne mellem Tænderne og løste op for sin Pung. Formodentlig havde han en Følelse af, at de ikke rigtig var hans, før han havde dem nede i Pungen. Da Dunjascha kaldte paa ham, blev han saa forskrækket, at han nær havde tabt alle Sedlerne.

„Hvad skal jeg?“ spurgte han. „Hun vil da ikke tage Pengene fra mig. Aa, læg et godt Ord ind for mig, hører du, saa forærer jeg dig en dejlig, stor Krukke Honning.“

„Ja, gør du det,“ skyndte Dunjascha sig at sige.

Døren aabnedes, og Dutlov blev ført ind til Fruen. Han var alt andet end glad. „Nu tager hun dem igen,“ tænkte han og løftede sine store Bastsko saa højt, medens han gik hen over det bløde Tæppe, som om han vadede gennem en Kornmark. Han vidste hverken ud eller ind, og alting løb rundt for ham. Han saa' et Spejl, inden i det en gammel Bonde, der gik og løftede Fødderne, derpaa et stort Billede af en eller anden fornem Herre, saa noget, der lignede et grønt Trug, og oven paa det noget hvidt.

Pludselig begyndte dette hvide at tale. — Det var Fruen. Han stod og gloede med vidaabne Øjne og saa' dog intet.

„Er det dig, Dutlov?“ hørte han Fruen sige.

„Ja, Deres Naade,“ svarede han, „det er mig. Og De kan stole paa, at der er i Brevet, hvad der skal være. Saa snart jeg fandt det, piskede jeg løs paa min Hest for at komme herhen ...“

„Du har Lykken med dig,“ afbrød hun ham med et velvilligt og nedladende Smil. „Tag Pengene; behold dem alle sammen — det er dine.“

Dutlov sagde intet, men spilede kun Øjnene endnu mere op.

„Det glæder mig, at *du* har fundet dem. Gud give, at de maa komme dig til Nytte. — Naa, er du saa glad?“

„Om jeg er glad! — Ak, lille naadige Frue, jeg er saa glad, saa glad! Aldrig skal jeg glemme at bede til Gud for min kære gode Frue. Gid Vorherre længe maa bevare hende til Held og Glæde for os alle!“

„Sig mig, hvordan fandt du egentlig Pengene?“

„Jo, jeg havde fulgt min Brodersøn, som de har taget til Rekrut, ind til Byen, og da jeg kørte hjem derfra, fandt jeg Brevet liggende paa Vejen. Polikej maa vel have tabt det ...“

„Ja, ja, det er godt! Gaa saa, min Ven. Det glæder mig, at du fandt det.“

„Ak, hvor jeg dog er glad, kære, lille Frue!“ sagde Dutlov igen. Men i det samme kom han i Tanker om, at han endnu slet ikke havde faaet takket, og det gjorde ham saa forvirret, at han ikke kunde sige et Ord mere. Fruen og Dunjascha smilede, og han sjokkede af, løftende Fødderne lige saa højt, som da han kom. Det kostede ham Umage at lade være at løbe, for han havde hele Tiden en Fornemmelse af, at de kom efter ham for at tage Pengene fra ham.

XIV

Saa snart Dutlov var ene, skyndte han sig at putte Sedlerne i sin Pung, og derpaa begav han sig hjemad i dybe Tanker.

Pludselig fik han Øje paa en Skikkelse, der kom gaaende hen imod ham. Han raabte den an, og det viste sig da, at det var hans Nabos yngste Søn, Jefim. Knøsen bevægede sig frem og tilbage foran Hytten med en vældig Stok i Haanden.

„God Dag, Sjemen!“ sagde han, glad over at have faaet Selskab. — „Naa, fik du saa Ilja af Sted?“

„Ja! — Men hvad bestiller du her?“

„Jeg holder Vagt over Polikej, der har hængt sig.“

„Hvor har du ham da?“

„Ja, de siger, at han hænger oppe paa Loftet,“ svarede Jefim og pegede med sin Knippel op mod Hyttens Tag.

Dutlov fulgte Retningen af hans Arm, og skønt han intet saa', rynkede han dog Panden og rystede paa Hovedet.

„Politiassistenten er kommet," oplyste Jefim. „Jeg har det fra hans egen Kusk. Om lidt skal de til at skære Polikej ned. Hu ha, du kan ellers tro, det er uhyggeligt at gaa her udenfor om Natten. Men op paa Loftet skal ingen faa mig, det er sikkert. Jeg gaar ikke derop, selv om Jegor Mikhajlitsch prygler mig halvt ihjel."

„Ja, det er en syndig Verden vi lever i," sagde Dutlov, hvis Tanker var helt andetsteds henne. Han vilde til at gaa, men standsede, da han hørte Jegors Stemme oppe fra Hyttens Trappe.

„Halløj, Jefim! Hvor er du henne? Kom herop!" raabte Forvalteren.

„Her er jeg!" svarede Jefim.

„Hvem er det, du staar og snakker med?"

„Det er Dutlov."

„Naa, er det dig, Sjemen! Ja kom du kun med!"

Jegor var ikke ene. Ved Siden af ham stod en lille, undersætsig Mand i Embedshue og Kappe. Det var Politiassistenten.

„Den gamle dér gaar ogsaa med os," sagde Forvalteren, saa snart han fik Øje paa Dutlov.

Dutlov blev noget ked af det, men han vidste, at det ikke kunde nytte at gøre Vrøvl.

„Hør, Jefim, du er den yngste," sagde Jegor. „Løb du i Forvejen og sæt Stigen til, for at hans Velbaarenhed kan komme derop."

Jefim, der lige havde erklæret, at ingen skulde faa ham op paa Loftet, løb ind i Forstuen uden at betænke sig et Øjeblik.

Politiassistenten slog Ild og fik Fyr paa Piben. Han var først lige kommet, men da han for nylig havde faaet en alvorlig Irettesættelse af Kredsdommeren for Drukkenskab i Tjenesten, var han nu saa ivrig, at han øjeblikkelig vilde op til den hængte, skønt Klokken var over 10.

Jegor spurgte Dutlov, hvad han egentlig vilde her saa sent, og denne fortalte ham da sine Oplevelser, men var saa klog at tilføje, at han vår kommét for at spørge Forvalteren, om han maatte beholde Pengene.

Til stor Forfærdelse for den gamle forlangte Jegor at se Konvolutten og gav sig til at undersøge den. Assistenten kiggede ogsaa paa den og underkastede ham et kort Forhør.

„Saa, nu er Pengene fløjten," tænkte Dutlov og vilde allerede til at falde paa Knæ, men i det samme gav Assistenten ham Konvolutten tilbage og brummede: „Naa, du er heldig — det maa jeg sige!"

„Ja vist er han heldig," sagde Jegor. „De har lige taget hans Brodersøn til Rekrut, og nu kan han give ham en Stedfortræder."

„Se, se," bemærkede Assistenten.

„Naa, køber du saa Ilja fri?" spurgte Forvalteren.

„Ja, det kommer an paa, om Pengene slaar til. Og muligt det ogsaa er for sent," svarede Dutlov.

„Mener du? — Ja, det bliver din Sag."

De gik ned i Forstuen og blev modtaget af Bønderne, der kom dem i Møde med en Lygte. Ingen sagde et Ord.

„Hvor hænger han?" svurgte Assistenten endelig.

„Oppe paa Loftet," svarede Jegor hviskende. — „Aa, lille Jefim," tilføjede han, „du er den yngste, spring du i Forvejen med Lygten."

Jefim, der allerede havde sat Stigen til, lod slet ikke til at være forknyt mere. Tagende to eller tre Skridt ad Gangen sprang han i Forvejen og vendte sig om for at lyse, da han var naaet helt op. Efter ham kom Politiassistenten og Jegor, og saa alle Bønderne. Da de var forsvundne, satte Dutlov sin ene Fod paa det nederste Trin, men sukkede og blev staaende. Der gik et Par Minutter; han hørte dem ikke mere gaa deroppe. — Nu maatte de være henne ved Polikej.

„Kommer du saa, Sjemen?" raabte Jefim ned gennem Loftshullet.

Dutlov krøb op ad Stigen. Ved Skinnet af Lygten kunde han se Assistenten og Jegor henne ved Loftsbjælken, og bag dem stod der endnu en med Ryggen til. — Det var Polikej. Dutlov gjorde Korsets Tegn og gik hen til de andre.

„Naa, tag ham saa ned, hører I!" bød Assistenten.

Ingen rørte sig.

„Jefim, du er den yngste, tag du ham ned," sagde Jegor.

Knøsen krøb over Bjælken, vendte Polikej om mod de andre, stillede sig ved Siden af ham med sit mest fornøjede Ansigt og saa' afvekslende paa den hængte og paa Øvrigheden. Som han stod dér, mindede han om en der viser en Albino eller en Julie

Pastrana*) frem og spørger Publikum, om der er mere, det ønsker.

„Saa er det vel bedst, at vi begynder, Deres Velbaarenhed," sagde Jegor. „Kom med en Kniv."

Han maatte henvende sig to Gange til Bønderne og til Dutlov, inden de turde tage fat, men endelig fik de da Polikej skaaret ned, lagt paa Gulvet og dækket til. Politiassistenten kundgjorde for dem, at Retslægen vilde komme næste Morgen, og gav saa alle Lov til at gaa.

XV

Dutlov skyndte sig hjem. I Begyndelsen følte han sig noget ilde til Mode, men efterhaanden som han nærmede sig Landsbyen, gik denne Følelse over, og Glæden vandt mere og mere Indgang i hans Sjæl. Inde i Gaderne hørte han Sang og drukne Røster, men da han aldrig indlod sig paa at drikke eller svire, gik han lige hjem uden at slutte sig til de glade Klynger, han mødte paa sin Vej.

Klokken var mange, da han traadte ind i sin Hytte. Hans gamle laa paa sin Briks; hans ældste Søn og dennes Børn oven paa Ovnen, og hans yngste inde i det mørke Forraadskammer. De sov alle undtagen Iljas unge Kone, som endnu ikke var gaaet til Hvile. Uredt og i snavset Linned, skønt det var Helligdag, sad hun ved Bordet og hylede og jamrede sig. Hun rejste sig ikke, da Dutlov traadte ind, men gav sig kun til at hyle endnu højere end før.

Mor Nastasja kom paa Benene og satte Aftensmaden frem for sin Mand. Dutlov tog Plads ved Bordet, jagede den unge Kone bort derfra og bød hende holde op med sit Tuderi. Aksinia lagde sig saa hen paa Bænken ved Ovnen, men blev ved med at hyle. Den gamle Kone vartede op og tog af Bordet uden at sige et Ord, og Dutlov lukkede heller ikke Munden op. Efter at have spist og drukket bad han sin Bøn, ræbede et Par Gange, vadskede sine Hænder, tog Regnebrættet ned fra Væggen og gik ind i den mørke Stue ved Siden af. Først hviskede han lidt sammen med Nastasja, og da hun var gaaet, hørte man en Klapren med Regne-

*) En Dame med Skæg, der ogsaa har glædet Danmark med sine Besøg. O. A.

brættets Kugler derindefra. Derpaa gik han ned i Kælderen og smækkede med Kistelaaget. Da han kom op, var Nastasja atter gaaet til Hvile. Hun, der om Dagen var saa stille og rolig, laa nu og snorkede himmelhøjt, men Aksinia, som for lidt siden havde gjort saa meget Spektakel, trak derimod Vejret ganske sagte. Dutlov saa' hen paa hende, rystede paa Hovedet, klatrede op paa Ovnen og søgte hen ved Siden af sit ældste Barnebarn. I Mørket smøgede han Bastskoene af og smed dem ned paa Gulvet. Derpaa lagde han sig paa Ryggen og lyttede til Kakerlakkernes Kriblen op og ned ad Væggene, de sovendes Snorken og Kvægets Prusten og Snøften ude i Gaarden.

Saaledes laa han længe uden at kunne sove. Maanen stod op, og det blev lysere i Stuen. Han kunde nu skelne Aksinia, som laa og sov henne paa Bænken, og noget mørkt i Nærheden af Døren, men om det var hans Søns Kaftan eller et Trug, Fruentimmerne havde stillet op mod Væggen, kunde han ikke blive klog paa. Sov han, eller var han vaagen? Ja, det vidste han knapt selv. Han mærkede kun, at han blev mere og mere ængstelig, jo længer han saa' paa Genstanden henne ved Døren. Det var tydeligt, at den Mørkets Aand, hvis Nærhed Hyttens Beboere mærkede i denne Nat, ogsaa havde bredt sin Skygge over Landsbyen og ud over Dutlovs Hus, hvor de Penge laa, som *han* havde brugt til at styrte Polikej i Fordærvelse med.

Saa meget var vist, at Dutlov følte den Ondes Nærværelse her og derfor befandt sig rigtig ilde. Han vilde sove, men kunde det ikke; han vilde rejse sig, men det var ham ogsaa umuligt. Og hvor forunderligt! Jo længer han saa' paa den mørke Genstand, desto mere kom han til at tænke paa Ilja med de bagbundne Hænder, den grædende Aksinia og Polikej, saadan som han havde set ham oppe paa Loftet. Pludselig forekom det ham, at der lød Skridt uden for Hytten. „Hvem kan det vel være paa denne Tid af Natten?" tænkte han. „Og hvorledes er han kommet ind?" spurgte han sig selv, da han hørte det pusle ude i Forstuen. „Nastasja var der sidst; skulde hun have glemt at lukke af?"

Hunden hylede ude i Gaarden, og Djævelen — for det maatte være Djævelen — listede sig langs Væggen i Forstuen og famlede efter Klinken. Med ét stødte han mod en Tønde, saa Staverne raslede hen ad Gulvet. Og atter gav han sig til at lede efter Klinken. Saa! — Nu fandt han den! Dutlov rystede som

et Espeløv over hele Kroppen. *Han* løftede Klinken og traadte ind i menneskelig Skikkelse. Dutlov vidste nu bestemt, at det var Fanden i egen Person; han vilde gøre Korsets Tegn, men hans Fingre var som lammede. *Han* gik hen til Bordet, trak Dugen af, slængte den hen ad Gulvet og krøb op paa Ovnen. Han var nu saa nær, at Dutlev kunde se, at han havde iført sig Polikejs Skikkelse. Djævelen skar Tænder, gjorde Fagter med Hænderne, lagde sig hen over Dutlov og greb fat i hans Strube.

„Det er mine Penge!“ hvæsede Polikej.

„Slip mig! Slip mig! Du skal faa dem alle sammen,“ vilde Dutlov have sagt, men det blev kun til en hæs Rallen.

Polikej laa oven paa ham, tyngede ham med Centnervægt og var lige ved at kvæle ham. Dutlov vidste, at naar han blot kunde bede, saa vilde Satan slippe sit Tag, men ikke én af de mange Bønner, han kendte, vilde komme over hans Læber. Hans lille Sønnesøn, der laa ved Siden af ham, udstødte et gennemtrængende Skrig og begyndte at græde: Dutlov var kommet til at klemme ham op mod Væggen. Dette Skrig frigjorde Oldingens Læber. „Kristus skal atter genopstaa,“ hviskede han. *Han* løsnede sit Tag lidt. „Og hans Fjender skal spredes som Avner for Vinden,“ vedblev Dutlov. *Han* steg ned af Ovnen, og den gamle kunde høre hans Fødder klaske mod Gulvet. Dutlov ramsede alle de Bønner op, han kunde. *Han* gik forbi Bordet, hen til Døren, aabnede den og smækkede den saa haardt i efter sig, at hele Huset rystede. Men alle sov dog undtagen Bedstefaderen og den lille Dreng. Dutlov bad og rystede over hele Legemet, og Barnet græd og faldt saa omsider i Søvn, trykkende sig op til ham.

Der blev atter fuldstændig stille, og Dutlov laa længe uden at røre sig. En Hane galede paa den anden Side af Væggen, næsten lige ind i Øret paa ham. Hønsene begyndte at ryste sig, og en Hanekylling gjorde et mislykket Forsøg paa at gale efter den gamle Hane. Nede ved hans Fødder var der ogsaa noget, der rørte sig. Det var Katten. Den sprang blødt ned paa Gulvet og begyndte at miave henne ved Døren. Dutlov stod op og aabnede Vinduet: udenfor var der mørkt og snavset. Han gik paa de bare Fødder ud i Gaarden til Hestene. Det var tydeligt, at Fanden ogsaa havde været paa Spil her. Hoppen, som stod inde under Halvtaget, havde faaet sit ene Forben ind i Grimen og ventede nu med krummet Hals og Hovedet bagud paa sin Herre, og Føllet

laa og væltede sig paa Møddingen. Dutlov befriede Hoppen, gav den Foder, jagede Føllet hen til Moderen og gik saa ind igen.

Gamle Nastasja var imidlertid staaet op og havde tændt Lysespaanen. „Væk Drengene! Jeg kører ind til Byen!“ sagde hendes Mand kort, og efter at have sat et tændt Vokslys foran Helgenbillederne dukkede han ned i Kælderen. Da han kom op igen, brændte der Lys ikke alene hos ham, men ogsaa hos Naboerne. Begge hans Sønner var allerede ude i Gaarden. Den ældste, Ignat, gjorde den ene Teljega i Stand, og den yngste smurte Hjulene paa den anden. Svigerdøtrene var ogsaa oppe og gik og sysslede i Huset. Iljas Hustru hylede ikke mere, men sad vadsket og paaklædt, med et Tørklæde over Hovedet, ventende paa at komme af Sted for at sige det sidste Farvel til sin Mand.

Gamle Dutlov saa' endnu mere mørk og barsk ud end ellers. Uden at sige et Ord til nogen trak han sin bedste Kaftan paa, ombæltede sig og gik med alle Polikejs Penge hen til Jegor Mikhajlitsch.

„Naa, skynd dig!“ raabte han til sin yngste Søn, der stod og smurte det ene Forhjul. „Jeg kommer igen om lidt, og saa skal du være færdig.“

Forvalteren var allerede oppe og drak sin Te. Han skulde selv ind til Byen for at aflevere Rekrutterne.

„Hvad vil du?“ spurgte han.

„Jeg vilde gerne købe Ilja fri. Gør mig den Tjeneste at sige mig, hvorledes jeg skal bære mig ad dermed. I sagde forleden, at I havde en Stedfortræder til mig.“

„Har du nu ogsaa overvejet Sagen nøje?“

„Ja, jeg har, Jegor Mikhajlitsch,“ svarede Dutlov uden at betænke sig. „Han er jo min Brodersøn, og det gør mig ondt for ham. De har desuden gjort Ulykker nok, de Penge; jeg vil ikke beholde dem. Aa, vær saa naadig at vejlede mig,“ tilføjede han ydmygt og bukkede dybt.

Jegor spidsede Læberne og satte sit mest dybsindige Ansigt op. Efter at have overvejet Sagen grundig skrev han to Breve, gav Dutlov det ene og fortalte ham, hvad han havde at gøre, naar han kom ind til Byen.

Da Dutlov kom hjem, var Aksinia allerede kørt med Ignat, og den anden Teljega ventede paa ham uden for Hytten. Han trak et Ris ud af Gærdet, satte sig op og piskede saa kraftigt løs paa Hesten, at Sveden haglede den ned ad Siderne; men han drejede

Hovedet bort for ikke at faa Medlidenhed med den. Han havde hele Tiden en Forudfølelse af, at han vilde komme for sent til at redde Ilja, og at han saa skulde blive siddende med disse forbandede Penge.

Men Dutlov kom alligevel til rette Tid. Han traf ganske rigtigt Kommissionæren, som Jegor havde givet ham Brev til, og denne havde endnu en Stedfortræder i Behold. Kommissionæren vilde have 400 Rubler for Fyren, skønt han hidtil ikke havde faaet højere Bud paa ham end 300, men det vilde Dutlov ikke indlade sig paa. „Jeg giver 325!“ sagde han resolut og stak Haanden frem, men den anden forlangte 400 som før og trak sin tilbage.

„Naa, saa du vil ikke for 325?“ spurgte Dutlov, idet han greb Kommissionærens højre Haand med sin venstre og truede med at give ham Haandslag paa Købet. „Jo, det vil du nok! — Ja, saa slaar vi til!“ raabte han pludselig og klaskede ham uventet i Haanden. — „Naa, du vil ikke? Godt! Jeg er ogsaa villig til at gaa op til 350. Skriv saa Kvitteringen og kom med ham. — Jeg giver to Tirubelsedler paa Haanden,“ tilføjede han og trak Pungen frem.

Skønt Kommissionæren ikke trak sin Haand tilbage, syntes han dog endnu ikke at kunne bestemme sig. Han forlangte, at Dutlov skulde give Stedfortræderen Drikkepenge og Traktemente.

„Naa, vær nu ikke urimelig!“ sagde Dutlov, som atter mødte med sin Haand. — „Livet er kort, lad os føre os vel op, medens vi er her,“ tilføjede han i en saa belærende og overbevisende Tone, at den anden slog til.

De gik saa begge ind til Stedfortræderen, som laa og sov Gaarsaftenens Rus ud, tog ham i Øjesyn og begav sig derpaa i Forening hen til Rekrutkommissionen. Stedfortræderen lod til at være i udmærket Humør, han forlangte Rom for at blive af med Tømmermændene, og da han havde faaet sit Ønske opfyldt, blev han endnu mere kry og begyndte først at blive betænkelig, da han kom uden for Salen, hvor Kommissionen var samlet. De stod længe og ventede ude i Forstuen uden at kunne komme ind, og Dutlov havde allerede opgivet alt Haab om at faa Foretræde, da han pludselig fik Øje paa Jegor Mikhajlitsch. Han hægtede sig øjeblikkelig fast i ham og bad ham om at hjælpe sig. Jegor viste sig yderst naadig over for ham og hjalp ham virkelig ogsaa saa godt, at det endelig, ud paa Eftermiddagen, lykkedes ham at komme

ind. Stedfortræderen blev klædt af, undersøgt, klippet, iklædt og puffet udenfor, og faa Minutter efter havde Dutlov betalt sine Penge og faaet Kvittering for dem.

Saa snart Forretningen var afgjort, skyndte han sig hen til Købmanden, hvor Rekrutterne fra Pokrovskoje var taget ind. Ilja og Aksinia sad i en Krog af Køkkenet og talte sammen, men da de fik Øje paa ham, tav de og saa' paa ham med sky og uvillige Blikke. Dutlov tog Kvitteringen frem og kaldte Ignat og Iljas Moder ind fra Gaarden.

„Iljuschka!" sagde han og gik hen mod sin Brodersøn med et alvorligt Ansigt. „Det var et slemt Ord, du lod falde i Forgaars Aftes! — Tror du da ikke, at jeg har Medlidenhed med dig? Jeg har aldrig glemt, at din Fader betroede dig til mig, og havde det staaet i min Magt, var du aldrig bleven udtaget til Rekrut. Men nu er Lykken uventet kommet til mig, og jeg har ikke betænkt mig paa at hjælpe dig. — Se her er Papiret, der giver dig din Frihed," tilføjede han, idet han lagde Kvitteringen paa Bordet, og udfoldede den med sine gamle, stive Fingre.

Imidlertid var Bønderne fra Pokrovskoje, Købmandskarlene og flere andre, som stod ude i Gaarden, komne til. Alle stod uden at sige et Ord og hørte andægtigt paa den gamles højtidelige Tale.

„Naa, tag saa Kvitteringen! Jeg har givet 400 Rubler for den!" sagde Dutlov. „Nu har du vel ikke noget at bebrejde din Farbror."

Ilja rejste sig, men hans Læber skælvede saa stærkt, at han ikke kunde sige et Ord. Hans gamle Moder styrtede sig hulkende hen imod ham og vilde kaste sig om Halsen paa ham, men Dutlov holdt hende tilbage med sin udstrakte Arm og vedblev:

„Ja, det var et slemt Ord, det forleden — det stak mig som en Kniv i Hjertet. Din Fader betroede dig til mig, da han skulde til at dø, og jeg har ogsaa behandlet dig, som om du kunde være min egen Søn. Og har jeg fornærmet dig i nogen Maade, saa er det vel kun, fordi vi alle er Syndere for Vorherre. — Er det ikke saa, I kristne Mænd?" henvendte han sig til alle dem, der stod rundt om ham. „Du, hans gamle Mor, og du, hans Hustru, I, som staar her for mine Øjne, taler jeg ikke Sandhed? Dér ligger Kvitteringen! Tag den! Pengene er gaaet, men hvad bryder jeg mig om det! — Og nu siger jeg: Tilgiv mig for Kristi Skyld!"

Dutlov slog sin lange Kaftan til Side, lagde sig langsomt paa

Knæ og bøjede sig helt ned til Jorden for Ilja og Aksinia. Forgæves søgte disse at hindre ham deri; han rejste sig ikke, førend hans Pande havde berørt Gulvet, og derpaa rystede han Støvet af sig og satte sig hen paa en Bænk.

Iljas Moder og Aksinia græd højt af Glæde, og fra alle Sider lød der Bifaldsytringer. „Saadan skal det være; han har gjort, hvad Vorherre og Pligten bød ham," sagde en af Bønderne. „Naa, nu beholder han da en flink Arbejder i sit Hus, og det er vel mere værd end Pengene," bemærkede en anden. „Ja, den gamle har handlet, som ret og billigt var," erklærede en tredje, „og de to unge kan rigtignok være glade." Iljas Kammerater var de eneste, der ikke syntes rigtig tilfredse; de sagde ikke et Ord og listede sig ganske sagte bort.

Et Par Timer senere rullede Dutlovs to Teljegaer ud af Forstaden. I den forreste knejsede Ignat og hans Fader, og i den bageste, der bevægede sig frem uden Styr, sad Aksinia og hendes Svigermoder, begge med stolte og lykkelige Ansigter, og lige over for dem, med Ryggen mod Hestene, Iljuschka. Han var dygtig rød i Hovedet, tog sig nu og da en Bid Brød og en Hjertestyrkning og lod Munden løbe uafbrudt. Hans glade Røst, Teljegaernes Raslen hen over Stenbroen og Hestenes Snøften og Prusten smeltede sammen til en eneste jublende Lyd, og alle de, der gik forbi, standsede uvilkaarligt og vendte sig om for at se efter denne glade og lykkelige Familie.

Lige uden for Byen kom Dutlovs forbi et Kommando Rekrutter, der havde gjort Holdt foran en Kro. Folkene var traadt af og stod i en Kreds ud til Siden af Vejen. En af dem, hvis Ansigt havde dette fremmede Udtryk, som et kort afklippet Haar giver, stod med Huen helt ned i Nakken og klimprede paa en Balalajka, og en anden — Iljas Stedfortræder — dansede med bart Hoved og en Brændevinsflaske i Haanden inde i Kredsen. Ignat standsede Hesten og sprang ned for at gøre det ene Skaglereb kortere; den anden Teljega gjorde ogsaa Holdt, og alle Dutlovs saa' med Nysgerrighed hen paa den dansende og gav deres Bifald til Kende ved at klappe i Hænderne. Skønt Rekrutten syntes aldeles optaget af sin Dans, var det dog tydeligt, at Bifaldet og den stadig voksende Mængde opflammede ham og fordoblede hans Kraft og Behændighed.

Det var en ren Fornøjelse at se ham danse. Hans røde Ansigt var fuldstændig ubevægeligt, Brynene rynkede og Munden stivnet

i et udtryksløst Smil. Det var, som om han havde lagt al sin Vilje og Kraft ind paa at sætte Fødderne skiftevis mod Jorden, snart paa Hæl og snart paa Taa. Undertiden standsede han pludselig og blinkede hen til ham med Balalajkaen, og denne klimprede saa endnu raskere løs paa alle Strengene og dunkede endogsaa med Knoerne paa Sangbunden. Naar han saa havde staaet et Øjeblik som forstenet, begyndte han igen at bevæge sig ganske langsomt og at rokke med Skuldrene, svingede sig derpaa højt op i Luften, faldt ned i bøjede Knæ og paa Hælene, skreg op i vilden Sky og dansede videre, idet han afvekslende fløj op og satte sig paa Hælene.

Ungerne skreg af Glæde, Fruentimmerne slog Takt med Hovedet, og Mændene lo og klappede. Kun den gamle Underofficer, der førte Rekrutterne, stod med et roligt Ansigt og saa' ud, som om han vilde sige: „Ja, jer forbavser dette her maaske, men for mig er det ikke noget nyt."

Omsider begyndte Balalajkaspilleren at blive træt, hans Blik gled langsomt rundt i Kredsen, og efter et skurrende Greb i Strengene og en Dunken med Knoerne paa Instrumentet lod han pludselig Haanden synke.

„Halløj, Alexej!" sagde han til sin Kammerat og pegede paa Dutlov. „Skal du ikke hilse paa din Gudfader? — Dér sidder han oppe!"

„Hvor? — Hvad er det dig, min Hjertensven!" raabte Alexej, og løftende Brændevinsflasken højt op over Hovedet tumlede han paa sine trætte Ben hen til den bageste Teljega. — „Naa, det kalder jeg en Glæde!" skreg han, stak sit drukne Fjæs ind i Vognen og begyndte at traktere med Brændevin til højre og venstre.

„Men hvad skal jeg dog finde paa at give jer, I kære!" udbrød han, idet han omfavnede dem, der stod ham nærmest, og da han i det samme fik Øje paa en Sælgekone, der falbød sine Pandekager og Postejer til Mængden, snappede han hendes Kurv og hældte hele Indholdet ud i Vognen.

„Du skal ikke være bange! Jeg be . . . e . e . taler!" sagde han med drukken Røst og smed sin fyldte Pengepung hen til Balalajkaspilleren, for at denne kunde klare for ham. Derpaa tumlede han over mod Teljegaen og saa' med fugtige Øjne op mod dem, der sad i den.

„Hvor har vi hans Moder? — Er det ikke dig?" henvendte

han sig til den gamle Kone i Vognen. „Ja, du skal nu have en særlig Gave!“

Efter at have betænkt sig et Øjeblik stak han Haanden ned i Lommen, trak et splinternyt Tørklæde op, afførte sig derpaa sin røde Halsdug, svøbte Tørklædet ind deri og lagde det hele hen paa hendes Knæ.

„Dér! — Det er til dig,“ hviskede han.

„Til mig? — Tak, min Ven! — Sikken en flink Fyr,“ sagde den gamle Kone til Dutlov, der var steget af og gaaet hen til Vognen.

Alexej stod imidlertid og saa' ud, som om han skulde falde i Søvn; hans Hoved sænkede sig dybere og dybere og faldt til Slutningen helt ned paa hans Bryst.

„I er Skyld i, at jeg er trukket i Trøjen,“ snøvlede han. „Det er jeres Skyld, jeg gaar Fanden i Vold, og derfor giver jeg jer Gaver.“

„Han har maaske ogsaa en Moder,“ lød det inde i Mængden. „Det er Synd for ham; han lader til at være en flink Fyr.“

„Ja, jeg har en Moder,“ sagde Rekrutten, „og en Fader har jeg ogsaa, men de har vendt mig Ryggen begge to. — Naa, gamle,“ tilføjede han og greb Iljuschkas Moder ved Haanden, „jeg har givet dig en Gave, hør du nu til Gengæld paa, hvad jeg har at sige dig. Falder din Vej gennem Landsbyen Vodnoje, saa spørg efter Nikons Hustru — det er min Moder skal jeg nemlig sige dig. — Har du forstaaet mig? Og sig saa til hende — hun bor i det tredje Hus paa højre Haand, tæt ved den ny Brønd — sig til hende, at Alexej, hendes Søn ... at ... at ... ja, du véd nok, hvad jeg mener. — Hej, spil op, Musikanter!“

Og han begyndte nu igen at danse, brummede noget uforstaaeligt Tøjeri og slyngede Brændevinsflasken med Resten af Indholdet haardt mod Jorden.

Ignat krøb atter op i Teljegaen og greb Tømmerne. — „Farvel, og Vorherre være med dig!“ sagde Iljuschkas Moder, idet hun knappede sin Pelskaabe.

„Aa, rejs Fanden i Vold alle sammen!“ raabte Alexej, som pludselig holdt op med sin Dans og truede ad dem med knyttede Næver. „Gid Djævlen annamme ...“

„Ih, Herre Jesus!“ skreg den gamle Kone og gjorde Korsets Tegn.

Ignat piskede løs paa Hesten, og begge Teljegaerne raslede

atter hen over Stenbroen. Alexej blev staaende midt ude paa Vejen med knyttede Hænder og et rasende Ansigt og skældte ud, det bedste han kunde.

„Hvad vil I her? Af Sted med jer, I Røverpak!“ brølede han. „Ja, vent blot, til jeg faar fat i jer! — I Djævelskram! ... I Bøndertampe! ... I ...“

Her svigtede Stemmen ham; han styrtede næsegrus mod Jorden og blev liggende som død.

Vejen gjorde en Drejning, og da Dutlovs lidt efter vendte sig om, var Rekrutterne ikke mere til at se. Efter at have kørt omtrent 5 Verster i Skridt, krøb Ignat ned af Teljegaen, lod sin Fader, der var faldet i Søvn, skøtte sig selv og gik videre ved Siden af Ilja, sammen med hvem han tømte Brændevinsflasken. Saa begyndte Ilja at synge, Fruentimmerne stemmede i med, og Ignat skreg fornøjet op i Takt med Sangen. En smuk Trojka susede dem i Møde. Kusken raabte Varsko, og da han var kommet forbi, vendte han sig om og blinkede hen til de glade Mennesker, der fjernede sig under munter Sang i den skumplende Teljega.

INDHOLD:

En Fortælling om Døden 5
Snestormen 21
Fader og Søn 53
Polikuschka 117

